

ព្រះ
ព្រ័តបិដកច្បាប់
និង
សេចក្តីប្រធានាសារខ្មែរ
សុត្តន្តបិដក
បង្ហាញបទដ្ឋកាយ បង្ហាញបទបណ្ណាសក
វិជ្ជាសាគ
២៥

ផ្សព្វផ្សាយដោយសម្តេចព្រះអភិសិរីសុតន្តាមហាសង្ឃរាជាធិបតី ប្តូរ ក្រី
សម្តេចព្រះមហាសង្ឃរាជនៃកណៈធម្មយុត្តិកនិកាយ
នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ព. ស. ២៥៥៣

SUTTANTAPIṬAKA

MAJJHIMANIKĀYA

MAJJHIMAPAṆṆĀSAKA

CHAṬṬHABHĀGA

25

**សម្តេចព្រះអភិសិរីសុគន្ធាមហាសន្និបាតិ ប្អូន ត្រី
សម្តេចព្រះមហាសន្និបាត នៃគណៈបច្ចុប្បន្និកនិកាយ នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា**

និយមវចនៈ

ព្រះត្រៃបិដកត្រូវបានបង្កើតឡើង ប្រមាណ៥០០ឆ្នាំប្រាយ ក្រោយអំពីការរំលត់ព្រះខន្ធចូលកាន់ ព្រះបរមនិព្វានរបស់សម្តេចព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធព្រះបរមគ្រូជាអម្ចាស់នៃយើងគ្រប់គ្នា ។ គ្រប់ប្រទេស អ្នកកាន់ព្រះពុទ្ធសាសនា និងប្រទេសខ្លះមួយចំនួនមិនមែនអ្នកកាន់ព្រះពុទ្ធសាសនា គ្រប់អង្គការ ពុទ្ធិកសមាគម និងតាមបណ្តាលវ័យជាតិធំ ៗ តែងតែបានទទួលយកមកតម្កល់ទុកធ្វើជាគ្រឹះ ដើម្បី ធ្វើការស្រាវជ្រាវសិក្សាស្វែងយល់ តាមអ្វីដែលហៅថាព្រះពុទ្ធវាចា (ពុទ្ធធជម៌) ។ កាលដើមឡើយគេនាំគ្នា កត់ត្រាលើស្លឹករឹត ព្រមទាំងសរសេរចារិកលើផែនថ្ម និងលើផែនលោហៈក៏មាន លុះចំណេរតមក ក៏បាននាំគ្នាបោះពុម្ពលើក្រដាសចងក្រងជាសៀវភៅ (គម្ពីរ) រហូតបច្ចុប្បន្ននេះ បច្ចេកវិជ្ជាកាន់តែ ចម្រើនឡើង គេបានវាយបញ្ចូលក្នុងកុំព្យូទ័រ តែទោះបីជាបច្ចេកទេសម៉ាស៊ីនចម្រើនឡើងយ៉ាងណា ក៏នៅមិនអាចបោះបង់សៀវភៅចោលបានឡើយ ដូច្នេះហើយទើបយើងខ្ញុំបានខិតខំធ្វើឲ្យកើតមាន ឡើងនូវក្រុមអក្សរព្រះត្រៃបិដក ដើម្បីជួយធ្វើឲ្យអក្ខរៈខ្លះដែលរលុបមិនអាចច្បាស់បាន ឲ្យមាន ការច្បាស់តាមតួអក្ខរៈឡើងវិញ ។

ដោយសន្ទាដ្រះថ្លាដ៏មុតមាំដែលមានចំពោះព្រះពុទ្ធសាសនា ហើយក៏ជាកាតព្វកិច្ចមួយដ៏ធំ ក្នុងតួនាទីជាពុទ្ធបរិស័ទ ដែលបានប្រគល់កាយថ្វាយជីវិត អ្នកធ្វើដំណើរតាមស្នាមព្រះបាទសម្តេច ព្រះពុទ្ធអង្គ រួមកម្លាំងទ្រទ្រង់ បានធ្វើការលះបង់កម្លាំងកាយ វាចា ចិត្ត ទ្រព្យធនផ្ទាល់ ព្រមទាំងបបួល ពុទ្ធបរិស័ទ ញាតិមិត្តជិតឆ្ងាយ ក្នុងនិងក្រៅប្រទេសធ្វើឡើង ដើម្បីជាពុទ្ធបូជា ធម្មបូជា សង្ឃបូជា ។

សូមសេចក្តីឧស្សាហ៍ក្នុងការជាកុសលនេះ សម្រេចប្រយោជន៍ជូនដល់ព្រះពុទ្ធសាសនាជូនដល់ ពុទ្ធបរិស័ទ សូមបានប្រកបតែនឹងសេចក្តីសុខចម្រើនរុងរឿង ក្នុងលោកនេះផង និងលោកដទៃខាងមុខ ទៀតផង ជាភិយ្យោភាពតរៀងទៅ ។

រត្តបទុមជ. ថ្ងៃទី ០៨ ខែមិថុនា ឆ្នាំ ២០០៩

Printed and donated for free distribution by
The Corporate Body of the Buddha Educational Foundation
11F., 55 Hang Chow South Road Sec 1, Taipei, Taiwan, R.O.C.
Tel: 886-2-23951198 , Fax: 886-2-23913415
Email: overseas@budaedu.org
Website: <http://www.budaedu.org>
This book is strictly for free distribution, it is not for sale.
សំរាប់ចែកចាយឥតថ្លៃសុំផ្ដល់៖

សេចក្តីណែនាំក្នុងការអាន

១ ប្រសិនបើលោកអ្នកអាន បានឃើញពាក្យទាំងឡាយណា ដែលមានសញ្ញាលេខបូកនៅពីខាងក្រោម ហើយបន្ទាប់មកបានឃើញព្យញ្ជនៈមួយត្រូវទៀតនៅខាងចុងពាក្យនោះ សូមមេត្តាកត់សម្គាល់ថា ព្យញ្ជនៈដែលនៅខាងចុងនោះ គឺជាដើមរបស់ព្យញ្ជនៈដែលមានសញ្ញាលេខបូកនៅពីខាងក្រោម ដោយកំហុសបច្ចេកទេសកុំព្យូទ័រ ។

ឧទាហរណ៍

-ពាក្យខ្មែរ: សមុល ក្នុងពាក្យនេះ ព្យញ្ជនៈ ល គឺជាដើមរបស់ព្យញ្ជនៈ ម ដូច្នេះពាក្យនេះគឺ សម្ម ។

-ពាក្យបាលី: តសុស គឺ តស្ស ។

២ ចំពោះពាក្យខ្មែរ យើងសម្រេចយកតាមវចនានុក្រមខ្មែរ របស់សម្តេចព្រះសង្ឃរាជជោតញ្ញាណោ (ជួន-ណាត) ជាគោល ។ ប៉ុន្តែបើពាក្យទាំងឡាយណា ដែលអាចសរសេរតាមបែបបុរាណក៏ត្រឹមត្រូវដែរនោះ យើងខ្ញុំសូមរក្សានូវពាក្យទាំងនោះទុកដដែល ។

៣ ចំពោះ សន្លឹកប្រាប់ពាក្យខុស-ត្រូវ ដែលមាននៅផ្នែកខាងចុងនៃព្រះត្រៃបិដកច្បាប់ដើម ក្រុមយើងខ្ញុំសូមមិនដាក់ទៀតទេ ព្រោះក្រុមការងារយើងបានកែតម្រូវតាមនោះរួចរាល់ហើយ ។

សុត្តន្តបិដក

មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណាសកៈ

ឆដ្ឋភាគ

២៥

ព.ស. ២៥០៤

ព្រាហ្មណវគ្គោ

បឋមំ ព្រាហ្មយុសុត្តំ

[១] ឯវម្មេ សុតំ ។ ឯកំ សមយំ ភក្កវា
 វិទេហោសុ ចារិកំ ចរតិ មហតា ភិក្ខុសង្ឃេន សទ្ធិ
 បញ្ចមត្តេហិ ភិក្ខុសតេហិ ។ តេន ខោ បន សមយេន
 ព្រហ្មយុ ព្រាហ្មណោ មិចិលាយំ បជិវសតិ ជិណ្ណោ
 វុឌ្ឍោ មហាលូកោ អន្ធកតោ វាយោអនុប្បត្តោ
 វិសវស្សសតិកោ ជាតិយា តិណ្ណំ វេទានំ ចារក្ខ
 សនិយណ្ណាកេដុកានំ សាក្ខុវប្បភេទានំ ឥតិហាស-
 បញ្ចមាទំ បទកោ វេយ្យាករណោ លោកាយតមហា-
 បុរិសលក្ខណោសុ អនវាយោ ។ អស្សោសិ ខោ ព្រហ្មយុ
 ព្រាហ្មណោ សមណោ ខលុ កោ កោតមោ សក្យបុត្តោ
 សក្យកុលា បព្វជិតោ វិទេហោសុ ចារិកំ ចរតិ
 មហតា ភិក្ខុសង្ឃេន សទ្ធិ បញ្ចមត្តេហិ ភិក្ខុសតេហិ
 តំ ខោ បន កវន្តំ កោតមំ ឯវំ កល្យាណោ កិត្តិ-
 សន្នោ អព្ពក្កតោ ឥតិបិ សោ ភក្កវា អវហំ សម្មាសម្ពុទ្ធា

ព្រាហ្មណវគ្គ

ព្រាហ្មយុស្សត្រ ទី ១

[១] ខ្ញុំបានស្តាប់មកយ៉ាងនេះ ។ សម័យមួយ ព្រះមាន
 ព្រះភាគ ទ្រង់ស្តេចទៅកាន់ចារិក ក្នុងដែនវិទេហៈ ជាមួយនឹងភិក្ខុសង្ឃ
 ច្រើន គឺភិក្ខុប្រមាណ ៥០០ រូប ។ សម័យនោះឯង ព្រាហ្មយុ-
 ព្រាហ្មណ៍នៅអាស្រ័យ ក្នុងនគរមិចិលា ជាមនុស្សជរា ព្រឹទ្ធា ចាស់
 កន្លងកាលវែងឆ្ងាយ មកដល់បច្ចិមវ័យហើយ មានអាយុ ១២០ ឆ្នាំ អំពី
 កំណើត ជាអ្នកចេះចប់នូវត្រៃវេទ ព្រមទាំងគម្ពីរឈ្មោះនិយណ្ត និង
 គម្ពីរឈ្មោះកេដុកៈ ព្រមទាំងអក្ខរាវ្យកេទ មានគម្ពីរឈ្មោះឥតិហាសៈជា
 គម្រប់ ៥ ជាអ្នកដឹងនូវបទនៃវេទ ជាអ្នកដឹងនូវវេយ្យាករណ៍ ជាអ្នកមិនទើស
 ទាល់ក្នុងគម្ពីរលោកាយតៈ និងគម្ពីរមហាបុរិសលក្ខណៈ ។ ព្រាហ្មយុ-
 ព្រាហ្មណ៍ បានឮដំណឹងថា ព្រះសមណគោតម ជាសក្យបុត្រ ចេញ
 ចាកសក្យត្រកូល ទ្រង់ព្រះផ្លូវស ឥឡូវស្តេចមកកាន់ចារិកក្នុងដែនវិទេហៈ
 ជាមួយនឹងភិក្ខុសង្ឃច្រើន គឺភិក្ខុប្រមាណ ៥០០ រូប ឯកិត្តិសព្ទល្អនៃព្រះ
 គោតមដ៏ចម្រើននោះ ខ្មរខ្មាយសុសសាយទៅយ៉ាងនេះថា ព្រះមានព្រះ
 ភាគអង្គនោះ ទ្រង់ឆ្ងាយចាកកិលេស ទ្រង់ត្រាស់ដឹងដោយព្រះអង្គឯង

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណាសកំ

វិជ្ជាចរណាសម្បជ្ជោ   សុកតោ   លោកវិទូ   អនុត្តរោ
 បុរិសទម្មសារថិ   សត្តា   ទេវមនុស្សានំ   ពុទ្ធា   ភគវា^(១)
 សោ   ឥមំ   លោកំ   សទេវកំ   សមារកំ   សព្វហ្មកំ
 សស្សមណព្រាហ្មណី   បដំ   សទេវមនុស្សំ   សយំ
 អភិញ្ញា   សច្ចិកត្វា   បវេទេតិ   សោ   ធម្មំ   ទេសេតិ
 អាទិកល្យាណំ   មជ្ឈេកល្យាណំ   បរិយោសានកល្យា-
 ណំ   សាត្តំ   សព្វញ្ញំ   កេវលបរិបុណ្ណំ   បរិសុទ្ធិ
 ព្រហ្មចរិយំ   បកាសេតិ   សាធុ   ខោ   បន   តថាវុចានំ
 អរហតំ   ទស្សនំ   ហោតីតិ   ។

[២]   តេន   ខោ   បន   សមយេន   ព្រហ្មាយុស្ស
 ព្រាហ្មណស្ស   ឧត្តរោ   ធាម   មាណវោ   អន្តោសី   ហោតិ
 តិណ្ណំ   វេទានំ   ចារក្ខ   សនិយណ្ណុកេដុកានំ   សាគ្គវប្ប-
 ភេទានំ   ឥតិហាសបញ្ចមាណំ   បទកោ   វេយ្យាករណោ
 លោកាយតមហាបុរិសលក្ខណោសុ   អនវយោ   ។

---

១ ម. ភគវាតិ ។

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណាសកៈ

ដោយប្រពៃ ទ្រង់បរិបូណ៌ដោយវិជ្ជានិងចរណៈ ទ្រង់មានព្រះដំណើរល្អ
 ទ្រង់ជ្រាបច្បាស់នូវត្រៃលោក ទ្រង់ប្រសើរដោយសីលាទិគុណ ទ្រង់
 ទូន្មាននូវបុរសដែលគួរទូន្មាន ទ្រង់ជាសាស្ត្រានៃទេវតានិងមនុស្ស ទ្រង់
 ត្រាស់ដឹងនូវចតុរារិយសច្ច ទ្រង់លែងត្រឡប់មកកាន់ត្រៃកពទៀតហើយ
 ព្រះមានព្រះភាគអង្គនោះ ទ្រង់ធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ ដោយបញ្ញាដ៏ឧត្តមរបស់
 ព្រះអង្គ នូវលោកនេះ ព្រមទាំងទេវលោក មារលោក ព្រហ្មលោក
 នូវពពួកសត្វ ព្រមទាំងសមណព្រាហ្មណ៍ ទាំងមនុស្ស ជាសម្មតិទេព
 និងមនុស្សដ៏សេស ហើយប្រកាស ព្រះមានព្រះភាគអង្គនោះ ទ្រង់
 សំដែងធម៌ មានលំអខាងដើម មានលំអកណ្តាល មានលំអខាងចុង
 បរិបូណ៌ដោយអត្ថ បរិបូណ៌ដោយព្យញ្ជនៈ ទ្រង់ប្រកាសនូវព្រហ្មចរិយ-
 ធម៌ ដ៏បរិសុទ្ធបរិបូណ៌ទាំងអស់ ក៏ការបានចូលព្រះអរហន្តដែលមាន
 សភាពដូច្នោះ ជាការប្រពៃពេកណាស់ ។

[២] សម័យនោះឯង ព្រហ្មាយុព្រាហ្មណ៍ មានកូនសិស្សម្នាក់
 ឈ្មោះឧត្តរមាណាព ជាអ្នកចេះចប់នូវត្រៃវេទ ព្រមទាំងគម្ពីរឈ្មោះ
 និយណ្ត និងគម្ពីរឈ្មោះកេដុកៈ ព្រមទាំងអក្ខរាប្បភេទ មានគម្ពីរឈ្មោះ
 ឥតិហាសៈជាគម្រប់ ៥ ជាអ្នកដឹងនូវបទនៃវេទ ជាអ្នកដឹងនូវវេយ្យាករណ៍
 ជាអ្នកមិនទើសទាល់ក្នុងគម្ពីរលោកាយតៈ និងគម្ពីរមហាបុរិសលក្ខណៈ ។

ព្រាហ្មណវគ្គស្ស ព្រហ្មយុសុត្ត ឧត្តរាមន្តនំ

អថខោ ព្រហ្មយុ ព្រាហ្មណោ ឧត្តរំ មាណវំ អាមន្តេសិ
អយំ តាត ឧត្តរ សមណោ កោតមោ សក្យបុត្តោ
សក្យកុលា បព្វជិតោ វិទេហោសុ ចារិកំ ចរតិ
មហាតា ភិក្ខុសង្ឃេន សង្ឃិ បញ្ចមត្តេហិ ភិក្ខុ-
សតេហិ តំ ខោ បន កវន្តំ កោតមំ ឯវំ
កល្យាណោ កិត្តិសន្នោ អព្ពត្តតោ ឥតិបិ សោ ភកវា
អរហំ សម្មាសម្ពុទ្ធា ។ មេ ។ សាធុ ខោ បន
តថាវុចានំ អរហតំ ទស្សនំ ហោតីតិ ឯហិ ត្វំ តាត
ឧត្តរ យេន សមណោ កោតមោ តេនុបសង្កម
ឧបសង្កមិត្តា សមណំ កោតមំ ជាតាហិ យទិ
វា តំ កវន្តំ កោតមំ តថា សន្តិយេវ សន្នោ
អព្ពត្តតោ យទិ វា នោ តថា យទិ វា សោ
កវំ កោតមោ តាទិសោ យទិ វា ន តាទិសោ
តយា មយំ តំ កវន្តំ កោតមំ ទេសិស្សាមាតិ^(១) ។
យថាកមំ បនាហំ កោ កវន្តំ តំ កោតមំ ជាទិស្សាមិ

១ ឱ. ម. វេទិស្សាមាតិ ។

ព្រាហ្មណវគ្គ ព្រហ្មយុស្តត្រ អំពីការហៅរកឧត្តរមាណា

ត្រានោះ ព្រហ្មយុស្តត្រាហ្មណ៍ ហៅឧត្តរមាណាមកថា នៃបាឧត្តរៈ
 ព្រះសមណគោតមនេះ ជាសក្យបុត្រ ចេញចាកសក្យត្រកូល ទ្រង់
 ព្រះផ្នួស ឥឡូវស្តេចមកកាន់ចារិក ក្នុងដែនវិទេហៈ ជាមួយនឹងកិក្ខុសង្ឃ
 ច្រើន គឺកិក្ខុប្រមាណ ៥០០ រូប ឯកិត្តិសព្ទល្អ នៃព្រះសមណគោតម
 ដ៏ចម្រើននោះ ឮខ្លួនខ្លាយ សុសសាយទៅ យ៉ាងនេះថា ព្រះមានព្រះ
 ភាគអង្គនោះ ទ្រង់ព្រួយចាកកិលេស ទ្រង់ត្រាស់ដឹងដោយព្រះអង្គឯង
 ដោយប្រពៃ ។ បេ ។ ក៏ការបានចូបប្រទះនូវព្រះអរហន្ត មានសភាព
 ដូច្នោះ ជាការប្រពៃពេកណាស់ នៃបាឧត្តរៈ អ្នកចូរមក ចូរអ្នក
 ចូលទៅរកព្រះសមណគោតម លុះចូលទៅដល់ហើយ ចូរដឹងនូវព្រះ
 សមណគោតមថា កិត្តិសព្ទនៃព្រះសមណគោតម ដ៏ចម្រើននោះ ខ្លួន
 ខ្លាយសុសសាយទៅ មានដោយប្រការដូច្នោះមែនឬ ឬថាមិនមែនដោយ
 ប្រការដូច្នោះទេ មួយទៀត ព្រះគោតមដ៏ចម្រើននោះ ជាបុគ្គលប្រាកដ
 ដូច្នោះមែនឬ ឬថាមិនមែនជាបុគ្គលប្រាកដដូច្នោះទេ យើងនឹងប្រើ
 អ្នក ឲ្យទៅមើលព្រះគោតមដ៏ចម្រើននោះ ។ ឧត្តរមាណាពពោលថា
 បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន ចុះធ្វើម្តេចខ្ញុំនឹងស្គាល់នូវព្រះគោតមដ៏ចម្រើននោះថា

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណាសកំ

យទិ វា តំ ភវន្តំ កោតមំ តថា សន្តិយេវ សន្នោ
 អព្ពត្តតោ យទិ វា នោ តថា យទិ វា សោ ភវំ
 កោតមោ តាទិសោ យទិ វា ន តាទិសោតិ ។
 អាតតានិ ខោ តាត ឧត្តរ អម្ពាភំ មន្តេសុ ទ្ធច្ពិស
 មហាបុរិសលក្ខណានិ យេហិ សមន្នាតតស្ស មហា-
 បុរិសស្ស ទ្វេវ^(១) កតិយោ ភវន្តិ អនញ្ញា សចេ
 អការំ អជ្ឈាវសតិ រាជា ហោតិ ចក្កវត្តិ ធម្មិកោ
 ធម្មរាជា ចាតុរន្តោ វិជិតារី ជនបទត្តារិយប្បត្តោ
 សត្តរតនសមន្នាតតោ តស្សិមាទិ សត្ត រតនានិ
 ភវន្តិ សេយ្យថីទំ ចក្ករតនំ ហត្ថិរតនំ អស្សរតនំ
 មណីរតនំ ឥត្ថិរតនំ កហាបតិរតនំ បរិណាយករតនមេវ
 សត្តមំ បរោសហស្សំ ខោ បនស្ស បុត្តា ភវន្តិ សូរា
 វីដ្ឋុរា បរសេនប្បមទ្ធជា សោ ឥមំ បបរី សាករបរិយន្តំ
 អនណ្ណោន អសត្តេន ធម្មេន^(២) អភិវិជិយ អជ្ឈាវសតិ
 សចេ ខោ បន អការស្មា អនការិយំ បព្វជតិ

១ ម. ទ្វេយេវ ។ ២ ម. ឯត្តន្តេវ សមេនាតិ ទិស្សតិ ។

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណាសកៈ

កិត្តិសព្ទនៃព្រះគោតមដ៏ចម្រើននោះ ខ្មរខ្មាយសុសសាយទៅ មានដោយ
 ប្រការដូច្នោះមែនឬ ឬថាមិនមែនដោយប្រការដូច្នោះទេ មួយទៀត
 ព្រះគោតមដ៏ចម្រើននោះ ជាបុគ្គលប្រាកដដូច្នោះឬ ឬថាមិនមែនជាបុគ្គល
 ប្រាកដដូច្នោះទេ ។ ព្រហ្មាយុព្រាហ្មណ៍ពោលថា នៃបាឌុត្តរៈ មហា-
 បុរសប្រកបដោយមហាបុរិសលក្ខណៈទាំង ៣២ ដែលមានមក ក្នុង
 មន្តវេទរបស់យើង រមែងមានតែគតិ ២ យ៉ាងប៉ុណ្ណោះ មិនមែនខុស
 អំពីគតិ ២ យ៉ាងនោះទេ គឺថាបើនៅគ្រប់គ្រងផ្ទះ នឹងបានជាស្តេចចក្រពត្តិ
 ជាធម្មរាជប្រកបដោយធម៌ ជាតស្សរៈលើផែនដី មានសមុទ្រទាំង ៤ ជា
 ទីបំផុត ឈ្នះអស់សត្រូវទាំងខាងក្នុង ខាងក្រៅ^១ ដល់នូវការមាំមួន
 ក្នុងជនបទ ប្រកបដោយកែវទាំង ៧ ប្រការ ឯកែវទាំង ៧ ប្រការនេះ
 របស់ស្តេចចក្រពត្តិនោះគឺ ចក្រកែវ ១ ដំរីកែវ ១ សេះកែវ ១ មណីកែវ ១
 ស្រីកែវ ១ គហបតីកែវ ១ បរិនាយកកែវ ១ ជាគម្រប់ ៧ មួយទៀត ព្រះរាជា
 នោះមានព្រះរាជបុត្រច្រើនជាងពាន់ ជាអ្នកភ្ញៀវក្លា មានសភាពអង្គអាច
 អាចញាំញីនូវសេនានៃស្តេចដទៃបាន ព្រះរាជានោះមានជ័យជម្នះ នៅ
 គ្រប់គ្រងផែនដីនេះមានសាគរជាទីបំផុត ប្រកបដោយធម៌ មិនមានគ្រឿង
 វាយដំ មិនមានគ្រឿងកាប់ចាក់ បើចេញចាកផ្ទះចូលទៅកាន់ផ្នួសវិញ

១ សត្រូវខាងក្នុងមានសេចក្តីក្រោធជាដើម សត្រូវខាងក្រៅមានស្តេចដទៃជាដើម ។

ព្រាហ្មណវគ្គស្ស ព្រហ្មយុស្សត្តេ ឧត្តរស្ស ភគវន្តបសង្កមនំ

អរហំ ហោតិ សម្មាសម្ពុទ្ធា លោកេ វិវេជច្ចនោ
 អហំ ខោ បន តាត ឧត្តរ មន្តានំ កត្តា^(១) តំ
 មន្តានំ បដិក្កហោតាតិ ។

[៣] ឯវំ កោតិ ខោ ឧត្តរោ មាណវោ
 ព្រហ្មយុស្ស ព្រាហ្មណស្ស បដិស្សត្វា ឧដ្ឋាយា-
 សនា ព្រហ្មយុំ ព្រាហ្មណំ អភិវាទេត្វា បទក្ខិណំ
 កត្វា វិទេហោសុ យេន ភគវា តេន ចារិកំ
 បក្កាមិ អនុបុព្វេន ចារិកញ្ចរមាដោ យេន ភគវា
 តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភគវតា សទ្ធិី សម្មោទិ
 សម្មោទនីយំ កងំ សារាណីយំ វិតិសារេត្វា ឯកមន្តំ
 និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសិទ្ធោ ខោ ឧត្តរោ មាណវោ
 ភគវតោ កាយេ ទ្ធិត្ថិស មហាបុរិសលក្ខណានិ
 សម្មន្នេសិ ។ អទ្ធិសា ខោ ឧត្តរោ មាណវោ
 ភគវតោ កាយេ ទ្ធិត្ថិស មហាបុរិសលក្ខណានិ
 យេភុយ្យេន បបេត្វា ទ្វេ ទ្ធិសុ មហាបុរិសលក្ខណោសុ

១ ឱ. ម. ទាតា ។

ព្រាហ្មណ៍វគ្គ ព្រហ្មយុស្តត្រ អំពីឧត្តរមាណាពចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ

នឹងបានជាអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ បានបើកនូវដំបូល^(១) គឺកិលេស ក្នុង
លោកហើយ នៃបាឌុត្តរៈ ចំណែកខាងខ្ញុំជាអ្នកតាក់តែងមន្ត អ្នកឯង
ជាអ្នកទទួលយកមន្តទៅ (សម្រាប់ធៀបមើល) ។

[៣] ឧត្តរមាណា ទទួលស្តាប់ពាក្យរបស់ព្រហ្មយុស្តត្រាហ្មណ៍ថា
បាទ លោកដ៏ចម្រើន ហើយក្រោកចាកអាសនៈ សំពះព្រហ្មយុស្តត្រាហ្មណ៍
ធ្វើប្រទក្សិណហើយចេញទៅកាន់ចារិក សំដៅទៅត្រង់ទីដែលព្រះមាន
ព្រះភាគគង់នៅ ក្នុងដែនវិទេហៈ ក៏ត្រេចទៅកាន់ចារិក ដោយលំដាប់
ហើយចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ធ្វើ
សេចក្តីរីករាយ ជាមួយនឹងព្រះមានព្រះភាគ លុះបញ្ចប់ពាក្យដែលគួរ
រីករាយនិងពាក្យដែលគួររលឹកហើយ ក៏អង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ ឧត្តរ-
មាណា លុះអង្គុយក្នុងទីសមគួររួចហើយ ក៏ពិនិត្យមើលនូវមហាបុរិស-
លក្ខណៈទាំង ៣២ ក្នុងព្រះកាយនៃព្រះមានព្រះភាគ ។ លុះឧត្តរមា-
ណា បានឃើញមហាបុរិសលក្ខណៈទាំង ៣២ ក្នុងព្រះកាយនៃព្រះ
មានព្រះភាគដោយច្រើន រៀរលែងតែមហាបុរិសលក្ខណៈ ២ ប្រការ

---

១ រាគៈ ១ ទោសៈ ១ មោហៈ ១ មានៈ ១ ទិដ្ឋិ ១ អវិជ្ជា ១ ទុច្ចរិត ១ ធម៌ទាំង ៧
ប្រការនេះ ទុកដូចជាដំបូលជាគ្រឿងបិទបាំងសត្វ មិនឲ្យឃើញព្រះនិព្វាន ។

៦

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណាសកំ

កង្ខតិ វិចិត្តិច្ឆតិ ជាធិមុច្ឆតិ ន សំបសីទតិ
 កោសោហិតេ ច វត្តកុយ្មេ បហុតជីវ្ហតាយ ច ។
 [៤] អថខោ ភកវតោ ឯតទហោសិ បស្សតិ
 ខោ មេ អយំ ឧត្តរោ មាណវោ ទ្ធច្ឆិស មហា-
 បុរិសលក្ខណានិ យេកុយ្យេន បបេត្វា ទ្វេ ទ្វីសុ
 មហាបុរិសលក្ខណោសុ កង្ខតិ វិចិត្តិច្ឆតិ ជាធិមុច្ឆ-
 តិ ន សំបសីទតិ កោសោហិតេ ច វត្តកុយ្មេ
 បហុតជីវ្ហតាយ ចាតិ ។ អថខោ ភកវា តថារូបំ
 ឥន្ទ្រាភិសដ្ឋារំ អភិសដ្ឋារេសិ យថា អទ្ធិស ឧត្តរោ
 មាណវោ ភកវតោ កោសោហិតំ វត្តកុយ្មំ ។ អថខោ
 ភកវា ជីវ្ហំ និដ្ឋាមេត្វា ឧកោមិ កណ្ណសោតានិ
 អនុមសិ បដិមសិ ឧកោមិ ជាសិកសោតានិ អ-
 នុមសិ បដិមសិ កេវលកម្មំ^(១) នលាជមណ្ណាលំ
 ជីវ្ហាយ ឆានេសិ^(២) ។

១ ឱ. កេវលកម្មិ ។ ២ ឱ. បច្ឆាទេសីតិ ទិស្សតិ ។

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណាសកៈ

ក៏សង្ស័យ ងឿងឆ្ងល់ មិនចូលចិត្ត មិនជ្រះស្រឡះ ក្នុងមហាបុរិស-
លក្ខណៈទាំង ២ ប្រការនោះ គឺអវយវៈដែលត្រូវលាក់ក្នុងសំពត់ បិត
នៅក្នុងស្រោម ១ ព្រះជិវ្ហាដ៏ល្មម ១ ។

[៤] គ្រានោះ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ព្រះតម្រិះដូច្នោះថា ឧត្តរមាណាព
នេះ បានឃើញនូវមហាបុរិសលក្ខណៈទាំង ៣២ របស់តថាគតដោយ
ច្រើន រៀរលែងតែមហាបុរិសលក្ខណៈ ២ ប្រការ ក៏សង្ស័យ ងឿងឆ្ងល់
មិនចូលចិត្ត មិនជ្រះស្រឡះ ក្នុងមហាបុរិសលក្ខណៈទាំង ២ ប្រការ
នោះ គឺអវយវៈដែលត្រូវលាក់ក្នុងសំពត់ បិតនៅក្នុងស្រោម ១ ព្រះជិវ្ហាដ៏
ល្មម ១ ។ គ្រានោះ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់តាក់តែងនូវឥន្ទ្រាភិសង្ខារ
ឲ្យឧត្តរមាណាបានឃើញអវយវៈ របស់ព្រះអង្គ ដែលត្រូវលាក់ក្នុង
សំពត់ បិតនៅក្នុងស្រោម ។ តមកទៀត ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់
លៀននូវព្រះជិវ្ហា ប៉ះពាល់ដល់រន្ធព្រះកាណាំទាំង ២ ផង ប៉ះពាល់ដល់
រន្ធព្រះនាសិកទាំង ២ ផង ហើយទ្រង់យកព្រះជិវ្ហា បាំងមណ្ឌលនៃ
ព្រះនលាដទាំងអស់ ។

ព្រាហ្មណ៍វគ្គស្ស ព្រហ្មយុសុត្តេ ភគវន្តានុពន្ធនំ

[៥] អថខោ ឧត្តរស្ស មាណវស្ស ឯតទហោ-
សិ សមដ្ឋាកតោ ខោ សមណោ កោតមោ ទ្វត្តិ-
សមហាបុរិសលក្ខណោហិ យន្ទុនាហំ សមណំ
កោតមំ អនុពន្ធយ្យំ ឥរិយាបថមស្ស បស្សេយ្យន្តិ ។
អថខោ ឧត្តរោ មាណវោ សត្ត មាសានិ ភគវន្តំ
អនុពន្ធិ ឆាយាវ អនុចាយិដី ។ អថខោ ឧត្តរោ
មាណវោ សត្តន្តំ មាសានំ អច្ចយេន វិទេហោសុ
យេន មិចិលា តេន ចារិកំ បក្កាមិ អនុបុព្វេន
ចារិកំ ចរមាដោ យេន មិចិលា យេន ព្រហ្មាយុ
ព្រាហ្មណោ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ព្រហ្មាយុ
ព្រាហ្មណំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯក-
មន្តំ និសិទ្ធិំ ខោ ឧត្តរំ មាណវំ ព្រហ្មាយុ ព្រាហ្ម-
ណោ ឯតទវោច កក្ខិ តាត ឧត្តរ តំ ភវន្តំ
កោតមំ តថា សន្តិយេវ សន្នោ អព្ពក្កតោ ដោ
អញ្ញថា កក្ខិ បន សោ ភវំ កោតមោ តាទិសោ
ដោ អញ្ញាទិសោតិ ។

ព្រាហ្មណវគ្គ ព្រហ្មយុស្តត្រ អំពីការដើរជាប់តាមព្រះមានព្រះភាគ

[៥] គ្រានោះ ឧត្តរមាណាព មានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នោះថា សមណ-
 គោតម ប្រកបដោយមហាបុរិសលក្ខណៈ ៣២ ពិត បើដូច្នោះ មាន
 តែអាត្មាអញដើរតាម នូវព្រះសមណគោតម នឹងបានឃើញវិយាបថ
 របស់ព្រះអង្គ ។ ឯឧត្តរមាណាពក៏ជាប់តាមព្រះមានព្រះភាគ អស់ ៧
 ខែ ប្រៀបដូចជាស្រមោលជាប់តាមរូប ។ លុះកន្លងខែ ៧ ទៅហើយ
 ទើបឧត្តរមាណាពចេញទៅកាន់ចារិក សំដៅទៅត្រង់នគរមិចិលាក្នុងដែន
 នៃពួកអ្នកវិទេហៈ ក៏ត្រេចទៅកាន់ចារិកដោយលំដាប់ ហើយចូលទៅរក
 ព្រហ្មយុព្រាហ្មណ៍ ឯនគរមិចិលា លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏សំពះ
 ព្រហ្មយុព្រាហ្មណ៍ រួចអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះឧត្តរមាណាពអង្គុយ
 ក្នុងទីសមគួរហើយ ព្រហ្មយុព្រាហ្មណ៍ សួរដូច្នោះថា នៃបាឧត្តរៈ
 ឯកិត្តិសព្ទ នៃព្រះគោតមដ៏ចម្រើននោះ ឮខ្មរខ្មាយសុសសាយទៅ មាន
 ប្រការដូច្នោះ មិនខុសពិតមែនឬ មួយទៀត ព្រះគោតមដ៏ចម្រើននោះ
 ជាបុគ្គលប្រាកដដូច្នោះ មិនមែនជាបុគ្គលប្រាកដ ដោយប្រការដទៃ
 ពិតមែនឬ ។

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណាសកំ

[៦] យថា^(១) សន្តិយេវ កោ តំ ភវន្តំ កោតមំ
តថា^(១) សន្នោ អពុក្កតោ នោ អញ្ញថា តាទិសោ
ច ខោ សោ ភវំ កោតមោ នោ អញ្ញាទិសោ
សមន្នាគតោ ច កោ សោ ភវំ កោតមោ ទូត្តិស-
មហាបុរិសលក្ខណេហិ សុប្បតិដ្ឋិតទាទោ ខោ បន
សោ ភវំ កោតមោ ឥទម្បិ តស្ស កោតោ កោត-
មស្ស មហាបុរិសស្ស មហាបុរិសលក្ខណំ ភវតិ
ហេដ្ឋា ខោ បន តស្ស កោតោ កោតមស្ស ចាទ-
តលេសុ ចក្កានិ ជាតានិ សហស្សរាជិ សនេ-
មិកានិ សនាភិកានិ សព្វាការបរិបូរាជិ ។ អា-
យតបណ្ឌិ ខោ បន សោ ភវំ កោតមោ ទី-
យដ្ឋុលី ខោ បន សោ ភវំ កោតមោ មុទុតលុ-
ណាហត្ថទាទោ ខោ បន សោ ភវំ កោតមោ
ជាលហត្ថទាទោ ខោ បន សោ ភវំ កោតមោ
ឧស្សដ្ឋទាទោ ខោ បន សោ ភវំ កោតមោ
ឯណិជដ្ឋេរា ខោ បន សោ ភវំ កោតមោ

១ ឱ. ម. តថា ។ ២ ម. តថាសន្នោ ន ទិស្សតិ ។

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណាសកៈ

[៦] ឧត្តរមាណាពតបថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន កិត្តិសព្ទនៃព្រះគោតមដ៏ចម្រើននោះ ខ្ញុំរងទុក្ខសុខសាយទៅមានប្រការដូច្នោះ មិនខុសទេ មួយទៀត ព្រះគោតមដ៏ចម្រើននោះ ជាបុគ្គលប្រាកដដូច្នោះពិត មិនមែនជាបុគ្គលប្រាកដដោយប្រការដទៃទេ បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន ឯព្រះគោតមដ៏ចម្រើននោះឯង ប្រកបដោយមហាបុរិសលក្ខណៈទាំង ៣២ គឺព្រះគោតមដ៏ចម្រើននោះ មានព្រះបាទាប្រតិស្ឋានលើផែនដីសិបល្អ នេះជាមហាបុរិសលក្ខណៈនៃមហាបុរសរបស់ព្រះគោតមដ៏ចម្រើននោះ ១ ព្រះគោតមដ៏ចម្រើននោះ មានកង់ចក្រកើតនៅត្រង់ផ្ទៃនៃព្រះបាទខាងក្រោម មានកាំ ១.០០០ ព្រមទាំងខ្នងកង់ ព្រមទាំងដុំ ដំបូរិយណ៍ដោយអាការទាំងពួង ១ ។ ព្រះគោតមដ៏ចម្រើននោះ មានព្រះបណ្ឌិ (កែងជើង) វែង ១ ព្រះគោតមដ៏ចម្រើននោះ មានម្រាមព្រះហស្ត និងម្រាមព្រះបាទវែង ១ ព្រះគោតមដ៏ចម្រើននោះ មានព្រះហស្តនិងព្រះបាទទន់ខ្លី ១ ព្រះគោតមដ៏ចម្រើននោះ មានព្រះហស្តនិងព្រះបាទដូចជាសំណាញ់ ១ ព្រះគោតមដ៏ចម្រើននោះ មានកព្រះបាទដូចជាអណ្តែតឡើង ១ ព្រះគោតមដ៏ចម្រើននោះ មានព្រះជង្គ្រាដូចជាស្នងនៃសត្វទ្រាយ ១ ព្រះគោតមដ៏ចម្រើននោះ

ព្រាហ្មណ៍វគ្គស្ស ព្រហ្មយុសុត្តេ មហាបុរិសលក្ខណានិ

បិតកោ ខោ បន សោ ភវំ កោតមោ អនោនមន្តោ
 ឧកោហិ ចាណិតលេហិ ជន្ទុកានិ បរិមសតិ
 បរិមជ្ជតិ កោសោហិតវត្តកុយ្ហោ ខោ បន សោ ភវំ
 កោតមោ សុវណ្ណវណ្ណោ ខោ បន សោ ភវំ កោតមោ
 កាញានសន្និភតថោ សុខុមច្ឆរី ខោ បន សោ
 ភវំ កោតមោ សុខុមត្តា ឆរិយា រដោជល្ងំ កាយេន
 ឧបលិម្បតិ ឯកេកលោមោ ខោ បន សោ ភវំ
 កោតមោ ឯកេកានិ លោមាណិ លោមក្ខបេសុ ជា-
 តានិ ឧទ្ធក្កលោមោ ខោ បន សោ ភវំ កោតមោ
 ឧទ្ធក្កានិ លោមាណិ ជាតានិ ដីលានិ អញ្ញនវណ្ណានិ
 កុណ្ណាលវដ្ឋានិ បនក្ខិណវដ្ឋកជាតានិ ព្រហ្មុដុតត្តោ
 ខោ បន សោ ភវំ កោតមោ សត្តុស្សនោ ខោ
 បន សោ ភវំ កោតមោ^(១) សីហបុព្វឌ្ឍកាយោ ខោ
 បន សោ ភវំ កោតមោ ចិត្តន្តវសោ ខោ បន

១ ឱ. សត្តុស្សនោ បន សោ ភវំ កោតមោតិ ន ទិស្សន្តិ ។

ព្រាហ្មណវគ្គ ព្រហ្មយុស្សត្រ អំពីព្រះមហាបុរិសលក្ខណៈ

បើទ្រង់ឈរជាប្រក្រតី មិនបានឱនចុះ ហើយយកផ្ទៃព្រះហស្តទាំងពីរ
ស្ទាបពាល់នូវព្រះជានុបាត ១ ព្រះគោតមដ៏ចម្រើននោះ មានព្រះអវយវៈ
ដែលត្រូវលាក់ក្នុងសំពត់បិតនៅក្នុងស្រោម ១ ព្រះគោតមដ៏ចម្រើននោះ
មានសម្បុរព្រះកាយល្អដូចជាសម្បុរនៃមាស មានព្រះតចៈភ្លឺ ប្រហែល
ដោយមាស ១ ព្រះគោតមដ៏ចម្រើននោះ មានព្រះឆរិត្តិម័ត៌ ព្រោះព្រះ
ឆរិត្តិម័ត៌ (នោះ) ទើបធូលីនិងក្អែកមិនបានដិតជាប់ព្រះកាយឡើយ ១
ព្រះគោតមដ៏ចម្រើននោះ មានព្រះរោមតែមួយ ។ គឺព្រះរោមទាំងឡាយ
តែមួយសរសៃ ។ ដុះឡើងក្នុងរណ្តៅនៃរោមទាំងឡាយ ១ ព្រះគោតម
ដ៏ចម្រើននោះ មានចុងព្រះរោមក្នុងឡើងលើ គឺព្រះរោមទាំងឡាយមាន
ចុងឡើង មានពណ៌ខៀវដូចជាពណ៌នៃផ្កាអញ្ជ័ន វិលទៅខាងស្តាំ
ដូចជារង្វង់នៃកុណ្ឌល ១ ព្រះគោតមដ៏ចម្រើននោះ មានដងព្រះអង្គត្រង់
ដូចជាកាយមហាព្រហ្ម ១ ព្រះគោតមដ៏ចម្រើននោះ មានព្រះម័សៈដ៏ពេញ
កំពុងល្អ ក្នុងសរិរៈប្រទេស ៧ អន្លើ (ត្រង់ខ្នងព្រះហស្តទាំងពីរ ខ្នង
ព្រះបាទាទាំងពីរ ចង្កុយស្មាទាំងពីរ និងព្រះសុរង) ១ ព្រះគោតម
ដ៏ចម្រើននោះ មានព្រះកាយដូចជាកាយពាក់កណ្តាលខាងមុខ នៃសត្វ
សីហៈ ១ ព្រះគោតមដ៏ចម្រើននោះ មានចន្លោះព្រះអង្សា^(១)ពេញស្មើល្អ ១

១ អដ្ឋកថា ថា សាច់ជាចន្លោះនៃស្លាបប្រដៀវទាំងពីរ ។

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណាសកំ

សោ ភវំ កោតមោ ជិក្រោធបរិមណ្ឌលោ ខោ បន
សោ ភវំ កោតមោ យាវតក្ខស្ស កាយោ តាវត-
ក្ខស្ស ព្យាមោ យាវតក្ខស្ស ព្យាមោ តាវតក្ខស្ស
កាយោ ។ សមវដ្ឋក្ខន្ធវោ ខោ បន សោ ភវំ
កោតមោ វសត្តសត្តិ^(១) ខោ បន សោ ភវំ កោត-
មោ សីហហណ្ណោ ខោ បន សោ ភវំ កោតមោ
ចត្តាឡីសនន្តោ ខោ បន សោ ភវំ កោតមោ សម-
នន្តោ ខោ បន សោ ភវំ កោតមោ អរិវឌ្ឍនន្តោ^(២)
ខោ បន សោ ភវំ កោតមោ សុសុត្តនាហោ ខោ
បន សោ ភវំ កោតមោ បហុតជិញ្ញោ ខោ បន
សោ ភវំ កោតមោ ព្រហ្មស្សរោ ខោ បន សោ
ភវំ កោតមោ ករវិកភាណី អភិដីលនេត្តោ
ខោ បន សោ ភវំ កោតមោ កោបខុមោ
ខោ បន សោ ភវំ កោតមោ ឧណ្ណា ខោ
បនស្ស កោតោ កោតមស្ស ភមុកន្តរោ ជាតា

១ ឱ. ម. វសត្តសត្តិ ។ ២ ឱ. អរិវឌ្ឍនោ ។

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណាសកៈ

ព្រះគោតមដ៏ចម្រើននោះ មានបរិមណ្ឌលនៃព្រះកាយស្មើគ្នា ដូចជាបរិមណ្ឌលនៃដើមជ្រៃ គឺព្រះកាយរបស់ព្រះអង្គប្រវែងប៉ុន្មាន ព្យាមរបស់ព្រះអង្គប្រវែងប៉ុណ្ណោះដែរ ព្យាមរបស់ព្រះអង្គប្រវែងប៉ុន្មាន កាយរបស់ព្រះអង្គក៏ប្រវែងប៉ុណ្ណោះដែរ ១ ។ ព្រះគោតមដ៏ចម្រើននោះ មានព្រះសុរាងមូលស្មើ ១ ព្រះគោតមដ៏ចម្រើននោះ មានសរសៃល្អសម្រាប់នាំនូវរស ១ ព្រះគោតមដ៏ចម្រើននោះ មានព្រះហនុ (ចង្កា) ដូចជាចង្កានៃសត្វសីហាៈ ១ ព្រះគោតមដ៏ចម្រើននោះ មានព្រះទន្ល ៤០ គត់ ១ ព្រះគោតមដ៏ចម្រើននោះ មានព្រះទន្លត្រឹមស្មើ ១ ព្រះគោតមដ៏ចម្រើននោះ មានព្រះទន្លមិនរង្វើល ១ ព្រះគោតមដ៏ចម្រើននោះ មានព្រះចង្កូមសស្អាត ១ ព្រះគោតមដ៏ចម្រើននោះ មានព្រះជិវ្ហាដ៏ល្មម ១ ព្រះគោតមដ៏ចម្រើននោះ មានព្រះសូរស័ព្ទ ដូចជាសំឡេងនៃព្រហ្ម មានព្រះវាចាពីរោះដូចជាសំឡេងនៃសត្វករិក ១ ព្រះគោតមដ៏ចម្រើននោះ មានព្រះនេត្រខ្មៅយង់ ១ ព្រះគោតមដ៏ចម្រើននោះ មានរោមព្រះនេត្រដូចជារោមភ្នែកនៃកូនគោ ១ ព្រះឧណ្ណាលោមរបស់ព្រះគោតមដ៏ចម្រើននោះ ដុះក្នុងចន្លោះនៃ

ព្រាហ្មណវគ្គស្ស ព្រហ្មយុសុត្តេ មហាបុរិសលក្ខណានិ

ឱទាតា មុនុ តលសន្និកា ឧណ្ហិសសីសោ ខោ បន
សោ កវំ កោតមោ ឥទម្បិ តស្ស កោតោ
កោតមស្ស មហាបុរិសស្ស មហាបុរិសលក្ខណំ
កវតិ ។ ឥមេហិ ខោ សោ កោ កវំ កោតមោ
ទូត្តិសមហាបុរិសលក្ខណេហិ សមន្នាគតោ ។ កច្ចន្តោ
ខោ បន សោ កវំ កោតមោ ទក្ខិណោន^(១)
ចាទេន បឋមំ បក្កមតិ សោ ជាតិទូរេ ចាទំ ឧទ្ធពតិ
នាច្ចាសន្នេ ចាទំ និក្ខិបតិ សោ ជាតិសីយំ កច្ចតិ
នាតិសណិកំ កច្ចតិ ន ច អន្ធពេន អន្ធពំ^(២)
សង្ឃិដ្ឋេន្តោ កច្ចតិ ន ច កោប្បកេន កោប្បកំ
សង្ឃិដ្ឋេន្តោ កច្ចតិ សោ កច្ចន្តោ ន សត្តិ ឧដ្ឋាមេតិ
ន សត្តិ ឱនាមេតិ ន សត្តិ សន្នាមេតិ ន
សត្តិ វិនាមេតិ កច្ចតោ ខោ បន តស្ស^(៣) កោតោ
កោតមស្ស អារទ្ធកាយោ វ ន ឥញ្ចតិ ន ច
កាយពលេន កច្ចតិ អវលោកេន្តោ^(៤) ខោ បន
សោ កវំ កោតមោ សព្វកាយេនេវ អវលោកេតិ

១ ឱ. ទក្ខិណេនេវ ។ ២ ឱ. ម. អន្ធពេន អន្ធពំ ។ ៣ ឱ. បនស្ស ។ ៤ ម. អវលោកេន្តោ ។

ព្រាហ្មណវគ្គ ព្រហ្មយុស្ត្រ អំពីព្រះមហាបុរិសលក្ខណៈ

ព្រះភម្ម (ចិញ្ចើម) មានពណ៌សទន់ល្ងន់ដូចជាសំឡី ១ ព្រះគោតម
 ដ៏ចម្រើននោះ មានព្រះឧណ្ហិសៈ (ថ្វាសប្បក្សាំង) និងព្រះសិរុដ៏បរិបូណ៌
 នេះជាមហាបុរិសលក្ខណៈនៃមហាបុរសរបស់ព្រះគោតមដ៏ចម្រើននោះ ១ ។
 បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន ព្រះគោតមដ៏ចម្រើននោះ ប្រកបដោយមហាបុរិស-
 លក្ខណៈ ទាំង ៣២ នេះឯង ។ ព្រះគោតមដ៏ចម្រើននោះ កាលដែល
 ទ្រង់ពុទ្ធដំណើរទៅ រមែងទ្រង់ឈានព្រះបាទខាងស្តាំទៅជាមុន ព្រះអង្គ
 លើកដំហានព្រះបាទមិនឆ្ងាយពេក ដាក់ព្រះបាទមិនជិតពេក ព្រះអង្គ
 ទ្រង់ពុទ្ធដំណើរទៅ មិនរហ័សពេក ទ្រង់ពុទ្ធដំណើរទៅ មិនយឺតពេក
 ទ្រង់ពុទ្ធដំណើរទៅ មិនទង្គិចព្រះជានុដោយព្រះជានុ ទ្រង់ពុទ្ធដំណើរទៅ
 មិនទង្គិចព្រះគោប្បកៈ (ភ្នែកគោរ) ដោយព្រះគោប្បកៈ ព្រះគោតមនោះ
 កាលដែលទ្រង់ពុទ្ធដំណើរទៅ មិនលើកព្រះឧរុ (ភ្លៅ) ទៅខាងមុខ
 មិនសណ្តូកព្រះឧរុមកខាងក្រោយ មិនធ្វើព្រះឧរុឲ្យជាប់រឹងស្លូក មិន
 កែក្រាយព្រះឧរុ ព្រះគោតមដ៏ចម្រើននោះ កាលដែលទ្រង់ពុទ្ធដំណើរ
 ទៅ មានព្រះកាយខាងលើរឹងប៉ឹងមិនបានកម្រើក មិនទ្រង់ពុទ្ធដំណើរទៅ
 ដោយកម្លាំងព្រះកាយឡើយ ព្រះគោតមដ៏ចម្រើននោះ កាលដែល
 ទតព្រះនេត្រក្រឡេកមើល រមែងក្រឡេកមើលទៅ ដោយទាំងកាយ

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណាសកំ

សោ ន ឧទ្ធុំ ឧល្លោកេតិ ន អនោ ឌីលោកេតិ
 ន^(១) វិក្ខេបមាណោ កច្ឆតិ យុត្តមត្តញ្ច បេក្ខតិ
 តតោ ចស្ស ឧត្តរី អនាវដំ ញាណាទស្សនំ កវតិ ។
 សោ អន្តរយវំ បរិសន្តោ ន កាយំ ឧដ្ឋាមេតិ ន
 កាយំ ឌីនាមេតិ ន កាយំ សដ្ឋាមេតិ ន កាយំ
 វិនាមេតិ ។ សោ ឆាតិទ្ធិវេ ឆាត្វាសន្នេ អាសនស្ស
 បរិវត្តតិ ន ច ចាណិណា អាលម្ពិត្វា អាសនេ និសី-
 ទតិ ន ច អាសនស្មី^(២) កាយំ បក្ខិបតិ ។
 សោ អន្តរយវេ និសិដ្ឋោ សមាណោ ន ហត្ថកុក្កុច្ចំ
 អាបជ្ជតិ ន ចាទកុក្កុច្ចំ អាបជ្ជតិ ន ច អន្ត-
 វេន អន្តរំ អាហេបេត្វា និសីទតិ ន កោប្បកេន
 កោប្បកំ អាហេបេត្វា និសីទតិ ន ច ចាណិណា
 ហណុកំ ឧបទហេត្វា^(៣) និសីទតិ ។ សោ អន្តរយវេ
 និសិដ្ឋោ^(៤) សមាណោ ន ឆម្ពតិ ន កម្មតិ ន
 វេទតិ ន បរិតស្សតិ សោ អច្ឆម្ពី អកម្មី អវេដី

១ ឱ. ន ច ។ ២ ម. អាសនេ តស្មី ។ ៣ ឱ. ឧប្បាទិយិត្វា ។ ៤ ឱ. និសិដ្ឋោ ។

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណាសកៈ

ព្រះអង្គមិនបានឆើយទតទៅខាងលើ មិនបានឈ្លោកទតទៅខាងក្រោម
 ទ្រង់ពុទ្ធដំណើរទៅមិនក្រឡេកទតទិសផ្សេង ។ ទ្រង់ក្រឡេកទតទៅតែ
 ប្រមាណមួយជួរនីម^១ ប៉ុន្តែឯញាណទស្សនៈដែលមិនមានអ្វីរាំងរាបរបស់
 ព្រះគោតមនោះ រមែងមានលើសលុបជាងមួយជួរនីមនោះឯង ។ ព្រះ
 គោតមនោះ កាលដែលចូលទៅកាន់ចន្លោះផ្ទះ មិនដកព្រះកាយឡើងលើ
 មិនបន្ទន់ព្រះកាយចុះក្រោម មិនទប់ទល់ព្រះកាយឲ្យរឹង មិនគ្រលែងព្រះ
 កាយ ។ ព្រះគោតមនោះ ទ្រង់បែរព្រះកាយមិនឆ្ងាយពេក មិនជិតពេក
 អំពីអាសនៈ ទ្រង់គង់លើអាសនៈ មិនយកបាតព្រះហស្តច្រត់អាសនៈ
 មិនផ្អែកព្រះកាយទៅលើអាសនៈ ។ ព្រះគោតមនោះ កាលដែលទ្រង់
 គង់ក្នុងចន្លោះផ្ទះ មិនរើសព្រះហស្ត មិនរើសព្រះបាទា មិនគង់លើក
 ព្រះជានុតម្រួតលើព្រះជានុ មិនគង់លើកព្រះគោប្បកៈតម្រួតលើព្រះ
 គោប្បកៈ មិនគង់យកបាតព្រះហស្តទល់ព្រះហនុកៈ ។ ព្រះគោតមនោះ
 កាលដែលទ្រង់គង់ក្នុងចន្លោះផ្ទះ តែងមិនរំភើប មិនញាប់ញ័រ មិនរន្ធត់
 មិនតក់ស្លុត ព្រះអង្គជាបុគ្គលមិនរំភើបផង មិនញាប់ញ័រផង មិនរន្ធត់ផង

---

១ មួយជួរនីមនោះ ប្រមាណ ៩ ចំអាម (អដ្ឋកថា) ។

ព្រាហ្មណ៍វគ្គស្ស ព្រហ្មយុសុត្តេ មហាបុរិសលក្ខណានិ

អបរិតស្សី វិតតលោមហំសោ វិវេការត្តោ^(១) ច ។
សោ ភវំ កោតមោ អន្តរយវេ និសិដ្ឋោ ហោតិ
សោ បតោទកំ បដិក្កណ្ណាដ្ឋោ ន បត្តំ ឧដ្ឋាមេតិ
ន បត្តំ ឱនាមេតិ ន បត្តំ សដ្ឋាមេតិ ន បត្តំ
វិទាមេតិ សោ បត្តោទកំ បដិក្កណ្ណាតិ ជាតិថោកំ
ជាតិពហំ ។ សោ ន ខលុខលុការកំ^(២) បត្តំ
ដោវតិ ន សំបរិត្តកំ បត្តំ ដោវតិ ន បត្តំ
ភូមិយំ និក្ខិបិត្វា ហត្ថេ ដោវតិ ។ ហត្ថេសុ
ដោតេសុ បត្តោ ដោតោ ហោតិ បត្តេ ដោតេ
ហត្ថា ដោតា ហោន្តិ ។ សោ បត្តោទកំ នឌ្ឍេតិ
ជាតិទូរេ ជាច្ចាសន្នេ ន ច វិច្ឆុឱ្និយមាដោ ។
សោ ឱទនំ បដិក្កណ្ណាដ្ឋោ ន បត្តំ ឧដ្ឋាមេតិ
ន បត្តំ ឱនាមេតិ ន បត្តំ សដ្ឋាមេតិ ន បត្តំ
វិទាមេតិ ។ សោ ឱទនំ បដិក្កណ្ណាតិ ជាតិថោកំ
ជាតិពហំ ។ ព្យញ្ជនំ បន^(៣) សោ ភវំ កោតមោ

១ ម. វិវេការដោ ។ ២ ឱ. ខុលុខុលុការកំ ។ ៣ ឱ. ខោ បន ។

ព្រាហ្មណវគ្គ ព្រហ្មយុស្តត្រ អំពីព្រះមហាបុរិសលក្ខណៈ

មិនតក់ស្លុតផង ប្រាសចាកសេចក្តីព្រឺរោមផង មានព្រះហឫទ័យបែរ
 ទៅរកសេចក្តីស្ងាត់ ។ ព្រះគោតមដ៏ចម្រើននោះ ទ្រង់គង់ក្នុងចន្លោះផ្ទះ
 កាលដែលទ្រង់ទទួលទឹកលាងបាត្រ មិនលើកបាត្រឡើង ឲ្យខ្ពស់ពេក
 មិនដាក់បាត្រឲ្យទាបពេក មិនទប់ទល់បាត្រឲ្យរឹង មិនគ្រលែងបាត្រ
 ព្រះអង្គទ្រង់ទទួលទឹកលាងបាត្រ មិនឲ្យតិចពេក មិនឲ្យច្រើនពេក ។
 ព្រះអង្គលាងបាត្រមិនធ្វើឲ្យឮសូរខ្ទុកខ្ទុក ទ្រង់លាងបាត្រមិនបង្វិលបាត្រ
 ឲ្យវិលជុំវិញ មិនដាក់បាត្រលើផែនដី ហើយលាងព្រះហស្តឡើយ ។
 កាលដែលព្រះអង្គលាងព្រះហស្តហើយស្រេច បាត្រក៏លាងហើយស្រេច
 ដែរ ឬកាលដែលលាងបាត្រហើយស្រេច ព្រះហស្តក៏លាងហើយ
 ស្រេចដែរ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ចាក់ទឹកលាងបាត្រ ក្នុងទីមិនឆ្ងាយពេក
 មិនជិតពេក ទ្រង់មិនបាចសាចផ្ដេសផ្ដាស ។ កាលដែលព្រះអង្គទ្រង់
 ទទួលបាយ មិនលើកបាត្រឡើងឲ្យខ្ពស់ពេក មិនដាក់បាត្រឲ្យទាបពេក
 មិនទប់ទល់បាត្រឲ្យរឹង មិនគ្រលែងបាត្រ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ទទួលបាយ
 មិនឲ្យតិចពេក មិនឲ្យច្រើនពេក ។ មួយទៀត ព្រះគោតមដ៏ចម្រើននោះ

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណាសកំ

បដិក្កណ្ណាតិ ព្យញ្ជនមត្តាយ អាហារេតិ ន ច
 ព្យញ្ជនេន អាណេបំ អតិណមេតិ^(១) ទ្វត្តិក្ខត្តំ
 ខេ^(២) ករំ កោតមោ មុខេ អាណេបំ សំបរិវត្តេត្វា
 អជ្ឈេហារតិ ។ ន ចស្ស កាចិ ឱទនមិញ្ញា
 អសំភិដ្ឋា កាយំ បរិសតិ ។ ន ចស្ស កាចិ
 ឱទនមិញ្ញា មុខេ អរសិដ្ឋា ហោតិ ។ អឌ្ឍាយ^(៣)
 អាណេបំ ឧបនាមេតិ ។ រសប្បដិសំវេទី ខេ
 បន សោ ករំ កោតមោ អាហារំ អាហារេតិ នោ
 ច រសរាគប្បដិសំវេទី ។ អដ្ឋង្គ័សមន្ទាគតំ ខេ
 បន សោ ករំ កោតមោ អាហារំ អាហារេតិ នេវ
 ទរាយ ន មនាយ ន មណ្ឌាយ ន វិភូសនាយ
 យារនេវ ឥមស្ស កាយស្ស បិតិយា យាបនាយ
 វិហីសុបរតិយា ព្រហ្មចរិយានុក្កហាយ ឥតិ បុរាណញ្ច
 វេទនំ បដិហដ្ឋាមិ នវញ្ច វេទនំ ន ឧប្បានេស្សាមិ

១ ឱ. អតិមញ្ញមេតិ ។ ២ ឱ. ខេ បន សោ ។ ៣ ឱ. អថាបរំ ។ ម. អទ្ធាយំ ។

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណាសកៈ

ទ្រង់ទទួលម្ហូបហើយទ្រង់សោយភក្ត្រដោយល្មមប្រមាណដល់ម្ហូប^(១) មិន
សោយម្ហូបឲ្យលើសលុបពិន្ទុភក្ត្រ ឬមិនសោយភក្ត្រ ឲ្យលើសលុបម្ហូប
ឡើយ ។ ព្រះគោតមដ៏ចម្រើននោះ ទ្រង់គ្រលៀវពិន្ទុភក្ត្រក្នុងព្រះឱស្ឋ
កំណត់ត្រឹមពីរបីដង ហើយទ្រង់លេបទៅ ។ ឯសាច់ភក្ត្របន្តិចបន្តួច
ដែលមិនទាន់ល្អិត ក៏មិនចូលទៅកាន់ព្រះកាយរបស់ព្រះអង្គឡើយ ។
លុះតែមិនសល់សាច់ភក្ត្របន្តិចបន្តួច នៅក្នុងព្រះឱស្ឋព្រះអង្គ ។ ទើប
ព្រះអង្គបង្ហោននូវពិន្ទុភក្ត្រដទៃទៀតឲ្យចូលទៅ ។ ព្រះគោតមដ៏ចម្រើន
នោះ ទ្រង់សោយអាហារ ទ្រង់ឆ្ងាញ់ពិសាតែរសអាហារប៉ុណ្ណោះ
មិនបានឆ្ងាញ់ពិសា ព្រោះតម្រេកក្នុងរសអាហារឡើយ ។ ព្រះគោ-
តមដ៏ចម្រើននោះ ទ្រង់សោយអាហារប្រកបដោយអង្គ ៨ គឺទ្រង់សោយ
ដើម្បីនឹងលេងក៏ទេ ដើម្បីនឹងឲ្យកើតសេចក្តីស្រវឹងក៏ទេ ដើម្បីនឹងប្រដាប់
រាងកាយក៏ទេ ដើម្បីនឹងស្អិតស្អាងរាងកាយក៏ទេ ដើម្បីនឹងឲ្យតាំងនៅ
នៃកាយនេះ ដើម្បីនឹងញ៉ាំងជីវិត្រិយឲ្យប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីនឹងបំបាត់
បង់នូវសេចក្តីលំបាក ដើម្បីនឹងអនុគ្រោះដល់ព្រហ្មចារ្យ ទ្រង់ពិចារ-
ណាថា អាត្មាអញនឹងកម្ចាត់បង់នូវវេទនាចាស់ គឺសេចក្តីឃ្នានចេញ
ផង នឹងញ៉ាំងវេទនាថ្មី គឺឆ្អែតហួសប្រមាណមិនឲ្យកើតឡើងបានផង

---

១ បរិភោគអាហារឲ្យមានបាយជាភាគទី ៤ គឺចំនួនម្ហូប ៣ ភាគ បាយ ១ ភាគ ជាភាគ
ទី ៤ នេះជាកំណត់យ៉ាងច្រើនបំផុត ។ (អដ្ឋកថា) ។

ព្រាហ្មណវគ្គស្ស ព្រហ្មយុសុត្តេ មហាបុរិសលក្ខណានិ

យាត្រា ច មេ ភវិស្សតិ អនវដ្ឋតា ច ដាសុវិហារោ
 ចាតិ ។ សោ ភុត្តារី បត្តោទកំ បដិក្កណ្ណោ ន
 បត្តំ ឧដ្ឋាមេតិ ន បត្តំ ឱនាមេតិ ន បត្តំ សដ្ឋាមេតិ
 ន បត្តំ វិនាមេតិ ។ សោ បត្តោទកំ បដិក្កណ្ណាតិ
 ជាតិថោកំ ជាតិពហំ ។ សោ ន ខលុខលុការកំ
 បត្តំ ជោរតិ ន សំបរិវត្តកំ បត្តំ ជោរតិ ន បត្តំ
 ភូមិយំ និក្ខិបិត្វា ហត្ថេ ជោរតិ ហត្ថេសុ ជោតេសុ
 បត្តោ ជោតោ ហោតិ បត្តេ ជោតេ ហត្ថា ជោតា
 ហោត្តិ ។ សោ បត្តោទកំ ឆទ្ទេតិ ជាតិទូរេ
 ជាច្ចាសន្នេ ន ច វិច្ឆិខ្ចិយមាណោ ។ សោ ភុត្តារី
 ន បត្តំ ភូមិយំ និក្ខិបតិ ជាតិទូរេ ជាច្ចាសន្នេ
 ន ច អនត្តិកោ បត្តេន ហោតិ ន ច អតិវេលានុក្ខិ
 បត្តស្មី ។ សោ ភុត្តារី មុហុត្តំ តុណ្ណិ និសីទតិ ។
 ន ច អនុមោទនស្ស កាលមតិជាមេតិ ។

ព្រាហ្មណវគ្គ ព្រហ្មយុស្ត្រ អំពីព្រះមហាបុរិសលក្ខណៈ

កិរិយាប្រព្រឹត្តទៅ (នៃឥរិយាបថទាំង ២) ក្តី សេចក្តីមិនមានទោស
 (មានមិនច្រអូសកាយ មិនច្រអូសចិត្តជាដើម) ក្តី កិរិយានៅសប្បាយក្តី
 នឹងមានដល់អាត្មាអញ ។ លុះព្រះអង្គសោយរួចហើយ កាលដែលទ្រង់
 ទទួលទឹកលាងបាត្រ មិនលើកបាត្រឡើងឲ្យខ្ពស់ពេក មិនដាក់បាត្រឲ្យ
 ទាបពេក មិនទប់ទល់បាត្រឲ្យរឹង មិនបានគ្រលែងបាត្រ ។ ព្រះអង្គទ្រង់
 ទទួលទឹកលាងបាត្រមិនឲ្យតិចពេក មិនឲ្យច្រើនពេក ។ ព្រះអង្គលាង
 បាត្រ មិនធ្វើឲ្យឮសូរខ្ទុកខ្ទុក ទ្រង់លាងបាត្រមិនបង្វិលបាត្រឲ្យវិលជុំវិញ
 មិនដាក់បាត្រលើផែនដីហើយលាងព្រះហស្តឡើយ ។ កាលដែលលាង
 ព្រះហស្តហើយស្រេច បាត្រក៏លាងហើយស្រេច កាលដែលលាង
 បាត្រហើយស្រេច ព្រះហស្តក៏លាងហើយស្រេចដែរ ។ ព្រះអង្គទ្រង់
 ចាក់ទឹកលាងបាត្រក្នុងទីមិនឆ្ងាយពេក មិនជិតពេក ទ្រង់មិនបាចសាច
 ផ្ដេសផ្ដាសឡើយ ។ លុះព្រះអង្គសោយរួចហើយ មិនដាក់បាត្រលើ
 ផែនដី ទ្រង់ទុកបាត្រក្នុងទីមិនឆ្ងាយពេក មិនជិតពេក ព្រះអង្គមិនមែនជា
 មិនត្រូវការដោយបាត្រទេ ទាំងទ្រង់រក្សាបាត្រមិនឲ្យហួសវេលា ។ លុះ
 ព្រះអង្គសោយរួចហើយ ទ្រង់គង់ស្ងៀមមួយស្របក់ ។ ព្រះអង្គមិនញ៉ាំង
 កាលនៃមនុស្ស អ្នកត្រូវការដោយអនុមោទនាឲ្យកន្លងហួសទៅឡើយ ។

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណាសកំ

សោ ភុត្តារី អនុមោទតិ ន តំ ភត្តំ ករហតិ ន អញ្ញំ
ភត្តំ បដិកដ្ឋតិ ។ អញ្ញទត្តំ ធម្មិយា កថាយ
តំ បរិសំ សន្ទស្សេតិ សមាទបេតិ សមុត្តេជេតិ
សម្មហំសេតិ ។ សោ តំ បរិសំ ធម្មិយា កថាយ
សន្ទស្សេត្វា សមាទបេត្វា សមុត្តេជេត្វា សម្មហំសេត្វា
ឧដ្ឋាយាសនា បក្កមតិ ។ សោ នាតិសីយំ កច្ចតិ
នាតិសណិកំ កច្ចតិ ន ច មុញ្ជិតុកាមោ កច្ចតិ ។
ន ច តស្ស ភោតោ កោតមស្ស កាយេ ចីវរំ អច្ចុ-
កដ្ឋំ ហោតិ ន ច អច្ចោកដ្ឋំ ន ច កាយស្មី អល្លិដំ
ន ច កាយស្មា^(១) អបក្កដ្ឋំ ។ ន ច^(២) ភោតោ
កោតមស្ស កាយស្មី^(៣) វាតោ ចីវរំ អសំវហតិ^(៤) ។
ន ច តស្ស ភោតោ កោតមស្ស កាយេ រដោ-
ជល្លំ លិម្បតិ ។ សោ អារាមកតោ និសីទតិ
បញ្ញត្តេ អាសនេ និសដ្ឋ ចានេ បក្ខាលេតិ ។

១ ឱ. កាយស្មី ។ ២ ឱ. ម. ច តស្ស ។ ៣ ឱ. កាយម្ហា ។ ៤ ឱ. អបវហតិ ។

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណាសកៈ

លុះព្រះអង្គសោយរួចហើយ ទ្រង់អនុមោទនា មិនតិះដៀលភក្ត្រនោះ មិន
 ប្រាថ្នានូវភក្ត្រដទៃទៀតឡើយ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ញ៉ាំងបរិស័ទនោះឲ្យឃើញ
 ច្បាស់ ឲ្យកាន់យក ឲ្យអាចហាន ឲ្យរីករាយ ដោយធម្មិកថា ដោយ
 ពិត ។ លុះព្រះអង្គទ្រង់ញ៉ាំងបរិស័ទនោះ ឲ្យឃើញច្បាស់ ឲ្យកាន់
 យក ឲ្យអាចហាន ឲ្យរីករាយ ដោយធម្មិកថាហើយ ក៏ក្រោកអំពី
 អាសនៈចេញទៅ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ស្តេចទៅ មិនបានលឿនពេក មិន
 បានយឺតពេក ទ្រង់ស្តេចទៅមិនប្រាថ្នានឹងឃ្នាតឆ្ងាយអំពីបរិស័ទឡើយ ។
 ចីវរក្នុងកាយ របស់ព្រះគោតមដ៏ចម្រើននោះ មិនឡើងលើពេក មិនចុះ
 ក្រោមពេក^(១) មិនទទឹកស្អិតជាប់នៅក្នុងកាយដោយញើសក្អែល ទាំងមិន
 រហូតចាកកាយឡើយ ។ ខ្យល់^(២) ក៏មិនបក់សើយចីវរអំពីកាយរបស់
 ព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ។ ធូលីនិងក្អែលក៏មិនដិតជាប់នៅ ក្នុងកាយរបស់
 ព្រះគោតមដ៏ចម្រើននោះ ។ ព្រះគោតមនោះ ស្តេចទៅកាន់អាវាម ទ្រង់គង់
 លើអាសនៈដែលគេរៀបចំថ្វាយ លុះគង់រួចហើយ ទ្រង់លាងព្រះបាទ ។

---

១ ភិក្ខុដែលឃ្នុំចីវរឲ្យឡើងលើដរាបដល់ទល់នឹងឆ្អឹងចង្កា ហៅថា ឡើងលើពេក ។ ភិក្ខុ
 ដែលឃ្នុំចីវរឲ្យចុះក្រោមដរាបដល់កជើង ហៅថា ចុះក្រោមពេក ។ ២ ទុកជាខ្យល់កំបុតត្បូង
 ក៏មិនអាចបក់ឲ្យកក្រើកបានដែរ ។ អដ្ឋកថា ។

ព្រាហ្មណវគ្គស្ស ព្រហ្មយុសុត្តេ មហាបុរិសលក្ខណានិ

ន ច សោ កវំ កោតមោ ចាទមណ្ឌាណុយោក-
មនុយុត្តោ វិហារតិ ។ សោ ចាទេ បក្ខាលេត្វា
និសីទតិ បល្ល័ង្កំ អាកុជិត្វា ឧជុំ កាយំ បណីធាយ
បរិមុខំ សតី ឧបជ្ឈបេត្វា ។ សោ នេវ អត្តព្យាពា-
ធាយ ចេតេតិ ន បរព្យាពាធាយ ចេតេតិ ន
ឧកយព្យាពាធាយ ចេតេតិ ។ អត្តហិតំ បរហិតំ
ឧកយហិតំ សព្វលោកហិតមេវ សោ កវំ កោតមោ
ចិន្តេន្តោ និសិន្នោ ហោតិ ។ សោ អារាមកតោ
បរិសតិ ធម្មំ នេសេតិ ន តំ បរិសំ ឧស្សានេតិ
ន តំ បរិសំ អប្បសានេតិ អញ្ញនត្ថំ ធម្មិយា
កថាយ តំ បរិសំ សន្នស្សេតិ សមាទបេតិ
សមុត្តេជេតិ សម្បហំសេតិ ។ អដ្ឋង្គសមដ្ឋាក-
តោ ខោ បនស្ស កោតោ កោតមស្ស មុខតោ
យោសោ និច្ឆរតិ វិស្សដ្ឋោ ច វិញ្ញេយ្យោ ច មញ្ញុ
ច សវនីយោ ច វិន្ទុ^(១) ច អរិសារី ច កម្ពីរោ ច

១ ឱ. ម. ពិន្ទុ ។

ព្រាហ្មណវគ្គ ព្រហ្មយុស្តត្រ អំពីព្រះមហាបុរិសលក្ខណៈ

ព្រះគោតមដ៏ចម្រើននោះ ទ្រង់មិនបានខ្វល់ខ្វាយ ក្នុងការប្រកបគ្រឿង
 ប្រដាប់ព្រះបាទទេ ។ លុះព្រះអង្គទ្រង់លាងព្រះបាទរួចហើយ ក៏គង់ផ្គត់
 ព្រះភ្នែកតម្កល់កាយឲ្យត្រង់ ផ្ទង់ស្មារតីឲ្យមានមុខឆ្មោះទៅរកកម្មដ្ឋាន ។
 ព្រះអង្គមិនទ្រង់ព្រះតម្រិះដើម្បីបៀតបៀនខ្លួនឯង មិនទ្រង់ព្រះតម្រិះដើម្បី
 បៀតបៀនអ្នកដទៃ មិនទ្រង់ព្រះតម្រិះ ដើម្បីបៀតបៀនទាំងពីរខាង ។
 ព្រះគោតមដ៏ចម្រើននោះ ទ្រង់គង់ត្រិះរិះតែអំពីប្រយោជន៍ នៃសត្វលោក
 ទាំងអស់ គឺប្រយោជន៍ខ្លួន ប្រយោជន៍អ្នកដទៃ ឬប្រយោជន៍ទាំង
 ពីរខាង ។ ព្រះអង្គស្តេចទៅកាន់អារាម ទ្រង់សំដែងធម៌ក្នុងកណ្តាល
 បរិស័ទ មិនបានលើកបញ្ជោរបរិស័ទនោះ មិនបានតិះដៀលបរិស័ទ
 នោះ ទ្រង់ញ៉ាំងបរិស័ទនោះឲ្យឃើញច្បាស់ ឲ្យកាន់យក ឲ្យអាចហាន
 ឲ្យរីករាយ ដោយធម្មិកថាតាមពិត ។ ព្រះគោតមដ៏ចម្រើននោះ ទ្រង់
 មានព្រះសូរសេង^(១) ប្រកបដោយអង្គ ៨ លាន់ចេញអំពីព្រះឱស្ឋ គឺព្រះ
 សូរសេងជ្រះស្រឡះ ១ ញ៉ាំងបុគ្គលឲ្យដឹងសេចក្តីច្បាស់ ១ ទន់ពីរោះ ១
 គួរស្តាប់ ១ ណែន ១ មិនរាត់រាយគឺព្រះសូរសេងមូល ១ ក្រអួន ១

---

១ សូរសេង គឺសូរសំឡេង សៀមយកទៅប្រើក្លាយជា សូរសៀង ។

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណាសកំ

និទ្ទាទិ ច ។ យថា បរិសំ ខោ បន សោ កវំ
 កោតមោ សវេន វិញ្ញាបេតិ ន ចស្ស ពហិទ្ធា
 បរិសាយ ឃោសោ និច្ឆរតិ ។ តេ តេន កោតា
 កោតមេន ធម្មិយា កថាយ សន្ទស្សិតា សមាទបិតា
 សមុត្តេជិតា សម្បហំសិតា ឧដ្ឋាយាសនា បក្កមន្តិ
 អវលោកយមាណាយេវ អវិជហត្តាកាវេន^(១) អទ្ធិសាម
 ខោ មយំ កោ តំ កវន្តំ កោតមំ កច្ឆន្តំ អទ្ធិសាម
 បិតំ អទ្ធិសាម អន្តរយវំ បរិសន្តំ អទ្ធិសាម អន្តរយវេ
 និសិទ្ធិន្តំ តុណ្ហិក្ខតំ អទ្ធិសាម អន្តរយវេ កុញ្ញន្តំ
 អទ្ធិសាម កុត្តារី ទិសិទ្ធិន្តំ តុណ្ហិក្ខតំ អទ្ធិសាម
 កុត្តារី អនុមោទន្តំ អទ្ធិសាម អារាមំ អាកច្ឆន្តំ
 អទ្ធិសាម អារាមកតំ ទិសិទ្ធិន្តំ តុណ្ហិក្ខតំ អទ្ធិសាម

១ ឱ. អវិជហត្តាកាវេន ។ ម. អវិជហិតត្តា ។

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណាសកៈ

កងវិពង្គ ១ ។ ព្រះគោតមដ៏ចម្រើននោះ ទ្រង់ញ៉ាំងបរិស័ទឲ្យដឹង
 ច្បាស់ ដោយព្រះសូរសេង យ៉ាងណា ព្រះសូរសេងរបស់ព្រះគោតម
 នោះ ក៏មិនផ្សាយចេញទៅខាងក្រៅអំពីបរិស័ទ យ៉ាងនោះ ។ ឯពួក
 បរិស័ទទាំងនោះ លុះព្រះគោតមដ៏ចម្រើននោះ ឲ្យឃើញច្បាស់ ឲ្យ
 កាន់យក ឲ្យអាចហាន ឲ្យរីករាយ ដោយធម្មិកថាហើយ ក៏ក្រោកចាក
 អាសនៈ រមិលមើលមិនបានលះបង់ (នូវសេចក្តីសរសើរអំពីធម្មកថា)
 ហើយចៀសចេញទៅដោយពាក្យថា ម្ចាស់គ្នាយើង យើងបានឃើញ
 ព្រះគោតមដ៏ចម្រើននោះ កំពុងស្តេចទៅ យើងបានឃើញព្រះគោតម
 ទ្រង់ឈរ យើងបានឃើញព្រះគោតមទ្រង់ចូលទៅកាន់ចន្លោះផ្ទះ យើង
 បានឃើញព្រះគោតមគង់ស្ងៀម ក្នុងចន្លោះផ្ទះ យើងបានឃើញព្រះ
 គោតមកំពុងសោយក្នុងចន្លោះផ្ទះ យើងបានឃើញព្រះគោតម សោយរួច
 ហើយទ្រង់គង់ស្ងៀម យើងបានឃើញព្រះគោតមសោយរួចហើយទ្រង់
 អនុមោទនា យើងបានឃើញព្រះគោតមស្តេចមកកាន់អារាម យើង
 បានឃើញព្រះគោតមស្តេចទៅកាន់អារាមគង់ស្ងៀម យើងបានឃើញ

ព្រាហ្មណវគ្គស្ស ព្រហ្មយុសុត្តេ ព្រហ្មយុស្ស ឧទានំ

អារាមកតំ បរិសតិ ធម្មំ ទេសេន្តំ ឯទិសោ ច ឯទិសោ
ច សោ ភវំ កោតមោ តតោ ច ភិយ្យោតិ ។

[៧] ឯវំ វុត្តេ ព្រហ្មយុ ព្រាហ្មណោ ឧដ្ឋា-
យាសនា ឯកំសំ ឧត្តរាសន្តិ ករិត្វា យេន ភកវា
តេនញ្ចលិម្បណាមេត្វា តិក្ខុត្តំ ឧទានំ ឧទានេសិ
នមោ តស្ស ភកវតោ អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស...
នមោ តស្ស ភកវតោ អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្សាតិ
អប្បេវ ធាម មយំ កណាចិ ករហាចិ តេន កោតា
កោតមេន សន្តិ សមាគច្ឆេយ្យាម អប្បេវ ធាម សិយា
កោចិទេវ កថាសល្លាចោតិ ។

[៨] អថខោ ភកវា វិទេហោសុ អនុបុព្វេន
ចារិកញ្ចរមាដោ យេន មិចិលា តទវសវិ ។
តត្រិ សុទំ ភកវា មិចិលាយំ វិហារតិ មយទេវម្ព-
វនេ^(១) ។ អស្សោសុំ ខោ មិចិលេយ្យកា ព្រាហ្ម-
ណាភហាបតិកា សមណោ ខលុ កោ កោតមោ

១ ឱ. មខាទេវម្ពវនេ ។

ព្រាហ្មណ៍វគ្គ ព្រហ្មយុស្ត្រ អំពីឧទានរបស់ព្រហ្មយុព្រាហ្មណ៍

ព្រះគោតមស្តេចទៅកាន់អាវាម ទ្រង់សំដែងធម៌ ក្នុងកណ្តាលបរិស័ទ
ព្រះគោតមដ៏ចម្រើននោះ ប្រាកដដូច្នោះផង ប្រាកដដូច្នោះផង ក្រែងលែង
ជាងនោះទៅទៀតផង ។

[៧] កាលបើឧត្តរមាណាព ពោលយ៉ាងនេះហើយ ព្រហ្មយុ-
ព្រាហ្មណ៍ ក៏ក្រោកអំពីអាសនៈ ធ្វើនូវសំពត់ឧត្តរាសន្តៈធៀងស្នាម្នាង
ប្រណម្យអញ្ជូលី ចំពោះត្រង់ទីដែលព្រះមានព្រះភាគគង់ បន្តិចនូវឧទាន-
វាចា អស់វារៈ ៣ ដងថា សូមថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ ជាអរហន្ត
សម្មាសម្ពុទ្ធអង្គនោះ... សូមថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ ជាអរហន្ត
សម្មាសម្ពុទ្ធអង្គនោះ ធ្វើដូចម្តេចហ្ន៎ យើងគប្បីបានចូបនឹងព្រះគោតម
ដ៏ចម្រើននោះ ក្នុងកាលរឿយ ។ ធ្វើដូចម្តេចហ្ន៎ គប្បីមានកថាសល្លាបៈ
ណាមួយ ។

[៨] គ្រានោះ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ស្តេចទៅកាន់ចារិក
ក្នុងដែនវិទេហៈ តាមលំដាប់ ក៏បានដល់នគរមិចិលា ។ បានឮ
ថា ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់ក្នុងមយទេវម្ត្រីន (ព្រៃស្វាយរបស់
ព្រះរាជាព្រះនាមមយទេវៈ) ជិតក្រុងមិចិលានោះ ។ ពួកព្រាហ្មណ៍
និងគហបតី អ្នកក្រុងមិចិលា បានឮដំណឹងថា ព្រះសមណគោតម

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណាសកំ

សក្យបុត្តោ   សក្យកុលា   បព្វជិតោ   វិទេហោសុ
 ចារិកញ្ចារមាដោ   មហាតា   ភិក្ខុសង្ឃេន   សន្តិ
 បញ្ចមត្តេហិ   ភិក្ខុសតេហិ   មិចិលំ   អនុប្បត្តោ
 មិចិលាយំ   វិហារតិ   មយទេវម្ហវនេ   តំ   ខោ   បន
 កវន្តំ   កោតមំ   ឯវំ   កល្យាណោ   កិត្តិសន្នោ
 អព្ពត្តតោ   ឥតិបិ   សោ   ភក្ខវា   អរហំ   សម្មាសម្ពុទ្ធា
 វិជ្ជាចរណសម្បន្នោ   សុតតោ   លោកវិទូ   អនុត្តរោ
 បុរិសទម្មសារថិ   សត្តា   ទេវមនុស្សានំ   ពុទ្ធា
 ភក្ខវា   សោ   ឥមំ   លោកំ   សទេវកំ   សមារកំ
 សព្រហ្មកំ   សស្សមណព្រហ្មណី   បដំ   សទេវមនុស្សំ
 សយំ   អភិញ្ញា   សច្ចិកត្វា   បវេទេតិ   សោ   ធម្មំ
 ទេសេតិ   អាទិកល្យាណំ   មជ្ឈេកល្យាណំ   បរិ-
 យោសានកល្យាណំ   សាត្តំ   សព្យញ្ជនំ   កេវលបរិ-
 បុណ្ណំ   បរិសុទ្ធិំ   ព្រហ្មចរិយំ   បកាសេតិ   សាធុ   ខោ
 បន   តថាវុចានំ   អរហតំ   ទស្សនំ   ហោតីតិ   ។

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណាសកៈ

ជាសក្យបុត្រចេញចាកសក្យត្រកូល ទៅទ្រង់ព្រះផ្នួស ឥឡូវស្តេចមក
 កាន់ចារិក ក្នុងដែនវិទេហៈ ជាមួយនឹងភិក្ខុសង្ឃច្រើន ប្រមាណ
 ៥០០ រូប មកដល់ក្រុងមិថិលា ទ្រង់គង់នៅក្នុងមយទេវម្ពវ័ន ជិតក្រុង
 មិថិលា ឯកិត្តិសព្ទល្អនៃព្រះគោតមដ៏ចម្រើននោះ ខ្មរខ្មាយសុសសាយ
 ទៅ យ៉ាងនេះថា ព្រះមានព្រះភាគអង្គនោះ ទ្រង់ឆ្ងាយចាកកិលេស
 ទ្រង់ត្រាស់ដឹងដោយព្រះអង្គឯងដោយប្រពៃ ទ្រង់បរិបូណ៌ដោយវិជ្ជានិង
 ចរណៈ ទ្រង់មានព្រះដំណើរល្អ ទ្រង់ជ្រាបច្បាស់នូវត្រៃលោក ទ្រង់
 ប្រសើរដោយសីលាទិគុណ ទ្រង់ទូន្មាននូវបុរសដែលគួរទូន្មាន ទ្រង់
 ជាសាស្តានៃទេវតានិងមនុស្ស ទ្រង់ត្រាស់ដឹងនូវចតុរារិយសច្ច ទ្រង់
 លែងត្រឡប់មកកាន់ត្រៃភពទៀតហើយ ព្រះមានព្រះភាគព្រះអង្គនោះ
 ទ្រង់ធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ ដោយបញ្ញាដ៏ឧត្តមដោយព្រះអង្គឯង នូវលោក
 នេះ ព្រមទាំងទេវលោក មារលោក ព្រហ្មលោក នូវពពួកសត្វ
 ព្រមទាំងសមណព្រាហ្មណ៍ ទាំងមនុស្សជាសម្មតិទេពនិងមនុស្សដ៏សេស
 ហើយប្រកាស ព្រះអង្គទ្រង់សំដែង នូវធម៌មានលំអខាងដើម មានលំអ
 កណ្តាល មានលំអខាងចុង បរិបូណ៌ដោយអត្ត បរិបូណ៌ដោយព្យញ្ជនៈ
 ទ្រង់ប្រកាសនូវព្រហ្មចរិយធម៌ ដ៏បរិសុទ្ធ បរិបូណ៌សព្វគ្រប់ ក៏ការ
 បានចូបនឹងព្រះអរហន្តមានសភាពដូច្នោះ ជាការប្រពៃពេកណាស់ ។

ព្រាហ្មណវគ្គស្ស ព្រហ្មាយុសុត្តេ អញ្ញតរាមន្តនំ

អថខោ មិចិលេយ្យកា ព្រាហ្មណាតហាបតិកា យេន
 ភកវា តេនុបសង្កមីសុ ឧបសង្កមិត្វា អប្បេកថេ
 ភកវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទីសុ អប្បេកថេ
 ភកវតា សទ្ធិ្ជិ សម្មោទីសុ សម្មោទនីយំ កថំ
 សារាណីយំ វីតិសាវេត្វា ឯកមន្តំ និសីទីសុ អប្បេ-
 កថេ យេន ភកវា តេនញ្ញាលិម្បណាមេត្វា ឯក-
 មន្តំ និសីទីសុ អប្បេកថេ ភកវតោ សន្តិកេ
 ធាមកោត្តំ សាវេត្វា ឯកមន្តំ និសីទីសុ អប្បេកថេ
 តុណ្ហិក្ខតា ឯកមន្តំ និសីទីសុ ។

[៩] អស្សោសិ ខោ ព្រហ្មាយុ ព្រាហ្មណោ
 សមណោ ខលុ កោ កោតមោ សក្យបុត្តោ សក្យ-
 កុលា បព្វជិតោ^(១) មិចិលាយំ វិហារតិ មយទេវម្ហវ-
 នេតិ ។ អថខោ ព្រហ្មាយុ ព្រាហ្មណោ សម្ពហុ-
 លេហិ មាណាវកេហិ សទ្ធិ្ជិ យេន មយទេវម្ហវនំ
 តេនុបសង្កមិ ។ អថខោ ព្រហ្មាយុនោ ព្រាហ្មណាស្ស

១ ឱ. ម. ឯត្តន្តរេ មិចិលំ អនុប្បត្តោតិ ទិស្សតិ ។

ព្រាហ្មណវគ្គ ព្រហ្មយុស្សត្រ អំពីការហៅមាណពម្នាក់

គ្រានោះពួកព្រាហ្មណ៍និងគហបតី ដែលនៅក្នុងក្រុងមិចិលា ក៏នាំគ្នាចូល
 ទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ពួកខ្លះ ក្រាបថ្វាយ
 បង្គំព្រះមានព្រះភាគ ហើយអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ពួកខ្លះ ក៏ធ្វើសេចក្តី
 រីករាយជាមួយនឹងព្រះមានព្រះភាគ លុះបញ្ចប់ពាក្យដែលគួររីករាយ និង
 ពាក្យដែលគួររលឹកហើយ ក៏អង្គុយក្នុងទីសមគួរ ពួកខ្លះ ប្រណម្យអញ្ជូលី
 ទៅរកព្រះមានព្រះភាគ ហើយអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ពួកខ្លះ ប្រកាស
 នាមនិងគោត្រ ក្នុងសំណាក់នៃព្រះមានព្រះភាគ ហើយអង្គុយក្នុងទីសម
 គួរ ពួកខ្លះស្ងៀម ហើយអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។

[៧] ព្រហ្មយុស្សត្រព្រាហ្មណ៍ បានឮដំណឹងថា ព្រះសមណគោតម
 ជាសក្យបុត្រ ចេញចាកសក្យត្រកូលទៅទ្រង់ព្រះផ្នួស ឥឡូវគង់នៅក្នុង
 មយទេវម្ពវ័ន ជិតក្រុងមិចិលា ។ ទើបព្រហ្មយុស្សត្រព្រាហ្មណ៍ចូលទៅកាន់
 មយទេវម្ពវ័ន ជាមួយនឹងពួកមាណពជាច្រើន ។ ព្រហ្មយុស្សត្រព្រាហ្មណ៍

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណាសកំ

អរិទ្ធកេ អម្ពរនស្ស ឯតទហោសិ ន ខោ មេតំ
បដិរូបំ យោហំ បុព្វេ អប្បដិសំវិទិតោ សមណំ
កោតមំ ទស្សនាយ ឧបសង្ក័មេយ្យន្តិ ។ អថខោ
ព្រហ្មយុ ព្រាហ្មណោ អញ្ញតំ មាណវកំ អាមន្តេសិ
ឯហិ តំ មាណវក យេន សមណោ កោតមោ
តេនុបសង្កម ឧបសង្កមិត្វា មម វចនេន សមណំ
កោតមំ អប្បាពាធំ អប្បាតង្គិ លហុដ្ឋានំ ពលំ
ដាសុវិហារំ បុច្ឆ ព្រហ្មយុ ភោ កោតម
ព្រាហ្មណោ ភវន្តំ កោតមំ អប្បាពាធំ អប្បាតង្គិ
លហុដ្ឋានំ ពលំ ដាសុវិហារំ បុច្ឆតីតិ ឯវញ្ច វទេហិ
ព្រហ្មយុ ភោ កោតម ព្រាហ្មណោ ឱណ្ណោ វុឡោ
មហាលូកោ អទ្ធកតោ វយោអនុប្បត្តោ វីសវស្ស-
សតិកោ ជាតិយា តិណ្ណំ វេទានំ ចារត្វ សនិ-
យណ្ណុកេជុកានំ សាក្ខុវប្បកេទានំ ឥតិហាសបញ្ចមាធំ

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណាសកៈ

លុះដល់ទីជិតអម្ពវ័ន ក៏មានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នោះថា អាត្មាអញដែលមិន
បានថ្វាយដំណឹងជាមុន ហើយចូលទៅ ដើម្បីចូលព្រះសមណគោតម
អំពើនេះមិនសមគួរដល់អាត្មាអញឡើយ ។ លំដាប់នោះ ព្រហ្មាយុ-
ព្រាហ្មណ៍ ហៅមាណពម្នាក់មកថា នែមាណព អ្នកចូរមក អ្នកចូល
ទៅគាល់ព្រះសមណគោតម លុះចូលទៅដល់ហើយ ចូរសួរព្រះសមណ-
គោតម អំពីសេចក្តីមិនមានអាពាធ មិនមានរោគ ការក្រោកឡើង
ដោយរហ័ស កម្លាំងកាយនិងការនៅសប្បាយគ្រប់ឥរិយាបថ តាម
ពាក្យរបស់ខ្ញុំថា បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ព្រហ្មាយុព្រាហ្មណ៍ សួរមក
ព្រះគោតមដ៏ចម្រើន អំពីសេចក្តីមិនមានអាពាធ មិនមានរោគ ការក្រោក
ឡើងដោយរហ័ស កម្លាំងកាយ និងការនៅសប្បាយគ្រប់ឥរិយាបថ
ដូច្នោះ រួចហើយអ្នកចូរក្រាបបង្គំទូលយ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះគោតម
ដ៏ចម្រើន ព្រហ្មាយុព្រាហ្មណ៍ជាមនុស្សជរា ព្រឹទ្ធា ចាស់ កន្លងកាល
វែងឆ្ងាយ មកដល់បច្ចុប្បន្នហើយ មានអាយុ ១២០ ឆ្នាំ អំពីកំណើត
ជាអ្នកចេះចប់នូវត្រៃវេទ ព្រមទាំងគម្ពីរឈ្មោះនិយណ្ត និងគម្ពីរឈ្មោះ
កេដុកៈ ព្រមទាំងអក្ខរាប្បកេទ មានគម្ពីរឈ្មោះឥតិហាសៈជាគម្រប់ ៥

ព្រាហ្មណវគ្គស្ស ព្រហ្មយុសុត្តេ ភគវន្តបសង្កមនំ

បទកោ វេយ្យាករណោ លោកាយតមហាបុរិសលក្ខ-
 ណោសុ អនវយោ យាវតា ភោ ព្រាហ្មណាតហាបតិកា
 មិចិលាយំ បដិវសន្តិ ព្រហ្មាយុ តេសំ ព្រាហ្មណោ
 អក្កមក្ខាយតិ យទិទំ ភោតេហិ ព្រហ្មាយុ តេសំ
 ព្រាហ្មណោ អក្កមក្ខាយតិ យទិទំ មន្តេហិ ព្រហ្មាយុ
 តេសំ ព្រាហ្មណោ អក្កមក្ខាយតិ យទិទំ អាយុនា
 ចេវ យសសា ច សោ ភោតោ តោតមស្ស
 ទស្សនកាមោតិ ។

[១០] ឯវំ ភោតិ ខោ សោ មាណវកោ ព្រហ្មាយុស្ស
 ព្រាហ្មណាស្ស បដិស្សត្វា យេន ភកវា តេនុបសង្កមិ
 ឧបសង្កមិត្វា ភកវតា សន្ធិ សម្មោទិ សម្មោទនីយំ
 កមំ សារាណីយំ វិតិសារត្វា ឯកមន្តំ អដ្ឋាសិ ។
 ឯកមន្តំ បិតោ ខោ^(១) មាណវកោ ភកវន្តំ ឯតទវោច
 ព្រហ្មាយុ ភោ តោតម ព្រាហ្មណោ ភវន្តំ តោតមំ
 អប្បាពាធំ អប្បាតន្តិ លហុដ្ឋានំ ពលំ ជាសុវិហារំ
 បុច្ឆតិ ព្រហ្មាយុ ភោ តោតម ព្រាហ្មណោ ជិណ្ណោ

---

១ ឱ. ម. ខោ សោតិ ទិស្សតិ ។

ព្រាហ្មណ៍វគ្គ ព្រហ្មយុស្តត្រ អំពីការចូលគាល់ព្រះមានព្រះភាគ

ជាអ្នកចេះនូវបទនៃវេទ ជាអ្នកចេះនូវវេយ្យាករណ៍ ជាអ្នកមិនទើសទាល់ក្នុង
គម្ពីរលោកាយតៈនិងគម្ពីរមហាបុរិសលក្ខណៈ ពួកព្រាហ្មណ៍និងគហបតី
ដ៏ចម្រើនទាំងអម្បាលម៉ាន តែងនៅអាស្រ័យក្នុងក្រុងមិថិលា ឯព្រហ្មយុ-
ព្រាហ្មណ៍ ប្រាកដជាប្រសើរ ដោយភោគសម្បទជាងព្រាហ្មណ៍ និង
គហបតីទាំងអម្បាលនោះ ព្រហ្មយុព្រាហ្មណ៍ ប្រាកដជាប្រសើរ ដោយ
មន្តវិជ្ជាជាងព្រាហ្មណ៍និងគហបតីទាំងអម្បាលនោះ ព្រហ្មយុព្រាហ្មណ៍
ប្រាកដជាប្រសើរ ដោយអាយុផង ដោយយសផង ជាងព្រាហ្មណ៍
និងគហបតីទាំងអម្បាលនោះ ឥឡូវគាត់ចង់ចូបនឹងព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ។

[១០] មាណពនោះ ទទួលពាក្យរបស់ព្រហ្មយុព្រាហ្មណ៍ថា
បាទ លោកដ៏ចម្រើន ហើយចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅ
ដល់ហើយ ក៏ធ្វើសេចក្តីរីករាយជាមួយនឹងព្រះមានព្រះភាគ លុះបញ្ចប់
ពាក្យដែលគួររីករាយ និងពាក្យដែលគួររលឹកហើយ ក៏បិទនៅក្នុងទីសម-
គួរ ។ លុះមាណពបិទនៅក្នុងទីសមគួរហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលព្រះមាន
ព្រះភាគដូច្នោះថា បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ព្រហ្មយុព្រាហ្មណ៍ទូល
សួរព្រះគោតមដ៏ចម្រើន អំពីសេចក្តីមិនមានអាពាធ មិនមានរោគ ការ
ក្រោកឡើង ដោយរហ័ស កម្លាំងកាយ និងការនៅសប្បាយគ្រប់
ឥរិយាបថ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ព្រហ្មយុព្រាហ្មណ៍ ជាមនុស្សជរា

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណាសកំ

វុឌ្ឍោ មហាលូកោ អទ្ធតតោ វាយោអនុប្បត្តោ
 វិសវស្សសតិកោ ជាតិយា តិណ្ណំ វេទានំ ចារក្ខ
 សនិយណ្ណាកេដុកានំ សាក្ខវប្បភេទានំ ឥតិហាស-
 បញ្ចមាណំ បទកោ វេយ្យាករណោ លោកាយតមហា-
 បុរិសលក្ខណោសុ អនវាយោ យាវតា កោ ព្រាហ្ម-
 ណាតហាបតិកា មិចិលាយំ បដិវសន្តិ ព្រហ្មាយុ
 តេសំ ព្រាហ្មណោ អក្កមក្ខាយតិ យទិទំ កោកេហិ
 ព្រហ្មាយុ តេសំ ព្រាហ្មណោ អក្កមក្ខាយតិ យទិទំ
 មន្តេហិ ព្រហ្មាយុ តេសំ ព្រាហ្មណោ អក្កមក្ខាយតិ
 យទិទំ អាយុនា ចេវ យសសា ច សោ កោតោ
 កោតមស្ស ទស្សនកាមោតិ ។ យស្សនានិ មាណាវ^(១)
 ព្រហ្មាយុ ព្រាហ្មណោ កាលំ មញ្ញតីតិ ។ អថខោ
 សោ មាណាវកោ យេន ព្រហ្មាយុ ព្រាហ្មណោ តេនុប-
 សន្តិមិ ឧបសន្តិមិត្វា ព្រហ្មាយុំ ព្រាហ្មណំ ឯតទវោច
 កតាវកាសោ ខោ កវំ^(២) សមណោន កោតមេន
 យស្សនានិ កវំ កាលំ មញ្ញតីតិ^(៣) ។

១ ឱ. មាណាវក ។ ២ ម. ខោម្ហិ ភវតាតិ ទិស្សតិ ។ ៣ ឱ. មញ្ញសីតិ ។

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណាសកៈ

ព្រឹទ្ធា ចាស់ កន្លងកាលវែងឆ្ងាយ មកដល់បច្ច័មវ័យហើយ មានអាយុ
 ១២០ ឆ្នាំ អំពីកំណើត ជាអ្នកចេះចប់នូវត្រៃវេទ ព្រមទាំងគម្ពីរឈ្មោះ
 និយណ្តា និងគម្ពីរឈ្មោះកេដុកៈ ព្រមទាំងអក្ខរាប្បកេទ មានគម្ពីរឈ្មោះ
 ឥតិហាសៈជាគម្រប់ ៥ ជាអ្នកដឹងនូវបទនៃវេទ ជាអ្នកចេះនូវវេយ្យាករណ៍
 ជាអ្នកមិនទើសទាល់ ក្នុងគម្ពីរលោកាយតៈ និងគម្ពីរមហាបុរិសលក្ខណៈ
 ពួកព្រាហ្មណ៍និងគហបតីដ៏ចម្រើនទាំងអម្បាលម៉ាន តែងនៅអាស្រ័យក្នុង
 ក្រុងមិថិលា ឯព្រហ្មយុព្រាហ្មណ៍ ប្រាកដជាប្រសើរ ដោយភោគ-
 សម្បទ៍ជាងព្រាហ្មណ៍និងគហបតីទាំងអម្បាលនោះ ព្រហ្មយុព្រាហ្មណ៍
 ប្រាកដជាប្រសើរ ដោយមន្តវិជ្ជា ជាងព្រាហ្មណ៍និងគហបតីទាំងអម្បាល
 នោះ ព្រហ្មយុព្រាហ្មណ៍ ប្រាកដជាប្រសើរ ដោយអាយុផង ដោយ
 យសផង ជាងព្រាហ្មណ៍និងគហបតីទាំងអម្បាលនោះ ឥឡូវគាត់ចង់
 ចូបនឹងព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់មាណព
 ព្រហ្មយុព្រាហ្មណ៍ ចូរសំគាល់នូវកាលគួរនឹងមកឥឡូវនេះចុះ ។ ទើប
 មាណពនោះ ចូលទៅរកព្រហ្មយុព្រាហ្មណ៍ លុះចូលទៅដល់ហើយ
 ក៏ពោលនឹងព្រហ្មយុព្រាហ្មណ៍ដូច្នោះថា ព្រះសមណគោតម បានបើក
 ឱកាសដល់អ្នកដ៏ចម្រើនហើយ អ្នកដ៏ចម្រើន ចូរសំគាល់នូវកាលគួរនឹង
 ទៅ ឥឡូវនេះចុះ ។

ព្រាហ្មណវគ្គស្ស ព្រហ្មយុសុត្តេ ភគវន្តបសង្កមនំ

[១១] អថខោ ព្រហ្មយុ ព្រាហ្មណោ យេន
 ភកវា តេនុបសង្កមិ ។ អទ្ធិសា ខោ សា បរិសា
 ព្រហ្មយុំ ព្រាហ្មណំ ទូរតោ វ អាតច្ចន្តំ ទិស្វា^(១)
 ឱរមត្ត^(២) ឱកាសមកាសិ យថាតំ ញាតស្ស
 យសស្សិដោ ។ អថខោ ព្រហ្មយុ ព្រាហ្មណោ
 តំ បរិសំ ឯតទរោច អលំ កោ^(៣) និសីទថ
 តុម្ពេ សកេ អាសនេ ឥធាហំ សមណស្ស កោ-
 តមស្ស សន្តិកេ និសីទិស្សាមីតិ ។ អថខោ
 ព្រហ្មយុ ព្រាហ្មណោ យេន ភកវា តេនុបសង្កមិ
 ឧបសង្កមិត្វា ភកវតា សទ្ធិំ សម្មោទិ សម្មោទនីយំ
 កមំ សារាណីយំ វីតិសារេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។
 ឯកមន្តំ និសិដ្ឋោ ខោ ព្រហ្មយុ ព្រាហ្មណោ ភកវតោ
 កាយេ ទ្ធិត្តិស មហាបុរិសលក្ខណានិ សម្មន្នេសិ ។
 អទ្ធិសា ខោ ព្រហ្មយុ ព្រាហ្មណោ ភកវតោ កាយេ
 ទ្ធិត្តិស មហាបុរិសលក្ខណានិ យេកុយ្យេន បមេត្វា
 ទ្វេ ទ្ធិសុ មហាបុរិសលក្ខណេសុ កង្កតិ វិចិកិច្ចតិ
 ជាទិមុច្ចតិ ន សំបសីទតិ កោសោហិតេ ថ វត្តកុយ្យេ

១ ឱ. ម. ទិស្វាន ។ ២ ម. ឱរមតិ ។ ៣ ម. ខោ កោ ។

ព្រាហ្មណវគ្គ ព្រហ្មយុស្តត្រ អំពីការចូលគាល់ព្រះមានព្រះភាគ

[១១] គ្រានោះ ព្រហ្មយុស្តត្រាហ្មណ៍ ចូលទៅគាល់ព្រះមាន
 ព្រះភាគ ។ ឯបរិស័ទនោះ បានឃើញព្រហ្មយុស្តត្រាហ្មណ៍ ដើរមកអំពី
 ចម្ងាយ លុះឃើញហើយ ក៏ថយចេញ បើកឱកាសឲ្យ ដូចជាបុគ្គល
 បើកឱកាសដល់បុគ្គល ដែលមានកេរ្តិ៍ឈ្មោះមានយស ។ លំដាប់នោះ
 ព្រហ្មយុស្តត្រាហ្មណ៍ ពោលនឹងបរិស័ទនោះដូច្នោះថា នៃអ្នកទាំងឡាយ
 ដ៏ចម្រើន ល្បីល្បាញអ្នកទាំងឡាយអង្គុយលើអាសនៈជារបស់ខ្លួនចុះ ខ្ញុំនឹង
 អង្គុយក្នុងទីជិតព្រះសមណគោតមក្នុងទីនេះ ។ ទើបព្រហ្មយុស្តត្រាហ្មណ៍
 ចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ធ្វើសេចក្តី
 រីករាយជាមួយនឹងព្រះមានព្រះភាគ លុះបញ្ចប់ពាក្យដែលគួររីករាយនិង
 ពាក្យដែលគួររលឹកហើយ អង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះព្រហ្មយុស្តត្រាហ្ម-
 ណ៍ អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ក៏ពិនិត្យមើលនូវមហាបុរិសលក្ខណៈទាំង
 ៣២ ក្នុងព្រះកាយ នៃព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រហ្មយុស្តត្រាហ្មណ៍ក៏បាន
 ឃើញ នូវមហាបុរិសលក្ខណៈទាំង ៣២ ក្នុងព្រះកាយនៃព្រះមានព្រះ
 ភាគដោយច្រើន រៀរលែងតែមហាបុរិសលក្ខណៈ ២ ប្រការ ក៏សង្ស័យ
 ងឿងច្បាស់ មិនចូលចិត្ត មិនជ្រះស្រឡះក្នុងមហាបុរិសលក្ខណៈ ទាំង ២
 ប្រការនោះ គឺអវយវៈដែលត្រូវលាក់ក្នុងសំពត់ បិតនៅក្នុងស្រោម ១

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណាសកំ

បហុតជិវ្ហតាយ ច^(១) ។ អថខោ ព្រហ្មយុ ព្រហ្មណោ

ភកវន្តំ កាថាហិ អជ្ឈកាសិ

យេ មេ ទ្វត្តីសាតិ សុតា

មហាបុរិសលក្ខណោ

ទុវេ^(២) តេសំ ន បស្សមិ

កោតោ កាយស្មិ កោតម

កច្ចិ កោសោហិតំ កោតោ

វត្ថុកុយ្ហំ នុត្តម

នារីសមាណមស្សយា^(៣)

កច្ចិ ជិវ្ហា នវស្សិកា

កិច្ចិ បហុតជិវ្ហាសិ

យថាតំ ជានិយាមសេ^(៤)

និជ្ជាមយេតំ តនុកំ^(៥)

កង្ខិ វិនយ លោ ឥសេ

---

១ ម. ចាតីតិ ទិស្សតិ ។ ២ ម. ទ្វេ ។ ៣ ម. នារីសមានស្សយាតិ ទិស្សតិ ។
៤ ម. ជានិស្សាមសេ ។ ៥ ម. បហុតំ ។

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណាសកៈ

ព្រះជិវ្ហាដ៏ល្មម ១^(១) ។ លំដាប់នោះ ព្រហ្មយុត្រាហ្មណ៍ ពោល
សរសើរព្រះមានព្រះភាគ ដោយគាថាទាំងឡាយថា

មហាបុរិសលក្ខណៈទាំងឡាយណា ដែលខ្ញុំបានចេះដឹងមក
ថាមាន ៣២ ប្រការ បពិត្រព្រះគោតម បណ្តាមហាបុរិស-
លក្ខណៈទាំងនោះ ខ្ញុំមិនឃើញនូវលក្ខណៈ ២ ប្រការក្នុងព្រះ
កាយនៃព្រះអង្គ បពិត្រព្រះអង្គទ្រង់ខ្ពង់ខ្ពស់ជាងជន អរយវៈ
ដែលត្រូវលាក់ក្នុងសំពត់ បិតនៅក្នុងស្រោម ដ៏ប្រាកដស្មើ
ដោយភេទស្ត្រីរបស់ព្រះអង្គមានដែរឬ ព្រះជិវ្ហាមិនខ្ចីរបស់ព្រះ
អង្គមានឬទេ យើងខ្ញុំបានដឹងមកយ៉ាងណា ព្រះអង្គជាបុគ្គល
មានព្រះជិវ្ហាដ៏ល្មម (យ៉ាងនោះ) ដែរឬ សូមព្រះអង្គល្បឿន
នូវព្រះជិវ្ហានុ៎ះ បន្តិចមកមើល បពិត្រព្រះអង្គទ្រង់ស្វែងរកនូវ
គុណដ៏ប្រសើរ សូមព្រះអង្គបន្ទោបង់នូវសេចក្តីសង្ឃឹយដល់

១ គឺអណ្តាតដែលទន់វែង ។

ព្រាហ្មណវគ្គស្ស ព្រហ្មាយុសុត្តេ ភគវតោ បរិវិតក្កនំ

ទិដ្ឋធម្មហិតត្ថាយ

សម្បរាយ សុខាយ ច

កតាវកាសា បុច្ឆាម

យំកិញ្ចំ អភិបត្តិតន្តិ ។

[១២]	អថខោ	ភគវតោ	ឯតទហោសិ
បស្សតិ	ខោ មេ អយំ	ព្រហ្មាយុ	ព្រាហ្មណោ
ទូត្តិស	មហាបុរិសលក្ខណានិ	យេភុយ្យេន	បមេត្វា
ទ្វេ ទ្វីសុ	មហាបុរិសលក្ខណោសុ	កដ្ឋតិ	វិចិកិច្ចតិ
នាទិមុច្ចតិ	ន សំបសីទតិ	កោសោហិតេ	ច
វត្ថុកុយ្ញេ	បហុតជីវតាយ	ចាតិ ។	អថខោ ភគវា
តថារូបំ	ឥទ្ធាភិសដ្ឋារំ	អភិសដ្ឋារេសិ	យថា អទ្ធិស
ព្រហ្មាយុ	ព្រាហ្មណោ	ភគវតោ	កោសោហិតំ វត្ថុ-
កុយ្ញំ ។	អថខោ ភគវា	ជីវំ ទិដ្ឋាមេត្វា	ឧកោបិ
កណ្ណសោតានិ	អនុមសិ	បដិមសិ	ឧកោបិ
នាសិកសោតានិ	អនុមសិ	បដិមសិ	កេវល-
កប្បំ ^(១)	នលាជមណ្ណាលំ	ជីវ្ហាយ	នាទេសិ ^(២) ។

១ ឱ. កេវលកម្មិ ។ ២ ឱ. បច្ឆាទេសីតិ ទិស្សតិ ។ ម. នាទេតិ ។

ព្រាហ្មណ៍វគ្គ ព្រហ្មយុស្តត្រ អំពីការត្រិះរិះរបស់ព្រះមានព្រះភាគ

យើងខ្ញុំ បើព្រះអង្គបើកឱកាសឲ្យហើយ យើងខ្ញុំសូមសួរនូវ
ប្រស្នាណានីមួយ ដែលយើងខ្ញុំត្រូវការ ដើម្បីប្រយោជន៍
ក្នុងបច្ចុប្បន្នផង ដើម្បីសេចក្តីសុខក្នុងលោកខាងមុខផង ។

[១២] គ្រានោះ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ព្រះតម្រិះដូច្នោះថា
ព្រហ្មយុស្តត្រនោះ បានឃើញនូវមហាបុរិសលក្ខណៈទាំង ៣២
ប្រការ របស់តថាគតដោយច្រើន រៀនតែមហាបុរិសលក្ខណៈ ២ ប្រការ
ក៏សង្ស័យ ឆ្លើងច្ងល់ មិនចូលចិត្ត មិនជ្រះស្រឡះ ក្នុងមហាបុរិស-
លក្ខណៈទាំង ២ ប្រការនោះ គឺអវយវៈដែលត្រូវលាក់ក្នុងសំពត់ បិត
នៅក្នុងស្រោម ១ អណ្តាតដ៏ល្មម ១ ។ ទើបព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់តាក់
តែងនូវឥទ្ធាភិសង្ខារ ឲ្យព្រហ្មយុស្តត្រនោះ បានឃើញនូវអវយវៈ
ដែលត្រូវលាក់ក្នុងសំពត់ បិតនៅក្នុងស្រោម របស់ព្រះអង្គ ។
លំដាប់នោះ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ល្បឿននូវព្រះជិវ្ហា ប៉ះពាល់ដល់
រន្ធព្រះកាណ៌ទាំងពីរផង ប៉ះពាល់ដល់រន្ធព្រះនាសិកទាំងពីរផង ហើយ
ទ្រង់យកព្រះជិវ្ហាបាំងនូវមណ្ឌលនៃព្រះនលាដ (ថ្ងាស) ទាំងអស់ ។

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណាសកំ

អថខោ ភគវា ព្រហ្មាយុំ ព្រាហ្មណំ តាថាហិ
អជ្ឈកាសិ

យេ តេ ទ្ធវត្តិសាតិ សុតា
មហាបុរិសលក្ខណា
សព្វេ តេ មម កាយស្មី
មា តេ^(១) កង្ខាហុ ព្រាហ្មណ
អភិញ្ញេយ្យំ អភិញ្ញាតំ
ភាវេតព្វញ្ច ភារិតំ
បហាតព្វំ បហីនំ មេ
តស្មា ពុទ្ធាស្មី ព្រាហ្មណ
ទិដ្ឋធម្មហិតត្តាយ
សម្បរាយ សុខាយ ច
កតាវកាសោ បុច្ឆស្ស
យំកិញ្ចំ អភិបត្តិតន្តិ ។

[១៣] អថខោ ព្រហ្មាយុស្ស ព្រាហ្ម-
ណស្ស ឯតទហោសិ កតាវកាសោ ខោម្ហិ
សមណោ កោតមេន កី នុ ខោ អហំ

១ ម. វោ ។

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណាសកៈ

គ្រានោះ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់នឹងព្រហ្មយុត្រាហ្មណ៍ ដោយ
តាថាទាំងឡាយថា

មហាបុរិសលក្ខណៈទាំងឡាយណា ដែលអ្នកបានចេះដឹង
មកថា មាន ៣២ ប្រការ មហាបុរិសលក្ខណៈទាំងអស់នោះ
មានក្នុងកាយនៃតថាគត ម្នាលព្រហ្មណ៍ អ្នកកុំមានសេចក្តី
សង្ស័យឡើយ ធម្មជាតិដែលគួរដឹងច្បាស់ តថាគតបានដឹង
ច្បាស់ហើយ ធម្មជាតិដែលគួរចម្រើន តថាគតបានចម្រើនហើយ
ធម្មជាតិដែលគួរលះបង់ តថាគតក៏បានលះបង់ហើយ ម្នាល
ព្រហ្មណ៍ ព្រោះហេតុនោះ ទើបតថាគតឈ្មោះថា ព្រះ
ពុទ្ធ តថាគតបើកឱកាសឲ្យអ្នកហើយ អ្នកចូរសួររូបប្រស្នា
ណានីមួយ ដែលអ្នកត្រូវការចុះ ដើម្បីប្រយោជន៍ ក្នុង
បច្ចុប្បន្នផង ដើម្បីសេចក្តីសុខ ក្នុងលោកខាងមុខផង ។

[១៣] លំដាប់នោះ ព្រហ្មយុត្រាហ្មណ៍ មានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នោះ
ថា អាត្មាអញ ព្រះសមណគោតមបានបើកឱកាសឲ្យហើយ អាត្មាអញ

ព្រាហ្មណវគ្គស្ស ព្រហ្មយុសុត្តេ ភគវន្តំ បញ្ហាបុច្ឆន្តំ

សមណំ កោតមំ បុច្ឆេយ្យំ ទិដ្ឋង្គិកំ វា អត្ថំ
 សម្បរាយិកំ វាតិ ។ អថខោ ព្រហ្មយុស្ស
 ព្រាហ្មណស្ស ឯតទហោសិ កុសលោ ខោ អហំ
 ទិដ្ឋង្គិកានំ អត្តានំ អញ្ញេបិ មំ ទិដ្ឋង្គិកំ អត្ថំ
 បុច្ឆន្តិ យទ្ធជាហំ សមណំ កោតមំ សម្បរាយិកមេវ
 អត្ថំ បុច្ឆេយ្យន្តិ ។ អថខោ ព្រហ្មយុ ព្រាហ្មណ
 ភគវន្តំ តាថាហិ អជ្ឈកាសិ

កថំ ខោ ព្រាហ្មណោ ហោតិ

កថំ ភវតិ វេទកូ

តេវិជ្ជោ កោ កថំ ហោតិ

សោត្តិយោ កិណ្ឌិ វុច្ឆតិ

អហំ កោ កថំ ហោតិ

កថំ ភវតិ កេវលី

មុនិ ច កោ កថំ ហោតិ

ពុទ្ធា កិណ្ឌិ បវុច្ឆតីតិ ។

ព្រាហ្មណវគ្គ ព្រហ្មាយុសូត្រ អំពីការសូរស្រ្តីចំពោះព្រះមានព្រះភាគ

គប្បីសួរព្រះសមណគោតមអំពីប្រយោជន៍ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ឬប្រយោជន៍ក្នុង
 លោកខាងមុខ ។ ទើបព្រហ្មាយុព្រាហ្មណ៍ មានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នោះ
 ទៀតថា អាត្មាអញជាបុគ្គលឈ្លាសវៃ ក្នុងប្រយោជន៍បច្ចុប្បន្ន ឯជន
 ទាំងឡាយដទៃទៀត តែងសួរអាត្មាអញ អំពីប្រយោជន៍បច្ចុប្បន្នដែរ
 បើដូច្នោះ គួរតែអាត្មាអញសួរព្រះសមណគោតម អំពីប្រយោជន៍ក្នុង
 បរលោកវិញចុះ ។ ទើបព្រហ្មាយុព្រាហ្មណ៍ ពោលសួរព្រះមានព្រះ
 ភាគ ដោយគាថាទាំងឡាយថា

បុគ្គលដូចម្តេច ហៅថា ព្រាហ្មណ៍ បុគ្គលដូចម្តេច ហៅថា
 អ្នកចេះចប់នូវត្រៃវេទ បុគ្គលដូចម្តេច ហៅថា អ្នកមាន
 ត្រៃវិជ្ជា បុគ្គលដូចម្តេច ហៅថា អ្នកមានស្នូស្តី បពិត្រ
 ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន បុគ្គលដូចម្តេច ហៅថា ព្រះអរហន្ត
 បុគ្គលដូចម្តេច ហៅថា អ្នកបរិបូណ៌ដោយគុណទាំងអស់
 បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន មួយទៀត បុគ្គលដូចម្តេច ហៅថា
 មុនិ បុគ្គលដូចម្តេច ដែលហៅថា ព្រះពុទ្ធ ។

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណាសកំ

[១៤] អថខោ ភកវា ព្រហ្មយុំ ព្រហ្មណំ
តាថាហិ បច្ចុកាសិ

បុព្វេនិវាសំ យោ វេទី
សក្កាចាយញ្ច បស្សតិ
អថោ ជាតិក្ខយំ បត្តោ
អភិញ្ញារោសិតោ មុនិ
ចិត្តំ វិសុទ្ធិំ ជាតាតិ
មុត្តំ រាគេហិ សព្វសោ
បហីនជាតិមរណោ
ព្រហ្មចរិយស្ស កេវលី
ចារក្ខ ភព្វធម្មានំ
ពុទ្ធា តាទិ បុច្ចតីតិ ។

[១៥] ឯវំ វុត្តេ ព្រហ្មយុ ព្រហ្មណោ ឧដ្ឋាយា-
សនា ឯកំសំ ឧត្តរាសន្តិំ កិរិក្ខា ភកវតោ ចានេសុ
សិរសា និបតិក្ខា ភកវតោ ចាទានិ មុខេន ច
បរិច្ចម្ពតិ ចាណីហិ^(១) បរិសម្ពាហាតិ ធាមញ្ច
សាវេតិ ព្រហ្មយូហំ^(២) កោ កោតម ព្រហ្មណោ

១ ឱ. ម. ឯត្តន្តរេ ចសទ្ធោ ទិស្សតិ ។ ២ ម. ព្រហ្មយុហំ ។

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណាសកៈ

[១៤] គ្រានោះ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់តបនឹង
ព្រហ្មយុព្រាហ្មណ៍វិញ ដោយគាថាទាំងឡាយថា

បុគ្គលណា ដឹងនូវខន្ធដែលខ្លួនធ្លាប់អាស្រ័យនៅ ក្នុងកាល
មុន ឃើញច្បាស់នូវឋានសួគ៌និងអបាយ មួយទៀត បុគ្គល
ណា ដល់នូវកិរិយាអស់ទៅនៃជាតិ ដល់នូវទីបំផុតដោយ
អភិញ្ញា ជាអ្នកប្រាជ្ញដឹងច្បាស់នូវចិត្តដ៏បរិសុទ្ធ ជាចិត្តរួច
ស្រឡះហើយចាករាគៈ ដោយអាការៈទាំងពួង ជាអ្នកមាន
ជាតិនិងមរណៈលះបង់ហើយ ជាអ្នកប្រកបដោយមគ្គព្រហ្ម-
ចរិយៈទាំងអស់ ជាអ្នកចេះចប់ នូវធម៌ទាំងអស់ បុគ្គល
ប្រាកដដូច្នោះ តថាគតហៅថា ព្រះពុទ្ធ ។

[១៥] កាលបើព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់យ៉ាងនេះហើយ
ព្រហ្មយុព្រាហ្មណ៍ ក៏ក្រោកអំពីអាសនៈ ធ្វើនូវសំពត់ឧត្តរាសង្កៈ ធៀង
ស្នាម្នាង ក្រាបទៀបព្រះបាទានៃព្រះមានព្រះភាគដោយក្បាល ដប់ព្រះ
បាទានៃព្រះមានព្រះភាគដោយមាត់ផង ច្របាច់ដោយដៃផង បន្ធិឈ្មោះ
របស់ខ្លួនថា បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គឈ្មោះថា ព្រហ្មយុ-

ព្រាហ្មណវគ្គស្ស ព្រាហ្មយុសុត្តេ អនុបុព្វិកថាកថនំ

ព្រហ្មាយាហំ កោ កោតម ព្រាហ្មណោតិ ។ អថខោ
 សា បរិសា អច្ឆរិយព្វតជាតា^(១) អហោសិ អច្ឆរិយំ វត
 កោ អព្វតំ វត កោ សមណស្ស មហិទ្ធិកតា មហា-
 នុការតា យត្រិ ហិ នាមាយំ ព្រហ្មាយុ ព្រាហ្ម-
 ណោ ញាតោ យសស្សី ឯវរូបំ បរមំ និបច្ចការំ
 ករិស្សតីតិ ។ អថខោ ភគវា ព្រាហ្មាយុ ព្រាហ្មណំ
 ឯតទរោច អលំ ព្រាហ្មណា ឧដ្ឋហា^(២) និសីទ
 តំ សកេ អាសនេ យតោ តេ មយិ ចិត្តំ
 បសន្នចិត្តំ ។ អថខោ ព្រហ្មាយុ ព្រាហ្មណោ ឧដ្ឋ-
 ហិតា សកេ អាសនេ និសីទិ ។

[១៦] អថខោ ភគវា ព្រហ្មាយុស្ស ព្រាហ្ម-
 ណស្ស អនុបុព្វិកថំ កថេសិ សេយ្យថីទំ ទានកថំ
 សីលកថំ សត្តកថំ កាមាទំ អាទីនវំ ឱការំ សង្កិ-
 លេសំ នេក្ខម្មេ អាទិសំសំ បកាសេសិ ។ យទា
 ភគវា អញ្ញាសិ ព្រហ្មាយុ ព្រាហ្មណំ កល្មចិត្តំ
 មុនុចិត្តំ វិជីវណាចិត្តំ ឧទក្កចិត្តំ បសន្នចិត្តំ

---

១ ឱ. ម. អច្ឆរិយព្វតចិត្តជាតាតិ ទិស្សតិ ។ ២ ម. ឧដ្ឋហិ ។

ព្រាហ្មណវគ្គ ព្រហ្មយុស្សត្រ អំពីការទ្រង់សំដែងអនុបុព្វិកថា

ព្រាហ្មណ៍ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គ ឈ្មោះព្រហ្មយុ-
 ព្រាហ្មណ៍ ។ គ្រានោះ បរិស័ទនោះ ក៏មានសេចក្តីស្ងើច និងសេចក្តី
 ស្ងប់ស្ងែងថា អើ អស្ចារ្យណាស់ហ្ន៎ អើ ចំឡែកណាស់ហ្ន៎ សមណៈពេញ
 ជាមានប្បទិច្ឆើន មានអានុភាពច្រើន ព្រោះថាព្រហ្មយុព្រាហ្មណ៍នេះ
 ជាអ្នកមានកេរ្តិ៍ឈ្មោះ មានយស ហើយមានសេចក្តីគោរពដ៏ក្រៃលែង
 មានសភាពដូច្នោះ ។ លំដាប់នោះ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់នឹង
 ព្រហ្មយុព្រាហ្មណ៍ដូច្នោះថា ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ល្មមហើយ អ្នកចូរក្រោក
 ឡើង ចូរអង្គុយលើអាសនៈរបស់ខ្លួនចុះ ព្រោះចិត្តរបស់អ្នកជ្រះថ្លានឹង
 តថាគតហើយ ។ សម័យនោះ ព្រហ្មយុព្រាហ្មណ៍ ក្រោកឡើង
 អង្គុយលើអាសនៈរបស់ខ្លួន ។

[១៦] លំដាប់នោះ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់សំដែងអនុបុព្វិកថា
 ដល់ព្រហ្មយុព្រាហ្មណ៍ គឺ ទ្រង់ប្រកាសនូវទានកថា សីលកថា
 សក្កកថា និងទោសរបស់កាម ជាទោសដ៏លាមក សៅហ្មង និង
 អានិសង្ស ក្នុងការចេញចាកកាម ។ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ជ្រាបថា
 ព្រហ្មយុព្រាហ្មណ៍ មានចិត្តស្រួល មានចិត្តទន់ មានចិត្តប្រាសចាក
 នីវរណធម៌ មានចិត្តអណ្តែតឡើង មានចិត្តជ្រះថ្លា ក្នុងកាលណាហើយ

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណាសកំ

អថ យា ពុទ្ធានំ សាមុត្តំសិកា ធម្មទេសនា
តំ បកាសេសិ ទុក្ខំ សមុទយំ និរោធំ មក្ខំ ។
សេយ្យថាបិ នាម សុទ្ធិំ វត្ថុំ អបកតកាឡកំ
សម្មទេវ រទនំ បដិក្កណ្ណោយ្យ ឯវមេវ ព្រហ្មាយុស្ស
ព្រហ្មណស្ស តស្មីយេវ អាសនេ វិរទំ វីតមលំ
ធម្មចក្កំ ឧទទាទិ យំ កិញ្ចិ សមុទយធម្មំ សព្វន្តំ
និរោធខម្មន្តិ ។

[១៧] អថខោ ព្រហ្មាយុ ព្រហ្មណោ និដ្ឋធម្មោ
បត្តធម្មោ វិទិតធម្មោ បរិយោកាឡធម្មោ តិណ្ណាវិចិកិច្ឆោ
វិតតកម៌កថោ វេសារជ្ជប្បត្តោ អបរាប្បច្ចយោ សត្តុ
សាសនេ ភកវន្តំ ឯតទរោច អភិក្កន្តំ កោ
កោតម អភិក្កន្តំ កោ កោតម សេយ្យថាបិ កោ
កោតម និក្កន្តិតំ វា ឧក្កន្តេយ្យ បដិច្ចន្តំ វា
វិវេយ្យ មុទ្ធស្ស វា មក្ខំ អាចិក្ខេយ្យ អន្ធការេ វា
តេលប្បជ្ជោតំ ជារយ្យ ចក្កុមន្តោ រូចានិ ទក្ខន្តិតិ

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណាសកៈ

ទ្រង់ត្រាស់ នូវធម្មទេសនា ដែលព្រះពុទ្ធទាំងឡាយ ទ្រង់លើកឡើង
 សំដែងដោយព្រះអង្គឯង គឺទុក្ខ ១ សមុទ័យ ១ និរោធ ១ មគ្គ ១
 ក្នុងកាលនោះ ។ សំពត់ស្អាត ប្រាសចាកវត្ថុមានពណ៌ខ្មៅ គួរទទួល
 នូវគ្រឿងជ្រលក់ដោយល្អបាន យ៉ាងណាមិញ ធម្មចក្កគឺសោតាបត្តិមគ្គ
 ប្រាសចាកធូលី ប្រាសចាកមន្ទិល ក៏កើតឡើងដល់ព្រហ្មយុព្រាហ្មណ៍
 លើអាសនៈនោះឯងថា ធម្មជាតណានីមួយ ដែលកើតឡើងជាធម្មតា
 ធម្មជាតទាំងអស់នោះ រមែងរលត់ទៅវិញជាធម្មតា ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

[១៧] គ្រានោះ ព្រហ្មយុព្រាហ្មណ៍ បានឃើញចតុស្សច្ចធម៌
 ហើយ បានដល់ចតុស្សច្ចធម៌ហើយ បានដឹងចតុស្សច្ចធម៌ហើយ បានចុះ
 ចិត្តស៊ប់កាន់ចតុស្សច្ចធម៌ហើយ ឆ្លងផុតសេចក្តីសង្ស័យហើយ ប្រាសចាក
 សេចក្តីឆ្លើងឆ្លល់ហើយ ដល់នូវសេចក្តីភ្លឺវត្តា មិនជឿបុគ្គលដទៃ ក្នុង
 សាសនារបស់ព្រះសាស្តា ក៏ក្រាបបង្គំទូលព្រះមានព្រះភាគ ដូច្នោះថា
 បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ច្បាស់ពេកណាស់ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន
 ច្បាស់ពេកណាស់ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ដូចបុគ្គលផ្សារឡើងនូវ
 របស់ដែលផ្តាច់ទុក ឬបើកឡើងនូវរបស់ដែលបិទបាំងទុក ពុំនោះដូចគេ
 ប្រាប់ផ្លូវដល់មនុស្សអ្នកវង្វេងផ្លូវ ពុំនោះសោត ដូចគេទ្រាលប្រទីបបំភ្លឺ
 ក្នុងទីងងឹតដោយគិតថា មនុស្សអ្នកមានភ្នែក រមែងមើលឃើញនូវរូប

ព្រាហ្មណវគ្គស្ស ព្រហ្មយុសុត្តេ ព្រហ្មយុស្ស និវេសន្តបសង្កមនំ

ឯវមេវ កោតា កោតមេន អនេកបរិយាយេន
 ធម្មោ បកាសិតោ ឯសាហំ ភវន្តំ កោតមំ
 សរណំ កច្ឆាមិ ធម្មញ្ញ ភិក្ខុសង្ឃញ្ញ ឧបាសកំ
 មំ ភវំ កោតមោ ជាបតុ អដ្ឋតក្កេ ចាណុបេតំ
 សរណាដ្ឋតំ អធិវាសេតុ ច មេ ភវំ កោតមោ
 ស្វាតនាយ ភត្តំ សទ្ធិ ភិក្ខុសង្ឃនាតិ ។ អធិវាសេតិ
 ភកវា តុណ្ហិកាវេន ។

[១៨] អថខោ ព្រហ្មយុ ព្រាហ្មណោ ភកវតោ
 អធិវាសនំ វិទិត្វា ឧដ្ឋាយាសនា ភកវន្តំ អភិវាទេត្វា
 បទត្តិណំ កត្វា បក្កាមិ ។ អថខោ ព្រហ្មយុ
 ព្រាហ្មណោ តស្ស វត្តិយា អច្ចយេន សកេ និវេ-
 សនេ បណ្ឌិតំ ខាទនីយំ កោជនីយំ បដិយាទាបេត្វា
 ភកវតោ កាលំ អាហោចាបេសិ កាលោ ខោ
 កោ កោតម ជិដ្ឋិតំ ភត្តន្តិ ។ អថខោ ភកវា
 បុព្វណ្ណាសមយំ និវាសេត្វា បត្តចីវរមាទាយ យេន
 ព្រហ្មយុស្ស ព្រាហ្មណស្ស និវេសនំ តេនុប-
 សង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា បញ្ញត្តេ អាសនេ និសីទិ

ព្រាហ្មណវគ្គ ព្រហ្មាយុសូត្រ អំពីទ្រង់ចូលទៅកាន់ផ្ទះរបស់ព្រហ្មាយុព្រាហ្មណ៍

ទាំងឡាយ ព្រះធម៌ដែលព្រះគោតមដ៏ចម្រើន បានសំដែងហើយដោយ
អនេកបរិយាយក៏យ៉ាងនោះដែរ ខ្ញុំព្រះអង្គសូមដល់នូវព្រះគោតមដ៏ចម្រើន
ផង ព្រះធម៌ផង ព្រះភិក្ខុសង្ឃផង ជាទីពឹងទីរលឹក សូមព្រះគោតម
ដ៏ចម្រើន ចាំទុកនូវខ្ញុំព្រះអង្គថាជាឧបាសក អ្នកដល់នូវសរណៈស្មើដោយ
ដីវិត តាំងពីថ្ងៃនេះតទៅ មួយទៀត សូមព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ព្រម
ទាំងភិក្ខុសង្ឃ ទទួលនូវភត្តរបស់ខ្ញុំព្រះអង្គ ដើម្បីធាន់ក្នុងថ្ងៃស្អែក ។
ព្រះមានព្រះភាគ ក៏ទ្រង់ទទួលដោយតុណ្ហិភាព ។

[១៧] គ្រានោះ ព្រហ្មាយុព្រាហ្មណ៍ ដឹងថាព្រះមានព្រះភាគ
ទ្រង់ទទួលនិមន្តហើយ ក៏ក្រោកអំពីអាសនៈ ថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ
ធ្វើប្រទក្សិណហើយចេញទៅ ។ លុះរាត្រីនោះកន្លងទៅ ព្រហ្មាយុ-
ព្រាហ្មណ៍ ឲ្យតាក់តែងខាទនីយភោជនីយាហារដ៏ផ្ចិតផ្ចង់ ក្នុងផ្ទះរបស់ខ្លួន
រួចហើយ ឲ្យមនុស្សទៅក្រាបបង្គំទូលភត្តកាល ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ
ថា បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន កាលគួរហើយ ភត្តសម្រេចហើយ ។
លំដាប់នោះ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ស្បង់ប្រដាប់ដោយបាត្រនិងចីវរ ក្នុង
វេលាបុព្វណ្ណសម័យ ហើយស្តេចចូលទៅកាន់ផ្ទះរបស់ព្រហ្មាយុព្រាហ្មណ៍
លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏គង់លើអាសនៈ ដែលគេរៀបចំ ថ្វាយ

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណាសកំ

សទ្ធិ ភិក្ខុសង្ឃេន ។ អថខោ ព្រហ្មាយុ ព្រាហ្មណោ
 សត្តាហំ ពុទ្ធប្បមុខំ ភិក្ខុសង្ឃំ បណ្ឌិតេន
 ខាទដីយេន កោជដីយេន សហត្ថា សន្តប្បសិ
 សម្បវារសិ ។ អថខោ ភក្កវា តស្ស សត្តាហស្ស
 អច្ចយេន វិទេហោសុ ចារិកំ បក្កាមិ ។

[១៩] អថខោ ព្រហ្មាយុ ព្រាហ្មណោ អចិរ-
 ប្បក្កន្តស្ស ភក្កវតោ កាលមកាសិ ។ អថខោ
 សម្ពហុលា ភិក្ខុ យេន ភក្កវា តេនុបសង្កមីសុ
 ឧបសង្កមិត្វា ភក្កវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសិ-
 ទីសុ ។ ឯកមន្តំ និសិទ្ធា ខោ^(១) តេ ភិក្ខុ ភក្កវន្តំ
 ឯតទវោចំ ព្រហ្មាយុ ភន្តេ ព្រាហ្មណោ កាលកតោ
 តស្ស កា កតិ កោ អភិសម្បវាយោតិ ។

[២០] បណ្ឌិតោ ភិក្ខុវេ ព្រហ្មាយុ ព្រាហ្មណោ
 បច្ចុចាទិ ធម្មំ សានុធម្មំ នេវ មំ^(២) ធម្មាទិ-
 ករណំ វិហោសេសិ ព្រហ្មាយុ^(៣) ព្រាហ្មណោ

១ ឱ. ខោសទ្ធា នត្ថិ ។ ២ ឱ. ធម្មស្សានុធម្មំ ន វ មន្តិ ទិស្សតិ ។ ម. ធម្ម...
 ន ច មន្តិ ទិស្សតិ ។ ៣ ឱ. ម. ឯត្តន្តវេ ភិក្ខុវេតិ ទិស្សតិ ។

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណាសកៈ

ជាមួយនឹងភិក្ខុសង្ឃ ។ គ្រានោះ ព្រហ្មយុត្រាហ្មណ៍ បានញ៉ាំង
ភិក្ខុសង្ឃ មានព្រះពុទ្ធជាប្រធាន ឲ្យឆ្កែតស្តប់ស្តល់ ត្រាតែភិក្ខុសង្ឃ
ហាមឃាត់ ដោយខាទនីយភោជនីយាហាររដ្ឋិតផ្ទៀង ដោយដៃនៃខ្លួន
អស់ ៧ ថ្ងៃ ។ លុះថ្ងៃ ៧ កន្លងទៅហើយ ទើបព្រះមានព្រះភាគ ក៏
ស្តេចចេញទៅកាន់ចារិក ក្នុងដែនវិទេហៈ ។

[១៩] គ្រានោះ កាលដែលព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ស្តេចចេញ
ទៅមិនយូរប៉ុន្មាន ព្រហ្មយុត្រាហ្មណ៍ ក៏ធ្វើមរណកាល ។ លំដាប់
នោះ ពួកភិក្ខុជាច្រើន ចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូល
ទៅដល់ហើយ ក៏ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ ហើយអង្គុយក្នុងទី
សមគួរ ។ លុះភិក្ខុទាំងនោះ អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ក៏ក្រាបបង្គំ
ទូលព្រះមានព្រះភាគ ដូច្នោះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ព្រហ្មយុ-
ត្រាហ្មណ៍ ធ្វើមរណកាលហើយ គតិរបស់គាត់ដូចម្តេច បរលោក
ដូចម្តេច ។

[២០] ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រហ្មយុ-
ត្រាហ្មណ៍ជាបណ្ឌិត បាននូវធម៌^(១) ព្រមទាំងអនុធម៌^(២) ហើយមិន
បានញ៉ាំងតថាគតឲ្យលំបាក ព្រោះធម៌ជាហេតុ ព្រហ្មយុត្រាហ្មណ៍

---

១ បានដល់អរហត្តមគ្គ ។ ២ បានដល់មគ្គទាំង ៣ ខាងក្រោម ។

ព្រាហ្មណ៍វគ្គស្ស ព្រហ្មយុសុត្ត ព្រហ្មយុស្ស គតិព្យាករណ៍

បញ្ចន្ទំ	ឱរម្ហាតិយានំ	សញ្ញោជនានំ	បរិក្ខុយា		
ឱបទាតិកោ	ហោតិ	តត្ថ	បរិទិព្វាយី	អនាវត្តិធម្មោ	
តស្មា	លោកាតិ	។	ឥទមវោច	ភកវា	អត្តមនា
តេ	ភិក្ខុ	ភកវតោ	កាសិតំ	អភិនទ្ធព្វិ	។

ព្រហ្មយុសុត្តំ បឋមំ និដ្ឋិតំ ។

ប្រាហ្មណវគ្គ ប្រាហ្មយុស្ត្រ អំពីការព្យាករគតិរបស់ប្រាហ្មយុប្រាហ្មណ៍

ជាឧបបាតិកៈកំណើត ព្រោះអស់ទៅនៃសញ្ញាជនៈ ជាចំណែកខាង
 ក្រោមទាំង ៥ ហើយបរិនិព្វានក្នុងលោកនោះ មានសភាពជាអ្នកមិន
 ត្រឡប់ចាកលោកនោះ ។ លុះព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់សូត្រនេះ
 ចប់ហើយ ភិក្ខុទាំងនោះ ក៏មានសេចក្តីត្រេកអរ រីករាយហើយ ចំពោះ
 ភាសិតនៃព្រះមានព្រះភាគ ។

ចប់ ប្រាហ្មយុស្ត្រ ទី ១ ។

ទុតិយំ សេលសុត្តំ

[២០] ឯវម្មេ សុតំ ។ ឯកំ សមយំ ភកវា
អង្គុត្តរាបេសុ ចារិកញ្ចរមាដោ មហាតា ភិក្ខុសង្ឃ្យ-
ន សទ្ធិ អង្គុតេលសេហិ ភិក្ខុសតេហិ យេន
អាបណំ ឆាម អង្គុត្តរាចានំ និតមោ តទវសវិ ។
អស្សោសិ ខោ កេណិយោ ជដិលោ សមណោ
ខលុ កោ កោតមោ សក្យបុត្តោ សក្យកុលា
បព្វជិតោ អង្គុត្តរាបេសុ ចារិកញ្ចរមាដោ មហាតា
ភិក្ខុសង្ឃ្យន សទ្ធិ អង្គុតេលសេហិ ភិក្ខុសតេហិ
អាបណំ អនុប្បត្តោ តំ ខោ បន កវន្តំ កោតមំ
ឯវំ កល្យាណោ កិត្តិសន្នោ អព្ពត្តតោ ឥតិបិ
សោ ភកវា អរហំ សម្មាសម្ពុទ្ធា វិជ្ជាចរណា-
សម្មុទ្ធា សុកតោ លោកវិទូ អនុត្តរោ បុរិស-
ទម្មសារថិ សត្តា ទេវមនុស្សានំ ពុទ្ធា ភកវា សោ

សេលសូត្រ ទី ២

[២១] ខ្ញុំបានស្តាប់មកយ៉ាងនេះ ។ សម័យមួយ ព្រះមានព្រះ
ភាគទ្រង់ស្តេចទៅកាន់ចារិក ក្នុងអង្គត្តរាបជនបទ ព្រមដោយភិក្ខុសង្ឃ
ច្រើន ចំនួនភិក្ខុ ១.២៥០ រូប ទ្រង់ស្តេចទៅដល់អាបណានិគមនៃអង្គត្ត-
រាបជនបទ ។ កេណិយជដិល បានឮដំណឹងថា ព្រះសមណគោតម
ជាសក្យបុត្រ ចេញចាកសក្យត្រកូល ទ្រង់ព្រះផ្នួស ឥឡូវទ្រង់ស្តេច
មកកាន់ចារិកក្នុងអង្គត្តរាបជនបទ មួយអង្វើដោយភិក្ខុសង្ឃច្រើន ចំនួន
ភិក្ខុ ១.២៥០ រូប ទ្រង់ស្តេចមកដល់អាបណានិគមហើយ កិត្តិស័ព្ទល្អ
នៃព្រះគោតមដ៏ចម្រើននោះ សុសសាយទៅយ៉ាងនេះថា ព្រះមានព្រះភាគ
អង្គនោះ ព្រះអង្គជាព្រះអរហន្ត ទ្រង់ត្រាស់ដឹងដោយប្រពៃ ចំពោះ
ព្រះអង្គ ទ្រង់បរិបូណ៌ដោយវិជ្ជានិងចរណៈ ទ្រង់មានព្រះដំណើរល្អ
ទ្រង់ជ្រាបច្បាស់នូវត្រៃលោក ទ្រង់ប្រសើរដោយសីលាទិគុណរកបុគ្គល
ណាមួយស្មើគ្មាន ទ្រង់ទូន្មាននូវបុរស ដែលគួរទូន្មានបាន ទ្រង់ជា
សាស្ត្រានៃទេវតានិងមនុស្សទាំងឡាយ ទ្រង់ត្រាស់ដឹង នូវអរិយសច្ច-
ធម៌ ទ្រង់លែងវិលមកកាន់ភពថ្មីទៀត ព្រះសមណគោតមអង្គនោះ

ព្រាហ្មណវគ្គស្ស សេលសុត្តេ ភគវន្តបសង្កមនំ

ឥមំ លោកំ សទេវកំ សមារកំ សព្វហ្មកំ
 សស្សមណាព្រាហ្មណី បដំ សទេវមនុស្សំ សយំ
 អភិញ្ញា សច្ចិកត្វា បវេទេតិ សោ ធម្មំ ទេសេតិ
 អាទិកល្យាណំ មជ្ឈេកល្យាណំ បរិយោសាន-
 កល្យាណំ សាត្តំ សព្វញ្ញនំ កេវលបរិបុណ្ណំ បរិសុទ្ធិ
 ព្រហ្មចរិយំ បកាសេតិ សាធុ ខោ បន តថាវ្យាណំ
 អរហតំ ទស្សនំ ហោតីតិ ។

[២២] អថខោ កេណិយោ ជជិលោ យេន ភកវា
 តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភកវតា សទ្ធិ សម្មោទិ
 សម្មោទនីយំ កថំ សារាណីយំ វីតិសារេត្វា ឯកមន្តំ
 និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសិទ្ធិ ខោ កេណិយំ ជជិលំ
 ភកវា ធម្មិយា កថាយ សន្នុស្សេសិ សមាទបេសិ
 សមុត្តេជេសិ សម្បហំសេសិ ។ អថខោ កេណិយោ
 ជជិលោ ភកវតា ធម្មិយា កថាយ សន្នុស្សិ-
 តោ សមាទបិតោ សមុត្តេជិតោ សម្បហំសិតោ

ព្រាហ្មណ៍វគ្គ សេលសូត្រ អំពីការចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ

ទ្រង់ធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ ដោយប្រាជ្ញាជំនុំគ្នាមចំពោះព្រះអង្គ នូវលោកនេះ
 ព្រមទាំងទេវលោក មារលោក ព្រហ្មលោក នូវពពួកសត្វ ព្រមទាំង
 សមណព្រាហ្មណ៍ ព្រមទាំងមនុស្ស ជាសម្មតិទេព និងមនុស្សដ៏សេស
 ហើយប្រកាស ព្រះអង្គសំដែងធម៌ មានលំអបទដើម មានលំអបទ
 កណ្តាល មានលំអបទចុង ព្រមទាំងអត្ត ព្រមទាំងព្យញ្ជនៈ ទ្រង់ប្រកាស
 ព្រហ្មចរិយៈ ដ៏ពេញបរិបូណ៌ បរិសុទ្ធទាំងអស់ ក៏ការបានឃើញព្រះ
 អរហន្តទាំងឡាយ មានសភាពយ៉ាងនោះ ជាការប្រពៃពេក ។

[២២] គ្រានោះ កេណិយជដិល ចូលទៅគាល់ព្រះមានបុណ្យ
 លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏និយាយពាក្យរាក់ទាក់ សំណេះសំណាល
 មួយអង្វើដោយព្រះមានបុណ្យ លុះបញ្ចប់ពាក្យដែលគួររីករាយ និងពាក្យ
 ដែលគួររលឹកហើយ អង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់សំដែង
 ពន្យល់កេណិយជដិលដែលអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ឲ្យយល់ (ប្រយោជន៍
 ក្នុងបច្ចុប្បន្ននិងបរលោក) ឲ្យជឿជាក់ (ក្នុងកុសលធម៌) ឲ្យសង្វាត
 (ធ្វើការកុសល) ឲ្យរីករាយ (ដោយគុណដែលមានក្នុងខ្លួន) ដោយធម្មិ-
 កថា ។ លុះព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ពន្យល់កេណិយជដិល ឲ្យយល់
 ឲ្យជឿជាក់ ឲ្យសង្វាត ឲ្យរីករាយដោយធម្មិកថាហើយ កេណិយជដិល

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណាសកំ

ភកវន្តំ ឯតទរោច អធិវាសេតុ មេ កវំ កោតមោ
 ស្វាតនាយ ភត្តំ សទ្ធិំ ភិក្ខុសង្ឃេនាតិ ។ ឯវំ
 វុត្តេ ភកវា កេណិយំ ជជិលំ ឯតទរោច មហា
 ខោ កេណិយ ភិក្ខុសង្ឃោ អឌ្ឍតេលសានិ
 ភិក្ខុសតានិ តូញា ព្រាហ្មណេសុ អភិប្បសន្នោតិ ។
 ទុតិយម្បិ ខោ កេណិយោ ជជិលោ ភកវន្តំ ឯតទរោច
 កិញ្ចាបិ កោ^(១) កោតម មហាភិក្ខុសង្ឃោ
 អឌ្ឍតេលសានិ ភិក្ខុសតានិ អហញ្ច ព្រាហ្មណេសុ
 អភិប្បសន្នោ អធិវាសេតុ មេ កវំ កោតមោ ស្វាតនាយ
 ភត្តំ សទ្ធិំ ភិក្ខុសង្ឃេនាតិ ។ ទុតិយម្បិ ខោ
 ភកវា កេណិយំ ជជិលំ ឯតទរោច មហា ខោ
 កេណិយ ភិក្ខុសង្ឃោ អឌ្ឍតេលសានិ ភិក្ខុសតានិ
 តូញា ព្រាហ្មណេសុ អភិប្បសន្នោតិ ។ តតិយម្បិ
 ខោ កេណិយោ ជជិលោ ភកវន្តំ ឯតទរោច កិញ្ចាបិ
 កោ កោតម មហាភិក្ខុសង្ឃោ អឌ្ឍតេលសានិ ភិក្ខុ-
 សតានិ អហញ្ច ព្រាហ្មណេសុ អភិប្បសន្នោ

១ ម. ខោ កោ ។

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណាសកៈ

ក៏ក្រាបបង្គំទូលព្រះមានព្រះភាគ ដូច្នោះថា សូមព្រះគោតម ដ៏ចម្រើន
 ទទួលភត្តាហាររបស់ខ្ញុំព្រះអង្គ មួយអន្លើដោយភិក្ខុសង្ឃ ក្នុងថ្ងៃស្អែក ។
 កាលបើកេណិយជដិលក្រាបបង្គំទូលយ៉ាងនេះហើយ ព្រះមានព្រះភាគ
 ទ្រង់មានព្រះពុទ្ធដីកានឹងកេណិយជដិលដូច្នោះថា ម្ចាស់កេណិយៈ ភិក្ខុ
 សង្ឃមានច្រើន ចំនួនភិក្ខុ ១.២៥០ រូប ចំណែកអ្នកក៏ធ្លាប់មានសេចក្តីជ្រះ
 ថ្លា ចំពោះពួកព្រាហ្មណ៍ទៅហើយ ។ កេណិយជដិលក្រាបបង្គំទូលព្រះ
 មានព្រះភាគ ជាគម្រប់ពីរដង ដូច្នោះថា បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ភិក្ខុ
 សង្ឃមានច្រើន ចំនួនភិក្ខុ ១.២៥០ រូប ចំណែកខ្លួនខ្ញុំព្រះអង្គធ្លាប់មាន
 សេចក្តីជ្រះថ្លាចំពោះពួកព្រាហ្មណ៍ ក៏មែនពិតហើយ តែបើទុកជាដូច្នោះ
 ក៏សូមព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ទទួលភត្តាហាររបស់ខ្ញុំព្រះអង្គ មួយអន្លើ
 ដោយភិក្ខុសង្ឃក្នុងថ្ងៃស្អែកឲ្យទាន ។ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់
 នឹងកេណិយជដិល ជាគម្រប់ពីរដងដូច្នោះថា ម្ចាស់កេណិយៈ ភិក្ខុសង្ឃ
 មានច្រើន ចំនួនភិក្ខុ ១.២៥០ រូប ចំណែកអ្នកក៏ធ្លាប់មានសេចក្តីជ្រះថ្លា
 ចំពោះពួកព្រាហ្មណ៍ទៅហើយ ។ កេណិយជដិល ក្រាបបង្គំទូលព្រះ
 មានបុណ្យ ជាគម្រប់បីដង ដូច្នោះថា បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ភិក្ខុ-
 សង្ឃមានច្រើន ចំនួនភិក្ខុ ១.២៥០ រូប ចំណែកខ្ញុំព្រះអង្គធ្លាប់មានសេចក្តី
 ជ្រះថ្លា ចំពោះពួកព្រាហ្មណ៍ ក៏ពិតមែនហើយ តែបើទុកជាដូច្នោះ

ព្រាហ្មណវគ្គស្ស សេលសុត្តេ ភគវតោ អធិវាសនា

អធិវាសេត្រូវ មេ ភវំ កោតមោ ស្វាតនាយ ភត្តំ សទ្ធិ
 ភិក្ខុសង្ឃេនាតិ ។ អធិវាសេតិ ភកវា តុណ្ហិកាវេន ។
 អថខោ កេណិយោ ជជិលោ ភកវតោ អធិវាសនំ
 វិទិត្វា ឧដ្ឋាយាសនា យេន សកោ អស្សមោ
 តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា មិត្តាមច្ចេ ញាតិសាលោ-
 ហិតេ អាមន្តេសិ សុណានុ មេ កោន្តោ មិត្តាមច្ចា
 ញាតិសាលោហិតា សមណោ កោតមោ និមន្តិតោ
 ស្វាតនាយ ភត្តំ សទ្ធិ ភិក្ខុសង្ឃេន យេន មេ
 កាយវេយ្យវត្តិកំ កវេយ្យថាតិ ។ ឯវំ កោតិ ខោ
 កេណិយស្ស ជជិលស្ស មិត្តាមច្ចា ញាតិសាលោហិ-
 តា កេណិយស្ស ជជិលស្ស បដិស្សត្វា អប្បេកច្ចេ
 ឧទ្ធអានិ ខនន្តិ អប្បេកច្ចេ កដ្ឋានិ ផាលេន្តិ អប្បេ-
 កច្ចេ ភាជនានិ ជោវន្តិ អប្បេកច្ចេ ឧទកមណិកំ
 បតិដ្ឋាបេន្តិ អប្បេកច្ចេ អាសនានិ បញ្ញាបេន្តិ ។
 កេណិយោមិ ជជិលោ សាមញ្ញោ^(១) មណ្ឌាលមាជ្ឈំ
 បដិយាទេតិ ។

១ ម. សាមិយេវ ។

ប្រាហ្មណវគ្គ សេលសូត្រ ការទទួលនិមន្តនៃព្រះមានព្រះភាគ

ក៏សូមព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ទទួលភត្តាហាររបស់ខ្ញុំព្រះអង្គ មួយអន្លើ
 ដោយភិក្ខុសង្ឃក្នុងថ្ងៃស្អែកឲ្យទាន ។ ព្រះមានបុណ្យទ្រង់ទទួលដោយ
 តុណ្ហិភាព ។ លំដាប់នោះ កេណិយជដិលដឹងថា ព្រះមានព្រះភាគ
 ទទួលនិមន្តហើយ ក៏ក្រោកអំពីអាសនៈ ចូលទៅកាន់អាស្រមរបស់ខ្លួន
 លុះចូលទៅដល់ហើយ ហៅពួកមិត្តអាមាត្យនិងញាតិសាលោហិត (មក
 និយាយថា) សូមមិត្តអាមាត្យនិងញាតិសាលោហិតដ៏ចម្រើនទាំងឡាយ
 ស្តាប់ (ពាក្យខ្ញុំ) ដ្បិតខ្ញុំបាននិមន្តព្រះសមណគោតមមកទទួលភត្ត ក្នុង
 ថ្ងៃស្អែក មួយអន្លើដោយភិក្ខុសង្ឃ ចូរអ្នកទាំងឡាយខ្វល់ខ្វាយបម្រើ
 ដោយកាយ តាមយើង ។ ពួកមិត្តអាមាត្យនិងញាតិសាលោហិត របស់
 កេណិយជដិលទទួលស្តាប់ពាក្យកេណិយជដិលថា បាទ លោកដ៏ចម្រើន
 ហើយពួកខ្លះដឹកគុកធ្វើចង្រ្កាន ពួកខ្លះពុះឧស ពួកខ្លះលាងភាជន៍ ពួក
 ខ្លះតម្កល់ក្អមទឹក ពួកខ្លះក្រាលអាសនៈ ។ ឯកេណិយជដិលចាត់ចែង
 បារាំង មានសណ្ឋានមូល^(១) ដោយខ្លួនឯង ។

---

១ អដ្ឋកថា ថា មណ្ឌប (បារាំង) ប្រក់សំពត់ ។

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណាសកំ

[២៣] តេន ខោ បន សមយេន សេលោ
 ព្រាហ្មណោ អាបណោ បជិវសតិ តិណ្ណំ វេទានំ ចារកូ
 សនិយណ្ណុ កេដុកានំ សាក្ខុរឃ្យកេទានំ ឥតិហាស-
 បញ្ចមាទំ បទកោ វេយ្យាករណោ លោកាយតមហា-
 បុរិសលក្ខណោសុ អនវយោ តីណិ មាណាវកសតានិ
 មន្តេ វាចេតិ ។ តេន ខោ បន សមយេន កេណិយោ
 ជដិលោ សេលេ ព្រាហ្មណោ អភិប្បសន្នោ ហោតិ ។
 អថខោ សេលោ ព្រាហ្មណោ តីហិ មាណាវកសតេហិ
 បរិវតោ ជដ្ឋារិហារំ អនុចដ្ឋមមាដោ អនុវិចរមាដោ
 យេន កេណិយស្ស ជដិលស្ស អស្សមោ តេនុប-
 សដ្ឋមិ ។ អន្ទសា ខោ សេលោ ព្រាហ្មណោ
 កេណិយស្មី ជដិលេ^(១) អប្បេកថ្វេ ឧទ្ធអានិ
 ខនន្តេ អប្បេកថ្វេ កដ្ឋានិ ជាលេន្តេ អប្បេកថ្វេ
 កាជនានិ ដោវន្តេ អប្បេកថ្វេ ឧទកមណិកំ
 បតិដ្ឋាបេន្តេ អប្បេកថ្វេ អាសនានិ បញ្ញាបេន្តេ

១ ម. កេណិយស្ស ជដិលស្ស អស្សមេតិ ទិស្សតិ ។

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណាសកៈ

[២៣] សម័យនោះឯង សេលព្រាហ្មណ៍ អាស្រ័យនៅក្នុង
អាបណានិគម ជាអ្នកចេះចប់ត្រៃវេទ គឺតុវេទ យជុវេទ និងសាម-
វេទ ព្រមទាំងគម្ពីរនិយណ្ត គម្ពីរកេដុកៈ ព្រមទាំងអក្ខរហ្សកេទ គឺសិក្ខា
និងនិរុត្តិ ដែលមានគម្ពីរឥតិហាសៈជាគម្រប់ប្រាំ ជាអ្នករៀននូវបទនិង
វេយ្យាករណ៍ ជាអ្នកមិនអូនថយ គឺស្នាត់ជំនាញក្នុងលោកាយតសាស្ត្រ
និងមហាបុរិសលក្ខណព្យាករណសាស្ត្រ តែងបង្រៀននូវមន្តទាំងឡាយ
ដល់ពួកមាណពជំទង់ ។ ចំនួន ៣០០ នាក់ ។ សម័យនោះ កេណិយ-
ជដិល ជាអ្នកជ្រះថ្លាចំពោះសេលព្រាហ្មណ៍ ។ គ្រានោះ សេល-
ព្រាហ្មណ៍ មានពួកមាណពជំទង់ ។ ចំនួន ៣០០ នាក់ហែហម ដើរ
ត្រាច់ចុះឡើងដើម្បីសម្រួលស្នង ហើយក៏ចូលទៅអាស្រមរបស់កេណិយ-
ជដិល ។ សេលព្រាហ្មណ៍បានឃើញមនុស្សពួកខ្លះ កំពុងដឹកគុកធ្វើ
ចង្រ្កាន ពួកខ្លះកំពុងពុះឧស ពួកខ្លះកំពុងលាងភាជន៍ ពួកខ្លះកំពុងតម្កល់
ក្អមទឹក ពួកខ្លះកំពុងក្រាលអាសនៈ ជិតអាស្រមរបស់កេណិយជដិល

ព្រាហ្មណវគ្គស្ស សេលសុត្ត ទុល្លភយោសោ

កេណិយំ ជជិលំ សាមញ្ញេវ មណ្ឌាលមាឡំ បដិយានេន្តំ
 ទិស្វាន កេណិយំ ជជិលំ ឯតទវោច កី នុ កោតោ
 កេណិយស្ស អាវាហោ វា ភវិស្សតិ វិវាហោ វា
 ភវិស្សតិ មហាយញ្ញោ វា បច្ចុបដ្ឋិតោ វាជា^(១)
 មាគដោ សេនិយោ ពិម្ពិសាវោ ទិមន្តិតោ ស្វាតនាយ
 សទ្ធិ ពលកាយេនាតិ ។ ន មេ កោ សេល^(២)
 អាវាហោ វា ភវិស្សតិ នបិ វិវាហោ វា ភវិស្សតិ
 នបិ វាជា មាគដោ សេនិយោ ពិម្ពិសាវោ ទិមន្តិតោ
 ស្វាតនាយ សទ្ធិ ពលកាយេន អបិច ខោ មេ
 មហាយញ្ញោ បច្ចុបដ្ឋិតោ អត្ថិ^(៣) សមណោ កោតមោ
 សក្យបុត្តោ សក្យកុលា បព្វជិតោ អដ្ឋត្តវាបេសុ
 ចារិកញ្ចរមាដោ មហាតា ភិក្ខុសង្ឃេន សទ្ធិ អឌ្ឍតេ-
 លសេហិ ភិក្ខុសតេហិ អាបណំ អនុប្បត្តោ តំ ខោ
 បន ភវន្តំ កោតមំ ឯវំ កល្យាណោ កិត្តិសន្នោ អព្ពត្តតោ
 ឥតិបិ សោ ភគវា អរបំ សម្មាសម្ពុទ្ធា វិជ្ជាចរណា-
 សម្មុទ្ធា សុកតោ លោកវិទូ អនុត្តរោ បុរិសទម្ម-

១ ម. វាជា វា ។ ២ ម. សេលាតិ ន ទិស្សតិ ។ ៣ ម. អត្ថិ កោ ។

ព្រាហ្មណវគ្គ សេលសូត្រ សូរសព្ទដែលរកបានដោយក្រ

បានឃើញកេណិយជដិលកំពុងចាត់ចែងបារមីមានសណ្ឋានមូលដោយខ្លួន
 ឯង លុះឃើញហើយ ក៏សួរកេណិយជដិលដូច្នោះថា លោកកេណិយ-
 ជដិលដ៏ចម្រើន មានអាពាហ៍ពិពាហ៍ ឬតាំងមហាយ័ញ្ញ ឬអញ្ជើញព្រះ
 បាទមាគធសេនិយពិម្ពិសារ ព្រមទាំងពួកពល ដើម្បីជប់លៀងក្នុងថ្ងៃ
 ស្អែកឬអ្វីហ្ន៎ ។ កេណិយជដិលនិយាយថា បពិត្រលោកសេលៈដ៏ចម្រើន
 ខ្ញុំមិនមានអាពាហ៍ពិពាហ៍ មិនអញ្ជើញព្រះបាទមាគធសេនិយពិម្ពិសារ
 ព្រមទាំងពួកពលដើម្បីជប់លៀងក្នុងថ្ងៃស្អែកទេ ខ្ញុំតាំងមហាយ័ញ្ញទេតើ
 ដ្បិតព្រះសមណគោតម ជាសក្យបុត្រចេញចាកសក្យត្រកូលទ្រង់ព្រះផ្នួស
 ហើយទ្រង់ត្រាច់មកកាន់ចារិក ក្នុងអង្គត្តរាបជនបទ មួយអន្លើដោយភិក្ខុ-
 សង្ឃជាច្រើន ចំនួនភិក្ខុ ១.២៥០ រូប ឥឡូវទ្រង់ស្តេចមកដល់អាបណា-
 និគមហើយ កិត្តិសព្ទល្អនៃព្រះគោតមដ៏ចម្រើននោះ ខ្មរខ្មាយទៅយ៉ាង
 នេះថា ព្រះមានព្រះភាគអង្គនោះ ព្រះអង្គជាព្រះអរហន្ត ទ្រង់ត្រាស់
 ដឹងដោយប្រពៃចំពោះព្រះអង្គ ទ្រង់បរិបូណ៌ដោយវិជ្ជានិងចរណៈ ទ្រង់
 មានព្រះដំណើរល្អ ទ្រង់ជ្រាបច្បាស់នូវត្រៃលោក ទ្រង់ប្រសើរដោយ
 សីលាទិគុណរកបុគ្គលណាមួយស្មើគ្មាន ទ្រង់ទូន្មាននូវបុរសដែលគួរ

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណាសកំ

សារថិ សត្តា ទេវមនុស្សានំ ពុទ្ធា ភកវាតិ សោ
មេ និមន្តិតោ ស្វាតនាយ សទ្ធិ ភិក្ខុសង្ឃេនាតិ ។
ពុទ្ធាតិ កោ កេណិយ វទេសីតិ ។ ពុទ្ធាតិ
កោ សេល វទាមីតិ ។ ពុទ្ធាតិ កោ កេណិយ
វទេសីតិ ។ ពុទ្ធាតិ កោ សេល វទាមីតិ ។ អថខោ
សេលស្ស ព្រាហ្មណស្ស ឯតទហោសិ យោសោមិ
ខោ ឯសោ ទុល្លកោ លោកស្មី យទិទំ ពុទ្ធាតិ
អាគតានិ ខោ បនម្ហាតំ មន្តេសុ ទ្ធវីស មហាបុរិ-
សលក្ខណានិ យេហិ សមន្នាគតស្ស មហាបុរិសស្ស
ទ្វេវ គតិយោ ភវន្តិ អនញ្ញា សចេ អការំ អជ្ឈាវសតិ
រាជា ហោតិ ចក្កវត្តិ ធម្មិកោ ធម្មរាជា ចាតុរន្តោ
វិទិតារី ជនបទត្ថាវិយប្បត្តោ សត្តវតនសមន្នាគតោ
តស្សិមាទិ សត្ត វតនានិ ភវន្តិ សេយ្យបីទំ ចក្កវតនំ

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណាសកៈ

ទូន្មានបាន ទ្រង់ជាសាស្តាវនទេវតានិងមនុស្សទាំងឡាយ ទ្រង់ត្រាស់
 ដឹងនូវអរិយសច្ចធម៌ ទ្រង់លែងវិលមកកាន់ភពថ្មីទៀត ខ្ញុំបាននិមន្តព្រះ
 សមណគោតមអង្គនោះ មួយអន្លើដោយភិក្ខុសង្ឃ ដើម្បីភក្តីកិច្ចក្នុង
 ថ្ងៃស្អែក ។ សេលព្រាហ្មណ៍សួរថា ម្ចាស់កេណិយៈដ៏ចម្រើន អ្នក
 និយាយថាព្រះពុទ្ធឬ ។ កេណិយៈជដិលឆ្លើយថា បពិត្រលោកសេលៈ
 ដ៏ចម្រើន ខ្ញុំនិយាយថាព្រះពុទ្ធ ។ សេលព្រាហ្មណ៍សួរថា ម្ចាស់
 កេណិយៈដ៏ចម្រើន អ្នកនិយាយថា ព្រះពុទ្ធឬ ។ កេណិយៈជដិល
 ឆ្លើយថា បពិត្រលោកសេលៈដ៏ចម្រើន ខ្ញុំនិយាយថា ព្រះពុទ្ធ ។
 លំដាប់នោះ សេលព្រាហ្មណ៍ មានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នោះថា សួរសព្ទ
 បែបនេះ រកបានដោយកម្រក្នុងលោក ពាក្យថា ព្រះពុទ្ធដូច្នោះ មានមក
 ក្នុងមន្តរបស់យើងថា មហាបុរសដែលប្រកបដោយមហាបុរិសលក្ខណៈ
 ៣២ ប្រការ តែងមានគតិ ២ យ៉ាងជាប្រាកដ មិនមែនដទៃឡើយ
 គឺថា បើនៅគ្រប់គ្រងផ្ទះ នឹងបានជាស្តេចចក្រពត្តិ ជាធម្មិកធម្មរាជ
 គ្រប់គ្រងផែនដី ដែលមានសមុទ្រទាំង ៤ ជាព្រំប្រទល់ ជាស្តេចឈ្នះ
 សង្រ្គាម ដល់នូវសេចក្តីមាំមួនក្នុងជនបទ ប្រកបដោយវត្ថុទាំង ៧
 ប្រការ មហាបុរសនោះ រមែងមានវត្ថុទាំង ៧ ប្រការនេះ គឺចក្កវត្ថុ

ព្រាហ្មណ៍វគ្គស្ស សេលសុត្តេ សេលស្ស ភគវន្តបសង្កមនំ

ហត្ថិរតនំ   អស្សរតនំ   មណិរតនំ   ឥត្ថិរតនំ
 កហាបតិរតនំ   បរិណាយករតនមេវ   សត្តមំ   បរោសហា-
 ស្សំ   ខោ   បនស្ស   បុត្តា   កវន្តិ   ស្វរា   វីរជ្ឈរោ
 បរសេនប្បមទ្ធា   សោ   ឥមំ   បបរី   សាករបរិយន្តំ
 អនណ្ណោន   អសត្តោន   ធម្មោន   អភិវិជ្ជិយ   អជ្ឈាវសតិ
 សចេ   បន   អការស្មា   អនការិយំ   បព្វជតិ   អរហំ
 ហោតិ   សម្មាសម្ពុទ្ធា   លោកេ   វិវេជ្ជនោ   កហំ
 បន   កោ   កេណិយ   ឯតរហិ   សោ   ករំ   កោតមោ
 វិហារតិ   អរហំ   សម្មាសម្ពុទ្ធាតិ   ។

[២៤]   ឯវំ   វុត្តេ   កេណិយោ   ជជិលោ   ទក្ខិណំ
 ពាហំ   បក្កហេត្វា   សេលំ   ព្រាហ្មណំ   ឯតទរោច
 យេនេសា   កោ   សេល   ដីលវនរាជីតិ   ។   អថខោ
 សេលោ   ព្រាហ្មណោ   តីហិ   មាណាវកសតេហិ   សទ្ធិ
 យេន   ភក្កវា   តេនុបសង្កមិ   ។   អថខោ   សេលោ

ព្រាហ្មណវគ្គ សេលសូត្រ សេលព្រាហ្មណ៍ចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ

ហត្ថិវ័តន៍ អស្សវ័តន៍ មណិវ័តន៍ ឥត្ថិវ័តន៍ គហបតិវ័តន៍ និងបរិណាយក-
វ័តន៍ ជាគម្រប់ ៧ មួយទៀត មហាបុរសនោះ មានរាជបុត្រច្រើន
ជាងពាន់ជាបុត្រដ៏ក្លៀវក្លា មានសភាពជាអ្នកប្រកបដោយព្យាយាម អាច
ញាំញីនូវសេនារបស់ស្តេចដទៃបាន មហាបុរសនោះ ត្រួតត្រានូវផែនដី
នេះ ដែលមានសាគរជាទីបំផុត ដោយធម៌ មិនបាច់ប្រើអាជ្ញា មិន
បាច់ប្រើគ្រឿងសស្ត្រាឡើយ បើមហាបុរសនោះចេញចាកគេហដ្ឋានទៅ
ទ្រង់ព្រះផ្នួស នឹងបានជាព្រះអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធក្នុងលោក មានដំបូលគឺ
កិលេសបើកហើយ ម្ចាស់កេណិយៈដ៏ចម្រើន ចុះឥឡូវនេះ ព្រះគោតម
ដ៏ចម្រើនជាអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធនោះ នៅឯណា ។

[២២] កាលបើសេលព្រាហ្មណ៍ និយាយយ៉ាងនេះហើយ កេ-
ណិយដដិលលើកដៃខាងស្តាំឡើង និយាយប្រាប់សេលព្រាហ្មណ៍ដូច្នោះ
ថា បពិត្រលោកសេលៈដ៏ចម្រើន ព្រះអង្គគង់នៅឯជួរព្រៃ មានពណ៌
ខៀវ ។ ឯណោះ ។ លំដាប់នោះ សេលព្រាហ្មណ៍ចូលទៅគាល់ព្រះ
មានបុណ្យ ជាមួយនឹងពួកមាណាពដ៏ទង់ ៣០០ នាក់ ។ ទើបសេល-

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណាសកំ

ព្រាហ្មណោ តេ មាណវកេ អាមន្តេសិ អប្បសន្ទា
 កោន្តោ អាភច្ឆន្តុ បទេ បទំ និក្ខិបន្តា ទុរា សទា
 ហិ តេ ភវន្តោ សីហារ ឯកចរា យទា ចាហំ កោតា
 សមណោន កោតមេន សទ្ធិ មន្តេយ្យំ មា មេ កោ-
 ន្តោ^(១) អន្តរន្តរា កកំ ឱចាតេថ កថាបរិយោសា-
 នំ ច^(២) មេ ភវន្តោ អាភមេន្ទតិ ។ អថខោ សេលោ
 ព្រាហ្មណោ យេន ភកវា តេនុបសន្តិមិ ឧបសន្តិ-
 មិត្តា ភកវតា សទ្ធិ សម្មោទិ សម្មោទនីយំ កកំ
 សារាណីយំ វីតិសារេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯក-
 មន្តំ និសិទ្ធោ ខោ សេលោ ព្រាហ្មណោ ភកវតោ
 កាយេ ទ្ធិត្តិស មហាបុរិសលក្ខណានិ សម្មន្តេសិ ។
 អទ្ធិសា ខោ សេលោ ព្រាហ្មណោ ភកវតោ កាយេ
 ទ្ធិត្តិស មហាបុរិសលក្ខណានិ យេកុយ្យេន បមេត្វា
 ទ្វេ ទ្វីសុ មហាបុរិសលក្ខណេសុ កក្ខតិ វិចិកិច្ចតិ
 ធាទិមុច្ចតិ ន សំបសីទតិ កោសោហិតេ ច
 វត្ថុកុយ្យេ បហុតជីវតាយ ច ។

១ ម. កោន្តោបិ ។ ២ ម. ចសទ្វោ នត្ថិ ។

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណាសកៈ

ព្រាហ្មណ៍ហាមប្រាមពួកមាណពទាំងនោះថា ចូរអ្នកដ៏ចម្រើនទាំងឡាយ
មានសំឡេងតិច ។ ដើរមក ចូរអ្នកដ៏ចម្រើនទាំងឡាយ ជួបជើងរាល់ ។
ដំហានតាំងពីចម្ងាយបណ្តើរ ។ ទៅ ចូរអ្នកដ៏ចម្រើនទាំងនោះ ធ្វើដូចជា
សីហៈត្រេចទៅតែម្នាក់ឯង កាលណាបើខ្ញុំត្រូវប្រឹក្សាមួយអន្លើដោយព្រះ
សមណគោតមដ៏ចម្រើន អ្នកដ៏ចម្រើនទាំងឡាយ កុំធ្វើពាក្យរបស់ខ្ញុំឲ្យ
ដាច់ក្នុងចន្លោះ ។ ឡើយ ចូរអ្នកដ៏ចម្រើនទាំងឡាយ បង្កង់ចាំខ្ញុំនិយាយ
ចប់សិន ។ លំដាប់នោះ សេលព្រាហ្មណ៍ចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះ
ភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏និយាយពាក្យរាក់ទាក់សំណេះសំណាល
មួយអន្លើដោយព្រះមានព្រះភាគ លុះបញ្ចប់ពាក្យដែលគួររីករាយហើយ
ក៏អង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះសេលព្រាហ្មណ៍ អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ
ក៏ពិចារណាមើលនូវមហាបុរិសលក្ខណៈទាំង ៣២ ក្នុងព្រះកាយរបស់
ព្រះដ៏មានបុណ្យ ។ សេលព្រាហ្មណ៍ បានឃើញមហាបុរិសលក្ខណៈ
ទាំង ៣២ ក្នុងព្រះកាយរបស់ព្រះមានបុណ្យដោយច្រើន លើកលែង
តែមហាបុរិសលក្ខណៈ ២ ប្រការចេញ ក៏មានសេចក្តីសង្ស័យ ងឿង
ឆ្ងល់ មិនអស់ចិត្ត មិនជ្រះថ្លាស៊ប់ ក្នុងមហាបុរិសលក្ខណៈទាំង ២
ប្រការ (នោះ) គឺអវយវៈដែលត្រូវលាក់ក្នុងសំពត់ បិតនៅក្នុងស្រោម ១
ព្រះជិវ្ហាដ៏ល្មម ១ ។

ព្រាហ្មណវគ្គស្ស សេលសុត្តេ ភគវតោ បរិវិតក្កនំ

[២៥] អថខោ ភគវតោ ឯតទហោសិ បស្សតិ
 ខោ មេ អយំ សេលោ ព្រាហ្មណោ ទូត្តិស មហា-
 បុរិសលក្ខណានិ យេកុយ្យេន បបេត្វា ទ្វេ ទ្វិសុ
 មហាបុរិសលក្ខណោសុ កង្ខតិ វិចិត្តិច្ឆតិ ជាតិមុច្ឆតិ
 ន សំបសីទតិ កោសោហិតេ ច វត្តកុយ្យេ
 បហុតជីវ្ហតាយ ចាតិ ។ អថខោ ភគវា តថារូបំ
 ឥន្ទាកិសដ្ឋារំ អភិសដ្ឋារេសិ យថា អទ្ធិស សេលោ
 ព្រាហ្មណោ ភគវតោ កោសោហិតំ វត្តកុយ្យំ ។ អ-
 ថខោ ភគវា ជីវ្ហំ និដ្ឋាមេត្វា ឧកោបិ កណ្ណសោ-
 តានិ អនុមសិ បដិមសិ ឧកោបិ ជាសិកសោតានិ
 អនុមសិ បដិមសិ កេវលកប្បំ នលាជមណ្ណាលំ
 ជីវ្ហាយ ឆានេសិ ។

[២៦] អថខោ សេលស្ស ព្រាហ្មណស្ស ឯតទ-
 ហោសិ សមន្ទាតតោ ខោ សមណោ កោតមោ
 ទូត្តិសមហាបុរិសលក្ខណោហិ បរិបុណ្ណោហិ ដោ អបរិ-
 បុណ្ណោហិ ដោ ច ខោ នំ ជាតាមិ ពុទ្ធា វា ដោ វា

ព្រាហ្មណវគ្គ សេលសូត្រ ព្រះតម្រិះរបស់ព្រះមានព្រះភាគ

[២៥] គ្រានោះ ព្រះមានបុណ្យ មានសេចក្តីត្រិះរិះ ដូច្នោះថា
 សេលព្រាហ្មណ៍នេះឃើញមហាបុរិសលក្ខណៈទាំង ៣២ ប្រការ របស់
 តថាគត ដោយច្រើន លើកលែងតែមហាបុរិសលក្ខណៈ ២ ប្រការ
 ប៉ុណ្ណោះ ក៏មានសេចក្តីសង្ស័យ ងឿងច្ងល់ មិនអស់ចិត្ត មិនជ្រះថ្លា
 ស៊ប់ ក្នុងមហាបុរិសលក្ខណៈទាំង ២ ប្រការ គឺអវយវៈដែលត្រូវលាក់
 ក្នុងសំពត់ បិតនៅក្នុងស្រោម ១ ជិវ្ហាដ៏ល្មម ១ ។ ទើបព្រះមានបុណ្យ
 សំដែងនូវឥទ្ធានុភាពមានសភាពដូច្នោះ ឲ្យសេលព្រាហ្មណ៍បានឃើញ
 អវយវៈដែលត្រូវលាក់ ក្នុងសំពត់ដែលបិតនៅក្នុងស្រោមរបស់ព្រះអង្គ ។
 លំដាប់ពីនោះមក ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់លៀនព្រះជិវ្ហា ឲ្យទៅដដុស
 នឹងរន្ធព្រះកាណាំទាំងពីរផង ឲ្យទៅដដុសនឹងរន្ធព្រះនាសិកទាំងពីរផង
 មិនតែប៉ុណ្ណោះ ទ្រង់បញ្ចេញព្រះជិវ្ហាទៅបាំងមណ្ឌលនៃព្រះនលាដទាំង
 អស់ផង ។

[២៦] គ្រានោះ សេលព្រាហ្មណ៍មានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នោះថា
 ព្រះសមណគោតម ព្រះអង្គប្រកបដោយមហាបុរិសលក្ខណៈទាំង ៣២
 ប្រការ ពេញលេញ ឥតខ្វះខាតមែនហើយ តែអាត្មាអញមិនទាន់
 ស្គាល់ព្រះសមណគោតមនោះ ថាជាព្រះពុទ្ធ ឬមិនមែនជាព្រះពុទ្ធនៅ

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណាសកំ

សុតំ បន មេតំ ព្រាហ្មណានំ វុឌ្ឍានំ^(១) មហាលូកានំ
 អាចរិយប្បាចរិយានំ កាសមាណានំ យេ តេ ភវន្តិ
 អរហន្តោ សម្មាសម្ពុទ្ធា តេ សកេ វុឌ្ឍោ ភក្ខមាណេ
 អត្តានំ ចាតុករោន្តិតិ^(២) យន្ទ្ធជាហំ សមណំ កោតមំ
 សម្មុខា សារុប្បាហិ តាថាហិ អភិត្តវេយ្យន្តិ ។
 អថខោ សេលោ ព្រាហ្មណោ ភកវន្តំ សម្មុខា
 សារុប្បាហិ តាថាហិ អភិត្តវិ
 បរិបុណ្ណាកាយោ សុរុចី
 សុជាតោ ចារុទស្សនោ
 សុវណ្ណវណ្ណាសិ ភកវា
 សុសុក្កនាហោ សរិយវា^(៣)
 នវស្ស ហិ សុជាតស្ស
 យេ ភវន្តិ វិសុញ្ញនា^(៤)
 សព្វេ តេ តវ កាយស្មី
 មហាបុរិសលក្ខណា
 បសន្ននេត្តោ សុមុខោ

១ ម. ខោ បន ។ ២ ម. តិសទ្វោ នត្តិ ។ ៣ ម. រិយវា ។ ៤ ម. វិយញ្ញនា ។

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណាសកៈ

ឡើយទេ អាត្មាអញគ្រាន់តែបានឮពាក្យនុ៎ះ អំពីសំណាក់ពួកព្រាហ្មណ៍
 ព្រឹទ្ធាចារ្យ ចាស់ទុំ ជាអាចារ្យប្រធានលើអាចារ្យ និយាយថា ព្រះ
 អរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធទាំងឡាយណាមានក្នុងលោក កាលបើមានគេសរ-
 សើរគុណរបស់ព្រះអង្គ ព្រះអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធអង្គនោះ រមែងធ្វើនូវ
 ខ្លួន (របស់ព្រះអង្គ) ឲ្យជាក់ច្បាស់ បើដូច្នោះ គួរតែអាត្មាអញសរសើរ
 ព្រះសមណគោតម ដោយគាថាទាំងឡាយដ៏សមគួរក្នុងទីចំពោះព្រះភក្រ្ត
 ព្រះអង្គគ ។ លំដាប់នោះ សេលព្រាហ្មណ៍និយាយសរសើរដោយគាថា
 ទាំងឡាយដ៏សមគួរ ក្នុងទីចំពោះព្រះភក្រ្តនៃព្រះមានព្រះភាគថា
 បពិត្រព្រះមានបុណ្យ ព្រះអង្គមានព្រះកាយពេញលេញ
 មានព្រះសរីរៈល្អ មានកំពស់និងទំហំសមសួន អ្នកផងមើល
 មិនចេះឆ្កែតឆ្កន់ មានសម្បុរដូចមាស មានព្រះទាហ៊ុនសស្អាត
 ទ្រង់ប្រកបដោយសេចក្តីព្យាយាម មហាបុរិសលក្ខណៈ
 ទាំងឡាយ ដែលមានដល់ជនអ្នកមានកំណើតល្អយ៉ាងណា
 មហាបុរិសលក្ខណៈទាំងអស់នោះ ក៏មានក្នុងព្រះកាយរបស់
 ព្រះអង្គយ៉ាងនោះដែរ ព្រះអង្គមានព្រះនេត្រថ្លា មានព្រះភក្រ្ត

ព្រាហ្មណវគ្គស្ស សេលសុត្តេ ភគវន្តាភិក្ខុតិ

ព្រហ្មា ឧជុ បតាបវា
 មជ្ឈេ សមណសង្ឃស្ស
 អាទិច្ឆោវ វិហេចសិ
 កល្យាណានស្សនោ ភិក្ខុ
 កញ្ចនសន្និកត្តចោ
 កី តេ សមណកាវេន
 ឯវំ ឧត្តមវណ្ណានោ
 រាជា អរហសិ ភវិត្តំ
 ចក្កវត្តិ រថេសកោ
 ចាតុរន្តោ វិជិតារី
 ជម្ពុសណ្ណាស្ស^(១) ឥស្សរោ
 ខត្តិយា ភោជរាជានោ^(២)
 អនុយុត្តា ភវន្តុ តេ
 រាជាកិរាជា មនុជិន្ទោ
 រជ្ជំ កាវេហិ កោតម^(៣)
 រាជាហមស្មិ សេលាតិ (ភកវា)
 ជម្ពុរាជា អនុត្តរោ

១ ម. ជម្ពុមណ្ណស្ស ។ ២ ម. ភោគិរាជានោ ។ ៣ ម. កាវេថ កោតមំ ។

ព្រាហ្មណវគ្គ សេលសូត្រ ការពោលសរសើរព្រះមានព្រះភាគ

ស្រស់បស់ មានព្រះអង្គវាយវះត្រង់ដូចជាអង្គព្រហ្ម មាន
 ព្រះរស្មី មានព្រះញាណដ៏ល្អ ទ្រង់ខ្លាចភ័យក្នុងសង្សារវដ្ត
 ទ្រង់មានព្រះតចះភ្លឺដូចមាស រុងរឿងកណ្តាលពពួកសមណៈ
 ដូចជាព្រះអាទិត្យ ព្រះអង្គមានពន្លឺដ៏ថ្លៃថ្លាយ៉ាងនេះ ត្រូវ
 ការអ្វីដោយសមណភាព គួរណាស់តែសោយរាជ្យជាស្តេច
 ចក្រពត្តិ (ទូន្មានប្រជាជន ឲ្យត្រឹមត្រូវតាមធម៌) ដូចជា
 សារថីដ៏ឧត្តម ទ្រង់គ្រប់គ្រងផែនដីរហូតដល់សមុទ្រទាំង ៤
 ជាទីបំផុត ជាស្តេចឈ្នះសង្គ្រាម ជាឥស្សរៈនៃជម្ពូទ្វីប
 ពួកខត្តិយជាតិដែលសោយរាជ្យ ដោយភោគសម្បទ ចូល
 មកជាក្សត្រិយ៍ចំណុះព្រះអង្គ បពិត្រព្រះគោតម សូមព្រះ
 អង្គសោយរាជសម្បត្តិ ជាព្រះរាជាធិរាជដ៏ធំជាងមនុស្ស (ព្រះ
 មានព្រះភាគ) ត្រាស់ថា ម្ចាស់សេលព្រាហ្មណ៍ តថាគត
 ជាស្តេចព្រោះធម៌ ប្រសើរដោយគុណភាពបុគ្គលណាស្មើ

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណាសកំ

ធម្មេន ចក្កំ វត្តេមិ

ចក្កំ អប្បដិវត្តិយំ

សម្មុទ្ធា បដិជាជាសិ (ឥតិ សេលោ ព្រាហ្មណោ)

ធម្មរាជា អនុត្តរោ

ធម្មេន ចក្កំ វត្តេមិ

ឥតិ ភាសសិ កោតម

កោ នុ សេនាបតិ កោតោ

សារកោ សត្តុ ទទ្ធយោ

កោ ជោមំ អនុវត្តេតិ

ធម្មចក្កំ បវត្តិតំ

មយា បវត្តិតំ ចក្កំ (សេលាតិ ភក្កវា)

ធម្មចក្កំ អនុត្តរំ

សារីបុត្តោ អនុវត្តេតិ

អនុជាតោ តថាគតំ

អភិញ្ញេយ្យំ អភិញ្ញាតំ

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណាសកៈ

ញ៉ាំងចក្រជាចក្រដែលបុគ្គលដទៃឲ្យប្រព្រឹត្តទៅមិនកើត ឲ្យ
 ប្រព្រឹត្តទៅតាមធម៌បាន (សេលព្រាហ្មណ៍ក្រាបបង្គំទូលថា
 បើដូច្នោះ) ព្រះអង្គជាព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ បានត្រាស់ដឹងហើយតើ
 (ព្រះអង្គត្រាស់ថា) តថាគតជាស្តេចព្រោះធម៌ហើយ ប្រ-
 សើរដោយគុណ ឥតបុគ្គលណាស្មើ ញ៉ាំងចក្រឲ្យប្រព្រឹត្ត
 ទៅតាមធម៌បាន សេលព្រាហ្មណ៍ក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រ
 ព្រះគោតម សូមព្រះអង្គប្រាប់ខ្ញុំ ចុះលោកណាជាសេនាបតី
 ជាសារីរករបស់ព្រះសាស្តា ចុះលោកណាញ៉ាំងធម្មចក្រដែល
 ព្រះអង្គឲ្យប្រព្រឹត្តទៅហើយនេះ ឲ្យប្រព្រឹត្តទៅបាន (ព្រះ
 មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់សេលព្រាហ្មណ៍) ធម្ម-
 ចក្រណា ដែលតថាគតឲ្យប្រព្រឹត្តទៅ សារីបុត្តជាអនុជាត
 ក៏ញ៉ាំងធម្មចក្រនោះ ឲ្យប្រព្រឹត្តទៅ ទុក្ខសច្ច និងនិ-
 រោធសច្ច ដែលតថាគតត្រូវដឹងច្បាស់ ក៏តថាគតបានដឹង

ព្រាហ្មណវគ្គស្ស សេលសុត្តេ ភគវន្តាភិក្ខុតិ

ភាវេតព្វញ្ច ភាវិតំ
 បហាតព្វំ បហីនំ មេ
 តស្មា ពុទ្ធាស្មិ ព្រាហ្មណ
 វិនយស្ស មយិ កង្ខំ
 អធិមុច្ចស្ស ព្រាហ្មណ
 ទុល្លកំ ទស្សនំ ហោតិ
 សម្ពុទ្ធានំ អភិណ្ណាសោ
 យេសំ វេ ទុល្លកោ លោកេ
 ចាតុភារោ អភិណ្ណាសោ
 សោហំ ព្រាហ្មណ សម្ពុទ្ធា
 សល្លកត្តោ អនុត្តរោ
 ព្រហ្មក្ខតោ អតិតុលោ
 មារសេនប្បមទ្ធានោ
 សព្វាមិត្តេ វសីកត្វា
 មោទាមិ អកុតោភយោ
 ឥមំ ភោន្តោ និសាមេថ
 យថា ភាសតិ ចក្កុមា

ព្រាហ្មណវគ្គ សេលសូត្រ ការពោលសរសើរព្រះមានព្រះភាគ

ច្បាស់ហើយ មគ្គសច្ចដែលតថាគតត្រូវអប់រំ ក៏តថាគត
 បានអប់រំហើយ សមុទយសច្ច ដែលតថាគតត្រូវលះបង់
 ក៏តថាគត បានលះបង់ហើយ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ព្រោះហេតុ
 នោះ បានជាតថាគតឈ្មោះថាព្រះពុទ្ធ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍
 អ្នកចូរនាំបង ជម្រះបង នូវសេចក្តីសង្ស័យក្នុងតថាគតចេញ
 ការចូបប្រទះនឹងព្រះសម្ពុទ្ធទាំងឡាយរឿយ ។ គេមិនងាយនឹង
 បានទេ ការកើតប្រាកដឡើងក្នុងលោករឿយ ។ នៃព្រះ
 សម្ពុទ្ធទាំងឡាយ ក៏គេមិនងាយនឹងបានដែរ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍
 តថាគតហ្នឹងឯងជាព្រះពុទ្ធ ជាពេទ្យវះ មិនមានពេទ្យដទៃ
 ប្រសើរជាងឡើយ មានសភាពជាអ្នកប្រសើរ កន្លងបង់នូវ
 សេចក្តីប្រៀបធៀប ជាអ្នកញាំញីនូវមារ និងសេនារបស់មារ
 ធ្វើពួកសត្រូវទាំងអស់ ឲ្យលុះក្នុងអំណាចបាន ឥតមានភ័យ
 អំពីអ្វី រមែងរីករាយ ទើបសេលព្រាហ្មណ៍និយាយនឹងពួក
 មាណពទាំងនោះថា ម្ចាស់អ្នកទាំងឡាយដ៏ចម្រើន ចូរអ្នក
 ទាំងឡាយស្តាប់ នូវព្រះពុទ្ធដីកានេះចុះ ព្រះមានចក្ខុ ជា

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណាសកំ

សលូកត្តោ មហារីរោ

សីហោវ ននតិ វនេ

ព្រហ្មក្ខតំ អតិតុលំ

មារសេនប្បមទ្ធនំ

កោ ទិស្វា នប្បសីទេយ្យ

អបិ កណ្ណាកិជាតិកោ

យោ មំ ឥច្ឆតិ អន្ទេតុ

យោ ច និច្ឆតិ កច្ឆតុ

ឥធាហំ បព្វទិស្សាមិ

វប្បញ្ញស្ស សន្តិកេ

ឯវញ្ចោ រុច្ឆតិ កោតោ

សម្មាសម្ពុទ្ធសាសនំ

មយំមិ បព្វទិស្សាម

វប្បញ្ញស្ស សន្តិកេ

ព្រហ្មណា តិសតា ឥមេ

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណាសកៈ

ពេទ្យវៈ (ដ៏ប្រសើរ) មានព្យាយាមធំ ទ្រង់មានព្រះពុទ្ធ-
ដីកាមកទាំងប៉ុន្មាន ដូចជាសីហៈបន្ទីក្នុងព្រៃ នរណាបាន
ឃើញព្រះសាស្តា មានសភាពជាបុគ្គលប្រសើរ កន្លងបង់
នូវសេចក្តីប្រៀបធៀប ជាអ្នកញាំញីនូវមារនិងសេនាណៃមារ
ហើយ (ដូចម្តេចឡើយ) នឹងអត់ទ្រាំមិនជ្រះថ្លាបាន សូម្បី
ជនអ្នកកើតក្នុងត្រកូលដ៏ថោកទាប (ក៏គង់ជ្រះថ្លានឹងព្រះអង្គ
ដែរ) អ្នកណាចូលចិត្តតាមខ្ញុំ អ្នកនោះចូរមក អ្នកណា
មិនចូលចិត្តទេ អ្នកនោះចូរទៅចុះ ខ្ញុំនឹងបួសក្នុងសំណាក់
នៃព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ព្រះអង្គមានប្រាជ្ញាដ៏ប្រសើរ ក្នុងទីនេះហើយ
ពួកមាណាពទាំងអស់ ក៏និយាយនឹងសេលព្រាហ្មណ៍ថា
បើលោកដ៏ចម្រើន ពេញចិត្តនឹងសាសនា របស់ព្រះសម្មា-
សម្មាសម្ពុទ្ធយ៉ាងនេះ យើងទាំងឡាយក៏នឹងបួសក្នុងសំណាក់ព្រះ
សម្មាសម្មាសម្ពុទ្ធ ទ្រង់មានប្រាជ្ញាដ៏ប្រសើរដែរ (សេលព្រាហ្មណ៍ក្រាប
បង្គំទូលថា) ព្រាហ្មណ៍ទាំង ៣០០ នាក់នេះ លើក

ព្រាហ្មណវគ្គស្ស សេលសុត្តេ កេណិយស្សម្ហូបសង្កមនំ

យាចន្តិ បញ្ចលីកតា
 ព្រហ្មចរិយំ ចរិស្សាម
 ភកវា តវ សន្តិកេ
 ស្វាភ្នាតំ ព្រហ្មចរិយំ (សេលាតិ ភកវា)
 សន្តិដ្ឋិកមកាលិកំ
 យត្ត អមោយា បព្វជ្ជា
 អប្បមត្តស្ស សិក្ខតោតិ ។
 អលត្ត ខោ សេលោ ព្រាហ្មណោ
 សបរិសោ ភកវតោ សន្តិកេ
 បព្វជ្ជំ អលត្ត ឧបសម្បទំ ។

[២៧] អថខោ កេណិយោ ជជិលោ តស្ស រត្តិយា
 អច្ចយេន សកេ អស្សមេ បណីតំ ខាទនីយំ
 កោជនីយំ បដិយាទាបេត្វា ភកវតោ កាលំ
 អាហោចាបេសិ កាលោ កោ កោតម និដ្ឋិតំ ភត្តន្តិ ។
 អថខោ ភកវា បុព្វណ្ណាសមយំ និវាសេត្វា បត្តចិ-
 រមាទាយ យេន កេណិយស្ស ជជិលស្ស អស្សមោ
 តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា បញ្ញត្តេ អាសនេ និសីទិ

ព្រាហ្មណវគ្គ សេលសូត្រ ទ្រង់ចូលទៅកាន់អាស្រមរបស់កេណិយជដិល

កំបង់អញ្ញាលីសូមផ្លុស បពិត្រព្រះមានបុណ្យ យើងទាំង-
 ឡាយនឹងប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយៈ ក្នុងសំណាក់ព្រះអង្គ (ព្រះ
 មានព្រះភាគត្រាស់ថា ម្ចាស់សេលព្រាហ្មណ៍) ព្រហ្មចរិយៈ
 ដែលតថាគតសំដែង ដោយប្រពៃហើយ ជាព្រហ្មចរិយៈ
 ដែលបុគ្គលឃើញច្បាស់ ដោយខ្លួនឯង ឲ្យផលមិនរង់ចាំ
 កាល បព្វជ្ជារបស់បុគ្គលអ្នកមិនប្រហែសធ្វេស ជាអ្នកសិក្សា
 ជាបព្វជ្ជាមិនសោះសូន្យទេ ។ សេលព្រាហ្មណ៍ ព្រមទាំង
 បរិស័ទ ក៏បានបព្វជ្ជានិងឧបសម្បទា ក្នុងសំណាក់នៃ
 ព្រះមានព្រះភាគ ។

[២៧] លុះកន្លងរាត្រីនោះហើយ លំដាប់នោះ កេណិយជដិលក៏
 ញ៉ាំងពួកមនុស្សឲ្យចាត់ចែងខាទនីយកោជនីយាហារ ដ៏ផ្ចិតផ្ចង់ក្នុងអាស្រម
 របស់ខ្លួន ហើយឲ្យមនុស្សទៅក្រាបបង្គំទូលភត្តកាល ដល់ព្រះមានព្រះ
 ភាគថា បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន កាលវេលាដល់ហើយ ភត្តសម្រេច
 ហើយ ។ គ្រានោះ ព្រះមានបុណ្យទ្រង់ស្បង់ ប្រដាប់បាត្រនិងចីវរ
 ក្នុងបុព្វណ្ណសម័យ ទ្រង់ស្តេចចូលទៅឯអាស្រម របស់កេណិយជដិល
 លុះទ្រង់ចូលទៅដល់ហើយ ក៏គង់លើអាសនៈ ដែលគេក្រាលថ្វាយ

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណាសកំ

សទ្ធិ ភិក្ខុសង្ឃេន ។ អថខោ កេណិយោ ជជិលោ
 ពុទ្ធប្បមុខំ ភិក្ខុសង្ឃំ បណីតេន ខាទនីយេន
 កោជនីយេន សហត្តា សន្តប្បេសិ សម្បវាសេ ។
 អថខោ កេណិយោ ជជិលោ ភកវន្តំ ភុត្តារី
 ឌីនីតបត្តចាណី អញ្ញតវំ នីចំ អាសនំ កហេត្វា
 ឯកមន្តំ និសីទិ ។

[២៨] ឯកមន្តំ និសីទ្តំ ខោ កេណិយំ ជជិលំ
 ភកវា ឥមាហិ កាថាហិ អនុមោទិ

អត្តិហុត្តមុខា យញ្ញា
 សារិត្តិ ឆន្ទសោ មុខំ
 រាជា មុខំ មនុស្សានំ
 នទីនំ សាករោ មុខំ
 នក្ខត្តានំ មុខំ ចន្ទោ
 អាទិច្ឆោ តបតំ មុខំ
 បុញ្ញមាកដ្ឋមាណំ
 សង្ឃោ វេ យជតំ មុខន្តិ ។

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណាសកៈ

មួយអន្លើដោយភិក្ខុសង្ឃ ។ លំដាប់នោះ កេណិយជដិលអង្គាសភិក្ខុសង្ឃ
 មានព្រះពុទ្ធជាប្រធាន ឲ្យឆ្កែតស្តាប់ស្តល់ដោយខាទនីយកោជនីយាហារ
 ដ៏ប្រសើរដោយដៃខ្លួនឯង ។ កេណិយជដិល បានដឹងថា ព្រះមាន
 ព្រះភាគទ្រង់សោយឆ្កែត លែងលូកព្រះហស្តទៅក្នុងបាត្រហើយ ក៏កាន់
 យកអាសនៈមួយយ៉ាងទាប អង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។

[២៨] លុះកេណិយជដិល អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ព្រះមាន
 ព្រះភាគទ្រង់អនុមោទនា ដោយគាថាទាំងនេះថា

យំញាទាំងឡាយ មានការបូជាភ្លើងជាប្រធាន គម្ពីរសារវត្តិ-
 សាស្ត្រ ជាប្រធាននៃធន្ទសាស្ត្រ ព្រះរាជាជាប្រធាននៃពួក
 មនុស្ស សាគរជាប្រធាននៃពួកនទី ព្រះចន្ទ្រជាប្រធាននៃ
 ពួកផ្កាយ ព្រះអាទិត្យជាប្រធាននៃពួកកម្ដៅ ព្រះសង្ឃក៏ជា
 ប្រធាននៃមនុស្សទាំងឡាយអ្នកចង់បានបុណ្យ កាលបូជា ។

ព្រាហ្មណ៍គ្គស្ស សេលសុត្តេ ភគវន្តបសង្កមនំ

អថខោ	ភក្កវា	កេណិយំ	ជជិលំ	ឥមាហិ
តាថាហិ	អនុមោទិត្វា	ឧដ្ឋាយាសនា	បក្កាមិ	។

អថខោ	អាយស្មា	សេលោ	សបរិសោ	រូបកដ្ឋោ
អប្បមត្តោ	អាតាបី	បហិតត្តោ	វិហារន្តោ	នចិរស្សេវ

យស្សត្តាយ	កុលបុត្តា	សម្មទេវ	អការស្មា	អនការិយំ
បព្វជន្តិ	តទនុត្តរំ	ព្រហ្មចរិយបរិយោសានំ		ទិដ្ឋេវ

ធម្មេ	សយំ	អភិញ្ញា	សច្ចិកត្វា	ឧបសម្បជ្ជេ	វិហាសិ
ទីណា	ជាតិ	រុសិតំ	ព្រហ្មចរិយំ	កតំ	ករណីយំ

នាបរំ	ឥត្តត្តាយាតិ	អព្ពញ្ញាសិ	។	អញ្ញតរោ	ខោ
បនាយស្មា	សេលោ	សបរិសោ	អរហតំ	អហោសិ	។

[២៩] អថខោ អាយស្មា សេលោ សបរិសោ យេន
 ភក្កវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ឯកំសំ ចីរំ កត្វា

ព្រាហ្មណវគ្គ សេលសូត្រ សេលភិក្ខុចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ

លុះព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ញ៉ាំងកេណិយជដិល ឲ្យរីករាយតាម
 ដោយគាថាទាំងនេះហើយ ទ្រង់ក្រោកអំពីអាសនៈចេញទៅ ។ លំដាប់
 នោះ សេលភិក្ខុមានអាយុ ព្រមទាំងបរិស័ទ ចៀសចេញអំពីពួក ជា
 អ្នកមិនមានសេចក្តីប្រហែសធ្វេស មានសេចក្តីព្យាយាម មានចិត្តបញ្ជូន
 ទៅកាន់ព្រះនិព្វាន សម្រាន្តនៅដោយឥរិយាបថទាំង ៤ កុលបុត្រដែល
 ចេញចាកផ្ទះទៅបួសក្នុងផ្នួសដោយប្រពៃ ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់អនុត្តរ-
 ធម៌ណា មិនយូរប៉ុន្មាន ក៏បានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវអនុត្តរធម៌នោះ ជាធម៌
 ទីបំផុតនៃមគ្គព្រហ្មចរិយៈ ដោយប្រាជ្ញាខ្លួនឯង ក្នុងបច្ចុប្បន្ននេះ ហើយក៏ដឹង
 ថា ជាតិរបស់អញ អស់ហើយ មគ្គព្រហ្មចរិយៈ អាត្មាអញបាន
 ប្រព្រឹត្តគ្រប់គ្រាន់ហើយ សោឡសកិច្ចក៏អាត្មាអញបានធ្វើស្រេចហើយ
 មគ្គការវនាកិច្ចដទៃប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសោឡសកិច្ចនេះទៀត មិនមាន
 ឡើយ ។ បណ្តាព្រះអរហន្តទាំងឡាយ សេលភិក្ខុមានអាយុ ព្រម
 ទាំងបរិស័ទ ក៏ជាព្រះអរហន្តនឹងគេដែរ ។

[២៧] គ្រានោះ សេលភិក្ខុមានអាយុ ព្រមទាំងបរិស័ទ ចូល
 ទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ធ្វើចីពរឆៀងស្នា

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណាសកំ

យេន ភក្កវា តេនញ្ចុលិម្បណាមេត្វា ភក្កវន្តំ កាថាហិ

អជ្ឈកាសិ

យន្តំ សរណាមាគម្ម^(១)

ឥតោ អជ្ឈមិ ចក្កម

សត្តរត្តេន ភក្កវា

ទន្ធម្ហា តវ សាសនេ

តុវំ ពុទ្ធា តុវំ សត្តា

តុវំ មារាភិក្ខុ មុនិ

តុវំ អនុសយេ នេកោ

តិណ្ណោ តាវេសិមំ បដំ

ឧបដិ តេ សមតិក្កន្តា

១ ម. សរណាមាគម្ម ។

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណាសកៈ

ម្ចាស់ ប្រណាម្យអញ្ញាលីចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ពោលគាថាទាំងឡាយ

ចំពោះព្រះមានព្រះភាគថា

បពិត្រព្រះអង្គទ្រង់មានបញ្ញាចក្ក យើងខ្ញុំទាំងឡាយ បាន

ដល់នូវទីពឹង រាប់មកដល់ថ្ងៃនេះ គម្រប់ជា ៨ ថ្ងៃហើយ

បពិត្រព្រះមានបុណ្យ យើងខ្ញុំទាំងឡាយ បានទូន្មានខ្លួន

តាមព្រះសាសនារបស់ព្រះអង្គ អស់ ៧ រាត្រីហើយ ព្រះ

អង្គជាព្រះពុទ្ធ ព្រះអង្គជាបរមសាស្តា ព្រះអង្គជាអ្នកប្រាជ្ញ

គ្របសង្កត់នូវមារ ព្រះអង្គជាអ្នកឈ្លាសវៃ ក្នុងអនុសយធម៌

ទ្រង់ធ្ងន់ (ចាកសង្សារវដ្ត) បានដោយព្រះអង្គឯង ហើយ

ទ្រង់ចម្លងពពួកសត្វនេះឲ្យធ្ងន់បានផង ព្រះអង្គកន្លងផុតឧបដិ

ព្រាហ្មណ៍វគ្គស្ស សេលសុត្តំ ភគវន្តប្បសំសា

អាសវា តេ បទាលីតា

សីហោវ អនុចាទាដោ

បហីនកយកេរវោ

ភិក្ខុវោ តិសតា ឥមេ

តិដ្ឋន្តិ បញ្ចលីកតា

ចាទេ វីរេ បសារេហិ

នាតា វន្តនុ សត្តុនោតិ ។

សេលសុត្តំ ទុតិយំ និដ្ឋិតំ ។

ព្រាហ្មណវគ្គ សេលសូត្រ ការពោលសរសើរព្រះមានព្រះភាគ

ព្រះអង្គទម្លាយ នូវអាសវៈទាំងឡាយ ព្រះអង្គមិនមានឧបា-

ទាន ទ្រង់លះបង់នូវភ័យដែលគួរខ្លាចទាំងអស់ ដូចសីហា:

ភិក្ខុទាំង ៣០០ រូបនេះ ឈរប្រណាម្យអញ្ញាលី បពិត្រព្រះ

អង្គអ្នកមានព្យាយាម សូមព្រះអង្គលាព្រះបាទទាំងគូ ពួក

នាគគឺភិក្ខុ សូមក្រាបថ្វាយបង្គំចំពោះព្រះអង្គជាបរមសាស្តា ។

ចប់ សេលសូត្រ ទី ២ ។

តតិយំ អស្សលាយនសុត្តំ

[៣០] ឯវម្មេ សុតំ ។ ឯកំ សមយំ ភកវា
សាវត្តិយំ វិហារតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារា-
មេ ។ តេន ខោ បន សមយេន ឆាតាវេដ្ឋកានំ
ព្រាហ្មណានំ បញ្ចមត្តានិ ព្រាហ្មណសតានិ សាវត្តិ-
យំ បដិវសន្តិ កេនចិទេវ ករណីយេន ។ អថខោ
តេសំ ព្រាហ្មណានំ ឯតទហោសិ អយំ ខោ ស-
មណោ កោតមោ ចាតុវណ្ណិ សុទ្ធិ បញ្ញាបេតិ កោ
នុ ខោ បហោតិ សមណោ កោតមេន សុទ្ធិ អស្មិ
វចនេ បដិមន្តេតុន្តិ ។ តេន ខោ បន សមយេន
អស្សលាយនោ ឆាម មាណវោ សាវត្តិយំ បដិវសតិ
ទហារោ វុត្តសិរោ សោឡសវស្សុទ្ធនិកោ ជាតិយា
តិណ្ណំ វេទានំ ចារតូ សនិយណ្ណកេដុកានំ សាគូ-
រយ្យកេទានំ ឥតិហាសបញ្ចមានំ បទកោ វេយ្យា-
ករណោ លោកាយតមហាបុរិសលក្ខណោសុ អន-
វយោ ។ អថខោ តេសំ ព្រាហ្មណានំ ឯតទហោសិ

អស្សុលាយនសូត្រ ទី ៣

[៣០] ខ្ញុំបានស្តាប់មកយ៉ាងនេះ ។ សម័យមួយ ព្រះមាន
 ព្រះភាគ គង់នៅក្នុងជេតវនារាម របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ជិតក្រុង
 សាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង បណ្តាពួកព្រាហ្មណ៍អ្នកមកពីដែនផ្សេង ។
 មានពួកព្រាហ្មណ៍ចំនួន ៥០០ នាក់ នៅអាស្រ័យក្នុងក្រុងសាវត្ថី ដោយ
 កិច្ចការនីមួយ ។ ព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះមានសេចក្តីត្រិះរិះថា ព្រះសមណ-
 គោតមនេះ តែងបញ្ញត្តនូវសេចក្តីបរិសុទ្ធ ចំពោះវណ្ណៈទាំង ៤ ឱ នរ
 ណាហ្ម៎ ទើបសមនឹងពិគ្រោះពាក្យនេះ មួយអន្លើដោយព្រះសមណ-
 គោតមបាន ។ សម័យនោះឯង មាណពឈ្មោះអស្សុលាយនៈ នៅ
 អាស្រ័យ ក្នុងក្រុងសាវត្ថី ជាមនុស្សក្មេង មានក្បាលកោរ មាន
 អាយុ ១៦ ឆ្នាំ អំពីកំណើត បានដល់នូវត្រើយនៃត្រៃវេទ ព្រមទាំងគម្ពីរ
 និយណ្ត គម្ពីរកេដុកៈ ព្រមទាំងអក្ខរាប្បកេទគីសិក្ខានិងនិរុត្តិ ដែលមាន
 គម្ពីរឥតិហាសៈជាគម្រប់ ៥ ជាអ្នករៀននូវបទនិងវេយ្យាករណ៍ ជាអ្នកមិន
 ឱនថយគឺស្មាត់ជំនាញក្នុងលោកាយតសាស្ត្រ និងមហាបុរិសលក្ខណ-
 ព្យាករណសាស្ត្រ ។ ព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ មានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នោះថា

ព្រាហ្មណវគ្គស្ស អស្សលាយនសុត្តេ អស្សលាយន្ធបសង្កមនំ

អយំ ខោ អស្សលាយនោ មាណវោ សាវត្ថិយំ
 បដិវសតិ ទហវោ ។ បេ ។ អនវយោ សោ ខោ
 បហោតិ សមណោ កោតមេន សទ្ធិ អស្មី វចនេ
 បដិមន្តេតុត្ថិ ។

[៣១] អថខោ តេ ព្រាហ្មណា យេន អស្ស-
 លាយនោ មាណវោ តេនុបសង្កមីសុ ឧបសង្កមិ-
 ត្វា អស្សលាយនំ មាណវំ ឯតទវោចំ អយំ កោ
 អស្សលាយន សមណោ កោតមោ ចាតុវណ្ណិ សុទ្ធិ
 បញ្ញាបេតិ ឯតុ ឯវំ អស្សលាយន^(១) សមណោ
 កោតមេន សទ្ធិ អស្មី វចនេ បដិមន្តេតុត្ថិ^(២) ។ ឯវំ
 វុត្តេ អស្សលាយនោ មាណវោ តេ ព្រាហ្មណោ
 ឯតទវោច សមណោ ខលុ កោ កោតមោ ធម្មវាទី
 ធម្មវាទិនោ ច បន ទុប្បដិមន្តិយា ភវន្តិ ធាហំ
 សក្កោមិ សមណោ កោតមេន សទ្ធិ អស្មី
 វចនេ បដិមន្តេតុត្ថិ ។ ទុតិយម្បិ ខោ តេ^(៣)
 ព្រាហ្មណា អស្សលាយនំ មាណវំ ឯតទវោចំ

---

១ ឱ. ម. អស្សលាយនោ ។ ២ ឱ. ម. បដិមន្តេតុត្ថិ ។ ៣ ឱ. តេតិ បទំ ន ទិស្សតិ ។

ព្រាហ្មណ៍វគ្គ អស្សលាយនសូត្រ ការចូលទៅរកអស្សលាយនមាណព

អស្សលាយនមាណពនេះ នៅអាស្រ័យក្នុងក្រុងសាវត្ថី ជាមនុស្សក្មេង
។ បេ ។ ជាអ្នកមិនឱនថយគឺស្ងាត់ជំនាញ មានតែមាណពនោះ ទើប
សមនឹងពិគ្រោះពាក្យនោះ មួយអន្លើដោយព្រះសមណគោតមបាន ។

[៣១] គ្រានោះ ព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ នាំគ្នាចូលទៅរកអស្សលាយនមាណព លុះចូលទៅដល់ហើយ និយាយនឹងអស្សលាយនមាណព ដូច្នោះថា ម្ចាស់អស្សលាយនៈដ៏ចម្រើន ព្រះសមណគោតមនេះ តែង បញ្ញត្តិរូសេចក្តីបរិសុទ្ធ ចំពោះវណ្ណៈទាំង ៤ ម្ចាស់អស្សលាយនៈ ចូរ អ្នកដ៏ចម្រើនមក ចូរអ្នកដ៏ចម្រើនពិគ្រោះពាក្យនោះ មួយអន្លើដោយ ព្រះសមណគោតម ។ កាលបើព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ និយាយយ៉ាងនេះ ហើយ អស្សលាយនមាណព ក៏និយាយនឹងព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះដូច្នោះថា ម្ចាស់អ្នកដ៏ចម្រើន ឮថាព្រះសមណគោតម ជាធម្មវាទី ទុកជាពួកបុគ្គល ជាធម្មវាទីផងគ្នា ក៏រមែងពិគ្រោះបានដោយលំបាក ខ្ញុំមិនអាចពិគ្រោះ ពាក្យនោះ មួយអន្លើដោយព្រះសមណគោតមឡើយ ។ ព្រាហ្មណ៍ ទាំងនោះ និយាយនឹងអស្សលាយនមាណព ជាគម្រប់ពីរដងដូច្នោះថា

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណាសកំ

អយំ កោ អស្សលាយន សមណោ កោតមោ ចាតុវណ្ណិ
 សុទ្ធិ បញ្ញាបេតិ ឯតុ ភវំ អស្សលាយន^(១) សមណោ
 កោតមេន សុទ្ធិ អស្មី វចនេ បដិមន្តេត្ថតិ^(២) ។ ទុតិ-
 យម្បិ ខោ អស្សលាយនោ មាណវោ តេ ព្រាហ្មណោ
 ឯតទវោច សមណោ ខលុ កោ កោតមោ ធម្មវាទី
 ធម្មវាទិនោ ច បន ទុប្បដិមន្តិយា ភវន្តិ ធាហំ សក្កោមិ
 សមណោ កោតមេន សុទ្ធិ អស្មី វចនេ បដិមន្តេត្ថត្ថិ ។
 តតិយម្បិ ខោ តេ ព្រាហ្មណោ អស្សលាយនំ មាណវំ
 ឯតទវោចំ អយំ កោ អស្សលាយន សមណោ កោត-
 មោ ចាតុវណ្ណិ សុទ្ធិ បញ្ញាបេតិ ឯតុ ភវំ អស្សលា-
 យន^(៣) សមណោ កោតមេន សុទ្ធិ អស្មី វចនេ
 បដិមន្តេត្ថ^(៤) ចរិតំ ខោ បន កោតា អស្សលាយនេន
 បរិព្វាជកំ មា ភវំ អស្សលាយនោ អយុទ្ធបរាជិតំ
 បរាជយីតិ ។ ឯវំ វុត្តេ អស្សលាយនោ មាណវោ

---

១ ឱ. ម. អស្សលាយនោ ។ ២ ឱ. ម. បដិមន្តេត្ថ ។ ឱ. ម. ចរិតំ ខោ បន កោតា អស្សលាយនេន បរិព្វាជកន្តីតិ អតិរេកបាហំ ទិស្សន្តិ ។ ៣ ម. អស្សលាយនោ ។
 ៤ ឱ. ម. បដិមន្តេត្ថំ ។

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណាសកៈ

ម្នាលអស្សលាយនៈដ៏ចម្រើន ព្រះសមណគោតមនេះ តែងបញ្ញត្តនូវ
សេចក្តីបរិសុទ្ធចំពោះវណ្ណៈទាំង ៤ ម្នាលអស្សលាយនៈ ចូរអ្នកដ៏ចម្រើន
មក ចូរអ្នកដ៏ចម្រើនទៅពិគ្រោះពាក្យនោះ មួយអន្លើដោយព្រះសមណ-
គោតម ។ អស្សលាយនមាណាព និយាយនឹងព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះជា
គម្រប់ពីរដងដូច្នោះថា ម្នាលអ្នកដ៏ចម្រើន ឮថាព្រះសមណគោតម ជាធម្ម-
វាទី ទុកជាពួកបុគ្គលជាធម្មវាទីផងគ្នា ក៏ពិគ្រោះបានដោយលំបាក ខ្ញុំ
មិនអាចពិគ្រោះពាក្យនោះ មួយអន្លើដោយព្រះសមណគោតមឡើយ ។
ព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះនិយាយនឹងអស្សលាយនមាណាពជាគម្រប់ ៣ ដងដូច្នោះ
ថា ម្នាលអស្សលាយនៈដ៏ចម្រើន ព្រះសមណគោតមនេះតែងបញ្ញត្តនូវ
សេចក្តីបរិសុទ្ធចំពោះវណ្ណៈទាំង ៤ ម្នាលអស្សលាយនៈ ចូរអ្នកដ៏ចម្រើន
មក ចូរអ្នកដ៏ចម្រើនពិគ្រោះពាក្យនោះ មួយអន្លើដោយព្រះសមណគោ-
តម ដ្បិតអស្សលាយនៈដ៏ចម្រើន ធ្លាប់ប្រព្រឹត្តនឹងបរិព្វាជកមកដែរហើយ
សូមអស្សលាយនៈដ៏ចម្រើន ច្បាំងឲ្យឃ្នុះ កុំឲ្យចាញ់ឡើយ ។ កាល
បើព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ និយាយយ៉ាងនេះហើយ អស្សលាយនមាណាព

ព្រាហ្មណវគ្គស្ស អស្សុលាយនសុត្តេ ភគវន្តបសង្កមនំ

តេ ព្រាហ្មណោ ឯតទរោច អន្ទា ខោ អហំ ភន្តេ ន
 លភាមិ សមណោ ខលុ កោ កោតមោ ធម្មវាទី
 ធម្មវាទិនោ ច បន ទុប្បដិមន្តិយា ភវន្តិ ធាហំ
 សក្កោមិ សមណោន កោតមេន សន្តិ អស្មី វចនេ
 បដិមន្តេត្ថំ អបិចាហំ ភវតំ^(១) វចនេន កមិស្សាមីតិ ។

[៣២] អថខោ អស្សុលាយនោ មាណវោ មហា-
 តា^(២) ព្រាហ្មណាកណោន សន្តិ យេន ភកវា តេនុប-
 សន្តិមិ ឧបសន្តិមិត្វា ភកវតា សន្តិ សម្មោទិ សម្មោ-
 ទនីយំ កថំ សារាណីយំ វីតិសារេត្វា ឯកមន្តំ
 និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសិទ្ធោ ខោ អស្សុលាយនោ
 មាណវោ ភកវន្តំ ឯតទរោច ព្រាហ្មណា កោ កោតម
 ឯវមាហំសុ ព្រាហ្មណា វ សេដ្ឋោ វណ្ណោ ហីនោ
 អញ្ញោ វណ្ណោ ព្រាហ្មណា វ សុក្កោ វណ្ណោ កណ្ណោ
 អញ្ញោ វណ្ណោ ព្រាហ្មណា វ សុដ្ឋន្តិ នោ អព្រាហ្មណា
 ព្រាហ្មណា វ ព្រហ្មនោ បុត្តា ឱវសា មុខតោ ជាតា

ឱ. ម. ភវន្តានំ ។ ២ ម. មហតិយា ។

ព្រាហ្មណ៍វគ្គ អស្សលាយនសូត្រ ការចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ

និយាយនឹងព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ ដូច្នោះថា បពិត្រអ្នកដ៏ចម្រើនទាំងឡាយ
ខ្ញុំ (ទៅពិគ្រោះ) មិនបានដោយដាច់ខាត ម្ចាស់អ្នកដ៏ចម្រើន ឮថា
ព្រះសមណគោតម ជាធម្មវាទី ទុកជាពួកបុគ្គល ជាធម្មវាទីផងគ្នា ក៏
ពិគ្រោះបាន ដោយលំបាក ខ្ញុំមិនហ៊ានពិគ្រោះពាក្យនោះ មួយអង្វើ
ដោយព្រះសមណគោតមទេ ខ្ញុំគ្រាន់តែទៅតាមពាក្យរបស់អ្នកដ៏ចម្រើន
ទាំងឡាយប៉ុណ្ណោះ ។

[៣២] លំដាប់នោះ អស្សលាយនមាណព ចូលទៅរកព្រះមាន
ព្រះភាគ ជាមួយនឹងពួកព្រាហ្មណ៍ជាច្រើននាក់ លុះចូលទៅដល់ហើយ
ក៏និយាយរាក់ទាក់សំណេះសំណាល មួយអង្វើដោយព្រះមានព្រះភាគ
លុះបញ្ចប់ពាក្យដែលគួររីករាយ និងពាក្យគួររលឹកហើយ ក៏អង្គុយក្នុងទី
សមគួរ ។ លុះអស្សលាយនមាណពអង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ក៏ក្រាបបង្គំ
ទូលព្រះមានព្រះភាគដូច្នោះថា បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ពួកព្រាហ្មណ៍
តែងនិយាយយ៉ាងនេះថា មានតែពួកព្រាហ្មណ៍ទេ ទើបជាវណ្ណៈប្រសើរ
វណ្ណៈឯទៀតជាវណ្ណៈថោកទាប ពួកព្រាហ្មណ៍ទើបជាវណ្ណៈស វណ្ណៈឯ
ទៀតជាវណ្ណៈខ្មៅ ពួកព្រាហ្មណ៍ទើបបរិសុទ្ធ មិនមែនពួកព្រាហ្មណ៍មិន
បរិសុទ្ធទេ ពួកព្រាហ្មណ៍ជាបុត្រជាឱរស កើតមកអំពីព្រះឱស្ឋព្រះព្រហ្ម

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណាសកំ

ព្រហ្មជា ព្រហ្មនិម្មិតា ព្រហ្មនាយាទាតិ ឥធិ កវំ
កោតមោ កិមាហាតិ ។

[៣៣] ទិស្សន្តេ^(១) ខោ បន អស្សលាយន
ព្រាហ្មណានំ ព្រាហ្មណិយោ ឧត្តនិយោមិ កត្តិនិយោមិ
វិជ្ជាយមាធិ ចាយមាធិ តេ ច ព្រាហ្មណ
យោនិជា វ សមាធិ ឯវមាហំសុ ព្រាហ្មណ វ
សេដ្ឋោ វណ្ណោ ហិណោ អញ្ញោ វណ្ណោ ព្រាហ្មណ វ
សុក្កោ វណ្ណោ កណ្ណោ អញ្ញោ វណ្ណោ ព្រាហ្មណ វ
សុដ្ឋន្តិ នោ អព្រាហ្មណ ព្រាហ្មណ វ ព្រហ្មនោ បុត្តា
ឱវសា មុខតោ ជាតា ព្រហ្មជា ព្រហ្មនិម្មិតា ព្រហ្ម-
នាយាទាតិ ។ កិញ្ចាមិ កវំ កោតមោ ឯវមាហា អថ-
ខេត្ត^(២) ព្រាហ្មណ ឯវមេតំ មញ្ញន្តិ ព្រាហ្មណ វ
សេដ្ឋោ វណ្ណោ ។ បេ ។ ព្រហ្មនាយាទាតិ ។

[៣៤] តំ កិ មញ្ញសិ អស្សលាយន
សុតន្តេ យោនកកម្ពោជេសុ^(៣) អញ្ញេសុ ច
បច្ចុន្តិមេសុ ជនបទេសុ ទ្វេវ វណ្ណោ អយ្យោ ចេវ

១ ឱ. ម. ទិស្សន្តិ ។ ២ ឱ. អថខោ ។ ៣ ឱ. ម. យោនកម្ពោជេសុ ។

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណាសកៈ

មានព្រះព្រហ្ម ជាអ្នកបង្កើត មានព្រះព្រហ្ម ជាអ្នកនិម្មិត ជាញាតិនឹង
ព្រះព្រហ្ម ត្រង់នេះ តើព្រះគោតមដ៏ចម្រើនសំដែងដូចម្តេច ។

[៣៣] ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់អស្សលាយនៈ
នាងព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយរបស់ពួកព្រាហ្មណ៍ ជាស្រ្តីមានរដូវ មានគភ៌
សម្រាលកូននិងបំបៅកូន (អ្នករាល់គ្នា) ក៏ឃើញដែរ តែព្រាហ្មណ៍ដែល
ប្រាកដជាកើតអំពីយោនីទាំងនោះ ត្រឡប់ជានិយាយថា ពួកព្រាហ្មណ៍
ទើបជាវណ្ណៈប្រសើរ វណ្ណៈឯទៀតជាវណ្ណៈថោកទាប ពួកព្រាហ្មណ៍ទើប
ជាវណ្ណៈស វណ្ណៈឯទៀតជាវណ្ណៈខ្មៅ ពួកព្រាហ្មណ៍ទើបបរិសុទ្ធ មិន
មែនពួកព្រាហ្មណ៍មិនបរិសុទ្ធទេ ពួកព្រាហ្មណ៍ជាបុត្តជាឱរស កើតមក
អំពីព្រះឱស្ឋនៃព្រហ្ម មានព្រហ្ម ជាអ្នកបង្កើត មានព្រហ្ម ជាអ្នកនិម្មិត
ជាញាតិនឹងព្រហ្ម យ៉ាងនេះទៅវិញ ។ អស្សលាយនមាណាព ក្រាបបង្គំ
ទូលថា ព្រះគោតមដ៏ចម្រើនត្រាស់យ៉ាងនេះ ក៏សមដែរហើយ តែថា
ពួកព្រាហ្មណ៍ តែងយល់សេចក្តីនុ៎ះ ក្នុងរឿងនុ៎ះ យ៉ាងនេះថា ពួក
ព្រាហ្មណ៍ ទើបជាវណ្ណៈប្រសើរ ។ បេ ។ ជាញាតិនឹងព្រះព្រហ្ម ។

[៣៤] ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា ម្ចាស់អស្សលាយនៈ អ្នកយល់
សេចក្តីនោះដូចម្តេច ក្រែងអ្នកធ្លាប់បានឮថា ក្នុងយោនករដ្ឋនិងកម្ពោជរដ្ឋ
ទាំងឡាយ និងបច្ចុន្តិមជនបទទាំងឡាយឯទៀត មានវណ្ណៈ ២ គឺម្ចាស់ ១

ព្រាហ្មណវគ្គស្ស អស្សុលាយនសុត្តេ អកុសលកម្មបថា

ទានសោ ច អយ្យោ ហុត្វា ទានសោ ហោតិ ទានសោ
 ហុត្វា អយ្យោ ហោតីតិ ។ ឯវំ កោ សុតំ^(១) មេ
 យោនកកម្ពោជេសុ អញ្ញេសុ ច បច្ចុន្តិមេសុ
 ជនបទេសុ ទ្វេវ វណ្ណោ អយ្យោ ចេវ ទានសោ ច
 អយ្យោ ហុត្វា ទានសោ ហោតិ ទានសោ ហុត្វា
 អយ្យោ ហោតីតិ ។ ឯត្ថ អស្សុលាយន ព្រាហ្មណានំ
 កី ពលំ កោ អស្សុសោ យទេត្ថ ព្រាហ្មណា ឯវ-
 មាហំសុ ព្រាហ្មណា សេដ្ឋោ វណ្ណោ ហីនោ អញ្ញោ
 វណ្ណោ ។ មេ ។ ព្រហ្មទាយាទាតិ ។ កិញ្ចាបិ កវំ
 កោតមោ ឯវមាហា អថខេត្ត ព្រាហ្មណា ឯវមេតំ
 មញ្ញុន្តិ ព្រាហ្មណា វ សេដ្ឋោ វណ្ណោ ហីនោ
 អញ្ញោ វណ្ណោ ។ មេ ។ ព្រហ្មទាយាទាតិ ។

[៣៥] តំ កី មញ្ញុសិ អស្សុលាយន ខត្តិយោ
 វ នុ ខោ ចាណាតិទាតិ អទិដ្ឋាទាយី កាមេសុមិច្ឆា-
 ចារី មុសាវាទី បិសុណាវាចោ ជរុសាវាចោ សម្មប្បុលាបី

---

១ ម. សុតំ តំ ។

ព្រាហ្មណវគ្គ អស្សលាយនសូត្រ អកុសលកម្មបថ

ខ្ញុំ ១ ម្ចាស់ត្រឡប់ទៅជាខ្ញុំ ខ្ញុំត្រឡប់ទៅជាម្ចាស់វិញ មានដែរឬ ។
 បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គធ្លាប់បានឮមកថា ក្នុងយោនករដ្ឋនិង
 កម្ពុជរដ្ឋទាំងឡាយ និងបច្ចុន្តិមជនបទទាំងឡាយឯទៀត មានវណ្ណៈ ២ គឺ
 ម្ចាស់ ១ ខ្ញុំ ១ ម្ចាស់ត្រឡប់ទៅជាខ្ញុំ ខ្ញុំត្រឡប់ទៅជាម្ចាស់វិញ ដូច្នោះដែរ ។
 ម្ចាស់អស្សលាយនៈ បណ្តាវណ្ណៈទាំង ២ នុ៎ះ ពួកព្រាហ្មណ៍មានកម្លាំង
 ដូចម្តេច មានទីពឹងពំនាក់ដូចម្តេច បានជាពួកព្រាហ្មណ៍ ហ៊ាននិយាយ
 យ៉ាងនេះ ក្នុងរឿងនុ៎ះថា ពួកព្រាហ្មណ៍ទើបជាវណ្ណៈប្រសើរ វណ្ណៈឯទៀត
 ជាវណ្ណៈថោកទាប ។ បេ ។ ជាញាតិនឹងព្រហ្មដូច្នោះ ។ ព្រះគោតម
 ដ៏ចម្រើន ត្រាស់យ៉ាងនេះ ក៏សមដែរ តែថាពួកព្រាហ្មណ៍ នៅតែយល់
 សេចក្តីនុ៎ះ ក្នុងរឿងនុ៎ះយ៉ាងនេះថា ពួកព្រាហ្មណ៍ទើបជាវណ្ណៈប្រសើរ
 វណ្ណៈឯទៀតជាវណ្ណៈថោកទាប ។ បេ ។ ជាញាតិនឹងព្រះព្រហ្មដដែល ។

[៣៥] ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា ម្ចាស់អស្សលាយនៈ អ្នកយល់
 សេចក្តីនោះ ដូចម្តេច (បើ) ក្សត្រិយ័យជាអ្នកសម្លាប់សត្វ កាន់យក
 ទ្រព្យដែលគេមិនបានឲ្យ ប្រព្រឹត្តខុសក្នុងកាមទាំងឡាយ និយាយពាក្យ
 កុហក និយាយពាក្យញុះញង់ និយាយពាក្យអាក្រក់ និយាយពាក្យឥត

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណាសកំ

អភិជ្ឈាលុ ព្យាបន្នចិត្តោ មិច្ឆាទិដ្ឋិ កាយស្ស ភេទា
 បរម្មរណា អចាយំ ទុក្ខតី វិនិចាតំ និរយំ ឧបបដ្ឋេយ្យ
 នោ ព្រាហ្មណោ វេស្សោ វ នុ ខោ... សុទ្ធោ
 វ^(១) នុ ខោ ចាណាតិចាតី អទិដ្ឋាទាយី កាមេ-
 សុមិច្ឆាចារី មុសាវាទី មិសុណាវាចោ ធរុសវាចោ
 សម្មប្បលាបី អភិជ្ឈាលុ ព្យាបន្នចិត្តោ មិច្ឆាទិដ្ឋិ
 កាយស្ស ភេទា បរម្មរណា អចាយំ ទុក្ខតី វិនិចាតំ
 និរយំ ឧបបដ្ឋេយ្យ នោ ព្រាហ្មណោតិ ។ នោ ហិទំ
 កោ កោតម ខត្តិយោមិ ហិ កោ កោតម ចាណា-
 តិចាតី អទិដ្ឋាទាយី កាមេសុមិច្ឆាចារី មុសាវាទី
 មិសុណាវាចោ ធរុសវាចោ សម្មប្បលាបី អភិជ្ឈាលុ
 ព្យាបន្នចិត្តោ មិច្ឆាទិដ្ឋិ កាយស្ស ភេទា បរម្មរណា
 អចាយំ ទុក្ខតី វិនិចាតំ និរយំ ឧបបដ្ឋេយ្យ
 ព្រាហ្មណោមិ ហិ កោ កោតម... វេស្សោមិ

១ ឱ. ច ។

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណាសកៈ

ប្រយោជន៍ មានចិត្តរំពៃចង់បានទ្រព្យគេ មានចិត្តគុំគួន មានគំនិត
 យល់ខុស លុះរំលាងកាយបន្ទាប់អំពីសេចក្តីស្លាប់ ទៅកើតក្នុងអបាយ
 ទុគ្គតិ វិនិបាត នរក ឯព្រាហ្មណ៍មិនទៅកើតទេឬ (បើ) វេស្សៈ...
 សុទ្ធៈ ជាអ្នកសម្លាប់សត្វ កាន់យកទ្រព្យដែលគេមិនបានឲ្យ ប្រព្រឹត្ត
 ខុសក្នុងកាមទាំងឡាយ និយាយពាក្យកុហក និយាយពាក្យញុះញង់
 និយាយពាក្យអាក្រក់ និយាយពាក្យឥតប្រយោជន៍ មានចិត្តរំពៃចង់បាន
 ទ្រព្យគេ មានចិត្តគុំគួន មានគំនិតយល់ខុស លុះរំលាងកាយបន្ទាប់អំពី
 សេចក្តីស្លាប់ ក៏ទៅកើតក្នុងអបាយ ទុគ្គតិ វិនិបាត នរក ឯព្រាហ្មណ៍
 (បើទុកជាសម្លាប់សត្វជាដើម) មិនទៅកើត (ក្នុងអបាយ) ទេឬ ។
 អស្សលាយនមាណព ក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន
 មិនមែនដូច្នោះទេ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន (បើ) ក្សត្រិយ៍ជាអ្នក
 សម្លាប់សត្វ កាន់យកទ្រព្យ ដែលគេមិនបានឲ្យ ប្រព្រឹត្តខុសក្នុងកាម
 ទាំងឡាយ និយាយពាក្យកុហក និយាយពាក្យញុះញង់ និយាយពាក្យ
 អាក្រក់ និយាយពាក្យឥតប្រយោជន៍ មានចិត្តរំពៃចង់បានទ្រព្យគេ
 មានចិត្តគុំគួន មានគំនិតយល់ខុស លុះរំលាងកាយបន្ទាប់អំពីសេចក្តី
 ស្លាប់ ក៏ទៅកើតក្នុងអបាយ ទុគ្គតិ វិនិបាត នរកដែរ បពិត្រព្រះគោតម
 ដ៏ចម្រើន ព្រាហ្មណ៍ក្តី... បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន វេស្សៈក្តី ...

ព្រាហ្មណវគ្គស្ស អស្សលាយនសុត្តេ អកុសលកម្មបថា

ហិ កោ កោតម... សុទ្ធាបិ ហិ កោ កោតម... សព្វេបិ
 ហិ កោ កោតម ចត្តារោ វណ្ណា ចារណាតិចាតិដោ អ-
 ទិដ្ឋាទាយិដោ កាមេសុមិច្ឆាចារិដោ មុសាវាទិដោ
 បិសុណាវាចា ធរុសវាចា សម្មប្បលាបិដោ អភិជ្ឈាលូ
 ព្យាបន្នចិត្តា មិច្ឆាទិដ្ឋិ^(១) កាយស្ស ភេតា បរម្មរណា
 អចាយំ ទុក្ខតី វិនិចាតំ និរយំ ឧបបន្នេយ្យន្តិ ។ ឯត្ថ
 អស្សលាយន ព្រាហ្មណានំ កី ពលំ កោ អស្សាសោ
 យទេត្ថ ព្រាហ្មណា ឯវមាហំសុ ព្រាហ្មណា វ សេដ្ឋោ
 វណ្ណា ហីដោ អញ្ញោ វណ្ណា ។ មេ ។ ព្រហ្មទាយាទាតិ ។
 កិញ្ចាបិ ករំ កោតមោ ឯវមាហា អថខេត្ត ព្រាហ្មណា
 ឯវមេតំ មញ្ញន្តិ ព្រាហ្មណា វ សេដ្ឋោ វណ្ណា
 ហីដោ អញ្ញោ វណ្ណា ។ មេ ។ ព្រហ្មទាយាទាតិ ។

១ ឱ. មិច្ឆាទិដ្ឋិនោ ។

ព្រាហ្មណវគ្គ អស្សលាយនសូត្រ អំពីអកុសលកម្មបថ

បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន សុទ្ធាត្ម... បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន វណ្ណៈ
 ទាំង ៤ (បើ) ជាអ្នកសម្លាប់សត្វ កាន់យកទ្រព្យ ដែលគេមិនបានឲ្យ
 ប្រព្រឹត្តខុស ក្នុងកាមទាំងឡាយ និយាយពាក្យកុហក និយាយពាក្យ
 ញុះញង់ និយាយពាក្យអាក្រក់ និយាយពាក្យឥតប្រយោជន៍ មានចិត្ត
 រំពៃចង់បានទ្រព្យគេ មានចិត្តគំគុន មានគំនិតយល់ខុស លុះរំលាង
 កាយ បន្ទាប់អំពីសេចក្តីស្លាប់ នឹងទៅកើត ក្នុងអបាយ ទុគ្គតិ វិនិបាត
 នរក ទាំងអស់ពុំខានទេ ។ ម្នាលអស្សលាយនៈ បណ្តាវណ្ណៈទាំង ៤ នុ៎ះ
 ពួកព្រាហ្មណ៍មានកម្លាំងដូចម្តេច មានទីពឹងពំនាក់ដូចម្តេច បានជាពួក
 ព្រាហ្មណ៍ហ៊ាននិយាយយ៉ាងនេះ ក្នុងរឿងនុ៎ះថា ពួកព្រាហ្មណ៍ទើបជា
 វណ្ណៈប្រសើរ វណ្ណៈឯទៀតជាវណ្ណៈថោកទាប ។ បេ ។ ជាញាតិនឹង
 ព្រហ្មដូច្នោះ ។ ព្រះគោតមដ៏ចម្រើនត្រាស់យ៉ាងនេះ ក៏សមដែរ
 តែថាពួកព្រាហ្មណ៍នៅតែយល់សេចក្តីនុ៎ះ ក្នុងរឿងនុ៎ះយ៉ាងនេះដដែលថា
 ពួកព្រាហ្មណ៍ ទើបជាវណ្ណៈប្រសើរ វណ្ណៈឯទៀត ជាវណ្ណៈថោក
 ទាប ។ បេ ។ ជាញាតិនឹងព្រះព្រហ្ម ។

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណាសកំ

[៣៦] តំ កី មញ្ញសិ អស្សុលាយន ព្រាហ្មណោ
 វ នុ ខោ ចាណាតិចាតា បជិវិតោ អទិន្នាទាណ
 បជិវិតោ កាមេសុមិច្ឆាចារា បជិវិតោ មុសាវាទា
 បជិវិតោ មិសុណាយ វាចាយ បជិវិតោ ឝរុសាយ
 វាចាយ បជិវិតោ សម្មប្បុលាទា បជិវិតោ អនកិដ្ឋា-
 លុ អព្យាបន្នចិត្តោ សម្មាទិដ្ឋិ កាយស្ស ភេទា
 បរម្មរណា សុតតី សក្កំ លោកំ ឧបបដ្ឋេយ្យ
 ដោ ខត្តិយោ ដោ វេស្សោ ដោ សុទ្ធោតិ ។ ដោ
 ហិទំ ភោ កោតម ខត្តិយោមិ ហិ ភោ កោតម
 ចាណាតិចាតា បជិវិតោ អទិន្នាទាណ បជិវិតោ
 កាមេសុមិច្ឆាចារា បជិវិតោ មុសាវាទា បជិវិតោ
 មិសុណាយ វាចាយ បជិវិតោ ឝរុសាយ វាចាយ
 បជិវិតោ សម្មប្បុលាទា បជិវិតោ អនកិដ្ឋាលុ
 អព្យាបន្នចិត្តោ សម្មាទិដ្ឋិ កាយស្ស ភេទា បរម្មរណា
 សុតតី សក្កំ លោកំ ឧបបដ្ឋេយ្យ ព្រាហ្មណោមិ
 ហិ ភោ កោតម... វេស្សោមិ ហិ ភោ កោតម...

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណាសកៈ

[៣៦] ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា ម្ចាស់អស្សលាយនៈ អ្នកយល់
សេចក្តីនោះដូចម្តេច លុះតែព្រាហ្មណ៍វៀរចាកបាណាតិបាត វៀរចាក
អទិន្នាទាន វៀរចាកកាមេសុមិច្ឆាចារ វៀរចាកមុសាវាទ វៀរចាកបិសុ-
ណាវាចា វៀរចាកផរុសវាចា វៀរចាកសម្មប្បលាបៈ មិនមានអភិជ្ឈា
មិនមានចិត្តព្យាបាទ ជាសម្មាទិដ្ឋិ លុះរំលាងកាយបន្ទាប់អំពីសេចក្តីស្លាប់
ទើបទៅកើតក្នុងសុគតិស្នគ៌់ទេវលោកបាន ក្សត្រិយ៍ទៅមិនបាន វេស្សៈ
ទៅមិនបាន សុទ្ធាក៏ទៅមិនបានទេឬ ។ អស្សលាយនមាណាព ក្រាបបង្គំ
ទូលថា បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន មិនមែនដូច្នោះទេ បពិត្រព្រះគោ-
តមដ៏ចម្រើន តាមពិត ក្សត្រិយ៍ក្តី វៀរចាកបាណាតិបាត វៀរចាកអទិន្នា-
ទាន វៀរចាកកាមេសុមិច្ឆាចារ វៀរចាកមុសាវាទ វៀរចាកបិសុណាវាចា
វៀរចាកផរុសវាចា វៀរចាកសម្មប្បលាបៈ មិនមានអភិជ្ឈា មិនមានចិត្ត
ព្យាបាទ ជាសម្មាទិដ្ឋិ លុះរំលាងកាយបន្ទាប់អំពីសេចក្តីស្លាប់ ក៏ទៅកើត
ក្នុងសុគតិស្នគ៌់ទេវលោកដែរ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ព្រាហ្មណ៍ក្តី...
បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន វេស្សៈក្តី... បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន

ព្រាហ្មណវគ្គស្ស អស្សុលាយនសុត្តេ មេត្តចិត្តការនា

សុទ្ធាបិ ហិ កោ កោតម... សព្វេបិ ហិ កោ
 កោតម ចត្តារោ វណ្ណា ចាលាតិចាតា បដិវិតា
 អទិដ្ឋាទាតា បដិវិតា កាមេសុមិច្ឆាចារា បដិវិតា
 មុសារាទា បដិវិតា មិសុណាយ វាចាយ បដិវិតា
 ធរុសាយ វាចាយ បដិវិតា សម្មប្បលាទា បដិវិតា
 អនកិដ្ឋាលូ អព្យាបន្នចិត្តា សម្មាទិដ្ឋី កាយស្ស
 ភេទា បរម្មរណា សុកតី សត្តំ លោកំ ឧបបន្លេយ្យុ-
 ន្តិ ។ ឯត្ត អស្សុលាយន ព្រាហ្មណានំ កី ពលំ
 កោ អស្សុសោ យទេតុថ ព្រាហ្មណា ឯវមាហំសុ
 ព្រាហ្មណា វ សេដ្ឋោ វណ្ណា ហីនោ អញ្ញោ វណ្ណា
 ។ មេ ។ ព្រហ្មទាយាទាតិ ។ កិញ្ចាបិ កវំ
 កោតមោ ឯវមាហា អថខេត្ត ព្រាហ្មណា ឯវមេតំ
 មញ្ញន្តិ ព្រាហ្មណា វ សេដ្ឋោ វណ្ណា ហីនោ អញ្ញោ
 វណ្ណា ។ មេ ។ ព្រហ្មទាយាទាតិ ។
 [៣៧] តំ កី មញ្ញសិ អស្សុលាយន
 ព្រាហ្មណា វ នុ ខោ បហោតិ អស្មី បទេសេ
 អវេរំ អព្យាបជ្ឈំ មេត្តចិត្តំ កាវេតុំ ទោ ខត្តិយោ

ព្រាហ្មណវគ្គ អស្សរលាយនសូត្រ អំពីការចម្រើនមេត្តាចិត្ត

សុទ្ធាត្ថិ... បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន តាមពិតសូម្បីវណ្ណៈទាំង ៤ បើ
 រៀនចាកបាណាតិបាត រៀនចាកអទិន្នាទាន រៀនចាកកាមេសុមិច្ឆាចារ
 រៀនចាកមុសាវាទ រៀនចាកបិសុណាវាចា រៀនចាកផុសវាចា រៀនចាក
 សម្មប្បលាបៈ មិនមានអភិជ្ឈា មិនមានចិត្តព្យាបាទ ជាសម្មាទិដ្ឋិ លុះ
 រំលាងកាយបន្ទាប់អំពីសេចក្តីស្លាប់ នឹងទៅកើតក្នុងសុគតិស្លគ់ទេវលោក
 ទាំងអស់ ពុំខានឡើយ ។ ម្នាលអស្សរលាយនៈ បណ្តាវណ្ណៈទាំង ៤ នុ៎ះ
 ពួកព្រាហ្មណ៍មានកម្លាំងដូចម្តេច មានទីពឹងពំនាក់ដូចម្តេច បានជាពួក
 ព្រាហ្មណ៍ហ៊ាននិយាយយ៉ាងនេះ ក្នុងរឿងនុ៎ះថា ពួកព្រាហ្មណ៍ទើបជា
 វណ្ណៈប្រសើរ វណ្ណៈឯទៀតជាវណ្ណៈថោកទាប ។ បេ ។ ជាញាតិនឹង
 ព្រហ្មដូច្នោះ ។ ព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ត្រាស់យ៉ាងនេះ ក៏សមដែរ
 ហើយ តែថាពួកព្រាហ្មណ៍ នៅតែសំគាល់សេចក្តីនុ៎ះ ក្នុងរឿងនុ៎ះ
 យ៉ាងនេះដដែលថា ពួកព្រាហ្មណ៍ទើបជាវណ្ណៈប្រសើរ វណ្ណៈឯទៀត
 ជាវណ្ណៈថោកទាប ។ បេ ។ ជាញាតិនឹងព្រះព្រហ្ម ។

[៣៧] ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា ម្នាលអស្សរលាយនៈ អ្នកយល់
 សេចក្តីនោះដូចម្តេច លុះតែព្រាហ្មណ៍ទើបគួរចម្រើនចិត្តមេត្តា មិនមាន
 ពៀរ មិនមានព្យាបាទ ក្នុងប្រទេសនោះបាន ក្សត្រិយ៍ចម្រើនមិនបាន

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណាសកំ

នោ វេស្សោ នោ សុទ្ធោតិ ។ នោ ហិទំ កោ
 កោតម ខត្តិយោមិ ហិ កោ កោតម បហោតិ
 អស្មី បទេសេ អវេរំ អព្យាបជ្ឈំ មេត្តចិត្តំ កាវេតុំ
 ព្រាហ្មណោមិ ហិ កោ កោតម... វេស្សោមិ
 ហិ កោ កោតម... សុទ្ធោមិ ហិ កោ កោតម...
 សព្វេមិ ហិ កោ កោតម ចត្តារោ វណ្ណា
 បហោតិ អស្មី បទេសេ អវេរំ អព្យាបជ្ឈំ មេត្តចិត្តំ
 កាវេតុនិ ។ ឯត្ថ អស្សលាយន ព្រាហ្មណានំ កិ
 ពលំ កោ អស្សសោ យទេត្ថ ព្រាហ្មណា ឯវមាហំសុ
 ព្រាហ្មណា វ សេដ្ឋោ វណ្ណា ហីនោ អញ្ញោ វណ្ណា
 ។ មេ ។ ព្រាហ្មណាយានាតិ ។ កិញ្ញាមិ កវំ
 កោតមោ ឯវមាហា អថខេត្ត ព្រាហ្មណា ឯវមេតំ
 មញ្ញនិ ព្រាហ្មណា វ សេដ្ឋោ វណ្ណា ហីនោ អញ្ញោ
 វណ្ណា ។ មេ ។ ព្រាហ្មណាយានាតិ ។

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណាសកៈ

វេស្សៈចម្រើនមិនបាន សុទ្ធាក៏ចម្រើនមិនបាន ទេប្ប ។ អស្សលាយន-
 មាណពក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន មិនមែនដូច្នោះទេ
 បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន តាមពិត ក្សត្រិយ៍ក្តី ក៏គួរចម្រើនចិត្តមេត្តា
 មិនមានពៀរ មិនមានព្យាបាទ ក្នុងប្រទេសនោះបានដែរ បពិត្រព្រះ
 គោតមដ៏ចម្រើន ព្រាហ្មណ៍ក្តី... បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន វេស្សៈក្តី...
 បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន សុទ្ធាក្តី... បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន
 វណ្ណៈទាំង ៤ តាមពិត សុទ្ធតែគួរចម្រើនចិត្តមេត្តា មិនមានពៀរ មិនមាន
 ព្យាបាទ ក្នុងប្រទេសនោះបាន ទាំងអស់គ្នា ។ ម្ចាស់អស្សលាយនៈ
 បណ្ណាវណ្ណៈទាំង ៤ នុ៎ះ ពួកព្រាហ្មណ៍មានកម្លាំងដូចម្តេច មានទីពឹង
 ពំនាក់ដូចម្តេច បានជាពួកព្រាហ្មណ៍ហ៊ាននិយាយយ៉ាងនេះ ក្នុងរឿងនុ៎ះ
 ថា ពួកព្រាហ្មណ៍ទើបជាវណ្ណៈប្រសើរ វណ្ណៈឯទៀត ជាវណ្ណៈថោក
 ទាប ។ បេ ។ ជាញាតិនឹងព្រហ្មដូច្នោះ ។ ព្រះគោតមដ៏ចម្រើនត្រាស់
 យ៉ាងនេះ ក៏សមដែរ តែថាពួកព្រាហ្មណ៍ នៅតែសំគាល់សេចក្តី
 នុ៎ះ ក្នុងរឿងនុ៎ះយ៉ាងនេះដដែលថា ពួកព្រាហ្មណ៍ទើបជាវណ្ណៈប្រសើរ
 វណ្ណៈទៀត ជាវណ្ណៈថោកទាប ។ បេ ។ ជាញាតិនឹងព្រះព្រហ្ម ។

ព្រាហ្មណវគ្គស្ស អស្សុលាយនសុត្តេ សំនាទានុបមា

[៣៨]   តំ   កី   មញ្ញុសិ   អស្សុលាយន   ព្រាហ្មណោ
 វ   នុ   ខោ   បហោតិ   សោត្តិ   សិទានំ^(១)   អាទាយ
 នទី   កន្ធា   រដោជល្ងំ   បវាហោតុំ   នោ   ខត្តិយោ   នោ
 វេស្សោ   នោ   សុន្នោតិ   ។   នោ   ហិទំ   កោ   កោតម
 ខត្តិយោមិ   ហិ   កោ   កោតម   បហោតិ   សោត្តិ   សិទានំ
 អាទាយ   នទី   កន្ធា   រដោជល្ងំ   បវាហោតុំ   ព្រាហ្មណោមិ
 ហិ   កោ   កោតម...   វេស្សោមិ   ហិ   កោ   កោតម...
 សុន្នោមិ   ហិ   កោ   កោតម...   សព្វេមិ   ហិ   កោ
 កោតម   ចត្តារោ   វណ្ណោ   បហោត្តិ   សោត្តិ   សិទានំ
 អាទាយ   នទី   កន្ធា   រដោជល្ងំ   បវាហោតុត្តិ   ។
 ឯត្ថ   អស្សុលាយន   ព្រាហ្មណានំ   កី   ពលំ
 កោ   អស្សុសោ   យទេត្ថ   ព្រាហ្មណោ   ឯវមាហំសុ
 ព្រាហ្មណោ   វ   សេដ្ឋោ   វណ្ណោ   ហីនោ   អញ្ញោ   វណ្ណោ
 ។   មេ   ។   ព្រាហ្មណាយាទាតិ   ។   កិញ្ចាមិ   កវំ   កោតមោ
 ឯវមាហា   អថខេត្ត   ព្រាហ្មណោ   ឯវមេតំ   មញ្ញុត្តិ

១ ឱ. សោត្តិ សិទានី ។ ម. សោត្តិ សិទានិ ។

ព្រាហ្មណវគ្គ អស្សលាយនសូត្រ អំពីឧបមាដោយការកាន់យកគ្រឿងលំអិត

[៣៨] ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា ម្ចាស់អស្សលាយនៈ អ្នកយល់
 សេចក្តីនោះដូចម្តេច លុះតែព្រាហ្មណ៍ទើបគួរនាំយកកញ្ចប់គ្រឿងលំអិត
 សម្រាប់ដុសកាយនិងគ្រឿងផ្លូត ទៅកាន់ស្ទឹង ដើម្បីជម្រះក្អែកបាន
 ក្សត្រិយ៍មិនគួរ វេស្សៈមិនគួរ សុទ្ធៈមិនគួរទេឬ ។ អស្សលាយន-
 មាណពក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន មិនមែនដូច្នោះទេ
 បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន តាមពិត ក្សត្រិយ៍ក្តី ក៏គួរកាន់យកកញ្ចប់
 គ្រឿងលំអិត សម្រាប់ដុសកាយនិងគ្រឿងផ្លូត ទៅកាន់ស្ទឹង ដើម្បី
 ជម្រះក្អែកដែរ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ព្រាហ្មណ៍ក្តី... បពិត្រព្រះ
 គោតមដ៏ចម្រើន វេស្សៈក្តី... បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន សុទ្ធៈក្តី...
 បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន តាមពិត វណ្ណៈទាំង ៤ សុទ្ធតែគួរកាន់យក
 កញ្ចប់គ្រឿងលំអិត សម្រាប់ដុសកាយ និងគ្រឿងផ្លូត ទៅកាន់ស្ទឹង
 ដើម្បីជម្រះក្អែកបានទាំងអស់គ្នា ។ ម្ចាស់អស្សលាយនៈ បណ្តាវណ្ណៈ
 ទាំង ៤ នុ៎ះ ពួកព្រាហ្មណ៍មានកម្លាំងដូចម្តេច មានទីពឹងពំនាក់ដូចម្តេច
 បានជាពួកព្រាហ្មណ៍ ហ៊ាននិយាយយ៉ាងនេះ ក្នុងរឿងនុ៎ះថា ព្រាហ្មណ៍
 ទើបជាវណ្ណៈប្រសើរ វណ្ណៈឯទៀតជាវណ្ណៈថោកទាប ។ បេ ។ ជាញាតិ
 នឹងព្រហ្មដូច្នោះ ។ ព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ត្រាស់យ៉ាងនេះ ក៏សមដែរ
 តែថាពួកព្រាហ្មណ៍ នៅតែសំគាល់សេចក្តីនុ៎ះ ក្នុងរឿងនុ៎ះយ៉ាងនេះ

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណាសកំ

ព្រាហ្មណា វ សេដ្ឋោ វណ្ណោ ហីនោ អញ្ញោ វណ្ណោ

។ បេ ។ ព្រហ្មនាយាទាតិ ។

[៣៩] តំ កី មញ្ញសិ អស្សលាយន ឥធិ វាជា

ខត្តិយោ មុទ្ធាវសិត្តោ ធានាជច្ចានំ បុរិសានំ បុរិសសតំ

សន្និទាតេយ្យ អាយន្តុ កោដ្តោ យេ តត្ថ ខត្តិយកុលា

ព្រាហ្មណកុលា វាជញ្ញកុលា ឧប្បជ្ជា សាកស្ស

វា^(១) សាលស្ស វា សលឡស្ស វា ចន្ទនស្ស

វា បទុមកស្ស វា ឧត្តរាវណី អាទាយ អក្កិ

អភិជិព្វត្តេន្តុ តេជោ ចាតុកហេន្តុ អាយន្តុ បន

កោដ្តោ យេ ច^(២) តត្ថ ចណ្ណាលកុលា នេសាទ-

កុលា វេណាកុលា^(៣) វេការកុលា បុក្កសកុលា

ឧប្បជ្ជា សាទានទោណិយា វា សូករទោណិយា វា

វេកទោណិយា វា ឯលណ្ណកដ្ឋស្ស វា ឧត្តរាវណី

អាទាយ អក្កិ អភិជិព្វត្តេន្តុ តេជោ ចាតុកហេន្តុតិ

១ ឱ. សាកស្ស វាតិ ន ទិស្សតិ ។ ២ ឱ. ចសទ្ធោ នត្ថិ ។ ៣ ឱ. វេណាកុលា ។

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណាសកៈ

ដដែលថា ពួកព្រាហ្មណ៍ ទើបជាវណ្ណៈប្រសើរ វណ្ណៈឯទៀត ជា វណ្ណៈថោកទាប ។ បេ ។ ជាញាតិនឹងព្រះព្រាហ្ម ។

[៣៧] ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា ម្ចាស់អស្សលាយនៈ អ្នកយល់សេចក្តីនោះដូចម្តេច ក្សត្រិយ៍ជាព្រះរាជាក្នុងលោកនេះ បានមុន្នាភិសេកហើយ ប្រជុំពួកបុរស មានជាតិផ្សេង ៗ ចំនួន ១០០ នាក់ ដោយព្រះតម្រាស់ថា អ្នកដ៏ចម្រើនទាំងឡាយចូរមក បណ្តាពួកបុរសទាំងនោះ ពួកបុរសណា ដែលចេញអំពីពួកខត្តិយត្រកូលក្តី ព្រាហ្មណត្រកូលក្តី រាជញ្ញត្រកូលក្តី មកចូបជុំគ្នាហើយ ពួកបុរសនោះចូរកាន់យកពំនួតភ្លើងខាងលើដែលធ្វើពី ឈើស្រាលក្តី ឈើខ្លឹមក្តី ដើមស្រល់ក្តី ដើមចន្ទន៍ក្តី ដើមឈូកក្រហមក្តី ហើយចូរពួតភ្លើង ចូរធ្វើភ្លើងឲ្យកើតប្រាកដឡើង មួយទៀត អ្នកដ៏ ចម្រើនទាំងឡាយចូរមក បណ្តាពួកបុរសទាំងនោះ ពួកបុរសណាដែល ចេញអំពីពួកចណ្ណាលត្រកូលក្តី នេសាទត្រកូលក្តី វេណុត្រកូល (ត្រកូល អ្នកត្បាញឫស្សី) ក្តី រថការត្រកូល (ត្រកូលជាងរថ) ក្តី បុក្កុសត្រកូល (ត្រកូលអ្នកចាក់សម្រាម) ក្តី មកចូបជុំគ្នាហើយ ពួកបុរសនោះ ចូរកាន់ យកពំនួតភ្លើងខាងលើដែលធ្វើពីស្លក្តី ភ្នែកក្តី ស្លកជ្រូកក្តី ស្លកជាងជ្រលក់ក្តី ដើមល្អុងប្រេងក្តី ហើយចូរពួតភ្លើង ចូរធ្វើភ្លើងឲ្យកើតប្រាកដឡើង ដូច្នោះ

ព្រាហ្មណវគ្គស្ស អស្សលាយនសុត្តេ អព្យាភិនិព្វត្តបមា

តំ កី មញ្ញសិ អស្សលាយន យោ ច នុ
 ខេ^(១) ខត្តិយកុលា ព្រាហ្មណកុលា រាជញ្ញកុលា
 ឧប្បន្នេហិ សាកស្ស វា សាលស្ស វា សលទ្បស្ស
 វា ចន្ទនស្ស វា បទុមកស្ស វា ឧត្តរារណី អា-
 នាយ អត្តិ អភិជិព្វត្តោ តេជោ ចាតុកតោ សោ ឯវ
 នុ ខូសុស អត្តិ អច្ចិមា ចេវ^(២) វណ្ណិមា ច បកស្សរោ
 ច តេន ច សក្កា អត្តិណ អត្តិករណីយំ កាតុំ
 យោ បន សោ ចណ្ណាលកុលា នេសាទកុលា
 វេណុកុលា វេការកុលា បុក្កុសកុលា ឧប្បន្នេហិ
 សាទាននោណីយា វា សូករនោណីយា វា រជកនោ-
 ណីយា វា ឯលណ្ណាកដ្ឋស្ស វា ឧត្តរារណី អាទាយ
 អត្តិ អភិជិព្វត្តោ តេជោ ចាតុកតោ ស្វាស្ស អត្តិ
 ន ចេវ អច្ចិមា ន ច វណ្ណិមា ន ច បកស្សរោ ន
 ច តេន សក្កា អត្តិណ អត្តិករណីយំ កាតុន្តិ ។
 នោ ហិទំ កោ កោតម យោបិ^(៣) សោ កោ កោតម

១ ឱ. ឯវន្តុ ខោ សោតិ ទិស្សតិ ។ ២ ឱ. ច ។ ៣ ឱ. បិសទ្វោ នត្តិ ។

ព្រាហ្មណ៍វគ្គ អស្សុលាយនសូត្រ អំពីឧបមាដោយការបង្កាត់ភ្លើង

ម្នាលអស្សុលាយនៈ អ្នកយល់សេចក្តីនោះដូចម្តេច ភ្លើងណា ដែល
 ពួកបុរសចេញអំពីខត្តិយត្រកូលក្តី ព្រាហ្មណ៍ត្រកូលក្តី រាជញ្ញា-
 ត្រកូលក្តី មកចូបជុំគ្នាហើយកាន់យកពំនួតភ្លើងខាងលើ ដែលធ្វើពីឈើ
 ស្រាយក្តី ឈើខ្លឹមក្តី ដើមស្រល់ក្តី ដើមចន្ទន៍ក្តី ដើមឈូកក្រហមក្តី
 មកពួត ភ្លើងក៏ឆេះប្រាកដឡើង ភ្លើងនោះឯង ទើបមានអណ្តាត
 មានពណ៌ ទាំងមានពន្លឺ បុគ្គលអាចធ្វើកិច្ចការដែលត្រូវធ្វើដោយភ្លើង
 ដោយសារភ្លើងនោះ បានឬ ចំណែកឯភ្លើងណា ដែលពួកបុរសចេញ
 អំពីពួកចណ្ណាលត្រកូលក្តី នេសាទត្រកូលក្តី វេណុត្រកូលក្តី រថការ-
 ត្រកូលក្តី បុក្កសត្រកូលក្តី មកចូបជុំគ្នាហើយកាន់យកឈើពំនួតភ្លើង
 ខាងលើ ដែលធ្វើពីស្លក់ឆ្នែកក្តី ស្លក់ជ្រូកក្តី ស្លក់ជាងជ្រលក់ក្តី ដើម
 ល្អុងប្រេងក្តី មកពួត ភ្លើងក៏ឆេះប្រាកដឡើងដែរ តែភ្លើងនោះ មិនមាន
 អណ្តាត មិនមានពណ៌ ទាំងមិនមានពន្លឺ បុគ្គលមិនអាចធ្វើកិច្ចការដែល
 ត្រូវធ្វើដោយភ្លើង ដោយសារភ្លើងនោះបានទេឬ ។ បពិត្រព្រះគោតម
 ដ៏ចម្រើន មិនមែនដូច្នោះទេ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ភ្លើងណា

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណាសកំ

ខត្តិយកុលា ព្រាហ្មណកុលា រាជញ្ញកុលា ឧប្បន្នេហិ
 សាកស្ស វា សាលស្ស វា សលទ្យស្ស វា ចន្ទនស្ស
 វា បទុមកស្ស វា ឧត្តរារណី អាទាយ អត្តិ អភិជិព្វត្តោ
 តេជោ ចាតុកតោ ស្វាស្ស អត្តិ អច្ចិមា ច វណ្ណិមា
 ច បកស្សរោ ច តេន ច សក្កា អត្តិណ អត្តិករណីយំ
 កាតុំ យោមិ សោ ចណ្ណាលកុលា នេសាទ-
 កុលា វេណុកុលា រថការកុលា បុក្កុសកុលា
 ឧប្បន្នេហិ សាទានទោណិយា វា សូករទោណិយា
 វា រជកទោណិយា វា វលណ្ណាកដ្ឋស្ស វា ឧត្តរារណី
 អាទាយ អត្តិ អភិជិព្វត្តោ តេជោ ចាតុកតោ
 សោបស្ស^(១) អត្តិ អច្ចិមា ច វណ្ណិមា ច បកស្សរោ
 ច តេនមិ ច សក្កា អត្តិណ អត្តិករណីយំ
 កាតុំ សព្វោមិ ហិ ភោ កោតម អត្តិ អច្ចិមា
 ច វណ្ណិមា ច បកស្សរោ ច សព្វេនមិ ច
 សក្កា អត្តិណ អត្តិករណីយំ កាតុន្តិ ។ ឯត្ថ អស្ស-
 លាយន ព្រាហ្មណានំ កី ពលំ កោ អស្សរសោ

១ ឱ. ច ។

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណាសកៈ

ដែលពួកបុរស ចេញអំពីខត្តិយត្រកូលក្តី ព្រាហ្មណ៍ត្រកូលក្តី រាជញ្ញត្រកូលក្តី មកចូលជុំគ្នា ហើយកាន់យកពំនួតភ្លើងដែលធ្វើពីឈើស្រាយក្តី ឈើខ្លឹមក្តី ដើមស្រល់ក្តី ដើមចន្ទន៍ក្តី ដើមឈូកក្រហមក្តី មកពួតភ្លើងក៏ឆេះប្រាកដឡើង ភ្លើងនោះឯង មានអណ្តាត មានពណ៌ មានពន្លឺ បុគ្គលអាចធ្វើកិច្ចការដែលត្រូវធ្វើដោយភ្លើង ដោយសារភ្លើងនោះក៏បាន ចំណែកឯភ្លើងណា ដែលពួកបុរសចេញ អំពីចណ្ណាលត្រកូលក្តី នេសាទត្រកូលក្តី វេណ្ណាត្រកូលក្តី រថការត្រកូលក្តី បុក្កុសត្រកូលក្តី មកចូលជុំគ្នា ហើយកាន់យកឈើពំនួតភ្លើងខាងលើ ដែលធ្វើពីស្លូកឆ្កែក្តី ស្លូកជ្រូកក្តី ស្លូកជាងជ្រលក់ក្តី ដើមល្អុងប្រេងក្តី មកពួត ភ្លើងក៏ឆេះប្រាកដឡើង ភ្លើងនោះឯង ក៏មានអណ្តាត មានពណ៌ មានពន្លឺ បុគ្គលអាចធ្វើកិច្ចការដែលត្រូវធ្វើដោយភ្លើង ដោយសារភ្លើងនោះ បានដូចគ្នា បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ព្រោះភ្លើងទាំងអស់ សុទ្ធតែមានអណ្តាត មានពណ៌ ទាំងមានពន្លឺ បុគ្គលអាចធ្វើកិច្ចការដែលត្រូវធ្វើដោយភ្លើង ដោយសារភ្លើងនោះបានទាំងអស់ ។ ម្នាលអស្សរលាយនៈ បណ្ណាវណ្ណៈ ទាំង ៤ នោះ ពួកព្រាហ្មណ៍មានកម្លាំងដូចម្តេច មានទីពឹងពំនាក់ដូចម្តេច

ព្រាហ្មណវគ្គស្ស អស្សុលាយនសុត្តេ ព្រាហ្មណកញ្ញាសំវាសូបមា

យទេត្ថ ព្រាហ្មណ ឯវមាហំសុ ព្រាហ្មណ វ
 សេដ្ឋោ វណ្ណោ ហីនោ អញ្ញោ វណ្ណោ ព្រាហ្មណ
 វ សុក្កោ វណ្ណោ កណ្ណោ អញ្ញោ វណ្ណោ ព្រាហ្មណ
 វ សុដ្ឋន្តិ នោ អព្រាហ្មណ ព្រាហ្មណ វ ព្រហ្មនោ
 បុត្តា ឱវសា មុខតោ ជាតា ព្រហ្មជា ព្រហ្មនិម្មិតា
 ព្រហ្មនាយាទាតិ ។ កិញ្ចាបិ ភវំ កោតមោ ឯវមាហ
 អថខេត្ត ព្រាហ្មណ ឯវមេតំ មញ្ញន្តិ ព្រាហ្មណ
 វ សេដ្ឋោ វណ្ណោ ហីនោ អញ្ញោ វណ្ណោ ។ មេ ។
 ព្រហ្មនាយាទាតិ ។

[៤០] តំ កី មញ្ញសិ អស្សុលាយន ឥធន
 ខត្តិយកុមារោ ព្រាហ្មណកញ្ញាយ សទ្ធិ សំវាសំ
 កម្មេយ្យ តេសំ សំវាសមន្ទាយ បុត្តោ ជាយេថ
 យោ សោ ខត្តិយកុមារេន ព្រាហ្មណកញ្ញាយ បុត្តោ
 ឧប្បន្នោ សិយា សោ មាតុបិ សទិសោ បិតុបិ សទិសោ

ព្រាហ្មណវគ្គ អស្សុលាយនសូត្រ ឧបមាដោយការនៅរួមជាមួយនឹងព្រាហ្មណកញ្ញា

បានជាពួកព្រាហ្មណ៍ ហ៊ាននិយាយយ៉ាងនេះ ក្នុងរឿងនុំ៖ថា ពួក
 ព្រាហ្មណ៍ទើបជាវណ្ណៈប្រសើរ វណ្ណៈឯទៀតជាវណ្ណៈថោកទាប ពួក
 ព្រាហ្មណ៍ទើបជាវណ្ណៈស វណ្ណៈឯទៀតជាវណ្ណៈខ្មៅ ពួកព្រាហ្មណ៍
 ទើបបរិសុទ្ធ មិនមែនពួកព្រាហ្មណ៍មិនបរិសុទ្ធទេ ពួកព្រាហ្មណ៍ ជាបុត្រ
 ជាឱរសរបស់ព្រហ្ម កើតអំពីព្រះឱស្ឋព្រហ្ម មានព្រហ្ម ជាអ្នកបង្កើត
 មានព្រហ្ម ជាអ្នកនិម្មិត ជាញាតិនឹងព្រហ្មដូច្នោះ ។ ព្រះគោតម
 ដ៏ចម្រើនត្រាស់យ៉ាងនេះ ក៏សមដែរ តែថាពួកព្រាហ្មណ៍នៅតែសំគាល់
 សេចក្តីនុំក្នុងរឿងនុំយ៉ាងនេះដដែលថា ពួកព្រាហ្មណ៍ ទើបជាវណ្ណៈ
 ប្រសើរ វណ្ណៈឯទៀតជាវណ្ណៈថោកទាប ។ បេ ។ ជាញាតិនឹងព្រះព្រហ្ម ។

[២០] ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា ម្ចាស់អស្សុលាយនៈ អ្នកយល់
 សេចក្តីនោះ ដូចម្តេច (បើ) ខត្តិយកុមារ ក្នុងលោកនេះ សម្រេច
 សំវាសជាមួយនឹងព្រាហ្មណកញ្ញា កើតបុត្រម្នាក់ឡើង ព្រោះអាស្រ័យ
 សំវាសនៃជនទាំងពីរនាក់នោះ បុត្រដែលកើតឡើង ដោយខត្តិយកុមារ
 នឹងព្រាហ្មណកញ្ញានោះ ប្រហែលនឹងមាតាផង ប្រហែលនឹងបិតាផង

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណាសកំ

ខត្តិយោតិមិ វត្តព្វោ ព្រាហ្មណោតិមិ វត្តព្វោតិ ។ យោ
 សោ ភោ កោតម ខត្តិយកុមារេន ព្រាហ្មណកញ្ញាយ
 បុត្តោ ឧប្បន្នោ សិយា សោ មាតុមិ សទិសោ
 មិតុមិ សទិសោ ខត្តិយោតិមិ វត្តព្វោ ព្រាហ្មណោតិមិ
 វត្តព្វោតិ ។

[៤០] តំ កី មញ្ញសិ អស្សលាយន ឥធន
 ព្រាហ្មណកុមារោ ខត្តិយកញ្ញាយ សទ្ធិ សំវាសំ
 កប្បយ្យ តេសំ សំវាសមន្ទាយ បុត្តោ ជាយេថ
 យោ សោ ព្រាហ្មណកុមារេន ខត្តិយកញ្ញាយ បុត្តោ
 ឧប្បន្នោ សិយា សោ មាតុមិ សទិសោ មិតុមិ
 សទិសោ ខត្តិយោតិមិ វត្តព្វោ ព្រាហ្មណោតិមិ
 វត្តព្វោតិ ។ យោ សោ ភោ កោតម ព្រាហ្មណកុមារេន
 ខត្តិយកញ្ញាយ បុត្តោ ឧប្បន្នោ សិយា សោ មាតុមិ
 សទិសោ មិតុមិ សទិសោ ខត្តិយោតិមិ វត្តព្វោ
 ព្រាហ្មណោតិមិ វត្តព្វោតិ ។

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណាសកៈ

តើគេគួរហៅថា ក្សត្រិយ៍ ឬគេគួរហៅថា ព្រាហ្មណ៍ ។ អស្សលាយនៈ
ក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះគោតម ដ៏ចម្រើន បុត្រដែលកើតឡើង
ដោយខត្តិយកុមារនិងព្រាហ្មណកញ្ញានោះ ប្រហែលនឹងមាតាផង ប្រ-
ហែលនឹងបិតាផង គេគួរហៅថា ក្សត្រិយ៍ក៏បាន ហៅថា ព្រាហ្មណ៍
ក៏បាន ។

[៤១] ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា ម្ចាស់អស្សលាយនៈ អ្នកយល់
សេចក្តីនោះដូចម្តេច (បើ) ព្រាហ្មណកុមារក្នុងលោកនេះ សម្រេច
សំវាស ជាមួយនឹងខត្តិយកញ្ញា កើតបុត្រម្នាក់ឡើង ព្រោះអាស្រ័យ
សំវាសនៃជនទាំងពីរនាក់នោះ បុត្រដែលកើតដោយព្រាហ្មណកុមារនិង
ខត្តិយកញ្ញានោះ ប្រហែលនឹងមាតាផង ប្រហែលនឹងបិតាផង តើគេ
គួរហៅថា ក្សត្រិយ៍ ឬគេគួរហៅថា ព្រាហ្មណ៍ ។ បពិត្រព្រះគោតម
ដ៏ចម្រើន បុត្រដែលកើតឡើង ដោយព្រាហ្មណកុមារនិងខត្តិយកញ្ញា
នោះ ប្រហែលនឹងមាតាផង ប្រហែលនឹងបិតាផង គេគួរហៅថា
ក្សត្រិយ៍ក៏បាន គេគួរហៅថា ព្រាហ្មណ៍ក៏បាន ។

ព្រាហ្មណ៍វគ្គស្ស អស្សលាយនសុត្តេ វេលាសម្មយោជន្តបមា

[៤២] តំ កី មញ្ញសិ អស្សលាយន ឥធិ វេលំ
 កទ្រិភេន សម្មយោជេយ្យំ តេសំ សម្មយោកមជ្ជាយ
 កិស្សរោ^(១) ជាយេថ យោ សោមិ^(២) វេលាយ
 កទ្រិភេន កិស្សរោ^(៣) ឧប្បន្នោ សិយា សោ មាតុមិ
 សទិសោ មិតុមិ សទិសោ អស្សោតិមិ វត្តព្វោ
 កទ្រិភោតិមិ វត្តព្វោតិ ។ សោ កុមារណ្ណមិ^(៤) សោ
 កោ កោតម អស្សតរោ ហោតិ ឥទំ ហិស្ស កោ
 កោតម ឆាណករណំ បស្សមិ អមុត្រិ ច^(៥) បន
 សានំ^(៦) ន កិញ្ចំ ឆាណករណំ បស្សមីតិ ។

[៤៣] តំ កី មញ្ញសិ អស្សលាយន ឥធិស្ស ទ្វេ
 មាណវកា ភាតរោ សោទរិយា^(៧) ឯកោ អន្នាយកោ
 ឧបដីតោ ឯកោ អន្នាយកោ អនុបដីតោ កមេត្ត
 ព្រាហ្មណា បបមំ កោជេយ្យំ សទ្ធវេ វា ថាលិចាកេ វា

---

១ ឱ. កិសោរោ ។ ២ ឱ. អបិសទ្វោ នត្តិ ។ ៣ ឱ. កិសារោ ។ ៤ ឱ. វេកុរញ្ញាយាតិ ទិស្សតិ ។ ៥ ម. កុណ្ណន្តិ ទិស្សតិ ។ ៥ ឱ. ចសទ្វោ នត្តិ ។ ៦ ម. បនេសានំ ។ ៧ ឱ. ម. សឧទរិយា ។

ព្រាហ្មណ៍វគ្គ អស្សលាយនសូត្រ ឧបមាដោយការបង្កាត់សេះនឹងបាលា

[២២] ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា ម្ចាស់អស្សលាយនៈ អ្នកយល់
 សេចក្តីនោះដូចម្តេច (បើ) ពួកមនុស្សក្នុងលោកនេះ យកមេសេះទៅ
 បង្កាត់កូននឹងបាលា ក៏កើតកូនឡើង ព្រោះអាស្រ័យសំវាសនៃសត្វទាំង
 ពីរនោះ កូនដែលកើតឡើងដោយមេសេះនិងបាលានោះ ប្រហែលនឹង
 មេផង ប្រហែលនឹងបាផង តើគេគួរហៅថា សេះ ឬគេគួរហៅថា លា ។
 អស្សលាយនៈក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន កូនសត្វនោះ
 ជាកូនសេះអស្សតរ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គគ្រាន់តែ
 ឃើញនូវអំពើផ្សេង ៗ នេះ របស់សេះអស្សតរនោះប៉ុណ្ណោះ ឯនឹង
 ឃើញនូវអំពើផ្សេង ៗ ណាមួយ របស់មាណពជំទង់ទាំងនុ៎ះ ក្នុងន័យ
 ខាងដើមឯណោះផង ក៏ទេ ។

[២៣] ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា ម្ចាស់អស្សលាយនៈ អ្នកយល់សេច-
 ក្តីនោះដូចម្តេច (បើ) មាណពពីរនាក់ ក្នុងលោកនេះ ជាបងប្អូននឹងគ្នា
 កើតក្នុងឧទរជាមួយគ្នា មាណពម្នាក់ជាអ្នកចេះមន្តបានបទ មាណពម្នាក់
 ទៀត ជាអ្នកមិនចេះមន្ត មិនបានបទ បណ្តាមាណពទាំងពីរនោះ តើ
 ពួកព្រាហ្មណ៍អញ្ជើញអ្នកណាឲ្យបរិភោគនូវសទ្ធាភត្ត (ភត្តដែលគេឧទ្ទិស
 ដល់បុគ្គលស្លាប់) ទាំងឡាយ ឬនូវថាលិបាកភត្ត (សម្រាប់) ទាំងឡាយ

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណាសកំ

យញ្ញេ វា ចាហុនេ^(១) វាតិ ។ យោ សោ កោ
 កោតម មាលាវកោ អន្លាយកោ ឧបដីតោ តមេត្ត
 ព្រាហ្មណា បបមំ កោដេយ្យំ សទ្ធវេ វា ថាលិចាកេ
 វា យញ្ញេ វា ចាហុនេ វា កី ហិ កោ
 កោតម អន្លាយកេ អនុបដីតេ ទិដ្ឋំ មហាប្បលំ
 ភវិស្សតីតិ ។

[៤៤] តំ កី មញ្ញសិ អស្សលាយន ឥធាស្ស
 ទ្វេ មាលាវកា ភាតរោ សោទរិយា ឯកោ
 អន្លាយកោ ឧបដីតោ ទុស្សីលោ ចាបធម្មោ ឯកោ
 អន្លាយកោ អនុបដីតោ សីលវា កល្យាណធម្មោ
 កមេត្ត ព្រាហ្មណា បបមំ កោដេយ្យំ សទ្ធវេ វា
 ថាលិចាកេ វា យញ្ញេ វា ចាហុនេ វាតិ ។ យោ
 សោ កោ កោតម មាលាវកោ អន្លាយកោ

---

១ ម. បាហុនកេ ។

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណាសកៈ

នូវយញ្ញភក្តិ (ភក្តិដែលគេរៀបបូជា) ទាំងឡាយ ឬបាហុនភក្តិ (ភក្តិដែលគេនាំមកដើម្បីអាគន្តកៈ) ទាំងឡាយ មុនគេ ។ អស្សលាយនៈ ក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន បណ្តាមាណពទាំងពីរនុ៎ះ មាណពណាចេះមន្ត បានបទ ពួកព្រាហ្មណ៍គួរអញ្ជើញមាណពនោះឲ្យ បរិភោគសទ្ធភក្តិទាំងឡាយ ឬនូវថាលិបាកភក្តិទាំងឡាយ នូវយញ្ញភក្តិ ទាំងឡាយ ឬនូវបាហុនភក្តិទាំងឡាយ មុនគេ បពិត្រព្រះគោតម ដ៏ចម្រើន ទានដែលបុគ្គលឲ្យដល់មាណពដែលមិនចេះមន្ត មិនបានបទ នឹងជាទានមានផលច្រើនដូចម្តេចបាន ។

[៤៤] ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា ម្ចាស់អស្សលាយនៈ អ្នកយល់ សេចក្តីនោះដូចម្តេច (បើ) មានមាណពទាំងពីរនាក់ ក្នុងលោកនេះ ជាបងប្អូននឹងគ្នា កើតក្នុងឧទរជាមួយគ្នា ម្នាក់ជាអ្នកចេះមន្ត បានបទ ជាអ្នកទ្រូស្តសីល មានធម៌ដ៏លាមក ម្នាក់ទៀត ជាអ្នកមិនចេះមន្ត មិន បានបទ តែជាអ្នកមានសីល មានធម៌ល្អ បណ្តាមាណពទាំងពីរនាក់ នោះ តើពួកព្រាហ្មណ៍អញ្ជើញមាណពណា ឲ្យបរិភោគ នូវសទ្ធភក្តិ ទាំងឡាយ ឬនូវថាលិបាកភក្តិទាំងឡាយ នូវយញ្ញភក្តិទាំងឡាយ ឬ នូវបាហុនភក្តិទាំងឡាយ មុនគេ ។ អស្សលាយនមាណព ក្រាបបង្គំ ទូលថា បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន មាណពណា ដែលមិនចេះមន្ត

ព្រាហ្មណវគ្គស្ស អស្សលាយនសុត្តេ ភូតបុព្វកថា

អនុបដិសោ សីលវា កល្យាណធម្មោ តមេត្ត ព្រាហ្មណា
 បបមំ កោដេយ្យំ សន្ទេ វា ថាលិចាកេ វា យញ្ញេ
 វា ចាហុនេ វា កី ហិ កោ កោតម ទុស្សីលេ
 ចាបធម្មេ ទិដ្ឋំ មហាបួលំ ភវិស្សតីតិ ។ បុព្វេ ខោ តំ
 អស្សលាយន ជាតី អគមាសិ ជាតី កន្ធា មន្តេ
 អគមាសិ មន្តេ កន្ធា តមេវ បបេត្វា^(១) ចាតុវណ្ណិ
 សុទ្ធិ បច្ចាតតោ យមហំ បញ្ញបេមីតិ ។ ឯវំ វុត្តេ
 អស្សលាយនោ មាណវោ តុណ្ណិកូតោ មជ្ឈកូតោ
 បត្តកូតោ អនោមុខោ បជ្ឈាយនោ អប្បដិកាលោ
 និសីទិ ។

[៤៥] អថខោ ភកវា អស្សលាយនំ មាណវំ
 តុណ្ណិកូតំ មជ្ឈកូតំ បត្តកូតំ អនោមុខំ បជ្ឈាយនំ
 អប្បដិកាលំ វិទិត្វា អស្សលាយនំ មាណវំ ឯតទ-
 វោច ភូតបុព្វំ អស្សលាយន សត្តន្តំ ព្រាហ្មណិសីនំ

---

១ ឱ. តមេតំ ត្វន្តិ ទិស្សតិ ។ ម. តបេ អគមាសិ ។ តបេ កន្ធាតិ ទិស្សតិ ។

ព្រាហ្មណ៍វគ្គ អស្សលាយនសូត្រ ទ្រង់ដំណាលរឿងព្រេង

មិនបានបទ តែជាអ្នកមានសីល មានធម៌ល្អ បណ្តាមាណពទាំងពីរ
 នាក់នុ៎ះ ពួកព្រាហ្មណ៍គួរអញ្ជើញមាណពនោះ ឲ្យបរិភោគនូវសទ្ធាភត្ត
 ទាំងឡាយ ឬនូវថាលិបាកភត្តទាំងឡាយ នូវយញ្ញភត្តទាំងឡាយ ឬនូវ
 បាហុនភត្តទាំងឡាយ មុនគេ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ទានដែល
 បុគ្គលឲ្យដល់មាណព ទ្រុស្តសីល មានធម៌ដ៏លាមក នឹងជាទានមាន
 ផលច្រើនដូចម្តេចបាន ។ ម្នាលអស្សលាយនៈ កាលពីមុន អ្នកអាងជាតិ
 កំណើត លុះអាងជាតិកំណើតហើយ អ្នកអាងមន្តទាំងឡាយ លុះអាងមន្ត
 ទាំងឡាយហើយ ត្រឡប់ជាលើកលែងនូវមន្តនោះ ហើយមកប្រកាន់យក
 នូវសេចក្តីបរិសុទ្ធក្នុងវណ្ណៈទាំង ៤ តាមដែលតថាគតបញ្ញត្តិវិញ ។ កាល
 បើព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់យ៉ាងនេះហើយ អស្សលាយនមាណព
 ក៏អង្គុយស្ងៀម ក្រអឺម ទន់កល្យៀក ដាក់មុខជ្រប់ លែងមាត់សោះ ។

[៤៥] លុះព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ជ្រាបច្បាស់ ថាអស្សលាយន-
 មាណពនៅស្ងៀម ក្រអឺម ទន់កល្យៀក ដាក់មុខជ្រប់ លែងមាត់ក
 ហើយ ទើបទ្រង់ត្រាស់នឹងអស្សលាយនមាណពដូច្នោះថា ម្នាលអស្ស-
 លាយនៈ កាលពីព្រេងនាយ មានព្រាហ្មណ៍សិ ៧ នាក់ ដែលអាស្រ័យ

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណាសកំ

អញ្ញាយតនេ បណ្ណកុដីសុ សម្មន្តានំ ឯវរូបំ ចាបកំ
 ទិដ្ឋិតតំ ឧប្បន្នំ ហោតិ ព្រាហ្មណា វ សេដ្ឋោ វណ្ណោ
 ហីនោ អញ្ញោ វណ្ណោ ។ មេ ។ ព្រហ្មនាយាទាតិ ។
 អស្សោសិ ខោ អស្សលាយន អសិតោ ទេវលោ
 ឥសិ សត្តន្នំ កិវ ព្រាហ្មណីសីនំ អញ្ញាយតនេ
 បណ្ណកុដីសុ សម្មន្តានំ ឯវរូបំ ចាបកំ ទិដ្ឋិតតំ
 ឧប្បន្នំ ហោតិ ព្រាហ្មណា វ សេដ្ឋោ វណ្ណោ ។ មេ ។
 ព្រហ្មនាយាទាតិ ។ អថខោ អស្សលាយន អសិតោ
 ទេវលោ ឥសិ កេសមស្សំ កហ្មេត្វា មញ្ជេជ្ជវណ្ណានិ
 ទុស្សានិ និវាសេត្វា អគលិយោ^(១) ឧទាហនា អា-
 ហេហិត្វា ជាតរូបមយំ ទណ្ហំ កហេត្វា សត្តន្នំ
 ព្រាហ្មណីសីនំ បត្តិណ្ឌិលេ^(២) ចាតុរហោសិ ។ អថខោ
 អស្សលាយន អសិតោ ទេវលោ ឥសិ សត្តន្នំ
 ព្រាហ្មណីសីនំ បត្តិណ្ឌិលេ ចន្ត័មមាទោ ឯវមាហា ហន្ធុ
 កោ នុ ខោ ឥមេ ភវន្តោ ព្រាហ្មណីសយោ កន្តា^(៣)

១ ឱ. អដលិយោ ។ ម. បដលិយោ ។ ២ ឱ. ម. បត្តណ្ឌិលេ ។ ៣ ឱ. គតា ។

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណាសកៈ

នៅក្នុងបណ្ណកុដិ (កុដិស្លឹក) ទាំងឡាយ នាដងព្រៃ កើតគំនិតអាក្រក់
មានសភាពយ៉ាងនេះថា ពួកព្រាហ្មណ៍ ទើបជាវណ្ណៈប្រសើរ វណ្ណៈឯ
ទៀត ជាវណ្ណៈថោកទាប ។ បេ ។ ជាញាតិនឹងព្រហ្ម ។ ម្នាលអស្សុលា-
យនៈ អសិតទេវលតសី បានឮដំណឹងថា ព្រាហ្មណតសីទាំង ៧ នាក់
ដែលអាស្រ័យនៅក្នុងបណ្ណកុដិទាំងឡាយ នាដងព្រៃ កើតគំនិតអាក្រក់
មានសភាពយ៉ាងនេះថា ពួកព្រាហ្មណ៍ ទើបជាវណ្ណៈប្រសើរ ។ បេ ។
ជាញាតិនឹងព្រហ្ម ។ ម្នាលអស្សុលាយនៈ គ្រានោះ អសិតទេវល-
តសី កោរសក់ និងពុកមាត់ពុកចង្កា ស្លៀកសំពត់ពណ៌ហង្សបាទ ពាក់
ស្បែកជើង ៤ ជាន់ កាន់ដំបងដែលរចនាដោយប្រាក់និងមាស ស្រាប់
តែឃើញប្រាកដនាបរិវេណនៃបណ្ណសាលា របស់ព្រាហ្មណតសីទាំង ៧
នាក់ ។ ម្នាលអស្សុលាយនៈ លំដាប់នោះ អសិតទេវលតសីដើររោកក្បែរ
បរិវេណនៃបណ្ណសាលារបស់ព្រាហ្មណតសីទាំង ៧ នាក់ ក៏ស្រែកហៅ
យ៉ាងនេះថា ចុះព្រាហ្មណតសីដ៏ចម្រើនទាំងនេះ ទៅឯណាទៅហើយ

ព្រាហ្មណវគ្គស្ស អស្សុលាយនសុត្តេ ភូតបុព្វកថា

ហន្ត កោ នុ ខោ ឥមេ ភវន្តោ ព្រាហ្មណ៍-
 សយោ កត្តាតិ ។ អថខោ អស្សុលាយន សត្ត
 ព្រាហ្មណ៍សយោ អសិតំ ទេវលំ ឥសី ឯតទហេតុំ^(១)
 កោ នាយំ^(២) កាមណ្ណាលរូទោ វិយ សត្តន្តំ ព្រាហ្ម-
 ណ៍សីនំ បត្តិណ្ណាលេ ចង្គមមាដោ ឯវមាហា ហន្ត
 កោ នុ ខោ ឥមេ ភវន្តោ ព្រាហ្មណ៍សយោ កត្តា
 ហន្ត កោ នុ ខោ ឥមេ ភវន្តោ ព្រាហ្មណ៍សយោ
 កត្តាតិ ហន្ត នំ អភិសប្បិស្សាមាតិ ។ អថខោ
 អស្សុលាយន សត្ត ព្រាហ្មណ៍សយោ អសិតំ
 ទេវលំ ឥសី អភិសប្បិសុ ភស្មា ចបលី^(៣) ហោហិ
 ភស្មា ចបលី ហោហិ ភស្មា ចបលី ហោហិតិ ។
 យថា យថា ខោ អស្សុលាយន សត្ត ព្រាហ្មណ៍-
 សយោ អសិតំ ទេវលំ ឥសី អភិសប្បិសុ តថា
 តថា អសិតោ ទេវលោ ឥសិ អភិរូបតរោ ចេវ
 ហោតិ ទស្សនីយតរោ ច ចាសាទិកតរោ ច ។

---

១ ឱ. អថខោ អស្សុលាយន សត្តន្តំ ព្រាហ្មណ៍សីនំ ឯតទហោសីតិ ទិស្សតិ ។ ម. អថ
 អស្សុលាយន... ។ ២ ម. បនាយំ ។ ៣ ឱ. ម. វសលី ។

ព្រាហ្មណវគ្គ អស្សលាយនសូត្រ ទ្រង់ដំណាលរឿងព្រេង

ចុះព្រាហ្មណ៍សីដ៏ចម្រើនទាំងនេះ ទៅឯណាទៅហើយ ។ ម្នាល
អស្សលាយនៈ ព្រាហ្មណ៍សីទាំង ៧ នាក់ ក៏និយាយនឹងអសិតទេវល-
តសីដូច្នោះថា យើងរណាហ្នឹង មានសភាពដូចជាក្មេងអ្នកស្រុក មក
ដើររោកក្បែរវិវារវេណនៃបណ្ណសាលា របស់ព្រាហ្មណ៍សីទាំង ៧ នាក់
ស្រែកហៅយ៉ាងនេះថា ចុះព្រាហ្មណ៍សីដ៏ចម្រើនទាំងនេះ ទៅឯណា
ទៅហើយ ចុះព្រាហ្មណ៍សីដ៏ចម្រើនទាំងនេះទៅឯណាហើយដូច្នោះ បើ
ដូច្នោះ យើងនឹងប្រទេចផ្កាសាវា ។ ម្នាលអស្សលាយនៈ លំដាប់នោះ
ព្រាហ្មណ៍សីទាំង ៧ នាក់ ក៏ប្រទេចផ្កាសា នូវអសិតទេវលតសីថា
បុរសចង្រៃឯងចូរវិនាសដូចជាផេះ បុរសចង្រៃឯងចូរវិនាសដូចជាផេះ
បុរសចង្រៃឯងចូរវិនាសដូចជាផេះ ។ ម្នាលអស្សលាយនៈ ព្រាហ្មណ៍-
សីទាំង ៧ នាក់ ប្រទេចផ្កាសាអសិតទេវលតសី យ៉ាងណា យ៉ាង
ណា ក៏អសិតទេវលតសី រឹងរិតតែមានរូបល្អក្រៃលែងផង គួរពិតពិត
រមើលមើលក្រៃលែងផង គួរជាទីជ្រះថ្លាក្រៃលែងផង យ៉ាងនោះ ។ ។

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណាសកំ

អថខោ អស្សុលាយន សត្តន្នំ ព្រាហ្មណ៍សីនំ ឯតទ-
 ហោសិ មោយំ វត ជោ តទោ អប្បលំ ព្រហ្មចរិយំ
 មយំ ហិ បុព្វេ យំ អភិសទាម ភស្មា ចបសី
 ហោហីតិ ភស្មា^(១) ភវតិ ឯកទ្វេ ឥមំ បន មយំ
 យថា យថា អភិសទាម តថា តថា អភិរូបតរោ
 ចេវ ហោតិ ទស្សនីយតរោ ច ចាសាទិកតរោ
 ចាតិ ។ ន ភវន្តានំ មោយំ តទោ ន បនាប្បលំ
 ព្រហ្មចរិយំ ឥដ្ឋិ ភវន្តោ យោ មយិ មនោបទោសោ
 តំ បដហថាតិ ។ យោ ភវតិ មនោបទោសោ តំ
 បដហាម កោ នុ ភវំ ហោតីតិ ។ សុតោ ជោ
 ភវតំ អសិតោ ទេវលោ ឥសីតិ ។ ឯវំ កោតិ^(២) ។
 សោ ខ្វាហំ កោ ហោមីតិ ។ អថខោ អស្សុលាយន

១ ឱ. ភស្មាវ ។ ២ ឱ. ម. ឥតិសទ្វេ នត្ថិ ។

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណាសកៈ

ម្នាលអស្សុលាយនៈ ព្រាហ្មណាតសីទាំង ៧ នាក់ ក៏មានសេចក្តីត្រិះរិះ ដូច្នោះថា ឱហ្ន៎ តបៈរបស់ពួកយើង សោះសូន្យហើយតើ ព្រាហ្មចរិយៈ របស់ពួកយើង មិនមានផលទេតើ ព្រោះកាលពីមុន ពួកយើងប្រទេច ផ្កាសានូវមនុស្សណាថា បុរសចង្រៃឯងចូរវិនាសដូចជាផេះដូច្នោះ មនុស្ស ខ្លះនោះរលាយទៅជាផេះទៅហើយ តែឥឡូវពួកយើង ប្រទេចផ្កាសា បុរសនេះយ៉ាងណា ។ បុរសនោះរឹងរិតតែមានរូបល្អក្រៃលែងផង គួរពិត ពីលមើលមើលក្រៃលែងផង គួរជាទីជ្រះថ្លាក្រៃលែងផង យ៉ាងនោះ ។ ។ អសិតទេវលតសី និយាយប្រាប់ថា តបៈរបស់អ្នកដ៏ចម្រើនទាំងឡាយ មិនទាន់សោះសូន្យនៅឡើយទេ ទាំងព្រាហ្មចរិយៈក៏មិនមែនឥតផលដែរ ណ្ហើយបើអ្នកដ៏ចម្រើនទាំងឡាយ មានចិត្តប្រទូស្តមករកយើងបែបណា ចូរលះចិត្តប្រទូស្ត បែបនោះចេញ ។ ព្រាហ្មណាតសីទាំង ៧ នាក់ និយាយថា បើមានចិត្តប្រទូស្តបែបណា ពួកយើងនឹងលះបង់ នូវចិត្ត ប្រទូស្តបែបនោះចេញ ចុះអ្នកដ៏ចម្រើន ជាអ្វីទៅអេះ ។ អសិត- ទេវលតសីសួរថា ចុះអ្នកដ៏ចម្រើនទាំងឡាយ ដែលឮឈ្មោះអសិត- ទេវលតសី ដែរឬទេ ។ តសីទាំង ៧ នាក់ឆ្លើយថា បាទលោក ដ៏ចម្រើន ។ អសិតទេវលតសីប្រាប់ថា ម្នាលអ្នកដ៏ចម្រើន យើង ហ្នឹងហើយ ជាអសិតទេវលតសី ។ ម្នាលអស្សុលាយនៈ គ្រានោះ

ព្រាហ្មណវគ្គស្ស អស្សុលាយនសុត្តេ ភូតបុព្វកថា

សត្ត ព្រាហ្មណិសយោ អសិតំ ទេវលំ ឥសី អភិវាទេតុំ
 ឧបក្កមីសុ^(១) ។ អថខោ អស្សុលាយន អសិតោ
 ទេវលោ ឥសី សត្ត ព្រាហ្មណិសយោ ឯតទរោច
 សុតមេតំ កោ សត្តន្ទំ កិរ ព្រាហ្មណិសីនំ អញ្ញា-
 យតនេ បណ្ណកុដីសុ សម្មដ្ឋានំ ឯវរូបំ ចាបកំ
 ទិដ្ឋិតតំ ឧប្បន្ទំ ព្រាហ្មណា វ សេដ្ឋោ វណ្ណោ ហីនោ
 អញ្ញោ វណ្ណោ ព្រាហ្មណា វ សុក្កោ វណ្ណោ កណ្ណោ
 អញ្ញោ វណ្ណោ ព្រាហ្មណា វ សុដ្ឋន្តិ នោ អព្រាហ្ម-
 ណា ព្រាហ្មណា វ ព្រហ្មនោ បុត្តា ឱរសា មុខតោ
 ជាតា ព្រហ្មជា ព្រហ្មនិម្មិតា ព្រហ្មនាយាទាតិ ។ ឯវំ
 កោតិ ។ ជានន្តិ បន កោន្តោ យា ជនិមាតា^(២)
 ព្រាហ្មណំយេវ អភមាសិ នោ អព្រាហ្មណន្តិ ។
 នោ ហិទំ កោ ។ ជានន្តិ បន កោន្តោ

១ ឱ. ឧបសង្កមីសុ ។ ២ ម. ជិនកា មាតា ។

ព្រាហ្មណវគ្គ អស្សលាយនសូត្រ ទ្រង់ដំណាលរឿងព្រេង

ព្រាហ្មណសីទាំង ៧ នាក់ ចូលទទួបទៅក្រាបថ្វាយបង្គំអសិតទេវល-
 តសី ។ ម្ចាស់អស្សលាយនៈ លំដាប់នោះ អសិតទេវលតសី
 និយាយនឹងព្រាហ្មណសីទាំង ៧ នាក់ ដូច្នោះថា ម្ចាស់អ្នកដ៏
 ចម្រើនទាំងឡាយ ខ្ញុំបានឮថា ព្រាហ្មណសីទាំង ៧ នាក់ ដែលនៅ
 អាស្រ័យក្នុងបណ្ណកុដិទាំងឡាយ នាដងព្រៃ កើតទិដ្ឋិអាក្រក់ មាន
 សភាពយ៉ាងនេះថា ពួកព្រាហ្មណ៍ទើបជាវណ្ណៈប្រសើរ វណ្ណៈឯទៀតជា
 វណ្ណៈថោកទាប ពួកព្រាហ្មណ៍ទើបជាវណ្ណៈស វណ្ណៈឯទៀតជាវណ្ណៈ
 ខ្មៅ ពួកព្រាហ្មណ៍ទើបបរិសុទ្ធ មិនមែនពួកព្រាហ្មណ៍ មិនបរិសុទ្ធទេ
 ពួកព្រាហ្មណ៍ ជាបុត្រជាឱរសរបស់ព្រហ្ម កើតពីព្រះឱស្ឋព្រហ្ម មាន
 ព្រហ្មជាអ្នកបង្កើត មានព្រហ្មជាអ្នកនិម្មិត ជាញាតិនឹងព្រហ្ម ដូច្នោះ
 មែនឬ ។ តសីទាំង ៧ នាក់ឆ្លើយថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន យ៉ាង
 ហ្នឹងមែនហើយ ។ អសិតទេវលតសីសួរទៀតថា អ្នកដ៏ចម្រើនទាំង-
 ឡាយដឹងថាស្រ្តី ដែលជាមាតាបង្កើត (របស់អ្នកទាំងឡាយ) សុទ្ធតែ
 យកព្រាហ្មណ៍ជាស្វាមី មិនយកបុរស ដែលមិនមែនព្រាហ្មណ៍ទេឬ ។
 មិនយកទេ លោកដ៏ចម្រើន ។ ចុះអ្នកដ៏ចម្រើនទាំងឡាយ ដឹងថា

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណាសកំ

យោ ជនិមាតុ មាតា យាវ សត្តមា មាតុ^(១)
 មាតាមហាយុតា ព្រាហ្មណំយេវ អកមាសិ ឆោ
 អព្រាហ្មណានិ ។ ឆោ ហិទំ កោ ។ ជានន្តិ បន
 កោន្តោ យោ ជនិមិតា^(២) ព្រាហ្មណំយេវ អកមាសិ
 ឆោ អព្រាហ្មណានិ ។ ឆោ ហិទំ កោ ។ ជានន្តិ
 បន កោន្តោ យោ ជនិមិតុ មិតា យាវ សត្តមា
 មិតុ^(៣) មិតាមហាយុតា ព្រាហ្មណំយេវ អកមាសិ
 ឆោ អព្រាហ្មណានិ ។ ឆោ ហិទំ កោ ។ ជានន្តិ
 បន កោន្តោ យថា កព្ពស្ស អវក្កន្តិ ហោតីតិ ។
 ជាធាម មយំ កោ យថា កព្ពស្ស អវក្កន្តិ ហោតិ
 ឥធម មាតាមិតរោ ច^(៤) សន្និបតិតា ហោន្តិ មាតា
 ច ឧតុនី ហោតិ កន្ធព្វោ ច បច្ចុបដ្ឋិតោ ហោតិ
 ឯវំ តិណ្ណំ សន្និបាតា កព្ពស្ស អវក្កន្តិ ហោតីតិ ។

---

១ ឱ. មាតុតិ ន ទិស្សតិ ។ ២ ម. ជនតោ មិតា ។ ៣ ឱ. មិតុតិ ន ទិស្សតិ ។
 ៤ ឱ. វ ។

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណាសកៈ

ស្រ្តីដែលជាមាតានៃមាតាបង្កើត (របស់អ្នកទាំងឡាយ) ដរាបដល់គូនៃ
 ដីដូនរបស់ម្តាយ ៧ តមក សុទ្ធតែយកព្រាហ្មណ៍ជាស្វាមី មិនយកបុរស
 ដែលមិនមែនព្រាហ្មណ៍ទេ ។ មិនយកទេ លោកដ៏ចម្រើន ។ ចុះអ្នកដ៏
 ចម្រើនទាំងឡាយ ដឹងថាប្រុសដែលជាបិតាបង្កើត (របស់អ្នកទាំងឡាយ)
 សុទ្ធតែយកព្រាហ្មណ៍ជាភរិយា មិនយកស្រ្តីដែលមិនមែនជាព្រាហ្មណ៍
 ទេ ។ មិនយកទេ លោកដ៏ចម្រើន ។ ចុះអ្នកដ៏ចម្រើនទាំងឡាយ
 ដឹងថា ប្រុសដែលជាបិតានៃបិតាបង្កើត (របស់អ្នកទាំងឡាយ) ដរាបដល់
 គូនៃដីតារបស់បិតា ៧ តមក សុទ្ធតែយកព្រាហ្មណ៍ជាភរិយា មិនយក
 ស្រ្តីដែលមិនមែនជាព្រាហ្មណ៍ទេ ។ មិនយកទេ លោកដ៏ចម្រើន ។
 ចុះអ្នកដ៏ចម្រើនទាំងឡាយដឹងថា ការចុះកាន់គភ៌ យ៉ាងណាដែរឬ ។
 បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន ពួកយើងដឹងថា ការចុះកាន់គភ៌ (បីយ៉ាង) គឺក្នុង
 លោកនេះមាតានិងបិតាចូបជុំគ្នា ១ មាតាមានរដូវ ១ សត្វបានចុះមកកើត
 ប្រាកដ ១ ការប្រជុំហេតុទាំង ៣ នេះ ទើបឈ្មោះថា ការចុះកាន់គភ៌ ។

ព្រាហ្មណវគ្គស្ស អស្សលាយនសុត្តិ ភូតបុព្វកថា

ជានន្តិ បន កោន្តោ យក្សេ សោ កន្ធព្វោ ខត្តិយោ
 វា ព្រាហ្មណោ វា វេស្សោ វា សុន្នោ វាតិ ។
 ន មយំ កោ ជាធាម យក្សេ សោ កន្ធព្វោ
 ខត្តិយោ វា ព្រាហ្មណោ វា វេស្សោ វា សុន្នោ
 វាតិ ។ ឯវំ សន្តោ កោន្តោ^(១) ជាធាម កេ តុម្ភេ
 ហោថាតិ ។ ឯវំ សន្តោ កោ ន មយំ ជាធាម កេចិ
 មយំ ហោមាតិ ។ តេ ហិ ធាម អស្សលាយន សត្ត
 ព្រាហ្មណិសយោ អសិតេន ទេវលេន ឥសិទា សកេ
 ជាតិវាទេ សមនុយុញ្ជិ យមាទា សមនុក្កាហិយមាទា
 សមនុកាសិយមាទា ន សម្មាយិស្សន្តិ កី បន តំ
 ឯតវហិ មយា សកស្មី ជាតិវាទេ សមនុយុញ្ជិ-
 យមាទោ សមនុក្កាហិយមាទោ សមនុកាសិយមាទោ
 សម្មាយិស្សសិ យេសំ តំ សាចរិយកោ ន
 បុណ្ណោ ទព្វិក្កាហោតិ ។

១ ឱ. ម. កោ ។

ព្រាហ្មណ៍វគ្គ អស្សុលាយនសូត្រ ទ្រង់ដំណាលរឿងព្រេង

ចុះអ្នកដ៏ចម្រើនទាំងឡាយដឹងថា សត្វនោះជាក្សត្រិយ៍ ឬជាព្រាហ្មណ៍
 ជាវេស្សៈឬសុទ្ធៈដែរឬទេ ។ បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន យើងទាំងឡាយមិន
 ដឹងថា សត្វនោះជាក្សត្រិយ៍ ឬជាព្រាហ្មណ៍ ជាវេស្សៈ ឬក៏ជាសុទ្ធៈទេ ។
 កាលបើយ៉ាងនេះ អ្នកដ៏ចម្រើនទាំងឡាយដឹងថា ពួកអ្នកនឹងទៅជាអ្វី
 ឬទេ ។ បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន កាលបើយ៉ាងនេះ យើងទាំងឡាយ
 មិនដឹងថា ពួកយើងនឹងទៅជាអ្វីទេ ។ ព្រះមានព្រះភាគ ត្រាស់ថា
 ម្ចាស់អស្សុលាយនៈ សព្វបើអសិតទេវលតសី ដេញដោល សាកសួរ
 សួរឈ្មោះឈ្មើ ក្នុងជាតិវាទជារបស់ខ្លួនប៉ុណ្ណឹង ព្រាហ្មណ៍តសី ទាំង
 ៧ នាក់នោះ មិនដឹងទៅហើយ ចំណង់បើឥឡូវនេះ តថាគតដេញដោល
 សាកសួរ សួរឈ្មោះឈ្មើ ក្នុងជាតិវាទជារបស់ខ្លួន ធ្វើម្តេចអ្នកនឹងដឹងបាន
 អ្នកមិនស្មើនឹងបុណ្ណៈ ជាអ្នកកាន់វែក ដែលជាកូនសិស្សរបស់តសី
 ទាំង ៧ នាក់នោះផង ។

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណាសកំ

[៤៦]   ឃំ   រុត្តេ   អស្សុលាយនោ   មាលាវោ
 ភកវន្តំ   ឯតទវោច   អភិក្កន្តំ   ភោ   កោតម   ។   បេ   ។
 ឧបាសកំ   មំ   កវំ   កោតមោ   ជាវេតុ   អជ្ជតក្កេ
 ចានុបេតំ   សរណាជ្ជតន្តិ   ។

អស្សុលាយនសុត្តំ តតិយំ និដ្ឋិតំ ។

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណាសកៈ

[៤៦] កាលដែលព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់យ៉ាងនេះហើយ
 អស្សនារាជមហាណាម ក្រាបបង្គំទូលព្រះមានព្រះភាគថា បពិត្រ
 ព្រះគោតម ដ៏ចម្រើន ភ្លឺច្បាស់ណាស់ ។ បេ ។ តាំងពីថ្ងៃនេះទៅ
 សូមព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ទ្រង់ចាំទុកនូវខ្ញុំព្រះអង្គ ថាជាឧបាសក អ្នក
 ដល់សរណៈ ស្មើដោយជីវិត ។

ចប់ អស្សនារាជសូត្រ ទី ៣ ។

ចតុត្តំ យោជមុខសុត្តំ

[៤៧] ឯវម្មេ សុតំ ។ ឯកំ សមយំ អាយស្មា
 ឧទេនោ ពារាណសិយំ វិហារតិ ខេមិយម្ហវនេ ។
 តេន ខោ បន សមយេន យោជមុខោ ព្រាហ្មណោ
 ពារាណសី អនុប្បត្តោ ហោតិ កេនចិនេវ ករណីយេ-
 ន ។ អថខោ យោជមុខោ ព្រាហ្មណោ ជដ្ឋ្យវិហារំ
 អនុចដ្ឋមមាណោ អនុវិចារមាណោ យេន ខេមិយម្ហវនំ
 តេនុបសដ្ឋមិ ។ តេន ខោ បន សមយេន អាយស្មា
 ឧទេនោ អញ្ចកាសេ ចដ្ឋមតិ ។ អថខោ យោជមុខោ
 ព្រាហ្មណោ យេន អាយស្មា ឧទេនោ តេនុបសដ្ឋមិ
 ឧបសដ្ឋមិត្វា អាយស្មតា ឧទេនេន សទ្ធិ សម្មោទិ
 សម្មោទនីយំ កថំ សារាណីយំ វីតិសារេត្វា អាយស្មន្តំ
 ឧទេនំ ចដ្ឋមន្តំ អនុចដ្ឋមមាណោ ឯវមាហា អម្ពោ
 សមណា នត្តិ ជម្មិកោ បរិព្វដោ^(១) ឯវំ មេ ឯត្ត
 ហោតិ តព្វា ខោ កវន្ត្រចានំ វា អនស្សនា យោ
 វា បនេត្ត ជម្មោតិ ។

---

១ ឱ. បរិព្វាជោតិ ទិស្សតិ ។

យោជមុខសូត្រ ទី ៤

[៤៧] ខ្ញុំបានស្តាប់មកយ៉ាងនេះ ។ សម័យមួយ ឧទេនភិក្ខុ
មានអាយុ នៅក្នុងខេមិយម្ពវ័ន (ព្រៃស្វាយ ឈ្មោះខេមិយៈ) ជិត
ក្រុងពារាណសី ។ ក៏សម័យនោះ ព្រាហ្មណ៍ឈ្មោះយោជមុខ បាន
មកដល់ក្រុងពារាណសី ដោយកិច្ចការណាមួយ ។ លំដាប់នោះ
យោជមុខព្រាហ្មណ៍ ដើរចង្រ្កមទៅ ដើរចង្រ្កមមក ដើម្បីសម្រាកស្នង
បន្តិច រួចចូលសំដៅទៅកាន់ខេមិយម្ពវ័ន ។ សម័យនោះឯង ឧទេនភិក្ខុ
មានអាយុ កំពុងចង្រ្កមក្នុងទីវាល ។ ខណៈនោះ យោជមុខព្រាហ្មណ៍
ចូលសំដៅ ទៅរកឧទេនភិក្ខុមានអាយុ ត្រង់កន្លែងដែលលោកនៅ
លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ពោលពាក្យរាក់ទាក់សំណេះសំណាលទៅរក
ឧទេនភិក្ខុមានអាយុ លុះបញ្ចប់ពាក្យដែលគួររីករាយ និងពាក្យដែលគួរ
រលឹកហើយ ដើរចង្រ្កមតាមឧទេនភិក្ខុមានអាយុ ដែលកំពុងចង្រ្កម
និយាយយ៉ាងនេះបណ្តើរថា បពិត្រសមណៈដ៏ចម្រើន ផ្លូវសប្បុរសដោយ
ធម៌មិនមានទេ សេចក្តីចូលចិត្តរបស់ខ្ញុំក្នុងផ្លូវនេះយ៉ាងនេះ បានជាខ្ញុំ
ចូលចិត្តដូច្នោះ ព្រោះមិនឃើញជនទាំងឡាយ មានសភាពដូចលោក
ដ៏ចម្រើនផង ព្រោះមិនឃើញធម៌ក្នុងផ្លូវនេះផង ។

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណាសកំ

[៤៨] ឯវំ រុត្តេ អាយស្មា ឧទេនោ ចង្ក្រមា
ឱរោហិត្វា វិហារំ បរិសិត្វា បញ្ញត្តេ អាសនេ
និសីទិ ។ យោជមុខោបិ ខោ ព្រាហ្មណោ ចង្ក្រមា
ឱរោហិត្វា វិហារំ បរិសិត្វា ឯកមន្តំ អដ្ឋាសិ ។
ឯកមន្តំ បិតំ ខោ យោជមុខំ ព្រាហ្មណំ អាយស្មា
ឧទេនោ ឯតទរោច សំវិជ្ជន្តេ ខោ ព្រាហ្មណ
អាសនានិ សចេ អាកដ្ឋសិ និសីទាតិ ។ ឯតទេវ
ខោ បន មយំ កោតោ ឧទេនស្ស អាកមយមាណ
ន^(១) និសីទាម កថំ ហិ ឆាម មាទិសោ បុព្វេ អនិ-
មន្តិតោ អាសនេ និសីទិតព្វំ មញ្ញេយ្យាតិ ។ អថខោ
យោជមុខោ ព្រាហ្មណោ អញ្ញតំ ជីចំ អាសនំ
តហោត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសិទ្ធោ
ខោ យោជមុខោ ព្រាហ្មណោ អាយស្មន្តំ ឧទេនំ
ឯតទរោច អម្ពោ សមណោ នត្តិ ធម្មិកោ
បរិព្វដោ ឯវំ មេ ឯតុ ហោតិ តព្វា ខោ

១ ម. នសទ្វោ នត្តិ ។

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណាសកៈ

[៤៨] កាលយោធមុខព្រាហ្មណ៍ និយាយយ៉ាងនេះហើយ
 ឧទេនភិក្ខុមានអាយុ ក៏ចុះអំពីទីចង្រ្កមចូលទៅកាន់វិហារ ហើយអង្គុយ
 លើអាសនៈ ដែលគេក្រាលបម្រុងទុក ។ ចំណែកយោធមុខព្រាហ្មណ៍
 ក៏ចុះអំពីចង្រ្កម ហើយចូលទៅកាន់វិហារ បិតក្នុងទីដ៏សមគួរដែរ ។
 លុះយោធមុខព្រាហ្មណ៍ បិតក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ទើបឧទេនភិក្ខុមាន
 អាយុនិយាយដូច្នោះថា ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ អាសនៈទាំងឡាយមានគ្រប់
 គ្រាន់ ប្រសិនបើអ្នកត្រូវការ អញ្ជើញអង្គុយចុះ ។ យោធមុខព្រាហ្មណ៍
 ឆ្លើយថា យើងរង់ចាំឧទេនភិក្ខុដ៏ចម្រើនទេតើ យើងមិនហ៊ានអង្គុយលើ
 អាសនៈនុំទេ ព្រោះថាបុគ្គលប្រហែលដូចខ្ញុំ បើគេមិនអញ្ជើញមុនហើយ
 ធ្វើម្តេចនឹងហ៊ានអង្គុយលើអាសនៈ ។ លំដាប់នោះ យោធមុខព្រាហ្មណ៍
 កាន់យកអាសនៈដ៏ទាបមួយ ហើយអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះយោធមុខ-
 ព្រាហ្មណ៍ អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ បាននិយាយដូច្នោះនឹងឧទេន-
 ភិក្ខុមានអាយុថា បពិត្រសមណៈដ៏ចម្រើន ផ្លូវសប្បុរសដោយធម៌មិនមាន
 ទេ សេចក្តីចូលចិត្តរបស់ខ្ញុំ ក្នុងផ្លូវយ៉ាងនេះ បានជាខ្ញុំចូលចិត្តដូច្នោះ

ព្រាហ្មណវគ្គស្ស យោជមុខសុត្តេ ចត្តារោ បុគ្គលា

កវន្ត្រូចានំ វា អទស្សនា យោ វា បនេត្ត ធម្មោតិ ។
 សចេ ខោ បន មេ ភំ ព្រាហ្មណ អនុមញ្ញេយ្យំ អនុ-
 ជានេយ្យាសិ បដិក្កោសេតព្វញ្ច បដិក្កោសេយ្យាសិ
 យស្ស ច បន មេ កាសិតស្ស អត្ថំ ន ជានេយ្យាសិ
 មម៌យេវ តត្ថ ឧត្តរី បដិបុច្ឆេយ្យាសិ ឥទំ កោ
 ឧទេន កចំ ឥមស្ស កូត្តោតិ ឯវំ កត្វា សិយា
 នោ ឯត្ថ កថាសល្លាទោតិ ។ អនុមញ្ញេយ្យំ ខ្វាហំ
 កោតោ ឧទេនស្ស អនុជានិស្សាមិ បដិក្កោសិតព្វញ្ច
 បដិក្កោសិស្សាមិ យស្ស ច បនាហំ កោតោ
 ឧទេនស្ស កាសិតស្ស អត្ថំ ន ជានិស្សាមិ កវន្ត្រូ-
 យេវ តត្ថ ឧទេនំ ឧត្តរី បដិបុច្ឆិស្សាមិ ឥទំ កោ
 ឧទេន កចំ ឥមស្ស កូត្តោតិ ឯវំ កត្វា ហោតុ
 នោ ឯត្ថ កថាសល្លាទោតិ ។

[៤៩] ចត្តារោមេ ព្រាហ្មណ បុគ្គលា សន្តោ សំ-
 វិជ្ជាមាណ លោកស្មី កតមេ ចត្តារោ ឥធម ព្រាហ្មណ
 ឯកច្ចោ បុគ្គលោ អត្តន្តទោ ហោតិ អត្តបរិតាបនា-
 នុយោកមនុយុត្តោ ឥធម បន ព្រាហ្មណ ឯកច្ចោ

ព្រាហ្មណវគ្គ យោជមុខសូត្រ បុគ្គលបួនពួក

ព្រោះមិនឃើញជនទាំងឡាយ មានសភាពដូចលោកដ៏ចម្រើនផង ព្រោះ
 មិនឃើញធម៌ ក្នុងផ្លូវនេះផង ។ ឧទេនភិក្ខុតបថា ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍
 ប្រសិនបើអ្នកត្រូវការចង់ដឹងភាសិតដែលគួរដឹង ត្រូវឃាត់ភាសិតដែលគួរ
 ឃាត់របស់អាត្មា បើអ្នកមិនដឹងនូវសេចក្តីនៃភាសិតណា របស់អាត្មាទេ
 អ្នកត្រូវសួរក្នុងភាសិតនោះ នឹងអាត្មាតទៅទៀតថា បពិត្រឧទេនដ៏ចម្រើន
 ភាសិតនេះដូចម្តេច សេចក្តីនៃភាសិតនេះដូចម្តេច កាលបើធ្វើយ៉ាងនេះ
 ហើយ យើងទាំង ២ នាក់ទើបគួរនឹងចរចាគ្នា ក្នុងភាសិតនុ៎ះ តទៅ
 ទៀតបាន ។ យោជមុខព្រាហ្មណ៍ធ្វើយថា ខ្ញុំត្រូវដឹងនូវភាសិតដែលគួរ
 ដឹង ត្រូវឃាត់នូវភាសិតដែលគួរឃាត់ របស់ឧទេនដ៏ចម្រើន តែថាបើខ្ញុំមិន
 ដឹងនូវសេចក្តីនៃភាសិតណា របស់ឧទេនដ៏ចម្រើនទេ ខ្ញុំនឹងសួរនូវឧទេន
 ដ៏ចម្រើនក្នុងភាសិតនោះ តទៅទៀតថា បពិត្រឧទេនដ៏ចម្រើន ភាសិតនេះ
 ដូចម្តេច សេចក្តីនៃភាសិតនេះដូចម្តេច លុះធ្វើយ៉ាងនេះហើយ យើង
 ទាំង ២ នាក់ ទើបគួរនឹងចរចាគ្នា ក្នុងភាសិតនុ៎ះ តទៅទៀតបាន ។

[៤៧] ឧទេនភិក្ខុតបថា ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ បុគ្គល ៤ ពួកនេះ
 មានក្នុងលោក បុគ្គល ៤ ពួកតើដូចម្តេច ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ បុគ្គលខ្លះ
 ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកកម្តៅខ្លួនឯង ទាំងបានប្រកបរឿយ ។ នូវការព្យា-
 យាមកម្តៅខ្លួនឯង ១ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ មួយទៀត បុគ្គលខ្លះក្នុងលោក

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណាសកំ

បុគ្គលោ បរន្តោ ហោតិ បរហិតាបនាណុយោកមនុ-
 យុត្តោ ឥធិ បន ព្រាហ្មណ ឯកច្ចោ បុគ្គលោ អត្ត-
 ន្តោ ច អត្តបរិភាបនាណុយោកមនុយុត្តោ បរន្តោ ច
 បរហិតាបនាណុយោកមនុយុត្តោ ឥធិ បន ព្រាហ្មណ
 ឯកច្ចោ បុគ្គលោ នេវត្តន្តោ ហោតិ នាត្តបរិភាបនា-
 នុយោកមនុយុត្តោ ន បរន្តោ ន បរហិតាបនាណុ-
 យោកមនុយុត្តោ សោ អនត្តន្តោ អបរន្តោ ទិដ្ឋេវ
 ធម្មេ និច្ឆាតោ និព្វតោ សីតិភូតោ សុខប្បដិសំវេទី
 ព្រហ្មកូតេន អត្តនា វិហារតិ ឥមេសំ ព្រាហ្មណ
 ចតុដ្ឋំ បុគ្គលានំ កតមោ តេ បុគ្គលោ ចិត្តំ
 អារាដេតីតិ ។ យាយំ ភោ ឧទេន បុគ្គលោ
 អត្តន្តោ អត្តបរិភាបនាណុយោកមនុយុត្តោ អយំ មេ
 បុគ្គលោ ចិត្តំ នារាដេតិ យោចាយំ ភោ ឧទេន
 បុគ្គលោ បរន្តោ បរហិតាបនាណុយោកមនុយុត្តោ

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណាសកៈ

នេះ ជាអ្នកកម្តៅបុគ្គលដទៃ ទាំងបានប្រកបរឿយ ។ នូវការព្យាយាម
 កម្តៅបុគ្គលដទៃ ១ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ មួយទៀត បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ
 កម្តៅខ្លួនឯង ទាំងបានប្រកបរឿយ ។ នូវការព្យាយាមកម្តៅខ្លួនឯងផង
 កម្តៅបុគ្គលដទៃ ទាំងបានប្រកបរឿយ ។ នូវការព្យាយាមកម្តៅបុគ្គលដទៃ
 ផង ១ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ មួយទៀត បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកមិន
 កម្តៅខ្លួនឯង ទាំងមិនបានប្រកបរឿយ ។ នូវការព្យាយាមកម្តៅខ្លួនឯង
 ជាអ្នកមិនកម្តៅបុគ្គលដទៃ ទាំងមិនបានប្រកបរឿយ ។ នូវការព្យាយាម
 កម្តៅបុគ្គលដទៃ បុគ្គលនោះ មិនកម្តៅខ្លួនឯង មិនកម្តៅបុគ្គល
 ដទៃ មិនមានសេចក្តីស្រែកឃ្លាន មានតែសេចក្តីរំលត់ទុក្ខ ត្រជាក់ត្រជុំ
 ទទួលសេចក្តីសុខ មានខ្លួនដ៏ប្រសើរ ១ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ បណ្ណាបុគ្គល
 ទាំង ២ ពួកនេះ តើបុគ្គលណាអាចញ៉ាំងចិត្តអ្នក ឲ្យត្រេកអរបាន ។
 យោងមុខព្រាហ្មណ៍តបថា បពិត្រឧទេនដ៏ចម្រើន បុគ្គលណា កម្តៅ
 ខ្លួនឯង ទាំងបានប្រកបរឿយ ។ នូវការព្យាយាមកម្តៅខ្លួនឯង បុគ្គលនេះ
 មិនអាចញ៉ាំងចិត្តខ្ញុំឲ្យត្រេកអរបានទេ បពិត្រឧទេនដ៏ចម្រើន បុគ្គលណា
 កម្តៅបុគ្គលដទៃ ទាំងបានប្រកបរឿយ ។ នូវការព្យាយាមកម្តៅបុគ្គលដទៃ

ព្រាហ្មណ៍វគ្គស្ស យោជមុខសុត្តេ ចត្តារោ បុគ្គលា

អយម្បិ មេ បុគ្គលោ ចិត្តំ ជារាជេតិ យោចាយំ ភោ ឧទេន
 បុគ្គលោ អត្តន្តោ ច អត្តបរិតាបនាណុយោកមនុយុត្តោ
 បន្តោ ច បរិបរិតាបនាណុយោកមនុយុត្តោ អយម្បិ មេ
 បុគ្គលោ ចិត្តំ ជារាជេតិ យោ ច ខោ អយំ ភោ ឧទេន
 បុគ្គលោ នេវត្តន្តោ ជានុបរិតាបនាណុយោកមនុយុត្តោ
 ន បន្តោ ន បរិបរិតាបនាណុយោកមនុយុត្តោ សោ
 អនត្តន្តោ ច អបន្តោ ច^(១) ទិដ្ឋេវ ធម្មេ ទិច្ឆាតោ
 ទិព្វតោ សីតិភូតោ សុខប្បដិសំវេទី ព្រហ្មភូតេន
 អត្តនា វិហារតិ អយំ មេ បុគ្គលោ ចិត្តំ អារាជេតីតិ ។
 កស្មា បន តេ ព្រាហ្មណា ឥមេ តយោ បុគ្គលា
 ចិត្តំ ជារាជេតីតិ ។ យាយំ ភោ ឧទេន បុគ្គលោ
 អត្តន្តោ អត្តបរិតាបនាណុយោកមនុយុត្តោ សោ
 អត្តានំ សុខកាមំ ទុក្ខប្បដិក្កលំ អាតាបេតិ បរិ-
 តាបេតិ ឥមីនា មេ អយំ បុគ្គលោ ចិត្តំ ជារាជេតិ

១ ឱ. ម. ចសទ្ធោ នត្តិ ។

ព្រាហ្មណវគ្គ យោដមុខសូត្រ បុគ្គលបួនពួក

បុគ្គលនេះឯង មិនអាចញ៉ាំងចិត្តខ្ញុំ ឲ្យត្រេកអរបានទេ បពិត្រឧទេន ដ៏ចម្រើន បុគ្គលណា កម្តៅខ្លួនឯង ទាំងបានប្រកបរឿយ ។ នូវការ ព្យាយាមកម្តៅខ្លួនឯងផង កម្តៅបុគ្គលដទៃ ទាំងបានប្រកបរឿយ ។ នូវ ការព្យាយាម កម្តៅបុគ្គលដទៃផង បុគ្គលនេះឯង មិនអាចញ៉ាំងចិត្តខ្ញុំ ឲ្យត្រេកអរបានទេ បពិត្រឧទេនដ៏ចម្រើន លុះតែបុគ្គលណា មិនកម្តៅ ខ្លួនឯង ទាំងមិនបានប្រកបរឿយ ។ នូវការព្យាយាមកម្តៅខ្លួនឯង មិនកម្តៅ បុគ្គលដទៃ ទាំងមិនបានប្រកបរឿយ ។ នូវការព្យាយាមកម្តៅបុគ្គលដទៃ បុគ្គលនោះមិនបានកម្តៅខ្លួនឯងផង មិនបានកម្តៅបុគ្គលដទៃផង មិន មានសេចក្តីស្រែកឃ្លាន មានតែសេចក្តីរំលត់ទុក្ខ ត្រជាក់ត្រជំ ទទួល សេចក្តីសុខ មានខ្លួនដ៏ប្រសើរ ក្នុងបច្ចុប្បន្ននេះ បុគ្គលនេះ ទើបអាច ញ៉ាំងចិត្តខ្ញុំ ឲ្យត្រេកអរបាន ។ ឧទេនភិក្ខុសួរថា ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ចុះហេតុអ្វីបានជាបុគ្គលទាំង ៣ ពួកនេះ មិនអាចញ៉ាំងចិត្តអ្នកឲ្យត្រេកអរ បាន ។ យោដមុខព្រាហ្មណ៍ឆ្លើយថា បពិត្រឧទេនដ៏ចម្រើន បុគ្គលណា កម្តៅខ្លួនឯង ទាំងបានប្រកបរឿយ ។ នូវការព្យាយាមកម្តៅខ្លួនឯង បុគ្គល នោះ ឈ្មោះថា ដុតកម្តៅខ្លួន ដែលប្រាថ្នាសេចក្តីសុខ ខ្ពើមសេចក្តីទុក្ខ ដោយហេតុនេះបានជាបុគ្គលនេះ មិនអាចញ៉ាំងចិត្តខ្ញុំឲ្យត្រេកអរបានទេ

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណាសកំ

យោចាយំ កោ ឧទេន បុគ្គលោ បរន្តោចោ
 បរហិតាបនានុយោកមនុយុត្តោ សោ បរំ សុខកាមំ
 ទុក្ខប្បដិក្ខុលំ អាតាបេតិ ហិតាបេតិ ឥមិណ មេ
 អយំ បុគ្គលោ ចិត្តំ នារាជេតិ យោចាយំ កោ ឧទេន
 បុគ្គលោ អត្តន្តោចោ ច អត្តហិតាបនានុយោកមនុយុត្តោ
 បរន្តោចោ ច បរហិតាបនានុយោកមនុយុត្តោ សោ
 អត្តានញ្ច បរញ្ច សុខកាមេ ទុក្ខប្បដិក្ខុលេ
 អាតាបេតិ ហិតាបេតិ ឥមិណ មេ អយំ បុគ្គលោ
 ចិត្តំ នារាជេតិ យោ ច ខោ អយំ កោ ឧទេន
 បុគ្គលោ នេវត្តន្តោចោ នាត្តហិតាបនានុយោកមនុយុត្តោ
 ន បរន្តោចោ ន បរហិតាបនានុយោកមនុយុត្តោ សោ
 អនត្តន្តោចោ អបរន្តោចោ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ និច្ឆាតោ និព្វតោ
 សីតិភូតោ សុខប្បដិសំវេទី ព្រហ្មភូតេន អត្តនា វិហារតិ
 សោ អត្តានញ្ច បរញ្ច សុខកាមេ ទុក្ខប្បដិក្ខុលេ
 នេវ អាតាបេតិ ន ហិតាបេតិ ឥមិណ មេ អយំ
 បុគ្គលោ ចិត្តំ អាហាជេតីតិ ។

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណាសកៈ

បពិត្រឧទេនដ៏ចម្រើន បុគ្គលណា កម្ដៅបុគ្គលដទៃ ទាំងបានប្រកប
 រឿយ ។ នូវការព្យាយាមកម្ដៅបុគ្គលដទៃ បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថា ដុតកម្ដៅ
 បុគ្គលដទៃ ដែលប្រាថ្នាសេចក្ដីសុខ ខ្ពើមសេចក្ដីទុក្ខ ដោយហេតុនេះ
 បានជាបុគ្គលនេះ មិនអាចញ៉ាំងចិត្តខ្ញុំឲ្យត្រេកអរបានទេ បពិត្រឧទេនដ៏
 ចម្រើន បុគ្គលណា កម្ដៅខ្លួនឯង ទាំងបានប្រកបរឿយ ។ នូវការព្យាយាម
 កម្ដៅខ្លួនឯងផង កម្ដៅបុគ្គលដទៃ ទាំងបានប្រកបរឿយ ។ នូវការព្យា-
 យាមកម្ដៅបុគ្គលដទៃផង បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថា ដុតកម្ដៅខ្លួនឯងផង
 បុគ្គលដទៃផង ដែលប្រាថ្នាសេចក្ដីសុខ ខ្ពើមសេចក្ដីទុក្ខ ដោយហេតុនេះ
 បានជាបុគ្គលនេះ មិនអាចញ៉ាំងចិត្តខ្ញុំ ឲ្យត្រេកអរបានទេ បពិត្រឧទេន
 ដ៏ចម្រើន លុះតែបុគ្គលណា មិនកម្ដៅខ្លួនឯង ទាំងមិនប្រកបរឿយ ។
 នូវការព្យាយាមកម្ដៅបុគ្គលដទៃ បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថា មិនកម្ដៅខ្លួនឯង
 មិនកម្ដៅបុគ្គលដទៃ មិនមានសេចក្ដីស្រេកឃ្លាន មានតែសេចក្ដីរំលត់ទុក្ខ
 ត្រជាក់ត្រជុំ ទទួលសេចក្ដីសុខ មានខ្លួនដ៏ប្រសើរ ក្នុងបច្ចុប្បន្ននេះ
 បុគ្គលនោះ មិនបានឈ្មោះថា ដុតកម្ដៅខ្លួនឯងផង បុគ្គលដទៃផង ដែល
 ប្រាថ្នាសេចក្ដីសុខ ខ្ពើមសេចក្ដីទុក្ខ ដោយហេតុនេះ ទើបបុគ្គលនេះ
 អាចញ៉ាំងចិត្តខ្ញុំឲ្យត្រេកអរបាន ។

ព្រាហ្មណ៍វគ្គស្ស យោជមុខសុត្តេ ទ្វេ បរិសា

[៥០] ទ្វេមា ព្រាហ្មណ បរិសា កតមា ទ្វេ
 ឥធិ ព្រាហ្មណ ឯកច្ចា បរិសា សារត្តរត្តា មណិ-
 កុណ្ណាលេសុ បុត្តករិយំ បរិយេសតិ ទាសីទាសំ
 បរិយេសតិ ខេត្តវត្ថុំ បរិយេសតិ ជាត្រូបរជតំ បរិយេ-
 សតិ ឥធិ បន ព្រាហ្មណ ឯកច្ចា បរិសា អ-
 សារត្តរត្តា មណិកុណ្ណាលេសុ បុត្តករិយំ បហាយ
 ទាសីទាសំ បហាយ ខេត្តវត្ថុំ បហាយ ជាត្រូបរជតំ
 បហាយ អការស្នា អនករិយំ បព្វជិតា យ្វាយំ^(១)
 ព្រាហ្មណ បុត្តលោ នេវត្តន្តទោ ទាត្តបរិតាបនាទុយោ-
 កមនុយុត្តោ ន បរន្តទោ ន បរិបរិតាបនាទុយោកម-
 នុយុត្តោ សោ អនត្តន្តទោ អបរន្តទោ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ
 ទិច្ឆាតោ ទិព្វតោ សីតិភូតោ សុខប្បដិសំវេទី ព្រហ្ម-
 ភូតេន អត្តនា វិហារតិ ឥមំ តំ ព្រាហ្មណ បុត្តលំ
 កតមស្សំ បរិសាយំ ពហុលំ សមនុបស្សសិ យា
 ចាយំ បរិសា សារត្តរត្តា មណិកុណ្ណាលេសុ បុត្តករិយំ
 បរិយេសតិ ទាសីទាសំ បរិយេសតិ ខេត្តវត្ថុំ បរិយេសតិ

១ ឱ. ម. ស្វាយំ ។

ព្រាហ្មណ៍វគ្គ យោជមុខសូត្រ បរិស័ទពីរពួក

[៥០] ឧទេនភិក្ខុតបថា ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ បរិស័ទនេះមាន ២ ពួក
 បរិស័ទ ២ ពួកតើដូចម្តេចខ្លះ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ បរិស័ទខ្លះក្នុងលោកនេះ
 ប្រកបដោយសេចក្តីត្រេកអរក្នុងកែវមណីនិងកុណ្ឌលទាំងឡាយ ហើយ
 ស្វែងរកកូនប្រពន្ធ ស្វែងរកខ្ញុំស្រី ខ្ញុំប្រុស ស្វែងរកស្រែចម្ការ ស្វែង
 រកមាសប្រាក់ ១ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ មួយទៀត បរិស័ទខ្លះ ក្នុងលោក
 នេះ មិនប្រកបដោយសេចក្តីត្រេកអរក្នុងកែវមណីនិងកុណ្ឌលទាំងឡាយ
 ទេ ហើយលះបង់កូនប្រពន្ធ លះបង់ខ្ញុំស្រី ខ្ញុំប្រុស លះបង់ស្រែចម្ការ
 លះបង់មាសប្រាក់ រួចចេញចាកផ្ទះចូលទៅកាន់ផ្លូវ ១ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍
 បុគ្គលណាមិនកម្តៅខ្លួនឯង ទាំងមិនបានប្រកបរឿយ ។ នូវការព្យាយាម
 កម្តៅខ្លួនឯង មិនកម្តៅបុគ្គលដទៃ ទាំងមិនបានប្រកបរឿយ ។ នូវការព្យា-
 យាមកម្តៅបុគ្គលដទៃ បុគ្គលនោះឈ្មោះថា មិនកម្តៅខ្លួនឯង ទាំងមិន
 កម្តៅបុគ្គលដទៃ មិនមានសេចក្តីស្រែកឃ្លាន មានតែសេចក្តីរំលត់ទុក្ខ
 ត្រជាក់ត្រជំ ទទួលសេចក្តីសុខ មានខ្លួនដ៏ប្រសើរ ក្នុងបច្ចុប្បន្ននេះ នៃ
 ព្រាហ្មណ៍ បរិស័ទណា ដែលប្រកបដោយសេចក្តីត្រេកអរក្នុងកែវមណី
 និងកុណ្ឌល ស្វែងរកកូនប្រពន្ធ ស្វែងរកខ្ញុំស្រី ខ្ញុំប្រុស ស្វែងរកស្រែចម្ការ

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណាសកំ

ជាត្រូវបដតំ បរិយេសតិ យា ចាយំ បរិសា អសារត្តរត្តា
 មណិកុណ្ណាលេសុ បុត្តភរិយំ បហាយ ទាសីទាសំ
 បហាយ ខេត្តវត្តំ បហាយ ជាត្រូវបដតំ បហាយ
 អការស្មា អនការិយំ បព្វជិតាតិ ។ យាយំ ភោ ឧទេន
 បុត្តលោ នេវត្តន្តទោ ឆាត្តបរិតាបនានុយោកមនុយុត្តោ
 ន បរន្តទោ ន បរវរិតាបនានុយោកមនុយុត្តោ សោ
 អនត្តន្តទោ អបរន្តទោ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ ទិច្ឆាតោ ទិព្វតោ
 សីតិភូតោ សុខប្បដិសំវេទី ព្រហ្មភូតេន អត្តនា
 វិហារតិ ឥមាហំ បុត្តលំ យាយំ បរិសា អសារត្តរត្តា
 មណិកុណ្ណាលេសុ បុត្តភរិយំ បហាយ ទាសីទាសំ
 បហាយ ខេត្តវត្តំ បហាយ ជាត្រូវបដតំ បហាយ
 អការស្មា អនការិយំ បព្វជិតា ឥមិស្សំ បរិសាយំ
 ពហុលំ សមនុបស្សាមីតិ ។ ឥនានេវ ខោ បន
 តេ ព្រហ្មណ ភាសិតំ មយំ ឯវំ អាជាធាម អម្ពោ
 សមណ នត្តិ ធម្មិកោ បរិព្វដោ ឯវំ មេ ឯត្ត ហោតិ

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណាសកៈ

ស្វែងរកមាសប្រាក់ក្តី បរិស័ទណាដែលមិនប្រកបដោយសេចក្តីត្រេកអរ
 ក្នុងកែវមណីនិងកុណ្ណាល បានលះបង់កូនប្រពន្ធ លះបង់ខ្ញុំស្រី ខ្ញុំប្រុស
 លះបង់ស្រែចម្ការ លះបង់មាសប្រាក់ ហើយចេញចាកផ្ទះចូលទៅកាន់
 ផ្នួសក្តី អ្នកពិចារណាបុគ្គលនេះមើល តើណាប្រសើរជាងក្នុងបរិស័ទ
 ណា ។ យោងមុខព្រាហ្មណ៍ឆ្លើយថា បពិត្រឧទេនដ៏ចម្រើន បុគ្គលណា
 មិនកម្តៅខ្លួនឯង ទាំងមិនប្រកបរឿយ ។ នូវការព្យាយាមកម្តៅខ្លួនឯង
 មិនកម្តៅបុគ្គលដទៃ ទាំងមិនប្រកបរឿយ ។ នូវការព្យាយាមកម្តៅបុគ្គល
 ដទៃ បុគ្គលនោះឈ្មោះថា មិនកម្តៅខ្លួនឯង មិនកម្តៅបុគ្គលដទៃ មិនមាន
 សេចក្តីស្រេកឃ្លាន មានតែសេចក្តីរំលត់ទុក្ខ ត្រជាក់ត្រជុំ ទទួលតែ
 សេចក្តីសុខ មានខ្លួនដ៏ប្រសើរ ក្នុងបច្ចុប្បន្ននេះ បរិស័ទណា មិនប្រកប
 ដោយសេចក្តីត្រេកអរ ក្នុងកែវមណីនិងកុណ្ណាល លះបង់កូននិងប្រពន្ធ
 លះបង់ខ្ញុំស្រី ខ្ញុំប្រុស លះបង់ស្រែចម្ការ លះបង់មាសប្រាក់ រួច
 ចេញចាកផ្ទះ ចូលទៅកាន់ផ្នួស ខ្ញុំពិចារណាមើលឃើញតែបុគ្គលនេះ
 គ្រាន់បើជាងក្នុងបរិស័ទនេះ ។ ឧទេនភិក្ខុឆ្លើយថា ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍
 ឥឡូវនេះអាត្មាបានដឹងសំដីរបស់អ្នកយ៉ាងនេះថា បពិត្រសមណៈដ៏ចម្រើន
 ផ្នួសប្រកបដោយធម៌គ្មានទេ សេចក្តីចូលចិត្តរបស់ខ្ញុំក្នុងផ្នួសនេះយ៉ាងនេះ

ព្រាហ្មណវគ្គស្ស យោជមុខសុត្តេ បឋមបុគ្គលោ

តញ្ច ខោ កវន្ត្រចានំ វា អទស្សនា យោ វា
 បនេត្ត ធម្មោតិ ។ អន្ធា ខោ មេ សា ភោ
 ឧទេន សានុក្កហា វាចា កាសិតា អត្ថិ ធម្មិកោ
 បរិព្វដោ ឯវំ មេ ឯត្ត ហោតិ ឯវញ្ច បន មំ កវំ
 ឧទេនោ ជាវេតុ យេ ចិមេ កោតា ឧទេនេន
 ចត្តាវោ បុក្កលា សទ្ធិត្តេន វុត្តា វិត្តាវេន អវិកត្តា
 សាធុ មេ កវំ ឧទេនោ ឥមេ ចត្តាវោ បុក្កលេ
 វិត្តាវេន វិកជតុ អនុកម្យំ ឧទាទាយាតិ ។ តេនហិ
 ព្រាហ្មណ សុណោហិ សាធុកំ មនសិកវោហិ
 កាសិស្សមីតិ ឯវំ ភោតិ ខោ យោជមុខោ
 ព្រាហ្មណោ អាយស្មតោ ឧទេនស្ស បច្ចុស្សោសិ ។

[៥០] អាយស្មា ឧទេនោ ឯតទវោច កតមោ

ច ព្រាហ្មណ បុក្កលោ អត្តន្តោ អត្តបរិវាបនា-
 យោកមនុយុត្តោ ឥធិ ព្រាហ្មណ ឯកច្ចោ បុក្កលោ

ព្រាហ្មណ៍វគ្គ យោជមុខសូត្រ បុគ្គលទីមួយ

ក៏សេចក្តីចូលចិត្តនោះឯង ព្រោះមិនបានឃើញជនទាំងឡាយដែលមាន
 សភាពដូចជាលោកដ៏ចម្រើនផង ព្រោះមិនឃើញធម៌ក្នុងផ្លូវនេះផង ។
 យោជមុខព្រាហ្មណ៍តបថា បពិត្រឧទេនដ៏ចម្រើន សំដីដែលប្រកប
 ដោយហេតុនោះ លោកម្ចាស់បានសំដែងហើយដល់ខ្ញុំព្រះករុណាដោយ
 ពិតថា ផ្លូវប្រកបដោយធម៌មាន សេចក្តីចូលចិត្តរបស់ខ្ញុំព្រះករុណា
 ក្នុងផ្លូវនេះយ៉ាងនេះ មួយទៀត លោកម្ចាស់ឧទេនដ៏ចម្រើន ចូរចាំទុក
 នូវខ្ញុំយ៉ាងហ្នឹងចុះ បុគ្គល ៤ ពួកណា ដែលលោកម្ចាស់ឧទេនដ៏ចម្រើន
 សំដែងហើយដោយសង្ខេប មិនធ្វើឲ្យពិស្តារដល់ខ្ញុំព្រះករុណា សូម
 លោកម្ចាស់ឧទេនដ៏ចម្រើន ញែកចែកនូវបុគ្គលទាំង ៤ ពួកនេះ ដោយ
 សេចក្តីពិស្តារ ដល់ខ្ញុំព្រះករុណា ដោយអាស្រ័យសេចក្តីអនុគ្រោះ ។
 ឧទេនភិក្ខុធ្វើយថា ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ បើដូច្នោះ ចូរអ្នកប្រុងស្តាប់ចុះ ចូរ
 ធ្វើទុកក្នុងចិត្តដោយប្រពៃចុះ អាត្មានឹងសំដែង ។ យោជមុខព្រាហ្មណ៍
 ទទួលស្តាប់ពាក្យឧទេនភិក្ខុមានអាយុថា ព្រះករុណា លោកដ៏ចម្រើន ។

[៥១] ឧទេនភិក្ខុមានអាយុ បានពោលពាក្យនេះថា ម្ចាស់
 ព្រាហ្មណ៍ ចុះបុគ្គលកម្តៅខ្លួនឯង ទាំងប្រកបរឿយ ។ នូវការព្យាយាម
 កម្តៅខ្លួនឯង តើដូចម្តេច ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណាសកំ

អចេលកោ ហោតិ មុត្តាចារោ ហត្ថាវលេខនោ ន
 ឯហិកទន្តិកោ ន តិដ្ឋកទន្តិកោ ភារិហតំ ន ឧទ្ធិស្ស
 កតំ ន និមន្តនំ សាទិយតិ សោ ន កុម្មិមុខា បដិក្ក-
 ណ្ឌាតិ ន កឡោមិមុខា បដិក្កណ្ឌាតិ ន ឯឡកមន្តរំ
 ន ទណ្ឌាមន្តរំ^(១) ន មូសលមន្តរំ ន ទ្ធិន្នំ ភុញ្ញមាណនំ
 ន កត្តិនិយា ន ចាយមាណាយ ន បុរិសន្តរកតាយ
 ន សន្តិភីសុ ន យត្ត សា ឧបដ្ឋិតោ ហោតិ ន យត្ត
 មត្តិកា សណ្ឋាសណ្ឋាចារិដី ន មច្ចំ ន មំសំ ន សុរំ
 ន មេយំ ន ថុសោទកំ បិរតិ សោ ឯកាការិកោ វា
 ហោតិ ឯកាលោមិកោ ទ្វាការិកោ វា ហោតិ
 ទ្វាលោមិកោ ។ បេ ។ សត្តាការិកោ វា ហោតិ

---

១ ន ទណ្ឌាមន្តរន្តិបិ ។ ន ទណ្ឌកមន្តរន្តិបិ អម្នាក់ បោត្តកេ បាហោ ទិស្សតិ ។ ឱ-
 រោបិយបោត្តកេ ន ទណ្ឌាមន្តរន្តិ បាហោ ទិស្សតិ ។ តត្ថ ន ទណ្ឌាមន្តរន្តិ បទំ យុត្តតរំ
 សព្វដ្ឋកថាសុ ភារតោ ។ ន មណ្ឌាមន្តរន្តិ បាហោ កត្តចិ បោត្តកេ ទិស្សតិ ។ សោ ន
 សមេតិ អដ្ឋកថាសុ អភារតោ ។

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណាសកៈ

ជាអចេលក៏ (អាក្រាត) លះបង់មារយាទល្អ សុំលិទ្ធដៃ (និងជម្រះឧច្ចារៈ
ដោយម្រាមដៃ) បើមានគេហៅថាចូរមក ក៏មិនមក គេឃាត់ថាយប់
ក៏មិនឈប់ មិនត្រេកអរនឹងភក្ត្រដែលគេនាំមកមុន មិនត្រេកអរនឹងភក្ត្រ
ដែលគេធ្វើចំពោះខ្លួន មិនត្រេកអរនឹងកិច្ចនិមន្តន៍ អចេលក៏នោះ មិនទទួល
ភក្ត្រអំពីមាត់ទ្រាំង មិនទទួលភក្ត្រអំពីមាត់កញ្ជើ មិនទទួលភក្ត្រ ដែលគេនាំ
មកកន្លងធរណីទ្វារ មិនទទួលភក្ត្រដែលគេនាំមកកន្លងកំណាត់ឈើ មិន
ទទួលភក្ត្រដែលគេនាំមកកន្លងអង្រែ មិនទទួលភក្ត្រ របស់មនុស្សពីរនាក់
កំពុងបរិភោគ មិនទទួលភក្ត្ររបស់ស្រីមានគភ៌ មិនទទួលភក្ត្ររបស់ស្រ្តី
ដែលកំពុងបំបៅកូន មិនទទួលភក្ត្ររបស់ស្រ្តីដែលកំពុងនៅរួមនឹងបុរស
មិនទទួលភក្ត្រដែលពួកសាវ័កអចេលក៏អង្គាសមក មិនទទួលភក្ត្រក្នុងទីដែល
មានឆ្កែចាំ មិនទទួលភក្ត្រក្នុងទីដែលមានរុយរោម មិនស៊ីត្រី មិនស៊ីសាច់
មិនផឹកសុរា មិនផឹកមេរ័យ មិនផឹកទឹកថ្នាំ ដែលត្រាំដោយស្រូវទាំងពួង
អចេលក៏នោះទទួលភក្ត្រចំពោះតែក្នុងផ្ទះមួយ ញ៉ាំងអត្តភាពឲ្យប្រព្រឹត្តទៅ
ដោយដុំបាយមួយពំនូតខ្លះ ទទួលភក្ត្រចំពោះតែក្នុងផ្ទះពីរ ញ៉ាំងអត្តភាពឲ្យ
ប្រព្រឹត្តទៅដោយដុំបាយពីរពំនូតខ្លះ ។ បេ ។ ទទួលភក្ត្រចំពោះតែក្នុងផ្ទះ ៧

ព្រាហ្មណ៍វគ្គស្ស យោជមុខសុត្តេ បឋមបុគ្គលោ

សត្តាលោមិកោ		ឯកិស្សាបិ		ទត្តិយា		យាមេតិ
ទ្ធិហិមិ	ទត្តិហិ	យាមេតិ	តិហិមិ	ទត្តិហិ		យាមេតិ
។ មេ	។	សត្តហិមិ	ទត្តិហិ	យាមេតិ		ឯកាហិកំបិ
អាហារំ	អាហារេតិ	ទ្ធិហិកំបិ	អាហារំ	អាហារេតិ		
។ មេ	។	សត្តាហិកំបិ	អាហារំ	អាហារេតិ		ឥតិ
ឯវរូបំ	អឌ្ឍមាសិកំបិ		បរិយាយកត្តកោជនានុយោក-			
មនុយុត្តោ	វិហារតិ	សោ	សាកកក្ខោ	វា		ហោតិ
សាមាកកក្ខោ	វា	ហោតិ	នីវារកក្ខោ	វា		ហោតិ
ទទ្ធុលកក្ខោ	វា	ហោតិ	និយាសកក្ខោ	វា		ហោតិ
ហាជកក្ខោ	វា	ហោតិ	កណាកក្ខោ	វា		ហោតិ
អាចាមកក្ខោ	វា	ហោតិ	បិញ្ញាកកក្ខោ	វា		ហោតិ
តិណាកក្ខោ	វា	ហោតិ	កោមយកក្ខោ	វា		ហោតិ
វនមូលផលាហារោ	វា	យាមេតិ	បវត្តផលកោដី			

ព្រាហ្មណ៍វគ្គ យោជមុខសូត្រ បុគ្គលទីមួយ

ញ៉ាំងអត្តភាពឲ្យប្រព្រឹត្តទៅដោយដុំបាយ ៧ ពំនូតខ្លះ ញ៉ាំងអត្តភាព
ឲ្យប្រព្រឹត្តទៅ ដោយភក្ត្រ ១ ភាជន៍តូចខ្លះ ញ៉ាំងអត្តភាពឲ្យប្រព្រឹត្តទៅ
ដោយភក្ត្រ ២ ភាជន៍តូចខ្លះ ញ៉ាំងអត្តភាពឲ្យប្រព្រឹត្តទៅដោយភក្ត្រ ៣
ភាជន៍តូចខ្លះ ។ បេ ។ ញ៉ាំងអត្តភាពឲ្យប្រព្រឹត្តទៅដោយភក្ត្រ ៧ ភាជន៍
តូចខ្លះ ស៊ីអាហាររំលង ១ ថ្ងៃខ្លះ ស៊ីអាហាររំលង ២ ថ្ងៃខ្លះ ។ បេ ។ ស៊ី
អាហាររំលង ៧ ថ្ងៃខ្លះ អចេលក៏ប្រកបដោយសេចក្តីព្យាយាមក្នុងការ
ផ្លាស់ប្តូរនូវការបរិភោគភក្ត្ររំលងកន្លះខែខ្លះ មានសភាពយ៉ាងនេះដូច្នោះឯង
អចេលក៏នោះ មានបន្លែស្រស់ជាអាហារខ្លះ មានអង្ករស្រងៃជាអាហារ
ខ្លះ មានស្លួយជាអាហារខ្លះ មានកំទេចស្បែក (ចំនៀវស្បែក) ជា
អាហារខ្លះ មានជ័រជាអាហារខ្លះ^(១) មានស្នែប្តូសារាយ ជាអាហារ
ខ្លះ មានកុណ្ណកជាអាហារខ្លះ មានបាយក្តាំងជាអាហារខ្លះ មានម្សៅជា
អាហារខ្លះ មានស្មៅជាអាហារខ្លះ មានអាចម៍គោជាអាហារខ្លះ មាន
មើមនិងផ្លែឈើក្នុងព្រៃជាអាហារខ្លះ បរិភោគតែផ្លែឈើដែលជ្រុះឯងខ្លះ

---

១ ត្រូវថែមពាក្យថា មានជ័រជាអាហារខ្លះ ដូច្នោះ ទៅក្នុងសៀវភៅទី ២០ ទំព័រ ២៩៣
បន្ទាត់ទី ១៧ និងក្នុងសៀវភៅទី ២៣ ទំព័រទី ១៣ បន្ទាត់ទី ១០ ឲ្យដូចជាសៀវភៅនេះផងចុះ
ហើយត្រូវថែមបាលីថា និយាសភក្តោ វា ហោតិ ក្នុងទំព័រខាងបាលីត្រង់កន្លែងនេះផង ។

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណាសកំ

សោ	សាលារាជិបិ	ជាវេតិ	មសាលារាជិបិ	ជាវេតិ
ឆវទុស្សារាជិបិ	ជាវេតិ	បំសុក្ខុលារាជិបិ	ជាវេតិ	តិវីជា-
និបិ	ជាវេតិ	អជិនំបិ	ជាវេតិ	អជិនក្ខិបំបិ
ជាវេតិ	កុសថិវិបិ	ជាវេតិ	វាកថិវិបិ	ជាវេតិ
ជាវេតិ	កេសកម្ពលំបិ	ជាវេតិ	វាលកម្ពលំបិ	ជាវេតិ
ឧទ្ធច្ចកបក្ខិបិ	ជាវេតិ	កេសមស្សុលោចកោបិ	ហោ-	
តិ	កេសមស្សុលោចនានុយោកមនុយុត្តោ	ឧត្តដ្ឋកោបិ		
ហោតិ	អាសនបដិក្ខិត្តោ	ឧត្តដ្ឋិកោបិ	ហោតិ	
ឧត្តដ្ឋិ	កប្បជានមនុយុត្តោ	កណ្តា	កាបស្សយិកោបិ	
ហោតិ	កណ្តាកាបស្សយេ	សេយ្យំ	កប្បេតិ	សាយត-
តិយកំបិ	ឧទកោរោហាលានុយោកមនុយុត្តោ	វិហារតិ		

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណាសកៈ

អចេលក៏នោះ ទ្រទ្រង់សំពត់សម្បកផ្ទៃខ្លះ ទ្រទ្រង់សំពត់ដែលត្បាញ
 លាយគ្នាខ្លះ ទ្រទ្រង់សំពត់ដែលបកចេញអំពីសាកសពខ្លះ ទ្រទ្រង់សំពត់
 បង្សកូលខ្លះ ទ្រទ្រង់សំបកឈើខ្លះ ទ្រទ្រង់ស្បែកខ្លះ ទ្រទ្រង់ស្បែក
 ខ្លាទាំងក្រចកខ្លះ ទ្រទ្រង់ស្បូវក្រងខ្លះ ទ្រទ្រង់សំពត់ត្បាញដោយសំបក
 ក្របៅខ្លះ ទ្រទ្រង់ចំរៀកក្តារ^(១) ជាសំពត់ខ្លះ ទ្រទ្រង់សំពត់កម្ពលដែល
 ត្បាញដោយសក់មនុស្សខ្លះ ទ្រទ្រង់សំពត់កម្ពលដែលត្បាញដោយរោម
 កន្ទុយសេះខ្លះ ទ្រទ្រង់សំពត់ដែលត្បាញដោយស្វាបមៀមខ្លះ ទុក^(២)
 សក់និងពុកមាត់ ប្រព្រឹត្តកាន់វត្ថុក្នុងការព្យាយាមទុកសក់និងពុកមាត់ខ្លះ
 ឈរសម្រើងហាមឃាត់នូវអាសនៈខ្លះ អង្គុយច្រហោងប្រព្រឹត្តកាន់វត្ថុក្នុង
 ការព្យាយាមអង្គុយច្រហោងខ្លះ ដេកលើបន្ទា សម្រេចការដេកលើបន្ទាខ្លះ
 ប្រព្រឹត្តកាន់វត្ថុចុះត្រាំទឹក ១ ថ្ងៃ ៣ ដង គឺ ព្រឹក ថ្ងៃត្រង់ ល្ងាចខ្លះ

---

១ ត្រូវកែសព្វដែលថា សំបកផ្ទៃឈើ ក្នុងសៀវភៅទី ២០ ទំព័រ ២៩៤ បន្ទាត់ទី ៩ និង
 សៀវភៅទី ២៣ ទំព័រទី ១៤ បន្ទាត់ទី ៤ មកជាសព្វថា ចំរៀកក្តារ ដូច្នោះវិញ ។ ២ ត្រូវកែ
 សព្វថា ដកសក់និងពុកមាត់ ក្នុងសៀវភៅទី ១៥ ទំព័រទី ៩០ បន្ទាត់ទី ៤ មកជាសព្វថា ទុក
 សក់និងពុកមាត់ ដូច្នោះវិញ ។

ព្រាហ្មណវគ្គស្ស យោជមុខសុត្តេ ទុតិយបុគ្គលោ

ឥតិ ឯវរូបំ អនេកវិហិតំ កាយស្ស អាតាបនបរិតាប-
នានុយោកមនុយុត្តោ វិហារតិ អយំ វុច្ចតិ ព្រាហ្មណ
បុគ្គលោ អត្តន្តោ អត្តបរិតាបនានុយោកមនុយុត្តោ ។

[៥២] កតមោ ច ព្រាហ្មណ បុគ្គលោ បន្តោ
បរិហារនានុយោកមនុយុត្តោ ឥធិ ព្រាហ្មណ ឯកច្ចោ
បុគ្គលោ ឱវត្តិកោ ហោតិ សូករិកោ^(១) សាកុណិកោ
មាតរិកោ លុទ្ធា មច្ចុយាតកោ ចោរោ ចោរ-
យាតកោ^(២) ពន្ធនាការិកោ យេ វា បនញ្ញបិ
កេចិ ក្សរកម្មន្តា អយំ វុច្ចតិ ព្រាហ្មណ
បុគ្គលោ បន្តោ បរិហារនានុយោកមនុយុត្តោ ។

[៥៣] កតមោ ច ព្រាហ្មណ បុគ្គលោ
អត្តន្តោ ច អត្តបរិតាបនានុយោកមនុយុត្តោ
បន្តោ ច បរិហារនានុយោកមនុយុត្តោ ឥធិ
ព្រាហ្មណ ឯកច្ចោ បុគ្គលោ វាជា វា ហោតិ
ខត្តិយោ មុទ្ធាវសិត្តោ ព្រាហ្មណោ វា មហា-

១ ឱ. សោករិកោ ។ ២ ម. ឯត្តន្តរោ គោយាតកោតិ ទិស្សតិ ។

ព្រាហ្មណវគ្គ យោជមុខសូត្រ បុគ្គលទីពីរ

អចេលក៏ប្រកបការព្យាយាមដុតកម្ដៅកាយ ច្រើនប្រការ មានសភាព
យ៉ាងនេះដូច្នោះឯង ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ នេះហៅថា បុគ្គលកម្ដៅខ្លួនឯង
ប្រកបការព្យាយាមដុតកម្ដៅខ្លួនឯង ។

[៥២] ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ចុះបុគ្គលកម្ដៅអ្នកដទៃ ប្រកបការ
ព្យាយាមដុតកម្ដៅអ្នកដទៃ តើដូចម្ដេច ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ បុគ្គលខ្លះ
ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកសម្លាប់ចៀម ជាអ្នកសម្លាប់ជ្រូក ជាអ្នកសម្លាប់
សត្វស្លាប ជាអ្នកសម្លាប់ម្រឹគ ជាព្រាន ជាអ្នកសម្លាប់ត្រី ជាអ្នកលួច
ជាអ្នកសម្លាប់ចោរ ជានាយគុក ពុំនោះសោត បុគ្គលណាមួយ ជាអ្នក
ធ្វើការងារអាក្រក់ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ នេះហៅថា បុគ្គលដុតកម្ដៅអ្នក
ដទៃ ប្រកបការព្យាយាមដុតកម្ដៅអ្នកដទៃ ។

[៥៣] ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ចុះបុគ្គលអ្នកដុតកម្ដៅខ្លួនឯង ប្រកបការ
ព្យាយាមដុតកម្ដៅខ្លួនឯងផង កម្ដៅអ្នកដទៃ ប្រកបការព្យាយាមដុត
កម្ដៅអ្នកដទៃផង តើដូចម្ដេច ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ បុគ្គលខ្លះក្នុងលោកនេះ
ជាក្សត្រទ្រង់រាជ្យ ដែលបានមុន្នាភិសេករួចហើយក្ដី ជាព្រាហ្មណមហា-

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណាសកំ

សាលោ សោ បុត្តិមេន នករស្ស នំ សន្តាការំ
ការាមេត្វា កេសមស្សំ ឱហារេត្វា ខរាជិនំ^(១) និ-
វាសេត្វា សប្បិទេលេន កាយំ អព្ពញ្ជិត្វា មិក-
វិសាលោន បិដ្ឋិ កណ្តារមាណោ សន្តាការំ បរិសតិ
សទ្ធិ មហេសិយា ព្រាហ្មណោន ច បុរោហិតេន
សោ តត្ថ អនន្តរហិតាយ ភូមិយា ហារិត្តបលិត្តាយ
សេយ្យំ កេហ្មតិ សោ^(២) ឯកិស្សា ការិយា សរូប-
វច្ឆាយ យំ ឯកស្មី ថនេ ទីរំ ហោតិ តេន
រាជា យាមេតិ យំ ទុតិយស្មី ថនេ ទីរំ ហោតិ
តេន មហេសី យាមេតិ យំ តតិយស្មី ថនេ
ទីរំ ហោតិ តេន ព្រាហ្មណោ បុរោហិតោ យាមេតិ
យំ ចតុត្ថស្មី ថនេ ទីរំ ហោតិ តេន អក្កិ ជូហតិ
អវសេសេន វច្ឆកោ យាមេតិ សោ ឯវមាហា ឯត្តកា
ឧសកា ហញ្ញនុ យញ្ញត្តាយ ឯត្តកា វច្ឆតរា ហញ្ញនុ
យញ្ញត្តាយ ឯត្តកា វច្ឆតរិយោ ហញ្ញនុ យញ្ញត្តាយ
ឯត្តកា អជា ហញ្ញនុ យញ្ញត្តាយ ឯត្តកា ឧរញ្ញ

១ ម. ខរាជិនំ ។ ២ ម. សោតិ ន ទិស្សតិ ។

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណាសកៈ

សាលក្តី ព្រះរាជាបុត្រាហ្មណ៍នោះ ឲ្យគេសាងរោងសម្រាប់ទទួលភ្ញៀវ
យ៉ាងថ្មី ក្នុងទិសខាងកើតនៃនគរ ហើយកោរសក់ ពុកមាត់ និងពុកចង្កា
ស្លៀកដណ្តប់ស្បែកខ្លាទាំងក្រចក លាបស្រឡាបកាយដោយទឹកដោះថ្នាំ
និងប្រេង អេះខ្នងដោយស្នែងនៃម្រឹត ហើយចូលទៅកាន់រោងសម្រាប់
ទទួលភ្ញៀវ ព្រមទាំងមហេសី និងព្រាហ្មណ៍ជាបុរោហិត ព្រះរាជា
បុត្រាហ្មណ៍នោះ ក៏សម្រេចសេយ្យាលើផែនដី ប្រាសចាកកម្រាលដែល
គេលាបពណ៌ខៀវក្នុងទីនោះ ទឹកដោះណា មានក្នុងដោះមួយ របស់
មេតោមួយដែលមានកូនខ្ចី ព្រះរាជាបុត្រាហ្មណ៍ ក៏ចិញ្ចឹមជីវិតដោយ
ទឹកដោះនោះ ទឹកដោះណា មានក្នុងដោះទី ២ មហេសីក៏ចិញ្ចឹមជីវិតដោយ
ទឹកដោះនោះ ទឹកដោះណា មានក្នុងដោះទី ៣ ព្រាហ្មណ៍ជាបុរោហិត
ក៏ចិញ្ចឹមជីវិតដោយទឹកដោះនោះ ទឹកដោះណា មានក្នុងដោះទី ៤
ក៏បូជាភ្លើងដោយទឹកដោះនោះ កូនគោចិញ្ចឹមជីវិតដោយទឹកដោះដ៏សេស
ព្រះរាជាបុត្រាហ្មណ៍នោះមានវាចាយ៉ាងនេះថា គោឈ្មោលទាំងប៉ុណ្ណោះ
ចូរគេសម្លាប់ដើម្បីយ័ញ្ញចុះ កូនគោឈ្មោលទាំងប៉ុណ្ណោះ ចូរគេសម្លាប់
ដើម្បីយ័ញ្ញចុះ កូនគោញ្ញីទាំងប៉ុណ្ណោះ ចូរគេសម្លាប់ ដើម្បីយ័ញ្ញចុះ
ពពែទាំងប៉ុណ្ណោះ ចូរគេសម្លាប់ ដើម្បីយ័ញ្ញចុះ ចៀមទាំងប៉ុណ្ណោះ

ព្រាហ្មណវគ្គស្ស យោជមុខសុត្តេ តតិយបុគ្គលោ

ហញ្ញន្តុ យញ្ញត្តាយ^(១) ឯត្តកា រុក្ខា ធិដ្ឋន្តុ យូបត្តា-
 យ ឯត្តកា ទព្វា លុយន្តុ បរិសន្តាយាតិ យេ
 បិស្សុ តេ ហោន្តិ ទាសាតិ វា បេស្សាតិ វា
 កម្មករាតិ វា តេបិ ទណ្ហាតដ្ឋិតា ភយតដ្ឋិតា
 អស្សុមុខា រោទមាទា បរិកម្មានិ ករោន្តិ អយំ
 រុច្ចតិ ព្រាហ្មណ បុគ្គលោ អត្តន្តហោ ច អត្តបរិតា-
 បនាទុយោកមនុយុត្តោ បរន្តហោ ច បរិបរិតាបនាទុ-
 យោកមនុយុត្តោ ។

[៥៤] កតមោ ច ព្រាហ្មណ បុគ្គលោ នេវត្តន្តហោ
 នាត្តបរិតាបនាទុយោកមនុយុត្តោ ន បរន្តហោ ន
 បរិបរិតាបនាទុយោកមនុយុត្តោ សោ អនត្តន្តហោ
 អបរន្តហោ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ និច្ឆាតោ និព្វតោ សីតិក្ខតោ
 សុខប្បដិសំវេទី ព្រហ្មក្ខតេន អត្តនា វិហារតិ
 ឥធិ ព្រាហ្មណ តថាគតោ លោកេ ឧប្បជ្ជតិ
 អរហំ សម្មាសម្ពុទ្ធា វិជ្ជាចរណសម្បជ្ជោ សុកតោ

---

១ ម. ឯត្តន្តរេ ឯត្តកា អស្សា ហញ្ញន្តុ យញ្ញត្តាយាតិ ទិស្សតិ ។ បរិបរិសន្តាយាតីតិ ទិស្សតិ ។

ព្រាហ្មណវគ្គ យោជមុខសូត្រ បុគ្គលទីបី

ចូរគេសម្លាប់ ដើម្បីយ័ញ្ញចុះ ឈើទាំងប៉ុណ្ណោះ ចូរគេកាប់ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ប្រាសាទចុះ ទ្រព្យទាំងប៉ុណ្ណោះ ចូរពុកផុយទៅដើម្បីលំបាក (ដល់ម្ចាស់ទ្រព្យ) ចុះ មួយទៀត ជនទាំងឡាយណា ដែលជាខ្ញុំក្តី ជាអ្នកបម្រើក្តី ជាកម្មករក្តី របស់ព្រះរាជាឬព្រាហ្មណ៍នោះ ជនទាំងនោះ ត្រូវអាជ្ញាគម្រាម ត្រូវភ័យគម្រាម មានមុខទទឹកដោយទឹកភ្នែក ទូញយំ ធ្វើបរិកម្ម ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ នេះហៅថា បុគ្គលកម្តៅខ្លួនឯង ប្រកបការព្យាយាមកម្តៅខ្លួនឯងផង កម្តៅអ្នកដទៃ ប្រកបការព្យាយាមកម្តៅអ្នកដទៃផង ។

[៥៤] ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ចុះបុគ្គលមិនកម្តៅខ្លួនឯង ទាំងមិនប្រកបការព្យាយាមកម្តៅខ្លួនឯង មិនកម្តៅអ្នកដទៃ ទាំងមិនប្រកបការព្យាយាមកម្តៅអ្នកដទៃ តើដូចម្តេច បុគ្គលនោះ មិនកម្តៅខ្លួនឯង មិនកម្តៅអ្នកដទៃ មិនមានសេចក្តីស្រែកឃ្លាន មានតែសេចក្តីរំលត់ទុក្ខ ត្រជាក់ត្រជំ ទទួលសេចក្តីសុខ មានខ្លួនដ៏ប្រសើរ ក្នុងបច្ចុប្បន្ននេះ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ព្រះតថាគតកើតឡើងក្នុងលោក ព្រះអង្គឆ្ងាយចាកសេចក្តីសោហ្មង់គ្រប់យ៉ាង ព្រះអង្គត្រាស់ដឹង នូវព្រាហ្មយុជម៌ទាំងពួង ដោយប្រពៃចំពោះព្រះអង្គ ព្រះអង្គបរិបូណ៌ដោយវិជ្ជានិងចរណៈ គឺសេចក្តីចេះដឹងនិងក្រិត្យដែលព្រះអង្គគប្បីប្រព្រឹត្ត ព្រះអង្គមានដំណើរទៅ

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណាសកំ

លោកវិទូ អនុត្តរោ បុរិសទម្មសារថិ សត្វា ទេវមនុស្សា-
 ជំ ពុទ្ធា ភក្កវា សោ ឥមំ លោកំ សទេវកំ
 សមារកំ សព្វហ្មកំ សស្សមណាព្រាហ្មណី បជំ
 សទេវមនុស្សំ សយំ អភិញ្ញា សច្ចិកត្វា បវេទេតិ
 សោ ធម្មំ ទេសេតិ អាទិកល្យាណំ មជ្ឈេកល្យាណំ
 បរិយោសានកល្យាណំ សាត្តំ សព្វញ្ញជំ កេវលបរិ-
 បុណ្ណំ បរិសុទ្ធ�ំ ព្រហ្មចរិយំ បកាសេតិ ។ តំ ធម្មំ
 សុណាតិ កហបតិ វា កហបតិបុត្តោ វា អញ្ញតវស្មី
 វា កុលេ បច្ឆាជាតោ សោ តំ ធម្មំ សុត្វា តថាគតេ
 សទ្ធិំ បដិលភតិ ។ សោ តេន សទ្ធាបដិលាកេន
 សមន្នាគតោ ឥតិ បដិសព្វិក្ខតិ សម្ពាដោ យវា-
 វាសោ រជាបថោ អញ្ញោកាសោ បព្វជ្ជា ន យិទំ
 សុករំ អការំ អជ្ឈាវសតា ឯកន្តបរិបុណ្ណំ ឯកន្ត-

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណាសកៈ

កាន់ព្រះនិព្វាន ព្រះអង្គទ្រង់ជ្រាបច្បាស់នូវត្រៃលោក ព្រះអង្គប្រសើរ
 ដោយសីលាទិគុណារកបុគ្គលណាមួយស្មើគ្មាន ព្រះអង្គជាអ្នកទូន្មាននូវ
 បុរសដែលគួរទូន្មានបាន ព្រះអង្គជាគ្រូនៃទេវតានិងមនុស្សទាំងឡាយ
 ព្រះអង្គបានត្រាស់ដឹង នូវអរិយសច្ចធម៌ ព្រះអង្គលែងវិលត្រឡប់មក
 កាន់ភពថ្មីទៀត ព្រះតថាគតនោះ ទ្រង់បានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ដោយ
 ប្រាជ្ញាចំពោះព្រះអង្គ នូវលោកនេះ ព្រមទាំងទេវលោក មារលោក
 ព្រហ្មលោក នូវពពួកសត្វ ព្រមទាំងសមណព្រាហ្មណ៍ ទាំងមនុស្ស
 ជាសម្មតិទេព និងមនុស្សដ៏សេស ហើយប្រកាស ទ្រង់សំដែងធម៌
 មានលំអបទដើម មានលំអបទកណ្តាល និងបទចុង ព្រះអង្គប្រកាស
 ព្រហ្មចរិយធម៌ ព្រមទាំងអត្ត ព្រមទាំងព្យញ្ជនៈ ពេញបរិបូណ៌
 បរិសុទ្ធទាំងអស់ ។ គហបតីក្តី កូនគហបតីក្តី បុគ្គលកើតក្រោយ
 ក្នុងត្រកូលណាមួយក្តី ស្តាប់ធម៌នោះ លុះបុគ្គលនោះស្តាប់ធម៌នោះ
 ហើយ បានចំពោះនូវសទ្ធា ក្នុងព្រះតថាគត ។ បុគ្គលនោះប្រកប
 ព្រមដោយការបានចំពោះ នូវសទ្ធានោះ ហើយមានសេចក្តីពិចារណា
 ដូច្នោះថា ការនៅគ្រប់គ្រងផ្ទះ ចង្អៀតណាស់ ជាផ្លូវហូរមកនៃធូលី
 គឺកិលេស មានតែបព្វជ្ជា ទើបមានឱកាស បុគ្គលអ្នកនៅគ្រប់គ្រង
 ផ្ទះ មិនងាយនឹងប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ ឲ្យបរិបូណ៌តែមួយយ៉ាង

ព្រាហ្មណវគ្គស្ស យោជមុខសុត្តេ សិក្ខាសាដីវសមាបន្នតា

បរិសុទ្ធនំ   សង្ខេវិទិតំ   ព្រហ្មចរិយំ   ចរិតុំ   យន្ត្រាហំ
 កេសមស្សំ   ឱហារេត្វា   កាសាយានិ   វត្តានិ   អច្ឆានេត្វា
 អការស្មា   អនការិយំ   បព្វជេយ្យន្តិ   ។   សោ   អបរេន
 សមយេន   អប្បំ   វា   កោតក្ខន្ធនំ   បហាយ   មហាន្តំ
 វា   កោតក្ខន្ធនំ   បហាយ   អប្បំ   វា   ញាតិបរិវន្តំ   បហាយ
 មហាន្តំ   វា   ញាតិបរិវន្តំ   បហាយ   កេសមស្សំ   ឱ-
 ហារេត្វា   កាសាយានិ   វត្តានិ   អច្ឆានេត្វា   អការស្មា
 អនការិយំ   បព្វជតិ   ។

[៥៥]   សោ   ឯវំ   បព្វជិតោ   សមាដោ   ភិក្ខុនំ
 សិក្ខាសាដីវសមាបន្នោ   ចាណាតិចាតំ   បហាយ
 ចាណាតិចាតា   បដិវិតោ   ហោតិ   និហិតទណ្ណោ
 និហិតសត្តោ   លង្កិ   ទយាបន្នោ   សព្វចាណាភូតហិតានុ-
 កម្មី   វិហារតិ   អទិន្នាទានំ   បហាយ   អទិន្នាទានា
 បដិវិតោ   ហោតិ   ទិន្នាទាយី   ទិន្នប្បជិតង្កិ   អថេនេន
 សុចិត្តេន   អត្តនា   វិហារតិ   អព្រហ្មចរិយំ   បហាយ
 ព្រហ្មចារី   ហោតិ   អារាចារី   វិហារតោ   មេដុនា   តាមធម្មា
 មុសាវាទំ   បហាយ   មុសាវាទា   បដិវិតោ   ហោតិ   សច្ច-

ព្រាហ្មណវគ្គ យោជមុខសូត្រ ការសមាទានដោយសិក្ខានិងសាដីវៈ

បរិសុទ្ធតែមួយយ៉ាង ឲ្យដូចជាស័ង្កដែលគេខាត់ឡើយ បើដូច្នោះ គួរ
តែអាត្មាអញកោរសក់ ពុកមាត់និងពុកចង្កា ហើយស្លៀកដណ្តាប់សំពត់
កាសាយៈ ចេញចាកផ្ទះចូលទៅកាន់ផ្នួស ។ លុះសម័យខាងក្រោយមក
បុគ្គលនោះ ក៏លះបង់គំនរកោគៈតិចផង លះបង់គំនរកោគៈច្រើនផង
លះបង់នូវញាតិវង្សតិចផង លះបង់នូវញាតិវង្សច្រើនផង ហើយកោរសក់
ពុកមាត់និងពុកចង្កា ស្លៀកដណ្តាប់សំពត់កាសាយៈ ចេញចាកផ្ទះចូល
ទៅកាន់ផ្នួស ។

[៥៥] កាលបើបុគ្គលនោះ បួសយ៉ាងនេះហើយ ក៏សមា-
ទាននូវសិក្ខានិងសាដីវៈ របស់ភិក្ខុទាំងឡាយ លះបង់នូវបាណាតិបាត
វៀរចាកបាណាតិបាត មានអាជ្ញាដាក់ចុះហើយ មានគ្រឿងសស្ត្រាដាក់
ចុះហើយ មានសេចក្តីអៀនខ្មាស ដល់នូវសេចក្តីអាណិត ជាអ្នកអនុ-
គ្រោះដោយប្រយោជន៍ដល់សត្វទាំងអស់ លះបង់នូវអទិន្នាទាន វៀរ
ចាកអទិន្នាទាន កាន់យកតែរបស់ដែលគេឲ្យ ប្រាថ្នានូវរបស់ដែលគេឲ្យ
មិនមានចិត្តល្ងួច មានខ្លួនដ៏ស្អាត លះបង់នូវអព្រហ្មចរិយៈ ជាអ្នកប្រ-
ព្រឹត្តនូវធម៌ដ៏ប្រសើរ ប្រព្រឹត្តល្អ ចៀសវាង វៀរចាកមេបុនដែលជាធម៌-
របស់អ្នកស្រុក លះបង់នូវមុសាវាទ វៀរចាកមុសាវាទ ជាអ្នកពោលនូវ

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណាសកំ

វាទី សច្ចសន្តោ ថេតោ បច្ចយិកោ អរិសំវាទ-
 កោ លោកស្ស បិសុណំ វាចំ បហាយ បិសុ-
 ណាយ វាចាយ បដិវិរតោ ហោតិ ឥតោ សុត្វា
 ន អមុត្រិ អក្ខាតា ឥមេសំ ភេទាយ អមុត្រិ វា
 សុត្វា ន ឥមេសំ អក្ខាតា អម្មសំ ភេទាយ ឥតិ
 ភិញ្ញាទំ វា សន្ធាតា សហិតាទំ វា អនុប្បទាតា
 សមគ្គារាមោ សមគ្គរតោ សមគ្គនដ្ឋិ សមគ្គករណី
 វាចំ កាសិតា ហោតិ ធុរសំ វាចំ បហាយ ធុរសាយ
 វាចាយ បដិវិរតោ ហោតិ យា សា វាចា
 នេលា កណ្ណសុខា បេមដីយា ហទយដ្ឋំមា ចោរី
 ពហុជនកណ្ណា ពហុជនមនាថា តថារូបី វាចំ
 កាសិតា ហោតិ សម្មប្បលាបំ បហាយ សម្មប្បលាថា
 បដិវិរតោ ហោតិ កាលវាទី ភូតវាទី អត្តវាទី
 ធម្មវាទី វិនយវាទី ទិដារតី វាចំ កាសិតា

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណាសកៈ

ពាក្យពិត តនូវពាក្យពិត មានសំដីខ្ជាប់ខ្ជួន ពោលនូវពាក្យគួរអ្នកផងជឿ
បាន មិនពោលបំភ្លាត់សត្វលោកឡើយ លះបង់នូវបិសុណាវាចា រៀរ
ចាកបិសុណាវាចា ឮពាក្យពីខាងនេះមិនទៅប្រាប់ខាងនោះ ដើម្បីបំបែក
ជនខាងនោះឡើយ ឬឮអំពីខាងនោះ មិនមកប្រាប់ដល់ជនទាំងឡាយ
ខាងនេះ ដើម្បីបំបែកជនខាងនោះឡើយ ជាអ្នកផ្សះផ្សា នូវពួកជន
ដែលបែកគ្នាហើយផង ជាអ្នកជួយផ្គុំផ្គុំ ដល់ពួកជន ដែលបាន
ប្រកបដោយប្រយោជន៍ហើយផង ជាអ្នករីករាយនឹងសេចក្តីព្រមព្រៀង
ត្រេកអរនឹងសេចក្តីព្រមព្រៀង ពេញចិត្តនឹងសេចក្តីព្រមព្រៀង ជា
អ្នកពោលតែសំដីដែលធ្វើនូវសេចក្តីព្រមព្រៀង ជាអ្នកលះបង់ផុសវាចា
រៀរចាកផុសវាចា សំដីណា ដែលជាសំដីតតទោស ជាសុខដល់
ត្រចៀក គួរជាទីស្រឡាញ់ តាំងនៅក្នុងហឫទ័យ ជាសំដីអ្នកក្រុង
ជាទីរីករាយដល់ជនច្រើន ជាទីគាប់ចិត្តដល់ជនច្រើន តែងពោលតែសំដី
មានសភាពដូច្នោះ លះបង់នូវសម្បប្បលាបៈ រៀរចាកសម្បប្បលាបៈ
ពោលតាមកាលគួរ ពោលពាក្យពិត ពោលពាក្យជាអត្ថ ពោលពាក្យ
ជាធម៌ ពោលពាក្យជារិទ្ធិយ ពោលសំដីដែលគួរកប់ទុកក្នុងហឫទ័យ

ព្រាហ្មណវគ្គស្ស យោជមុខសុត្តេ សិក្ខាសាដីវសមាបន្តតា

កាលេន សាបទេសំ បរិយន្តវតី អត្ថសំហិតំ ។
 សោ វីជតាមក្ខតតាមសមារម្មា បដិវិរតោ ហោតិ
 ឯកកត្តិកោ ហោតិ រត្ថបរត្តោ វិរតោ វិកាលភោជនា
 នច្ចតីតវាទិតវិស្វកនស្សនា បដិវិរតោ ហោតិ មា-
 លាកន្ធវិលេបនធារណាមណ្ឌានវិក្ខុសនដ្ឋានា បដិវិរតោ
 ហោតិ ឧច្ចាសយនមហាសយនា បដិវិរតោ ហោតិ
 ជាតរូបរជតប្បដិក្កហាលា បដិវិរតោ ហោតិ អាមក-
 ធិញ្ញប្បដិក្កហាលា បដិវិរតោ ហោតិ អាមកមំសប្បដិ-
 ក្កហាលា បដិវិរតោ ហោតិ ឥត្តិកុមារិកាបដិក្កហាលា
 បដិវិរតោ ហោតិ ទាសីទាសប្បដិក្កហាលា បដិវិរតោ
 ហោតិ អដេឡកប្បដិក្កហាលា បដិវិរតោ ហោតិ កុក្កុ-
 ដស្វករប្បដិក្កហាលា បដិវិរតោ ហោតិ ហត្តិកវាស្សវ-
 លរប្បដិក្កហាលា បដិវិរតោ ហោតិ ខេត្តវត្ថុប្បដិក្កហាលា
 បដិវិរតោ ហោតិ ទ្វេតេយ្យប្បហិណាកមនានុយោកា
 បដិវិរតោ ហោតិ កយវិក្កយា បដិវិរតោ ហោតិ

ព្រាហ្មណ៍វគ្គ យោជមុខសូត្រ អំពីការសមាទាននូវសិក្ខានិងសាដីរៈ

ជាសំដីប្រកបដោយហេតុ ប្រកបដោយគ្រឿងប្រៀបធៀប ដោយកាល
 គួរ មានដើម មានចុង ប្រកបដោយប្រយោជន៍ ។ បុគ្គលនោះវៀរ
 ចាកការផ្តិលផ្តាច់នូវពីជគាមនិងភូតគាម ជាអ្នកបរិភោគភត្តតៃ ១ ពេល
 វៀរចាកការបរិភោគក្នុងរាត្រី វៀរចាកការបរិភោគក្នុងកាលខុស វៀរ
 ចាកការរាំ ច្រៀង ប្រគំ និងការមើលនូវល្បែងផ្សេង ៗ ដែលជាសត្រូវ
 ដល់សាសនា ជាអ្នកវៀរចាកការប្រដាប់តាក់តែងរាងកាយ ដោយផ្កា
 កម្រងនិងគ្រឿងក្រអូប គ្រឿងលាបផ្សេង ៗ ជាអ្នកវៀរចាកការដេកលើ
 ទីសេនាសនៈខ្ពស់ និងទីសេនាសនៈប្រសើរ ជាអ្នកវៀរចាកការទទួលនូវ
 មាសនិងប្រាក់ ជាអ្នកវៀរចាកការទទួលនូវធម្មជាតិស្រស់ ជាអ្នកវៀរ
 ចាកការទទួលនូវសាច់ស្រស់ ជាអ្នកវៀរចាកការទទួល នូវស្រីនិងនាង
 កុមារិកា ជាអ្នកវៀរចាកការទទួលនូវខ្ញុំស្រីនិងខ្ញុំប្រុស ជាអ្នកវៀរចាកការ
 ទទួលនូវពពែនិងចៀម ជាអ្នកវៀរចាកការទទួលនូវមាន់និងជ្រូក ជាអ្នក
 វៀរចាកការទទួលនូវដំរី គោ សេះ លា ឈ្មោល និងញី ជាអ្នកវៀរចាក
 ការទទួលនូវស្រែនិងចម្ការ ជាអ្នកវៀរចាកកិរិយាប្រកបរឿយ ៗ នូវទូតកម្ម
 គឺ នាំសំបុត្រ ឬពាក្យបណ្តាំរបស់គ្រូហស្ថ ជាអ្នកវៀរចាកកិរិយាលក់ដូរ

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណាសកៈ

ជាអ្នករៀនចាកការឆបោកដោយជញ្ជឹង ឆបោកដោយភាជន៍មាស ទាំងឆ-
 បោកដោយរង្វាស់រង្វាល់ ជាអ្នករៀនចាកកិរិយាសើរើ បញ្ឆោត បន្ធឹ នឹង
 កោងកាច ជាអ្នករៀនចាកកិរិយាកាត់ សម្លាប់ ចាប់ចង ធ្វើមនុស្សឲ្យ
 រង្វើងផ្លូវ បួនកំហែងយកទ្រព្យ ។ បុគ្គលនោះ ជាអ្នកសន្តោសដោយ
 ចីវរគ្រាន់តែការពារនូវកាយ សន្តោសដោយបិណ្ឌបាត គ្រាន់តែរក្សា
 នូវផ្ទៃ បើទៅក្នុងទីណា ។ កាន់យកត្រឹមតែចីវរ និងបិណ្ឌបាតប៉ុណ្ណោះ
 ទៅ ។ ដូចជាបក្សីសកុណជាតិ បើហើរទៅក្នុងទីណា ។ មានតែទម្ងន់
 ស្លាបទៅក្នុងទីនោះ ។ យ៉ាងណាមិញ ភិក្ខុជាអ្នកសន្តោសដោយចីវរ
 គ្រាន់តែរក្សានូវកាយ សន្តោសដោយបិណ្ឌបាត គ្រាន់តែរក្សានូវផ្ទៃ
 បើទៅក្នុងទីណា ។ កាន់យកត្រឹមតែចីវរនិងបិណ្ឌបាតប៉ុណ្ណោះទៅ យ៉ាង
 នោះដែរ ។ ភិក្ខុនោះ ប្រកបដោយសីលក្ខន្ធន្ត ដ៏ប្រសើរនេះហើយ
 រមែងបានតែសេចក្តីសុខ ដែលមិនមានទោសក្នុងសន្តាន ។ ភិក្ខុនោះ
 ឃើញរូបដោយភ្នែក មិនកាន់យកនូវនិមិត្ត មិនកាន់យកនូវអនុព្យញ្ញនៈ

ព្រាហ្មណវគ្គស្ស យោជមុខសុត្តេ ឥន្ទ្រិយសំវេរោ

យត្វាធិករណាមេនំ   ចក្កុទ្ធិយំ   អសំរុតំ   វិហារន្តំ
 អភិជ្ឈាទោមនស្សា   ចាបកា   អកុសលា   ធម្មា
 អន្ទាស្សវេយ្យំ   តស្ស   សំរាយ   បដិបទ្ធីតិ   រក្ខតិ
 ចក្កុទ្ធិយំ   ចក្កុទ្ធិយេ   សំរំ   អាបទ្ធីតិ   ។   សោតេន
 សទ្ធិំ   សុត្វា...   យានេន   កន្ធិ   យាយិត្វា...   ជិវ្ហាយ   រសំ
 សាយិត្វា...   កាយេន   ដោដ្ឋព្វំ   ដុសិត្វា...   មនសា
 ធម្មំ   វិញ្ញាយ   ន   និមិត្តក្កាហី   ហោតិ   នានុព្យញ្ញនក្កាហី
 យត្វាធិករណាមេនំ   មនិទ្ធិយំ   អសំរុតំ   វិហារន្តំ
 អភិជ្ឈាទោមនស្សា   ចាបកា   អកុសលា   ធម្មា
 អន្ទាស្សវេយ្យំ   តស្ស   សំរាយ   បដិបទ្ធីតិ   រក្ខតិ
 មនិទ្ធិយំ   មនិទ្ធិយេ   សំរំ   អាបទ្ធីតិ   ។   សោ
 ឥមិទា   អរិយេន   ឥន្ទ្រិយសំវេរោ   សមន្នាគតោ   អជ្ឈតំ
 អព្យាសេកសុទំ   បដិសំវេទេតិ   ។   សោ   អភិក្កន្តេ
 បដិក្កន្តេ   សម្មជានការី   ហោតិ   អាលោកិតេ
 វិលោកិតេ   សម្មជានការី   ហោតិ   សម្មិញ្ចិតេ   បសា-
 រិតេ   សម្មជានការី   ហោតិ   សង្ឃាដិបត្តចីវរធារណោ

ព្រាហ្មណវគ្គ យោជមុខសូត្រ ការសង្រួមឥន្ទ្រិយ

ពួកអកុសលធម៌ដ៏លាមក គឺអភិជ្ឈានិងទោមនស្ស រមែងជាប់តាមភិក្ខុនុ៎ះ
 ព្រោះកិរិយាមិនសង្រួមនូវចក្ខុន្ទ្រិយណា ភិក្ខុនោះក៏ប្រតិបត្តិដើម្បីសង្រួម
 នូវចក្ខុន្ទ្រិយនោះ រក្សានូវចក្ខុន្ទ្រិយ ដល់នូវការសង្រួមក្នុងចក្ខុន្ទ្រិយ ។
 ភិក្ខុនោះ ឮសំឡេងដោយត្រចៀក... ជុំភ្លិនដោយច្រមុះ... ទទួលរស
 ដោយអណ្តាត... ពាល់ត្រូវដោដព្វដោយកាយ... ដឹងនូវធម៌ដោយចិត្ត
 ក៏មិនកាន់យកនូវនិមិត្ត មិនកាន់យកនូវអនុញ្ញាត្តិៈ ពួកអកុសល-
 ធម៌ដ៏លាមក គឺអភិជ្ឈានិងទោមនស្ស រមែងជាប់តាមភិក្ខុនុ៎ះ ព្រោះ
 កិរិយាមិនសង្រួមនូវមនិទ្រិយណា ភិក្ខុនោះក៏ប្រតិបត្តិដើម្បីសង្រួម នូវ
 មនិទ្រិយនោះ រក្សានូវមនិទ្រិយ ដល់នូវការសង្រួមក្នុងមនិទ្រិយ ។
 ភិក្ខុនោះ ប្រកបដោយការសង្រួមនូវឥន្ទ្រិយដ៏ប្រសើរនេះហើយ រមែង
 ទទួលនូវសេចក្តីសុខ ដែលមិនលាយឡំដោយកិលេស ក្នុងសន្តាន ។
 ភិក្ខុនោះ កាលឈានទៅមុខ ឬឈានថយក្រោយ ក៏ដឹងខ្លួន កាល
 មើលទៅមុខ ឬមើលទៅទិសផ្សេង ។ ក៏ដឹងខ្លួន កាលបត់ដៃជើង
 ឬលាដៃជើង ក៏ដឹងខ្លួន កាលទ្រទ្រង់ នូវសង្ឃារដ៏ បាត្រ ចីវរ

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណាសកំ

សម្មជានការី ហោតិ អសិទេ បីតេ ខាយិទេ សាយិទេ
សម្មជានការី ហោតិ ឧច្ចារប្បស្សាវកម្មេ សម្មជាន-
ការី ហោតិ កតេ បីតេ និសិទ្ធនេ សុត្តេ ជាតវិទេ
ភាសិទេ តុណ្ណិកាវេ សម្មជានការី ហោតិ ។

[៥៦] សោ ឥមិទា ច អរិយេន សីលក្ខន្ធន
សមន្នាកតោ ឥមិទា ច អរិយេន ឥន្ទ្រិយសំវរេន ស-
មន្នាកតោ ឥមិទា ច អរិយេន សតិសម្មជញ្ញេន
សមន្នាកតោ វិវិត្តំ សេនាសនំ ភជតិ អរញ្ញំ រុក្ខមូលំ
បព្វតំ កន្ធវំ តិរិកុហំ សុសានំ រនបត្តំ អញ្ញោកាសំ
បលាលបុញ្ញំ ។ សោ បច្ឆាកត្តំ បិណ្ណាចាតប្បជិក្កន្តោ
និសីទតិ បល្ល័ង្កំ អាកុទិត្វា ឧដំ កាយំ បណិទាយ
បរិមុខំ សតី ឧបដ្ឋបេត្វា ។ សោ អភិជ្ឈំ លោកេ
បហាយ វិកតាកិដ្ឋេន ចេតសា វិហារតិ អភិជ្ឈាយ
ចិត្តំ បរិសោទេតិ ព្យាចាទប្បទោសំ បហាយ
អព្យាបន្នចិត្តោ វិហារតិ សព្វចាលាក្ខតហិតានុ-
កម្មី ព្យាចាទប្បទោសា ចិត្តំ បរិសោទេតិ ដីនមិទ្ធំ
បហាយ វិកតដីនមិទ្ធោ វិហារតិ អាលោកសញ្ញំ

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណាសកៈ

ក៏ដឹងខ្លួន កាលស៊ី ធីក ទំពាស៊ី ទទ្ធលរស ក៏ដឹងខ្លួន កាលបន្ទោបង់
នូវឧច្ចារៈនិងបស្សាវៈ ក៏ដឹងខ្លួន កាលដើរ ឈរ អង្គុយ ដេកលក់
ភ្ញាក់ឡើង និយាយ ឬស្ងៀម ក៏ដឹងខ្លួន (ទាំងអស់) ។

[៥៦] ភិក្ខុនោះ ប្រកបព្រមដោយសីលក្នុងដ៏ប្រសើរនេះផង ប្រ-
កបព្រមដោយការសង្រួមនូវតន្ត្រីយដ៏ប្រសើរនេះផង ប្រកបព្រមដោយ
សតិ និងសម្បជញ្ញៈដ៏ប្រសើរនេះផង ស្វែងរកតែទិសេនាសនៈស្ងាត់
គឺព្រៃ គល់ឈើ ភ្នំ ញាកភ្នំ រូងភ្នំ ព្រៃស្នួសាន ព្រៃធំ ទីវាល គំនរ
ចំបើង ។ ភិក្ខុនោះលុះត្រឡប់មកពីបិណ្ឌាបាតវិញ ក្នុងវេលាក្រោយភក្ត
ក៏អង្គុយពែនភ្នែន តម្រង់កាយឲ្យត្រង់ ផ្ទង់សតិឲ្យមានមុខឆ្ពោះទៅរក
(កម្មដ្ឋាន) ។ ភិក្ខុនោះ លះបង់នូវអភិជ្ឈាក្នុងលោក មានចិត្តប្រាស
ចេញចាកអភិជ្ឈា ជម្រះចិត្តឲ្យស្អាតចាកអភិជ្ឈា លះបង់នូវព្យាបាទ
ជាគ្រឿងប្រទូស្ត មានចិត្តមិនប្រកបដោយព្យាបាទ មានសេចក្តីអនុគ្រោះ
ដល់សព្វសត្វដោយប្រយោជន៍ ជម្រះចិត្តឲ្យស្អាតចាកព្យាបាទជាគ្រឿង
ប្រទូស្ត លះបង់នូវបឺនមិទ្ធៈ ប្រាសចេញចាកបឺនមិទ្ធៈ មានសេចក្តីសំគាល់

ព្រាហ្មណ៍វគ្គស្ស យោជមុខសុត្តេ ចតុរបដ្ឋានំ

សតោ សម្មជាតោ មីនមិទ្ធា ចិត្តំ បរិសោធចតិ
 ឧទ្ធចកុក្កុច្ចំ បហាយ អនុទូតោ វិហារតិ អជ្ឈត្តំ
 រូបសន្តចិត្តោ ឧទ្ធចកុក្កុច្ចា ចិត្តំ បរិសោធចតិ វិចិត្តិច្ចំ
 បហាយ តិណ្ណវិចិត្តិច្ចោ វិហារតិ អកម៌កមី កុស-
 លេសុ ធម្មេសុ វិចិត្តិច្ចាយ ចិត្តំ បរិសោធចតិ ។

[៥៧] សោ ឥមេ បញ្ច ដីវរណោ បហាយ
 ចេតសោ ឧបក្កិលេសេ បញ្ញាយ ទុព្វលីករណោ
 វិច្ឆេវ កាមេហិ វិច្ឆេ អកុសលេហិ ធម្មេហិ
 សវិតក្កំ សវិចារំ វិវេកជំ បីតិសុខំ បបមំ ឈានំ
 ឧបសម្មជ្ជំ វិហារតិ វិតក្កវិចារានំ រូបសមា អជ្ឈត្តំ
 សម្មសាទនំ ចេតសោ ឯកោទិការំ អវិតក្កំ អវិចារំ
 សមាទិជំ បីតិសុខំ ទុតិយំ ឈានំ ឧបសម្មជ្ជំ
 វិហារតិ បីតិយា ច វិវាតា ឧបេក្ខកោ ច វិហារតិ
 សតោ ច សម្មជាតោ សុខញ្ច កាយេន បដិសំវេទេតិ

ព្រាហ្មណវគ្គ យោជមុខសូត្រ រូបជ្ឈានបួន

នូវពន្លឺ មានសតិវិញ្ញាណសម្បជញ្ញៈ ជម្រះចិត្តឲ្យស្អាតចាកបីនិមិត្តៈ លះបង់
 នូវឧទ្ធចក្កក្នុងច្រកៈ មិនមានសេចក្តីរវើរវាយ មានចិត្តស្ងប់ស្ងាត់ក្នុងសន្តាន
 ជម្រះចិត្តឲ្យស្អាតចាកឧទ្ធចក្កក្នុងច្រកៈ លះបង់នូវវិចិត្រកិច្ចា មានវិចិត្រកិច្ចានូវ
 ហើយ មិនមានសេចក្តីជឿងឆ្ងល់ ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ ជម្រះចិត្ត
 ឲ្យស្អាតចាកវិចិត្រកិច្ចា ។

[៥៧] លុះភិក្ខុនោះ លះបង់នីវរណៈទាំង ៥ យ៉ាងនេះ ដែល
 ជាឧបក្កិលេសរបស់ចិត្ត ជាធម្មជាតិធ្វើបញ្ញា ឲ្យមានកម្លាំងថយបាន
 ហើយ ក៏ស្ងាត់ចាកកាមទាំងឡាយ ស្ងាត់ចាកអកុសលធម៌ទាំងឡាយ
 បានដល់នូវបឋមជ្ឈាន ប្រកបដោយវិតក្កៈនិងវិចារៈ មានតែបីតិវិញ្ញាណសុខ
 ដែលកើតអំពីសេចក្តីស្ងាត់ ក៏សម្រេចសម្រាន្តនៅដោយឥរិយាបថទាំង ៤
 លុះរម្ងាប់នូវវិតក្កៈនិងវិចារៈអស់ហើយ ក៏បានដល់នូវទុតិយជ្ឈាន ជា
 ធម្មជាតិកើតមានក្នុងសន្តាននៃខ្លួន ប្រកបដោយសេចក្តីជ្រះថ្លា គឺមាន
 សភាពជាចិត្តខ្ពស់ឯក ឥតមានវិតក្កៈនិងវិចារៈ មានតែបីតិវិញ្ញាណសុខ
 ដែលកើតអំពីសមាធិប៉ុណ្ណោះ ក៏សម្រេចសម្រាន្តនៅ ដោយឥរិយាបថ
 ទាំង ៤ លុះមានចិត្តនឿយណាយចាកបីតិវិញ្ញាណសុខ ប្រកបដោយឧបេក្ខាផង
 ថែមទាំងមានសតិវិញ្ញាណសម្បជញ្ញៈផង សោយនូវសុខដោយនាមកាយផង

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណាសកំ

យន្តំ   អរិយា   អាចិក្ខន្តិ   ឧបេក្ខកោ   សតិមា

សុខវិហារីតិ   តតិយំ   ឈានំ   ឧបសម្បជ្ជ   វិហារតិ

សុខស្ស   ច   បហាណា   ទុក្ខស្ស   ច   បហាណា   បុព្វេវ

សោមនស្សទោមនស្សានំ   អត្ថដ្ឋមា   អទុក្ខមសុខំ

ឧបេក្ខាសតិចារិសុទ្ធិ   ចតុត្ថំ   ឈានំ   ឧបសម្បជ្ជ

វិហារតិ   ។

[៥៨]   សោ   ឯវំ   សមាហិតេ   ចិត្តេ   បរិសុទ្ធេ

បរិយោទាតេ   អនដ្ឋណោ   វិតតូបក្កិលេសេ   មុទុក្ខតេ

កម្មជីយេ   បិតេ   អានេញ្ចប្បត្តេ   បុព្វេនិវាសានុស្ស-

តិញ្ញាលាយ   ចិត្តំ   អភិនិជ្ជាមេតិ   សោ   អនេកវិហិតំ

បុព្វេនិវាសំ   អនុស្សរតិ   សេយ្យដីទំ   ឯកំបិ   ជាតី

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណាសកៈ

ព្រះអរិយៈទាំងឡាយ តែងសរសើរនូវបុគ្គល ដែលបានតតិយជ្ឈាន
 នោះថា ធម្មតាបុគ្គលដែលបាននូវតតិយជ្ឈានហើយ រមែងប្រកបដោយ
 ឧបេក្ខា មានស្មារតី មានធម៌ជាគ្រឿងនៅជាសុខដូច្នោះ ព្រោះហេតុ
 នៃតតិយជ្ឈានណា ក៏បានដល់ នូវតតិយជ្ឈាននោះ ទើបសម្រេច
 សម្រាន្តនៅដោយឥរិយាបថទាំង ២ លុះលះបង់នូវសុខផង លះបង់នូវ
 ទុក្ខផង មានសោមនស្ស និងទោមនស្សអស់ទៅក្នុងកាលមុនផង ទើប
 បានដល់នូវចតុត្ថជ្ឈាន មានអារម្មណ៍មិនមែនជាទុក្ខ មិនមែនជាសុខ
 គឺជាឧបេក្ខា មានស្មារតីបរិសុទ្ធដោយឧបេក្ខាវេទនា ក៏សម្រេចសម្រាន្ត
 នៅដោយឥរិយាបថទាំង ២ ។

[៥៨] កាលបើចិត្តរបស់ភិក្ខុនោះ តាំងនៅល្អបរិសុទ្ធចាកនីវរណធម៌
 ជាចិត្តផ្លូវផង មិនមានទីទួលពោលគឺកិលេស ប្រាសចាកឧបក្កិលេស មាន
 សភាពជាចិត្តទន់ គួរដល់ការវនាកម្ម ជាចិត្តនឹងជឹង មិនញាប់ញ័រទៅតាម
 អារម្មណ៍ដោយប្រការដូច្នោះហើយ ភិក្ខុនោះ ក៏បង្កើនចិត្តទៅដើម្បីបុព្វេ-
 និវាសានុស្សតិញ្ញាណ គឺប្រាជ្ញារលឹកឃើញនូវលំដាប់ខន្ធដែលអាស្រ័យ
 នៅក្នុងកាលមុន ភិក្ខុនោះ រលឹកឃើញនូវបុព្វេនិវាស គឺលំដាប់ខន្ធដែល
 អាស្រ័យនៅក្នុងកាលមុនជាច្រើនប្រការ គឺរលឹកឃើញបាន ១ ជាតិខ្លះ

ព្រាហ្មណ៍វគ្គស្ស យោជមុខសុត្ត ចុត្តបបាតញ្ញាណំ

ធូរិ ជាតិយោ តិស្សោរិ ជាតិយោ ចតស្សោរិ
 ជាតិយោ បញ្ចរិ ជាតិយោ ទសរិ ជាតិយោ រីសំរិ
 ជាតិយោ តីសំរិ ជាតិយោ ចត្តាឡីសំរិ ជាតិយោ
 បញ្ញាសំរិ ជាតិយោ ជាតិសតំរិ ជាតិសហស្សំរិ
 ជាតិសតសហស្សំរិ អនេកេរិ សំរដ្ឋកេរិ អនេកេ-
 រិ រិដ្ឋកេរិ អនេកេរិ សំរដ្ឋរិដ្ឋកេរិ អមុត្រាសី
 ឃំនាមោ ឃំតោត្តោ ឃំរល្លោ ឃំមាហារោ ឃំ-
 សុខទុក្ខប្បដិសំវេទី ឃំមាយុបរិយន្តោ សោ តតោ
 ចុតោ អមុត្រ ឧទចាទី តត្រាចាសី ឃំនាមោ ឃំ-
 តោត្តោ ឃំរល្លោ ឃំមាហារោ ឃំសុខទុក្ខប្បដិ-
 សំវេទី ឃំមាយុបរិយន្តោ សោ តតោ ចុតោ ឥដ្ឋ-
 បបន្នោតិ ឥតិ សាការំ សឧទ្ទេសំ អនេកវិហិតំ
 បុព្វេនិវាសំ អនុស្សរតិ ។

[៥៩] សោ ឃំ សមាហិតេ ចិត្តេ បរិ-
 សុទ្ធវេ បរិយោទាតេ អនដ្ឋលោ រិកតូបត្តិលេសេ

ព្រាហ្មណវគ្គ យោជមុខសូត្រ ចុត្តបបាតញ្ញាណ

២ ជាតិខ្លះ ៣ ជាតិខ្លះ ៤ ជាតិខ្លះ ៥ ជាតិខ្លះ ១០ ជាតិខ្លះ ២០ ជាតិខ្លះ
 ៣០ ជាតិខ្លះ ៤០ ជាតិខ្លះ ៥០ ជាតិខ្លះ ១០០ ជាតិខ្លះ ១ ពាន់ ជាតិខ្លះ
 ១ វែនជាតិខ្លះ រហូតដល់អនេកសំវដ្តកប្បខ្លះ អនេកវិវដ្តកប្បខ្លះ និង
 អនេកសំវដ្តវិវដ្តកប្បខ្លះ ភិក្ខុនោះដឹងថា អាត្មាអញបានកើតក្នុងទីឯណោះ
 មានឈ្មោះយ៉ាងនេះ មានគោត្រកូលយ៉ាងនេះ មានសម្បុរយ៉ាងនេះ
 មានអាហារយ៉ាងនេះ ទទួលសុខនិងទុក្ខយ៉ាងនេះ មានកំណត់អាយុ
 ប៉ុណ្ណោះ លុះអាត្មាអញច្បាតអំពីទីនោះហើយ បានទៅកើតក្នុងទីឯណោះ
 ទៀត លុះអាត្មាអញទៅកើតក្នុងទីនោះហើយ ក៏មានឈ្មោះយ៉ាងនេះ
 មានគោត្រកូលយ៉ាងនេះ មានសម្បុរយ៉ាងនេះ មានអាហារយ៉ាងនេះ
 ទទួលសុខនិងទុក្ខយ៉ាងនេះ មានកំណត់អាយុប៉ុណ្ណោះ លុះអាត្មាអញ
 ច្បាតអំពីទីនោះ ក៏បានមកកើតក្នុងទីនេះ ភិក្ខុនោះ រលឹកឃើញនូវ
 បុព្វេនិវាសជាច្រើនប្រការ ព្រមទាំងអាការ គឺរូបនិងអាហារជាដើម
 ព្រមទាំងឧទ្ទេស គឺឈ្មោះនិងគោត្រកូល ដោយប្រការដូច្នោះ ។

[៥៧] កាលបើចិត្តរបស់ភិក្ខុតាំងនៅល្អ បរិសុទ្ធចាកនីវរណធម៌
 ជាចិត្តផ្លូវផង ឥតមានទីទួលពោលគឺកិលេស ប្រាសចាកឧបកិលេស

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណាសកំ

មុនុក្ខតេ កម្មនិយេ បិតេ អានេញ្ចប្បត្តេ សត្តានំ
 ចុត្តបចាតញ្ញាណាយ ចិត្តំ អភិទិដ្ឋាមេតិ សោ
 ទិព្វេន ចក្កុនា វិសុទ្ធនេ អតិក្កន្តមាណុសកេន
 សត្តេ បស្សតិ ចរមានេ ឧបបជ្ជមានេ ហីនេ
 បណ្ឌិតេ សុវណ្ណេ ទុព្វណ្ណេ សុកតេ ទុក្កតេ
 យថាកម្មបកេ សត្តេ បជានាតិ ឥមេ វត
 កោដ្ឋោ សត្តា កាយទុច្ចរិតេន សមដ្ឋាកតា ។ បេ ។
 អរិយានំ ឧបវាទកា មិច្ឆាទិដ្ឋិកា មិច្ឆាទិដ្ឋិកម្មសមា-
 នាទា តេ កាយស្ស ភេទា បរម្មរណា អចាយំ
 ទុក្កតី វិនិចាតំ និរយំ ឧបបជ្ជា ឥមេ វា បន
 កោដ្ឋោ សត្តា កាយសុចរិតេន សមដ្ឋាកតា
 ។ បេ ។ អរិយានំ អនុបវាទកា សម្មាទិដ្ឋិកា
 សម្មាទិដ្ឋិកម្មសមាទាទា តេ កាយស្ស ភេទា
 បរម្មរណា សុកតី សក្កំ លោកំ ឧបបជ្ជាតិ ឥតិ
 ទិព្វេន ចក្កុនា វិសុទ្ធនេ អតិក្កន្តមាណុសកេន សត្តេ
 បស្សតិ ចរមានេ ឧបបជ្ជមានេ ហីនេ បណ្ឌិតេ

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណាសកៈ

មានសភាពជាចិត្តទន់ គួរដល់ការនាកម្ម ជាចិត្តនឹងជឿ មិនញាប់ញ័រ
 ទៅតាមអារម្មណ៍ ដោយប្រការដូច្នោះហើយ ភិក្ខុនោះក៏បង្កើនចិត្តទៅ
 ដើម្បីចុះតូបបាតញ្ញាណ គឺប្រាជ្ញាដឹង នូវចុះតិរិះបដិសន្ធិ របស់សត្វទាំង-
 ឡាយ ភិក្ខុនោះមានចក្ខុទិព្វ កន្លងហួសចក្ខុរបស់មនុស្សធម្មតា ក៏បាន
 ឃើញនូវពួកសត្វកំពុងច្យុត កំពុងកើត ជាសត្វថោកទាបខ្លះ ខ្ពង់ខ្ពស់ខ្លះ
 មានរូបល្អខ្លះ អាក្រក់ខ្លះ មានគតិល្អខ្លះ គតិអាក្រក់ខ្លះ ភិក្ខុនោះដឹង
 ច្បាស់នូវសត្វ ដែលប្រព្រឹត្តទៅតាមកម្មរបស់ខ្លួនថា អើហ្ន៎ សត្វទាំងនេះ
 ប្រកបដោយកាយទុច្ចរិត ។ បេ ។ តិះដៀលនូវព្រះអរិយបុគ្គល មាន
 សេចក្តីយល់ខុស ប្រកាន់អំពើដែលយល់ខុស លុះសត្វទាំងអម្បាល
 នោះ បែកធ្លាយរាងកាយ ខាងមុខអំពើសេចក្តីស្លាប់ ក៏រមែងចូលទៅ
 កើត ក្នុងកំណើតនៃតិរច្ឆាន ប្រេត អសុរកាយ និងនរក អើហ្ន៎
 ចំណែកសត្វពួកនេះ ប្រកបដោយកាយសុចរិត ។ បេ ។ ជាសត្វមិន
 តិះដៀល នូវព្រះអរិយបុគ្គល មានសេចក្តីយល់ត្រូវ ប្រកាន់នូវអំពើ
 ដែលយល់ត្រូវ លុះសត្វទាំងអម្បាលនោះ បែកធ្លាយរាងកាយ ខាង
 មុខអំពើសេចក្តីស្លាប់ ក៏រមែងទៅកាន់សុគតិស្នូត់ទេវលោក ភិក្ខុនោះ
 មានចក្ខុទិព្វដ៏បរិសុទ្ធ កន្លងហួសចក្ខុរបស់មនុស្សធម្មតា បានឃើញ
 នូវពួកសត្វកំពុងច្យុត កំពុងកើត ជាសត្វថោកទាបខ្លះ ខ្ពង់ខ្ពស់ខ្លះ

ព្រាហ្មណវគ្គស្ស យោជមុខសុត្តេ អាសវក្ខយញ្ញាណំ

សុវណ្ណោ ទុព្វណ្ណោ សុគតេ ទុក្ខតេ យថាកម្មបកេ
សត្តេ បជាណតិ ។

[៦០] សោ ឯវំ សមាហិតេ ចិត្តេ បរិសុទ្ធិ បរិ-
យោនាតេ អនង្គណោ វិតត្ថបក្កិលេសេ មុទុក្ខតេ កម្ម-
ដីយេ បិតេ អានេញ្ចប្បត្តេ អាសវាជំ ខយញ្ញាណាយ
ចិត្តំ អភិទិដ្ឋាមេតិ ។ សោ ឥទំ ទុក្ខន្តិ យថាក្ខតំ
បជាណតិ អយំ ទុក្ខសមុទយោតិ យថាក្ខតំ បជាណតិ
អយំ ទុក្ខនិរោធាតិ យថាក្ខតំ បជាណតិ អយំ ទុក្ខ-
និរោធតាមិដី បដិបទាតិ យថាក្ខតំ បជាណតិ ឥមេ
អាសវាតិ យថាក្ខតំ បជាណតិ អយំ អាសវសមុទយោតិ
យថាក្ខតំ បជាណតិ អយំ អាសវនិរោធាតិ យថាក្ខតំ
បជាណតិ អយំ អាសវនិរោធតាមិដី បដិបទាតិ
យថាក្ខតំ បជាណតិ ។ តស្ស ឯវំ ជានតោ ឯវំ
បស្សតោ កាមាសវាបិ ចិត្តំ វិមុច្ចតិ កវាសវាបិ ចិត្តំ
វិមុច្ចតិ អវិជ្ជាសវាបិ ចិត្តំ វិមុច្ចតិ វិមុត្តស្មី វិមុត្តមីតិ
ញ្ញាណំ ហោតិ ទីណា ជាតិ រុសិតំ ព្រហ្មចរិយំ

ព្រាហ្មណវគ្គ យោជមុខសូត្រ អាសវក្ខយញ្ញាណ

មានរូបល្អខ្លះ រូបអាក្រក់ខ្លះ មានគតិល្អខ្លះ គតិអាក្រក់ខ្លះ រមែងដឹងនូវ
ពួកសត្វ ប្រព្រឹត្តទៅតាមកម្មរបស់ខ្លួន យ៉ាងនេះឯង ។

[៦០] កាលបើចិត្តរបស់ភិក្ខុតាំងនៅល្អ បរិសុទ្ធ ជាចិត្តផ្លូវផង
មិនមានទីទួលពោលគឺកិលេស ប្រាសចាកឧបកិលេស មានសភាពជាចិត្ត
ទន់ គួរដល់ការវិនាស ជាចិត្តនឹងដឹង មិនញាប់ញ័រទៅតាមអារម្មណ៍យ៉ាង
នេះហើយ ភិក្ខុនោះក៏បង្កើនចិត្តទៅដើម្បីអាសវក្ខយញ្ញាណ គឺប្រាជ្ញាជា
គ្រឿងដឹងនូវធម៌ ដែលធ្វើនូវអាសវៈឲ្យអស់ទៅ ។ ភិក្ខុនោះ ដឹងច្បាស់
តាមពិតថា នេះជាទុក្ខ ដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះជាហេតុឲ្យកើតទុក្ខ
ដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះជាសភាពរលត់ទុក្ខ ដឹងច្បាស់តាមពិតថា
នេះជាផ្លូវប្រតិបត្តិទៅកាន់ទីរលត់ទុក្ខ ដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះជាអាសវៈ
ដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះជាហេតុឲ្យកើតអាសវៈ ដឹងច្បាស់តាមពិតថា
នេះជាសភាពរលត់អាសវៈ ដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះជាផ្លូវប្រតិបត្តិ
ទៅកាន់ទីរលត់អាសវៈ ។ កាលបើភិក្ខុនោះ ដឹងយ៉ាងនេះ ឃើញ
យ៉ាងនេះហើយ ចិត្តក៏រួចចាកកាមាសវៈផង ចិត្តក៏រួចចាកភវាសវៈផង
ចិត្តក៏រួចចាកអវិជ្ជាសវៈផង កាលបើចិត្តរួចផុតស្រឡះហើយ សេចក្តី
ដឹងថា ចិត្តផុតស្រឡះហើយ ក៏កើតមានប្រាកដ មួយទៀត ភិក្ខុ
ដឹងច្បាស់ថា ជាតិរបស់អញអស់ហើយ ព្រហ្មចរិយធម៌សម្រេចហើយ

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណាសកំ

កតំ ករណីយំ ធាបរំ ឥត្តត្តាយាតិ បជាជាតិ
 អយំ វុច្ចតិ ព្រាហ្មណ បុគ្គលោ នេវត្តន្តោ
 ធាត្តបរិតាបនានុយោកមនុយុត្តោ ន បរន្តោ ន
 បរបរិតាបនានុយោកមនុយុត្តោ សោ អនត្តន្តោ
 អបរន្តោ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ និច្ឆាតោ និព្វតោ
 សីតិភូតោ សុខប្បដិសំវេទី ព្រហ្មភូតេន អត្តនា
 វិហារតីតិ ។

[៦១] ឯវំ វុត្តេ យោជមុខោ ព្រាហ្មណោ អាយ-
 ស្មន្តំ ឧទេនំ ឯតទរោច អភិក្កន្តំ ភោ ឧទេន អភិក្កន្តំ
 ភោ ឧទេន សេយ្យថាបិ ភោ ឧទេន និក្កន្តិតំ វា
 ឧក្កន្តេយ្យ បទិន្ធន្តំ វា វិវេយ្យ ម្មន្តស្ស វា មក្កំ អា-
 ចិក្កេយ្យ អន្ធការេ វា តេលប្បន្នោតំ ជារេយ្យ ចក្កុ-
 មន្តោ រូបាទិ ទក្ខន្តិតិ ឯវមេវ ភោតា ឧទេនេន អនេក-
 បរិយាយេន ធម្មោ បកាសិតោ ឯសាហំ កវន្តំ ឧទេនំ
 សរណំ កច្ឆាមិ ធម្មញ្ច ភិក្កុសដ្ឋញ្ច ឧបាសកំ មំ កវំ
 ឧទេនោ ជារតុ អដ្ឋតក្កេ ចារុណាបេតំ សរណាដ្ឋិតន្តិ ។

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណាសកៈ

កិច្ចដែលត្រូវធ្វើ ក៏បានធ្វើស្រេចអស់ហើយ កិច្ចដទៃក្រៅពីនេះមិនមាន
 ឡើយ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ នេះហៅថា បុគ្គលមិនកម្តៅខ្លួនឯង ទាំង
 មិនប្រកបការព្យាយាមកម្តៅខ្លួនឯង មិនកម្តៅអ្នកដទៃ ទាំងមិនប្រកប
 ការព្យាយាមកម្តៅអ្នកដទៃ បុគ្គលនោះឈ្មោះថា មិនកម្តៅខ្លួនឯង ទាំង
 មិនកម្តៅអ្នកដទៃ មិនមានសេចក្តីស្រែកឃ្លាន មានតែសេចក្តីរលត់ទុក្ខ
 ត្រជាក់ត្រជុំ សោយសេចក្តីសុខ មានខ្លួនប្រសើរ សម្រេចសម្រាន្តនៅ
 ដោយឥរិយាបថទាំង ៤ ក្នុងបច្ចុប្បន្ននេះឯង ។

[៦១] កាលដែលឧទេនភិក្ខុ ពោលយ៉ាងនេះរួចហើយ យោងមុខ-
 ព្រាហ្មណ៍ បាននិយាយនឹងឧទេនភិក្ខុមានអាយុដូច្នោះថា បពិត្រឧទេន
 ដ៏ចម្រើន ភ្លឺច្បាស់ណាស់ បពិត្រឧទេនដ៏ចម្រើន ភ្លឺច្បាស់ណាស់ ធម៌ដែល
 លោកម្ចាស់ឧទេនដ៏ចម្រើន សំដែងដោយអនេកបរិយាយយ៉ាងនេះ ដូចជា
 គេផ្លាស់របស់ដែលផ្តាច់ ឬដូចជាគេបើកបង្ហាញរបស់ដែលបិទបាំង ពុំនោះ
 ដូចគេប្រាប់ផ្លូវ ដល់អ្នកវង្វេងទិស ពុំនោះសោតដូចជាគេទ្រោលប្រទីប
 ក្នុងទីងងឹត ដោយគិតថា បុរសមានចក្ខុ រមែងឃើញរូបទាំងឡាយបាន
 ខ្ញុំសូមដល់នូវព្រះឧទេនដ៏ចម្រើនផង ព្រះធម៌ផង ព្រះភិក្ខុសង្ឃផងជាទីពឹង
 ទីរលឹក ចាប់ដើមតាំងអំពីថ្ងៃនេះទៅ សូមព្រះឧទេនដ៏ចម្រើន ជ្រាបនូវ
 ខ្ញុំព្រះករុណាថាជាឧបាសក ដល់នូវសរណគមន៍ ស្មើដោយជីវិត ។

ព្រាហ្មណវគ្គស្ស យោជមុខសុត្តេ យោជមុខស្ស សរណគមនំ

មា ខោ មំ ត្វំ ព្រាហ្មណ សរណំ អកមាសិ តមេវ ត្វំ
 ភកវន្តំ សរណំ កច្ឆាហិ យមហំ សរណំ កតោតិ ។
 កហំ បន កោ ឧទេន ឯតហិ សោ កវំ កោតមោ
 វិហារតិ អហំ សម្មាសម្ពុទ្ធាតិ បរិនិព្វតោ ខោ ព្រា-
 ហ្មណ ឯតហិ សោ ភកវា អហំ សម្មាសម្ពុទ្ធាតិ ។
 សចេ ហិ មយំ កោ ឧទេន សុណោយ្យាម តំ
 ភកវន្តំ កោតមំ ទសសុ^(១) យោជនេសុ ទសមិ មយំ
 យោជនានិ កច្ឆេយ្យាម តំ ភកវន្តំ កោតមំ ទស្សនាយ
 អហន្តំ សម្មាសម្ពុទ្ធិំ សចេ^(២) មយំ កោ ឧទេន
 សុណោយ្យាម តំ ភកវន្តំ កោតមំ វីសតិយា យោជនេ-
 សុ... តិសតិយា យោជនេសុ... ចត្តាឡីសាយ យោជ-
 នេសុ... បញ្ញាសាយ យោជនេសុ បញ្ញាសំមិ មយំ
 យោជនានិ កច្ឆេយ្យាម តំ ភកវន្តំ កោតមំ ទស្សនាយ
 អហន្តំ សម្មាសម្ពុទ្ធិំ យោជនសតេមិ មយំ កោ
 ឧទេន សុណោយ្យាម តំ ភកវន្តំ កោតមំ យោជនសតំមិ

១ ឱ. ទសសុបិ ។ ២ ឱ. ហិសទ្វោ ទិស្សតិ ។

ព្រាហ្មណវគ្គ យោជមុខសូត្រ យោជមុខព្រាហ្មណ៍ដល់នូវសរណៈ

ឧទេនភិក្ខុតបថា ម្នាលព្រាហ្មណ៍ អ្នកកុំយកអាត្មា ជាទីពឹងឡើយ
អាត្មាយកព្រះមានព្រះភាគអង្គណាជាទីពឹង អ្នកចូរយកព្រះមានព្រះភាគ
អង្គនោះជាទីពឹងចុះ ។ យោជមុខព្រាហ្មណ៍សួរថា បពិត្រព្រះឧទេន
ដ៏ចម្រើន ចុះឥឡូវនេះ ព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ជាអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធអង្គ
នោះ គង់នៅក្នុងទីណា ។ ឧទេនភិក្ខុតបថា ម្នាលព្រាហ្មណ៍ ឥឡូវនេះ
ព្រះភគវន្តអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ ព្រះអង្គបរិនិព្វានទៅហើយ ។ យោជមុខ-
ព្រាហ្មណ៍តបថា បពិត្រព្រះឧទេនដ៏ចម្រើន ប្រសិនបើយើងខ្ញុំ ឮ
ដំណឹងថា ព្រះគោតមដ៏ចម្រើនអង្គនោះ គង់ក្នុងទីចំនួន ១០ យោជន៍
យើងខ្ញុំគួរទៅកាន់ទីចំនួន ១០ យោជន៍ ដើម្បីចូបនឹងព្រះគោតមដ៏ចម្រើន
ជាអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធអង្គនោះដែរ បពិត្រព្រះឧទេនដ៏ចម្រើន ប្រសិនបើ
យើងខ្ញុំ ឮដំណឹងថា ព្រះគោតមដ៏ចម្រើនអង្គនោះ គង់ក្នុងទីចំនួន ២០
យោជន៍... ក្នុងទីចំនួន ៣០ យោជន៍... ក្នុងទីចំនួន ៤០
យោជន៍... ក្នុងទីចំនួន ៥០ យោជន៍ យើងខ្ញុំ ក៏គួរទៅកាន់ទីចំនួន
៥០ យោជន៍ ដើម្បីចូបនឹងព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ជាអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ
អង្គនោះដែរ បពិត្រព្រះឧទេនដ៏ចម្រើន ប្រសិនបើយើងខ្ញុំ ឮដំណឹង
ថា ព្រះគោតមដ៏ចម្រើនអង្គនោះ គង់ក្នុងទីចំនួន ១០០ យោជន៍

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណាសកំ

មយំ កច្ឆេយ្យាម តំ ភវន្តំ កោតមំ ទស្សនាយ
 អរហន្តំ សម្មាសម្ពុទ្ធិ យតោ ច ខោ ភោ ឧទេន
 បរិនិព្វតោ សោ ភវំ កោតមោ បរិនិព្វតំបិ មយំ
 តំ ភវន្តំ កោតមំ សរណំ កច្ឆាម ធម្មញ្ច
 ភិក្ខុសង្ឃញ្ច ឧបាសកំ មំ ភវំ ឧទេនោ ជាវេតុ
 អដ្ឋតក្កេ ចាណុបេតំ សរណាដ្ឋតំ អត្ថិ ច មេ ភោ
 ឧទេន អដ្ឋរាជា ទេវសិកំ ទិច្ចភិក្ខុំ ទទាតិ
 តតោ អហំ ភោតោ ឧទេនស្ស ឯកំ ទិច្ចភិក្ខុំ
 ទទាមីតិ ។

[៦២] កី បន តេ ព្រាហ្មណា អដ្ឋរាជា ទេវ-
 សិកំ ទិច្ចភិក្ខុំ ទទាតីតិ ។ បញ្ចបិ^(១) ភោ ឧទេន
 កហាបណសតាដីតិ ។ ន ខោ ព្រាហ្មណា កហ្មតិ

---

១ ឱ. អបិសទ្វោ ន ទិស្សតិ ។

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណាសកៈ

យើងខ្ញុំ ក៏គួរតែទៅ កាន់ទីចំនួន ១០០ យោជន៍ ដើម្បីចូលនឹងព្រះ
 គោតមដ៏ចម្រើន ជាអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធអង្គនោះដែរ បពិត្រព្រះឧទេន
 ដ៏ចម្រើន កាលបើព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ព្រះអង្គបរិនិព្វានទៅហើយ ក៏យើង
 ខ្ញុំសូមដល់ នូវព្រះគោតមដ៏ចម្រើនអង្គនោះ ដែលព្រះអង្គបរិនិព្វានទៅ
 ហើយផង ព្រះធម៌ផង ព្រះភិក្ខុសង្ឃផង ជាទីពឹងទីរលឹក សូមព្រះ
 ឧទេនដ៏ចម្រើន ជ្រាបនូវខ្ញុំព្រះករុណា ថាជាឧបាសក ដល់នូវសរណៈ
 ស្មើដោយជីវិត តាំងពីថ្ងៃនេះជាដើមតទៅ បពិត្រព្រះឧទេនដ៏ចម្រើន
 ព្រះរាជាក្នុងដែនអង្គៈ ទ្រង់ប្រទាននិច្ចកិក្ខា ដល់ខ្ញុំព្រះករុណា តែ
 សព្វ ។ ថ្ងៃ ខ្ញុំព្រះករុណាសូមប្រគេននិច្ចកិក្ខាមួយចំណែក អំពីនិច្ចកិក្ខា
 នោះ ដល់ព្រះឧទេនដ៏ចម្រើន ។

[៦២] ឧទេនភិក្ខុសួរថា ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ចុះព្រះបាទអង្គៈទ្រង់
 ប្រទាននិច្ចកិក្ខាប៉ុន្មាន ដល់អ្នក សព្វ ។ ថ្ងៃ ។ យោជមុខព្រាហ្មណ៍
 តបថា បពិត្រព្រះឧទេនដ៏ចម្រើន ព្រះបាទអង្គៈ ទ្រង់ប្រទាន ៥០០
 កហាបណៈ ។ ឧទេនភិក្ខុតបថា ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ យើងមិនគួរ

ព្រាហ្មណ៍វគ្គស្ស យោជមុខសុត្តេ សង្ឃសាលាការបនំ

ជាតរូបរជតំ បដិក្កហោតុន្តិ ។ សចេ តំ ភោ
 ឧទេន^(១) ន កប្បតិ វិហារំ ភោតោ ឧទេនស្ស កា-
 រាបេស្សាមីតិ ។ សចេ ខោ មេ ត្វំ ព្រាហ្មណ
 វិហារំ កាការេតុកាមោ ចាដលិបុត្តេ សង្ឃស្ស
 ឧបដ្ឋានសាលំ កាការេហីតិ ។ ឥមិនាហំ^(២) ភោ-
 តោ ឧទេនស្ស ភិយ្យោសោ មត្តាយ អត្តមនោ
 អភិរោ យំ មំ ករំ ឧទេនោ សង្ឃេ ទានេ^(៣)
 សមាទមេតិ ឯសាហំ ភោ ឧទេន ឯតិស្សា ច
 និច្ចភិក្ខាយ អបរាយ ច និច្ចភិក្ខាយ ចាដលិបុត្តេ
 សង្ឃស្ស ឧបដ្ឋានសាលំ កាការេស្សាមីតិ ។ អ-
 ចខោ យោជមុខោ ព្រាហ្មណោ ឯតិស្សា ច និច្ច-
 ភិក្ខាយ អបរាយ ច និច្ចភិក្ខាយ ចាដលិបុត្តេ
 សង្ឃស្ស ឧបដ្ឋានសាលំ កាការេសិ ។ សា
 ឯតរហិ យោជមុខីតិ រុច្ចតីតិ ។

យោជមុខសុត្តំ ចតុត្តំ និដ្ឋិតំ ។

១ ឱ. ម. ភោតោ ឧទេនស្សាតិ ទិស្សតិ ។ ២ ឱ. ឥមិនាហំ ។ ៣ ឱ. ម. ទានំ ។

ព្រាហ្មណ៍វគ្គ យោជមុខសូត្រ ការឲ្យយោជមុខព្រាហ្មណ៍ធ្វើសាលាសម្រាប់សង្ឃ

ទទួលមាសនិងប្រាក់ទេ ។ យោជមុខព្រាហ្មណ៍ធ្វើយថា បពិត្រព្រះ
 ឧទេនដ៏ចម្រើន បើមាសនោះមិនគួរ ខ្ញុំព្រះករុណានឹងឲ្យជាងធ្វើ
 វិហារប្រគេនលោកម្ចាស់ឧទេនដ៏ចម្រើន ។ ឧទេនភិក្ខុតបថា ម្ចាស់
 ព្រាហ្មណ៍ បើអ្នកចង់ឲ្យជាងធ្វើវិហារឲ្យអាត្មា ចូរឲ្យជាងសង់ឧបដ្ឋាន-
 សាលាប្រគេនសង្ឃ នៅក្នុងបាដលិបុត្តវិញចុះ ។ យោជមុខ-
 ព្រាហ្មណ៍ពោលថា លោកម្ចាស់ឧទេនដ៏ចម្រើន បបួលខ្ញុំព្រះករុណាឲ្យ
 ធ្វើទានចំពោះសង្ឃ ដោយហេតុណា ខ្ញុំព្រះករុណាមានចិត្តត្រេកអរ
 រីករាយពន់ប្រមាណ ចំពោះលោកម្ចាស់ឧទេនដ៏ចម្រើន ដោយហេតុនេះ
 បពិត្រលោកម្ចាស់ឧទេនដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះករុណានេះ នឹងឲ្យជាងធ្វើ
 ឧបដ្ឋានសាលាប្រគេនសង្ឃក្នុងក្រុងបាដលិបុត្ត ដោយនិច្ចកិក្ខានេះផង
 ដោយនិច្ចកិក្ខាដទៃផង ។ លំដាប់នោះ យោជមុខព្រាហ្មណ៍ ក៏ឲ្យ
 ជាងធ្វើឧបដ្ឋានសាលាប្រគេនសង្ឃក្នុងក្រុងបាដលិបុត្ត ដោយនិច្ចកិក្ខា
 នុ៎ះផង ដោយនិច្ចកិក្ខាដទៃផង ។ ឥឡូវនេះ សាលានេះ គេហៅ
 ថា យោជមុខី ។

ចប់ យោជមុខសូត្រ ទី ៥ ។

បញ្ចមំ ចង្ហីសុត្តិ

[៦៣] ឯវម្មេ សុតំ ។ ឯកំ សមយំ ភក្កវា
កោសលេសុ ចារិកញ្ចរមាណោ មហាតា ភិក្ខុសង្ឃេន
យេន ឱទាសាទំ^(១) នាម កោសលានំ ព្រាហ្មណក្កា-
មោ តទវសវិ ។ តត្រិ សុទំ ភក្កវា ឱទាសាទេ វិហារតិ
ឧត្តរេន ឱទាសាទំ ទេវវេនេ សាលវេនេ ។ តេន
ខោ បន សមយេន ចង្ហី ព្រាហ្មណោ ឱទាសាទំ
អន្ធករសតិ សត្តស្សទំ សតិណាកដ្ឋោទកំ សទញ្ញំ
រាជកោកំ រញ្ញា បសេនទិណា កោសលេន ទិដ្ឋំ
រាជនាយំ ព្រហ្មទេយ្យំ ។

[៦៤] អស្សោសុំ ខោ ឱទាសាទកា^(២)
ព្រាហ្មណាគហបតិកា សមណោ ខលុ កោ
កោតមោ សក្យបុត្តោ សក្យកុលា បព្វជិតោ
កោសលេសុ ចារិកញ្ចរមាណោ មហាតា ភិក្ខុ-
សង្ឃេន សទ្ធិ ឱទាសាទំ អនុប្បត្តោ ឱទាសាទេ
វិហារតិ ឧត្តរេន ឱទាសាទំ ទេវវេនេ សាលវេនេ

១ ឱ. ឱបសាទំ ។ ២ ឱ. ឱបសាទកា ។

ចង្ហើសូត្រ ទី ៥

[៦៣] ខ្ញុំបានស្តាប់មកយ៉ាងនេះ ។ សម័យមួយ ព្រះមានព្រះ
ភាគ ទ្រង់ពុទ្ធដំណើរទៅកាន់ចារិក ក្នុងដែនកោសល ព្រមដោយ
ភិក្ខុសង្ឃជាច្រើន ក៏បានដល់ទៅស្រុកព្រាហ្មណ៍ ឈ្មោះឱបាសាទ
របស់ដែនកោសល ។ ដំណឹងនោះឮថា ព្រះមានជោគទ្រង់គង់ក្នុង
សាលវ័នជាទេវវ័ន^១ នៅខាងជើងឱបាសាទគ្រាម ជិតឱបាសាទគ្រាម ។
ក្នុងសម័យនោះឯង មានព្រាហ្មណ៍ម្នាក់ ឈ្មោះចង្ហើ នៅអាស្រ័យ
នឹងឱបាសាទគ្រាម ដែលជាស្រុកកុះករដោយសត្វនិងមនុស្ស បរិបូណ៌
ដោយស្មៅឱសនិងទឹក បរិបូណ៌ដោយធួនាហារ ជាស្រុកព្រះរាជទ្រព្យ
ដែលព្រះរាជាបសេនទិកោសល ទ្រង់ព្រះរាជទានជាព្រះរាជអំណោយ
ដ៏ប្រសើរ គឺទ្រង់ប្រទានដោយដាច់ខាត ។

[៦៤] ពួកព្រាហ្មណ៍និងគហបតីនៅក្នុងឱបាសាទគ្រាម បាន
ឮដំណឹងថា ព្រះសមណគោតមជាសក្យបុត្រទ្រង់ចេញចាកសក្យត្រកូល
ទ្រង់ព្រះផ្នួស ទ្រង់ពុទ្ធដំណើរមកកាន់ចារិក ក្នុងដែនកោសល ព្រម
ដោយភិក្ខុសង្ឃជាច្រើន បានដល់មកឱបាសាទគ្រាម ឥឡូវនេះមកគង់
ក្នុងឱបាសាទគ្រាម ក្នុងសាលវ័នជាទេវវ័ន នៅខាងជើងឱបាសាទគ្រាម

---

១ ក្នុងព្រៃនោះ អ្នកផងតែងធ្វើពលីកម្មថ្វាយពួកទេវតា បានហៅថា ទេវវ័ន ឬនឹង
ហៅថា សាលវ័ន ក៏បាន ។ អដ្ឋកថា ។

ព្រាហ្មណ៍វគ្គស្ស ចង្ហើសុវេត្ត ពុទ្ធកុណប្បសំសា

តំ ខោ បន ភវន្តំ កោតមំ ឯវំ កល្យាណោ

កិត្តិសន្នោ អពុត្តតោ ឥតិបិ សោ ភកវា

អរហំ សម្មាសម្ពុទ្ធោ វិជ្ជាចរណាសម្បន្នោ សុតតោ

លោកវិទូ អនុត្តរោ បុរិសទម្មសារថិ សត្តា

នេវមនុស្សានំ ពុទ្ធោ ភកវា សោ ឥមំ លោកំ

សនេវកំ សមារកំ សព្វហ្មកំ សស្សមណព្រាហ្មណី

បដំ សនេវមនុស្សំ សយំ អភិញ្ញា សច្ចិកត្វា បវេទេតិ

សោ ធម្មំ នេសេតិ អាទិកល្យាណំ មជ្ឈេក-

ល្យាណំ បរិយោសានកល្យាណំ សាត្តំ សព្វញ្ញនំ

កេវលបរិបុណ្ណំ បរិសុទ្ធិំ ព្រហ្មចរិយំ បកាសេតិ

ព្រាហ្មណវគ្គ ចក្កិសូត្រ អំពីសេចក្តីសរសើរពុទ្ធកុណ

កិត្តិសព្ទល្អ នៃព្រះគោតមដ៏ចម្រើន អង្គនោះ ពួល្យឺខ្មរខ្មាយសុសសាយ
 យ៉ាងនេះថា ព្រះមានជោគអង្គនោះ ព្រះអង្គឆ្ងាយចាកសេចក្តីសៅហ្មង
 គ្រប់យ៉ាង ព្រះអង្គត្រាស់ដឹងនូវញោយ្យធម៌ទាំងពួងដោយប្រពៃចំពោះ
 ព្រះអង្គ ព្រះអង្គបរិបូណ៌ដោយវិជ្ជានិងចរណៈ គឺសេចក្តីចេះដឹង និង
 ក្រឹត្យដែលបុគ្គលគប្បីប្រព្រឹត្តត ព្រះអង្គមានព្រះដំណើរល្អទៅកាន់ព្រះ
 និព្វាន ព្រះអង្គជ្រាបច្បាស់នូវត្រៃលោក ព្រះអង្គប្រសើរដោយសីលា-
 ទិកុណ រកបុគ្គលណាមួយស្មើគ្មាន ព្រះអង្គជាអ្នកទូន្មាននូវបុរសដែល
 គួរទូន្មានបាន ព្រះអង្គជាគ្រូនៃទេវតានិងមនុស្សទាំងឡាយ ព្រះអង្គបាន
 ត្រាស់ដឹងនូវអរិយសច្ចធម៌ ព្រះអង្គលែងវិលត្រឡប់មកកាន់ភពថ្មីទៀត
 ព្រះអង្គបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ ដោយប្រាជ្ញា ចំពោះព្រះអង្គ នូវ
 លោកនេះ ព្រមទាំងទេវលោក មារលោក ព្រហ្មលោក នូវពពួក
 សត្វ ព្រមទាំងសមណៈនិងព្រាហ្មណ៍ ទាំងមនុស្សជាសម្មតិទេព
 និងមនុស្សដ៏សេស ហើយប្រកាស ទ្រង់សំដែងធម៌ មានលំអ
 បទដើម មានលំអបទកណ្តាលនិងបទចុង ព្រះអង្គប្រកាសនូវព្រហ្ម-
 ចរិយធម៌ ព្រមទាំងអត្តនិងព្យញ្ជនៈ ដ៏ពេញបរិបូណ៌ បរិសុទ្ធទាំងអស់

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណាសកំ

សាធុ ខោ បន តថាវ្យាណំ អរហតំ ទស្សនំ ហោតីតិ ។
 អថខោ ឱចាសាទកា ព្រាហ្មណាភហបតិកា ឱចា-
 សាទកា និក្ខមិត្តា សង្ឃា សង្ឃីកណីក្ខតា ឧត្តរេន
 មុខា កច្ឆន្តិ យេន ទេវេនំ សាលវេនំ ។ តេន
 ខោ បន សមយេន ចង្កី ព្រាហ្មណោ ឧបរិ ចាសាទេ
 ទិវា សេយ្យំ ឧបកតោ ហោតិ^(១) ។

[៦៥] អទ្ធិសា ខោ ចង្កី ព្រាហ្មណោ ឱចាសា-
 ទកេ ព្រាហ្មណាភហបតិកេ ឱចាសាទា និក្ខមិត្តា
 សង្ឃេ សង្ឃីកណីក្ខតេ ឧត្តរេន មុខេ កច្ឆន្តេ យេន
 ទេវេនំ សាលវេនំ ទិស្វាន ខត្តំ អាមន្តេសិ កិណ្ណុ ខោ
 កោ ខត្តេ ឱចាសាទកា ព្រាហ្មណាភហបតិកា ឱចា-
 សាទា និក្ខមិត្តា សង្ឃា សង្ឃីកណីក្ខតា ឧត្តរេន
 មុខា កច្ឆន្តិ យេន ទេវេនំ សាលវេនន្តិ ។ អត្ថិ កោ
 ចង្កី សមណោ កោតមោ សក្យបុត្តោ សក្យ-
 កុលា បព្វជិតោ កោសលេសុ ចារិកញ្ចរមាដោ
 មហតា ភិក្ខុសង្ឃេន សទ្ធិ ឱចាសាទំ អនុប្បត្តោ

---

១ ម. ហោតីតិ ន ទិស្សតិ ។

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណាសកៈ

ក៏ដំណើរដែលបានឃើញបានច្នៃបន្លំព្រះអរហន្តទាំងឡាយ មានសភាព
យ៉ាងហ្នឹង ជាការប្រពៃពេក ។ លំដាប់នោះ ពួកព្រាហ្មណ៍និង
គហបតី នៅក្នុងឱបាសាទគ្រាម ចេញអំពីឱបាសាទគ្រាមជាពួក ជាក្រុម
ជាគណៈ មានមុខឆ្ពោះទៅកាន់ឧត្តរទិស សំដៅទៅកាន់សាលវ័នជា
ទេវវ័ន ។ ក៏សម័យនោះឯង ចង្អីព្រាហ្មណ៍ចូលទៅដេកក្នុងវេលាថ្ងៃ
ព្រះប្រាសាទជាន់ខាងលើ ។

[៦៥] ចង្អីព្រាហ្មណ៍ បានឃើញពួកព្រាហ្មណ៍ និងគហបតី
នៅក្នុងឱបាសាទគ្រាម ចេញអំពីឱបាសាទគ្រាម ជាពួក ជាក្រុម
ជាគណៈ មានមុខឆ្ពោះទៅកាន់ឧត្តរទិស ដើរត្រសង់ទៅកាន់សាលវ័ន
ជាទេវវ័ន លុះឃើញហើយ ក៏និយាយទៅរកខត្តាមាត្យថា ម្ចាស់ខត្តៈ
ចុះហេតុដូចម្តេច បានជាពួកព្រាហ្មណ៍និងគហបតី នៅក្នុងឱបាសាទ-
គ្រាម ជាពួក ជាក្រុម ជាគណៈ មានមុខឆ្ពោះទៅកាន់ឧត្តរទិស ដើរ
ត្រសង់ទៅកាន់សាលវ័នជាទេវវ័ន ។ ខត្តាមាត្យជំរាបថា បពិត្រលោក
ចង្អីដ៏ចម្រើន មានព្រះសមណគោតម ជាសក្យបុត្រ ចេញចាកសក្យ-
ត្រកូល ទ្រង់ព្រះផ្នួស ទ្រង់ពុទ្ធដំណើរមកកាន់ចារិកក្នុងដែនកោសល
ព្រមដោយភិក្ខុសង្ឃ ជាច្រើន ឥឡូវ បានមកដល់ឱបាសាទគ្រាម

ព្រាហ្មណ៍វគ្គស្ស ចង្ហីសុត្ត ពុទ្ធកុណប្បសំសា

ឱទាសាទេ វិហារតិ ឧត្តរេន ឱទាសាទំ ទេវវនេ
សាលវនេ តំ ខោ បន កវន្តំ កោតមំ ឯវំ កល្យាណោ
កិត្តិសទ្ធោ អព្ពត្តតោ ឥតិបិ សោ ភកវា អរហំ
សម្មាសម្ពុទ្ធោ វិជ្ជាចរណាសម្បទ្ធោ សុតតោ លោកវិទូ
អនុត្តរោ បុរិសទម្មសារថិ សត្តា ទេវមនុស្សានំ
ពុទ្ធោ ភកវាតិ តមេតេ កវន្តំ កោតមំ ទស្សនាយ
ឧបសង្កម្ពីតិ ។ តេនហិ កោ ខត្ត យេន
ឱទាសាទកា ព្រាហ្មណាតហាបតិកា តេនុបសង្កម
ឧបសង្កមិត្តា ឱទាសាទកេ ព្រាហ្មណាតហាបតិកេ ឯវំ
វទេហិ ចង្ហី កោ ព្រាហ្មណោ ឯវមាហា អាតមេន្តុ កិវ
កវន្តោ ចង្ហីបិ ព្រាហ្មណោ សមណំ កោតមំ ទស្ស-
នាយ ឧបសង្កមតិ^(១) ។ ឯវំ កោតិ ខោ សោ ខត្តា
ចង្ហីស្ស ព្រាហ្មណាស្ស បដិស្សត្តា យេន ឱទាសាទ-
កា ព្រាហ្មណាតហាបតិកា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្តា

១ ឱ. ម. ឧបសង្កមិស្សតិ ។

ព្រាហ្មណ៍វគ្គ ចង្កីសូត្រ អំពីសេចក្តីសរសើរពុទ្ធកុណ

ទ្រង់គង់នៅក្នុងសាលវ័នជាទេវវ័ន ក្បែរឱបាសាទគ្រាម ជាខាងជើង
 នៃឱបាសាទគ្រាម ក៏កិត្តិសព្ទល្អ នៃព្រះគោតមដ៏ចម្រើននោះ ពុទ្ធស្រី
 ខ្មែរខ្មាយសុសសាយមក យ៉ាងនេះថា ព្រះមានព្រះភាគអង្គនោះ ជា
 អរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ ទ្រង់បរិបូណ៌ដោយវិជ្ជានិងចរណៈ ជាព្រះសុគត
 ជ្រាបច្បាស់នូវលោក ជាបុគ្គលប្រសើរបំផុត ជាសារថីទូន្មាននូវបុរស
 ជាសាស្ត្រានៃទេវតា និងមនុស្សទាំងឡាយ ព្រះអង្គបានត្រាស់ដឹងនូវ
 ចតុរារិយសច្ច ព្រះអង្គលែងវិលមកកាន់ភពថ្មីទៀត ពួកព្រាហ្មណ៍និង
 គហបតីទាំងនុ៎ះ ដើរចូលទៅដើម្បីគាល់ព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ។ ចង្កី-
 ព្រាហ្មណ៍និយាយថា ម្ចាស់ខត្តៈដ៏ចម្រើន បើដូច្នោះ អ្នកចូរចូលទៅរក
 ពួកព្រាហ្មណ៍និងគហបតីដែលនៅក្នុងឱបាសាទគ្រាម លុះចូលទៅដល់
 ហើយ និយាយនឹងពួកព្រាហ្មណ៍និងគហបតីអ្នកនៅក្នុងឱបាសាទគ្រាម
 យ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អ្នកទាំងឡាយដ៏ចម្រើន ចង្កីព្រាហ្មណ៍បាននិយាយ
 យ៉ាងនេះថា សូមឲ្យអ្នកដ៏ចម្រើនទាំងឡាយ រង់ចាំបន្តិចសិន ដ្បិតចង្កី-
 ព្រាហ្មណ៍ចង់ចូលទៅគាល់ព្រះសមណគោតមដែរ ។ ខត្តាមាត្យនោះទទួល
 ពាក្យចង្កីព្រាហ្មណ៍ថា បាទ លោកដ៏ចម្រើន រួចចូលទៅរកពួកព្រាហ្មណ៍
 និងគហបតី ដែលនៅក្នុងឱបាសាទគ្រាម លុះចូលទៅដល់ហើយ

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណាសកំ

ឱទាសាទកេ ព្រាហ្មណាភហាបតិកេ ឯតទវោច ចង្កី
 កោ ព្រាហ្មណោ ឯវមាហា អាតមេន្តុ កិរ កវន្តោ
 ចង្កីមិ ព្រាហ្មណោ សមណំ កោតមំ ទស្សនាយ
 ឧបសង្កមិស្សតីតិ ។

[៦៦] តេន ខោ បន សមយេន នាណវេជ្ជកានំ
 ព្រាហ្មណានំ បញ្ចមត្តានិ ព្រាហ្មណាសតានិ ឱទាសាទេ
 បដិវសន្តិ កេនចិទេវ កវណីយេន ។ អស្សោសុំ ខោ
 តេ ព្រាហ្មណា ចង្កី កិរ ព្រាហ្មណោ សមណំ
 កោតមំ ទស្សនាយ ឧបសង្កមិស្សតីតិ ។ អថ^(១) តេ
 ព្រាហ្មណា យេន ចង្កី ព្រាហ្មណោ តេនុបសង្កមិសុ
 ឧបសង្កមិត្វា ចង្កី ព្រាហ្មណំ ឯតទវោចុំ សច្ចំ កិរ
 កវំ ចង្កី សមណំ កោតមំ ទស្សនាយ ឧបសង្ក-
 មិស្សតីតិ ។ ឯវំ ខោ^(២) កោ ហោតិ អហំមិ សមណំ
 កោតមំ ទស្សនាយ ឧបសង្កមិស្សាមីតិ ។ មា
 កវំ ចង្កី សមណំ កោតមំ ទស្សនាយ ឧបសង្កមិ

១ ឱ. ម. អថខោ ។ ២ ឱ. ម. ខោ មេ ។

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណាសកៈ

បានពោលទៅរកពួកព្រាហ្មណ៍និងគហបតី ដែលនៅក្នុងឱបាសាទគ្រាម ដូច្នោះថា ម្ចាស់អ្នកដ៏ចម្រើនទាំងឡាយ ចង្អុលព្រាហ្មណ៍និយាយយ៉ាងនេះថា សូមឲ្យអ្នកទាំងឡាយ រង់ចាំបន្តិចសិន ដ្បិតចង្អុលព្រាហ្មណ៍ ចង់ចូល ទៅគាល់ព្រះគោតមដែរ ។

[៦៦] ក៏សម័យនោះឯង បណ្តាពួកព្រាហ្មណ៍ ដែលមកអំពី ដែនដទៃផ្សេង ។ មានពួកព្រាហ្មណ៍ចំនួន ៥០០ នាក់ នៅអាស្រ័យក្នុង ឱបាសាទគ្រាម ដោយកិច្ចណានីមួយ ។ ពួកព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ បានឮថា ចង្អុលព្រាហ្មណ៍ នឹងចូលទៅគាល់ព្រះសមណគោតម ។ ទើប ព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ នាំគ្នាចូលទៅរកចង្អុលព្រាហ្មណ៍ ត្រង់កន្លែងដែល គាត់នៅ លុះចូលទៅដល់ហើយ បាននិយាយទៅរកចង្អុលព្រាហ្មណ៍ ដូច្នោះថា ឮថា ចង្អុលព្រាហ្មណ៍នឹងចូលទៅគាល់ព្រះសមណគោតមមែន ឬ ។ ចង្អុលព្រាហ្មណ៍ឆ្លើយថា ម្ចាស់អ្នកដ៏ចម្រើនទាំងឡាយ យ៉ាងហ្នឹង ហើយ ខ្ញុំឯងនឹងទៅគាល់ព្រះសមណគោតមមែន ។ ពួកព្រាហ្មណ៍ និយាយឃាត់ថា ចង្អុលព្រាហ្មណ៍ កុំចូលទៅគាល់ព្រះសមណគោតម

ព្រាហ្មណ៍វគ្គស្ស ចង្ហីសុត្តេ ចង្ហីប្បសំសា

ន អរហតិ កវំ ចង្ហី សមណំ កោតមំ ទស្សនាយ
 ឧបសង្កម្ពិតំ សមណោ ត្រូវ កោតមោ អរហតិ
 កវន្តំ ចង្ហី ទស្សនាយ ឧបសង្កម្ពិតំ កវញ្ញិ
 ចង្ហី ឧភតោសុជាតោ មាតិតោ ច បិតិតោ ច
 សំសុទ្ធក្កហណិកោ យាវ សត្តមា បិតាមហាយុកា
 អក្ខិតោ អនុបក្កុដ្ឋោ ជាតិវាទេន យម្បិ កវំ
 ចង្ហី ឧភតោសុជាតោ មាតិតោ ច បិតិតោ ច
 សំសុទ្ធក្កហណិកោ យាវ សត្តមា បិតាមហាយុកា
 អក្ខិតោ អនុបក្កុដ្ឋោ ជាតិវាទេន ឥមិនាយដ្ឋេន ន
 អរហតិ កវំ ចង្ហី សមណំ កោតមំ ទស្សនាយ
 ឧបសង្កម្ពិតំ សមណោ ត្រូវ កោតមោ អរហតិ កវន្តំ
 ចង្ហី ទស្សនាយ ឧបសង្កម្ពិតំ កវញ្ញិ ចង្ហី អន្ទោ
 មហាទ្ធលោ មហាកោតោ កវញ្ញិ ចង្ហី តិល្លិ
 វេទានំ ចារត្ថុ សនិយណ្ណុ កេដុកានំ សាក្ខុវប្ប-
 ភេទានំ ឥតិហាសបញ្ចមាណំ បទកោ វេយ្យាករ-
 ណោ លោកាយតមហាបុរិសលក្ខណោសុ អនវយោ

ព្រាហ្មណវគ្គ ចង្កីសូត្រ អំពីសេចក្តីសរសើរចង្កីព្រាហ្មណ៍

ឡើយ ចង្កីដ៏ចម្រើន មិនគួរចូលទៅគាល់ព្រះសមណគោតមទេ គួរ
តែព្រះសមណគោតម ចូលមកចូបនឹងចង្កីដ៏ចម្រើនវិញ ដ្បិតចង្កីដ៏ចម្រើន
មានកំណើតបរិសុទ្ធទាំងពីរចំណែក គឺខាងមាតានិងខាងបិតា ប្រសូត
ចាកគភ៌ដ៏បរិសុទ្ធ តាំងអំពីតំណនៃដីដូនដីតាជាគម្រប់ ៧ មក មិនមានអ្នក
ណាមួយ រិះគន់តិះដៀលដោយពោលដល់ជាតិកំណើតបានឡើយ ចង្កី
ដ៏ចម្រើន មានកំណើតបរិសុទ្ធ ទាំងពីរចំណែក គឺខាងមាតានិងខាង
បិតា ប្រសូតចាកគភ៌ដ៏បរិសុទ្ធ តាំងអំពីតំណនៃដីដូនដីតាជាគម្រប់ ៧
មក មិនមានអ្នកណាមួយ រិះគន់តិះដៀល ដោយពោលដល់ជាតិ
កំណើតបានឡើយ ដោយហេតុណា ហេតុនោះ បានជាចង្កីដ៏ចម្រើន
មិនគួរចូលទៅគាល់ព្រះសមណគោតមទេ គួរតែព្រះសមណគោតមចូល
មកចូបនឹងចង្កីដ៏ចម្រើនវិញ មួយទៀត ចង្កីដ៏ចម្រើន ជាអ្នកស្តុកស្តម្ភ
មានទ្រព្យច្រើន មានគ្រឿងបរិភោគច្រើន មិនតែប៉ុណ្ណោះ ចង្កីដ៏ចម្រើន
ចេះចប់ត្រែវេទ ព្រមទាំងគម្ពីរនិយណ្ឌ និងគម្ពីរកេដុកៈ ព្រមទាំង
អក្ខរវិញ្ញាណ គឺសិក្ខានិងនិរុត្តិ ដែលមានគម្ពីរឥតិហាសៈ ជាគម្រប់ ៥
ជាអ្នកស្គាល់នូវបទ និងវេយ្យាករណ៍ ជាអ្នកមិនខ្មានថយ គឺស្មាត់
ជំនាញក្នុងលោកាយតសាស្ត្រ និងមហាបុរិសលក្ខណព្យាករណសាស្ត្រ

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណាសកំ

កវញ្ញំ ចង្កី អភិរូទោ ទស្សនីយោ ចាសាទិកោ បរ-
 មាយ រណ្តាទោក្ខរតាយ សមន្នាតតោ ព្រហ្មរណ្តំ
 ព្រហ្មរច្ចសី អខុទ្ធារកាសោ ទស្សនាយ កវញ្ញំ ចង្កី
 សីលវា ពុឡសីលី ពុឡសីលេន សមន្នាតតោ កវញ្ញំ
 ចង្កី កល្យាណាវាទោ កល្យាណាវាគ្គរណោ ចោរិយា
 វាចាយ សមន្នាតតោ វិសដ្ឋាយ អនេលកឡាយ
 អត្ថស្ស វិញ្ញាបនិយា កវញ្ញំ ចង្កី ពហុន្នំ អាចរិយ-
 ប្បាចរិយោ តីណិ មាណាវកសតានិ មន្តេ វាចេតិ កវញ្ញំ
 ចង្កី រញ្ញោ បសេនទិស្ស កោសលស្ស សក្កតោ
 ករុកតោ មាទិតោ បូជិតោ អបចិតោ កវញ្ញំ ចង្កី
 ព្រាហ្មណសុស ទោក្ខរសាតិស្ស សក្កតោ ករុកតោ
 មាទិតោ បូជិតោ អបចិតោ កវញ្ញំ ចង្កី ឱចាសាទំ
 អជ្ឈារសតិ សត្តស្សនំ សតិណាកដ្ឋោទកំ សធួញ្ញំ
 រាជកោតំ រញ្ញោ បសេនទិនា កោសលេន ទិន្នំ
 រាជនាយំ ព្រហ្មទេយ្យំ យម្បិ កវំ ចង្កី

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណាសកៈ

មួយទៀត ចង្អឹងចម្រើន មានរូបល្អ គួរពិតពិលរមិលមើល គួរជាទីជ្រុះថ្លា
 ប្រកបដោយពណ៌សម្បុរដ៏ល្អក្រៃលែង មានព្រះវណ្ណស្រដៀងនឹងព្រហ្ម
 មានសរីរៈស្រដៀងគ្នានឹងព្រហ្ម មានសព៌ាង្គរាងកាយគួរឲ្យចង់មើលមិន
 លែង មួយទៀត ចង្អឹងចម្រើន ជាអ្នកមានសីល មានសីលដ៏ចម្រើន ប្រកប
 ដោយសីលដ៏ចម្រើន មួយទៀត ចង្អឹងចម្រើន មានសំដីពីរោះ និយាយ
 សំដីពីរោះ ប្រកបដោយសំដីអ្នកក្រុង ជាសំដីច្បាស់លាស់ប្រាសចាក
 ទោស អាចញ៉ាំងអ្នកស្តាប់ឲ្យចូលចិត្តសេចក្តីជាក់លាក់បាន មួយទៀត
 ចង្អឹងចម្រើន ជាអាចារ្យ ជាប្រធានលើអាចារ្យនៃពួកជនច្រើន បាន
 បង្រៀនមន្តមាណព ៣០០ នាក់ មួយទៀត ចង្អឹងចម្រើន ព្រះបាទ
 បសេនទិកោសលតែងធ្វើសក្ការៈ ធ្វើសេចក្តីគោរព រាប់អាន បូជា
 កោតក្រែង ទាំងបោក្ខរសាតិព្រាហ្មណ៍ ក៏តែងធ្វើសក្ការៈ ធ្វើសេចក្តី
 គោរព រាប់អាន បូជា កោតក្រែងចង្អឹងចម្រើនដែរ មួយទៀត ចង្អឹង
 ចម្រើន នៅគ្រប់គ្រងឱបាសាទគ្រាម ដែលជាស្រុកកុះករដោយមនុស្ស
 និងសត្វ សម្បូរដោយស្មៅ ឧស និងទឹក បរិបូណ៌ដោយធម្មាហារ
 ជាស្រុកព្រះរាជទ្រព្យ ដែលព្រះបាទបសេនទិកោសល ប្រទានជា
 ព្រះរាជអំណោយដ៏ប្រសើរ គឺទ្រង់ប្រទានដោយដាច់ខាត ចង្អឹងចម្រើន

ព្រាហ្មណ៍វគ្គស្ស ចង្ហីសុត្ត ភគវន្តវណ្ណកថា

ឱចាសាទំ អជ្ឈាវសតិ សត្តុស្សទំ សតិណាកដ្ឋោទកំ
 សធម្មំ រាជកោកំ រញ្ញា បសេនទិណ កោសលេន
 ទិដ្ឋំ រាជនាយំ ព្រហ្មទេយ្យំ ឥមិណបដ្ឋេន ន
 អរហតិ កវំ ចង្ហី សមណំ កោតមំ ទស្សនាយ
 ឧបសង្កមិត្តំ សមណោ ត្រូវ កោតមោ អរហតិ
 កវន្តំ ចង្ហី ទស្សនាយ ឧបសង្កមិត្តនិ ។

[៦៧] ឃំ វុត្តេ ចង្ហី ព្រាហ្មណោ តេ ព្រាហ្មណោ
 ឯតទវោច តេនហិ កោ មមាមិ សុណាថ យថា
 យថា មយមេវ អរហាម តំ សមណំ កោតមំ
 ទស្សនាយ ឧបសង្កមិត្តំ ន ត្រូវ អរហតិ សោ
 កវំ កោតមោ អម្ពាភំ ទស្សនាយ ឧបសង្កមិត្តំ
 សមណោ ខលុ កោ កោតមោ ឧភតោសុជាតោ
 មាតិតោ ច មិតិតោ ច សំសុទ្ធក្កហណិកោ យាវ
 សត្តមា មិតាមហាយុតា អក្ខិត្តោ អនុបក្កុដ្ឋោ
 ជាតិវាទេន យម្បិ សមណោ កោតមោ ឧភតោ-
 សុជាតោ ។ បេ ។ ជាតិវាទេន ឥមិណបដ្ឋេន

ព្រាហ្មណ៍វគ្គ ចង្អុលសូត្រ ការពោលសរសើរព្រះមានព្រះភាគ

នៅគ្រប់គ្រងឱបាសាទគ្រាម ដែលជាស្រុកកុះករដោយមនុស្សនិងសត្វ
សម្បូរណ៍ដោយស្មៅ ឧស និងទឹក បរិបូណ៌ដោយធួនាហារ ជា
ស្រុកព្រះរាជទ្រព្យ ដែលព្រះបាទបសេនទិកោសល ប្រទានជាព្រះរាជ-
អំណោយដ៏ប្រសើរ គឺព្រះរាជទានដោយដាច់ខាត ដោយហេតុណា
ហេតុនេះបានជាថាចង្អុលដ៏ដ៏ចម្រើន មិនគួរចូលទៅចូបនឹងព្រះសមណគោតម
ឡើយ គួរតែព្រះសមណគោតម ចូលមកចូបនឹងចង្អុលដ៏ដ៏ចម្រើនវិញ ។

[៦៧] កាលបើពួកព្រាហ្មណ៍ និយាយយ៉ាងនេះហើយ ចង្អុល-
ព្រាហ្មណ៍ក៏និយាយនឹងព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ យ៉ាងនេះថា នៃអ្នកដ៏ចម្រើន
បើដូច្នោះ ចូរស្តាប់ពាក្យខ្ញុំសិនថា បើទុកជាយ៉ាងណា ។ ក៏គួរតែយើង
ចូលទៅគាល់ព្រះសមណគោតមនោះវិញ មិនគួរឲ្យព្រះគោតមដ៏ចម្រើន
នោះចូលមកចូបនឹងយើងទេ នៃអ្នកទាំងឡាយដ៏ចម្រើន ឮថាព្រះសមណ-
គោតម មានជាតិបរិសុទ្ធទាំងពីរចំណែក គឺខាងព្រះមាតានិងព្រះបិតា
ប្រសូតចាកគភ៌ដ៏បរិសុទ្ធ តាំងពីតំណ នៃព្រះអយ្យកោអយ្យិកា ជាគម្រប់
៧ មក មិនមានអ្នកណាតិះដៀល ដោយពោលដល់ជាតិកំណើតបាន
ឡើយ ព្រះសមណគោតម មានជាតិដ៏ល្អ ទាំងពីរចំណែក ។ បេ ។
ដោយពោលដល់ជាតិកំណើតបានឡើយ ដោយហេតុណា ហេតុនេះ

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណាសកំ

ន អរហតិ សោ ភវំ កោតមោ អម្ពាតំ ទស្សនាយ
 ឧបសង្កមិតំ អថខោ មយមេវ អរហាម តំ ភវន្តំ
 កោតមំ ទស្សនាយ ឧបសង្កមិតំ សមណោ ខលុ
 កោ កោតមោ បហូតំ ហិរញ្ញសុវណ្ណំ ឱហាយ
 បព្វជិតោ ភូមិតតំ ច វេហាសដ្ឋព្វា សមណោ ខលុ
 កោ កោតមោ ទហារោ វ សមាដោ សុសុកាឡ-
 កេសោ ភទ្រិន យោព្វនេន សមន្នាតតោ បឋមេន
 វយសា អការស្មា អនការិយំ បព្វជិតោ សមណោ
 ខលុ កោ កោតមោ អកាមកានំ មាតាបិតុនំ
 អស្សមុខានំ រុទន្តានំ កេសមស្សំ ឱហារេត្វា កា-
 សាយានិ វត្តានិ អច្ឆាទេត្វា អការស្មា អនការិយំ
 បព្វជិតោ សមណោ ខលុ កោ កោតមោ អភិរូចោ
 ទស្សនីយោ ចាសាទិកោ បរមាយ វណ្ណចោក្ខុរតាយ
 សមន្នាតតោ ព្រហ្មវណ្ណំ ព្រហ្មវច្ឆសី អខុទ្ធាវកាសោ
 ទស្សនាយ សមណោ ខលុ កោ កោតមោ សីលវា

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណាសកៈ

មិនគួរឲ្យព្រះគោតមដ៏ចម្រើននោះ ចូលមកចូបនឹងយើងទេ គួរតែយើងរាល់
 គ្នា ចូលទៅគាល់ព្រះគោតមដ៏ចម្រើននោះដោយពិត នៃអ្នកទាំងឡាយ
 ដ៏ចម្រើន ឮថាព្រះសមណគោតម ទ្រង់លះបង់មានប្រាសាទប្រមាណ
 ច្រើន ដែលបិតនៅលើផែនដី ទាំងបិតនៅក្នុងវេហាស៍ គឺក្នុង
 ប្រាសាទជាន់លើ ហើយចេញទៅទ្រង់ព្រះផ្នួស នៃគ្នាយើង ឮថា
 ព្រះសមណគោតម ព្រះអង្គជាកំលោះនៅឡើយ មានព្រះកេសាខ្មៅ
 ស្រិល ប្រកបដោយវ័យដ៏ចម្រើន គឺបឋមវ័យ ទ្រង់ចេញចាកគេហដ្ឋាន
 ចូលទៅកាន់ផ្នួស នៃគ្នាយើង ឮថាព្រះសមណគោតម កាលព្រះ
 វរមាតាបិតាមិនពេញព្រះហឫទ័យ (នឹងការទ្រង់ព្រះផ្នួស) កំពុងមាន
 ព្រះភក្ត្រជោកជាំ ដោយទឹកព្រះនេត្រ ទ្រង់ព្រះកន្សែងសោយសោក
 ព្រះអង្គទ្រង់ដាក់ព្រះកេសា និងព្រះមស្សុ ទ្រង់ព្រះកាសាវតស្រ្ត
 ហើយចេញចាកគេហដ្ឋាន ចូលទៅកាន់ផ្នួស នៃគ្នាយើង ឮថា
 ព្រះសមណគោតម មានព្រះរូបល្អ គួរឲ្យរមិលមើល គួរជាទីជ្រះថ្លា
 ប្រកបដោយព្រះវណ្ណៈដ៏ល្អក្រៃលែង មានព្រះវណ្ណៈស្រដៀងនឹងព្រហ្ម
 មានព្រះសរីរៈស្រដៀងនឹងព្រហ្ម មានព្រះសព៌ាង្គរាងកាយ គួរឲ្យចង់
 មើលមិនលែង នៃគ្នាយើង ឮថាព្រះសមណគោតម ទ្រង់មានសីល

ព្រាហ្មណ៍វគ្គស្ស ចង្ហើសុត្ត ភគវន្តវណ្ណកថា

អរិយសីលី	កុសលសីលី	កុសលេន	សីលេន
សមន្តាកតោ	សមណោ	ខលុ ភោ កោតមោ	ក-
ល្យាណាវាចោ	កល្យាណាវាគ្គរណោ	ចោរិយា	វាចាយ
សមន្តាកតោ	វិសជ្ជាយ	អនេលកឡាយ	អត្តស្ស
វិញ្ញាបនិយា	សមណោ	ខលុ ភោ កោតមោ	ពហុន្នំ
អាចរិយប្បាចរិយោ	សមណោ	ខលុ ភោ កោតមោ	
ទីណាកាមរកោ	វិតតចាបល្លោ	សមណោ	ខលុ
ភោ កោតមោ	កម្មវាទី	កិរិយវាទី	អចាបបុរេត្តារោ
ព្រហ្មញ្ញាយ	បដាយ	សមណោ	ខលុ ភោ កោតមោ
ឧត្តាកុលា	បព្វជិតោ	អសំភិដ្ឋា	ខត្តិយកុលា សមណោ
ខលុ ភោ កោតមោ	អន្ធកុលា	បព្វជិតោ	មហាន្តោ
មហាកោតា	សមណំ	ខលុ ភោ កោតមំ	តិរោរដ្ឋា

ព្រាហ្មណ៍វគ្គ ចង្អុលសូត្រ ការពោលសរសើរព្រះមានព្រះភាគ

មានសីលដ៏ប្រសើរ មានសីលជាកុសល ប្រកបដោយសីលជាកុសល
 នៃគ្នាយើង ឮថាព្រះសមណគោតម មានព្រះវាចាពីរោះ មានព្រះពុទ្ធ-
 ដីកាដ៏ពីរោះ ប្រកបដោយវាចាជារបស់អ្នកក្រុង ជាព្រះវាចាច្បាស់លាស់
 ប្រាសចាកទោស អាចញ៉ាំងអ្នកស្តាប់ឲ្យចូលចិត្តសេចក្តីច្បាស់លាស់បាន
 នៃគ្នាយើង ឮថាព្រះសមណគោតម ជាអាចារ្យជាប្រធានលើអាចារ្យ
 របស់ពួកជនច្រើន នៃគ្នាយើង ឮថាព្រះសមណគោតម អស់កាមរាគ
 ហើយ ប្រាសចាកសេចក្តីស្រើបស្រាលហើយ នៃគ្នាយើង ឮថាព្រះ
 សមណគោតម ជាកម្មវាទី ជាកិរិយវាទី ព្រះអង្គទ្រង់ធ្វើធម៌ដែលគ្មាន
 បាបទុកជាខាងមុខ ក្នុងពួកព្រាហ្មណ៍និងពួកសត្វ នៃគ្នាយើង ឮថា
 ព្រះសមណគោតម ចេញចាកត្រកូលដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ ជាត្រកូលក្សត្រិយ័
 មិនលាយឡំ ហើយមកទ្រង់ព្រះផ្នួស នៃគ្នាយើង ឮថាព្រះសមណ-
 គោតម ចេញចាកត្រកូលដ៏ស្តុកស្តម្ភ មានទ្រព្យច្រើន មានភោគៈ
 ច្រើន មកទ្រង់ព្រះផ្នួស នៃគ្នាយើង ឮថាពួកមនុស្សអ្នកនៅដែនក្រៅ

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណាសកំ

តិរោជនបទា សំបុច្ឆិតំ អាភច្ឆន្តិ សមណំ ខលុ ភោ
កោតមំ អនេកានិ ទេវតាសហស្សានិ ចាលោហិ
សរណំ ភតានិ សមណំ ខលុ ភោ កោតមំ
ឃំ កល្យាណោ កិត្តិសទ្ធោ អព្ពក្កតោ ឥតិបិ សោ
ភកវា អរហំ សម្មាសម្ពុទ្ធោ វិជ្ជាចរណាសម្បទ្ធោ
សុភតោ លោកវិទូ អនុត្តរោ បុរិសទម្មសារថិ សត្តា
ទេវមនុស្សានំ ពុទ្ធោ ភកវាតិ សមណោ ខលុ ភោ
កោតមោ ទ្ធព្វិសមហាបុរិសលក្ខណោហិ សមន្នាភតោ
សមណំ ខលុ ភោ កោតមំ រាជា មាគទោ
សេនិយោ ពិម្ពិសារោ សបុត្តនារោ ចាលោហិ សរណំ
ភតោ សមណំ ខលុ ភោ កោតមំ រាជា
បសេនទិ កោសលោ សបុត្តនារោ ចាលោហិ
សរណំ ភតោ សមណំ ខលុ ភោ កោតមំ
ព្រាហ្មណោ ទោក្ខរសាតិ សបុត្តនារោ ចាលោហិ
សរណំ ភតោ សមណោ ខលុ ភោ កោតមោ

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណាសកៈ

អ្នកនៅជនបទក្រៅ តែងនាំគ្នាមកសាកសួរព្រះសមណគោតម នៃគ្នា
 យើង ឮថា ទេវតាច្រើនពាន់ បានដល់ព្រះសមណគោតម ជាទីពឹង
 ស្មើដោយជីវិត នៃគ្នាយើង ឮថា កិត្តិសព្ទល្អនៃព្រះសមណគោតម
 ល្បីខ្លួនខ្លាយសុសសាយទៅ យ៉ាងនេះថា ព្រះមានព្រះភាគអង្គនោះ
 ជាអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ បរិបូណ៌ដោយវិជ្ជានិងចរណៈ ជាព្រះសុគត ជ្រាប
 ច្បាស់នូវត្រៃលោក ប្រសើរបំផុត ជាសារថីទូន្មាននូវបុរស ជាសាស្តា
 នៃទេវតានិងមនុស្សទាំងឡាយ បានត្រាស់ដឹងនូវចតុរិយសច្ចធម៌ ទ្រង់
 លែងវិលមកកាន់ភពថ្មីទៀត នៃគ្នាយើង ឮថា ព្រះសមណគោតម
 ប្រកបដោយមហាបុរិសលក្ខណៈ ៣២ ប្រការ នៃគ្នាយើង ឮថា ព្រះ
 បាទមាគធសេនិយពិម្ពិសារ ព្រមទាំងព្រះរាជបុត្រ ព្រះអគ្គមហេសី
 បានដល់ព្រះសមណគោតម ជាទីពឹងស្មើដោយជីវិត នៃគ្នាយើង ឮ
 ថា ព្រះបាទបសេនទិកោសល ព្រមទាំងព្រះរាជបុត្រ ព្រះអគ្គមហេសី
 បានដល់ព្រះសមណគោតមជាទីពឹងស្មើដោយជីវិត នៃគ្នាយើង ឮថា
 បោក្ខរសាតិព្រាហ្មណ៍ ព្រមទាំងបុត្រនិងភរិយា បានដល់ព្រះសមណ-
 គោតមជាទីពឹងស្មើដោយជីវិត នៃគ្នាយើង ឮថា ព្រះសមណគោតម

ព្រាហ្មណ៍វគ្គស្ស ចង្កីសុត្ត ភគវន្តវណ្ណកថា

ឱទាសាទំ អនុប្បត្តោ ឱទាសាទេ វិហារតិ ឧត្តវេន
ឱទាសាទំ ទេវវេន សាលវេន យេ បន ខោ កេចិ
សមណា វា ព្រាហ្មណា វា អម្ពាតំ តាមក្ខេត្តំ
អាគច្ឆន្តិ អតិចិនោ តេ ហោន្តិ អតិថី ខោ បនម្តេហិ
សក្កាតព្វា កុកាតព្វា មាទេតព្វា បូជេតព្វា យម្បិ
កោ សមណោ កោតមោ ឱទាសាទំ អនុប្បត្តោ
ឱទាសាទេ វិហារតិ ឧត្តវេន ឱទាសាទំ ទេវវេន
សាលវេន អតិចិម្ពាតំ សមណោ កោតមោ អតិចិ
ខោ បនម្តេហិ សក្កាតព្វោ កុកាតព្វោ មាទេតព្វោ
បូជេតព្វោ ឥមិនាយដ្តេន ន អរហតិ សោ កវំ
កោតមោ អម្ពាតំ ទស្សនាយ ឧបសង្កម្ពិតំ អថខោ
មយមេវ អរហាម តំ កវន្តំ កោតមំ ទស្សនាយ
ឧបសង្កម្ពិតំ ឯត្តកំ ខោ អហំ កោ តស្ស កោតោ
កោតមស្ស វណ្ណំ បរិយាបុណាមិ ន ច សោ កវំ
កោតមោ ឯត្តកវណ្ណោ អបរិមាណវណ្ណោ ហិ សោ កវំ
កោតមោ ឯកមេកេនបិ កោ អដ្ឋេន សមន្នាតតោ

ព្រាហ្មណវគ្គ ចង្កីសូត្រ ការពោលសរសើរព្រះមានព្រះភាគ

ស្តេចមកដល់ឱបាសាទគ្រាមហើយ ឥឡូវនេះ គង់នៅក្នុងសាលវ័ន ជា
 ទេវវ័ន ជាខាងជើងឱបាសាទគ្រាម ជិតឱបាសាទគ្រាម ពួកសមណៈ
 ឬព្រាហ្មណ៍ ណាមួយ ដែលមកដល់តាមក្ខេត្ត របស់យើងហើយ
 ពួកសមណព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ សុទ្ធតែជាក្លៀវ របស់យើង ក្លៀវ
 ហ្នឹងឯង ត្រូវតែយើងធ្វើសក្ការៈ គោរព រាប់អាន ឬជា នៃគ្នាយើង
 ក៏ព្រះសមណគោតមនេះឯង ស្តេចមកដល់ ឱបាសាទគ្រាមហើយ
 ឥឡូវនេះ គង់ក្នុងសាលវ័នជាទេវវ័ន ជាខាងជើងឱបាសាទគ្រាម ជិត
 ឱបាសាទគ្រាម ឯព្រះសមណគោតមជាក្លៀវរបស់យើង ក្លៀវហ្នឹង
 ឯង ក៏ត្រូវតែយើងធ្វើសក្ការៈ គោរព រាប់អាន ឬជា ដោយហេតុ
 នេះហើយ បានជាមិនគួរឲ្យព្រះសមណគោតមដ៏ចម្រើននោះ ចូលមកចូប
 នឹងយើងឡើយ តាមពិតគួរតែពួកយើងចូលទៅគាល់ព្រះសមណគោតម
 ដ៏ចម្រើននោះវិញ នៃគ្នាយើង ខ្ញុំដឹងគុណ (ដែលគួរសរសើរ) របស់
 ព្រះគោតម ដ៏ចម្រើននោះ ត្រឹមតែប៉ុណ្ណោះឯង តែព្រះគោតមដ៏ចម្រើន
 នោះ មិនមែនមានគុណ ដែលគួរសរសើរ ត្រឹមតែប៉ុណ្ណោះទេ ព្រោះព្រះ
 គោតមដ៏ចម្រើននោះ មានគុណនឹងរាប់នឹងប្រមាណពុំបាន នៃគ្នាយើង
 ព្រះគោតមដ៏ចម្រើននោះ ទោះបីព្រះអង្គប្រកប ដោយអង្គតែមួយ ។

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណាសកំ

ន អរហតិ សោ កវំ កោតមោ អម្ពាភំ ទស្សនាយ
 ឧបសង្កម្ពិតុំ អថខោ មយមេវ អរហាម តំ កវន្តំ
 កោតមំ ទស្សនាយ ឧបសង្កម្ពិតុន្តិ^(១) ។ តេនហិ
 កោ សព្វេវ មយំ សមណំ កោតមំ ទស្សនាយ
 ឧបសង្កម្ពិតុស្សាមាតិ ។ អថខោ ចង្កី ព្រាហ្មណោ
 មហាតា ព្រាហ្មណាគណោន សទ្ធិ យេន ភកវា
 តេនុបសង្កម្ពិតុ ឧបសង្កម្ពិតុត្វា ភកវតា សទ្ធិ សម្មោទិ
 សម្មោទនីយំ កថំ សារាណីយំ វីតិសារេត្វា ឯកមន្តំ
 និសីទិ ។ តេន ខោ បន សមយេន ភកវា វុឡេហិ
 វុឡេហិ ព្រាហ្មណេហិ សទ្ធិ កិញ្ចុំ កិញ្ចុំ កថំ
 សារាណីយំ វីតិសារេត្វា និសិទ្ធោ ហោតិ ។

[៦៨] តេន ខោ បន សមយេន កាបទិកោ
 នាម^(២) មាណវោ ទហារោ វុត្តសិរោ សោឡុសវស្សុទ្ធេ-
 សិកោ ជាតិយា តិណ្ណំ វេនានំ ចារក្ខុ សនិយណ្ណុ-
 កេដុកានំ សាក្ខុវប្បភេទានំ ឥតិហាសបញ្ចមាជំ

---

១ ឱ. ម. ឥតិសទ្ធោ ន ទិស្សតិ ។ ២ ឱ. កាបដិកោ នាម ។ ម. កាបដិកោ នាម ។

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណាសកៈ

ព្រះគោតមដ៏ចម្រើននោះ ក៏មិនគួរនឹងចូលមកចូបនឹងយើងទេ តាមពិតគួរ
តែពួកយើងចូលទៅចូបនឹងព្រះគោតមដ៏ចម្រើននោះវិញ ។ ពួកព្រាហ្មណ៍
និយាយគ្នាថា នៃគ្នាយើង បើដូច្នោះ ពួកយើងទាំងអស់គ្នានឹងនាំគ្នា
ចូលទៅគាល់ព្រះសមណគោតម ។ ទើបចង្អុលព្រាហ្មណ៍ ព្រមទាំង
ពួកព្រាហ្មណ៍ច្រើននាក់ ចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅ
ដល់ហើយ ក៏ពោលពាក្យសំណេះសំណាល ជាមួយនឹងព្រះមានព្រះ
ភាគ លុះបញ្ចប់ពាក្យដែលគួររីករាយ និងពាក្យដែលគួររលឹកហើយ
ក៏អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ ក៏សម័យនោះឯង ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់
ពោលពាក្យណាមួយ ទៅរកពួកព្រាហ្មណ៍ចាស់ ។ លុះបញ្ចប់ពាក្យ
ដែលគួររលឹកហើយ ក៏ទ្រង់គង់ ។

[៦៧] សម័យនោះឯង មានមាណពកំលោះម្នាក់ ឈ្មោះ
កាបទិកៈ មានក្បាលកោរ មានអាយុប្រមាណ ១៦ ឆ្នាំ អំពីកំណើត
ចេះចប់ត្រៃវេទ ព្រមទាំងគម្ពីរនិយណ្តា និងគម្ពីរកេដុកៈ ព្រមទាំង
អក្ខរាវិរុទ្ធិ គឺសិក្ខានិងនិរុត្តិ ដែលមានគម្ពីរឥតិហាសៈជាគម្រប់ ៥

ព្រាហ្មណវគ្គស្ស ចង្កីសុត្ត ភគវន្តអប្បសាទនំ

បទកោ វេយ្យាករណោ លោកាយតមហាបុរិសលក្ខ-
 ណោសុ អនរយោ តស្សំ បរិសាយំ និសិដ្ឋោ ហោតិ ។
 សោ វុឌ្ឍានំ វុឌ្ឍានំ ព្រាហ្មណានំ ភគវតា សទ្ធិ
 មន្តយមាណំ អន្តរន្តរា កងំ ឱចាតេតិ ។ អថខោ
 ភគវា កាបទិកំ មាណវំ អប្បសាទេសិ មា អាយស្មា
 ការទ្វាដោ វុឌ្ឍានំ វុឌ្ឍានំ ព្រាហ្មណានំ មន្តយមាណំ
 អន្តរន្តរា កងំ ឱចាតេសិ^(១) កថាបរិយោសានំ អា-
 យស្មា ការទ្វាដោ អាកមេត្វតិ ។

[៦៧] ឃំ វុត្តេ ចង្កី ព្រាហ្មណោ ភគវន្តំ ឯតទវោច
 មា ភំ កោតមោ កាបទិកំ មាណវំ អប្បសាទេសិ
 កុលបុត្តោ ច កាបទិកោ មាណវោ ពហុស្សុតោ
 ច កាបទិកោ មាណវោ បណ្ឌិតោ ច កាបទិកោ
 មាណវោ កល្យាណវាគ្គរណោ ច កាបទិកោ មាណ-
 វោ បហោតិ ច កាបទិកោ មាណវោ កោតា កោតមេន
 សទ្ធិ អស្មី វចនេ បតិមន្តេត្តិ ។ អថខោ ភគវតោ

---

១ ឱ. ឱចាតេតុ ។ ម. ឱចាតេហិ ។

ព្រាហ្មណវគ្គ ចង្កីសូត្រ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ឃាត់កាបទិកមាណព

ជាអ្នកស្គាល់ នូវបទនិងវេយ្យាករណ៍ ជាអ្នកមិនឧនថយ គឺស្ងាត់ជំនាញក្នុងលោកាយតសាស្ត្រ និងមហាបុរិសលក្ខណព្យាករណសាស្ត្រ អង្គុយនៅក្នុងប្រជុំបរិស័ទនោះ ។ មាណពនោះ ក៏និយាយស្ងាត់សំដីរបស់ពួកព្រាហ្មណ៍ចាស់ ។ ដែលកំពុងតែប្រឹក្សា ទៅរកព្រះមានព្រះភាគ ។ ទើបព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ឃាត់កាបទិកមាណពថា ការទ្វាជៈមានអាយុ កុំនិយាយស្ងាត់សំដី របស់ពួកព្រាហ្មណ៍ចាស់ ។ ដែលកំពុងតែប្រឹក្សាឡើយ ការទ្វាជៈមានអាយុ ចូរបង្កង់ចាំឲ្យចប់សំដីគេសិន ។

[៦៧] កាលបើព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់យ៉ាងនេះហើយ ចង្កីព្រាហ្មណ៍ ក៏ក្រាបបង្គំទូលព្រះមានព្រះភាគដូច្នោះថា ព្រះគោតមដ៏ចម្រើន កុំឃាត់កាបទិកមាណពឡើយ ដ្បិតកាបទិកមាណព ជាកុលបុត្រផង ជាពហុស្សុតផង កាបទិកមាណព ជាបណ្ឌិតផង កាបទិកមាណព ជាអ្នកនិយាយពាក្យពីរោះផង កាបទិកមាណព អាចនឹងប្រឹក្សាក្នុងពាក្យនោះ ជាមួយនឹងព្រះគោតមដ៏ចម្រើនបានផង ។ ទើបព្រះ

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណាសកំ

ឯតទហោសិ អន្ធា ខោ កាយទិកស្ស មាណវស្ស
 តេវិជ្ជកេ ចារចនេ កតំ ភវិស្សតិ តថា ហិ នំ
 ព្រាហ្មណា សំបុរេក្ខេវោន្តីតិ ។ អថខោ កាយទិកស្ស
 មាណវស្ស ឯតទហោសិ យទា មេ សមណោ
 កោតមោ ចក្កុនា ចក្កុំ ឧបសំហារិស្សតិ អថាហំ
 សមណំ កោតមំ បញ្ញំ បុច្ឆិស្សាមីតិ ។ អថខោ
 ភកវា កាយទិកស្ស មាណវស្ស ចេតសា ចេតោ
 បរិវិតក្កមញ្ញាយ យេន កាយទិកោ មាណវោ តេន
 ចក្កុនិ ឧបសំហាសិ ។ អថខោ កាយទិកស្ស
 មាណវស្ស ឯតទហោសិ សមន្នាហារតិ ខោ មំ
 សមណោ កោតមោ យន្ទុនាហំ សមណំ កោតមំ
 បញ្ញំ បុច្ឆេយ្យន្តិ ។ អថខោ កាយទិកោ មាណវោ
 ភកវន្តំ ឯតទវោច យទិទំ កោ កោតម ព្រាហ្មណានំ
 ចោរាណំ មន្តបទំ ឥតិហីតិហាបរម្យរាយ បិដកសម្ម-
 នាយ តត្ថ ច ព្រាហ្មណា ឯកំសេន និដ្ឋំ កច្ឆន្តិ
 ឥនមេវ សច្ចំ មោឃមញ្ញន្តិ ឥន កវំ កោតមោ
 កិមាហាតិ ។

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណាសកៈ

មានជោគ មានព្រះតម្រិះយ៉ាងនេះថា កាបទិកមាណព មុខជានឹងបាន
សម្រេចត្រៃវិជ្ជា ក្នុងព្រះពុទ្ធសាសនាដោយពិត ព្រោះហេតុនោះបាន
ជាពួកព្រាហ្មណ៍ លើកកាបទិកមាណពនោះជាត្រីមុខ ។ គ្រានោះ
កាបទិកមាណព មានសេចក្តីត្រិះរិះ យ៉ាងនេះថា កាលណាបើព្រះ
សមណគោតម ទ្រង់ឆ្លៀងព្រះនេត្រមកចំភ្នែករបស់អញ អញនឹងសួរ
ប្រស្នាចំពោះព្រះសមណគោតម ក្នុងកាលនោះ ។ លំដាប់នោះ ព្រះ
មានព្រះភាគ ទ្រង់ជ្រាបនូវបរិវិតក្កៈក្នុងចិត្តរបស់កាបទិកមាណពដោយ
ព្រះហឫទ័យរបស់ព្រះអង្គហើយ ទើបឆ្លៀងព្រះនេត្រចំពោះទៅរកកាប-
ទិកមាណព ។ គ្រានោះ កាបទិកមាណព មានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាង
នេះថា ព្រះសមណគោតម មើលមកអញហើយតើ បើដូច្នោះមាន
តែអញសួរប្រស្នាចំពោះព្រះសមណគោតម ។ លំដាប់នោះ កាបទិក-
មាណព ក្រាបបង្គំទូលសួរព្រះមានព្រះភាគដូច្នោះថា បពិត្រព្រះគោតម
ដ៏ចម្រើន បទមន្តចាស់របស់ពួកព្រាហ្មណ៍ដែលប្រកាន់ត ។ គ្នាថាដូច្នោះ ។
ប្រកាន់តាមក្បួន ក៏បណ្តាពួកព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ ពួកព្រាហ្មណ៍ដែល
ដល់នូវសេចក្តីចូលចិត្តដោយចំណែកមួយថា ពាក្យនេះពិត ឯពាក្យ
ដទៃជាមោឃៈ ក្នុងសេចក្តីនេះ ព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ទ្រង់សំដែងថា
ដូចម្តេចទៅវិញ ។

ព្រាហ្មណវគ្គស្ស ចង្កីសុត្តេ កាបទិកប្បដិបុត្តា

[៧០] កី បន ការទ្វាជ អត្ថិ កោចិ ព្រាហ្ម-
 ណានំ ឯកព្រាហ្មណោមិ យោ ឯវមាហា អហាមេតំ
 ជាតាមិ អហាមេតំ បស្សាមិ ឥទមេវ សច្ចំ មោឃ-
 មញ្ញន្តិ ។ នោ ហិទំ ភោ កោតម ។ កី បន
 ការទ្វាជ អត្ថិ កោចិ ព្រាហ្មណានំ ឯកាចរិយោមិ
 ឯកាចរិយប្បាចរិយោមិ យាវ សត្តមា អាចរិយមហា-
 យុកា^(១) យោ ឯវមាហា អហាមេតំ ជាតាមិ អហាមេតំ
 បស្សាមិ ឥទមេវ សច្ចំ មោឃមញ្ញន្តិ ។ នោ ហិទំ
 ភោ កោតម ។ កី បន ការទ្វាជ យេមិ
 តេ ព្រាហ្មណានំ បុព្វកា ឥសយោ មន្តានំ
 កត្តារោ មន្តានំ បវត្តារោ យេសមិទំ ឯតរហិ
 ព្រាហ្មណា ចោរាណំ មន្តបទំ កីតំ បវុត្តំ សមិហិ-
 តំ តទនុកាយន្តិ តទនុកាសន្តិ កាសិតមនុកាសន្តិ
 វាចិតមនុវាចេន្តិ សេយ្យមីទំ អដ្ឋកោ វាមកោ

១ ឱ. ម. បិសទ្ធោ ទិស្សតិ ។

ព្រាហ្មណវគ្គ ចង្ហីសូត្រ ការទ្រង់សួរតបទៅកាបទិកមាណព

[៧០] ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ថា ម្ចាស់ការទ្វាជៈ ចុះបណ្តា
 ព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយ មានព្រាហ្មណ៍ណាខ្លះ សូម្បីតែម្នាក់ ពោល
 យ៉ាងនេះថា អញដឹងហេតុនេះ អញឃើញហេតុនេះ ពាក្យនេះពិត
 ឯពាក្យដទៃជាមោឃៈ ដូច្នោះមានដែរឬទេ ។ កាបទិកមាណព ឆ្លើយ
 ថា បពិត្រព្រះគោតម ដ៏ចម្រើន ពុំមានទេ ។ ម្ចាស់ការទ្វាជៈ
 ចុះបណ្តាព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយ ព្រាហ្មណ៍ខ្លះ មានអាចារ្យជាមួយ
 គ្នាផង ជាប្រធានលើអាចារ្យជាមួយគ្នាផង តាំងអំពីគូនៃអាចារ្យ
 ជាគម្រប់ ៧ មក ពោលយ៉ាងនេះថា អញដឹងហេតុនេះ អញឃើញ
 ហេតុនេះ ពាក្យនេះពិត ឯពាក្យដទៃជាមោឃៈ ដូច្នោះមានដែរឬទេ ។
 បពិត្រព្រះគោតម ដ៏ចម្រើន ពុំមានទេ ។ ម្ចាស់ការទ្វាជៈ ចុះ
 បណ្តាព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយ មានពួកព្រាហ្មណ៍ណា ជាឥសីមានក្នុង
 ជាន់មុន ជាអ្នកតាក់តែងនូវមន្ត អ្នកពោលនូវមន្ត បទនៃមន្តចាស់នេះ
 ដែលពួកព្រាហ្មណ៍ណា បានសូត្រហើយ បានពោលហើយ បាន
 តាំងទុកហើយ ឥឡូវនេះ ពួកព្រាហ្មណ៍ សូត្រតាមមន្តនោះ ពោល
 តាមមន្តនោះ ពោលតាមមន្តដែលគេពោលហើយ បង្រៀនមន្តដែលគេ
 បង្រៀនហើយ ពួកឥសីទាំងនោះ គឺឥសីឈ្មោះ អដ្ឋកៈ ឈ្មោះវាមកៈ

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណាសកំ

វាមទេវោ វេស្សាមិត្តោ យមតត្តិ អង្កីរសោ ការទ្វាដោ
 វាសេដ្ឋោ កស្សទោ ភកុ តេបិ ឯវមាហំសុ
 មយមេតំ ជាធាម មយមេតំ បស្សាម ឥទមេវ
 សច្ចំ មោឃមញ្ញន្តិ ។ នោ ហិទំ កោ កោតម ។

[៧១] ឥតិ កិរ ការទ្វាជ នត្តិ កោចិ ព្រាហ្ម-
 ណានំ ឯកព្រាហ្មណោមិ យោ ឯវមាហា អហាមេតំ
 ជាធាមិ អហាមេតំ បស្សាមិ ឥទមេវ សច្ចំ មោឃ-
 មញ្ញន្តិ នត្តិ កោចិ ព្រាហ្មណានំ ឯកាចរិយោមិ ឯ-
 កាចរិយប្បាចរិយោមិ យាវ សត្តមា អាចរិយមហាយុតា
 យោ ឯវមាហា អហាមេតំ ជាធាមិ អហាមេតំ បស្សាមិ
 ឥទមេវ សច្ចំ មោឃមញ្ញន្តិ យេបិ តេ ព្រាហ្មណានំ
 បុព្វកា ឥសយោ មន្តានំ កត្តារោ មន្តានំ
 បវត្តារោ យេសមិទំ ឯតវហិ ព្រាហ្មណា ចោរាណំ
 មន្តបទំ កីតំ បវុត្តំ សមិហិតំ តទនុកាយន្តិ

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណាសកៈ

ឈ្មោះវាមទេវៈ ឈ្មោះវេស្សាមិត្តៈ ឈ្មោះយមតគ្គិ ឈ្មោះអង្គីរសៈ
ឈ្មោះភារទ្វាជៈ ឈ្មោះវាសេដ្ឋៈ ឈ្មោះកស្សបៈ ឈ្មោះភគុ ក៏
ពួកឥសីទាំងនោះ ពោលយ៉ាងនេះថា យើងទាំងឡាយ ដឹងហេតុនេះ
យើងទាំងឡាយឃើញហេតុនេះ ពាក្យនេះពិត ឯពាក្យដទៃជាមោឃៈ
ដូច្នោះមានដែរឬទេ ។ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ពុំមានទេ ។

[៧១] ព្រះភគវន្តមុនីនាថទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភារទ្វាជៈ បាន
ឮមកថា បណ្ណាព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយ មិនមានព្រាហ្មណ៍ណាមួយ
សូម្បីតែម្នាក់ ពោលយ៉ាងនេះថា អញដឹងហេតុនេះ អញឃើញហេតុនេះ
ពាក្យនេះពិត ឯពាក្យដទៃ ជាមោឃៈ បណ្ណាព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយ
មិនមានព្រាហ្មណ៍ណាមួយ ដែលមានអាចារ្យជាមួយគ្នា ឬមានអាចារ្យ
ជាប្រធានលើអាចារ្យជាមួយគ្នា ដរាបតាំងអំពីគូអាចារ្យជាគម្រប់ ៧ មក
ពោលយ៉ាងនេះថា អញដឹងហេតុនេះ អញឃើញហេតុនេះ ពាក្យ
នេះពិត ឯពាក្យដទៃជាមោឃៈ បណ្ណាព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយ ពួក
ព្រាហ្មណ៍ដែលជាឥសី មានក្នុងជាន់មុន ជាអ្នកតាក់តែងមន្ត អ្នក
ពោលមន្ត បទនៃមន្តចាស់នេះ ដែលពួកឥសីណា បានសូត្រហើយ
បានពោលហើយ បានតាំងទុកហើយ ឥឡូវនេះ ពួកព្រាហ្មណ៍

ព្រាហ្មណវគ្គស្ស ចង្ហីសុត្តេ កាបទិកប្បដិបុត្តា

តទនុកាសន្តិ   កាសិតមនុកាសន្តិ   វាចិតមនុវាចេន្តិ
សេយ្យដីដំ   អដ្ឋកោ   វាមកោ   វាមទេវោ   វេស្សាមិត្តោ
យមតត្តិ   អដ្ឋិរសោ   ការទ្វាជោ   វាសេដ្ឋោ   កស្សហោ
ភកុ   តេបិ   ន   វាមាហំសុ   មយមេតំ   ជាធាម
មយមេតំ   បស្សាម   ឥទមេវ   សច្ចំ   មោយមញ្ញន្តិ   ។
សេយ្យថាបិ   ការទ្វាជ   អន្ធវេណិ   បរម្បរាសំសត្តា
បុរិមោបិ   ន   បស្សតិ   មជ្ឈិមោបិ   ន   បស្សតិ
បច្ឆិមោបិ   ន   បស្សតិ   វាមេវ   ខោ   ការទ្វាជ
អន្ធវេណូបមំ   មញ្ញោ   ព្រាហ្មណានំ   កាសិតំ   សម្ប-
ជ្ជតិ   បុរិមោបិ   ន   បស្សតិ   មជ្ឈិមោបិ   ន   បស្សតិ
បច្ឆិមោបិ   ន   បស្សតិ   តំ   កី   មញ្ញសិ   ការទ្វាជ
ននុ   វា   សន្តោ   ព្រាហ្មណានំ   អមូលិកា   សទ្ធា
សម្បជ្ជតីតិ   ។   ន   ខេត្ត^(១)   កោ   កោតម   ព្រាហ្មណ
សទ្ធាយយេវ   បយិរុចាសន្តិ   អនុស្សវាបេត្ត   ព្រាហ្មណ
បយិរុចាសន្តិតិ   ។

១ ឱ. ន ខេត្ត ។

ព្រាហ្មណវគ្គ ចង្អុលសូត្រ ការទ្រង់សួរតបទៅកាបទិកមាណព

បានសូត្រតាមមន្តនោះ បានពោលតាមមន្តនោះ បានពោលតាមមន្ត
 ដែលគេពោលហើយ បានបង្រៀនមន្តដែលគេបង្រៀនហើយ ពួកឥសី
 ទាំងនោះ គឺឥសីឈ្មោះអដ្ឋកៈ ឈ្មោះវាមកៈ ឈ្មោះវាមទេវៈ ឈ្មោះ
 វេស្សាមិត្តៈ ឈ្មោះយមតគ្គិ ឈ្មោះអង្គីរសៈ ឈ្មោះការទ្វាជៈ ឈ្មោះ
 វាសេដ្ឋៈ ឈ្មោះកស្សបៈ ឈ្មោះភគុ ក៏ពួកឥសីទាំងនោះ មិនពោលថា
 យើងទាំងឡាយដឹងហេតុនេះ យើងទាំងឡាយឃើញហេតុនេះ ពាក្យ
 នេះពិត ឯពាក្យដទៃជាមោឃៈ ។ ម្ចាស់ការទ្វាជៈ ដូចបុរសខ្វាក់
 ទាំងជួរដែលជាប់ត ។ គ្នា បុរសដែលដើរមុន ក៏មើលមិនឃើញ បុរស
 ដែលដើរកណ្តាលក៏មើលមិនឃើញ បុរសដែលដើរក្រោយ ក៏មើលមិន
 ឃើញ យ៉ាងណាមិញ ម្ចាស់ការទ្វាជៈ ភាសិតរបស់ពួកព្រាហ្មណ៍
 ក៏មានទំនងដូចបុរសខ្វាក់ទាំងជួរ បុរសដែលដើរមុន ក៏មើលមិនឃើញ
 បុរសដែលដើរកណ្តាល ក៏មើលមិនឃើញ បុរសដែលក្រោយក៏
 មើលមិនឃើញ យ៉ាងនោះដែរ ម្ចាស់ការទ្វាជៈ អ្នកយល់សេចក្តីនោះដូច
 ម្តេច កាលបើយ៉ាងនេះ តើសទ្ធាដែលគ្មានឫសគល់របស់ពួកព្រាហ្មណ៍
 សម្រេចបានដែរឬ ។ កាបទិកមាណពក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះគោតម
 ដ៏ចម្រើន សម្រេចមិនបានទេ ពួកព្រាហ្មណ៍តែងចូលទៅអង្គុយជិតដោយ
 សទ្ធា ពួកព្រាហ្មណ៍តែងចូលទៅអង្គុយជិតដោយការស្តាប់ត ។ គ្នាមក ។

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណាសកំ

[៧២] បុព្វេ ខោ តំ ការទ្វាជ សទ្ធិំ អក-
 មាសិ អនុស្សវំ ឥនាទិ រទេសិ បញ្ច ខោ ឥមេ
 ការទ្វាជ ធម្មា ទិដ្ឋេវ ធម្មេ ទ្ធិជាវិចាកា កតមេ
 បញ្ច សទ្ធា រុចិ អនុស្សវោ អាការបរិវិតក្តោ ទិដ្ឋិ-
 ទិដ្ឋានក្ខន្តិ ឥមេ ខោ ការទ្វាជ បញ្ច ធម្មា ទិដ្ឋេវ
 ធម្មេ ទ្ធិជាវិចាកា អបិច ការទ្វាជ សុស្សន្ទ-
 ហិតំយេវ ហោតិ តញ្ច ហោតិ វិត្តំ តុច្ឆំ មុសា
 នោ ចេបិ សុស្សន្ទហិតំ ហោតិ តញ្ច ហោតិ ភូតំ
 តច្ឆំ អនញ្ញថា អបិច ការទ្វាជ សុរុចិតំយេវ ហោតិ
 ។ បេ ។ ស្វានុស្សតំយេវ ហោតិ ។ បេ ។ សុបរិ-
 តក្កំយេវ ហោតិ ។ បេ ។ សុទិដ្ឋាយិតំយេវ ហោតិ
 តញ្ច ហោតិ វិត្តំ តុច្ឆំ មុសា នោ ចេបិ សុទិដ្ឋា-
 យិតំ ហោតិ តញ្ច ហោតិ ភូតំ តច្ឆំ អនញ្ញថា
 សទ្ធិំ អនុរក្ខតា ការទ្វាជ វិញ្ញាណ បុរិសេន ជាល-

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណាសកៈ

[៧២] ព្រះបរមគ្រូទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ការទ្វាជៈ កាលពីមុន
អ្នកថាជឿ ឥឡូវនេះ អ្នកថាពួតាមគេ ម្ចាស់ការទ្វាជៈ ធម៌ទាំង ៥
យ៉ាងនេះ មានវិបាក ២ យ៉ាង ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ធម៌ទាំង ៥ យ៉ាងតើដូច
ម្តេច ធម៌ទាំង ៥ យ៉ាងគឺ សេចក្តីជឿ ១ សេចក្តីគាប់ចិត្ត ១ ការពួតាម
គ្នា ១ ការត្រិះរិះនូវអាការ ១ សេចក្តីចូលចិត្តតាមការយល់ ១ ម្ចាស់
ការទ្វាជៈ ធម៌ទាំង ៥ នេះឯង មានវិបាក ២ យ៉ាង ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ម្ចាស់
ការទ្វាជៈ គឺហេតុណា ដែលបុគ្គលជឿស៊ប់ តែហេតុនោះ ជា
ហេតុសោះសូន្យ ទទេ កុហកសោះក៏មាន ហេតុណា ដែលបុគ្គលមិន
ជឿស៊ប់ទេ តែហេតុនោះ ជាហេតុពិត ប្រាកដ មិនមែនជាដទៃក៏មាន
ម្ចាស់ការទ្វាជៈ មួយទៀត ហេតុណា ដែលបុគ្គលគាប់ចិត្តស៊ប់ ។ បេ ។
ពាក្យណា ដែលបុគ្គលពួតរៀនរៀនតាមគ្នា ។ បេ ។ ហេតុណា ដែលបុគ្គល
ត្រិះរិះឃើញជាក់ ។ បេ ។ ហេតុណា ដែលបុគ្គលចូលចិត្តស៊ប់ តែ
ហេតុនោះ ជាហេតុសោះសូន្យ ទទេ កុហកសោះក៏មាន ហេតុណាដែល
បុគ្គលមិនចូលចិត្តស៊ប់ទេ តែហេតុនោះជាហេតុពិត ប្រាកដ មិនមែនជា
ដទៃក៏មាន ម្ចាស់ការទ្វាជៈ បុរសជាអ្នកប្រាជ្ញ អ្នករក្សាសច្ចៈ មិនគួរ

ព្រាហ្មណវគ្គស្ស ចង្កីសុត្តេ សច្ចានុវគ្គណព្យាករណំ

មេត្ត ឯកំសេន និដ្ឋំ កន្តំ ឥនមេវ សច្ចំ មោឃ-
មញ្ញន្តិ ។ កិត្តាវតា បន កោ កោតម សច្ចានុវគ្គណា
ហោតិ កិត្តាវតា សច្ចមនុវគ្គតិ សច្ចានុវគ្គណំ
មយំ កវន្តំ កោតមំ បុច្ឆាមាតិ ។

[៧៣] សទ្ធា ចេបិ ការទ្វាជ បុរិសស្ស ហោតិ
ឯវំ មេ សទ្ធាតិ ឥតិ វទំ^(១) សច្ចមនុវគ្គតិ ន
ត្វេវ តាវ ឯកំសេន និដ្ឋំ កច្ឆតិ ឥនមេវ សច្ចំ
មោឃមញ្ញន្តិ ឯត្តាវតា ខោ ការទ្វាជ សច្ចមនុវគ្គណា
ហោតិ ឯត្តាវតា សច្ចមនុវគ្គតិ ឯត្តាវតា ច មយំ
សច្ចានុវគ្គណំ បញ្ញាបេម ន ត្វេវ តាវ សច្ចានុពោដោ
ហោតិ រុចិ ចេបិ ការទ្វាជ បុរិសស្ស ហោតិ...

---

១ ម. ឯវមេវ សិជ្ឈតីតិ ឥតិ វាតន្តិ ទិស្សន្តិ ។

ព្រាហ្មណ៍វគ្គ ចង្អុលសូត្រ ទ្រង់ព្យាករនូវការរក្សាសច្ចៈ

ចូលចិត្តដោយដាច់ខាត ក្នុងហេតុនេះថា ពាក្យនេះពិត ពាក្យដទៃ
ជាមោឃៈ ដូច្នោះឡើយ ។ កាបទិកមាណាពក្រាបទូលសួរថា បពិត្រ
ព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ចុះការរក្សាសច្ចៈតើត្រឹមប៉ុន្មាន បុគ្គលរក្សាសច្ចៈតើ
ត្រឹមប៉ុន្មាន យើងខ្ញុំព្រះអង្គ សូមសួរចំពោះការរក្សាសច្ចៈ នឹង
ព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ។

[៧៣] ព្រះលោកនាថត្រាស់ថា ម្ចាស់ការទ្វាជៈ បើបុរសមាន
ជំនឿថា ជំនឿរបស់អញយ៉ាងនេះ កាលដែលនិយាយតាមគំនិតដូច្នោះ
ឈ្មោះថារក្សាសច្ចៈ តែមិនទាន់ដល់នូវសេចក្តីចូលចិត្ត ដោយដាច់ខាត
ថា ពាក្យនេះពិត ពាក្យដទៃជាមោឃៈ ត្រឹមប៉ុណ្ណោះឡើយ ម្ចាស់
ការទ្វាជៈ ការរក្សាសច្ចៈត្រឹមប៉ុណ្ណោះ បុគ្គលរក្សាសច្ចៈត្រឹមប៉ុណ្ណោះ យើង
ក៏បញ្ញត្តិការរក្សាសច្ចៈត្រឹមប៉ុណ្ណោះ តែការត្រាស់ដឹងសច្ចៈមិនទាន់មានដល់
បុរសនោះនៅឡើយទេ ម្ចាស់ការទ្វាជៈ បើបុរសមានសេចក្តីគាប់ចិត្ត...

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណាសកំ

អនុស្សវោ ចេហិ ការទ្វាជ បុរិសស្ស ហោតិ...
 អាការបរិវិតក្តោ ចេហិ ការទ្វាជ បុរិសស្ស ហោតិ...
 ទិដ្ឋិនិដ្ឋានក្ខន្តិ ចេហិ ការទ្វាជ បុរិសស្ស ហោតិ ឯវំ
 មេ^(១) ទិដ្ឋិនិដ្ឋានក្ខន្តិតិ ឥតិ វទំ^(២) សច្ចមនុក្ខតិ ន
 ត្វេវ តាវ ឯកំសេន និដ្ឋំ កច្ចតិ ឥទមេវ សច្ចំ
 មោយមញ្ញន្តិ ឯត្តាវតា ខោ ការទ្វាជ សច្ចមនុក្ខណា
 ហោតិ ឯត្តាវតា សច្ចមនុក្ខតិ ឯត្តាវតា ច មយំ
 សច្ចានុក្ខណំ បញ្ញាបេម ន ត្វេវ តាវ សច្ចានុពោជោ
 ហោតីតិ ។ ឯត្តាវតា ភោ កោតម សច្ចមនុក្ខណា
 ហោតិ ឯត្តាវតា សច្ចមនុក្ខតិ ឯត្តាវតា ច មយំ
 សច្ចានុក្ខណំ បញ្ញាបេម កិត្តាវតា បន ភោ កោតម
 សច្ចានុពោជោ ហោតិ កិត្តាវតា សច្ចមនុក្ខតិ
 សច្ចានុពោជំ មយំ កវន្តំ កោតមំ បុច្ឆាមាតិ ។
 [៧៤] ឥទ កិវ ការទ្វាជ ភិក្ខុ អញ្ញតវំ កាមំ
 វា និគមំ វា ឧបនិស្សាយ វិហារតិ ។ តមេវ^(៣)
 កហាបតិ វា កហាបតិបុត្តោ វា ឧបសង្កមិត្វា

១ ម. ឯវមេវ ។ ២ ម. វាតំ ។ ៣ ឱ. ម. តមេនំ ។

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណាសកៈ

ម្នាលការទ្វាជៈ បើបុរសមានការព្រាតាម ។ គ្នា... ម្នាលការទ្វាជៈ បើ
 បុរសមានសេចក្តីត្រិះរិះនូវអាការៈ... ម្នាលការទ្វាជៈ បើបុរសមានសេចក្តី
 ចូលចិត្តដោយការយល់ថា សេចក្តីចូលចិត្ត តាមការយល់របស់អញ
 យ៉ាងនេះ កាលបើនិយាយតាមសេចក្តីចូលចិត្ត ដោយការយល់ដូច្នោះ
 ឈ្មោះថារក្សាសច្ចៈ តែមិនទាន់ដល់នូវសេចក្តីចូលចិត្តដោយដាច់ខាតថា
 ពាក្យនេះពិត ឯពាក្យដទៃជាមោឃៈ ត្រឹមប៉ុណ្ណោះឡើយ ម្នាល
 ការទ្វាជៈ ការរក្សាសច្ចៈត្រឹមប៉ុណ្ណោះ បុគ្គលរក្សាសច្ចៈត្រឹមតែប៉ុណ្ណោះ
 យើងក៏បញ្ញត្តការរក្សាសច្ចៈត្រឹមប៉ុណ្ណោះ តែការត្រាស់ដឹងសច្ចៈ មិនទាន់
 មានដល់បុរសនោះនៅឡើយទេ ។ កាបទិកមាណាព ក្រាបបង្គំទូល
 សួរថា បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ការរក្សាសច្ចៈត្រឹមប៉ុណ្ណោះ បុគ្គល
 រក្សាសច្ចៈត្រឹមប៉ុណ្ណោះ យើងខ្ញុំទាំងឡាយ ក៏បញ្ញត្តការរក្សាសច្ចៈត្រឹម
 ប៉ុណ្ណោះដែរ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ចុះការត្រាស់ដឹងសច្ចៈត្រឹមប៉ុន្មាន
 បុគ្គលត្រាស់ដឹងសច្ចៈត្រឹមប៉ុន្មាន យើងខ្ញុំសូមសួរ ចំពោះការត្រាស់ដឹង
 សច្ចៈ នឹងព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ។

[៧២] ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ថា ម្នាលការទ្វាជៈ មានសេចក្តី
 ដំណាលថា ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ចូលទៅអាស្រ័យនូវស្រុក ឬ
 និគមណាមួយ ។ គហបតីក្តី កូនគហបតីក្តី ចូលទៅរកភិក្ខុនោះឯង

ព្រាហ្មណវគ្គស្ស ចង្ហីសុត្តេ សច្ចានុវគ្គណព្យាករណំ

តីសុ ធម្មេសុ សមន្តេសតិ លោកនីយេសុ ធម្មេសុ
 នោសនីយេសុ ធម្មេសុ មោហនីយេសុ ធម្មេសុ អត្តិ
 នុ ខោ ឥមស្ស អាយស្មតោ តថាវុចា លោកនី-
 យា ធម្មា យថាវុចេហិ លោកនីយេហិ ធម្មេហិ
 បរិយាទិន្នចិត្តោ អដានំ វា វទេយ្យ ជាតាមីតិ
 អបស្សំ វា វទេយ្យ បស្សាមីតិ បរំ វា តថត្តាយ
 សមាទមេយ្យ យំ បរេសំ អស្ស ទីយវត្ថំ អហិតាយ
 ទុក្ខាយាតិ ។ តមេនំ សមន្តេសមាដោ ឯវំ ជាតាតិ
 នត្តិ ខោ ឥមស្សាយស្មតោ តថាវុចា លោកនីយា
 ធម្មា យថាវុចេហិ លោកនីយេហិ ធម្មេហិ បរិយា-
 ទិន្នចិត្តោ អដានំ វា វទេយ្យ ជាតាមីតិ អបស្សំ
 វា វទេយ្យ បស្សាមីតិ បរំ វា តថត្តាយ សមាទមេយ្យ
 យំ បរេសំ អស្ស ទីយវត្ថំ អហិតាយ ទុក្ខាយាតិ ។
 តថា^(១) ខោ បនិមស្សាយស្មតោ កាយសមាចា-
 រោ តថា^(២) វចីសមាចារោ យថាតំ អលុទ្ធស្ស

១-២ ម. តថាវុចោ ។

ព្រាហ្មណវគ្គ ចង្កីសូត្រ ទ្រង់ព្យាករនូវការរក្សាសច្ចៈ

ល្បួងមើលក្នុងធម៌ទាំងឡាយ ៣ ប្រការ គឺធម៌ជាទីតាំងនៃលោកៈ ធម៌
 ជាទីតាំងនៃទោសៈ ធម៌ជាទីតាំងនៃមោហៈ ដោយគំនិតថា បុគ្គលមាន
 ចិត្ត ដែលធម៌ជាទីតាំងនៃលោកៈ មានសភាពយ៉ាងណា គ្របសង្កត់
 ហើយមិនដឹង និយាយថា អាត្មាអញដឹង ឬមិនឃើញ និយាយថា
 អាត្មាអញឃើញ ឬក៏ហេតុណាដែលប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីកម្មមិនមែនជា
 ប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្តីទុក្ខអស់កាលយូរ ដល់បុគ្គលទាំងឡាយដទៃ
 ក៏បបួលនូវបុគ្គលដទៃ ដើម្បីហេតុនោះ ធម៌ទាំងឡាយដែលជាទីតាំងនៃ
 សេចក្តីលោភ មានសភាពដូច្នោះ តើមានដល់លោកមានអាយុនេះ
 ដែរឬឬ ។ កាលគហបតី ឬកូនគហបតី ល្បួងមើលភិក្ខុនោះ ក៏
 ដឹងយ៉ាងនេះថា បុគ្គលមានចិត្តដែលធម៌ទាំងឡាយ ជាទីតាំងនៃសេចក្តី
 លោភ មានសភាពយ៉ាងណាគ្របសង្កត់ហើយ មិនដឹង និយាយថា
 អាត្មាអញដឹង ឬមិនឃើញ និយាយថា អាត្មាអញឃើញ ឬក៏ហេតុ
 ណា ដែលប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីកម្មមិនជាប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្តីទុក្ខ
 អស់កាលយូរ ដល់បុគ្គលទាំងឡាយដទៃ ក៏បបួលនូវបុគ្គលដទៃ ដើម្បី
 ហេតុនោះ ធម៌ទាំងឡាយជាទីតាំងនៃសេចក្តីលោភ មានសភាពដូច្នោះ
 មិនមានដល់លោកមានអាយុនេះទេ ។ កាយសមាចារ និងវចីសមា-
 ចារ របស់លោកមានអាយុនេះ ក៏ដូចជារបស់អ្នកដែលមិនលោភដែរ

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណាសកំ

យំ ខោ បន អយមាយស្នា ធម្មំ ទេសេតិ កម្ចីរោ
 សោ ធម្មោ ទុទ្ធសោ ទុរុតោនោ សន្តោ បណ្ឌិតោ
 អតក្ការវេរោ ធម្មោ ទិបុណោ បណ្ឌិតវេទនីយោ ន
 សោ សុទេសីយោ^(១) លុទ្ធជាតិ ។ យតោ នំ ស-
 មន្តេសមាណោ វិសុទ្ធិំ លោកនីយេហិ ធម្មេហិ បស្សតិ
 សមនុបស្សតិ តតោ នំ ឧត្តរី សមន្តេសតិ
 នោសនីយេសុ ធម្មេសុ អត្ថិ នុ ខោ ឥមស្សាយស្មតោ
 តថាវុចា នោសនីយា ធម្មោ យថាវុចេហិ នោសនី-
 យេហិ ធម្មេហិ បរិយាទិន្នចិត្តោ អជានំ វា វេទយ្យ
 ជាតាមីតិ អបស្សំ វា វេទយ្យ បស្សាមីតិ បរំ វា
 តថត្តាយ សមាទមេយ្យ យំ បរេសំ អស្ស ទីយរត្តំ
 អហិតាយ ទុក្ខាយាតិ ។ តមេនំ សមន្តេសមាណោ
 ឯវំ ជាតាតិ នត្ថិ ខោ ឥមស្សាយស្មតោ តថាវុចា
 នោសនីយា ធម្មោ យថាវុចេហិ នោសនីយេហិ
 ធម្មេហិ បរិយាទិន្នចិត្តោ អជានំ វា វេទយ្យ

១ ម. សុទេសនីយោ ។

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណាសកៈ

បើលោកមានអាយុនេះ សំដែងធម៌ណា ធម៌នោះជ្រៅ ឃើញបាន
ដោយក្រ ត្រាស់ដឹងបានដោយក្រ ជាធម៌ស្ងប់ ជាធម៌ឧត្តម ជាធម៌
ដែលគេស្ទង់មើលដោយការត្រិះរិះពុំបាន ជាធម៌ល្អិត មានតែអ្នកប្រាជ្ញ
ទើបដឹងបាន ធម៌នោះបុគ្គលអ្នកមានសេចក្តីលោភ មិនងាយសំដែងបាន
ឡើយ ។ កាលគហបតី ឬកូនគហបតី ល្បងមើលភិក្ខុនោះ បានឃើញ
ច្បាស់ថា ជាអ្នកបរិសុទ្ធចាកធម៌ទាំងឡាយដែលជាទីតាំងនៃលោកៈ ដោយ
ហេតុណាហើយ ក៏ល្បងមើលភិក្ខុនោះក្នុងធម៌ដែលជាទីតាំងនៃទោសៈ
ឲ្យក្រែងលែងជាងហេតុនោះ តទៅទៀតថា បុគ្គលមានចិត្តដែលធម៌ជាទី
តាំងនៃទោសៈមានសភាពយ៉ាងណាគ្របសង្កត់ហើយ មិនដឹង និយាយ
ថាអាត្មាអញដឹង ឬមិនឃើញ និយាយថា អាត្មាអញឃើញ ឬក៏ហេតុ
ណាដែលប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីកម្មមិនជាប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្តីទុក្ខ អស់
កាលយូរ ដល់ជនទាំងឡាយដទៃ ក៏បបួលនូវបុគ្គលដទៃដើម្បីហេតុនោះ
ពួកធម៌ដែលជាទីតាំងនៃទោសៈ មានសភាពដូច្នោះ មានដល់លោក
មានអាយុនេះ ដែរឬហ្ន៎ ។ កាលគហបតី ឬកូនគហបតី ល្បងមើល
ភិក្ខុនោះ ក៏ដឹងយ៉ាងនេះថា បុគ្គលមានចិត្តដែលពួកធម៌ជាទីតាំងនៃ
ទោសៈ មានសភាពយ៉ាងណាគ្របសង្កត់ហើយ មិនដឹង និយាយថា

ព្រាហ្មណវគ្គស្ស ចង្កីសុត្ត សច្ចានុវគ្គណព្យាករណំ

ជាតាមីតិ អបស្សំ វា វទេយ្យ បស្សាមីតិ បរំ វា
 តថត្តាយ សមាទមេយ្យ យំ បរេសំ អស្ស ធីយវត្តំ
 អហិតាយ ទុក្ខាយាតិ ។ តថា ខោ បនិមស្សា-
 យស្មតោ កាយសមាចារោ តថា វចីសមាចារោ
 យថាតំ អទុដ្ឋស្ស យំ ខោ បន អយមាយស្មា
 ធម្មំ ទេសេតិ កម្ចីរោ សោ ធម្មោ ទុទ្ធសោ
 ទុរុពោធា សន្តោ បណីតោ អតក្ការវចរោ និបុណោ
 បណ្ឌិតវេទនីយោ ន សោ ធម្មោ សុទេសិយោ
 ទុដ្ឋេនាតិ ។ យតោ នំ សមន្តេសមាធា វិសុទ្ធិ
 ទោសនីយេហិ ធម្មេហិ បស្សតិ សមនុបស្សតិ

ព្រាហ្មណវគ្គ ចង្កីសូត្រ ទ្រង់ព្យាករនូវការរក្សាសច្ចៈ

អាត្មាអញដឹង ឬមិនឃើញ និយាយថា អាត្មាអញឃើញ ឬក៏ហេតុ
ណា ដែលប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីកម្មមិនជាប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្តីទុក្ខ
អស់កាលយូរ ដល់ជនទាំងឡាយដទៃ ក៏បបួលជនដទៃ ដើម្បីហេតុ
នោះ ពួកធម៌ដែលជាទីតាំងនៃទោសៈ មានសភាពដូច្នោះ មិនមានដល់
លោកមានអាយុនេះឡើយ ។ កាយសមាចារនិងវចីសមាចារ របស់
លោកមានអាយុនេះ ក៏ដូចជារបស់អ្នកដែលមិនមានទោសៈដែរ បើ
លោកមានអាយុនេះ សំដែងធម៌ណា ធម៌នោះជ្រៅ ឃើញបានដោយក្រ
ត្រាស់ដឹងបានដោយក្រ ជាធម៌ស្ងប់ ជាធម៌ឧត្តម ជាធម៌ដែលគេស្តង់
មើលដោយការត្រិះរិះពុំបាន ជាធម៌ល្អិត មានតែអ្នកប្រាជ្ញទើបដឹងបាន
ធម៌នោះបុគ្គលអ្នកមានទោសៈមិនងាយសំដែងបានឡើយ ។ កាលគហ-
បតី ឬកូនគហបតី ល្បងមើលភិក្ខុនោះបានឃើញច្បាស់ថា ជាអ្នកបរិ-
សុទ្ធចាកធម៌ទាំងឡាយដែលជាទីតាំងនៃទោសៈ ដោយហេតុណាហើយ

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណាសកំ

តតោ នំ ឧត្តរី សមន្តោសតិ មោហានីយេសុ ធម្មេសុ
អត្ថិ នុ ខោ ឥមស្សាយស្មតោ តថារូចា មោហានី-
យា ធម្មា យថារូមេហិ មោហានីយេហិ ធម្មេហិ
បរិយាទិន្នចិត្តោ អជានំ វា វទេយ្យ ជានាមីតិ
អបស្សំ វា វទេយ្យ បស្សាមីតិ បរំ វា តថត្តាយ
សមាទមេយ្យ យំ បរេសំ អស្ស ធិយរត្តំ អហិតាយ
ទុក្ខាយាតិ ។ តមេនំ សមន្តោសមាទោ ឯវំ ជានាតិ
នត្ថិ ខោ ឥមស្សាយស្មតោ តថារូចា មោហា-
នីយា ធម្មា យថារូមេហិ មោហានីយេហិ ធម្មេហិ
បរិយាទិន្នចិត្តោ អជានំ វា វទេយ្យ ជានាមីតិ
អបស្សំ វា វទេយ្យ បស្សាមីតិ បរំ វា តថត្តាយ
សមាទមេយ្យ យំ បរេសំ អស្ស ធិយរត្តំ អហិតាយ
ទុក្ខាយាតិ ។ តថា ខោ បនិមស្សាយស្មតោ
កាយសមាទាហេ តថា វចីសមាទាហេ យថាតំ
អម្ពុទ្ធស្ស យំ ខោ បន អយមាយស្មា
ធម្មំ ទេសេតិ កម្ចីរោ សោ ធម្មោ ទុទ្ធសោ

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណាសកៈ

ក៏ល្បួងមើលភិក្ខុនោះ ក្នុងធម៌ទាំងឡាយ ដែលជាទីតាំងនៃមោហៈឲ្យ
 ក្រែកលែងជាងហេតុនោះតទៅទៀតថា បុគ្គលមានចិត្តដែលពួកធម៌ជាទី
 តាំងនៃមោហៈ មានសភាពយ៉ាងណា គ្របសង្កត់ហើយ មិនដឹង និយាយ
 ថា អាត្មាអញដឹង ឬមិនឃើញ និយាយថា អាត្មាអញឃើញ ឬក៏
 ហេតុណា ដែលប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីកម្មមិនជាប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្តី
 ទុក្ខអស់កាលយូរ ដល់ជនទាំងឡាយដទៃ ក៏បបួលអ្នកដទៃ ដើម្បីហេតុ
 នោះ ពួកធម៌ដែលជាទីតាំងនៃមោហៈ មានសភាពដូច្នោះ មានដល់
 លោកមានអាយុនេះ ដែរឬហ្ន៎ ។ កាលគហបតី ឬកូនគហបតី ល្បួង
 មើលភិក្ខុនោះ ក៏ដឹងយ៉ាងនេះថា បុគ្គលមានចិត្តដែលពួកធម៌ជាទីតាំងនៃ
 មោហៈមានសភាពយ៉ាងណាគ្របសង្កត់ហើយ មិនដឹង និយាយថា
 អាត្មាអញដឹង ឬមិនឃើញ និយាយថា អាត្មាអញឃើញ ឬក៏ហេតុ
 ណាដែលប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីកម្មមិនជាប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្តីទុក្ខអស់
 កាលយូរដល់ជនទាំងឡាយដទៃ ក៏បបួលអ្នកដទៃដើម្បីហេតុនោះ ពួក
 ធម៌ដែលជាទីតាំងនៃមោហៈ មានសភាពដូច្នោះ មិនមានដល់លោកមាន
 អាយុនេះទេ ។ កាយសមាចារ និងវចីសមាចារ របស់លោក
 មានអាយុនេះ ក៏ដូចជារបស់អ្នកដែលមិនមានមោហៈដែរ បើលោក
 មានអាយុនេះ សំដែងធម៌ណា ធម៌នោះជ្រៅ ឃើញបានដោយក្រ

ព្រាហ្មណវគ្គស្ស ចង្កីសុត្ត វិសុទ្ធិសុត្ត សច្ចានុវត្តណព្យាករណំ

ទុរុណេនា   សន្តោ   បណីតោ   អតក្ការវចរោ
 ទិបុណោ   បណ្ឌិតវេទនីយោ   ន   សោ   ធម្មោ
 សុទេសិយោ   មូឡេនាតិ   ។   យតោ   នំ
 សមន្តេសមាណោ   វិសុទ្ធិ   មោហនីយេហិ   ធម្មហិ
 បស្សតិ   សមនុបស្សតិ   អថ   តម្ហិ   សទ្ធិ   ទិវេសេតិ
 សទ្ធាជាតោ   ឧបសង្កមតិ   ឧបសង្កមនោ   បយិរុចាសតិ
 បយិរុចាសនោ   សោតំ   ឱទហតិ   ឱហិតស្សោតោ   ធម្មំ
 សុណាតិ   សុត្វា   ធម្មំ   ជាវេតិ   ធានំ   ធម្មានំ   អត្តំ
 ឧបបរិក្ខតិ   អត្តំ   ឧបបរិក្ខតោ   ធម្មា   ទិដ្ឋានំ   ខមន្តិ
 ធម្មទិដ្ឋានក្ខន្ធិយា   សតិ   ឆន្ទោ   ជាយតិ   ឆន្ធជាតោ
 ឧស្សហតិ   ឧស្សហិត្វា   តុលេតិ   តុលយិត្វា   បទហតិ
 បហិតត្តោ   សមាណោ   កាយេន   ចេវ   បរមត្ថសច្ចំ
 សច្ចិកោតិ   បញ្ញាយ   ច   តំ   អតិវិជ្ជ   បស្សតិ   ។
 ឯត្តារតា   ខោ   ការទ្វាជ   សច្ចានុពោណោ   ហោតិ

ព្រាហ្មណវគ្គ ចង្កីសូត្រ ទ្រង់ព្យាករនូវការរក្សាសច្ចៈ

ត្រាស់ដឹងបានដោយក្រ ជាធម៌ស្ងប់ ជាធម៌ឧត្តម ជាធម៌ដែលគេស្ទង់
 មើលដោយការត្រិះរិះពុំបានទេ ជាធម៌ល្អិត មានតែអ្នកប្រាជ្ញទើបដឹងបាន
 ធម៌នោះ បុគ្គលអ្នកមានមោហៈ មិនងាយនឹងសំដែងបានឡើយ ។
 កាលគហបតី ឬកូនគហបតី ល្បងមើលនូវភិក្ខុនោះ បានឃើញច្បាស់
 ថា ជាអ្នកបរិសុទ្ធចាកធម៌ទាំងឡាយជាទីតាំងនៃមោហៈ ដោយហេតុ
 ណាហើយ ក៏ញ៉ាំងសទ្ធាឲ្យជ្រួតជ្រាបក្នុងហេតុនោះ ជាអ្នកមានសទ្ធា
 កើតឡើងក្នុងកាលនោះ ទើបចូលទៅរក (ភិក្ខុនោះ) កាលចូល
 ទៅរក ក៏បានអង្គុយជិត កាលទៅអង្គុយជិត ក៏ដាក់នូវសោតប្ប-
 សាទ លុះមានសោតប្បសាទដាក់ចុះហើយ ទើបស្តាប់ធម៌ លុះស្តាប់
 ហើយ ទើបទ្រទ្រង់នូវធម៌ ពិចារណានូវសេចក្តីនៃធម៌ទាំងឡាយដែលខ្លួន
 ទ្រទ្រង់ហើយ កាលបើពិចារណានូវសេចក្តីហើយ ក៏ចូលចិត្តនូវធម៌នឹង
 គំនិត កាលមានសេចក្តីចូលចិត្តនូវធម៌នឹងគំនិតហើយ ក៏មានឆន្ទៈកើត
 ឡើង លុះមានឆន្ទៈកើតឡើងហើយ ក៏ប្រឹងប្រែង លុះប្រឹងប្រែងហើយ
 ក៏ត្រិះរិះ លុះត្រិះរិះហើយ ក៏តម្កល់ (នូវសេចក្តីព្យាយាមដើម្បីមគ្គ)
 ជាអ្នកមានចិត្តបញ្ជូនទៅកាន់ព្រះនិព្វាន ទើបធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ នូវបរមត្ថ-
 សច្ចៈដោយនាមកាយផង បានចាក់ដុះឃើញច្បាស់នូវបរមត្ថសច្ចៈនោះ
 ដោយបញ្ញាផង ។ ម្នាលការទ្វាដៈ ការត្រាស់ដឹងនូវសច្ចៈត្រឹមប៉ុណ្ណោះ

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណាសកំ

ឯត្តាវតា   សច្ចមនុពុជ្ឈតិ   ឯត្តាវតា   ច   មយំ
 សច្ចានុពោធំ   បញ្ញាបេម   នត្វេវ   សច្ចានុប្បត្តិ
 ហោតីតិ   ។   ឯត្តាវតា   ភោ   កោតម   សច្ចានុពោជោ
 ហោតិ   ឯត្តាវតា   សច្ចមនុពុជ្ឈតិ   ឯត្តាវតា   ច
 មយំ   សច្ចានុពោធំ   បញ្ញាបេម   កិត្តាវតា   បន
 ភោ   កោតម   សច្ចានុប្បត្តិ   ហោតិ   កិត្តាវតា   សច្ច-
 មនុប្បាបុណាតិ   សច្ចានុប្បត្តិ   មយំ   កវន្តំ   កោតមំ
 បុត្តាមាតិ   ។

[៧៥]   តេសំយេវ   ការទ្វាជ   ធម្មានំ   អាសេវនា
 ការនា   ពហុលីកម្មំ   សច្ចានុប្បត្តិ   ហោតិ   ឯត្តាវតា
 ខោ   ការទ្វាជ   សច្ចានុប្បត្តិ   ហោតិ   ឯត្តាវតា   សច្ច-
 មនុប្បាបុណាតិ   ឯត្តាវតា   ច   មយំ   សច្ចានុប្បត្តិ
 បញ្ញាបេមាតិ   ។   ឯត្តាវតា   ភោ   កោតម   សច្ចានុប្បត្តិ
 ហោតិ   ឯត្តាវតា   សច្ចមនុប្បាបុណាតិ   ឯត្តាវតា
 ច   មយំ   សច្ចានុប្បត្តិ   បញ្ញាបេម   សច្ចានុប្បត្តិយា

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណាសកៈ

បុគ្គលត្រាស់ដឹងនូវសច្ចៈត្រឹមប៉ុណ្ណោះ យើងក៏បញ្ញត្តិការត្រាស់ដឹងសច្ចៈ
ត្រឹមប៉ុណ្ណោះ តែមិនទាន់ហៅថា កើតសច្ចធម៌ទេ ។ កាបទិកមាណាព
ក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ការត្រាស់ដឹងនូវសច្ចៈ
ត្រឹមប៉ុណ្ណោះ បុគ្គលត្រាស់ដឹងនូវសច្ចៈត្រឹមប៉ុណ្ណោះ យើងខ្ញុំក៏បញ្ញត្តិ
ការត្រាស់ដឹងសច្ចៈត្រឹមប៉ុណ្ណោះដែរ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ចុះការ
កើតសច្ចៈតើត្រឹមប៉ុន្មាន បុគ្គលបាននូវសច្ចៈតើត្រឹមប៉ុន្មាន យើងខ្ញុំ សូម
សួរនូវការកើតសច្ចៈ ចំពោះព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ។

[៧៥] ព្រះបរមគ្រូត្រាស់ថា ម្ចាស់ការទ្វាជៈ ការធ្វើឲ្យប្តីក ការ
ចម្រើន ការធ្វើរឿយ ។ នូវធម៌ទាំងនោះឯង ឈ្មោះថា ការកើតសច្ចៈ
ម្ចាស់ការទ្វាជៈ ការកើតសច្ចៈត្រឹមប៉ុណ្ណោះ បុគ្គលបាននូវសច្ចៈត្រឹមប៉ុណ្ណោះ
យើងក៏បញ្ញត្តិការកើតឡើងនៃសច្ចៈត្រឹមប៉ុណ្ណោះដែរ ។ កាបទិកមាណាព
ក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ការកើតសច្ចៈត្រឹមប៉ុណ្ណោះ បុគ្គល
បាននូវសច្ចៈត្រឹមប៉ុណ្ណោះ យើងបញ្ញត្តិនូវការកើតឡើងនៃសច្ចៈត្រឹមប៉ុណ្ណោះ

ព្រាហ្មណវគ្គស្ស ចង្ហីសុត្តេ សច្ចានុប្បត្តិព្យាករណំ

បន កោ កោតម កតមោ ធម្មោ ពហុកាវោ
 សច្ចានុប្បត្តិយា ពហុការំ ធម្មំ មយំ ភវន្តំ កោតមំ
 បុច្ឆាមាតិ ។

[៧៦] សច្ចានុប្បត្តិយា ខោ ការាជ បដានំ
 ពហុការំ នោ ចេ តំ បទហេយ្យ នយិទំ សច្ច-
 មនុប្បាបុណេយ្យ យស្មា ច ខោ បទហតិ តស្មា
 សច្ចមនុប្បាបុណាតិ តស្មា សច្ចានុប្បត្តិយា បដានំ
 ពហុការន្តិ ។ បដានស្ស បន កោ កោតម កតមោ
 ធម្មោ ពហុកាវោ បដានស្ស ពហុការំ ធម្មំ មយំ
 ភវន្តំ កោតមំ បុច្ឆាមាតិ ។ បដានស្ស ខោ ការាជ
 តុលនា ពហុកាវោ នោ ចេ តំ តុលេយ្យ នយិទំ
 បទហេយ្យ យស្មា ច ខោ តុលេតិ តស្មា បទហតិ

ព្រាហ្មណវគ្គ ចង្កីសូត្រ ទ្រង់ព្យាករនូវការកើតឡើងនៃសច្ចៈ

បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ចុះធម៌មានឧបការៈច្រើន ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បី
ឲ្យកើតសច្ចៈតើដូចម្តេច យើងខ្ញុំសូមសួរព្រះគោតមដ៏ចម្រើន នូវធម៌មាន
ឧបការៈច្រើន ដើម្បីឲ្យកើតសច្ចៈ ។

[៧៦] ព្រះសាស្តាត្រាស់ថា ម្ចាស់ការទ្វាជៈ សេចក្តីព្យាយាមជា
ធម្មជាតិមានឧបការៈច្រើនដល់ការកើតឡើងនៃសច្ចៈ បើបុគ្គលមិនតាំងទុក
នូវសេចក្តីព្យាយាមនោះទេ មិនគប្បីបាននូវសច្ចៈនេះឡើយ ព្រោះហេតុ
នោះ បុគ្គលលុះតែតាំងព្យាយាមទើបបាននូវសច្ចៈ ហេតុនោះបានជាថា
សេចក្តីព្យាយាម ជាធម្មជាតិមានឧបការៈច្រើនដល់ការកើតឡើងនៃសច្ចៈ ។
កាបទិកមាណពក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ចុះធម៌ដូចម្តេច
ដែលជាធម្មជាតិមានឧបការៈច្រើនដល់សេចក្តីព្យាយាម យើងខ្ញុំសូមសួរ
ព្រះគោតមដ៏ចម្រើន នូវធម៌ដែលជាធម្មជាតិមានឧបការៈច្រើន ដល់
សេចក្តីព្យាយាម ។ ព្រះសាស្តាត្រាស់ថា ម្ចាស់ការទ្វាជៈ ការពិចារណា
ជាធម្មជាតិមានឧបការៈច្រើន ដល់សេចក្តីព្យាយាម បើបុគ្គលមិនប្តឹងនូវ
ការពិចារណានោះទេ មិនគប្បីតាំងនូវសេចក្តីព្យាយាមនេះបានឡើយ
ព្រោះហេតុនោះ បុគ្គលលុះតែពិចារណា ទើបតាំងសេចក្តីព្យាយាមបាន

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណាសកំ

តស្មា បដានស្ស តុលនា ពហុកាវាតិ ។ តុលនាយ
 បន កោ កោតម កតមោ ធម្មោ ពហុកាវា
 តុលនាយ ពហុកាវំ ធម្មំ មយំ កវន្តំ កោតមំ
 បុត្តាមាតិ ។ តុលនាយ ខោ ការទ្វាជ ឧស្សាហោ
 ពហុកាវោ នោ ចេ តំ ឧស្សហោយ្យ ន-
 យិទំ តុលេយ្យ យស្មា ច ខោ ឧស្សហាតិ តស្មា
 តុលេតិ តស្មា តុលនាយ ឧស្សាហោ ពហុកាវាតិ ។
 ឧស្សាហស្ស បន កោ កោតម កតមោ ធម្មោ
 ពហុកាវោ ឧស្សាហស្ស ពហុកាវំ ធម្មំ មយំ
 កវន្តំ កោតមំ បុត្តាមាតិ ។ ឧស្សាហស្ស ខោ
 ការទ្វាជ នន្ទោ ពហុកាវោ នោ ចេ តំ
 នន្ទោ ជាយេថ នយិទំ ឧស្សហោយ្យ យស្មា
 ច ខោ នន្ទោ ជាយតិ តស្មា ឧស្សហាតិ តស្មា
 ឧស្សាហស្ស នន្ទោ ពហុកាវាតិ ។ នន្ទស្ស
 បន កោ កោតម កតមោ ធម្មោ ពហុកាវោ
 នន្ទស្ស ពហុកាវំ ធម្មំ មយំ កវន្តំ កោតមំ
 បុត្តាមាតិ ។ នន្ទស្ស ខោ ការទ្វាជ

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណាសកៈ

ព្រោះហេតុនោះបានជាថា ការពិចារណា ជាធម្មជាតិមានឧបការៈច្រើន
 ដល់សេចក្តីព្យាយាម ។ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ចុះធម៌មានឧបការៈ
 ច្រើនដល់ការពិចារណា តើដូចម្តេច យើងខ្ញុំសូមសួរព្រះគោតមដ៏ចម្រើន
 នូវធម៌មានឧបការៈច្រើន ដល់ការពិចារណា ។ ម្នាលភារទ្វាជៈ ការ
 ប្រឹងប្រែងជាសភាវៈមានឧបការៈច្រើន ដល់ការពិចារណា បើបុគ្គល
 មិនផ្គូផ្គងនូវការប្រឹងប្រែងនោះទេ មិនគប្បីប្រឹងនូវការពិចារណានេះបាន
 ឡើយ ព្រោះហេតុនោះ បុគ្គលលុះតែផ្គូផ្គងទើបពិចារណាបាន ហេតុ
 នោះបានជាថា ការប្រឹងប្រែង ជាសភាពមានឧបការៈច្រើនដល់ការពិចា-
 រណា ។ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ចុះធម៌មានឧបការៈច្រើនដល់ការ
 ប្រឹងប្រែង តើដូចម្តេច យើងខ្ញុំសូមសួរព្រះគោតមដ៏ចម្រើននូវធម៌មាន
 ឧបការៈច្រើនដល់ការប្រឹងប្រែង ។ ម្នាលភារទ្វាជៈ ឆន្ទៈមានឧប-
 ការៈច្រើនដល់ការប្រឹងប្រែង បើឆន្ទៈមិនញ៉ាំងការប្រឹងប្រែងនោះឲ្យកើត
 ឡើងទេ បុគ្គលមិនគប្បីប្រឹងប្រែងបានឡើយ ព្រោះហេតុនោះ លុះតែ
 កើតឆន្ទៈទើបបុគ្គលប្រឹងប្រែងបាន ហេតុនោះបានជាថា ឆន្ទៈជាធម៌
 មានឧបការៈច្រើន ដល់សេចក្តីប្រឹងប្រែង ។ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន
 ចុះធម៌មានឧបការៈច្រើនដល់ឆន្ទៈ តើដូចម្តេច យើងខ្ញុំសូមសួរព្រះ
 គោតមដ៏ចម្រើននូវធម៌មានឧបការៈច្រើនដល់ឆន្ទៈ ។ ម្នាលភារទ្វាជៈ

ព្រាហ្មណ៍វគ្គស្ស ចង្កីសុត្តេ ពហុការធម្មព្យាករណ៍

ធម្មនិជ្ឈានក្ខន្ធិ ពហុការា ឆោ ចេ តំ ធម្មា និជ្ឈានំ
 ខមេយ្យំ នយិទំ ឆន្ទោ ជាយេថ យស្មា ច ខោ
 ធម្មា និជ្ឈានំ ខមន្តិ តស្មា ឆន្ទោ ជាយតិ
 តស្មា ឆន្ទស្ស ធម្មនិជ្ឈានក្ខន្ធិ ពហុការាតិ ។
 ធម្មនិជ្ឈានក្ខន្ធិយា បន ភោ កោតម កតមោ ធម្មោ
 ពហុការា ធម្មនិជ្ឈានក្ខន្ធិយា ពហុការំ ធម្មំ
 មយំ កវន្តំ កោតមំ បុច្ឆាមាតិ ។ ធម្មនិជ្ឈានក្ខន្ធិយា
 ខោ ការទ្វាជ អត្ថបបរិក្ខោ ពហុការា ឆោ ចេ
 តំ អត្ថំ ឧបបរិក្ខេយ្យ នយិទំ ធម្មា និជ្ឈានំ
 ខមេយ្យំ យស្មា ច ខោ អត្ថំ ឧបបរិក្ខតិ តស្មា
 ធម្មា និជ្ឈានំ ខមន្តិ តស្មា ធម្មនិជ្ឈានក្ខន្ធិយា
 អត្ថបបរិក្ខោ ពហុការាតិ ។ អត្ថបបរិក្ខាយ បន
 ភោ កោតម កតមោ ធម្មោ ពហុការា អត្ថប-
 បរិក្ខាយ ពហុការំ ធម្មំ មយំ កវន្តំ កោតមំ បុច្ឆា-
 មាតិ ។ អត្ថបបរិក្ខាយ ខោ ការទ្វាជ ធម្មធារណា
 ពហុការា ឆោ ចេ តំ ធម្មំ ធារេយ្យ នយិទំ
 អត្ថំ ឧបបរិក្ខេយ្យ យស្មា ច ខោ ធម្មំ ធារេតិ តស្មា

ព្រាហ្មណវគ្គ ចង្អុលសូត្រ ទ្រង់ព្យាករនូវធម៌មានឧបការៈច្រើន

សេចក្តីចូលចិត្តធម៌ក្នុងគំនិត ជាធម្មជាតិមានឧបការៈច្រើនដល់ឆន្ទៈ បើមិន
 ចូលចិត្តធម៌ក្នុងគំនិតនោះទេ ឆន្ទៈក៏កើតឡើងមិនបាន ព្រោះហេតុនោះ
 លុះតែចូលចិត្តធម៌ក្នុងគំនិត ទើបឆន្ទៈកើតឡើងបាន ហេតុនោះបានជាថា
 ការចូលចិត្តធម៌ក្នុងគំនិត ជាធម្មជាតិមានឧបការៈច្រើនដល់ឆន្ទៈ ។ បពិត្រ
 ព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ចុះធម៌មានឧបការៈច្រើនដល់ការចូលចិត្តធម៌ក្នុងគំនិត
 តើដូចម្តេច យើងខ្ញុំសូមសួរនូវធម៌មានឧបការៈច្រើនដល់ការចូលចិត្តធម៌
 ក្នុងគំនិត ចំពោះព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ។ ម្នាលភារទ្វាជៈ ការពិចារណា
 នូវអត្ត មានឧបការៈច្រើនដល់ការចូលចិត្តធម៌ក្នុងគំនិត បើបុគ្គលមិនពិ-
 ចារណានូវអត្តនោះទេ ធម៌ទាំងឡាយ មិនគួរដល់ការចូលចិត្តបានឡើយ
 ព្រោះហេតុនោះ បុគ្គលលុះតែពិចារណានូវអត្ត ទើបធម៌ទាំងឡាយគួរ
 ដល់ការចូលចិត្តបាន ហេតុនោះបានជាថា ការពិចារណានូវអត្ត មាន
 ឧបការៈច្រើនដល់ការចូលចិត្តធម៌ក្នុងគំនិត ។ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន
 ចុះធម៌មានឧបការៈច្រើនដល់ការពិចារណានូវអត្ត តើដូចម្តេច យើងខ្ញុំសូម
 សួរនូវធម៌ មានឧបការៈច្រើនដល់ការពិចារណានូវអត្ត ចំពោះព្រះគោតម
 ដ៏ចម្រើន ។ ម្នាលភារទ្វាជៈ ការចេះចាំនូវធម៌ មានឧបការៈច្រើនដល់
 ការពិចារណានូវអត្ត បើបុគ្គលមិនចេះចាំនូវធម៌នោះទេ ក៏មិនអាចពិចា-
 រណា នូវអត្តបានឡើយ ព្រោះហេតុនោះ បុគ្គលលុះតែចេះចាំនូវធម៌

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណាសកំ

អត្ថំ ឧបបរិក្ខតិ តស្មា អត្ថបបរិក្ខាយ ធម្មដារណា
 ពហុការាតិ ។ ធម្មដារណាយ បន ភោ កោតម
 កតមោ ធម្មោ ពហុការោ ធម្មដារណាយ ពហុ-
 ការំ ធម្មំ មយំ ភវន្តំ កោតមំ បុច្ឆាមាតិ ។
 ធម្មដារណាយ ខោ ការទ្វាជ ធម្មស្សវនំ ពហុការំ
 នោ ចេ តំ ធម្មំ សុណោយ្យ នយិទំ ធម្មំ ដារយ្យ
 យស្មា ច ខោ ធម្មំ សុណាតិ តស្មា ធម្មំ ដារតិ
 តស្មា ធម្មដារណាយ ធម្មស្សវនំ ពហុការន្តិ ។
 ធម្មស្សវនស្ស បន ភោ កោតម កតមោ ធម្មោ
 ពហុការោ ធម្មស្សវនស្ស ពហុការំ ធម្មំ មយំ
 ភវន្តំ កោតមំ បុច្ឆាមាតិ ។ ធម្មស្សវនស្ស ខោ
 ការទ្វាជ សោតាវដានំ ពហុការំ នោ ចេ តំ
 សោតំ ឱទហោយ្យ នយិទំ ធម្មំ សុណោយ្យ យស្មា
 ច ខោ សោតំ ឱទហាតិ តស្មា ធម្មំ សុណាតិ
 តស្មា ធម្មស្សវនស្ស សោតាវដានំ ពហុការន្តិ ។
 សោតាវដានស្ស បន ភោ កោតម កតមោ ធម្មោ

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណាសកៈ

ទើបពិចារណានូវអត្តបាន ហេតុនោះបានជាថា ការចេះចាំនូវធម៌ មានឧបការៈច្រើនដល់ការពិចារណានូវអត្ត ។ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ចុះធម៌ មានឧបការៈច្រើនដល់ការទ្រទ្រង់នូវធម៌ តើដូចម្តេច យើងខ្ញុំសូមសួរនូវ ធម៌មានឧបការៈច្រើនដល់ការចេះចាំនូវធម៌ ចំពោះព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ។

ម្នាលភារទ្វាជៈ ការស្តាប់ធម៌មានឧបការៈច្រើន ដល់ការចេះចាំនូវធម៌ បើ បុគ្គលមិនស្តាប់ធម៌នោះទេ មិនអាចចេះចាំនូវធម៌បានឡើយ ព្រោះហេតុ នោះ បុគ្គលលុះតែស្តាប់ធម៌ ទើបចេះចាំនូវធម៌បាន ហេតុនោះបានជា ថា ការស្តាប់ធម៌ មានឧបការៈច្រើនដល់ការចេះចាំនូវធម៌ ។ បពិត្រព្រះ គោតមដ៏ចម្រើន ចុះធម៌មានឧបការៈច្រើនដល់ការស្តាប់ធម៌ តើដូចម្តេច យើងខ្ញុំសូមសួរនូវធម៌ មានឧបការៈច្រើន ដល់ការស្តាប់ធម៌ចំពោះព្រះ គោតមដ៏ចម្រើន ។ ម្នាលភារទ្វាជៈ ការផ្ទង់ត្រចៀក មានឧបការៈច្រើន ដល់ការស្តាប់នូវធម៌ បើបុគ្គលមិនផ្ទង់ត្រចៀកនោះទេ មិនអាចស្តាប់ធម៌ បានឡើយ ព្រោះហេតុនោះ បុគ្គលលុះតែផ្ទង់ត្រចៀក ទើបស្តាប់ ធម៌បាន ហេតុនោះបានជាថា ការផ្ទង់ត្រចៀកមានឧបការៈច្រើនដល់ការ ស្តាប់ធម៌ ។ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ចុះធម៌មានឧបការៈច្រើន ដល់

ព្រាហ្មណ៍វគ្គស្ស ចង្កីសុត្តេ ពហុការធម្មព្យាករណ៍

ពហុការាហោ សោតារជានស្ស ពហុការំ ធម្មំ មយំ
 កវន្តំ កោតមំ បុច្ឆាមាតិ ។ សោតារជានស្ស ខោ
 ការទ្វាជ បយិរុទាសនា ពហុការាហោ នោ ចេ តំ
 បយិរុទាសេយ្យ នយិទំ សោតំ ឱទហេយ្យ យស្មា
 ច ខោ បយិរុទាសតិ តស្មា សោតំ ឱទហាតិ តស្មា
 សោតារជានស្ស បយិរុទាសនា ពហុការាហោ ។ បយិរុ-
 ទាសនាយ បន កោ កោតម កតមោ ធម្មោ ពហុ-
 ការាហោ បយិរុទាសនាយ ពហុការំ ធម្មំ មយំ កវន្តំ
 កោតមំ បុច្ឆាមាតិ ។ បយិរុទាសនាយ ខោ ការទ្វាជ
 ឧបសង្កមនំ ពហុការំ នោ ចេ តំ ឧបសង្កមេយ្យ
 នយិទំ បយិរុទាសេយ្យ យស្មា ច ខោ ឧបសង្ក-
 មតិ តស្មា បយិរុទាសតិ តស្មា បយិរុទាសនាយ
 ឧបសង្កមនំ ពហុការាហោ ។ ឧបសង្កមនស្ស បន កោ
 កោតម កតមោ ធម្មោ ពហុការាហោ ឧបសង្កមនស្ស
 ពហុការំ ធម្មំ មយំ កវន្តំ កោតមំ បុច្ឆាមាតិ ។
 ឧបសង្កមនស្ស ខោ ការទ្វាជ សទ្ធា ពហុការាហោ
 នោ ចេ តំ សទ្ធា ជាយេថ នយិទំ ឧបសង្កមេយ្យ

ព្រាហ្មណវគ្គ ចង្គឹសូត្រ ការព្យាករនូវធម៌មានឧបការៈច្រើន

ការផ្ទង់ត្រចៀក តើដូចម្តេច យើងខ្ញុំសូមសួរនូវធម៌ មានឧបការៈច្រើន ដល់ការផ្ទង់ត្រចៀក ចំពោះព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ។ ម្នាលភារទ្វាជៈ ការចូលទៅអង្គុយជិតមានឧបការៈច្រើន ដល់ការផ្ទង់ត្រចៀក បើបុគ្គលមិនចូលទៅអង្គុយជិតទេ មិនអាចផ្ទង់ត្រចៀកបានឡើយ ព្រោះហេតុនោះ បុគ្គលលុះតែចូលទៅអង្គុយជិត ទើបផ្ទង់ត្រចៀកបាន ហេតុនោះបានជាថា ការចូលទៅអង្គុយជិតមានឧបការៈច្រើន ដល់ការផ្ទង់ត្រចៀក ។ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ចុះធម៌មានឧបការៈច្រើនដល់ការចូលទៅអង្គុយជិត តើដូចម្តេច យើងខ្ញុំសូមសួរនូវធម៌ មានឧបការៈច្រើនដល់ការចូលទៅអង្គុយជិត ចំពោះព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ។ ម្នាលភារទ្វាជៈ ការចូលទៅរក មានឧបការៈច្រើនដល់ការចូលទៅអង្គុយជិត បើបុគ្គលមិនចូលទៅរកទេ មិនអាចចូលទៅអង្គុយជិតបានឡើយ ព្រោះហេតុនោះ បុគ្គលលុះតែចូលទៅរក ទើបចូលទៅអង្គុយជិតបាន ហេតុនោះបានជាថា ការចូលទៅរក មានឧបការៈច្រើនដល់ការចូលទៅអង្គុយជិត ។ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ចុះធម៌មានឧបការៈច្រើន ដល់ការចូលទៅរក តើដូចម្តេច យើងខ្ញុំសូមសួរនូវធម៌ មានឧបការៈច្រើន ដល់ការចូលទៅរក ចំពោះព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ។ ម្នាលភារទ្វាជៈ សទ្ធាមានឧបការៈច្រើនដល់ការចូលទៅរក បើសទ្ធាមិនកើតទេ គេមិនអាចចូលទៅរកបាន

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណាសកំ

យស្មា ច ខោ សទ្ធា ជាយតិ តស្មា
 ឧបសង្កមតិ តស្មា ឧបសង្កមនស្ស សទ្ធា
 ពហុការាតិ ។

[៧៧] សច្ចានុក្ខណំ មយំ កវន្តំ កោតមំ
 អបុច្ឆិម្ហា^(១) សច្ចានុក្ខណំ កវំ កោតមោ ព្យាកាសិ
 តព្វា បនម្ហាកំ វុច្ចតិ ចេវ ខមតិ ច តេន ចម្ហា
 អត្តមនា សច្ចមនុពោធំ មយំ កវន្តំ កោតមំ អបុច្ឆិម្ហា
 សច្ចមនុពោធំ កវំ កោតមោ ព្យាកាសិ តព្វា បនម្ហា-
 កំ វុច្ចតិ ចេវ ខមតិ ច តេន ចម្ហា អត្តមនា
 សច្ចានុបត្តិ មយំ កវន្តំ កោតមំ អបុច្ឆិម្ហា សច្ចានុបត្តិ
 កវំ កោតមោ ព្យាកាសិ តព្វា បនម្ហាកំ វុច្ចតិ ចេវ
 ខមតិ ច តេន ចម្ហា អត្តមនា សច្ចានុបត្តិយា ពហុ-
 ការំ ធម្មំ មយំ កវន្តំ កោតមំ អបុច្ឆិម្ហា សច្ចានុ-
 បត្តិយា ពហុការំ ធម្មំ កវំ កោតមោ ព្យាកាសិ តព្វា

១ ឱ. ម. អបុច្ឆិម្ហ ។

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណាសកៈ

ព្រោះហេតុនោះ បុគ្គលលុះតែសទ្ធាកើត ទើបចូលទៅរកបាន ហេតុ
នោះបានជាថា សទ្ធាមានឧបការៈច្រើនដល់ការចូលទៅរក ។

[៧៧] កាបទិកមាណាព ក្រាបបង្គំទូលតបថា យើងខ្ញុំ បាន
សួរនូវការរក្សាសច្ចធម៌នឹងព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ក៏បាន
ព្យាករនូវការរក្សាសច្ចៈហើយ ក៏ការព្យាករនោះ គាប់ចិត្តផង គួរ
ផង ដល់យើងខ្ញុំ ទាំងយើងខ្ញុំសោត ក៏មានចិត្តត្រេកអរ ដោយ
ការព្យាករនោះ យើងខ្ញុំបានសួរនូវការត្រាស់ដឹងនូវសច្ចៈ នឹងព្រះ
គោតមដ៏ចម្រើន ព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ក៏បានព្យាករនូវការត្រាស់ដឹងសច្ចៈ
ហើយ ការព្យាករនោះ គាប់ចិត្តផង គួរផង ដល់យើងខ្ញុំ ទាំង
យើងខ្ញុំសោត ក៏មានចិត្តត្រេកអរ ដោយការព្យាករនោះ យើងខ្ញុំ
បានសួរនូវការកើតសច្ចៈ នឹងព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ព្រះគោតមដ៏ចម្រើន
ក៏បានព្យាករនូវការកើតសច្ចៈហើយ ក៏ការព្យាករនោះ គាប់ចិត្តផង
គួរផង ដល់យើងខ្ញុំ ទាំងយើងខ្ញុំសោត ក៏មានចិត្តត្រេកអរ ដោយ
ការព្យាករនោះ យើងខ្ញុំបានសួរនូវធម៌មានឧបការៈច្រើន ដល់ការ
កើតសច្ចៈ នឹងព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ក៏បានព្យាករ
នូវធម៌មានឧបការៈច្រើន ដល់ការកើតសច្ចៈហើយ ក៏ការព្យាករនោះ

ព្រាហ្មណ៍វគ្គស្ស ចង្ហីសុត្តេ តិសរណគមនំ

បនម្ហាកំ រុច្ឆតិ ចេវ ខមតិ ច តេន ចម្ហា
 អត្តមនា យំ យនេវ ច មយំ ភវន្តំ កោតមំ
 អបុច្ឆិម្ហា តំ តនេវ ភវំ កោតមោ ព្យាកាសិ
 តព្វា បនម្ហាកំ រុច្ឆតិ ចេវ ខមតិ ច តេន
 ចម្ហា អត្តមនា មយំ ហិ កោ កោតម បុព្វេ
 ឯវំ ជានម កេ ច មុណ្ណាកា សមណាកា ឥព្វា
 កណ្ណា ពន្ធានប្បច្ចា កេ ច ធម្មស្ស អញ្ញាតាហេតិ
 អននេសិ វត មេ ភវំ កោតមោ សមណេសុ
 សមណោប្បមំ សមណេសុ សមណោប្បសាទំ សមណេ-
 សុ សមណាការំ អភិក្កន្តំ កោ កោតម ។ បេ ។
 ឧចាសកំ មំ ភវំ កោតមោ ជាវេតុ អដ្ឋតក្កេ
 ចាណុបេតំ សរណាជ្ជតន្តិ ។

ចង្ហីសុត្តំ បញ្ចមំ និដ្ឋិតំ ។

ព្រាហ្មណ៍វគ្គ ចង្ហើសូត្រ កាបទិកមាណពដល់នូវត្រៃសរណៈ

គាប់ចិត្តផង គួរផង ដល់យើងខ្ញុំ ទាំងយើងខ្ញុំសោត ក៏មានចិត្ត
ត្រេកអរ ដោយការព្យាករនោះ យើងខ្ញុំបានសួរ នូវប្រស្នាណា ។
នឹងព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ក៏បានព្យាករនូវប្រស្នានោះ ។
ហើយ ក៏ការព្យាករនោះ គាប់ចិត្តផង គួរផង ដល់យើងខ្ញុំ ទាំង
យើងខ្ញុំសោត ក៏មានចិត្តត្រេកអរដោយការព្យាករនោះ បពិត្រព្រះ
គោតមដ៏ចម្រើន ព្រោះថាកាលពីដើមយើងខ្ញុំបានដឹងយ៉ាងនេះថា បុគ្គល
ពួកណា ជាសមណៈត្រងោល ជាគហបតិជាតិ មានសម្បុរខ្មៅ ជា
កូនកើតមកអំពីព្រះបាទនៃមហាព្រហ្ម បុគ្គលពួកណា ជាអ្នកដឹងច្បាស់នូវ
ធម៌ ឱប្បុ (ឥឡូវនេះ) ព្រះគោតមដ៏ចម្រើន បាននាំខ្ញុំឲ្យមានសេចក្តីស្រ-
ឡាញ់ក្នុងពួកសមណៈ ឲ្យមានសេចក្តីជ្រះថ្លាក្នុងពួកសមណៈ ឲ្យមាន
សេចក្តីគោរព ក្នុងពួកសមណៈ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ភ្លឺច្បាស់
ណាស់ ។ បេ ។ សូមព្រះគោតមដ៏ចម្រើនទ្រង់ជ្រាប នូវខ្ញុំព្រះអង្គ
ថាជាឧបាសក អ្នកដល់នូវត្រៃសរណ៍គមន៍ ស្មើដោយជីវិត តាំងពី
ថ្ងៃនេះជាដើមតទៅ ។

ចប់ ចង្ហើសូត្រ ទី ៥ ។

ឆដំ ឯសុការីសុត្តំ

[៧៨] ឯវម្មេ សុតំ ។ ឯកំ សមយំ ភកវា
សារត្តិយំ វិហារតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អា-
រាមេ ។ អថខោ ឯសុការី ព្រាហ្មណោ យេន ភកវា
តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភកវតា សទ្ធិំ សម្មោទិ
សម្មោទនីយំ កថំ សារាណីយំ វីតិសារេត្វា ឯក-
មន្តំ និសីទិ ។

[៧៩] ឯកមន្តំ និសិទ្ធោ ខោ ឯសុការី ព្រាហ្មណោ
ភកវន្តំ ឯតទរោច ព្រាហ្មណោ កោ កោតម ចតស្សោ
ចារិចរិយា បញ្ញាបេន្តិ ព្រាហ្មណស្ស ចារិចរិយំ បញ្ញាបេន្តិ
ខត្តិយស្ស ចារិចរិយំ បញ្ញាបេន្តិ វេស្សស្ស ចារិចរិយំ
បញ្ញាបេន្តិ សុទ្ធស្ស ចារិចរិយំ បញ្ញាបេន្តិ ។ តត្រិទំ កោ
កោតម ព្រាហ្មណោ ព្រាហ្មណស្ស ចារិចរិយំ បញ្ញាបេន្តិ
ព្រាហ្មណោ វា ព្រាហ្មណំ បរិចរេយ្យ ខត្តិយោ វា
ព្រាហ្មណំ បរិចរេយ្យ វេស្សោ វា ព្រាហ្មណំ បរិចរេយ្យ

ឯសុការីសូត្រ ទី ៦

[៧៨] ខ្ញុំបានស្តាប់មកយ៉ាងនេះ ។ សម័យមួយ ព្រះមាន
ព្រះភាគទ្រង់គង់នៅក្នុងជេតវនារាម របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀប
ក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ព្រាហ្មណ៍ឈ្មោះឯសុការី បានចូល
ទៅគាល់ព្រះមានបុណ្យ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏រាក់ទាក់ទៅរក
ព្រះមានព្រះភាគ លុះបញ្ចប់ពាក្យដែលគួររាក់ទាក់និងគួររលឹកហើយ
ក៏អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។

[៧៩] លុះឯសុការីព្រាហ្មណ៍ អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ក៏
ក្រាបទូលព្រះមានបុញ្ញសិរីយ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ពួក
ព្រាហ្មណ៍តែងបញ្ញត្តការបម្រើ ៤ យ៉ាង គឺបញ្ញត្តការបម្រើសម្រាប់ព្រាហ្ម-
ណ៍ ១ បញ្ញត្តការបម្រើសម្រាប់ក្សត្រិយ៍ ១ បញ្ញត្តការបម្រើសម្រាប់វេស្សៈ ១
បញ្ញត្តការបម្រើសម្រាប់សុទ្ធៈ ១ ។ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ក្នុងរឿងនោះ
ពួកព្រាហ្មណ៍បញ្ញត្តការបម្រើសម្រាប់ព្រាហ្មណ៍យ៉ាងនេះថា ព្រាហ្មណ៍ត្រូវ
បម្រើព្រាហ្មណ៍ ឬក្សត្រិយ៍ត្រូវបម្រើព្រាហ្មណ៍ វេស្សៈត្រូវបម្រើព្រាហ្មណ៍

ព្រាហ្មណវគ្គស្ស ឯសុការីសុត្ត បារិចរិយាកថា

សុទ្ធោ វា ព្រាហ្មណំ បរិចរេយ្យតិ ឥទំ ខោ ភោ កោ-
តម ព្រាហ្មណា ព្រាហ្មណាស្ស ចារិចរិយំ បញ្ញាបេន្តិ ។
តត្រិទំ ភោ កោតម ព្រាហ្មណា ខត្តិយស្ស ចារិចរិយំ
បញ្ញាបេន្តិ ខត្តិយោ វា ខត្តិយំ បរិចរេយ្យ វេស្សោ វា
ខត្តិយំ បរិចរេយ្យ សុទ្ធោ វា ខត្តិយំ បរិចរេយ្យតិ
ឥទំ ខោ ភោ កោតម ព្រាហ្មណា ខត្តិយស្ស ចារិចរិយំ
បញ្ញាបេន្តិ ។ តត្រិទំ ភោ កោតម ព្រាហ្មណា វេស្សស្ស
ចារិចរិយំ បញ្ញាបេន្តិ វេស្សោ វា វេស្សំ បរិចរេយ្យ
សុទ្ធោ វា វេស្សំ បរិចរេយ្យតិ ឥទំ ខោ ភោ កោតម
ព្រាហ្មណា វេស្សស្ស ចារិចរិយំ បញ្ញាបេន្តិ ។ តត្រិទំ
ភោ កោតម ព្រាហ្មណា សុទ្ធស្ស ចារិចរិយំ បញ្ញាបេន្តិ
សុទ្ធោ វា សុទ្ធិំ បរិចរេយ្យ កោ បនញ្ញោ សុទ្ធិំ
បរិចរិស្សតីតិ ឥទំ ខោ ភោ កោតម ព្រាហ្មណា
សុទ្ធស្ស ចារិចរិយំ បញ្ញាបេន្តិ ព្រាហ្មណា ភោ កោតម
ឥមា ចតស្សោ ចារិចរិយា បញ្ញាបេន្តិ ឥទំ^(១) កវំ
កោតមោ កិមាហាតិ ។

១ ឱ. ឥណតិ ទិស្សតិ ។

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណាសកំ

[៨០] កី បន ព្រាហ្មណ សព្វោ លោកោ
 ព្រាហ្មណានំ ឯតទព្ពនុជាតិ ឥមា ចតស្សោ
 ចារិចរិយា បញ្ញបេន្តីតិ^(១) ។ នោ ហិទំ កោ កោ-
 តម ។ សេយ្យថាមិ ព្រាហ្មណ បុរិសោ ទទ្បិទ្ធោ
 អស្សកោ អនាទ្បិយោ តស្ស អកាមស្ស វិសំ^(២)
 ឱលក្កេយ្យំ ឥទន្តេ អម្ពោ បុរិស មំសំ ខាទិតព្វំ
 មូលព្វា អនុប្បនាតព្វន្តិ ឯវមេវ ខោ ព្រាហ្មណ
 ព្រាហ្មណា អប្បដិញ្ញាយ^(៣) តេសំ សមណាព្រាហ្មណា-
 នំ អថ ច បនិមា ចតស្សោ ចារិចរិយា បញ្ញបេន្តិ ។
 នាហំ ព្រាហ្មណ សព្វំ បរិចរិតព្វន្តិ វនាមិ ន បនា-
 ហំ ព្រាហ្មណ សព្វំ ន បរិចរិតព្វន្តិ វនាមិ ។ យំ
 ហិស្ស ព្រាហ្មណ បរិចរតោ ចារិចរិយាហេតុ ចាមិយោ
 អស្ស ន សេយ្យោ នាហន្តំ បរិចរិតព្វន្តិ វនាមិ យព្វ
 ខុស្ស ព្រាហ្មណ បរិចរតោ ចារិចរិយាហេតុ សេយ្យោ
 អស្ស ន ចាមិយោ តមហំ បរិចរិតព្វន្តិ វនាមិ ។

១ ម. បញ្ញបេន្តីតិ ។ ២ ឱ. ពិលំ ។ ម. ពិលំ ។ ៣ ឱ. អប្បដិញ្ញាយេតេសំ ។

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណាសកៈ

[៨០] ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ចុះលោក
 ទាំងមូលយល់ព្រមដាច់ស្រេច នូវការបញ្ញត្តិ របស់ពួកព្រាហ្មណ៍នុ៎ះ
 ថា ចូរពួកព្រាហ្មណ៍បញ្ញត្តិនូវការបម្រើទាំង ២ យ៉ាងនេះចុះ ដូច្នោះដែរឬ ។
 បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន លោកទាំងមូលមិនយល់ព្រម នូវការបញ្ញត្តិនេះ
 ទេ ។ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ បុរសកំសត់ ឥតយស មិនស្តុកស្តម្ភ ពួកឈ្មួញ
 រទេះ យកចំណែកសាច់ (គោរបស់ខ្លួនដែលស្លាប់តាមផ្លូវ) ផ្នែកវេរឲ្យ
 ដល់បុរសកំសត់នោះ ដែលមិនចង់បានដោយបង្ខំថា នៃវ័យបុរស ឯង
 ត្រូវតែស៊ីសាច់នេះ ទាំងត្រូវសង់ថ្លៃផង សេចក្តីនេះមានឧបមាយ៉ាងណា
 ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ដោយការដែលពួកសមណព្រាហ្មណ៍នោះ មិនបានយល់
 ព្រមសោះ ស្រាប់តែពួកព្រាហ្មណ៍ មកបញ្ញត្តិការបម្រើទាំង ២ យ៉ាងនេះ
 ក៏មានឧបមេយ្យយ៉ាងនោះដែរ ។ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ តថាគតមិនពោល
 ថាត្រូវតែបម្រើអ្នកទាំងអស់ (នោះ) ទេ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ តែតថាគត
 នឹងបានពោលថាមិនត្រូវបម្រើទាំងអស់ក៏ទេដែរ ។ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ព្រោះ
 ថាកាលបើគេបម្រើបុគ្គលណា ត្រឡប់ជាបានបាបក្រៃពេក មិនបានប្រ-
 យោជន៍ ព្រោះហេតុការបម្រើ តថាគតមិនពោលថាត្រូវបម្រើបុគ្គលនោះទេ
 ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ តែថាកាលគេបម្រើបុគ្គលណា បានប្រយោជន៍មិនបាន
 បាប ព្រោះហេតុតែការបម្រើទេ តថាគតពោលថាត្រូវបម្រើបុគ្គលនោះចុះ ។

ព្រាហ្មណ៍វគ្គស្ស ឯសុការីសុត្តេ បារិច្ឆិយាកថា

ខត្តិយញោមិ ព្រាហ្មណ ឯវំ បុច្ឆេយ្យំ យំ វា តេ
 បរិចរតោ ចារិច្ឆិយាហេតុ ចាមិយោ អស្ស ន សេយ្យោ
 យំ វា តេ បរិចរតោ ចារិច្ឆិយាហេតុ សេយ្យោ
 អស្ស ន ចាមិយោ កមេត្ត បរិចរេយ្យាសីតិ ។
 ខត្តិយោមិ ហិ ព្រាហ្មណ សម្មា ព្យាករមាដោ
 ឯវំ ព្យាករេយ្យ យំ ហិ មេ បរិចរតោ ចារិច្ឆិយា-
 ហេតុ ចាមិយោ អស្ស ន សេយ្យោ ឆាហន្តំ
 បរិចរេយ្យំ យញ្ច ខោ មេ បរិចរតោ ចារិច្ឆិយា-
 ហេតុ សេយ្យោ អស្ស ន ចាមិយោ តមហំ
 បរិចរេយ្យន្តិ ។ ព្រាហ្មណំ ចេមិ ព្រាហ្មណ... វេស្សំ
 ចេមិ ព្រាហ្មណ... សុទ្ធិំ ចេមិ ព្រាហ្មណ ឯវំ
 បុច្ឆេយ្យំ យំ វា តេ បរិចរតោ ចារិច្ឆិយាហេតុ
 ចាមិយោ អស្ស ន សេយ្យោ យំ វា តេ បរិចរតោ
 ចារិច្ឆិយាហេតុ សេយ្យោ អស្ស ន ចាមិយោ

ព្រាហ្មណវគ្គ ឯសុការីសូត្រ ការសំដែងនូវការបម្រើ

ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ប្រសិនបើគេសួរក្សត្រិយ៍យ៉ាងនេះថា កាលបើព្រះ
 អង្គបម្រើបុគ្គលណា ទ្រង់ក្លាយទៅជាមនុស្សលាមកក្រៃពេក មិនបាន
 ជាមនុស្សប្រសើរវិសេស ព្រោះហេតុតែការបម្រើ មួយទៀត កាល
 បើព្រះអង្គបម្រើបុគ្គលណា បានជាបុគ្គលគាប់ប្រសើរ មិនក្លាយជា
 បុគ្គលថោកថយ ព្រោះហេតុតែការបម្រើទេ បណ្តាបុគ្គលទាំងពីរនុំ៖
 តើព្រះអង្គត្រូវបម្រើបុគ្គលណា ។ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ កាលបើក្សត្រិយ៍
 ឆ្លើយតបដោយត្រឹមត្រូវ គួរឆ្លើយតបយ៉ាងនេះថា កាលខ្ញុំបម្រើបុគ្គល
 ណា ក្លាយខ្លួនទៅជាមនុស្សលាមកក្រៃពេក មិនបានជាមនុស្ស
 ប្រសើរវិសេស ព្រោះហេតុតែការបម្រើទេ ខ្ញុំមិនត្រូវបម្រើបុគ្គលនោះ
 ឡើយ លុះតែខ្ញុំបម្រើបុគ្គលណា បានការគាប់ប្រសើរ មិនបានការ
 អាក្រក់ ព្រោះហេតុតែការបម្រើ ទើបខ្ញុំត្រូវបម្រើបុគ្គលនោះ ។
 ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ បើគេសួរព្រាហ្មណ៍... ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ បើគេសួរ
 វេស្សៈ... ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ បើគេសួរសុទ្ធ៖យ៉ាងនេះថា កាលបើ
 អ្នកបម្រើបុគ្គលណា ត្រឡប់ជាបានបាប មិនបានការគាប់ប្រសើរ
 ព្រោះការបម្រើជាហេតុទេ មួយទៀត កាលបើអ្នក បម្រើបុគ្គលណា
 បានការគាប់ប្រសើរ មិនបានការអាក្រក់ ព្រោះការបម្រើជាហេតុទេ

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណាសកំ

កមេត្ត បរិចរេយ្យសីតិ ។ សុទ្ធោមិ^(១) ព្រាហ្មណ សម្មា
ព្យាករមាដោ ឯវំ ព្យាករេយ្យ យំ ហិ មេ បរិចរតោ
ចារិចរិយាហេតុ ចាមិយោ អស្ស ន សេយ្យោ នាហន្តំ
បរិចរេយ្យំ យញ្ច ខោ មេ បរិចរតោ បរិចរិយាហេតុ
សេយ្យោ អស្ស ន ចាមិយោ តមហំ បរិចរេយ្យន្តិ ។

[៨១] នាហំ ព្រាហ្មណ ឧច្ចាគុលីនតា
សេយ្យសោតិ^(២) វេទាមិ ន បនាហំ ព្រាហ្មណ
ឧច្ចាគុលីនតា ចាមិយសោតិ^(៣) វេទាមិ ។ នាហំ
ព្រាហ្មណ ឧទ្យារវណ្ណតា សេយ្យសោតិ វេទាមិ ន
បនាហំ ព្រាហ្មណ ឧទ្យារវណ្ណតា ចាមិយសោតិ
វេទាមិ ។ នាហំ ព្រាហ្មណ ឧទ្យារកោតតា សេយ្យ-
សោតិ វេទាមិ ន បនាហំ ព្រាហ្មណ ឧទ្យារកោតតា
ចាមិយសោតិ វេទាមិ ។ ឧច្ចាគុលីនោមិ ហិ ព្រាហ្ម-
ណ ឥនេកេច្ចោ ចាលោតិចាតី ហោតិ អទិដ្ឋានាយី
ហោតិ កាមេសុមិច្ឆាចារី ហោតិ មុសារាជី ហោតិ

១ ឱ. ម. ឯត្តន្តវេ ហិសទ្ធោ ទិស្សតិ ។ ២-៣ ឱ. ម. សេយ្យំ សោតិ ។
បាចិយំ សោតិ ។

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណាសកៈ

បណ្ណាបុគ្គលទាំងពីរនុ៎ះ តើអ្នកត្រូវបម្រើបុគ្គលណា ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ កាលបើសុទ្ធផ្ទះឆ្លើយតបដោយត្រឹមត្រូវ គប្បីឆ្លើយតបយ៉ាងនេះថា កាលបើខ្ញុំបម្រើបុគ្គលណា បានការអាក្រក់ មិនបានការគាប់ប្រសើរ ព្រោះហេតុតែការបម្រើទេ ខ្ញុំមិនត្រូវបម្រើបុគ្គលនោះឡើយ កាលបើខ្ញុំបម្រើបុគ្គលណា បានការគាប់ប្រសើរ មិនមែនជាការអាក្រក់ ព្រោះហេតុតែការបម្រើទេ ទើបខ្ញុំត្រូវបម្រើបុគ្គលនោះ ។

[៨១] ម្នាលព្រាហ្មណ៍ តថាគតមិនពោលថា បុគ្គលគាប់ប្រសើរ ព្រោះតែមានត្រកូលខ្ពស់ទេ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ ទាំងតថាគតនឹងបានពោលថាបុគ្គលថោកថយ ព្រោះតែមានត្រកូលខ្ពស់ក៏ទេដែរ ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ តថាគតមិនពោលថាបុគ្គលគាប់ប្រសើរ ព្រោះតែមានជាតិថ្លៃថ្លាទេ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ ទាំងតថាគតនឹងបានពោលថាបុគ្គលថោកទាប ព្រោះតែមានជាតិថ្លៃថ្លាក៏ទេដែរ ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ តថាគតមិនពោលថា បុគ្គលប្រសើរវិសេស ព្រោះតែមានភោគៈលើសលុបទេ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ ទាំងតថាគតនឹងបានពោលថាបុគ្គលថោកទាប ព្រោះតែមានភោគៈលើសលុបក៏ទេដែរ ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ ព្រោះថាបុគ្គលពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ សូម្បីមានត្រកូលខ្ពង់ខ្ពស់ តែជាអ្នកសម្លាប់សត្វ លួចទ្រព្យគេ ប្រព្រឹត្តកាមេសុមិច្ឆា ប្រព្រឹត្តពោលពាក្យមុសា

ព្រាហ្មណវគ្គស្ស ឯសុការីសុត្តេ បារិច្ឆេយ្យកថា

បិសុណាវាចោ ហោតិ ធុរុសវាចោ ហោតិ សម្មប្បលាបី
 ហោតិ អភិជ្ឈាលុ ហោតិ ព្យាបន្នចិត្តោ ហោតិ មិច្ឆា-
 ទិដ្ឋិ ហោតិ តស្មា ន ឧច្ចាគុលីនតា សេយ្យសោតិ
 វទាមិ ។ ឧច្ចាគុលីនោបិ ហិ ព្រាហ្មណ ឥនេកេច្ចោ
 ចាណាតិចាតា បដិវរតោ ហោតិ អទិន្នាទាទា បដិវរតោ
 ហោតិ កាមេសុមិច្ឆាចារា បដិវរតោ ហោតិ មុសាវាទា
 បដិវរតោ ហោតិ បិសុណាយ វាចាយ បដិវរតោ ហោតិ
 ធុរុសាយ វាចាយ បដិវរតោ ហោតិ សម្មប្បលាចា
 បដិវរតោ ហោតិ អនភិជ្ឈាលុ ហោតិ អព្យាបន្នចិត្តោ
 ហោតិ សម្មាទិដ្ឋិ ហោតិ តស្មា ន ឧច្ចាគុលីនតា
 ចាបិយសោតិ វទាមិ ។ ឧទ្ធការវណ្ណាបិ ហិ ព្រាហ្មណ
 ឥនេកេច្ចោ ចាណាតិចាតី ហោតិ អទិន្នាទាយី ហោតិ
 កាមេសុមិច្ឆាចារី ហោតិ មុសាវាទី ហោតិ បិសុណា-
 វាចោ ហោតិ ធុរុសវាចោ ហោតិ សម្មប្បលាបី ហោតិ
 អភិជ្ឈាលុ ហោតិ ព្យាបន្នចិត្តោ ហោតិ មិច្ឆាទិដ្ឋិ
 ហោតិ តស្មា ន ឧទ្ធការវណ្ណតា សេយ្យសោតិ វទាមិ ។

ព្រាហ្មណវគ្គ ឯសុការីសូត្រ ការសំដែងនូវការបម្រើ

មានវាចាញុះញង់ មានវាចាទ្រគោះ និយាយតែពាក្យឥតប្រយោជន៍
 ជាអ្នកមានអភិជ្ឈា មានចិត្តព្យាបាទ ជាមិច្ឆាទិដ្ឋិ ហេតុនោះបានជា
 តថាគតមិនពោលថា បុគ្គលប្រសើរវិសេស ព្រោះតែមានត្រកូលខ្ពង់
 ខ្ពស់ទេ ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ ព្រោះថាបុគ្គលពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជា
 អ្នកមានត្រកូលខ្ពង់ខ្ពស់ ហើយបានវៀរចាកបាណាតិបាត វៀរចាក
 អទិន្នាទាន វៀរចាកកាមេសុមិច្ឆាចារ វៀរចាកមុសាវាទ វៀរចាកបិ-
 សុណាវាចា វៀរចាកផុសវាចា វៀរចាកសម្មប្បលាបៈ មិនមានអភិជ្ឈា
 មិនមានចិត្តព្យាបាទ ជាសម្មាទិដ្ឋិ ក៏មាន ហេតុនោះ បានជាតថាគតមិន
 ពោលថាបុគ្គលថោកទាប ព្រោះតែមានត្រកូលខ្ពង់ខ្ពស់ទេ ។ ម្នាល
 ព្រាហ្មណ៍ មនុស្សពួកខ្លះក្នុងលោកនេះ ទុកជាមានជាតិថ្លៃថ្នាក់ដោយ
 តែជាអ្នកសម្លាប់សត្វ លួចទ្រព្យគេ ប្រព្រឹត្តកាមេសុមិច្ឆា ពោល
 ពាក្យមុសា មានវាចាញុះញង់ មានសំដីអាក្រក់ និយាយពាក្យឥតប្រ-
 យោជន៍ មានអភិជ្ឈា មានចិត្តព្យាបាទ ជាមិច្ឆាទិដ្ឋិ ហេតុនោះ បានជា
 តថាគតមិនពោលថា បុគ្គលវិសេសវិសាល ព្រោះតែមានជាតិថ្លៃថ្នាក់ទេ ។

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណាសកំ

ឧទ្ធការវណ្ណាបិ ហិ ព្រាហ្មណ ឥនេកេច្ចោ ចា-
 ណាតិចាតា បដិវិរតោ ហោតិ អទិន្នាទាណ
 បដិវិរតោ ហោតិ កាមេសុមិច្ឆាចារា បដិវិរតោ
 ហោតិ មុសាវាទា បដិវិរតោ ហោតិ បិសុណាយ
 វាចាយ បដិវិរតោ ហោតិ ធរុសាយ វាចាយ
 បដិវិរតោ ហោតិ សម្មប្បលាទា បដិវិរតោ ហោតិ
 អនកិជ្ឈាលុ ហោតិ អព្យាបន្នចិត្តោ ហោតិ សម្មាទិដ្ឋិ
 ហោតិ តស្មា ន ឧទ្ធការវណ្ណតា ចាបិយសោតិ
 វទាមិ ។ ឧទ្ធការកោកោបិ ហិ ព្រាហ្មណ ឥនេកេច្ចោ
 ចាណាតិចាតី ហោតិ អទិន្នាទាយី ហោតិ កាមេ-
 សុមិច្ឆាចារី ហោតិ មុសាវាទី ហោតិ បិសុណាវាចោ
 ហោតិ ធរុសវាចោ ហោតិ សម្មប្បលាបី ហោតិ
 អនកិជ្ឈាលុ ហោតិ ព្យាបន្នចិត្តោ ហោតិ មិច្ឆាទិដ្ឋិ
 ហោតិ តស្មា ន ឧទ្ធការកោកតា សេយ្យសោតិ
 វទាមិ ។ ឧទ្ធការកោកោបិ ហិ ព្រាហ្មណ ឥនេកេច្ចោ
 ចាណាតិចាតា បដិវិរតោ ហោតិ អទិន្នាទាណ
 បដិវិរតោ ហោតិ កាមេសុមិច្ឆាចារា បដិវិរតោ ហោតិ

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណាសកៈ

ម្នាលព្រាហ្មណ៍ បុគ្គលពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកមានជាតិថ្លៃថ្លា
 ហើយបានវៀរចាកបាណាតិបាត វៀរចាកអទិន្នាទាន វៀរចាកកាមេសុ-
 មិច្ឆាចារ វៀរចាកមុសាវាទ វៀរចាកបិសុណាវាចា វៀរចាកផុសវាចា
 វៀរចាកសម្មប្បលាបៈ មិនមានអភិជ្ឈា មិនមានចិត្តព្យាបាទ ជាសម្មា-
 ទិដ្ឋិក៏មាន ហេតុនោះ បានជាតថាគតមិនពោលថា បុគ្គលថោកទាប
 ព្រោះតែមានជាតិថ្លៃថ្លាទេ ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ បុគ្គលពួកខ្លះ ក្នុងលោក
 នេះ សូម្បីមានភោគៈលើសលុប តែជាអ្នកសម្លាប់សត្វ លួចទ្រព្យគេ
 ប្រព្រឹត្តកាមេសុមិច្ឆា និយាយពាក្យមុសា មានវាចាញុះញង់ មាន
 ពាក្យអាក្រក់ និយាយពាក្យឥតប្រយោជន៍ មានអភិជ្ឈា មានចិត្តព្យា-
 បាទ ជាមនុស្សមិច្ឆាទិដ្ឋិ ហេតុនោះ បានជាតថាគតមិនពោលថា បុគ្គល
 វិសេសវិសាល ព្រោះតែមានភោគៈលើសលុបទេ ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍
 បុគ្គលពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកមានភោគៈដ៏លើសលុប ហើយបាន
 វៀរចាកបាណាតិបាត វៀរចាកអទិន្នាទាន វៀរចាកកាមេសុមិច្ឆាចារ

ព្រាហ្មណវគ្គស្ស ឯសុការីសុត្តេ សទ្ធីនកថា

មុសាវាទា បដិវិរតោ ហោតិ បិសុណាយ វាចាយ
 បដិវិរតោ ហោតិ ធរុសាយ វាចាយ បដិវិរតោ
 ហោតិ សម្មប្បលាទា បដិវិរតោ ហោតិ អនកិជ្ឈាលុ
 ហោតិ អព្យាបន្នចិត្តោ ហោតិ សម្មាទិដ្ឋិ ហោតិ
 តស្មា ន ឧទ្ធការកោកតា ចាបិយសោតិ វោមិ ។
 ធាហំ ព្រាហ្មណ សព្វំ បរិចរិតព្វន្តិ វោមិ ន
 បធាហំ ព្រាហ្មណ សព្វំ ន បរិចរិតព្វន្តិ វោមិ ។
 យំ ហិស្ស ព្រាហ្មណ បរិចរតោ ចារិចរិយាហេតុ
 សទ្ធា វឌ្ឍតិ សីលំ វឌ្ឍតិ សុតំ វឌ្ឍតិ ចាកោ
 វឌ្ឍតិ បញ្ញា វឌ្ឍតិ តមហំ បរិចរិតព្វន្តិ វោមីតិ ។
 [៨២] ឯវំ វុត្តេ ឯសុការី ព្រាហ្មណ
 ភកវន្តំ ឯតទរោច ព្រាហ្មណ កោ កោតម
 ចត្តារិ ធនាទិ បញ្ញាបេន្តិ ព្រាហ្មណស្ស សទ្ធីនំ^(១)
 បញ្ញាបេន្តិ ខត្តិយស្ស សទ្ធីនំ បញ្ញាបេន្តិ វេស្សស្ស
 សទ្ធីនំ បញ្ញាបេន្តិ សុទ្ធស្ស សទ្ធីនំ បញ្ញាបេន្តិ ។

១ ឱ. ម. សទ្ធីនំ ។

ព្រាហ្មណវគ្គ ឯសុការីសូត្រ សំដែងអំពីទ្រព្យសម្រាប់ខ្លួន

វៀរចាកមុសាវាទ វៀរចាកបិសុណាវាចា វៀរចាកផុសវាចា វៀរ
 ចាកសម្មប្បុរាបៈ មិនមានអភិជ្ឈា មិនមានចិត្តព្យាបាទ ជាសម្មាទិដ្ឋិ
 ក៏មាន ហេតុនោះបានជាគិតថាគិតមិនពោលថា បុគ្គលថោកទាប ព្រោះ
 តែមានភោគៈលើសលុបទេ ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ គិតថាគិតមិនពោលថា
 ត្រូវតែបម្រើអ្នកទាំងអស់ (នោះ) ទេ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ ទាំងគិតនឹង
 បានពោលថា មិនត្រូវបម្រើអ្នកទាំងអស់ក៏ទេដែរ ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍
 ព្រោះថាកាលបើគេបម្រើបុគ្គលណា សទ្ធាចម្រើន សីលចម្រើន សុតៈចម្រើន
 ចាតៈចម្រើន ប្រាជ្ញាក៏ចម្រើន ព្រោះការបម្រើ (នោះ) ជាហេតុ គិតថាគិត
 ទើបពោលថា ត្រូវបម្រើបុគ្គលនោះ ។

[៨២] កាលបើព្រះមានបុណ្យ សំដែងយ៉ាងនេះហើយ ឯសុ-
 ការីព្រាហ្មណ៍ បានក្រាបទូលព្រះមានបុណ្យយ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះ
 គោតមដ៏ចម្រើន ពួកព្រាហ្មណ៍បញ្ញត្តិទ្រព្យ ៤ យ៉ាង គឺបញ្ញត្តិទ្រព្យសម្រាប់
 ខ្លួនរបស់ព្រាហ្មណ៍ ១ បញ្ញត្តិទ្រព្យសម្រាប់ខ្លួនរបស់ក្សត្រិយ៍ ១ បញ្ញត្តិ
 ទ្រព្យសម្រាប់ខ្លួនរបស់វេស្សៈ ១ បញ្ញត្តិទ្រព្យសម្រាប់ខ្លួនរបស់សុទ្ធៈ ១ ។

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណាសកំ

តត្រិទំ ភោ កោតម ព្រាហ្មណា ព្រាហ្មណស្ស
សទ្ធនំ បញ្ញាបេន្តិ ភិក្ខាវរិយំ ភិក្ខាវរិយញ្ច បន
ព្រាហ្មណោ សទ្ធនំ អតិមញ្ញមាណោ អតិច្ចការី
ហោតិ កោចោវ អទិន្នំ អាទិយមាណោតិ ឥទំ ខោ
ភោ កោតម ព្រាហ្មណា ព្រាហ្មណស្ស សទ្ធនំ
បញ្ញាបេន្តិ ។ តត្រិទំ ភោ កោតម ព្រាហ្មណា
ខត្តិយស្ស សទ្ធនំ បញ្ញាបេន្តិ ធនុកលាបំ ធនុក-
លាបញ្ច បន ខត្តិយោ សទ្ធនំ អតិមញ្ញមាណោ
អតិច្ចការី ហោតិ កោចោវ អទិន្នំ អាទិយមាណោតិ
ឥទំ ខោ ភោ កោតម ព្រាហ្មណា ខត្តិយស្ស សទ្ធនំ
បញ្ញាបេន្តិ ។ តត្រិទំ ភោ កោតម ព្រាហ្មណោ វេស្ស-
ស្ស សទ្ធនំ បញ្ញាបេន្តិ កសិកោរក្កំ កសិកោរក្កញ្ច
បន វេស្សោ សទ្ធនំ អតិមញ្ញមាណោ អតិច្ចការី
ហោតិ កោចោវ អទិន្នំ អាទិយមាណោតិ ឥទំ ខោ ភោ
កោតម ព្រាហ្មណា វេស្សស្ស សទ្ធនំ បញ្ញាបេន្តិ ។

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណាសកៈ

បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន បណ្តាទ្រព្យទាំង ៤ នោះ ពួកព្រាហ្មណ៍បញ្ញត្តិ
 ការប្រព្រឹត្តសូមនេះ ថាជាទ្រព្យសម្រាប់ខ្លួនរបស់ព្រាហ្មណ៍ ប្រសិនបើ
 ព្រាហ្មណ៍មើលងាយនូវការប្រព្រឹត្តសូម ដែលជាទ្រព្យរបស់ខ្លួនហើយ
 ឈ្មោះថាជាអ្នកមិនធ្វើអំពើដែលខ្លួនត្រូវធ្វើ ដូចអ្នករក្សាទ្រព្យ លួចយក
 ទ្រព្យដែលគេមិនបានឲ្យ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ពួកព្រាហ្មណ៍បញ្ញត្តិ
 ការប្រព្រឹត្តសូមនេះ ថាជាទ្រព្យសម្រាប់ខ្លួនរបស់ព្រាហ្មណ៍ យ៉ាងនេះឯង ។

បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន បណ្តាទ្រព្យទាំង ៤ នោះ ពួកព្រាហ្មណ៍បញ្ញត្តិ
 ធុនិងបំពង់ព្រួញនេះ ថាជាទ្រព្យសម្រាប់ខ្លួនរបស់ក្សត្រិយ៍ ប្រសិនបើ
 ក្សត្រិយ៍មើលងាយធុនិងបំពង់ព្រួញ ដែលជាទ្រព្យរបស់ខ្លួនហើយ ឈ្មោះ
 ថាជាអ្នកមិនធ្វើការងារដែលខ្លួនត្រូវធ្វើ ដូចអ្នករក្សាទ្រព្យ លួចទ្រព្យ
 ដែលគេមិនបានឲ្យ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ពួកព្រាហ្មណ៍បញ្ញត្តិធុនិង
 បំពង់ព្រួញនេះ ថាជាទ្រព្យសម្រាប់ខ្លួនរបស់ក្សត្រិយ៍យ៉ាងនេះឯង ។ បពិត្រ
 ព្រះគោតមដ៏ចម្រើន បណ្តាទ្រព្យទាំង ៤ នោះ ពួកព្រាហ្មណ៍បញ្ញត្តិការភ្ជួរ
 រាស់និងការរក្សាគោនេះ ថាជាទ្រព្យសម្រាប់ខ្លួនរបស់វេស្សៈ ប្រសិនបើ
 វេស្សៈ មើលងាយការភ្ជួររាស់និងការរក្សាគោដែលជាទ្រព្យរបស់ខ្លួនហើយ
 ឈ្មោះថាជាអ្នកមិនធ្វើកិច្ចដែលខ្លួនត្រូវធ្វើ ដូចអ្នករក្សាទ្រព្យ លួចទ្រព្យ
 ដែលគេមិនបានឲ្យ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ពួកព្រាហ្មណ៍បញ្ញត្តិការភ្ជួរ
 រាស់និងការរក្សាគោនេះ ថាជាទ្រព្យសម្រាប់ខ្លួនរបស់វេស្សៈយ៉ាងនេះឯង ។

ព្រាហ្មណវគ្គស្ស ឯសុការីសុត្តេ សទ្ធនកថា

តត្រិដំ ភោ កោតម ព្រាហ្មណា សុទ្ធស្ស សទ្ធនំ
 បញ្ញបេន្តិ អសិតព្យាភដ្ឋិ អសិតព្យាភដ្ឋិញ បន
 សុទ្ធា សទ្ធនំ អតិមញ្ញមាណោ អតិច្ចការី ហោតិ
 កោចោវ អទិដ្ឋំ អាទិយមាណោតិ ឥដំ ខោ ភោ កោតម
 ព្រាហ្មណា សុទ្ធស្ស សទ្ធនំ បញ្ញបេន្តិ ។ ^(១)ឥមាជិ
 ចត្តារិ ធនាជិ បញ្ញបេន្តិ ឥធន កវំ កោតមោ
 កិមាហាតិ ។

[៨៣] កី បន ព្រាហ្មណា សព្វោ លោកោ
 ព្រាហ្មណានំ ឯតទព្ពនុជាតិ ឥមាជិ ចត្តារិ ធនាជិ
 បញ្ញបេន្តិ ។ នោ ហិដំ ភោ កោតម ។ សេយ្យថាបិ
 ព្រាហ្មណា បុរិសោ ទទ្ធិទ្ធា អស្សកោ អនាទ្ធិយោ
 តស្ស អកាមស្ស វិសំ ឱលក្កេយ្យំ ឥទន្តោ អម្ពោ
 បុរិស មំសំ ខាទិតព្វំ មូលព្វា អនុប្បនាតព្វន្តិ ឯវមេវ
 ខោ ព្រាហ្មណា ព្រាហ្មណា អប្បជិញ្ញាយ តេសំ
 សមណាព្រាហ្មណានំ អថ ច បនិមាជិ ចត្តារិ ធនាជិ
 បញ្ញបេន្តិ ។ អរិយំ ខោ បន អហំ ព្រាហ្មណា

---

១ ឱ. ព្រាហ្មណា ភោ កោតមាត្យាទិបយោគេ ទិស្សតិ ។

ព្រាហ្មណវគ្គ ឯសុការីសូត្រ សំដែងអំពីទ្រព្យសម្រាប់ខ្លួន

បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន បណ្តាទ្រព្យទាំង ៤ នោះ ពួកព្រាហ្មណ៍ បញ្ញត្តិ កណ្តៀវនិងអម្រែកនេះ ថាជាទ្រព្យសម្រាប់ខ្លួនរបស់សុទ្ធៈ ប្រសិនបើសុទ្ធៈ មើលងាយកណ្តៀវនិងអម្រែក ដែលជាទ្រព្យរបស់ខ្លួនហើយ ឈ្មោះថា ជាអ្នកមិនធ្វើការងារដែលខ្លួនត្រូវធ្វើ ដូចអ្នករក្សាទ្រព្យ លួចយកទ្រព្យ ដែលគេមិនបានឲ្យ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ពួកព្រាហ្មណ៍ បញ្ញត្តិ កណ្តៀវនិងអម្រែកនេះ ថាជាទ្រព្យសម្រាប់ខ្លួនរបស់សុទ្ធៈយ៉ាងនេះឯង ។ ពួកព្រាហ្មណ៍ បញ្ញត្តិទ្រព្យ ៤ យ៉ាងនេះ តើព្រះគោតមដ៏ចម្រើន សំដែង ថាដូចម្តេច ត្រង់រឿងនេះ ។

[៨៣] ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ចុះលោកទាំងមូល យល់ព្រមនូវការ បញ្ញត្តិរបស់ពួកព្រាហ្មណ៍នេះថា ពួកព្រាហ្មណ៍ ចូរបញ្ញត្តិទ្រព្យ ៤ យ៉ាង នេះចុះ ដូច្នោះដែរឬ ។ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន រឿងនេះលោកទាំង មូលមិនយល់ព្រមទេ ។ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ បុរសកំសត់ ឥតយស ក្រីក្រ ពួកឈ្នួញរទេះយកចំណែកសាច់ (គោរបស់ខ្លួន ដែលស្លាប់តាមផ្លូវ) ផ្អែកវេរឲ្យដល់បុរសកំសត់នោះ ដែលមិនចង់បាន ដោយការបង្ខំថា នៃ រឿយបុរស ឯងត្រូវស៊ីសាច់នេះ ទាំងត្រូវសងថ្លៃផង សេចក្តីនេះមាន ឧបមាយ៉ាងណា ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ កាលបើពួកសមណព្រាហ្មណ៍ទាំង នោះមិនបានយល់ព្រម ស្រាប់តែពួកព្រាហ្មណ៍បញ្ញត្តិទ្រព្យទាំង ៤ នេះ ក៏មានឧបមេយ្យយ៉ាងនោះដែរ ។ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ឯតថាគតបញ្ញត្តិ

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណាសកំ

លោកុត្តរំ ធម្មំ បុរិសស្ស សទ្ធជំ បញ្ញាបេមិ ចោរាណំ
 ខោ បនស្ស មាតាបេត្តិកំ កុលរំសំ អនុស្សរតោ
 យត្ថ យត្ថេវ អត្តការស្ស អភិជិព្វត្តិ ហោតិ តេន
 តេនេវ សំខ្យំ^(១) កច្ចតិ ខត្តិយកុលេ ចេ អត្តការស្ស
 អភិជិព្វត្តិ ហោតិ ខត្តិយោត្ថេវ សំខ្យំ កច្ចតិ ព្រា-
 ហ្មណកុលេ ចេ អត្តការស្ស អភិជិព្វត្តិ ហោតិ
 ព្រាហ្មណោត្ថេវ សំខ្យំ កច្ចតិ វេស្សកុលេ ចេ
 អត្តការស្ស អភិជិព្វត្តិ ហោតិ វេស្សោត្ថេវ សំខ្យំ
 កច្ចតិ សុទ្ធកុលេ ចេ អត្តការស្ស អភិជិព្វត្តិ ហោតិ
 សុទ្ធាត្ថេវ សំខ្យំ កច្ចតិ ។ សេយ្យថាមិ ព្រាហ្មណ
 យំ យនេវ បច្ចយំ បដិច្ច អក្កិ ជលតិ តេន តេនេវ
 សំខ្យំ កច្ចតិ ។ កដ្ឋញោ បដិច្ច អក្កិ ជលតិ
 កដ្ឋក្កិត្ថេវ សំខ្យំ កច្ចតិ សកលិកញោ បដិច្ច អក្កិ
 ជលតិ សកលិកក្កិត្ថេវ សំខ្យំ កច្ចតិ តិណាញោ បដិច្ច
 អក្កិ ជលតិ តិណាក្កិត្ថេវ សំខ្យំ កច្ចតិ កោមយញោ
 បដិច្ច អក្កិ ជលតិ កោមយក្កិត្ថេវ សំខ្យំ កច្ចតិ

១ ឱ. សង្ខំ ។

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណាសកៈ

លោកុត្តរធម៌ដ៏ប្រសើរតែម្យ៉ាង ថាជាទ្រព្យសម្រាប់ខ្លួនរបស់បុរសស្រ្តី ចំណែកបុរសស្រ្តីនោះ ដែលអន្ទោលតាមវង្សត្រកូល ជាចំណែកខាងមាតា បិតាមកពីដើម បានកើតអត្តភាពក្នុងត្រកូលណា ។ ក៏ដល់នូវការរាប់តាម ត្រកូលនោះ ។ បើបានកើតអត្តភាពក្នុងត្រកូលក្សត្រិយ៍ ក៏ដល់នូវការរាប់ ថាជាក្សត្រិយ៍ បើបានកើតអត្តភាពក្នុងត្រកូលព្រាហ្មណ៍ ក៏ដល់នូវការ រាប់ថាជាព្រាហ្មណ៍ បើបានកើតអត្តភាពក្នុងត្រកូលវេស្សៈ ក៏ដល់នូវ ការរាប់ថាជាវេស្សៈ បើបានកើតអត្តភាពក្នុងត្រកូលសុទ្ធៈ ក៏ដល់នូវការ រាប់ថាជាសុទ្ធៈ ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ ភ្លើងឆេះព្រោះអាស្រ័យរបស់ណា ។ ជាបច្ច័យ ក៏ដល់នូវការរាប់តាមរបស់នោះ ។ ។ បើភ្លើងឆេះអាស្រ័យនឹង ឧស ក៏ដល់នូវការរាប់ថា ភ្លើងឧស បើភ្លើងឆេះអាស្រ័យនឹងចំណាំង ឈើ ក៏ដល់នូវការរាប់ថា ភ្លើងចំណាំងឈើ បើភ្លើងឆេះអាស្រ័យនឹង ស្មៅ ក៏ដល់នូវការរាប់ថា ភ្លើងស្មៅ បើភ្លើងឆេះអាស្រ័យនឹងអាចម៍គោ ក៏ដល់នូវការរាប់ថា ភ្លើងអាចម៍គោ សេចក្តីទាំងនេះមានឧបមាយ៉ាងណា

ព្រាហ្មណវគ្គស្ស ឯសុការីសុត្តេ កុសលារាជកថាវេ

ឯវមេវ ខោ អហំ ព្រាហ្មណ អរិយំ លោកុត្តរំ
 ធម្មំ បុរិសស្ស វសទ្ធជំ បញ្ញាបេមិ ចោរាណំ ខោ
 បនស្ស មាតាបេត្តិកំ កុលវំសំ អនុស្សរតោ យត្ត
 យត្ថេវ អត្តការស្ស អភិជិព្វត្តិ ហោតិ តេន តេនេវ
 សំខ្យំ កច្ឆតិ ខត្តិយកុលេ ចេ អត្តការស្ស អភិជិព្វត្តិ
 ហោតិ ខត្តិយោត្ថេវ សំខ្យំ កច្ឆតិ ព្រាហ្មណកុលេ
 ចេ អត្តការស្ស អភិជិព្វត្តិ ហោតិ ព្រាហ្មណោត្ថេវ
 សំខ្យំ កច្ឆតិ វេស្សកុលេ ចេ អត្តការស្ស អភិ-
 ជិព្វត្តិ ហោតិ វេស្សោត្ថេវ សំខ្យំ កច្ឆតិ សុទ្ធកុលេ
 ចេ អត្តការស្ស អភិជិព្វត្តិ ហោតិ សុទ្ធាត្ថេវ
 សំខ្យំ កច្ឆតិ ។

[៨៤] ខត្តិយកុលា ចេមិ ព្រាហ្មណ អតា-
 រស្មា អនការិយំ បព្វជិតោ ហោតិ សោ ច តថា-
 កតប្បវេទិតំ ធម្មវិនយំ អាភម្ម ចារណាតិចារណា
 បដិវិរតោ ហោតិ អទិន្នាទាទា បដិវិរតោ ហោតិ
 អព្រហ្មចរិយា បដិវិរតោ ហោតិ មុសាវាទា បដិវិរ-
 តោ ហោតិ មិសុណាយ វាចាយ បដិវិរតោ ហោតិ

ព្រាហ្មណវគ្គ ឯសុការីសូត្រ ភាពនៃបុគ្គលត្រេកអរនឹងកុសលធម៌

ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ តថាគតបញ្ញត្តិលោកុត្តរធម៌ដ៏ប្រសើរ ថាជាទ្រព្យសម្រាប់
 ខ្លួននៃបុរសស្រី កាលបើបុគ្គលរលឹកនូវវង្សត្រកូល ជាចំណែកខាងមាតា
 បិតាដែលមានមកពីបូរាណ ហើយបានកើតអត្តភាពក្នុងត្រកូលណា ។
 ក៏ដល់នូវការរាប់តាមត្រកូលនោះ ។ ដែរ បើបានកើតអត្តភាពក្នុងត្រកូល
 ក្សត្រិយ៍ ក៏ដល់នូវការរាប់ថាជាក្សត្រិយ៍ បើបានកើតអត្តភាពក្នុង
 ត្រកូលព្រាហ្មណ៍ ក៏ដល់នូវការរាប់ថាជាព្រាហ្មណ៍ បើបានកើត
 អត្តភាពក្នុងត្រកូលវេស្សៈ ក៏ដល់នូវការរាប់ថា វេស្សៈ បើបានកើត
 អត្តភាពក្នុងត្រកូលសុទ្ធៈ ក៏ដល់នូវការរាប់ថា សុទ្ធៈ ក៏មានឧបមេយ្យ
 ដូច្នោះដែរ ។

[៨២] ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ បើបុគ្គលចេញចាកផ្ទះអំពីខត្តិយត្រកូល
 ហើយចូលទៅកាន់ផ្នួស ក៏អ្នកបួសនោះ បានអាស្រ័យធម៌វិន័យ ដែល
 តថាគតសំដែងហើយ ជាបុគ្គលបានរៀនចាកបាណាតិបាត រៀនចាក
 អទិន្នាទាន រៀនចាកអព្រហ្មចរិយៈ រៀនចាកមុសាវាទ រៀនចាកបិសុ-

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណាសកំ

ធុរសាយ វាចាយ បដិវិរតោ ហោតិ សម្មប្បលាទា
 បដិវិរតោ ហោតិ អនកិដ្ឋាលុ ហោតិ អព្យាបន្នចិត្តោ
 ហោតិ សម្មាទិដ្ឋិ ហោតិ អារាធកោ ហោតិ ញាយំ
 ធម្មំ កុសលំ ។ ព្រាហ្មណកុលា ចេមិ ព្រាហ្មណ
 អការស្មា អនការិយំ បព្វជិតោ ហោតិ សោ ច
 តថាគតប្បវេទិតំ ធម្មវិនយំ អាគម្ម ចាលាភិទាតា
 បដិវិរតោ ហោតិ អទិន្នាទាទា បដិវិរតោ ហោតិ
 អព្រហ្មចរិយា បដិវិរតោ ហោតិ មុសាវាទា បដិវិរតោ
 ហោតិ ។ បេ ។ សម្មាទិដ្ឋិ ហោតិ អារាធកោ ហោតិ
 ញាយំ ធម្មំ កុសលំ ។ វេស្សកុលា ចេមិ ព្រាហ្មណ
 អការស្មា អនការិយំ បព្វជិតោ ហោតិ សោ ច
 តថាគតប្បវេទិតំ ធម្មវិនយំ អាគម្ម ចាលាភិទាតា
 បដិវិរតោ ហោតិ អទិន្នាទាទា បដិវិរតោ ហោតិ
 អព្រហ្មចរិយា បដិវិរតោ ហោតិ មុសាវាទា បដិវិរតោ
 ហោតិ ។ បេ ។ សម្មាទិដ្ឋិ ហោតិ អារាធកោ ហោតិ

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណាសកៈ

ណាវាចា វៀរចាកធុរុសវាចា វៀរចាកសម្មប្បលាបៈ មិនមានអភិជ្ឈា មិន
មានចិត្តព្យាបាទ មានសេចក្តីយល់ត្រូវ ជាបុគ្គលត្រេកអរនឹងកុសលធម៌
ដែលជាតួហេតុ ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ បើកុលបុត្រចេញចាកផ្ទះអំពីត្រកូល
ព្រាហ្មណ៍ ហើយចូលទៅកាន់ផ្នួស កុលបុត្រនោះសោត អាស្រ័យ
ធម៌វិន័យដែលតថាគតសំដែងហើយ ជាបុគ្គលបានវៀរចាកបាណាតិបាត
វៀរចាកអទិន្នាទាន វៀរចាកអព្រហ្មចរិយៈ វៀរចាកមុសាវាទ ។ បេ ។ ជា
សម្មាទិដ្ឋិ ជាបុគ្គលត្រេកអរនឹងកុសលធម៌ ដែលជាតួហេតុ ។ ម្នាល
ព្រាហ្មណ៍ បើកុលបុត្របានចេញចាកផ្ទះអំពីត្រកូលវេស្សៈហើយចូលទៅ
កាន់ផ្នួស កុលបុត្រនោះសោត អាស្រ័យធម៌វិន័យ ដែលតថាគតសំដែង
ហើយ ជាបុគ្គលវៀរចាកបាណាតិបាត វៀរចាកអទិន្នាទាន វៀរចាក
អព្រហ្មចរិយៈ វៀរចាកមុសាវាទ ។ បេ ។ ជាសម្មាទិដ្ឋិ ជាបុគ្គលត្រេកអរ

ព្រាហ្មណវគ្គស្ស ឯសុការីសុត្តេ កុសលារាជកថាវោ

ញាយំ ធម្មំ កុសលំ ។ សុទ្ធកុលា ចេបិ
 ព្រាហ្មណ អការស្នា អនការិយំ បព្វជិតោ ហោតិ
 សោ ច តថាគតប្បវេទិតំ ធម្មវិនយំ អាគម្ម ចាលា-
 តិទាតា បដិវិរតោ ហោតិ អទិន្នាទាតា បដិវិរតោ
 ហោតិ អព្រហ្មចរិយា បដិវិរតោ ហោតិ មុសាវាទា
 បដិវិរតោ ហោតិ បិសុណាយ វាចាយ បដិវិរតោ
 ហោតិ ធុរុសាយ វាចាយ បដិវិរតោ ហោតិ
 សម្មប្បលាទា បដិវិរតោ ហោតិ អនកិជ្ឈាលុ
 ហោតិ អព្យាបន្នចិត្តោ ហោតិ សម្មាទិដ្ឋិ ហោតិ
 អារាជកោ ហោតិ ញាយំ ធម្មំ កុសលំ ។
 តំ កី មញ្ញុសិ ព្រាហ្មណ ព្រាហ្មណោ វ នុ
 ខោ បហោតិ អស្មី បទេសេ អវេរំ អព្យាបជ្ឈំ
 មេត្តចិត្តំ ភាវេតុំ នោ ខត្តិយោ នោ វេស្សោ នោ
 សុទ្ធាតិ ។ នោ ហិទំ កោ កោតម ខត្តិយោបិ
 ហិ កោ កោតម បហោតិ អស្មី បទេសេ អវេរំ
 អព្យាបជ្ឈំ មេត្តចិត្តំ ភាវេតុំ ព្រាហ្មណោបិ ហិ
 កោ កោតម ... វេស្សោបិ ហិ កោ កោតម ...

ព្រាហ្មណ៍វគ្គ ឯសុការីសូត្រ ភាពនៃបុគ្គលត្រេកអរនឹងកុសលធម៌

នឹងកុសលធម៌ ដែលជាតួហេតុ ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ បើកុលបុត្រ
បានចេញចាកផ្ទះអំពីត្រកូលសុទ្ធៈហើយចូលទៅកាន់ផ្លូវ កុលបុត្រនោះ
សោត អាស្រ័យធម៌វិន័យ ដែលតថាគតបានសំដែងហើយ ជាបុគ្គល
បានរៀរចាកបាណាតិបាត រៀរចាកអទិន្នាទាន រៀរចាកអព្រហ្មចរិយៈ
រៀរចាកមុសាវាទ រៀរចាកបិសុណាវាចា រៀរចាកផុសវាចា រៀរ
ចាកសម្មប្បលាបៈ មិនមានអភិជ្ឈា មិនមានចិត្តព្យាបាទ ជាសម្មា-
ទិដ្ឋិ ជាបុគ្គលត្រេកអរនឹងកុសលធម៌ ដែលជាតួហេតុ ។ ម្នាល
ព្រាហ្មណ៍ អ្នកយល់នូវហេតុនោះដូចម្តេច មានតែព្រាហ្មណ៍ទើបអាច
ចម្រើនមេត្តចិត្ត ជាចិត្តមិនមានពៀរ មិនមានព្យាបាទ ក្នុងប្រទេសនេះ
ក្សត្រិយ៍ចម្រើនមិនបាន វេស្សៈចម្រើនមិនបាន សុទ្ធៈចម្រើនមិនបានទេឬ ។
បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ហេតុនេះមិនមែនដូច្នោះទេ បពិត្រព្រះ
គោតមដ៏ចម្រើន ទោះក្សត្រិយ៍អាចចម្រើនមេត្តចិត្ត ដែលមិនមានពៀរ
មិនមានព្យាបាទ ក្នុងប្រទេសនេះបាន បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន
ទោះជាព្រាហ្មណ៍... បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ទោះជាវេស្សៈ...

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណាសកំ

សុទ្ធាមិ ហិ កោ កោតម... សព្វេមិ ហិ កោ
 កោតម ចត្តារោ វណ្ណា បហោន្តិ អស្មី បទេសេ
 អវេរំ អព្យាបជ្ឈំ មេត្តចិត្តំ ភាវេតុន្តិ ។
 [៨៥] ឯវមេវ ខោ ព្រាហ្មណ ខត្តិយកុលា
 ចេមិ អការស្មា អនការិយំ បព្វជិតោ ហោតិ សោ
 ច តថាគតប្បវេទិតំ ធម្មវិនយំ អាគម្ម ចាណាតិចាតា
 បដិវិតោ ហោតិ អទិន្នាទាទា បដិវិតោ ហោតិ
 អព្រហ្មចរិយា បដិវិតោ ហោតិ មុសាវាទា បដិវិតោ
 ហោតិ មិសុណាយ វាចាយ បដិវិតោ ហោតិ
 ធរុសាយ វាចាយ បដិវិតោ ហោតិ សម្មប្បលាទា
 បដិវិតោ ហោតិ អនភិជ្ឈាលុ ហោតិ អព្យាបន្នចិត្តោ
 ហោតិ សម្មាទិដ្ឋិ ហោតិ អារាជកោ ហោតិ ញាយំ
 ធម្មំ កុសលំ ។ ព្រាហ្មណកុលា ចេមិ ព្រាហ្ម-
 ណា... វេស្សកុលា ចេមិ ព្រាហ្មណ... សុទ្ធកុលា
 ចេមិ ព្រាហ្មណ អការស្មា អនការិយំ បព្វជិតោ
 ហោតិ សោ ច តថាគតប្បវេទិតំ ធម្មវិនយំ អាគម្ម

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណាសកៈ

បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ទោះជាសុទ្ធ... បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន
វណ្ណៈទាំង ៤ សុទ្ធតែអាចចម្រើនមេត្តចិត្ត ដែលមិនមានពៀរ មិន
មានព្យាបាទ ក្នុងប្រទេសនេះ បានទាំងអស់ ។

[៨៥] ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ យ៉ាងហ្នឹងហើយ បើកុលបុត្រចេញចាកផ្ទះ
អំពីត្រកូលក្សត្រិយ៍ហើយចូលទៅកាន់ផ្ទះ កុលបុត្រនោះឯង អាស្រ័យ
ធម៌វិន័យ ដែលតថាគតបានសំដែងហើយ ជាបុគ្គលបានវៀរចាកបាណា-
តិបាត វៀរចាកអទិន្នាទាន វៀរចាកអព្រហ្មចរិយៈ វៀរចាកមុសាវាទ
វៀរចាកបិសុណាវាចា វៀរចាកផរុសវាចា វៀរចាកសម្មប្បលាបៈ មិន
មានអភិជ្ឈា មិនមានចិត្តព្យាបាទ ជាសម្មាទិដ្ឋិ ជាបុគ្គលត្រេកអរនឹង
កុសលធម៌ ដែលជាត្ថហេតុ ។ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ បើចេញអំពីត្រកូល
ព្រាហ្មណ៍... ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ បើចេញអំពីត្រកូលវេស្សៈ... ម្ចាស់
ព្រាហ្មណ៍ បើកុលបុត្រចេញចាកផ្ទះអំពីត្រកូលសុទ្ធៈហើយចូលទៅកាន់
ផ្ទះ កុលបុត្រនោះឯងអាស្រ័យធម៌វិន័យ ដែលតថាគតបានសំដែងហើយ

ព្រាហ្មណវគ្គស្ស ឯសុការីសុត្តេ កុសលារាជកថារោ

ចាលភាតិចាតា   បដិវិរតោ   ហោតិ   អទិដ្ឋាទាណា
 បដិវិរតោ   ហោតិ   អព្រហ្មចរិយា   បដិវិរតោ   ហោតិ
 មុសាវាទា   បដិវិរតោ   ហោតិ   បិសុណាយ   វាចាយ
 បដិវិរតោ   ហោតិ   ធរុសាយ   វាចាយ   បដិវិរតោ   ហោតិ
 សម្មប្បលាទា   បដិវិរតោ   ហោតិ   អនភិជ្ឈាលុ   ហោតិ
 អព្យាបន្នចិត្តោ   ហោតិ   សម្មាទិដ្ឋិ   ហោតិ   អារាជកោ
 ហោតិ   ញាយំ   ធម្មំ   កុសលំ   ។   តំ   កី   មញ្ញសិ
 ព្រាហ្មណ   ព្រាហ្មណោវ   នុ   ខោ   បហោតិ   សោត្តិ
 សិធានំ   អាទាយ   នទី   កន្ធា   រដោជល្ងំ   បវាហេតុំ
 នោ   ខត្តិយោ   នោ   វេស្សោ   នោ   សុទ្ធោតិ   ។   នោ
 ហិទំ   ភោ   កោតម   ខត្តិយោបិ   ហិ   ភោ   កោតម
 បហោសិ   សោត្តិ   សិធានំ   អាទាយ   នទី   កន្ធា
 រដោជល្ងំ   បវាហេតុំ   ព្រាហ្មណោបិ   ហិ   ភោ   កោត-
 ម...   វេស្សោបិ   ហិ   ភោ   កោតម...   សុទ្ធោបិ   ហិ
 ភោ   កោតម...   សព្វេបិ   ហិ   ភោ   កោតម   ចត្តារោ
 វណ្ណា   បហោតិ   សោត្តិ   សិធានំ   អាទាយ   នទី
 កន្ធា   រដោជល្ងំ   បវាហេតុនិ   ។

ព្រាហ្មណ៍វគ្គ ឯសុការីសូត្រ ភាពនៃបុគ្គលត្រេកអរនឹងកុសលធម៌

ជាបុគ្គលបានរៀនចាកបាណាតិបាត រៀនចាកអទិន្នាទាន រៀនចាក
អព្រហ្មចរិយៈ រៀនចាកមុសាវាទ រៀនចាកបិសុណាវាចា រៀនចាក
ផរុសវាចា រៀនចាកសម្មប្បលាបៈ មិនមានអភិជ្ឈា មិនមានចិត្តព្យាបាទ
ជាសម្មាទិដ្ឋិ ជាបុគ្គលត្រេកអរនឹងកុសលធម៌ ដែលជាតួហេតុ ។
ម្នាលព្រាហ្មណ៍ អ្នកយល់នូវហេតុនោះដូចម្តេច មានតែព្រាហ្មណ៍
ទើបអាចនាំយកនូវកញ្ចប់លំអិតសម្រាប់ផ្ចិត ទៅកាន់ស្ទឹង ដុសជម្រះ
ក្តែលបាន ក្សត្រិយ៍ជម្រះមិនបាន វេស្សៈជម្រះមិនបាន សុទ្ធុៈជម្រះមិនបាន
ទេឬ ។ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ហេតុនេះមិនមែនដូច្នោះទេ បពិត្រ
ព្រះគោតមដ៏ចម្រើន សូម្បីក្សត្រិយ៍ក៏អាចយកកញ្ចប់លំអិតសម្រាប់ផ្ចិត
ទៅកាន់ស្ទឹង ជម្រះក្តែលបានដែរ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន សូម្បី
ព្រាហ្មណ៍... បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន សូម្បីវេស្សៈ បពិត្រ
ព្រះគោតមដ៏ចម្រើន សូម្បីសុទ្ធុៈ... បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ពួក
វណ្ណៈទាំង ៤ សុទ្ធុតែអាចយកកញ្ចប់លំអិតសម្រាប់ផ្ចិត ទៅកាន់ស្ទឹង
ជម្រះក្តែលបានទាំងអស់ ។

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណាសកំ

[៨៦]   ឯវមេវ   ខោ   ព្រាហ្មណ   ខត្តិយកុលា
 ចេមិ   អការស្នា   អនការិយំ   បព្វជិតោ   ហោតិ   សោ
 ច   តថាគតប្បវេទិតំ   ធម្មវិនយំ   អាគម្ម   ចាណាតិចាតា
 បដិវិរតោ   ហោតិ   អទិន្នាទាទា   បដិវិរតោ   ហោតិ
 អព្រហ្មចរិយា   បដិវិរតោ   ហោតិ   មុសាវាទា   បដិវិរតោ
 ហោតិ   មិសុណាយ   វាចាយ   បដិវិរតោ   ហោតិ
 ធរុសាយ   វាចាយ   បដិវិរតោ   ហោតិ   សម្មប្បលាចា
 បដិវិរតោ   ហោតិ   អនភិជ្ឈាលុ   ហោតិ   អព្យាបន្នចិត្តោ
 ហោតិ   សម្មាទិដ្ឋិ   ហោតិ   អារាជកោ   ហោតិ   ញាយំ
 ធម្មំ   កុសលំ   ។   ព្រាហ្មណកុលា   ចេមិ   ព្រាហ្ម-
 ណា...   វេស្សកុលា   ចេមិ   ព្រាហ្មណ...   សុទ្ធកុលា
 ចេមិ   ព្រាហ្មណ   អការស្នា   អនការិយំ   បព្វជិតោ
 ហោតិ   សោ   ច   តថាគតប្បវេទិតំ   ធម្មវិនយំ   អាគម្ម
 ចាណាតិចាតា   បដិវិរតោ   ហោតិ   អទិន្នាទាទា
 បដិវិរតោ   ហោតិ   អព្រហ្មចរិយា   បដិវិរតោ   ហោតិ
 មុសាវាទា   បដិវិរតោ   ហោតិ   មិសុណាយ   វាចាយ
 បដិវិរតោ   ហោតិ   អព្រហ្មចរិយា   បដិវិរតោ   ហោតិ

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណាសកៈ

[៨៦] ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ បើកុលបុត្រចេញចាកផ្ទះអំពីត្រកូល
 ក្សត្រិយ៍ហើយចូលទៅកាន់ផ្ទះ ក៏កុលបុត្រនោះ អាស្រ័យធម៌វិន័យ
 ដែលតថាគតបានសំដែងហើយ ជាបុគ្គលវៀរចាកបាណាតិបាត វៀរចាក
 អទិន្នាទាន វៀរចាកអព្រហ្មចរិយៈ វៀរចាកមុសាវាទ វៀរចាកបិ-
 សុណាវាចា វៀរចាកផរុសវាចា វៀរចាកសម្មប្បលាបៈ មិនមាន
 អភិជ្ឈា មិនមានចិត្តព្យាបាទ ជាសម្មាទិដ្ឋិ ជាបុគ្គលត្រេកអរនឹង
 កុសលធម៌ ដែលជាតួហេតុ ។ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ បើចេញអំពីត្រកូល
 ព្រាហ្មណ៍... ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ បើចេញអំពីត្រកូលវេស្សៈ... ម្ចាស់
 ព្រាហ្មណ៍ បើកុលបុត្រចេញចាកផ្ទះអំពីត្រកូលសុទ្ធៈហើយចូលទៅកាន់
 ផ្ទះ ក៏កុលបុត្រនោះ អាស្រ័យធម៌វិន័យ ដែលតថាគតបានសំដែងហើយ
 ជាបុគ្គលវៀរចាកបាណាតិបាត វៀរចាកអទិន្នាទាន វៀរចាកអព្រហ្ម-
 ចរិយៈ វៀរចាកមុសាវាទ វៀរចាកបិសុណាវាចា វៀរចាកផរុសវាចា

ព្រាហ្មណវគ្គស្ស ឯសុការីសុត្តេ កុសលារាជកថាវោ

សម្មប្បុលាថា បដិវិរតោ ហោតិ អនភិជ្ឈាលុ ហោតិ
អព្យាបន្នចិត្តោ ហោតិ សម្មាទិដ្ឋិ ហោតិ អារាជកោ
ហោតិ ញាយំ ធម្មំ កុសលំ ។ តំ កី មញ្ញ-
សិ ព្រាហ្មណ ឥធម រាជា ខត្តិយោ មុន្ទារសិត្តោ
នាណជច្ចានំ បុរិសានំ បុរិសសតំ សន្និទាតេយ្យ អា-
យន្តុ កោន្តោ យេ តត្ថ ខត្តិយកុលា ព្រាហ្មណកុលា
រាជញ្ញកុលា ឧប្បន្នា សាកស្ស វា សាលស្ស វា
សលទ្បស្ស វា ចន្ទនស្ស វា បទុមកស្ស វា ឧត្ត-
រារណី អាទាយ អក្កិ អភិទិព្វត្តេន្តុ តេដោ ចាតុ-
កកោន្តុ អាយន្តុ បន កោន្តោ យេ ច តត្ថ ចណ្ណា-
លកុលា នេសាទកុលា វេណុកុលា រថការកុលា
បុក្កសកុលា ឧប្បន្នា សាទានទោណិយា វា សូ-
ករទោណិយា វា រជកទោណិយា វា ឯលណ្ណាក-
ដ្ឋស្ស វា ឧត្តរារណី អាទាយ អក្កិ អភិទិព្វត្តេន្តុ
តេដោ ចាតុកកោន្តុតិ ។ តំ កី មញ្ញសិ ព្រាហ្មណ

ព្រាហ្មណវគ្គ ឯសុការីសូត្រ ភាពនៃបុគ្គលត្រេកអរនឹងកុសលធម៌

វៀរចាកសម្បជ្ឈលាបៈ មិនមានអភិជ្ឈា មិនមានចិត្តព្យាបាទ ជា
សម្មាទិដ្ឋិ ជាបុគ្គលត្រេកអរនឹងកុសលធម៌ ដែលជាតួហេតុ ក៏ដូច
គ្នាយ៉ាងនោះដែរ ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ អ្នកយល់នូវហេតុនោះ
ថាដូចម្តេច ក្សត្រិយ៍ជាវាជាដែលបានមុទ្ធាភិសេកហើយ ក្នុងលោកនេះ
ប្រជុំពួកបុរស ១០០ នាក់ ដែលមានជាតិផ្សេង ។ គ្នាថា អ្នកដ៏ចម្រើន
ទាំងឡាយ ចូរមក បណ្តាបុរសទាំងនោះ ពួកបុរសណាដែលកើតអំពី
ខត្តិយត្រកូល អំពីព្រាហ្មណត្រកូល អំពីរាជញ្ញត្រកូល^(១) ពួកបុរសនោះ
ចូរកាន់យកនូវឈើពំនួតខាងលើ (កូនពំនួតជាវិការៈ) នៃឈើស្រាយ
ឬឈើខ្លឹម ស្រល់ ខ្លឹមចន្ទន៍ ឬឈូក ពួតបង្កាត់ភ្លើង ឲ្យភ្លើងនេះប្រាកដ
ឡើង មួយទៀត អ្នកដ៏ចម្រើនទាំងឡាយ ចូរមក បណ្តាបុរសទាំង
នោះ ពួកបុរសណា ដែលកើត អំពីត្រកូលចណ្ណាល អំពីត្រកូល
នេសាទ អំពីវេណុត្រកូល (ត្រកូលត្បាញផែង) អំពីរថការត្រកូល
(ត្រកូលអ្នកធ្វើរថ) អំពីបុក្កុសត្រកូល (ត្រកូលអ្នកកើបសំរាម) ពួក
បុរសទាំងនោះ ចូរយកឈើពំនួតខាងលើ (ជាវិការៈ) នៃស្លឹកឆ្កែឬ
ស្លឹកជ្រូក ស្លឹកជាងជ្រលក់ ឬដើមល្អុងប្រេង ពួតបង្កាត់ភ្លើង ឲ្យភ្លើង
នេះប្រាកដឡើង ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ អ្នកយល់នូវហេតុនោះថាដូចម្តេច

១ ស្តេចដែលមិនទាន់បានរាជាភិសេក ។

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណាសកំ

យោ ឯវ នុ ខោ សោ ខត្តិយកុលា ព្រាហ្មណកុលា
 រាជញ្ញកុលា ឧប្បន្នេហិ សាកស្ស វា សាលស្ស
 វា សលទ្បស្ស វា ចន្ទនស្ស វា បទុមកស្ស
 វា ឧត្តរារណី អាទាយ អត្ថិ អភិទិព្វត្តោ តេជោ
 ចាតុកតោ ស្សេវ នុ ខុស្ស អត្ថិ អច្ចិមា ចេវ
 វណ្ណិមា ច បកស្សរោ ច តេន សក្កា អត្ថិទា
 អត្ថិករណីយំ កាតុំ យោ បន សោ ចណ្ណាលកុលា
 នេសាទកុលា វេណាកុលា វេការកុលា បុក្កសកុ-
 លា ឧប្បន្នេហិ សាទានទោណិយា វា សូករទោណិយា
 វា រជកទោណិយា វា ឯលណ្ណាកដ្ឋស្ស វា ឧត្តរារណី
 អាទាយ អត្ថិ អភិទិព្វត្តោ តេជោ ចាតុកតោ ស្វាស្ស
 អត្ថិ ន ចេវ អច្ចិមា ន ច វណ្ណិមា ន ច
 បកស្សរោ ន ច តេន សក្កា អត្ថិទា អត្ថិករណីយំ
 កាតុន្តិ ។ នោ ហិទំ កោ កោតម យោមិ សោ
 កោ កោតម ខត្តិយកុលា ព្រាហ្មណកុលា រាជញ្ញ-
 កុលា ឧប្បន្នេហិ សាកស្ស វា សាលស្ស វា

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណាសកៈ

ភ្លើងណា ដែលពួកបុរសកើតអំពីខត្តិយត្រកូល អំពីព្រាហ្មណ៍ត្រកូល
អំពីរាជញ្ញត្រកូល យកពំនួតភ្លើងខាងលើ (ជាវិការៈ) នៃឈើស្រាយក្តី
ឈើខ្លឹមក្តី ដើមស្រល់ក្តី ដើមចន្ទន៍ក្តី ដើមឈូកក្រហមក្តី មកពួត
បង្កាត់ ភ្លើងក៏ឆេះប្រាកដឡើង ភ្លើងនោះមានអណ្តាតផង មានពណ៌ផង
មានពន្លឺផង គេអាចធ្វើការដែលត្រូវធ្វើដោយភ្លើង នឹងភ្លើងនោះបាន
ចំណែកភ្លើងណាដែលពួកបុរសកើតអំពីចណ្ឌាលត្រកូល នេសាទត្រកូល
វេណុត្រកូល រថការត្រកូល បុក្កុសត្រកូល យកពំនួតភ្លើងខាងលើ
(ជាវិការៈ) នៃស្លូកឆៃក្តី ស្លូកជ្រូកក្តី ស្លូកជាងជ្រលក់ក្តី ដើមល្អុងប្រេង
ក្តី មកពួតបង្កាត់ ភ្លើងក៏ឆេះប្រាកដឡើងដែរ តែភ្លើងនោះ មិនមាន
អណ្តាតផង មិនមានពណ៌ផង មិនមានពន្លឺផង គេមិនអាចធ្វើការដែល
ត្រូវធ្វើដោយភ្លើង នឹងភ្លើងនោះ បានទេឬ ។ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន
ហេតុនេះមិនមែនដូច្នោះទេ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ភ្លើងណាដែល
ពួកបុរសកើតអំពីខត្តិយត្រកូល អំពីព្រាហ្មណ៍ត្រកូល អំពីរាជញ្ញត្រកូល
យកពំនួតភ្លើងខាងលើ (ជាវិការៈ) នៃឈើស្រាយក្តី ឈើខ្លឹមក្តី

ព្រាហ្មណវគ្គស្ស ឯសុការីសុត្តេ កុសលារាជកថាវោ

សលទ្បស្ស វា ចន្ទនស្ស វា បទុមកស្ស វា
 ឧត្តារាណី អាទាយ អត្ថិ អភិទិព្វត្តោ តេជោ
 ចាតុកតោ ស្វាស្ស អត្ថិ អច្ចិមា ចេវ វណ្ណិមា ច
 បកស្សរោ ច តេន ច សក្កា អត្ថិណ អត្ថិករ-
 ណីយំ កាតុំ យោមិ សោ ចណ្ណាលកុលា នេសា-
 ទកុលា វេណុកុលា វេការកុលា បុក្កុសកុលា
 ឧប្បន្នេហិ សាទានទោណិយា វា សូករទោណិយា
 វា រជកទោណិយា វា វលណ្ណាកដ្ឋស្ស វា ឧត្តារាណី
 អាទាយ អត្ថិ អភិទិព្វត្តោ តេជោ ចាតុកតោ សោ-
 មិស្ស អត្ថិ អច្ចិមា ចេវ វណ្ណិមា ច បកស្សរោ
 ច តេនមិ ច សក្កា អត្ថិណ អត្ថិករណីយំ កាតុំ
 សព្វោមិ ហិ កោ កោតម អត្ថិ អច្ចិមា ចេវ វណ្ណិមា
 ច បកស្សរោ ច សព្វេនមិ ច សក្កា អត្ថិណ
 អត្ថិករណីយំ កាតុន្តិ ។

ប្រាហ្មណវគ្គ ឯសុការីសូត្រ ភាពនៃបុគ្គលត្រេកអរនឹងកុសលធម៌

ដើមស្រល់ក្តី ដើមចន្ទន៍ក្តី ឬដើមឈូកក្រហមក្តី មកពួតបង្កាត់ ភ្លើង
ក៏ឆេះប្រាកដឡើង ភ្លើងនោះ មានអណ្តាតផង មានពណ៌ផង មាន
ពន្លឺផង គេអាចធ្វើការដែលត្រូវធ្វើដោយភ្លើង នឹងភ្លើងនោះក៏បាន
ចំណែកភ្លើងណា ដែលពួកបុរសកើតអំពីចណ្ណាលត្រកូល អំពីនេសាទ-
ត្រកូល អំពីវេណុត្រកូល អំពីរថការត្រកូល អំពីបុក្កុសត្រកូល
កាន់យកនូវពិន្ទុតភ្លើងខាងលើ (ជាវិការៈ) នៃស្លូកឆ្នៃក្តី ស្លូកជ្រូកក្តី
ស្លូកជាងជ្រូកក្តី ដើមល្អុងប្រេងក្តី មកពួតបង្កាត់ ភ្លើងក៏ឆេះប្រាកដ
ឡើង ភ្លើងនោះសោត ក៏មានអណ្តាតដូចគ្នា មានពណ៌ដូចគ្នា
មានពន្លឺដូចគ្នាដែរ ទាំងគេអាចធ្វើការដែលត្រូវធ្វើដោយភ្លើង នឹង
ភ្លើងនោះក៏បាន បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ដ្បិតភ្លើងទាំងអស់ សុទ្ធ
តែមានអណ្តាតផង មានពណ៌ផង មានពន្លឺផង ទាំងគេអាចធ្វើការដែល
ត្រូវធ្វើដោយភ្លើង នឹងភ្លើងនោះបាន ទាំងអស់ ។

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណាសកំ

[៨៧]   ឯវមេវ   ខោ   ព្រាហ្មណ   ខត្តិយកុលា
 ចេមិ   អការស្នា   អនការិយំ   បព្វជិតោ   ហោតិ   សោ
 ច   តថាគតប្បវេទិតំ   ធម្មវិនយំ   អាគម្ម   ចាលាភិចាតា
 បដិវិតោ   ហោតិ   អទិន្នាទាទា   បដិវិតោ   ហោតិ
 អព្រហ្មចរិយា   បដិវិតោ   ហោតិ   មុសាវាទា   បដិវិតោ
 ហោតិ   បិសុណាយ   វាចាយ   បដិវិតោ   ហោតិ
 ធរុសាយ   វាចាយ   បដិវិតោ   ហោតិ   សម្មប្បលាទា
 បដិវិតោ   ហោតិ   អនភិជ្ឈាលុ   ហោតិ   អព្យាបន្ន-
 ចិត្តោ   ហោតិ   សម្មាទិដ្ឋិ   ហោតិ   អារាជកោ
 ហោតិ   ញាយំ   ធម្មំ   កុសលំ   ។   ព្រាហ្ម-
 ណកុលា   ចេមិ   ព្រាហ្មណ...   វេស្សកុលា   ចេមិ
 ព្រាហ្មណ...   សុទ្ធកុលា   ចេមិ   ព្រាហ្មណ   អការស្នា
 អនការិយំ   បព្វជិតោ   ហោតិ   សោ   ច   តថាគតប្បវេទិតំ
 ធម្មវិនយំ   អាគម្ម   ចាលាភិចាតា   បដិវិតោ   ហោតិ

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណាសកៈ

[៨៧] ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ បើកុលបុត្រចេញចាកផ្ទះ អំពីខត្តិយ-
ត្រកូលហើយចូលទៅកាន់ផ្ទះ កុលបុត្រនោះបានអាស្រ័យធម៌វិន័យដែល
តថាគតបានសំដែងហើយ ជាបុគ្គលវៀរចាកបាណាតិបាត វៀរចាក
អទិន្នាទាន វៀរចាកអព្រហ្មចរិយៈ វៀរចាកមុសាវាទ វៀរចាកបិសុណា-
វាចា វៀរចាកផុសវាចា វៀរចាកសម្មប្បលាបៈ មិនមានអភិជ្ឈា
មិនមានចិត្តព្យាបាទ ជាសម្មាទិដ្ឋិ ជាអ្នកត្រេកអរនឹងកុសលធម៌
ដែលជាតួហេតុ ។ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ បើកុលបុត្រ ចេញចាកផ្ទះ
អំពីព្រាហ្មណត្រកូល... ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ បើកុលបុត្រ ចេញចាកផ្ទះ
អំពីវេស្សត្រកូល... ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ បើកុលបុត្រ ចេញចាកផ្ទះអំពីសុទ្ធ-
ត្រកូល ហើយចូលទៅកាន់ផ្ទះ កុលបុត្រនោះឯង បានអាស្រ័យធម៌
វិន័យ ដែលតថាគតបានសំដែងហើយ ជាបុគ្គលវៀរចាកបាណាតិបាត

ព្រាហ្មណវគ្គស្ស ឯសុការីសុត្តេ កុសលារាជកថាវេ

អទិដ្ឋាទាណា បដិវិរតោ ហោតិ អព្រហ្មចរិយា បដិវិរតោ
 ហោតិ មុសាវាទា បដិវិរតោ ហោតិ បិសុណាយ
 វាចាយ បដិវិរតោ ហោតិ ធរុសាយ វាចាយ
 បដិវិរតោ ហោតិ សម្មប្បលាទា បដិវិរតោ ហោតិ
 អនកិដ្ឋាលុ ហោតិ អព្យាបន្នចិត្តោ ហោតិ សម្មាទិដ្ឋិ
 ហោតិ អាវាជកោ ហោតិ ញាយំ ធម្មំ
 កុសលន្តិ ។

[៨៨] ឯវំ រុត្តេ ឯសុការី ព្រាហ្មណោ ភកវន្តំ
 ឯតទរោច អភិក្កន្តំ កោ កោតម ។ បេ ។ ខ-
 ចាសកំ មំ ភវំ កោតមោ ជាវេតុ អដ្ឋតក្កេ ចាលុវាបេតំ
 សរណាដ្ឋតន្តិ ។

ឯសុការីសុត្តំ ឆដ្ឋំ និដ្ឋិតំ ។

ព្រាហ្មណ៍វគ្គ ឯសុការីសូត្រ ភាពនៃបុគ្គលត្រេកអរនឹងកុសលធម៌

វៀរចាកអទិន្នាទាន វៀរចាកអព្រហ្មចរិយៈ វៀរចាកមុសាវាទ វៀរចាក
បិសុណាវាចា វៀរចាកផរុសវាចា វៀរចាកសម្មប្បលាបៈ មិនមាន
អភិជ្ឈា មិនមានចិត្តព្យាបាទ ជាសម្មាទិដ្ឋិ ជាអ្នកត្រេកអរនឹងកុសល-
ធម៌ ដែលជាតួហេតុ ក៏ដូចគ្នានឹងរឿងបង្កាត់ភ្លើងយ៉ាងនោះដែរ ។

[៨៨] កាលបើព្រះសព្វញ្ញ ទ្រង់ត្រាស់យ៉ាងនេះហើយ ឯសុការី-
ព្រាហ្មណ៍ បានក្រាបទូលព្រះមានព្រះភាគយ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះ
គោតមដ៏ចម្រើន ភ្លឺច្បាស់ណាស់ ។ បេ ។ តាំងពីថ្ងៃនេះតទៅ សូម
ព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ទ្រង់ជ្រាបនូវខ្ញុំព្រះអង្គថាជាឧបាសក អ្នកដល់នូវ
សរណគមន៍ ស្មើដោយជីវិត ។

ចប់ ឯសុការីសូត្រ ទី ៦ ។

សត្តមំ ធនញ្ញានិសុត្តំ^(១)

[៨៩] ឯវម្មេ សុតំ ។ ឯកំ សមយំ ភក្កវា
 រាជគហេ វិហារតិ វេឡុវនេ កលន្ទកនិវាមេ ។ តេន
 ខោ បន សមយេន អាយស្មា សារីបុត្តោ ទក្ខិ-
 ណាតិវិស្មី ចារិកញ្ចរតិ មហាតា ភិក្ខុសង្ឃេន សទ្ធិ ។
 អថខោ អញ្ញតរោ ភិក្ខុ រាជគហេ វស្សំ វុត្តោ
 យេន ទក្ខិណាតិវិ យេនាយស្មា សារីបុត្តោ តេនុ-
 បសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា អាយស្មតា សារីបុត្តេន សទ្ធិ
 សម្មោទិ សម្មោទនីយំ កងំ សារាណីយំ វីតិសារេត្វា
 ឯកមន្តំ និសីទិ ។

[៩០] ឯកមន្តំ និសិទ្ធិំ ខោ តំ ភិក្ខុំ អា-
 យស្មា សារីបុត្តោ ឯតទរោច កច្ចារុសោ ភក្កវា
 អរោតោ ច ពលវា ចាតិ ។ អរោតោ ចារុសោ
 ភក្កវា ពលវា ចាតិ ។ កច្ចិ បដារុសោ
 ភិក្ខុសង្ឃោ អរោតោ ច ពលវា ចាតិ ។

១ ឱ. ធនញ្ញានិសុត្តំ ។ ២ ម. ធនញ្ញានីសុត្តំ ។

ធនញ្ញានិស្សត្រ ទី ៧

[៨៧] ខ្ញុំបានស្តាប់មកយ៉ាងនេះ ។ សម័យមួយ ព្រះមាន
ព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុងវត្តវេឡុវ៉ែន ជាកលន្ទកនិវាបស្ថាន ទៀប
ក្រុងរាជគ្រឹះ ។ សម័យនោះឯង ព្រះសារីបុត្រមានអាយុ ត្រាច់
ទៅកាន់ចារិក ក្នុងទក្ខិណាគិរិជនបទ ជាមួយនឹងភិក្ខុសង្ឃច្រើនរូប ។
គ្រានោះ មានភិក្ខុមួយរូបនៅចាំវស្សាក្នុងក្រុងរាជគ្រឹះ រួចហើយក៏ចូល
ទៅរកព្រះសារីបុត្រមានអាយុ ឯទក្ខិណាគិរិជនបទ លុះចូលទៅដល់
ហើយ ក៏និយាយរាក់ទាក់ជាមួយនឹងព្រះសារីបុត្រមានអាយុ លុះបញ្ចប់
ពាក្យដែលគួររាក់ទាក់និងគួររីករាយហើយ ក៏អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។

[៨៨] ព្រះសារីបុត្រមានអាយុ បានសួរភិក្ខុនោះ ដែលអង្គុយ
ក្នុងទីដ៏សមគួរយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អារុសោ ព្រះមានព្រះភាគ មិន
មានអាពាធ ទាំងមានព្រះកាយពលទេប្ប ។ ម្ចាស់អារុសោ ព្រះមាន
ព្រះភាគមិនមានអាពាធ ទាំងមានព្រះកាយពលទេ ។ ម្ចាស់
អារុសោ ចំណែកខាងភិក្ខុសង្ឃ មិនមានរោគ ទាំងមានកម្លាំងទេប្ប ។

ព្រាហ្មណវគ្គស្ស ធនញ្ញានិសុត្តេ ធនញ្ញានិបុត្តិបុច្ឆនំ

ភិក្ខុសង្ឃេវមិ ខោ អារុសោ អរោតោ ច ពលវា ចាតិ ។

ឯត្ថ អារុសោ តណ្ហាលចាលទ្វារាយំ ធនញ្ញានិ ធាម

ព្រាហ្មណោ អត្ថិ កទ្ធារុសោ ធនញ្ញានិ^(១) ព្រាហ្ម-

ណោ អរោតោ ច ពលវា ចាតិ ។ ធនញ្ញានិមិ

ខោ អារុសោ ព្រាហ្មណោ អរោតោ ច ពលវា

ចាតិ ។ កច្ចិ បនារុសោ ធនញ្ញានិ ព្រាហ្មណោ

អប្បមត្តោតិ ។ កុតោ^(២) នោ អារុសោ ធនញ្ញានិស្ស

ព្រាហ្មណស្ស អប្បមាទោ ធនញ្ញានិ អារុសោ

ព្រាហ្មណោ រាជានំ និស្សាយ ព្រាហ្មណាគហបតិកោ

វិលុម្បតិ ព្រាហ្មណាគហបតិកោ និស្សាយ រាជានំ

វិលុម្បតិ យាមិស្ស ភិរិយា សទ្ធា សទ្ធា កុលា

អាជីតា សាមិ^(៣) កាលកតា អញ្ញស្ស ភិរិយា

១ ឱ. ម. ឯត្ថន្តរេ នាមាតិ ទិស្សតិ ។ ២ ម. កុតោ បនារុសោ ។ ៣ ឱ. សាមិស្ស ។

ព្រាហ្មណ៍វគ្គ ធនញ្ញានិស្សត្រ ការសួរដំណឹងធនញ្ញានិព្រាហ្មណ៍

ម្នាលអារុសោ ភិក្ខុសង្ឃ មិនមានរោគ ទាំងមានកម្លាំង ដែរ ។

ម្នាលអារុសោ ក្នុងស្រុកតណ្ហាលបាលទ្វារា^(១) ក្នុងក្រុងរាជគ្រឹះនុ៎ះ មាន
 ព្រាហ្មណ៍ឈ្មោះធនញ្ញានិ ម្នាលអារុសោ ធនញ្ញានិព្រាហ្មណ៍ (នោះ)
 មិនមានរោគ ទាំងមានកម្លាំង ដែរឬ ។ ម្នាលអារុសោ ឯធនញ្ញានិ-
 ព្រាហ្មណ៍មិនមានរោគ ទាំងមានកម្លាំង ដែរ ។ ម្នាលអារុសោ
 ចុះធនញ្ញានិព្រាហ្មណ៍ មិនប្រហែសធ្វេសទេឬ ។ ម្នាលអារុសោ
 សេចក្តីមិនធ្វេសប្រហែល របស់ធនញ្ញានិព្រាហ្មណ៍ មានពីណា ម្នាល
 អារុសោ ព្រោះធនញ្ញានិព្រាហ្មណ៍ អាងព្រះរាជាក៏រឹបជាន់ពួកព្រាហ្មណ៍
 និងគហបតី អាងពួកព្រាហ្មណ៍និងគហបតី ក៏បោកប្រាស់ព្រះរាជា
 ឯភរិយារបស់គាត់ មានសទ្ធា ដែលគាត់នាំមកអំពីត្រកូលមានសទ្ធា
 នាងនោះ ក៏ធ្វើកាលភរិយាទៅហើយ ភរិយាឯទៀត ដែលគាត់

---

១ ក្នុងអដ្ឋកថា ថា ក្នុងក្រុងរាជគ្រឹះ មានទ្វារធំៗ ៣២ មានទ្វារតូចៗ ៦៤ ។ ក្នុងទ្វារ
 ទាំងធំទាំងតូចនោះ មានទ្វារ ១ នេះ ឈ្មោះតណ្ហាលបាលទ្វារា ។

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណាសកំ

អស្សុទ្ធា អស្សុទ្ធា កុលា អាជីតាតិ ។ ទុស្សុតំ
 រតារុសោ អស្សុម្ហា យេ មយំ ធនញ្ញានី ព្រាហ្មណំ
 បមត្តំ អស្សុម្ហា អប្បេវ ឆាម មយំ កទាចិ ករហាចិ
 ធនញ្ញានិទា ព្រាហ្មណោន សទ្ធិ សមាគច្ឆេយ្យាម
 អប្បេវ ឆាម សិយា កោចិទេវ កថាសល្លាហោតិ ។
 អថខោ អាយស្មា សារីបុត្តោ ទក្ខិណាភិវិស្មី
 យថាភិរន្តំ វិហារិត្វា យេន រាជគហំ តេន ចារិកំ
 បក្កាមិ អនុបុព្វេន ចារិកញ្ចរមាទោ យេន រាជ-
 គហំ តទវសវិ ។

[៩១] តត្រិ សុទំ អាយស្មា សារីបុត្តោ រាជ-
 គហោ វិហារិតិ វេឡុវេន កលទ្ធកនិវាមេ ។ អថ-
 ខោ អាយស្មា សារីបុត្តោ បុព្វណ្ណាសមយំ និវាសេត្វា
 បត្តចីវរមាទាយ រាជគហំ ចារិសិ ។ តេន ខោ បន
 សមយេន ធនញ្ញានិ ព្រាហ្មណោ ពហិនកវេ កាវោ
 កោដ្ឋេ ទុហាបេតិ ។ អថខោ អាយស្មា សារីបុត្តោ

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណាសកៈ

នាំមកអំពីត្រកូល មិនមានសទ្ធា ក៏ជាស្រ្តីមិនមានសទ្ធា ។ ម្នាល
 អារុសោ យើងបានឮថា ធនញ្ញានិព្រាហ្មណ៍មានសេចក្តីប្រហែសធ្វេស
 ឈ្មោះថាបានឮដំណឹងមិនល្អហើយ ធ្វើដូចម្តេចហ្ន៎ យើងនឹងបានចូប
 ធនញ្ញានិព្រាហ្មណ៍ម្តងទៅអេះ ធ្វើម្តេចហ្ន៎ នឹងបាននិយាយចរចាម្តង
 ទៅអេះ ។ ទើបព្រះសារីបុត្រមានអាយុ នៅតាមសប្បាយក្នុងទក្ខិណា-
 គិរី ហើយចេញទៅកាន់ចារិកសំដៅទៅត្រង់ក្រុងរាជគ្រឹះ កាលត្រាច់
 ទៅកាន់ចារិកតាមលំដាប់ ក៏បានដល់ទៅក្រុងរាជគ្រឹះនោះ ។

[៩១] សេចក្តីដំណាលថា ព្រះសារីបុត្រមានអាយុ នៅ
 អាស្រ័យក្នុងវត្តវេឡូវ័ន ជាកលន្ទកនិវាបស្ថាន ជិតក្រុងរាជគ្រឹះនោះ ។
 គ្រានោះ ព្រះសារីបុត្រមានអាយុ ស្លៀកស្បង់ ទ្រង់បាត្រចីវរ
 ក្នុងបុព្វណ្ណសម័យ ចូលទៅកាន់ក្រុងរាជគ្រឹះ ។ ចូរសម័យនោះឯង
 ធនញ្ញានិព្រាហ្មណ៍ ឲ្យពួកមនុស្សរឹតទឹកដោះគោទាំងឡាយ ក្នុងយួង
 គោ នាខាងក្រោនគរ ។ គ្រានោះ ព្រះសារីបុត្រ មានអាយុ

ព្រាហ្មណវគ្គស្ស ធនញ្ញានិសុត្តេ ធនញ្ញានិឧបសង្កមនំ

រាជគហោ បិណ្ណាយ ចរិត្វា បច្ឆាកត្តំ បិណ្ណា-
 ចាតប្បដិក្កន្តោ យេន ធនញ្ញានិ ព្រាហ្មណោ
 តេនុបសង្កមិ ។ អន្ធិសា ខោ ធនញ្ញានិ ព្រាហ្មណោ
 អាយស្មន្តំ សារីបុត្តំ ទូរតោ វ អាកច្ឆន្តំ ទិស្វាន
 យេនាយស្មា សារីបុត្តោ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា
 អាយស្មន្តំ សារីបុត្តំ ឯតទរោច ឥតោ កោ សារីបុត្ត
 បយោ បីយតំ តាវ ភត្តស្ស កាលោ ភរិស្សតីតិ ។
 អលំ ព្រាហ្មណោ កតំ មេ អន្ធិ ភត្តកិច្ចំ អមុ-
 កស្មី មេ រុក្ខមូលេ ទិវារិហារោ ភរិស្សតិ តត្រ
 អាកច្ឆេយ្យាសីតិ ។ ឯវំ កោតិ ខោ ធនញ្ញានិ ព្រា-
 ហ្មណោ អាយស្មតោ សារីបុត្តស្ស បច្ឆស្សោសិ ។
 អថខោ ធនញ្ញានិ ព្រាហ្មណោ បច្ឆាកត្តំ ភុត្ត-
 ចាតរាសោ យេនាយស្មា សារីបុត្តោ តេនុបសង្កមិ
 ឧបសង្កមិត្វា អាយស្មតា សារីបុត្តេន សទ្ធិ
 សម្មោទិ សម្មោទនីយំ កមំ សារាណីយំ វីតិសារេត្វា
 ឯកមន្តំ និសីទិ ។

ព្រាហ្មណវគ្គ ធនញ្ញានិស្សត្រ ការចូលទៅរកធនញ្ញានិព្រាហ្មណ៍

ចូលទៅបិណ្ឌបាតក្នុងក្រុងរាជគ្រឹះ កាលត្រឡប់ពីបិណ្ឌបាត ក្នុងពេល
 ខាងក្រោយនៃភត្ត ក៏ចូលទៅរកធនញ្ញានិព្រាហ្មណ៍ ។ ធនញ្ញានិ-
 ព្រាហ្មណ៍ បានឃើញព្រះសារីបុត្រ មានអាយុ កំពុងនិមន្តមក
 អំពីចម្ងាយ ក៏ដើរចូលទៅរកព្រះសារីបុត្រ មានអាយុ លុះចូលទៅ
 ដល់ហើយ និយាយនឹងព្រះសារីបុត្រ មានអាយុ យ៉ាងនេះថា បពិត្រ
 ព្រះសារីបុត្រដ៏ចម្រើន សូមលោកនិមន្តមកណោះបន្តិច សូមព្រះសារីបុត្រ
 ធាន់ទឹកដោះសិន ទម្រាំដល់ភត្តកាល ។ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ កុំឡើយ
 ថ្ងៃនេះ អាត្មាធ្វើភត្តកិច្ចរួចហើយ អាត្មានឹងទៅនៅសម្រាកក្នុងវេលាថ្ងៃ
 ឯម្លប់ឈើឯណោះ អ្នកត្រូវមកក្នុងទីនោះ ។ ឯធនញ្ញានិព្រាហ្មណ៍
 ក៏ទទួលស្តាប់ព្រះសារីបុត្រមានអាយុថា ករុណា លោកដ៏ចម្រើន ។
 ពេលនោះ ធនញ្ញានិព្រាហ្មណ៍ បរិភោគក្នុងវេលាព្រឹករួចហើយ
 ដល់ពេលជាខាងក្រោយនៃភត្ត ក៏ចូលទៅរកព្រះសារីបុត្រ មានអាយុ
 លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏រាក់ទាក់ជាមួយព្រះសារីបុត្រ មានអាយុ
 លុះបញ្ចប់ពាក្យគួររាក់ទាក់និងគួររលឹកហើយ ក៏អង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណាសកំ

[៩២] ឯកមន្តំ និសិទ្ធិំ ខោ ជនញ្ញានិ ព្រាហ្មណំ
 អាយស្មា សារីបុត្តោ ឯតទរោច កច្ចិសិ ជនញ្ញានិ
 អប្បមត្តោតិ ។ កុតោ កោ សារីបុត្ត អម្ពាភំ
 អប្បមាទោ យេសន្នោ មាតាបិតរោ ទោសេតព្វា
 បុត្តទារោ ទោសេតព្វោ ទាសកម្មករទោវិសំ
 ទោសេតព្វំ មិត្តាមច្ចានំ មិត្តាមច្ចករណីយំ កាតព្វំ
 ញាតិសាលោហិតានំ ញាតិសាលោហិតករណីយំ
 កាតព្វំ អតិថីនំ អតិថិករណីយំ កាតព្វំ បុព្វបេតានំ
 បុព្វបេតករណីយំ កាតព្វំ ទេវតានំ ទេវតាករណីយំ
 កាតព្វំ រញ្ជោ រាជករណីយំ កាតព្វំ អយម្មិ
 កាយោ បិណោតព្វោ ព្រហ្មោតព្វោតិ ។

[៩៣] តំ កី មញ្ញុសិ ជនញ្ញានិ ឥនេកច្ចោ
 មាតាបិត្វនំ ហេតុ អធម្មចារី វិសមចារី អស្ស តមេ-
 នំ អធម្មចរិយវិសមចរិយាហេតុ^(១) និរយំ និរយ-
 ចាលា ឧបកឡេយ្យំ លកេយ្យ ទុ ខោ សោ

---

១ ឱ. ម. អធម្មចរិយាវិសមចរិយាហេតុ ។

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណាសកៈ

[៩២] ព្រះសារីបុត្រមានអាយុ បាននិយាយនឹងធនញ្ញានិ-
 ព្រាហ្មណ៍ ដែលអង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់ធនញ្ញានិ
 អ្នកជាបុគ្គលមិនប្រហែសធ្វេសទេឬ ។ បពិត្រព្រះសារីបុត្រ ដ៏ចម្រើន
 សេចក្តីមិនប្រហែសធ្វេសរបស់យើង នឹងមានមកពីណា ព្រោះយើងត្រូវ
 ចិញ្ចឹមមាតាបិតា ត្រូវចិញ្ចឹមកូនប្រពន្ធ ត្រូវចិញ្ចឹមខ្ញុំនិងបុរសអ្នកធ្វើការ
 ត្រូវធ្វើកិច្ចរបស់មិត្តអាមាត្យ ដល់ពួកមិត្តអាមាត្យ ត្រូវធ្វើកិច្ចរបស់
 ញាតិសាលោហិត ដល់ពួកញាតិសាលោហិត ត្រូវធ្វើកិច្ចរបស់ភ្ញៀវ
 ដល់ពួកភ្ញៀវ ត្រូវធ្វើកិច្ចរបស់បុព្វបេត ដល់ពួកបុព្វបេត ត្រូវធ្វើកិច្ច
 របស់ទេវតា ដល់ពួកទេវតា ត្រូវធ្វើរាជកិច្ចដល់ព្រះរាជា សូម្បីកាយ
 នេះ យើងក៏ត្រូវចិញ្ចឹមឲ្យធាត់ដ៏ចម្រើន ។

[៩៣] ម្ចាស់ធនញ្ញានិ អ្នកយល់សេចក្តីនោះដូចម្តេច បុគ្គលពួក
 ខ្លះក្នុងលោកនេះ ប្រព្រឹត្តខុសគន្លងធម៌^(១) ប្រព្រឹត្តមិនស្មើ ព្រោះហេតុ
 មាតាបិតា ពួកនិរយបាល ទង់ទាញបុគ្គលនោះទៅទម្លាក់ក្នុងនរក ព្រោះ
 ហេតុតែការប្រព្រឹត្តខុសធម៌ ប្រព្រឹត្តមិនស្មើ តើបុគ្គលនោះគួរអង្វរថា

---

១ សំដៅយកមនុស្សទ្រុស្តសីល ៥ ឬទ្រុស្តសីល ១០ ។ អដ្ឋកថា ។

ព្រាហ្មណ៍វគ្គស្ស ធនញ្ញានិសុត្តេ អធម្មចរិយវិសមចរិយា

អហំ ខោ មាតាបិត្តុនំ ហេតុ អធម្មចារី វិសមចារី
អហោសី មា មំ និរយំ និរយចាលាតិ មាតាបិតរោ
វា បនស្ស លកេយ្យំ ឯសោ ខោ អម្ពាភំ ហេតុ
អធម្មចារី វិសមចារី អហោសិ មា នំ និរយំ
និរយចាលាតិ ។ ឆោ ហិទំ កោ សារីបុត្ត
អថខោ នំ វិកទ្ធកុំយេវ និរយេ និរយចាលា
បក្ខិមេយ្យំ ។
[៩៤] តំ កី មញ្ញាសិ ធនញ្ញានិ ឥនេកេច្ឆោ
បុត្តនារស្ស ហេតុ អធម្មចារី វិសមចារី អស្ស
តមេនំ អធម្មចរិយវិសមចរិយាហេតុ និរយំ និរយ-
ចាលា ឧបកខ្មេយ្យំ លកេយ្យ នុ ខោ សោ
អហំ ខោ បុត្តនារស្ស ហេតុ អធម្មចារី
វិសមចារី អហោសី មា មំ និរយំ និរយចា-
លាតិ បុត្តនារោ វា បនស្ស លកេយ្យ
ឯសោ ខោ អម្ពាភំ ហេតុ អធម្មចារី វិសមចារី
អហោសិ មា នំ និរយំ និរយចាលាតិ ។

ព្រាហ្មណវគ្គ ធនញ្ញានិស្សត្រ ការប្រព្រឹត្តខុសធម៌និងការប្រព្រឹត្តមិនស្មើ

ខ្ញុំបានជាអ្នកប្រព្រឹត្តខុសធម៌ ប្រព្រឹត្តមិនស្មើ ព្រោះហេតុមាតាបិតា
សូមកុំឲ្យពួកនិរយបាល ទង់ទាញខ្ញុំទៅនរកឡើយ ដូច្នោះបានដែរឬ ឬក៏
មាតាបិតា អង្វរដើម្បីអ្នកនោះថា កូននោះបានជាប្រព្រឹត្តខុសធម៌ ប្រព្រឹត្ត
មិនស្មើ ព្រោះហេតុយើងទាំងឡាយ សូមកុំឲ្យពួកនិរយបាលនាំយក
វាទៅទម្លាក់ក្នុងនរកឡើយ ដូច្នោះបានដែរឬ ។ បពិត្រព្រះសារីបុត្រ
ដ៏ចម្រើន ដំណើរនេះ មិនបានជាដាច់ខាត បើទុកយ៉ាងនោះ ក៏ពួក
និរយបាលនៅតែទម្លាក់បុគ្គលកំពុងកន្ទក់កន្ទេញនោះទៅក្នុងនរកពុំខាន ។

[៧២] ម្ចាស់ធនញ្ញានិ អ្នកយល់សេចក្តីនោះដូចម្តេច បុគ្គល
ពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ប្រព្រឹត្តខុសធម៌ ប្រព្រឹត្តមិនស្មើ ព្រោះហេតុ
កូនប្រពន្ធ ពួកនិរយបាលទង់ទាញបុគ្គលនុ៎ះ ទៅទម្លាក់ក្នុងនរក
ព្រោះហេតុតែការប្រព្រឹត្តខុសធម៌ ប្រព្រឹត្តមិនស្មើ អ្នកនោះគួរអង្វរថា
ខ្ញុំបានជាប្រព្រឹត្តខុសធម៌ ប្រព្រឹត្តមិនស្មើ ព្រោះហេតុតែកូនប្រពន្ធ
សូមកុំឲ្យពួកនិរយបាល ទង់ទាញខ្ញុំទៅទម្លាក់ក្នុងនរកឡើយ ដូច្នោះបាន
ដែរឬ ឬក៏កូននិងប្រពន្ធអ្នកនោះអង្វរថា អ្នកនុ៎ះបានជាប្រព្រឹត្តខុស
ធម៌ ប្រព្រឹត្តមិនស្មើ ព្រោះហេតុយើងទាំងឡាយ សូមកុំឲ្យពួកនិរយ-
បាល ទង់ទាញអ្នកនោះទៅទម្លាក់ក្នុងនរកឡើយ ដូច្នោះបានដែរឬ ។

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណាសកំ

នោ ហិទំ កោ សារីបុត្ត អថខោ ទំ វិកន្ធន្តយេវ
និរយេ និរយទាលា បក្ខិមេយ្យំ ។

[៩៥] តំ កី មញ្ញាសិ ធនញ្ញានិ ឥនេកេច្ឆោ
នាសកម្មករោវិសស្ស ហេតុ អធម្មចារី វិសមចារី
អស្ស តមេទំ អធម្មចរិយវិសមចរិយាហេតុ និរយំ
និរយទាលា ឧបកខ្ចេយ្យំ លកេយ្យ ទុ ខោ សោ
អហំ ខោ នាសកម្មករោវិសស្ស ហេតុ អធម្មចារី
វិសមចារី អហោសី មា មំ និរយំ និរយទាលាតិ
នាសកម្មករោវិសំ វា បនស្ស លកេយ្យ ឯសោ
ខោ អម្ពាភំ ហេតុ អធម្មចារី វិសមចារី អហោសី
មា ទំ និរយំ និរយទាលាតិ ។ នោ ហិទំ កោ
សារីបុត្ត អថខោ ទំ វិកន្ធន្តយេវ និរយេ និរយ-
ទាលា បក្ខិមេយ្យំ ។

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណាសកៈ

បពិត្រព្រះសារីបុត្រដ៏ចម្រើន ដំណើរនេះ មិនបានជាដាច់ខាត បើទុកជា
យ៉ាងនោះក៏គង់តែពួកនិរយបាល ទម្លាក់អ្នកដែលកំពុងកន្ទក់កន្ទេញនោះ
ទៅក្នុងនរកពុំខាន ។

[៩៥] ម្នាលធនញ្ញានិ អ្នកយល់សេចក្តីនោះដូចម្តេច បុគ្គលពួក
ខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ប្រព្រឹត្តខុសធម៌ ប្រព្រឹត្តមិនស្មើ ព្រោះហេតុទាសៈ
និងបុរសជាកម្មករ ពួកនិរយបាលទង់ទាញបុគ្គលនោះទម្លាក់ទៅក្នុងនរក
ព្រោះហេតុតែការប្រព្រឹត្តខុសធម៌ ប្រព្រឹត្តមិនស្មើ បុគ្គលនោះគួរអង្វរថា
ខ្ញុំបានជាប្រព្រឹត្តខុសធម៌ ប្រព្រឹត្តមិនស្មើ ព្រោះហេតុតែទាសៈនិងបុរស
ជាកម្មករ សូមកុំឲ្យពួកនិរយបាល ទង់ទាញខ្ញុំទៅទម្លាក់ក្នុងនរកឡើយ
ដូច្នោះបានដែរឬ ឬក៏ទាសៈនិងបុរសជាកម្មកររបស់បុគ្គលនោះគួរអង្វរថា
ចៅហ្វាយខ្ញុំនុំបានជាប្រព្រឹត្តខុសធម៌ ប្រព្រឹត្តមិនស្មើ ព្រោះហេតុតែយើង
ទាំងឡាយ សូមកុំឲ្យពួកនិរយបាល ទម្លាក់ចៅហ្វាយខ្ញុំនោះទៅក្នុងនរក
ឡើយ ដូច្នោះបានដែរឬ ។ បពិត្រព្រះសារីបុត្រដ៏ចម្រើន ដំណើរនេះ
មិនបានជាដាច់ខាត បើទុកជាយ៉ាងនោះ ពួកនិរយបាលក៏នៅតែទម្លាក់
អ្នកដែលកំពុងកន្ទក់កន្ទេញនោះទៅក្នុងនរកពុំខាន ។

ប្រាហ្មណវគ្គស្ស ធនញ្ញានិសុត្តេ អធម្មចរិយវិសមចរិយា

[៩៦]   តំ   កី   មញ្ញសិ   ធនញ្ញានិ   ឥនេកោច្ចោ
មិត្តាមច្ចានំ   ហេតុ   អធម្មចារី   វិសមចារី   អស្ស   តមេនំ
អធម្មចរិយវិសមចរិយាហេតុ   និរយំ   និរយទាលា   ខ-
បកខ្មេយ្យំ   លកេយ្យ   នុ   ខោ   សោ   អហំ   ខោ
មិត្តាមច្ចានំ   ហេតុ   អធម្មចារី   វិសមចារី   អហោសី
មា   មំ   និរយំ   និរយទាលាតិ   មិត្តាមច្ចា   វា   បនស្ស
លកេយ្យំ   ឯសោ   ខោ   អម្ពាតំ   ហេតុ   អធម្មចារី   វិស-
មចារី   អហោសិ   មា   នំ   និរយំ   និរយទាលាតិ   ។
នោ   ហិទំ   កោ   សារីបុត្ត   អថខោ   នំ   វិកេន្ធន្តំយេវ
និរយេ   និរយទាលា   បក្ខិមេយ្យំ   ។

ព្រាហ្មណ៍វគ្គ ធនញ្ញានិស្សត្រ ការប្រព្រឹត្តខុសធម៌និងការប្រព្រឹត្តមិនស្មើ

[៩៦] ម្ចាស់ធនញ្ញានិ អ្នកយល់សេចក្តីនោះដូចម្តេច បុគ្គល

ពួកខ្លះក្នុងលោកនេះ ប្រព្រឹត្តខុសធម៌ ប្រព្រឹត្តមិនស្មើ ព្រោះហេតុ

មិត្រអាមាត្យទាំងឡាយ ពួកនិរយបាលទង់ទាញបុគ្គលនោះទម្លាក់ទៅក្នុង

នរក ព្រោះហេតុតែការប្រព្រឹត្តខុសធម៌ ប្រព្រឹត្តមិនស្មើ បុគ្គលនោះគួរ

អង្វរថា ខ្ញុំបានជាប្រព្រឹត្តខុសធម៌ ប្រព្រឹត្តមិនស្មើ ព្រោះហេតុមិត្រ

អាមាត្យទាំងឡាយ សូមកុំឲ្យពួកនិរយបាល ទម្លាក់ខ្ញុំទៅក្នុងនរកឡើយ

យ៉ាងនេះបានដែរឬ ឬក៏ពួកមិត្រអាមាត្យរបស់បុគ្គលនោះគួរអង្វរថា អ្នក

នុ៎ះបានជាប្រព្រឹត្តខុសធម៌ ប្រព្រឹត្តមិនស្មើ ព្រោះហេតុយើងទាំងឡាយ

សូមកុំឲ្យពួកនិរយបាលទម្លាក់អ្នកនោះទៅក្នុងនរកឡើយ យ៉ាងនេះបាន

ដែរឬ ។ បពិត្រព្រះសារីបុត្រដ៏ចម្រើន ដំណើរនេះ មិនបានជាដាច់ខាត

បើទុកជាយ៉ាងនោះ ពួកនិរយបាលក៏នៅតែទម្លាក់អ្នកដែលកំពុងកន្ទក់

កន្ទេញនោះទៅក្នុងនរកពុំខាន ។

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណាសកំ

[៩៧]   តំ   កី   មញ្ញាសិ   ធនញ្ញានិ   ឥនេកោ

ញាតិសាលោហិតានំ   ហេតុ   អធម្មចារី   វិសមចារី

អស្ស   តមេនំ   អធម្មចរិយវិសមចរិយាហេតុ   និរយំ

និរយទាលា   ឧបកខ្ស្រយ្យំ   លកេយ្យ   នុ   ខោ   សោ

អហំ   ខោ   ញាតិសាលោហិតានំ   ហេតុ   អធម្មចារី

វិសមចារី   អហោសី   មា   មំ   និរយំ   និរយទាលាតិ

ញាតិសាលោហិតា   វា   បនស្ស   លកេយ្យំ   ឯសោ

ខោ   អម្ពាភំ   ហេតុ   អធម្មចារី   វិសមចារី   អហោសិ

មា   នំ   និរយំ   និរយទាលាតិ   ។   នោ   ហិទំ   កោ

សារីបុត្ត   អថខោ   នំ   វិកេន្តន្តុយេវ   និរយេ   និរយទាលា

បក្ខិមេយ្យំ   ។

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណាសកៈ

[៩៧] ម្នាលធនញ្ញានិ អ្នកយល់សេចក្តីនោះដូចម្តេច បុគ្គល
 ពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ប្រព្រឹត្តខុសធម៌ ប្រព្រឹត្តមិនស្មើ ព្រោះហេតុ
 ញាតិសាលោហិតទាំងឡាយ ពួកនិរយបាលទង់ទាញអ្នកនោះទម្លាក់ទៅ
 ក្នុងនរក ព្រោះហេតុតែការប្រព្រឹត្តខុសធម៌ ប្រព្រឹត្តមិនស្មើ អ្នកនោះ
 គួរអង្វរថា ខ្ញុំបានជាប្រព្រឹត្តខុសធម៌ ប្រព្រឹត្តមិនស្មើ ព្រោះហេតុ
 ញាតិសាលោហិតទាំងឡាយ សូមកុំឲ្យពួកនិរយបាល ទម្លាក់ខ្ញុំក្នុង
 នរកឡើយ ដូច្នោះបានដែរឬ ឬក៏ពួកញាតិសាលោហិតរបស់អ្នកនោះគួរ
 អង្វរថា អ្នកនុំបានជាប្រព្រឹត្តខុសធម៌ ប្រព្រឹត្តមិនស្មើ ព្រោះ
 ហេតុតែយើងទាំងឡាយ សូមកុំឲ្យពួកនិរយបាល ទម្លាក់អ្នកនុំក្នុងនរក
 ឡើយ យ៉ាងនេះបានដែរឬ ។ បពិត្រព្រះសារីបុត្រដ៏ចម្រើន ដំណើរនេះ
 មិនបានជាដាច់ខាត បើទុកយ៉ាងនោះ ក៏គង់តែពួកនិរយបាលទម្លាក់អ្នក
 ដែលកំពុងកន្ទក់កន្ទេញនោះ ទៅក្នុងនរកដែរ ។

ប្រាហ្មណ៍វគ្គស្ស ធនញ្ញានិស្សត្តេ អធម្មចរិយវិសមចរិយា

[៩៨]   តំ   កី   មញ្ញសិ   ធនញ្ញានិ   ឥនេកោច្ចោ
អតិថីនំ   ហេតុ   អធម្មចារី   វិសមចារី   អស្ស   តមេនំ
អធម្មចារី   វិសមចារី   អស្ស   តមេនំ   អធម្មចរិយវិស-
មចរិយាហេតុ   និរយំ   និរយទាលា   ឧបកខ្សៀយ្យំ
លកេយ្យ   នុ   ខោ   សោ   អហំ   ខោ   អតិថីនំ   ហេតុ
អធម្មចារី   វិសមចារី   អហោសី   មា   មំ   និរយំ   និរ-
យទាលាតិ   អតិថិនោ   វា   បនស្ស   លកេយ្យំ   ឯសោ
ខោ   អម្ពាភំ   ហេតុ   អធម្មចារី   វិសមចារី   អហោសិ
មា   នំ   និរយំ   និរយទាលាតិ   ។   នោ   ហិទំ   កោ
សារីបុត្ត   អថខោ   នំ   វិកេន្ធន្តំយេវ   និរយេ   និរយទាលា
បក្ខិមេយ្យំ   ។

[៩៩]   តំ   កី   មញ្ញសិ   ធនញ្ញានិ   ឥនេកោច្ចោ
បុព្វបេតានំ   ហេតុ   អធម្មចារី   វិសមចារី   អស្ស
តមេនំ   អធម្មចរិយវិសមចរិយាហេតុ   និរយំ   និរយ-
ទាលា   ឧបកខ្សៀយ្យំ   លកេយ្យ   នុ   ខោ   សោ

ព្រាហ្មណ៍វគ្គ ធនញ្ញានិស្សត្រ ការប្រព្រឹត្តខុសធម៌និងការប្រព្រឹត្តមិនស្មើ

[៩៨] ម្ចាស់ធនញ្ញានិ អ្នកយល់សេចក្តីនោះដូចម្តេច បុគ្គលពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ប្រព្រឹត្តខុសធម៌ ប្រព្រឹត្តមិនស្មើ ព្រោះហេតុភ្លៀវទាំងឡាយ ពួកនិរយបាល ទង់ទាញអ្នកនោះទៅទម្លាក់ក្នុងនរក ព្រោះហេតុតែការប្រព្រឹត្តខុសធម៌ ប្រព្រឹត្តមិនស្មើ អ្នកនោះគួរអង្វរថា ខ្ញុំបានជាប្រព្រឹត្តខុសធម៌ ប្រព្រឹត្តមិនស្មើ ព្រោះហេតុតែភ្លៀវទាំងឡាយ សូមកុំឲ្យពួកនិរយបាលទម្លាក់ខ្ញុំទៅក្នុងនរកឡើយ ដូច្នេះបានដែរឬ ឬក៏ពួកភ្លៀវរបស់អ្នកនោះគួរអង្វរថា អ្នកនុំ៖ឯងបានជាប្រព្រឹត្តខុសធម៌ ប្រព្រឹត្តមិនស្មើ ព្រោះហេតុតែយើងទាំងឡាយ សូមកុំឲ្យពួកនិរយបាលទម្លាក់អ្នកនោះទៅក្នុងនរកឡើយ ដូច្នេះបានដែរឬ ។ បពិត្រព្រះសារីបុត្រ ដ៏ចម្រើន ដំណើរនេះ មិនបានជាដាច់ខាត បើទុកជាយ៉ាងនោះ ពួកនិរយបាលក៏នៅតែទម្លាក់អ្នកដែលកំពុងកន្ទក់កន្ទេញនោះទៅក្នុងនរកពុំខាន ។

[៩៩] ម្ចាស់ធនញ្ញានិ អ្នកយល់សេចក្តីនោះដូចម្តេច បុគ្គលពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ប្រព្រឹត្តខុសធម៌ ប្រព្រឹត្តមិនស្មើ ព្រោះហេតុបុព្វបេតៈទាំងឡាយ ពួកនិរយបាល ទង់ទាញមនុស្សនោះទម្លាក់ទៅក្នុងនរក ព្រោះហេតុតែការប្រព្រឹត្តខុសធម៌ ប្រព្រឹត្តមិនស្មើ បុគ្គលនោះគួរអង្វរថា

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណាសកំ

អហំ ខោ បុព្វបេតានំ ហេតុ អធម្មចារី វិសមចារី
 អហោសី មា មំ និរយំ និរយចាលាតិ បុព្វបេតា វា
 បនស្ស លកេយ្យំ ឯសោ ខោ អម្ពាភំ ហេតុ
 អធម្មចារី វិសមចារី អហោសិ មា នំ និរយំ
 និរយចាលាតិ ។ ដោ ហិទំ កោ សារីបុត្ត អថខោ
 នំ វិកេន្ធន្តំយេវ និរយេ និរយចាលា បក្ខិបេយ្យំ ។
 [១០០] តំ កី មញ្ញសិ ធនញ្ញានិ ឥនេកេច្ឆោ
 ទេវតានំ ហេតុ អធម្មចារី វិសមចារី អស្ស តមេនំ
 អធម្មចរិយវិសមចរិយាហេតុ និរយំ និរយចាលា
 ឧបកខ្មៀយ្យំ លកេយ្យ នុ ខោ សោ អហំ ខោ
 ទេវតានំ ហេតុ អធម្មចារី វិសមចារី អហោសី មា
 មំ និរយំ និរយចាលាតិ ទេវតា វា បនស្ស លកេយ្យំ
 ឯសោ ខោ អម្ពាភំ ហេតុ អធម្មចារី វិសមចារី
 អហោសិ មា នំ និរយំ និរយចាលាតិ ។

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណាសកៈ

ខ្ញុំបានជាប្រព្រឹត្តខុសធម៌ ប្រព្រឹត្តមិនស្មើ ព្រោះហេតុបុព្វបេតៈទាំងឡាយ
 សូមកុំឲ្យពួកនិរយបាលទម្លាក់ខ្ញុំទៅក្នុងនរកឡើយ ដូច្នោះបានដែរឬ ឬក៏
 ពួកបុព្វបេតៈរបស់អ្នកនោះ អង្វរថា មនុស្សនោះ បានជាប្រព្រឹត្តខុសធម៌
 ប្រព្រឹត្តមិនស្មើ ព្រោះហេតុតែយើងទាំងឡាយ សូមកុំឲ្យពួកនិរយបាល
 ទម្លាក់អ្នកនោះទៅក្នុងនរកឡើយ ដូច្នោះបានដែរឬ ។ បពិត្រព្រះសារីបុត្រ
 ដ៏ចម្រើន ដំណើរនេះ មិនបានជាដាច់ខាត បើទុកជាយ៉ាងនោះ
 ពួកនិរយបាល ក៏នៅតែទម្លាក់អ្នកដែលកំពុងកន្ទក់កន្ទេញនោះ ទៅក្នុង
 នរកដែរ ។

[១០០] ម្នាលធនញ្ញានិ អ្នកយល់សេចក្តីនោះដូចម្តេច បុគ្គល
 ពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ប្រព្រឹត្តខុសធម៌ ប្រព្រឹត្តមិនស្មើ ព្រោះហេតុ
 ទេវតាទាំងឡាយ ពួកនិរយបាល ទង់ទាញអ្នកនោះទម្លាក់ទៅក្នុងនរក
 ព្រោះហេតុតែការប្រព្រឹត្តខុសធម៌ ប្រព្រឹត្តមិនស្មើ បុគ្គលនោះគួរអង្វរថា
 ខ្ញុំបានជាប្រព្រឹត្តខុសធម៌ ប្រព្រឹត្តមិនស្មើ ព្រោះហេតុតែទេវតាទាំង-
 ឡាយ សូមកុំឲ្យពួកនិរយបាល ទម្លាក់ខ្ញុំទៅក្នុងនរកឡើយ ដូច្នោះបាន
 ដែរឬ ឬក៏ពួកទេវតារបស់អ្នកនោះ គួរអង្វរថា បុគ្គលនុ៎ះ បានជា
 ប្រព្រឹត្តខុសធម៌ ប្រព្រឹត្តមិនស្មើ ព្រោះហេតុតែយើងទាំងឡាយ សូម
 កុំឲ្យពួកនិរយបាលទម្លាក់អ្នកនោះទៅក្នុងនរកឡើយ ដូច្នោះបានដែរឬ ។

ព្រាហ្មណវគ្គស្ស ធនញ្ញានិសុត្ត ធនញ្ញានិប្បដិបុត្តា

នោ ហិទំ កោ សារីបុត្ត អថខោ នំ វិកន្ធន្តយេវ

និរយេ និរយទាលា បក្ខិបេយ្យំ ។

[១០១] តំ កី មញ្ញសិ ធនញ្ញានិ ឥនេកេច្ចោ

រញ្ញោ ហេតុ អធម្មចារី វិសមចារី អស្ស តមេនំ

អធម្មចរិយវិសមចរិយាហេតុ និរយំ និរយទាលា ឧប-

កខ្ស្រយ្យំ លកេយ្យ នុ ខោ សោ អហំ ខោ រញ្ញោ

ហេតុ អធម្មចារី វិសមចារី អហោសី មា មំ និរយំ

និរយទាលាតិ រាជា វា បនស្ស លកេយ្យ ឯសោ

ខោ អម្ពាភំ ហេតុ អធម្មចារី វិសមចារី អហោសិ

មា នំ និរយំ និរយទាលាតិ ។ នោ ហិទំ កោ

សារីបុត្ត អថខោ នំ វិកន្ធន្តយេវ និរយេ និរយទា-

លា បក្ខិបេយ្យំ ។

ព្រាហ្មណវគ្គ ធនញ្ញានិស្សត្រ ការសូតបធនញ្ញានិព្រាហ្មណ៍

បពិត្រព្រះសារីបុត្រដ៏ចម្រើន ដំណើរនេះ មិនបានជាដាច់ខាត បើទុក
យ៉ាងនោះ ពួកនិរយបាល ក៏នៅតែទម្លាក់អ្នកដែលកំពុងកន្ទក់កន្ទេញ
នោះទៅក្នុងនរកដែរ ។

[១០១] ម្ចាស់ធនញ្ញានិ អ្នកយល់សេចក្តីនោះដូចម្តេច មនុស្ស
ពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ប្រព្រឹត្តខុសធម៌ ប្រព្រឹត្តមិនស្មើ ព្រោះហេតុ
តែព្រះរាជា ពួកនិរយបាលក៏ទង់ទាញយកមនុស្សនោះ ទម្លាក់ទៅក្នុងនរក
ព្រោះហេតុតែការប្រព្រឹត្តខុសធម៌ ប្រព្រឹត្តមិនស្មើ មនុស្សនោះត្រូវបាន
ពាក្យប្រកែកថា ខ្ញុំបានជាប្រព្រឹត្តខុសធម៌ ប្រព្រឹត្តមិនស្មើ ព្រោះហេតុ
តែព្រះរាជា សូមកុំឲ្យពួកនិរយបាលទម្លាក់ខ្ញុំក្នុងនរកឡើយ ដូច្នោះដែរឬ
ឬក៏ព្រះរាជារបស់អ្នកនោះ ត្រូវបានសេចក្តីហាមប្រាមថា មនុស្សនោះ
បានជាប្រព្រឹត្តខុសធម៌ ប្រព្រឹត្តមិនស្មើ ព្រោះហេតុតែយើង សូម
កុំឲ្យពួកនិរយបាល ទម្លាក់អ្នកនោះក្នុងនរកឡើយ ដូច្នោះដែរឬ ។

បពិត្រព្រះសារីបុត្រដ៏ចម្រើន ដំណើរនេះ មិនបានជាដាច់ខាត បើទុកជា
យ៉ាងនោះ ពួកនិរយបាល ក៏នៅតែទម្លាក់អ្នកដែលកំពុងកន្ទក់កន្ទេញ
នោះទៅក្នុងនរកដែរ ។

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណាសកំ

[១០២]   តំ   កី   មញ្ញសិ   ជនញ្ញានិ   ឥនេកច្ចោ
 កាយស្ស   បិណាណាហេតុ   ព្រូហាណាហេតុ   អធម្មចារី
 វិសមចារី   អស្ស   តមេនំ   អធម្មចរិយវិសមចរិយាហេ-
 តុ   និរយំ   និរយទាណា   ឧបកខ្សៀយ្យំ   លកេយ្យ   នុ
 ខោ   សោ   អហំ   ខោ   កាយស្ស   បិណាណាហេតុ
 ព្រូហាណាហេតុ   អធម្មចារី   វិសមចារី   អហោសី   មា
 មំ   និរយំ   និរយទាណាតិ   បរេ   វា   បនស្ស   លកេយ្យំ
 ឯសោ   ខោ   កាយស្ស   បិណាណាហេតុ   ព្រូហា-
 ណាហេតុ   អធម្មចារី   វិសមចារី   អហោសិ   មា   នំ
 និរយំ   និរយទាណាតិ   ។   នោ   ហិទំ   កោ   សារីបុត្ត
 អថខោ   នំ   វិកេន្ធន្តំយេវ   និរយេ   និរយទាណា
 បក្ខិមេយ្យំ   ។

[១០៣]   តំ   កី   មញ្ញសិ   ជនញ្ញានិ   យោ
 វា   មាតាបិតុនំ   ហេតុ   អធម្មចារី   វិសមចារី
 អស្ស   យោ   វា   មាតាបិតុនំ   ហេតុ   ធម្ម-
 ចារី   សមចារី   អស្ស   កតមំ   សេយ្យោតិ   ។

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណាសកៈ

[១០២] ម្នាលធនញ្ញានិ អ្នកយល់សេចក្តីនោះដូចម្តេច មនុស្ស
 ពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ប្រព្រឹត្តខុសធម៌ ប្រព្រឹត្តមិនស្មើ ព្រោះ
 ហេតុតែចិញ្ចឹមកាយ ឲ្យធាត់ធំចម្រើន ពួកនិរយបាល ចាប់ទាញ
 មនុស្សនោះទម្លាក់ក្នុងនរក ព្រោះហេតុតែការប្រព្រឹត្តខុសធម៌ ប្រព្រឹត្ត
 មិនស្មើ មនុស្សនោះត្រូវបានសេចក្តីអង្វរថា ខ្ញុំបានជាប្រព្រឹត្តខុសធម៌
 ប្រព្រឹត្តមិនស្មើ ព្រោះហេតុតែការចិញ្ចឹមកាយឲ្យធាត់ធំចម្រើន សូមកុំ
 ឲ្យពួកនិរយបាល ទម្លាក់ខ្ញុំក្នុងនរកឡើយ ឬក៏ពួកមនុស្សឯទៀតរបស់
 អ្នកនោះ ត្រូវបានសេចក្តីជួយអង្វរថា មនុស្សនោះបានជាប្រព្រឹត្តខុស
 ធម៌ ប្រព្រឹត្តមិនស្មើ ព្រោះហេតុតែការចិញ្ចឹមកាយ ឲ្យធាត់ធំចម្រើន
 សូមកុំឲ្យពួកនិរយបាល ទម្លាក់អ្នកនោះក្នុងនរកឡើយ ដូច្នោះបានដែរឬ ។
 បពិត្រព្រះសារីបុត្រដ៏ចម្រើន ដំណើរនេះ មិនបានជាដាច់ខាត បើទុក
 យ៉ាងនោះ ពួកនិរយបាល ក៏នៅតែទម្លាក់អ្នកដែលកំពុងកន្ទក់កន្ទេញ
 នោះក្នុងនរកដែរ ។

[១០៣] ម្នាលធនញ្ញានិ អ្នកយល់សេចក្តីនោះ ដូចម្តេច
 មនុស្សដែលប្រព្រឹត្តខុសធម៌ ប្រព្រឹត្តមិនស្មើ ព្រោះហេតុមាតា
 និងបិតាទាំងឡាយក្តី មនុស្សដែលប្រព្រឹត្តត្រូវធម៌^(១) ប្រព្រឹត្តស្មើ
 ព្រោះហេតុតែមាតានិងបិតាទាំងឡាយក្តី អំពើណាប្រសើរជាង ។

---

១ អដ្ឋកថា ថាបានដល់ការងារទាំងឡាយមានកូររាស់និងជំនួញដែលប្រកដោយធម៌ជាដើម ។

ព្រាហ្មណវគ្គស្ស ធនញ្ញានិសុត្តេ ធនញ្ញានិប្បដិបុត្តា

យោ ហិ កោ សារីបុត្ត មាតាបិតុនំ ហេតុ អធម្មចារី
 វិសមចារី អស្ស ន តំ សេយ្យោ យោ ច ខោ
 កោ សារីបុត្ត មាតាបិតុនំ ហេតុ ធម្មចារី សមចារី
 អស្ស តទេវត្ត សេយ្យោ អធម្មចរិយវិសមចរិយាហិ
 កោ សារីបុត្ត ធម្មចរិយសមចរិយា សេយ្យោតិ ។
 អត្ថិ ខោ ធនញ្ញានិ អញ្ញេ សហេតុកា ធម្មិកា
 កម្មន្តា យេហិ សក្កា មាតាបិតរោ ចេវ
 ចោសេតំ ន ចាបកម្មំ កាតំ បុញ្ញញ្ច បដិបទំ
 បដិបទ្ធិតំ ។

[១០៤] តំ កី មញ្ញសិ ធនញ្ញានិ យោ វា
 បុត្តនារស្ស ហេតុ អធម្មចារី វិសមចារី អស្ស
 យោ វា បុត្តនារស្ស ហេតុ ធម្មចារី សមចារី
 អស្ស កតមំ សេយ្យោតិ ។ យោ ហិ កោ
 សារីបុត្ត បុត្តនារស្ស ហេតុ អធម្មចារី វិសមចារី

ព្រាហ្មណវគ្គ ធនញ្ញានិស្សត្រ ការសួរតបធនញ្ញានិព្រាហ្មណ៍

បពិត្រព្រះសារីបុត្រដ៏ចម្រើន មនុស្សដែលប្រព្រឹត្តខុសធម៌ ប្រព្រឹត្តមិនស្មើ
 ព្រោះហេតុមាតាបិតា អំពើនោះមិនប្រសើរទេ បពិត្រព្រះសារីបុត្រ
 ដ៏ចម្រើន មនុស្សដែលប្រព្រឹត្តត្រូវធម៌ ប្រព្រឹត្តស្មើ ព្រោះហេតុមាតាបិតា
 អំពើនោះឯង ទើបឈ្មោះថា ប្រសើរក្នុងហេតុនេះ បពិត្រព្រះសារីបុត្រ
 ដ៏ចម្រើន (ព្រោះថា) ការប្រព្រឹត្តត្រូវធម៌ និងការប្រព្រឹត្តស្មើ ប្រសើរ
 ជាងការប្រព្រឹត្តខុសធម៌ និងការប្រព្រឹត្តមិនស្មើ ។ ម្ចាស់ធនញ្ញានិ
 ការងារទាំងឡាយដទៃ ដែលត្រូវធម៌ ប្រកបដោយហេតុ ដែលពួក
 មនុស្សអាចចិញ្ចឹមមាតាបិតាបានផង មិនធ្វើបាបកម្មផង អាចប្រតិបត្តិ
 នូវបដិបទជាហេតុឲ្យកើតបុណ្យផង មានដែរតើ ។

[១០២] ម្ចាស់ធនញ្ញានិ អ្នកយល់សេចក្តីនោះ ដូចម្តេច
 មនុស្សដែលប្រព្រឹត្តខុសធម៌ ប្រព្រឹត្តមិនស្មើ ព្រោះតែកូននិងប្រពន្ធក្តី
 មនុស្សដែលប្រព្រឹត្តត្រូវធម៌ ប្រព្រឹត្តស្មើ ព្រោះហេតុតែកូននិងប្រពន្ធ
 ក្តី អំពើណាប្រសើរជាង ។ បពិត្រព្រះសារីបុត្រដ៏ចម្រើន មនុស្ស
 ដែលប្រព្រឹត្តខុសធម៌ ប្រព្រឹត្តមិនស្មើ ព្រោះហេតុតែកូននិងប្រពន្ធ

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណាសកំ

អស្ស ន តំ សេយ្យោ យោ ច ខោ ភោ សា-
 រីបុត្ត បុត្តនារស្ស ហេតុ ធម្មចារី សមចារី អស្ស
 តទេវេត្ត សេយ្យោ អធម្មចរិយវិសមចរិយាហិ ភោ
 សារីបុត្ត ធម្មចរិយសមចរិយា សេយ្យោតិ ។ អត្ថិ
 ខោ ធនញ្ញានិ អញ្ញោ សហេតុកា ធម្មិកា កម្មដ្ឋា
 យេហិ សក្កា បុត្តនារេ ចេវ ចោសេតុំ ន ច
 ចាបកម្មំ កាតុំ បុញ្ញញ្ច បដិបទំ បដិបទ្ធិតុំ ។

[១០៥] តំ កី មញ្ញាសិ ធនញ្ញានិ យោ វា ទាស-
 កម្មករចោវិសស្ស ហេតុ អធម្មចារី វិសមចារី អស្ស
 យោ វា ទាសកម្មករចោវិសស្ស ហេតុ ធម្មចារី
 សមចារី អស្ស កតមំ សេយ្យោតិ ។ យោ ហិ ភោ
 សារីបុត្ត ទាសកម្មករចោវិសស្ស ហេតុ អធម្មចារី
 វិសមចារី អស្ស ន តំ សេយ្យោ យោ ច ខោ
 ភោ សារីបុត្ត ទាសកម្មករចោវិសស្ស ហេតុ
 ធម្មចារី សមចារី អស្ស តទេវេត្ត សេយ្យោ

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណាសកៈ

អំពើនោះមិនប្រសើរទេ បពិត្រព្រះសាវីបុត្រដ៏ចម្រើន ចំណែកឯមនុស្ស
 ដែលប្រព្រឹត្តត្រូវធម៌ ប្រព្រឹត្តស្មើ ព្រោះហេតុតែកូននិងប្រពន្ធ អំពើនោះ
 ឯង ទើបប្រសើរក្នុងហេតុនេះ បពិត្រព្រះសាវីបុត្រដ៏ចម្រើន (ព្រោះថា)
 ការប្រព្រឹត្តធម៌ ការប្រព្រឹត្តស្មើ ត្រូវតែប្រសើរជាងការប្រព្រឹត្តខុស
 ធម៌ និងការប្រព្រឹត្តមិនស្មើ ។ ម្នាលធនញ្ញានិ ការងារទាំងឡាយ
 ដទៃដែលត្រូវធម៌ ប្រកបដោយហេតុ ដែលពួកមនុស្សអាចចិញ្ចឹមកូន
 និងប្រពន្ធបានផង មិនបាច់ធ្វើបាបកម្មផង អាចប្រតិបត្តិរូបដំបូងជា
 ហេតុឲ្យកើតបុណ្យបានផង មានដែរតើ ។

[១០៥] ម្នាលធនញ្ញានិ អ្នកយល់សេចក្តីនោះ ដូចម្តេច មនុស្ស
 ដែលប្រព្រឹត្តខុសធម៌ ប្រព្រឹត្តមិនស្មើ ព្រោះហេតុតែទាសៈ និងបុរសជា
 កម្មករក្តី មនុស្សដែលប្រព្រឹត្តតាមធម៌ ប្រព្រឹត្តស្មើ ព្រោះហេតុតែទាសៈ
 និងបុរសជាកម្មករក្តី តើអំពើណាប្រសើរជាង ។ បពិត្រព្រះសាវីបុត្រ
 ដ៏ចម្រើន មនុស្សដែលប្រព្រឹត្តខុសធម៌ ប្រព្រឹត្តមិនស្មើ ព្រោះហេតុតែ
 ទាសៈ និងបុរសជាកម្មករ អំពើនោះមិនប្រសើរឡើយ បពិត្រព្រះសាវីបុត្រ
 ដ៏ចម្រើន មនុស្សដែលប្រព្រឹត្តតាមធម៌ ប្រព្រឹត្តស្មើ ព្រោះហេតុតែទាសៈ
 និងបុរសជាកម្មករ អំពើនោះឯង ទើបឈ្មោះថា ប្រសើរ ក្នុងហេតុនេះ

ព្រាហ្មណវគ្គស្ស ធនញ្ញានិសុត្តេ ធនញ្ញានិប្បដិបុត្តា

អធម្មចរិយវិសមចរិយាហិ កោ សារីបុត្ត ធម្មចរិយ-
 សមចរិយា សេយ្យោតិ ។ អត្ថិ ខោ ធនញ្ញានិ
 អញ្ញោ សហេតុកា ធម្មិកា កម្មត្តា យេហិ
 សក្កា ទាសកម្មករោទិសំ ចេវ ទោសេតុំ ន ច
 ចាបកម្មំ កាតុំ បុញ្ញញ្ច បដិបទំ បដិបទ្ធិតុំ ។
 [១០៦] តំ កិ មញ្ញសិ ធនញ្ញានិ យោ វា
 មិត្តាមច្ចានំ ហេតុ អធម្មចារី វិសមចារី អស្ស
 យោ វា មិត្តាមច្ចានំ ហេតុ ធម្មចារី សមចារី
 អស្ស កតមំ សេយ្យោតិ ។ យោ ហិ កោ
 សារីបុត្ត មិត្តាមច្ចានំ ហេតុ អធម្មចារី វិសមចារី
 អស្ស ន តំ សេយ្យោ យោ ច ខោ កោ សា-
 រីបុត្ត មិត្តាមច្ចានំ ហេតុ ធម្មចារី សមចារី
 អស្ស តទេវេត្ត សេយ្យោ អធម្មចរិយវិសមចរិយាហិ
 កោ សារីបុត្ត ធម្មចរិយសមចរិយា សេយ្យោតិ ។

ព្រាហ្មណវគ្គ ធនញ្ញានិស្សត្រ ការសូតបធនញ្ញានិព្រាហ្មណ

បពិត្រព្រះសារីបុត្រដ៏ចម្រើន (ព្រោះថា) ការប្រព្រឹត្តត្រូវធម៌ ការ
ប្រព្រឹត្តស្មើ ត្រូវតែប្រសើរជាងការប្រព្រឹត្តខុសធម៌ និងការប្រព្រឹត្ត
មិនស្មើ ។ ម្នាលធនញ្ញានិ ការងារទាំងឡាយឯទៀត ដែលត្រូវតាមធម៌
ប្រកបដោយហេតុ ដែលពួកមនុស្សអាចចិញ្ចឹមទាសៈ និងបុរសជាកម្មករ
បានផង មិនបាច់ធ្វើនូវបាបកម្មផង អាចប្រតិបត្តិនូវបដិបទាជាហេតុឲ្យ
បានបុណ្យផង មានដែរតើ ។

[១០៦] ម្នាលធនញ្ញានិ អ្នកយល់សេចក្តីនោះដូចម្តេច មនុស្ស
ដែលប្រព្រឹត្តខុសធម៌ ប្រព្រឹត្តមិនស្មើ ព្រោះហេតុតែមិត្តអាមាត្យទាំង-
ឡាយក្តី មនុស្សដែលប្រព្រឹត្តត្រូវធម៌ ប្រព្រឹត្តស្មើ ព្រោះហេតុតែមិត្ត
អាមាត្យទាំងឡាយក្តី អំពើណាប្រសើរជាង ។ បពិត្រព្រះសារីបុត្រ
ដ៏ចម្រើន មនុស្សដែលប្រព្រឹត្តខុសធម៌ ប្រព្រឹត្តមិនស្មើ ព្រោះហេតុតែ
មិត្តអាមាត្យទាំងឡាយ អំពើនោះមិនប្រសើរទេ បពិត្រព្រះសារីបុត្រ
ដ៏ចម្រើន មនុស្សដែលប្រព្រឹត្តតាមធម៌ ប្រព្រឹត្តស្មើ ព្រោះហេតុតែមិត្ត
អាមាត្យទាំងឡាយ អំពើនោះឯង ទើបបានឈ្មោះថាប្រសើរ ក្នុងហេតុ
នុ៎ះ បពិត្រព្រះសារីបុត្រដ៏ចម្រើន ព្រោះថាការប្រព្រឹត្តត្រូវធម៌ ការប្រព្រឹត្ត
ស្មើ ត្រូវតែប្រសើរជាងការប្រព្រឹត្តខុសធម៌ និងការប្រព្រឹត្តមិនស្មើ ។

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណាសកំ

អត្ថិ ខោ ជនញ្ជានិ អញ្ញោ សហេតុកា ធម្មិកា
 កម្មន្តា យេហិ សក្កា មិត្តាមច្ចានញោវ មិត្តាមច្ចក-
 រណីយំ កាតុំ ន ច ចាបកម្មំ កាតុំ បុញ្ញញ្ច
 បដិបទំ បដិបទ្ធិតុំ ។

[១០៧] តំ កី មញ្ញសិ ជនញ្ជានិ យោ វា
 ញាតិសាលោហិតានំ ហេតុ អធម្មចារី វិសមចារី
 អស្ស យោ វា ញាតិសាលោហិតានំ ហេតុ ធម្ម-
 ចារី សមចារី អស្ស កតមំ សេយ្យោតិ ។ យោ
 ហិ កោ សារីបុត្ត ញាតិសាលោហិតានំ ហេតុ
 អធម្មចារី វិសមចារី អស្ស ន តំ សេយ្យោ យោ
 ច ខោ កោ សារីបុត្ត ញាតិសាលោហិតានំ ហេតុ
 ធម្មចារី សមចារី អស្ស តទេវេត្ត សេយ្យោ អធម្ម-
 ចរិយវិសមចរិយាហិ កោ សារីបុត្ត ធម្មចរិយសម-
 ចរិយា សេយ្យោតិ ។ អត្ថិ ខោ ជនញ្ជានិ អញ្ញោ
 សហេតុកា ធម្មិកា កម្មន្តា យេហិ សក្កា

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណាសកៈ

ម្នាលធនញ្ញានិ ការងារទាំងឡាយឯទៀត ដែលត្រូវធម៌ ប្រកប
ដោយហេតុ ដែលមនុស្សទាំងឡាយអាចធ្វើកិច្ចរបស់មិត្តអាមាត្យ ដល់
មិត្តអាមាត្យបានផង មិនបាច់ធ្វើបាបកម្មផង អាចប្រតិបត្តិនូវបដិបទា
ជាហេតុឲ្យកើតបុណ្យផង មានដែរតើ ។

[១០៧] ម្នាលធនញ្ញានិ អ្នកយល់សេចក្តីនោះដូចម្តេច មនុស្ស
ដែលប្រព្រឹត្តខុសធម៌ ប្រព្រឹត្តមិនស្មើ ព្រោះហេតុតែញាតិសាលាហិត
ទាំងឡាយក្តី មនុស្សដែលប្រព្រឹត្តត្រូវធម៌ ប្រព្រឹត្តស្មើ ព្រោះហេតុ
តែញាតិសាលាហិតទាំងឡាយក្តី អំពើណាប្រសើរជាង ។ បពិត្រ
ព្រះសារីបុត្រដ៏ចម្រើន មនុស្សដែលប្រព្រឹត្តខុសធម៌ ប្រព្រឹត្តមិនស្មើ
ព្រោះហេតុតែញាតិសាលាហិតទាំងឡាយ អំពើនោះ មិនប្រសើរទេ
បពិត្រព្រះសារីបុត្រដ៏ចម្រើន មនុស្សដែលប្រព្រឹត្តត្រូវធម៌ ប្រព្រឹត្តស្មើ
ព្រោះហេតុតែញាតិសាលាហិតទាំងឡាយ អំពើនោះឯង ទើបឈ្មោះ
ថា ប្រសើរក្នុងហេតុនុ៎ះ បពិត្រព្រះសារីបុត្រដ៏ចម្រើន (ព្រោះថា) ការ
ប្រព្រឹត្តត្រូវធម៌ ការប្រព្រឹត្តស្មើ ត្រូវតែប្រសើរជាងការប្រព្រឹត្តខុសធម៌
និងការប្រព្រឹត្តមិនស្មើ ។ ម្នាលធនញ្ញានិ ការងារទាំងឡាយឯទៀត
ដែលត្រូវធម៌ ប្រកបដោយហេតុ ដែលមនុស្សទាំងឡាយ អាច

ព្រាហ្មណ៍វគ្គស្ស ធនញ្ញានិសុត្តេ ធនញ្ញានិប្បដិបុត្តា

ញាតិសាលោហិតានញ្ជៅ ញាតិសាលោហិតករណីយំ
កាតុំ ន ច ចាបកម្មំ កាតុំ បុញ្ញញ្ច បដិបទំ
បដិបទ្ធិតុំ ។

[១០៨] តំ កី មញ្ញសិ ធនញ្ញានិ យោ វា
អតិដីនំ ហេតុ អធម្មចារី វិសមចារី អស្ស យោ
វា អតិដីនំ ហេតុ ធម្មចារី សមចារី អស្ស កតមំ
សេយ្យោតិ ។ យោ ហិ កោ សារីបុត្ត អតិដីនំ ហេតុ
អធម្មចារី វិសមចារី អស្ស ន តំ សេយ្យោ យោ
ច ខោ កោ សារីបុត្ត អតិដីនំ ហេតុ ធម្មចារី សម-
ចារី អស្ស តទេវេត្ត សេយ្យោ អធម្មចរិយវិសមច-
រិយាហិ កោ សារីបុត្ត ធម្មចរិយសមចរិយា សេយ្យោ-
តិ ។ អត្ថិ ខោ ធនញ្ញានិ អញ្ញោ សហេតុកា ធម្មិ-
កា កម្មន្តា យេហិ សញ្ញា អតិដីនញ្ជៅ អតិ-
ចិករណីយំ កាតុំ ន ច ចាបកម្មំ កាតុំ បុញ្ញញ្ច
បដិបទំ បដិបទ្ធិតុំ ។

ព្រាហ្មណវគ្គ ធនញ្ញានិស្សត្រ ការសូរតបធនញ្ញានិព្រាហ្មណ៍

ធ្វើនូវកិច្ចការ របស់ញាតិសាលាហិត ដល់ញាតិសាលាហិតបានផង
មិនបាច់ធ្វើនូវបាបកម្មផង អាចប្រតិបត្តិនូវបដិបទា ជាហេតុឲ្យបានបុណ្យ
ផង មានដែរតើ ។

[១០៨] ម្ចាស់ធនញ្ញានិ អ្នកយល់សេចក្តីនោះ ដូចម្តេច មនុស្ស
ដែលប្រព្រឹត្តខុសធម៌ ប្រព្រឹត្តមិនស្មើ ព្រោះហេតុតែភ្លៀវទាំងឡាយក្តី
មនុស្ស ដែលប្រព្រឹត្តត្រូវធម៌ ប្រព្រឹត្តស្មើ ព្រោះហេតុតែភ្លៀវទាំង-
ឡាយក្តី អំពើណាប្រសើរជាង ។ បពិត្រព្រះសារីបុត្រដ៏ចម្រើន មនុស្ស
ដែលប្រព្រឹត្តខុសធម៌ ប្រព្រឹត្តមិនស្មើ ព្រោះហេតុតែភ្លៀវទាំងឡាយ
អំពើនោះ មិនប្រសើរទេ បពិត្រព្រះសារីបុត្រដ៏ចម្រើន មនុស្សដែល
ប្រព្រឹត្តត្រូវធម៌ ប្រព្រឹត្តស្មើ ព្រោះហេតុតែភ្លៀវទាំងឡាយ អំពើ
នោះ ទើបឈ្មោះថា ប្រសើរ ក្នុងហេតុនុ៎ះ បពិត្រព្រះសារីបុត្រដ៏ចម្រើន
(ព្រោះថា) ការប្រព្រឹត្តត្រូវធម៌ ការប្រព្រឹត្តស្មើ ត្រូវតែប្រសើរជាង
ការប្រព្រឹត្តខុសធម៌ និងការប្រព្រឹត្តមិនស្មើ ។ ម្ចាស់ធនញ្ញានិ ការងារ
ទាំងឡាយឯទៀត ដែលត្រូវធម៌ ប្រកបដោយហេតុ ដែលមនុស្ស
ទាំងឡាយ អាចធ្វើនូវកិច្ចការរបស់ភ្លៀវ ដល់ភ្លៀវទាំងឡាយបានផង
មិនបាច់ធ្វើនូវបាបកម្មផង អាចប្រតិបត្តិនូវបដិបទា ដែលជាហេតុឲ្យកើត
បុណ្យបានផង មានដែរតើ ។

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណាសកំ

[១០៩] តំ កី មញ្ញុសិ ធនញ្ញានិ យោ វា
 បុព្វបេតានំ ហេតុ អធម្មចារី វិសមចារី អស្ស យោ
 វា បុព្វបេតានំ ហេតុ ធម្មចារី សមចារី អស្ស កតមំ
 សេយ្យោតិ ។ យោ ហិ កោ សារីបុត្ត បុព្វបេតានំ
 ហេតុ អធម្មចារី វិសមចារី អស្ស ន តំ សេយ្យោ
 យោ ច ខោ កោ សារីបុត្ត បុព្វបេតានំ ហេតុ
 ធម្មចារី សមចារី អស្ស តទេវេត្ត សេយ្យោ អធម្ម-
 ចរិយវិសមចរិយាហិ កោ សារីបុត្ត ធម្មចរិយសម-
 ចរិយា សេយ្យោតិ ។ អត្ថិ ខោ ធនញ្ញានិ អញ្ញោ
 សហេតុកា ធម្មិកា កម្មត្តា យេហិ សក្កា
 បុព្វបេតានញ្ចេវ បុព្វបេតករណីយំ កាតុំ ន ច ចាប-
 កម្មំ កាតុំ បុញ្ញញ្ច បដិបទំ បដិបទ្ធិតុំ ។

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណាសកៈ

[១០៩] ម្នាលធនញ្ញានិ អ្នកយល់សេចក្តីនោះ ដូចម្តេច មនុស្ស
 ដែលប្រព្រឹត្តខុសធម៌ ប្រព្រឹត្តមិនស្មើ ព្រោះហេតុតែបុព្វបេតៈទាំង-
 ឡាយក្តី មនុស្សដែលប្រព្រឹត្តត្រូវធម៌ ប្រព្រឹត្តស្មើ ព្រោះហេតុតែ
 បុព្វបេតៈទាំងឡាយក្តី អំពើណាប្រសើរជាង ។ បពិត្រព្រះសារីបុត្រ
 ដ៏ចម្រើន មនុស្សដែលប្រព្រឹត្តខុសធម៌ ប្រព្រឹត្តមិនស្មើ ព្រោះហេតុ
 តែបុព្វបេតៈទាំងឡាយ អំពើនោះ មិនប្រសើរទេ បពិត្រព្រះសារីបុត្រ
 ដ៏ចម្រើន មនុស្សដែលប្រព្រឹត្តតាមធម៌ ប្រព្រឹត្តស្មើ ព្រោះហេតុតែបុព្វ-
 បេតៈទាំងឡាយ អំពើនោះ ទើបឈ្មោះថា ប្រសើរ ក្នុងហេតុនុ៎ះ បពិត្រ
 ព្រះសារីបុត្រដ៏ចម្រើន (ព្រោះថា) ការប្រព្រឹត្តត្រូវធម៌ ការប្រព្រឹត្តស្មើ
 ត្រូវតែប្រសើរជាងការប្រព្រឹត្តខុសធម៌ និងការប្រព្រឹត្តមិនស្មើ ។ ម្នាល
 ធនញ្ញានិ ការងារទាំងឡាយឯទៀត ដែលត្រូវតាមធម៌ ប្រកបដោយ
 ហេតុ ដែលមនុស្សទាំងឡាយ អាចធ្វើនូវកិច្ចការរបស់បុព្វបេតៈ ដល់
 បុព្វបេតៈទាំងឡាយបានផង មិនបាច់ធ្វើបាបកម្មផង អាចប្រតិបត្តិនូវបដិ-
 បទា ដែលជាហេតុឲ្យកើតបុណ្យបានផង មានដែរតើ ។

ព្រាហ្មណវគ្គស្ស ធនញ្ញានិសុត្តេ ធនញ្ញានិប្បដិបុត្តា

[១១០] តំ កី មញ្ញសិ ធនញ្ញានិ យោ វា
 ទេវតានំ ហេតុ អធម្មចារី វិសមចារី អស្ស យោ
 វា ទេវតានំ ហេតុ ធម្មចារី សមចារី អស្ស កតមំ
 សេយ្យោតិ ។ យោ ហិ កោ សារីបុត្ត ទេវតានំ
 ហេតុ អធម្មចារី វិសមចារី អស្ស ន តំ សេយ្យោ
 យោ ច ខោ កោ សារីបុត្ត ទេវតានំ ហេតុ ធម្មចារី
 សមចារី អស្ស តទេវតុ សេយ្យោ អធម្មចរិយវិស-
 មចរិយាហិ កោ សារីបុត្ត ធម្មចរិយសមចរិយា
 សេយ្យោតិ ។ អត្ថិ ខោ ធនញ្ញានិ អញ្ញោ សហេតុកា
 ធម្មិកា កម្មញ្ញា យេហិ សញ្ញា ទេវតានព្វោ ទេវតា-
 ករណីយំ កាតុំ ន ច ចាបកម្មំ កាតុំ បុញ្ញញ្ច
 បដិបទំ បដិបទ្ធិតុំ ។

ព្រាហ្មណវគ្គ ធនញ្ញានិស្សត្រ ការសួរតបធនញ្ញានិព្រាហ្មណ៍

[១១០] ម្នាលធនញ្ញានិ អ្នកយល់សេចក្តីនោះ ដូចម្តេច មនុស្ស
 ដែលប្រព្រឹត្តខុសធម៌ ប្រព្រឹត្តមិនស្មើ ព្រោះហេតុតែទេវតាទាំងឡាយ
 ក្តី មនុស្សដែលប្រព្រឹត្តតាមធម៌ ប្រព្រឹត្តស្មើ ព្រោះហេតុតែទេវតា
 ទាំងឡាយក្តី អំពើណាប្រសើរជាង ។ បពិត្រព្រះសារីបុត្រដ៏ចម្រើន
 មនុស្សដែលប្រព្រឹត្តខុសធម៌ ប្រព្រឹត្តមិនស្មើ ព្រោះហេតុតែទេវតា
 ទាំងឡាយ អំពើនោះ មិនប្រសើរឡើយ បពិត្រព្រះសារីបុត្រដ៏ចម្រើន
 មនុស្សដែលប្រព្រឹត្តតាមធម៌ ប្រព្រឹត្តស្មើ ព្រោះហេតុតែទេវតាទាំង-
 ឡាយ អំពើនោះឯង ទើបឈ្មោះថា ប្រសើរក្នុងហេតុនុ៎ះ បពិត្រព្រះ
 សារីបុត្រដ៏ចម្រើន (ព្រោះថា) ការប្រព្រឹត្តត្រូវធម៌ ការប្រព្រឹត្តស្មើ
 ត្រូវតែប្រសើរជាងការប្រព្រឹត្តខុសធម៌ ការប្រព្រឹត្តមិនស្មើ ។ ម្នាល
 ធនញ្ញានិ ការងារទាំងឡាយឯទៀត ដែលត្រូវតាមធម៌ ប្រកបដោយ
 ហេតុ ដែលមនុស្សទាំងឡាយ អាចធ្វើនូវកិច្ចការរបស់ទេវតាដល់ទេវតា
 ទាំងឡាយបានផង មិនបាច់ធ្វើបាបកម្មផង អាចប្រតិបត្តិនូវបដិបទា
 ដែលជាហេតុឲ្យកើតបុណ្យបានផង មានដែរតើ ។

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណាសកំ

[១១១] តំ កី មញ្ញសិ ជនញ្ញានិ យោ វា
 រញ្ញោ ហេតុ អធម្មចារី វិសមចារី អស្ស យោ វា
 រញ្ញោ ហេតុ ធម្មចារី សមចារី អស្ស កតមំ
 សេយ្យោតិ ។ យោ ហិ កោ សារីបុត្ត រញ្ញោ ហេតុ
 អធម្មចារី វិសមចារី អស្ស ន តំ សេយ្យោ យោ
 ច ខោ កោ សារីបុត្ត រញ្ញោ ហេតុ ធម្មចារី សមចារី
 អស្ស តទេវេត្ត សេយ្យោ អធម្មចរិយវិសមចរិយាហិ
 កោ សារីបុត្ត ធម្មចរិយសមចរិយា សេយ្យោតិ ។
 អត្ថិ ខោ ជនញ្ញានិ អញ្ញោ សហេតុកា ធម្មិកា
 កម្មន្តា យេហិ សក្កា រញ្ញោ ចេវ វាជករណីយំ
 កាតុំ ន ច ចាបកម្មំ កាតុំ បុញ្ញញ្ច បដិបទំ
 បដិបទ្ធិតុំ ។

[១១២] តំ កី មញ្ញសិ ជនញ្ញានិ យោ វា កា-
 យស្ស បិណាណហេតុ ព្រហ្មណហេតុ អធម្មចារី វិសម-
 ចារី អស្ស យោ វា កាយស្ស បិណាណហេតុ ព្រហ្មណ-
 ហេតុ ធម្មចារី សមចារី អស្ស កតមំ សេយ្យោតិ ។

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណាសកៈ

[១១១] ម្នាលធនញ្ញានិ អ្នកយល់សេចក្តីនោះដូចម្តេច មនុស្ស
 ដែលប្រព្រឹត្តខុសធម៌ ប្រព្រឹត្តមិនស្មើ ព្រោះហេតុតែព្រះរាជាក្តី មនុស្ស
 ដែលប្រព្រឹត្តតាមធម៌ ប្រព្រឹត្តស្មើ ព្រោះហេតុតែព្រះរាជាក្តី តើអំពើ
 ណាប្រសើរជាង ។ បពិត្រព្រះសារីបុត្រដ៏ចម្រើន មនុស្ស ដែល
 ប្រព្រឹត្តខុសធម៌ ប្រព្រឹត្តមិនស្មើ ព្រោះហេតុតែព្រះរាជា អំពើនោះ មិន
 ប្រសើរឡើយ បពិត្រព្រះសារីបុត្រដ៏ចម្រើន មនុស្សដែលប្រព្រឹត្តត្រូវធម៌
 ប្រព្រឹត្តស្មើ ព្រោះហេតុតែព្រះរាជា អំពើនោះឯង ទើបឈ្មោះថា
 ប្រសើរក្នុងហេតុនុ៎ះ បពិត្រព្រះសារីបុត្រដ៏ចម្រើន (ព្រោះថា) ការ
 ប្រព្រឹត្តត្រូវធម៌ ការប្រព្រឹត្តស្មើ ត្រូវតែប្រសើរជាងការប្រព្រឹត្តខុសធម៌
 និងការប្រព្រឹត្តមិនស្មើ ។ ម្នាលធនញ្ញានិ ការងារទាំងឡាយឯទៀត
 ដែលត្រូវតាមធម៌ ប្រកបដោយហេតុ ដែលមនុស្សទាំងឡាយ អាចធ្វើ
 រាជការរបស់ព្រះរាជាបានផង មិនបាច់ធ្វើបាបកម្មផង អាចប្រតិបត្តិនូវ
 បដិបទា ជាហេតុឲ្យកើតបុណ្យបានផង មានដែរតើ ។

[១១២] ម្នាលធនញ្ញានិ អ្នកយល់សេចក្តីនោះដូចម្តេច មនុស្ស
 ដែលប្រព្រឹត្តខុសធម៌ ប្រព្រឹត្តមិនស្មើ ព្រោះហេតុតែការចិញ្ចឹមកាយ
 ឲ្យធាត់ធំចម្រើន មនុស្សដែលប្រព្រឹត្តត្រូវធម៌ ប្រព្រឹត្តស្មើ ព្រោះ
 ហេតុតែការចិញ្ចឹមកាយឲ្យធាត់ធំចម្រើន តើអំពើណាប្រសើរជាង ។

ព្រាហ្មណវគ្គស្ស ធនញ្ញានិសុត្តេ ពាឡុកុត្តារោចនំ

យោ ហិ ភោ សារីបុត្ត កាយស្ស បិណាណាហេតុ
 ព្រូហាណាហេតុ អធម្មចារី វិសមចារី អស្ស ន
 តំ សេយ្យោ យោ ច ខោ ភោ សារីបុត្ត កាយស្ស
 បិណាណាហេតុ ព្រូហាណាហេតុ ធម្មចារី សមចារី អស្ស
 តទេវេត្ត សេយ្យោ អធម្មចរិយវិសមចរិយាហិ ភោ
 សារីបុត្ត ធម្មចរិយសមចរិយា សេយ្យោតិ ។ អត្ថិ
 ខោ ធនញ្ញានិ អញ្ញោ សហេតុកា ធម្មិកា កម្មន្តា
 យេហិ សក្កា កាយស្ស ចេវ បិណេតំ ព្រូហេតុំ ន
 ច ចាបកម្មំ កាតុំ បុញ្ញញ្ច បដិបទំ បដិបទ្ធិតុទ្ធិ ។
 អថខោ ធនញ្ញានិ ព្រាហ្មណោ អាយស្សតោ សារី-
 បុត្តស្ស ភាសិតំ អភិនទ្ធិត្វា អនុមោទិត្វា ឧដ្ឋាយា-
 សនា បក្កាមិ ។

[១១៣] អថខោ ធនញ្ញានិ ព្រាហ្មណោ អបរេន
 សមយេន អាពាទិកោ ហោតិ^(១) ទុក្ខិតោ ពាឡុកិ-
 លាណោ ។ អថខោ ធនញ្ញានិ ព្រាហ្មណោ
 អញ្ញាតំ បុរិសំ អាមន្តេសិ ឯហិ តុំ អម្ពោ បុរិស

---

១ ឱ. ម. អហោសិ ។

ព្រាហ្មណវគ្គ ធនញ្ញានិស្សត្រ ការប្រាប់នូវសេចក្តីទុក្ខជាទម្ងន់

បពិត្រព្រះសារីបុត្រដ៏ចម្រើន មនុស្សដែលប្រព្រឹត្តខុសធម៌ ប្រព្រឹត្ត
 មិនស្មើ ព្រោះហេតុតែចិញ្ចឹមកាយឲ្យធាត់ធំចម្រើន អំពើនោះមិនប្រសើរ
 បពិត្រព្រះសារីបុត្រដ៏ចម្រើន មនុស្សដែលប្រព្រឹត្តត្រូវធម៌ ប្រព្រឹត្តស្មើ
 ព្រោះហេតុតែការចិញ្ចឹមកាយឲ្យធាត់ធំចម្រើន អំពើនោះឯង ទើបឈ្មោះ
 ថាប្រសើរក្នុងហេតុនេះ បពិត្រព្រះសារីបុត្រដ៏ចម្រើន (ព្រោះថា) ការ
 ប្រព្រឹត្តត្រូវធម៌ ការប្រព្រឹត្តស្មើ ត្រូវតែប្រសើរវិសេសជាងការប្រព្រឹត្ត
 ខុសធម៌ និងការប្រព្រឹត្តមិនស្មើ ។ ម្ចាស់ធនញ្ញានិ ការងារទាំង-
 ឡាយឯទៀត ត្រូវតាមធម៌ ប្រកបដោយហេតុ ដែលមនុស្សទាំង-
 ឡាយ អាចចិញ្ចឹមកាយឲ្យធាត់ធំចម្រើនបានផង មិនបាច់ធ្វើនូវបាបកម្ម
 ផង អាចប្រតិបត្តិនូវបដិបទា ដែលជាហេតុឲ្យកើតបុណ្យបានផង មាន
 ដែរតើ ។ គ្រានោះ ធនញ្ញានិព្រាហ្មណ៍ ត្រេកអរអនុមោទនានូវ
 ភាសិតរបស់ព្រះសារីបុត្រមានអាយុ រួចក្រោកចាកអាសនៈ ហើយ
 ក៏ចៀសចេញទៅ ។

[១១៣] លុះចំណេរកាលតមក ធនញ្ញានិព្រាហ្មណ៍ មានអា-
 ពាធ ដល់នូវទុក្ខវេទនា មានជំងឺជាទម្ងន់ ។ ទើបធនញ្ញានិព្រាហ្មណ៍
 ហៅបុរសម្នាក់ មកនិយាយបង្ហាត់ថា នៃបុរសដ៏ចម្រើន ចូរអ្នកមកនេះ

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណាសកំ

យេន ភកវា តេនុបសង្កម ឧបសង្កមិត្វា មម វចនេន
 ភកវតោ ចានេ សិរសា វន្ទាហិ ជនញ្ញានិ ភន្តេ
 ព្រាហ្មណោ អាពាធិកោ ទុក្ខិតោ ពាទ្ឋុតិលានោ
 សោ ភកវតោ ចានេ សិរសា វន្ទតីតិ យេន
 ចាយស្មា សារីបុត្តោ តេនុបសង្កម ឧបសង្កមិត្វា
 មម វចនេន អាយស្មតោ សារីបុត្តស្ស ចានេ
 សិរសា វន្ទាហិ ជនញ្ញានិ ភន្តេ ព្រាហ្មណោ
 អាពាធិកោ ទុក្ខិតោ ពាទ្ឋុតិលានោ សោ អា-
 យស្មតោ សារីបុត្តស្ស ចានេ សិរសា វន្ទតីតិ
 ឯវញ្ច វនេហិ សាធុ កិវ ភន្តេ អាយស្មា សារីបុត្តោ
 យេន ជនញ្ញានិស្ស ព្រាហ្មណស្ស និវេសនំ
 តេនុបសង្កមតុ អនុកម្យំ ឧចាទាយាតិ ។

[១១៤] ឯវំ ភន្តេតិ ខោ សោ បុរិសោ ជ-
 នញ្ញានិស្ស ព្រាហ្មណស្ស^(១) បដិស្សត្វា យេន ភកវា
 តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភកវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯក-
 មន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសិទ្ឋោ ខោ សោ បុរិសោ

---

១ ឱ. ឯត្តន្តេវ វចនន្តីតិ ទិស្សតិ ។

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណាសកៈ

ចូរអ្នកទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក្រាបថ្វាយ
 បង្គំព្រះបាទានៃព្រះមានបុណ្យ ហើយក្រាបបង្គំទូល តាមពាក្យអញ
 ថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ធនញ្ញានិព្រាហ្មណ៍ មានអាពាធ ដល់នូវទុក្ខ-
 វេទនា មានជំងឺជាទម្ងន់ គាត់ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះបាទាព្រះមានព្រះភាគ
 ដោយត្បូង ដូច្នេះរួច ឯងចូរទៅរកព្រះសារីបុត្រមានអាយុ លុះចូលទៅ
 ដល់ហើយ ថ្វាយបង្គំបាទាព្រះសារីបុត្រមានអាយុ តាមពាក្យអញថា
 បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន ធនញ្ញានិព្រាហ្មណ៍ មានអាពាធ ដល់នូវទុក្ខវេទ-
 នា មានជំងឺជាទម្ងន់ គាត់ថ្វាយបង្គំបាទាព្រះសារីបុត្រមានអាយុដោយ
 ត្បូង ដូច្នេះរួចហើយ ឯងទូលលោកយ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះថេរៈ
 ដ៏ចម្រើន យើងខ្ញុំសូមអង្វរ សូមព្រះសារីបុត្រមានអាយុ និមន្តទៅ
 និវេសនដ្ឋានរបស់ធនញ្ញានិព្រាហ្មណ៍ អាស្រ័យសេចក្តីអនុគ្រោះ ។

[១១២] បុរសនោះ ក៏ទទួលពាក្យ របស់ធនញ្ញានិព្រាហ្មណ៍ថា
 បាទអ្នកដ៏ចម្រើន យ៉ាងនេះហើយ ក៏ចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ
 លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ថ្វាយបង្គំចំពោះព្រះមានព្រះភាគ រួចហើយ
 អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះបុរសនោះ អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ

ព្រាហ្មណវគ្គស្ស ធនញ្ញានិសុត្ត ពាឡុក្ខាភោជនំ

ភកវន្តំ ឯតទរោច ធនញ្ញានិ ភន្តេ ព្រាហ្មណោ អាពា-
 ធិកោ ទុក្ខិតោ ពាឡុក្ខិលានោ សោ ភកវតោ ចានេ
 សិរសា វន្តតីតិ យេនាយស្មា^(១) សារីបុត្តោ តេនុប-
 សង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា អាយស្មន្តំ សារីបុត្តំ អភិវាទេត្វា
 ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសិទ្ធោ ខោ សោ បុរិ-
 សោ អាយស្មន្តំ សារីបុត្តំ ឯតទរោច ធនញ្ញានិ ភន្តេ
 ព្រាហ្មណោ អាពាធិកោ ទុក្ខិតោ ពាឡុក្ខិលានោ
 សោ អាយស្មតោ សារីបុត្តស្ស ចានេ សិរសា វន្តតិ
 ឯវញ្ច វទេតិ សាធុ កិវ ភន្តេ អាយស្មា សារីបុត្តោ
 យេន ធនញ្ញានិស្ស ព្រាហ្មណស្ស និវេសនំ តេនុប-
 សង្កមតុ អនុកម្យំ ឧទានាយាតិ ។ អធិវាសេសិ ខោ
 អាយស្មា សារីបុត្តោ តុណ្ហិកាវេន ។

១ ឱ. ម. យេន ចាយស្មា ។

ព្រាហ្មណវគ្គ ធនញ្ញានិស្សត្រ ការប្រាប់នូវសេចក្តីទុក្ខជាទម្ងន់

ក៏ក្រាបបង្គំទូលព្រះមានព្រះភាគ ដូច្នោះថា បពិត្រព្រះអង្គ ដ៏ចម្រើន
ធនញ្ញានិព្រាហ្មណ៍ មានអាពាធ ដល់នូវទុក្ខវេទនា មានជំងឺជាទម្ងន់
គាត់ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះបាទាព្រះមានបុណ្យ ដោយត្បូង ដូច្នោះរួចហើយ
ចូលទៅរកព្រះសារីបុត្រមានអាយុ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ថ្វាយបង្គំ
ព្រះសារីបុត្រមានអាយុ ហើយអង្គុយ ក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះបុរសនោះ
អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ក៏និយាយនឹងព្រះសារីបុត្រ មានអាយុថា
បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន ធនញ្ញានិព្រាហ្មណ៍ មានអាពាធ ដល់នូវទុក្ខ-
វេទនា មានជំងឺជាទម្ងន់ គាត់ថ្វាយបង្គំបាទាព្រះសារីបុត្រមានអាយុ
ដោយត្បូង មួយទៀត គាត់មានប្រសាសន៍យ៉ាងនេះថា សូមឱកាស
បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន សូមព្រះសារីបុត្រ មានអាយុ និមន្តចូលទៅ
និវេសនដ្ឋានរបស់ធនញ្ញានិព្រាហ្មណ៍ អាស្រ័យសេចក្តីអនុគ្រោះ ។
ព្រះសារីបុត្រមានអាយុ ក៏ទទួលដោយតុណ្ហិភាព ។

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណាសកំ

[១១៥] អថខោ អាយស្មា សារីបុត្តោ និវាសេត្វា
 បត្តចីវរមាទាយ យេន ធនញ្ញានិស្ស ព្រាហ្មណស្ស
 និវេសនំ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា បញ្ញត្តេ អាស-
 នេ និសីទិ ។ និសង្ក ខោ អាយស្មា សារីបុត្តោ
 ធនញ្ញានី ព្រាហ្មណំ ឯតទរោច កច្ចិ តេ ធនញ្ញានិ
 ខមនីយំ កច្ចិ យាបនីយំ កច្ចិ ទុក្ខា វេទនា
 បដិក្កមន្តិ នោ អភិក្កមន្តិ បដិក្កមោសានំ បញ្ញា-
 យតិ នោ អភិក្កមោតិ ។

[១១៦] ន មេ កោ សារីបុត្ត ខមនីយំ ន
 យាបនីយំ ពាទ្ធា មេ ទុក្ខា វេទនា អភិក្កមន្តិ
 នោ បដិក្កមន្តិ អភិក្កមោសានំ បញ្ញាយតិ នោ
 បដិក្កមោ សេយ្យថាបិ កោ សារីបុត្ត ពលវា បុ-
 រិសោ តិណ្ណេន សិខវេន មុទ្ធានំ^(១) អភិ-
 មត្តេយ្យ ឯវមេវ ខោ មេ កោ សារីបុត្ត
 អធិមត្តា វាតា មុទ្ធានំ^(២) ឱហានន្តិ ន
 មេ កោ សារីបុត្ត ខមនីយំ ន យាបនីយំ

---

១ ម. មុទ្ធនី ។ ២ ម. មុទ្ធនិញ ។

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណាសកៈ

[១១៥] លំដាប់នោះ ព្រះសារីបុត្រមានអាយុ ស្មៀកស្បង់ប្រដាប់ដោយបាត្រនិងចីវរ ចូលទៅនិវេសនដ្ឋានរបស់ធនញ្ញានិព្រាហ្មណ៍ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏គង់លើអាសនៈដែលគេក្រាលទុកប្រគេន ។

លុះព្រះសារីបុត្រមានអាយុគង់ហើយ ក៏និយាយនឹងធនញ្ញានិព្រាហ្មណ៍ យ៉ាងនេះថា នៃធនញ្ញានិ (យន្តគឺសរីរៈដែលមានចក្រ ៤ មានទ្វារ ៧) អ្នកអត់សង្កត់បានទេឬ អ្នកឲ្យប្រព្រឹត្តទៅបានស្រួលបួលឬទេ ទុក្ខវេទនា ស្រាកស្រាន្ត មិនរឹតឡើងទេឬ ប្រាកដជាសះស្បើយ មិនរឹតចម្រើនឡើងទេឬ ។

[១១៦] ធនញ្ញានិព្រាហ្មណ៍ទូលថា បពិត្រព្រះសារីបុត្រដ៏ចម្រើនសរីរយន្តដែលមានចក្រ ៤ មានទ្វារ ៧ ខ្ញុំព្រះករុណាអត់សង្កត់មិនបានទេ ឲ្យប្រព្រឹត្តទៅមិនបានទេ ទុក្ខវេទនា របស់ខ្ញុំព្រះករុណារឹតតែចម្រើនឡើង មិនស្រាកស្រាន្តទេ មានតែចម្រើនឡើង មិនប្រាកដជាស្រាកស្រាន្តទេ បពិត្រព្រះសារីបុត្រដ៏ចម្រើន ប្រៀបដូចបុរសមានកម្លាំង ចាក់ក្បាលដោយដៃកស្រួចដ៏មុត យ៉ាងណាមិញ បពិត្រព្រះសារីបុត្រដ៏ចម្រើន ខ្យល់ទាំងឡាយដ៏ខ្លាំងហួសប្រមាណ ចាក់ដោតនូវក្បាលខ្ញុំព្រះករុណា ក៏យ៉ាងនោះដែរ បពិត្រព្រះសារីបុត្រដ៏ចម្រើនសរីរយន្តខ្ញុំព្រះករុណា អត់សង្កត់មិនបានទេ ឲ្យប្រព្រឹត្តទៅមិនបានទេ

ព្រាហ្មណ៍វគ្គស្ស ធនញ្ញានិសុត្ត ពាឡុទុក្ខារោចនំ

ពាឡុ មេ ទុក្ខា វេទនា អភិក្កមន្តិ ដោ បដិក្កមន្តិ
 អភិក្កមោសានំ បញ្ញាយតិ ដោ បដិក្កមោ សេយ្យថាបិ
 កោ សារីបុត្ត ពលវា បុរិសោ ទឡ្ហេន វត្តកូន្ទេន
 សីសេ សីសវេបនំ ទទេយ្យ ឯវមេវ ខោ មេ កោ
 សារីបុត្ត អធិមត្តា សីសេ សីសវេទនា ន មេ កោ
 សារីបុត្ត ខមនីយំ ន យាបនីយំ ពាឡុ មេ ទុក្ខា
 វេទនា អភិក្កមន្តិ ដោ បដិក្កមន្តិ អភិក្កមោសានំ
 បញ្ញាយតិ ដោ បដិក្កមោ សេយ្យថាបិ កោ សារីបុត្ត
 ទក្ខោ កោយាតកោ វា កោយាតកន្ទេវាសី វា
 តិណ្ណេន កោវិកន្ទេនេន កុច្ឆិ បរិកន្ទេយ្យ ឯវមេវ
 ខោ មេ កោ សារីបុត្ត អធិមត្តា វាតា កុច្ឆិ បរិ-
 កន្ទន្តិ ន មេ កោ សារីបុត្ត ខមនីយំ ន យាប-
 នីយំ ពាឡុ មេ ទុក្ខា វេទនា អភិក្កមន្តិ ដោ
 បដិក្កមន្តិ អភិក្កមោសានំ បញ្ញាយតិ ដោ បដិក្កមោ
 សេយ្យថាបិ កោ សារីបុត្ត ទ្វេ ពលវេន្តោ បុរិសា

ព្រាហ្មណវគ្គ ធនញ្ញានិស្សត្រ ការប្រាប់នូវសេចក្តីទុក្ខជាទម្ងន់

ទុក្ខវេទនារបស់ខ្ញុំព្រះករុណា រឹតតែចម្រើនឡើង មិនមានធូរថយទេ
 ចេះតែចម្រើនឡើង មិនមានស្រាកស្រាន្តទេ បពិត្រព្រះសារីបុត្រដ៏ចម្រើន
 ប្រៀបដូចបុរសមានកម្លាំង យកព្រីត្រដ៏មាំមកត្របែងក្បាល យ៉ាងណា
 បពិត្រព្រះសារីបុត្រដ៏ចម្រើន សីសវេទនាក្នុងក្បាលខ្ញុំខ្លាំងហួសប្រមាណ
 ក៏យ៉ាងនោះដែរ បពិត្រព្រះសារីបុត្រដ៏ចម្រើន សរីរយន្តខ្ញុំព្រះករុណា
 អត់សង្កត់មិនបានទេ ឲ្យប្រព្រឹត្តទៅមិនបានទេ ទុក្ខវេទនារបស់ខ្ញុំព្រះ
 ករុណា រឹតតែចម្រើនឡើង មិនធូរថយទេ មានតែចម្រើនឡើង មិន
 ស្រាកស្រាន្តទេ បពិត្រព្រះសារីបុត្រដ៏ចម្រើន ប្រៀបដូចអ្នកសម្លាប់គោ
 ឬកូនសិស្សអ្នកសម្លាប់គោ ដ៏ឈ្នាសវៃ រះពោះគោនឹងកាំបិតសម្រាប់អារ
 គោដ៏មុត យ៉ាងណាមិញ បពិត្រព្រះសារីបុត្រដ៏ចម្រើន ខ្យល់ទាំងឡាយ
 ខ្លាំងហួសប្រមាណ ក៏អារពោះខ្ញុំព្រះករុណា យ៉ាងនោះដែរ បពិត្រព្រះ
 សារីបុត្រដ៏ចម្រើន សរីរយន្ត ខ្ញុំព្រះករុណាអត់សង្កត់មិនបានទេ ឲ្យ
 ប្រព្រឹត្តទៅមិនបានស្រួលបួលទេ ទុក្ខវេទនារបស់ខ្ញុំព្រះករុណា រឹតតែ
 ចម្រើនឡើង មិនបានធូរថយទេ មានតែចម្រើនឡើង មិនស្រាកស្រាន្ត
 ទេ បពិត្រព្រះសារីបុត្រដ៏ចម្រើន ប្រៀបដូចបុរសមានកម្លាំង ពីរនាក់

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណាសកំ

ទុព្វលតរំ បុរិសំ ឆាឆាពាហាសុ តហេត្វា អង្ការ-
 កាសុយា សន្តាបេយ្យំ សម្បវិតាបេយ្យំ ឯវមេវ
 ខោ មេ ភោ សារីបុត្ត អធិមត្តោ កាយស្មី ខាហោ
 ន មេ ភោ សារីបុត្ត ខមនីយំ ន យាបនីយំ
 ពាទ្ឋា មេ ទុក្ខា វេទនា អភិក្កមន្តិ នោ
 បដិក្កមន្តិ អភិក្កមោសានំ បញ្ញាយតិ នោ
 បដិក្កមោតិ ។

[១១៧] តំ កី មញ្ញសិ ជនញ្ញានិ កតមំ

សេយ្យោ និរយោ វា តិរច្ឆានយោនិ វាតិ ។

និរយោ ភោ សារីបុត្ត តិរច្ឆានយោនិ សេ-

យ្យោតិ ។ តំ កី មញ្ញសិ ជនញ្ញានិ កតមំ

សេយ្យោ តិរច្ឆានយោនិ វា បិត្តិវិសយោ វាតិ ។

តិរច្ឆានយោនិយា ភោ សារីបុត្ត បិត្តិវិសយោ

សេយ្យោតិ ។ តំ កី មញ្ញសិ ជនញ្ញានិ

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណាសកៈ

ចាប់បុរសខ្សោយជាង ត្រង់ដើមដៃទាំងពីរ ហើយឆ្កើរពាលកម្តៅលើ
 រងើកភ្លើង យ៉ាងណាមិញ បពិត្រព្រះសារីបុត្រដ៏ចម្រើន សេចក្តីក្តៅអន្ទះ
 អន្ទែងក្នុងកាយ របស់ខ្ញុំព្រះករុណា ក៏ហួសប្រមាណ យ៉ាងនោះដែរ
 បពិត្រព្រះសារីបុត្រដ៏ចម្រើន សរីរយន្ត ខ្ញុំព្រះករុណាអត់ជន់មិនបានទេ
 ឲ្យប្រព្រឹត្តទៅមិនបានទេ ទុក្ខវេទនារបស់ខ្ញុំព្រះករុណា រឹតតែចម្រើនឡើង
 មិនអន់ថយសោះ មានតែចម្រើនខ្លាំងឡើង ឥតស្រាកស្រាន្តទេ ។

[១១៧] ម្នាលធនញ្ញានិ អ្នកសំគាល់នូវហេតុនោះ ដូចម្តេច
 នរកក្តី កំណើតតិរច្ឆានក្តី ណាប្រសើរជាង ។ បពិត្រព្រះសារីបុត្រ
 ដ៏ចម្រើន កំណើតតិរច្ឆាន ប្រសើរជាងនរក ។ ម្នាលធនញ្ញានិ អ្នក
 សំគាល់ហេតុនោះ ដូចម្តេច កំណើតតិរច្ឆានក្តី បិត្តិវិស័យក្តី ណា
 ប្រសើរជាង ។ បពិត្រព្រះសារីបុត្រដ៏ចម្រើន បិត្តិវិស័យប្រសើរជាង
 កំណើតតិរច្ឆាន ។ ម្នាលធនញ្ញានិ អ្នកសំគាល់ហេតុនោះ ដូចម្តេច

ព្រាហ្មណ៍វគ្គស្ស ធនញ្ញានិសុត្តេ ធនញ្ញានិប្បដិបុត្តា

កតមំ សេយ្យោ បិត្តិវិសយោ វា មនុស្សា វាតិ ។
 បិត្តិវិសយា កោ សារីបុត្ត មនុស្សា សេយ្យោតិ ។
 តំ កី មញ្ញសិ ជនញ្ញានិ កតមំ សេយ្យោ
 មនុស្សា វា ចាតុម្មហារាជិកា ទេវា វាតិ ។
 មនុស្សេហិ កោ សារីបុត្ត ចាតុម្មហារាជិកា ទេវា
 សេយ្យោតិ ។ តំ កី មញ្ញសិ ជនញ្ញានិ
 កតមំ សេយ្យោ ចាតុម្មហារាជិកា ទេវា វា
 តារត្តិសា ទេវា វាតិ ។ ចាតុម្មហារាជិកេហិ
 កោ សារីបុត្ត ទេវេហិ តារត្តិសា ទេវា សេ-
 យ្យោតិ ។ តំ កី មញ្ញសិ ជនញ្ញានិ កតមំ
 សេយ្យោ តារត្តិសា ទេវា វា យាមា ទេវា
 វាតិ ។ តារត្តិសេហិ កោ សារីបុត្ត ទេវេហិ
 យាមា ទេវា សេយ្យោតិ ។ តំ កី មញ្ញសិ
 ជនញ្ញានិ កតមំ សេយ្យោ យាមា ទេវា វា
 តុសិតា ទេវា វាតិ ។ យាមេហិ កោ សារីបុត្ត

ព្រាហ្មណវគ្គ ធនញ្ញានិស្សត្រ ការសួរតបទៅធនញ្ញានិព្រាហ្មណ

បិត្តិវិស័យក្តី ពួកមនុស្សក្តី ណាប្រសើរជាង ។ បពិត្រព្រះសារីបុត្រ
 ដ៏ចម្រើន ពួកមនុស្សប្រសើរជាងបិត្តិវិស័យ ។ ម្ចាស់ធនញ្ញានិ អ្នក
 សំគាល់នូវហេតុនោះ ដូចម្តេច ពួកមនុស្សក្តី ពួកទេវតាដែលនៅក្នុង
 ឋានចាតុម្មហារាជិកៈក្តី ណាប្រសើរជាងណា ។ បពិត្រព្រះសារីបុត្រ
 ដ៏ចម្រើន ពួកចាតុម្មហារាជិកទេវតា ប្រសើរជាងពួកមនុស្ស ។ ម្ចាស់ធន-
 ញ្ញានិ អ្នកសំគាល់នូវហេតុនោះ ដូចម្តេច ពួកចាតុម្មហារាជិកទេវតាក្តី
 ពួកតាវត្តីសទេវតាក្តី ណាប្រសើរជាងណា ។ បពិត្រព្រះសារីបុត្រ
 ដ៏ចម្រើន ពួកតាវត្តីសទេវតា ប្រសើរជាងពួកចាតុម្មហារាជិកទេវតា ។
 ម្ចាស់ធនញ្ញានិ អ្នកសំគាល់ហេតុនោះ ដូចម្តេច ពួកតាវត្តីសទេវតា
 ក្តី ពួកយាមទេវតាក្តី ណាប្រសើរជាងណា ។ បពិត្រព្រះសារីបុត្រ
 ដ៏ចម្រើន ពួកយាមទេវតា ប្រសើរជាងពួកតាវត្តីសទេវតា ។ ម្ចាស់
 ធនញ្ញានិ អ្នកសំគាល់នូវហេតុនោះ ដូចម្តេច ពួកយាមទេវតាក្តី ពួក
 តុសិតទេវតាក្តី ណាប្រសើរជាងណា ។ បពិត្រព្រះសារីបុត្រដ៏ចម្រើន

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណាសកំ

ទេវេហិ តុសិតា ទេវា សេយ្យោតិ ។ តំ កី មញ្ញសិ
 ជនញ្ញានិ កតមំ សេយ្យោ តុសិតា ទេវា វា និម្មានតី
 ទេវា វាតិ ។ តុសិតេហិ កោ សារីបុត្ត ទេវេហិ និម្មាន-
 តី ទេវា សេយ្យោតិ ។ តំ កី មញ្ញសិ ជនញ្ញានិ
 កតមំ សេយ្យោ និម្មានតី ទេវា វា បរិនិម្មិតវសវត្តិ
 ទេវា វាតិ ។ និម្មានតីហិ កោ សារីបុត្ត ទេវេហិ
 បរិនិម្មិតវសវត្តិ ទេវា សេយ្យោតិ ។ តំ កី
 មញ្ញសិ ជនញ្ញានិ កតមំ សេយ្យោ បរិនិម្មិតវស-
 វត្តិ ទេវា វា ព្រហ្មលោកោ វាតិ ។ ព្រហ្មលោកោតិ
 ភវំ សារីបុត្តោ អាហា ព្រហ្មលោកោតិ ភវំ សារី-
 បុត្តោ អាហាតិ ។ អថខោ អាយស្មតោ សារីបុត្តស្ស
 ឯតទហោសិ ឥមេ ខោ ព្រាហ្មណា ព្រហ្មលោកា-
 ទិមុត្តា យទ្ធជាហំ ជនញ្ញានិស្ស ព្រាហ្មណស្ស
 ព្រហ្មានំ សហព្យតាយ មក្កំ ទេសេយ្យន្តិ ។
 ព្រហ្មានំ^(១) ជនញ្ញានិ សហព្យតាយ មក្កំ
 ទេសេស្សាមិ តំ សុណាហិ សាធុកំ មនសិករោហិ

១ ឱ. ម. ឯត្តន្តរេ តេតិ បទំ អត្ថិ ។

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណាសកៈ

ពួកតុសិតទេវតា ប្រសើរជាងពួកយាមទេវតា ។ ម្នាលធនញ្ញានិ អ្នក
សំគាល់នូវហេតុនោះដូចម្តេច ពួកតុសិតទេវតាក្តី ពួកនិម្មានរតិទេវតាក្តី
ណាប្រសើរជាង ។ បពិត្រព្រះសារីបុត្រដ៏ចម្រើន ពួកនិម្មានរតិទេវតា
ប្រសើរជាងពួកតុសិតទេវតា ។ ម្នាលធនញ្ញានិ អ្នកសំគាល់នូវហេតុ
នោះដូចម្តេច ពួកនិម្មានរតិទេវតាក្តី ពួកបរនិម្មិតវសវត្តិទេវតាក្តី ណា
ប្រសើរជាង ។ បពិត្រព្រះសារីបុត្រដ៏ចម្រើន ពួកបរនិម្មិតវសវត្តិ-
ទេវតា ប្រសើរជាងពួកនិម្មានរតិទេវតា ។ ម្នាលធនញ្ញានិ អ្នក
សំគាល់នូវហេតុនោះដូចម្តេច ពួកបរនិម្មិតវសវត្តិទេវតាក្តី ព្រហ្មលោក
ក្តី ណាប្រសើរជាង ។ ព្រះសារីបុត្រដ៏ចម្រើន សំដែងថាព្រហ្មលោក
ព្រះសារីបុត្រដ៏ចម្រើន សំដែងថាព្រហ្មលោក ។ គ្រានោះ ព្រះសារី-
បុត្រមានអាយុ មានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា ពួកព្រាហ្មណ៍ទាំងនេះ
ចុះចិត្តស៊ប់តែនឹងព្រហ្មលោក បើដូច្នោះ គួរតែអញសំដែងផ្លូវដើម្បីឲ្យ
បានកើតរួមនឹងព្រហ្មទាំងឡាយ ដល់ធនញ្ញានិព្រាហ្មណ៍ចុះ ។ ទើប
ព្រះថេរៈសំដែងថា នៃធនញ្ញានិ អាត្មានឹងសំដែងផ្លូវដើម្បីបានកើតរួមនឹង
ព្រហ្មទាំងឡាយ អ្នកចូរស្តាប់រឿងនោះចុះ ចូរធ្វើទុកក្នុងចិត្តឲ្យស្រួលចុះ

ព្រាហ្មណវគ្គស្ស ធនញ្ញានិសុត្តេ អប្បមញ្ញាភាវនា

ភាសិស្សាមីតិ ។ ឯវំ កោតិ ខោ ធនញ្ញានិ ព្រាហ្មណោ

អាយស្មតោ សារីបុត្តស្ស បច្ចុស្សោសិ ។

[១១៨] អាយស្មា សារីបុត្តោ ឯតទរោច ក-

តមោ ច ធនញ្ញានិ ព្រហ្មានំ សហព្យតាយ មក្កោ

ឥធនញ្ញានិ ភិក្ខុ មេត្តាសហគតេន ចេតសា

ឯកំ ទិសំ ធិវិត្វា វិហារតិ តថា ទុតិយំ តថា

តតិយំ តថា ចតុត្ថំ ឥតិ ឧទ្ធមទោ តិរិយំ សព្វដិ

សព្វត្ថតាយ សញ្ញារន្តំ លោកំ មេត្តាសហគតេន

ចេតសា វិបុលេន មហក្កតេន អប្បមាលោន

អវេរេន អព្យាបដ្ឋេន ធិវិត្វា វិហារតិ អយម្យិ

ខោ ធនញ្ញានិ ព្រហ្មានំ សហព្យតាយ មក្កោ

បុន ចបរំ ធនញ្ញានិ ភិក្ខុ ករុណាសហ-

គតេន ចេតសា... មុទិតាសហគតេន ចេតសា...

ឧបេក្ខាសហគតេន ចេតសា ឯកំ ទិសំ ធិវិត្វា វិហារតិ

ព្រាហ្មណវគ្គ ធនញ្ញានិស្សត្រ អប្បមញ្ញាភាវនា

អាត្មានឹងសំដែងប្រាប់ ។ ធនញ្ញានិព្រាហ្មណ៍ ទទួលស្តាប់ព្រះ
សារីបុត្រមានអាយុថា ព្រះករុណា លោកដ៏ចម្រើន ។

[១១៨] ព្រះសារីបុត្រ មានអាយុ ក៏សំដែងយ៉ាងនេះថា
ម្ចាស់ធនញ្ញានិ ផ្លូវប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីកើតរួមនឹងព្រហ្មទាំងឡាយ តើ
ដូចម្តេច ម្ចាស់ធនញ្ញានិ កិក្ខុក្នុងសាសនានេះ មានចិត្តប្រកបដោយ
មេត្តា ផ្សាយទៅកាន់ទិសទី ១ ទិសទី ២ ដូចគ្នា ទិសទី ៣ ក៏ដូចគ្នា
ទិសទី ៤ ក៏ដូចគ្នា ទិសខាងលើ ទិសខាងក្រោម ទិសទីក៏ដូចគ្នា
មានចិត្តប្រកបដោយមេត្តាដ៏ធំទូលាយ រកប្រមាណមិនបាន មិនមាន
ពៀរ មិនមានព្យាបាទ ផ្សាយទៅកាន់លោកទាំងមូល ក្នុងទិសទាំង
ពួង ដោយយកខ្លួនប្រៀបនឹងសត្វទាំងពួង ម្ចាស់ធនញ្ញានិ នេះឯង
ជាផ្លូវប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីកើតរួមនឹងព្រហ្មទាំងឡាយ ម្ចាស់ធនញ្ញានិ
មួយទៀត កិក្ខុមានចិត្តប្រកបដោយករុណា... មានចិត្តប្រកបដោយ
មុទិតា.... មានចិត្តប្រកបដោយឧបេក្ខា ផ្សាយទៅកាន់ទិសទី ១ ទិសទី ២

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណាសកំ

តថា ទុតិយំ តថា តតិយំ តថា ចតុត្ថំ ឥតិ

ឧទ្ធមដោ តិរិយំ សព្វដិ សព្វត្ថតាយ សញ្ញាវន្តំ

លោកំ ឧបេក្ខាសហគតេន ចេតសា វិបុលេន

មហាគ្គតេន អប្បមាលោន អវេរេន អព្យាបដ្ឋេន

ដរិត្វា វិហារតិ អយំ ខោ ធនញ្ញានិ ព្រហ្មានំ

សហព្យតាយ មក្កោតិ ។ តេនហិ កោ សារីបុត្ត

មម វចនេន ភកវតោ ចានេ សិរសា វជ្ជាហិ

ធនញ្ញានិ កន្តេ ព្រាហ្មណោ អាពាជិកោ ទុក្ខិតោ

ពាទ្ធុតិលាដោ សោ ភកវតោ ចានេ សិរសា វន្តតីតិ ។

[១១៩] អថខោ អាយស្មា សារីបុត្តោ

ធនញ្ញានិ ព្រាហ្មណំ សតិ ឧត្តរិកវណ្ណិយេ

ហីនេ ព្រហ្មលោកេ បតិដ្ឋាបេត្វា ឧដ្ឋាយាសនា

បក្កាមិ ។ អថខោ ធនញ្ញានិ ព្រាហ្មណោ អចិរ-

ប្បក្កន្តេ អាយស្មន្តេ សារីបុត្តេ កាលមកាសិ

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណាសកៈ

ក៏ដូចគ្នា ទិសទី ៣ ក៏ដូចគ្នា ទិសទី ៤ ក៏ដូចគ្នា មានចិត្តប្រកបដោយ
 ឧបេក្ខាដ៏ធំទូលាយ រកប្រមាណមិនបាន មិនមានពៀរ មិនមាន
 ព្យាបាទ ផ្សាយទៅកាន់លោកទាំងមូល ក្នុងទិសទាំងពួង ដោយយក
 ខ្លួនទៅប្រៀបនឹងសត្វទាំងពួង ម្នាលធនញ្ញានិ នេះឯងក៏ជាផ្លូវប្រព្រឹត្ត
 ដើម្បីកើតរួមនឹងពួកព្រហ្ម ។ ធនញ្ញានិផ្តាំថា បពិត្រព្រះសារីបុត្រ
 ដ៏ចម្រើន បើដូច្នោះ សូមលោកម្ចាស់ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះបាទាព្រះមាន
 បុណ្យដោយត្បូង តាមពាក្យរបស់ខ្ញុំព្រះករុណាថា បពិត្រព្រះអង្គ
 ដ៏ចម្រើន ធនញ្ញានិព្រាហ្មណ៍ មានអាពាធ ដល់នូវទុក្ខវេទនា មានជំងឺ
 ជាទម្ងន់ គាត់ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះបាទ នៃព្រះមានបុណ្យដោយត្បូង ។

[១១៧] គ្រានោះ ព្រះសារីបុត្រ មានអាយុ កាលបើ
 មានកិច្ច ដែលលោកត្រូវធ្វើតទៅទៀត ក៏ញ៉ាំងធនញ្ញានិព្រាហ្មណ៍
 ឲ្យតម្កល់នៅត្រឹមព្រហ្មលោកថោកទាប រួចក្រោកចាកអាសនៈ ហើយ
 ក៏ចេញទៅ ។ គ្រានោះឯង ធនញ្ញានិព្រាហ្មណ៍ កាលបើព្រះ
 សារីបុត្រមានអាយុ និមន្តចេញទៅ មិនយូរប៉ុន្មាន ក៏ធ្វើមរណកាល

ព្រាហ្មណវគ្គស្ស ធនញ្ញានិសុត្តេ ភគវន្តបសង្កមនំ

ព្រហ្មលោកំ ឧបបទ្ធិ ។ អថខោ ភកវា ភិក្ខុ
 អាមន្តេសិ ឯសោ ភិក្ខុវេ សារីបុត្តោ ធនញ្ញានិ
 ព្រាហ្មណំ សតិ ឧត្តរិករណីយេ ហីនេ ព្រហ្មលោកេ
 បតិដ្ឋាបេត្វា ឧដ្ឋាយាសនា បក្កុន្តោតិ ។

[១២០] អថខោ អាយស្មា សារីបុត្តោ យេន
 ភកវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភកវន្តំ អភិវាទេត្វា
 ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសិទ្ធោ ខោ អាយស្មា
 សារីបុត្តោ ភកវន្តំ ឯតទរោច ធនញ្ញានិ ភន្តេ
 ព្រាហ្មណោ អាពាទិកោ ទុក្ខិតោ ពាទ្ឋ្ហិតិលាដោ
 សោ ភកវតោ ចាទេ សិរសា វន្តតីតិ ។ កី
 បន ត្វំ សារីបុត្ត ធនញ្ញានី ព្រាហ្មណំ សតិ
 ឧត្តរិករណីយេ ហីនេ ព្រហ្មលោកេ បតិដ្ឋាបេត្វា

ព្រាហ្មណវគ្គ ធនញ្ញានិស្សត្រ ការចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ

ហើយទៅកើត ឯព្រហ្មលោក ។ គ្រានោះ ព្រះមានបុណ្យ ទ្រង់
ត្រាស់នឹងភិក្ខុទាំងឡាយថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សារីបុត្រនុ៎ះ កាលបើ
មានកិច្ចដែលខ្លួនត្រូវធ្វើតទៅទៀត ក៏ញ៉ាំងធនញ្ញានិព្រាហ្មណ៍ ឲ្យតម្កល់
នៅត្រឹមព្រហ្មលោកថោកទាប រួចក្រោកចាកអាសនៈ ចេញមក ។

[១២០] គ្រានោះ ព្រះសារីបុត្រមានអាយុ ចូលទៅគាល់
ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះមាន
ព្រះភាគ ហើយក៏អង្គុយ ក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះព្រះសារីបុត្រមាន
អាយុ អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ក៏ក្រាបទូលព្រះមានព្រះភាគយ៉ាង
នេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ធនញ្ញានិព្រាហ្មណ៍ មានអាពាធ
ដល់នូវទុក្ខវេទនា មានជំងឺជាទម្ងន់ គាត់ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះបាទានៃ
ព្រះមានព្រះភាគដោយត្បូង ។ ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់សួរថា ហៃ
សារីបុត្រ កាលបើកិច្ចដែលអ្នកត្រូវធ្វើតទៅទៀតនៅមាន ហេតុម្តេច
ក៏អ្នកញ៉ាំងធនញ្ញានិព្រាហ្មណ៍ ឲ្យតម្កល់នៅត្រឹមព្រហ្មលោកថោកទាប

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណាសកំ

ឧដ្ឋាយាសនា បក្កុន្តោតិ ។ មយ្ហំ ខោ ភន្តេ ឯវំ
 អហោសិ ឥមេ ខោ ព្រាហ្មណា ព្រហ្មលោកាធិមុត្តា
 យន្ទ្រាហំ ធនញ្ញានិស្ស ព្រាហ្មណាស្ស ព្រហ្មនំ
 សហព្យតាយ មក្កំ ទេសេយ្យន្តិ ។ កាលកតោ
 វ សារីបុត្ត ធនញ្ញានិ ព្រាហ្មណោ ព្រហ្មលោកេ
 ឧបបន្នោតិ ។

ធនញ្ញានិសុត្តំ សត្តមំ និដ្ឋិតំ ។

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណាសកៈ

រួចក្រោកចាកអាសនៈចេញមក ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គ
 មានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា ពួកព្រាហ្មណ៍ទាំងនេះ មានចិត្តជឿស៊ប់
 នឹងព្រហ្មលោក បើដូច្នោះ គួរតែខ្ញុំព្រះអង្គសំដែងផ្លូវប្រព្រឹត្តទៅដើម្បី
 កើតរួមនឹងពួកព្រាហ្ម ដល់ធនញ្ញានិព្រាហ្មណ៍ចុះ ។ ហែសារីបុត្រ
 ធនញ្ញានិព្រាហ្មណ៍ស្លាប់ហើយ ទៅកើតឯព្រហ្មលោកហើយ ។

ចប់ ធនញ្ញានិសូត្រ ទី ៧ ។

អដ្ឋមិ វាសេដ្ឋសុត្តិ

[១២១] ឯវម្មេ សុតំ ។ ឯកំ សមយំ ភក្កវា
 ឥច្ឆានដ្ឋលេ វិហារតិ ឥច្ឆានដ្ឋលវេនសណ្ឋោ ។ តេន ខោ
 បន សមយេន សម្ពហុលា អភិញ្ញាតា អភិញ្ញាតា
 ព្រាហ្មណាមហាសាលា ឥច្ឆានដ្ឋលេ បដិវសន្តិ សេយ្យ-
 ដំ ចន្តិ ព្រាហ្មណោ តារុក្ខោ ព្រាហ្មណោ ខោត្តរ-
 សាតិ ព្រាហ្មណោ ជាណុស្សោណិ ព្រាហ្មណោ តោ-
 ទេយ្យោ ព្រាហ្មណោ អញ្ញោ ច អភិញ្ញាតា អភិញ្ញាតា
 ព្រាហ្មណាមហាសាលា ។ អថខោ វាសេដ្ឋការទ្វាជានំ
 មាណវានំ ជដ្ឋ្យវិហារំ អនុចដ្ឋមន្តានំ អនុវិចរន្តានំ
 អយមន្តរាគថា ឧទចាទិ កថម្ភោ ព្រាហ្មណោ
 ហោតីតិ ។ ការទ្វាដោ មាណវោ ឯវមាហ

វាសេដ្ឋសូត្រ ទី ៨

[១២១] ខ្ញុំបានស្តាប់មកយ៉ាងនេះ ។ សម័យមួយព្រះមាន
ព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុងដងព្រៃឈ្មោះឥច្ឆានង្គលៈ ជិតស្រុកឈ្មោះ
ឥច្ឆានង្គលៈ ។ សម័យនោះឯង មានព្រាហ្មណមហាសាលជាច្រើន
សុទ្ធតែជាអ្នកមានកេរ្តិ៍ឈ្មោះ ល្បីល្បាញ អាស្រ័យនៅក្នុងស្រុកឥច្ឆា-
នង្គលៈ គឺ ចង្កីព្រាហ្មណ៍ ១ តារុក្ខព្រាហ្មណ៍ ១ បោក្ខរសាតិព្រាហ្មណ៍ ១
ជាណុស្សោណិព្រាហ្មណ៍ ១ តោទេយ្យព្រាហ្មណ៍ ១ មិនតែប៉ុណ្ណោះ
សោត មានទាំងពួកព្រាហ្មណមហាសាលដទៃទៀត ក៏សឹងជាអ្នក
មានកេរ្តិ៍ឈ្មោះល្បីល្បាញដែរ ។ វេលានោះ វាសេដ្ឋមាណពនិង
ការទ្វាជមាណពទាំងពីរនាក់ កំពុងដើរទៅដើរមក ដើម្បីសម្រួលស្នង
ក៏ផ្ដើមនូវអន្តរាគមន៍ថា ម្ចាស់អ្នកដ៏ចម្រើន មនុស្សឈ្មោះថាព្រាហ្មណ៍
តើដោយហេតុដូចម្តេច ។ ការទ្វាជមាណព បានឆ្លើយយ៉ាងនេះថា

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណាសកំ

យតោ ខោ ភោ ឧភតោ សុជាតោ ហោតិ មាតិតោ
 ច បិតិតោ ច សំសុទ្ធក្កហណិកោ យាវ សត្តមា
 បិតាមហាយុកា អក្ខិតោ អនុបកុដ្ឋោ ជាតិវាទេន
 ឯត្តាវតា ខោ ភោ ព្រាហ្មណោ ហោតីតិ ។
 វាសេដ្ឋមាណវោ ឯវមាហ យតោ ខោ ភោ សីលវា
 ច ហោតិ វត្តសម្បដ្ឋោ ច ឯត្តាវតា ខោ ភោ
 ព្រាហ្មណោ ហោតីតិ ។ នេវ ខោ អសក្ខិ ការទ្វាដោ
 មាណវោ វាសេដ្ឋំ មាណវំ សញ្ញាបេតុំ ន បដាសក្ខិ
 វាសេដ្ឋោ មាណវោ ការទ្វាដំ មាណវំ សញ្ញាបេតុំ ។

[១២២] អថខោ វាសេដ្ឋោ មាណវោ ការទ្វាដំ
 មាណវំ អាមន្តេសិ អយំ ខោ ភោ ការទ្វាដ សម-
 ណោ កោតមោ សក្យបុត្តោ សក្យកុលា បព្វជិតោ
 ឥច្ឆានដ្ឋីលេ វិហារតិ ឥច្ឆានដ្ឋីលវនសណ្ណោ តំ ខោ
 បន កវន្តំ កោតមំ ឯវំ កល្យាណោ កិត្តិសដ្ឋោ
 អព្ពក្កតោ ឥតិបិ សោ ភកវា អរហំ សម្មាសម្ពុទ្ធា

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណាសកៈ

ម្នាលអ្នកដ៏ចម្រើន បើកាលណាបុគ្គលមានជាតិល្អទាំងពីរចំណែក គឺ ទាំង
 ខាងមាតានិងខាងបិតា ប្រសូតចាកគភ៌ដ៏បរិសុទ្ធ ដរាបអំពីគូនៃជីវិតជា
 គម្រប់ ៧ មក មិនមានអ្នកណា តិះដៀលចំអកចំអន់ដោយការពោលដល់
 ជាតិបាន ម្នាលអ្នកដ៏ចម្រើន ដោយហេតុប៉ុណ្ណោះឯង មនុស្សទើបឈ្មោះថា
 ព្រាហ្មណ៍ ។ វាសេដ្ឋមាណាត បានពោលយ៉ាងនេះថា ម្នាលអ្នក
 ដ៏ចម្រើន បើកាលណាបុគ្គលមានសីលផង បរិបូណ៌ដោយវត្តផង ដោយ
 ហេតុប៉ុណ្ណោះ មនុស្សទើបឈ្មោះថាជាព្រាហ្មណ៍បាន ។ ការទ្វាជមាណាត
 មិនអាចដើម្បីពន្យល់វាសេដ្ឋមាណាតបាន ចំណែកខាងវាសេដ្ឋមាណាត
 ក៏មិនអាចដើម្បីនឹងពន្យល់ការទ្វាជមាណាតបានដែរ ។

[១២២] លំដាប់នោះ វាសេដ្ឋមាណាត និយាយនឹងការទ្វាជ-
 មាណាតថា ម្នាលការទ្វាជៈ ដ៏ចម្រើន ព្រះសមណគោតមនេះឯង
 ជាសក្យបុត្រ ចេញចាកសក្យត្រកូល ទ្រង់ព្រះផ្នួស ឥឡូវមកគង់នៅ
 ក្នុងដងព្រៃ ឈ្មោះឥច្ឆានង្គលៈ ជិតស្រុកឈ្មោះឥច្ឆានង្គលៈ កិត្តិសព្ទ
 ដ៏ល្អ នៃព្រះគោតមដ៏ចម្រើននោះ ល្បីឮខ្លួនខ្លាយសុសសាយយ៉ាង
 នេះថា ព្រះមានព្រះភាគនោះ ព្រះអង្គឆ្ងាយចាកកិលេសហើយ ព្រះ
 អង្គត្រាស់ដឹងនូវព្រាហ្មធម៌ទាំងពួង ដោយប្រពៃចំពោះព្រះអង្គ

ព្រាហ្មណវគ្គស្ស វាសេដ្ឋសុត្តិ ភគវន្ធបសង្កមនំ

វិជ្ជាចរណសម្បជ្ជោ សុគតោ លោកវិទូ អនុត្តរោ បុរិស-
 ទម្មសារថិ សត្តា ទេវមនុស្សានំ ពុទ្ធា ភក្កវាតិ
 អាយាម ភោ ការទ្វាជ យេន សមណោ កោតមោ
 តេនុបសង្កមិស្សាម ឧបសង្កមិត្វា សមណំ កោតមំ
 ឯតមត្តំ បុច្ឆិស្សាម យថា ឆោ សមណោ កោតមោ
 ព្យាករិស្សតិ តថា នំ ធារេស្សាមាតិ ។ ឯវំ កោតិ
 ខោ ការទ្វាជោ មាណវោ វាសេដ្ឋស្ស មាណវស្ស
 បច្ចុស្សោសិ ។ អថខោ វាសេដ្ឋការទ្វាជមាណវា
 យេន ភក្កវា តេនុបសង្កមិសុ ឧបសង្កមិត្វា ភក្កវតា
 សទ្ធិ សម្មោទិសុ សម្មោទនិយំ កថំ សារាណីយំ
 វិតិសារត្វា ឯកមត្តំ និសីទិសុ ។

ព្រាហ្មណវគ្គ វាសេដ្ឋសូត្រ ការចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ

ព្រះអង្គបរិបូណ៌ ដោយវិជ្ជានិងចរណៈ គឺសេចក្តីចេះដឹងនិងក្រឹត្យដែល
 បុគ្គលគប្បីប្រព្រឹត្ត ព្រះអង្គមានដំណើរល្អទៅកាន់ព្រះនិព្វាន ព្រះអង្គ
 ជ្រាបច្បាស់នូវត្រៃលោក ព្រះអង្គប្រសើរដោយសីលាទិគុណារកបុគ្គល
 ណាមួយស្មើគ្មាន ព្រះអង្គទ្រង់ទូន្មាននូវបុរសដែលគួរទូន្មានបាន ព្រះអង្គ
 ជាសាស្ត្រាចារ្យនៃទេវតានិងមនុស្សទាំងឡាយ ព្រះអង្គបានត្រាស់ដឹងនូវ
 អរិយសច្ចធម៌ ព្រះអង្គលែងវិលត្រឡប់មកកាន់ភពថ្មីទៀតហើយ ម្ចាស់
 ការទ្វាជៈដ៏ចម្រើន មក យើងនឹងនាំគ្នាចូលទៅគាល់ព្រះសមណគោតម
 លុះចូលទៅដល់ហើយ យើងនឹងទូលសួរសេចក្តីនុ៎ះនឹងព្រះសមណគោតម
 ព្រះសមណគោតមនឹងដោះស្រាយ ដល់យើងទាំងពីរនាក់ យ៉ាងណា
 យើងនឹងចាំទុកសេចក្តីនោះយ៉ាងនោះ ។ ឯការទ្វាជមាណាព ក៏បាន
 ទទួលពាក្យរបស់វាសេដ្ឋមាណាពថា យ៉ាងហ្នឹងហើយ អ្នកដ៏ចម្រើន ។
 គ្រានោះ វាសេដ្ឋមាណាពនិងការទ្វាជមាណាព បាននាំគ្នាចូលទៅគាល់
 ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ពោលរាក់ទាក់ សំណេះ
 សំណាលទៅរកព្រះមានព្រះភាគ លុះបញ្ចប់ពាក្យដែលគួររីករាយនិង
 ពាក្យដែលគួររលឹកហើយ ក៏អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណាសកំ

[១២៣] ឯកមន្តំ និសិដ្ឋោ ខោ វាសេដ្ឋោ មាណវោ
ភកវន្តំ តាថាហិ អជ្ឈកាសិ

អនុញ្ញាតប្បជិញ្ញាតា

តេវិជ្ជា មយមសុកោ

អហំ ចោក្ខុរសាតិស្ស

តារុក្ខស្សាយ មាណវោ

តេវិជ្ជានំ យទក្ខាតំ

តត្រិ កេវលីនោស្ម សេ

បទកស្មា នោ ព្យាករណា

ជយ្យេ^(១) អាចរិយសាទិសា

តេសន្នោ ជាតិវាទស្មី

វិវាទោ អត្ថិ កោតម

ជាតិយា ព្រាហ្មណោ ហោតិ

ការទ្វាដោ ឥតិ កាសតិ

១ ម. ជរោ ។

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណាសកៈ

[១២៣] លុះវាសេដ្ឋមានាណា អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ បាន

ពោលនឹងព្រះមានព្រះភាគ ដោយគាថាទាំងឡាយថា

ខ្ញុំព្រះអង្គទាំងពីរនាក់ បានទទួលអនុញ្ញាត អំពីអាចារ្យ

ដែលបានឲ្យរៀនសូត្រស្រេចហើយ ទាំងបានប្តេជ្ញាខ្លួនឯង

ថា បានរៀនសូត្រចេះចាំនូវវេទទាំង ៣ ខ្ញុំព្រះអង្គជាសិស្ស

ច្បងរបស់បោក្ខរសាតិព្រាហ្មណ៍ ឯមានាណានេះ ជាសិស្ស

ច្បង របស់តារុក្ខព្រាហ្មណ៍ បទណាដែលពួកព្រាហ្មណ៍

ចេះនូវវេទទាំង ៣ បានប្រាប់ ដោយអត្តក្តី ដោយ

ព្យញ្ជនៈក្តី ខ្ញុំព្រះអង្គទាំងពីរនាក់ ក៏បានចូលចិត្តក្នុងបទ

នោះទាំងអស់ ទាំងសេចក្តីព្យាករនូវបទរបស់ខ្ញុំព្រះអង្គ

ទាំងពីរនាក់ ក៏ប្រាកដស្មើនឹងអាចារ្យ ត្រង់កន្លែងជាទី

ពោលមន្ត បពិត្រព្រះគោតម ខ្ញុំព្រះអង្គទាំងពីរនាក់

មានសេចក្តីវិវាទ ក្នុងការពោលអំពីជាតិ ការទ្វាជមានាណា

ពោលថា បុគ្គលដែលឈ្មោះថាព្រាហ្មណ៍ ព្រោះជាតិ

ព្រាហ្មណវគ្គស្ស វាសេដ្ឋសុត្ត ព្រាហ្មណប្បញ្ញា

អហព្វា កម្មុនា ព្រឹមិ
 ឯវំ ជានហិ ចក្កុម
 តេ ន សក្កោម ញាបេតុំ
 អញ្ញមញ្ញំ មយំ ឧកោ
 ភកវន្តំ បុដ្ឋំ អាភម្ម^(១)
 សម្ពុដ្ឋំ ឥតិ វិស្សតំ
 ចដ្ឋំ យថា ខយាតីតំ
 បេច្ច បញ្ញាលិកា ជនា
 វន្តមាណ នមស្សន្តិ
 ឯវំ លោកស្មិ កោតមំ
 ចក្កំ លោកេ សមុប្បដ្ឋំ
 មយំ បុច្ឆាម កោតមំ
 ជាតិយា ព្រាហ្មណោ ហោតិ
 ឧទាហុ ភវតិ កម្មុនា
 អជានតំ នោ ច ព្រឹហិ
 យថា ជានេមុ ព្រាហ្មណំ ។

១ ម. បុដ្ឋមាគម្មា ។

ព្រាហ្មណ៍វគ្គ វាសេដ្ឋសូត្រ បញ្ជារបស់ព្រាហ្មណ៍

ចំណែកខ្ញុំព្រះអង្គពោលថា ព្រោះកម្ម បពិត្រព្រះអង្គអ្នក
 មានចក្ខុ សូមព្រះអង្គទ្រង់ជ្រាបយ៉ាងនេះ ដោយហេតុនោះ
 ហើយ បានជាខ្ញុំព្រះអង្គទាំងពីរនាក់ មិនអាចញ៉ាំងគ្នានិង
 គ្នាឲ្យដឹងបាន ទើបនាំគ្នាមកក្រាបទូលសួរព្រះមានព្រះ
 ភាគដែលប្រាកដថាជាព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ពួកជនតាំងអញ្ជូលីកម្ម
 ថ្វាយបង្គំ ចំពោះទៅរកព្រះចន្ទពេញវង់ យ៉ាងណា
 គេក៏ថ្វាយបង្គំចំពោះព្រះគោតមក្នុងលោក យ៉ាងនោះដែរ
 ខ្ញុំព្រះអង្គទាំងពីរនាក់ សូមទូលសួរព្រះគោតម ដែល
 មានដួងចក្ខុកើតឡើងបរិសុទ្ធស្អាតក្នុងលោកថា បុគ្គលដែល
 ជាព្រាហ្មណ៍នោះ តើព្រះជាតិឬព្រោះកម្ម ដ្បិតខ្ញុំព្រះ
 អង្គទាំងពីរនាក់មិនស្គាល់ សូមព្រះអង្គទ្រង់សំដែង ល្មម
 ឲ្យខ្ញុំព្រះអង្គទាំងពីរនាក់ ស្គាល់ថាព្រាហ្មណ៍បានផង ។

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណាសកំ

[១២៤] តេសំ វេហំ ព្យាចិត្តិស្សំ (វាសេដ្ឋាតិ ភកវា)

អនុបុព្វំ យថាកមំ

ជាតិវិភង្គំ ចារណានំ

អញ្ញមញ្ញា ហិ ជាតិយោ

តិណារុក្ខេបិ ជានាថ

ន វាបិ បដិជាននេ

សិទ្ធិំ ជាតិមយំ តេសំ

អញ្ញមញ្ញា ហិ ជាតិយោ

តតោ កីដេ បដង្កេ ច

យាវ កុន្តកិបិស្មិកេ

សិទ្ធិំ ជាតិមយំ តេសំ

អញ្ញមញ្ញា ហិ ជាតិយោ

ចតុប្បុនេបិ ជានាថ

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណាសកៈ

[១២២] (ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់វាសេដ្ឋៈ)

តថាគតនឹងចែករលែកជាតិ នៃសត្វទាំងឡាយនោះ តាម

លំដាប់ ប្រាប់អ្នកទាំងឡាយ ដ្បិតជាតិរបស់សត្វទាំងឡាយ

ផ្សេង ៗ គ្នា អ្នកទាំងឡាយស្គាល់តិណជាតិនិងរុក្ខជាតិហើយ

ចំណែកតិណជាតិនិងរុក្ខជាតិនោះ មិនស្គាល់ខ្លួនវាថា យើង

ជាតិណជាតិ ជារុក្ខជាតិដូច្នោះឡើយ សណ្ឋានក៏សម្រេច

មកអំពីជាតិ ព្រោះជាតិរបស់វាទីទៃ ៗ ពីគ្នា តាំងពីកណ្តុប

កន្ទុរុយ រហូតដល់ស្រមោចខ្មៅស្រមោចក្រហម សណ្ឋាន

ក៏សម្រេចមកអំពីជាតិ ព្រោះជាតិរបស់វា ទីទៃ ៗ ពីគ្នា

មួយទៀត អ្នកទាំងឡាយចូរដឹងសត្វដឹង ៤ ទាំងឡាយ

ព្រាហ្មណវគ្គស្ស វាសេដ្ឋសុត្តេ ព្រាហ្មណព្យាករណំ

ខុទ្ទកេ ច មហាលូកេ
 សិទ្ធិ ជាតិមយំ តេសំ
 អញ្ញមញ្ញា ហិ ជាតិយោ
 ចាទ្ធតបេ ជានាថ
 ឧរកេ ធីយបិដ្ឋិកេ
 សិទ្ធិ ជាតិមយំ តេសំ
 អញ្ញមញ្ញា ហិ ជាតិយោ
 តតោ មច្ឆេបិ ជានាថ
 ឧទកេ វារិកោចរេ
 សិទ្ធិ ជាតិមយំ តេសំ
 អញ្ញមញ្ញា ហិ ជាតិយោ
 តតោ បក្ខិបិ ជានាថ
 បត្តយានេ វិហាដ្ឋមេ
 សិទ្ធិ ជាតិមយំ តេសំ

ព្រាហ្មណ៍វគ្គ វាសេដ្ឋសូត្រ ការព្យាករនូវពាក្យថាព្រាហ្មណ៍

ទាំងតូចទាំងធំ សណ្ឋានក៏សម្រេចមកអំពីជាតិ ព្រោះជាតិ

របស់វា ទីទៃ ។ ពីគ្នា មួយទៀត អ្នកទាំងឡាយចូរដឹង

ពួកសត្វដែលមានពោះជាជើង ដូចជាឧរគជាតិ ដែលមាន

ខ្នងវែង សណ្ឋានក៏សម្រេចមកអំពីជាតិ ព្រោះជាតិរបស់វា

ទីទៃ ។ ពីគ្នា មួយទៀត អ្នកទាំងឡាយចូរដឹងពួកមច្ឆុជាតិ

ដែលនៅក្នុងទឹក មានទឹកជាទីគោចរ សណ្ឋានក៏សម្រេច

មកអំពីជាតិ ព្រោះជាតិរបស់វា ទីទៃ ។ ពីគ្នា មួយទៀត

អ្នកទាំងឡាយចូរដឹងពួកសត្វបក្សី ដែលមានស្លាបជាយាន

ហើរទៅក្នុងអាកាស សណ្ឋានក៏សម្រេចមក អំពីជាតិ

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណាសកំ

អញ្ញមញ្ញា ហិ ជាតិយោ
 យថា ឯតាសុ ជាតីសុ
 លិទ្ធិំ ជាតិមយំ បុច្ចុ
 ឯវំ នត្តិ មនុស្សសុ
 លិទ្ធិំ ជាតិមយំ បុច្ចុ
 ន កោសេហិ ន សីសេន
 ន កណ្តោហិ ន អក្ខិកិ
 ន មុខេន ន ឆាសាយ
 ន ឱដ្ឋេហិ ភម្មហិ វា
 ន កីវាយ ន អំសេហិ
 ន ឧទរេន ន បិដ្ឋិយា
 ន សោណិយា ន ឧវស្មា
 ន សម្ពាធន ន មេច្ចនេ^(១)
 ន ហត្ថេហិ ន ចានេហិ

១ ម. មេថុនា ។

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណាសកៈ

ព្រោះជាតិរបស់វា ទីទេ ។ ពីគ្នា សណ្ឋានដែលសម្រេច
អំពីជាតិក្នុងជាតិទាំងនុ៎ះច្រើន ដូចម្តេចមិញ សណ្ឋានដែល
សម្រេចមកអំពីជាតិ ក្នុងមនុស្សទាំងឡាយ មិនមាន
ច្រើនដូច្នោះទេ ព្រោះមិនបាននិយមដោយសក់ទាំងឡាយ
មិនបាននិយមដោយក្បាល មិនបាននិយមដោយត្រចៀក
ទាំងពីរ មិនបាននិយមដោយភ្នែកទាំងពីរ មិនបាននិយម
ដោយមាត់ មិនបាននិយមដោយច្រមុះ មិនបាននិយម
ដោយបបូរមាត់ទាំងពីរ មិនបាននិយមដោយចិញ្ចើមទាំងពីរ
មិនបាននិយមដោយ-ក មិនបាននិយមដោយស្មាទាំងសង
ខាង មិនបាននិយមដោយពោះ មិនបាននិយមដោយខ្នង
មិនបាននិយមដោយត្រគាក មិនបាននិយមដោយទ្រូង
មិនបាននិយមដោយទីចង្អៀត មិនបាននិយមដោយមេប៉ុន
មិនបាននិយមដោយដៃទាំងពីរ មិនបាននិយមដោយជើង

ព្រាហ្មណវគ្គស្ស វាសេដ្ឋសុត្តេ ព្រាហ្មណព្យាករណំ

ន អង្គុលីហិ^(១) នទេហិ វា

ន ជដ្ឋាហិ ន ឡហិ

ន វណ្ណន សវេន វា

សិដ្ឋំ ជាតិមយន្តេវ

យថា អញ្ញាសុ ជាតិសុ

បច្ចុត្តញ្ច សវីវេសុ

មនុស្សេស្វតំ ន វិជ្ជតិ

វោកាវំ ច មនុស្សេសុ

សមញ្ញាយ បុច្ចតិ

យោ ហិ កោចិ មនុស្សេសុ

កោរក្ខំ ឧបដីវតិ

ឯវំ វាសេដ្ឋ ជាតាហិ

កស្សកោ សោ ន ព្រាហ្មណោ

យោ ហិ កោចិ មនុស្សេសុ

បុទុសិហ្យេន ដីវតិ

១ ម. នង្គុលីហិ ។

ព្រាហ្មណ៍វគ្គ វាសេដ្ឋសូត្រ ការព្យាករនូវពាក្យថាព្រាហ្មណ៍

ទាំងពីរ មិនបាននិយមដោយម្រាមដៃទាំង ១០ មិនបាន
 និយមដោយក្រូចកទាំង ១០ មិនបាននិយមដោយស្មង់ទាំង
 ពីរ មិនបាននិយមដោយភ្លៅទាំងពីរ មិនបាននិយមដោយ
 សម្បុរ មិនបាននិយមដោយសំឡេង ជាសណ្ឋានសម្រេច
 មកអំពីជាតិ ដូចជាក្នុងជាតិពួកសត្វដទៃក៏ទេ មួយទៀត
 របស់ដែលអាស្រ័យចំពោះខ្លួន ក្នុងសរីរៈរបស់មនុស្ស នឹង
 បានដូច្នោះក៏ទេ ឯការផ្សេងគ្នារបស់មនុស្សទាំងឡាយ គេ
 ហៅតាមឈ្មោះ ព្រោះថាបណ្តាមនុស្សទាំងឡាយ មនុស្ស
 ណាមួយចិញ្ចឹមជីវិតដោយការភ្ជួររាស់ ម្នាលវាសេដ្ឋៈ អ្នក
 ចូរដឹងយ៉ាងនេះថា អ្នកនោះជាអ្នកភ្ជួររាស់ មិនមែនជា
 ព្រាហ្មណ៍ទេ បណ្តាមនុស្សទាំងឡាយ មនុស្សណា
 ចិញ្ចឹមជីវិតដោយសិប្បៈផ្សេង ។ (មានការត្បាញជាដើម)

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណាសកំ

ឯវំ វាសេដ្ឋ ជាតាហិ

សិប្បិកោ សោ ន ព្រាហ្មណោ

យោ ហិ កោចិ មនុស្សេសុ

វោហារំ ឧបដីវតិ

ឯវំ វាសេដ្ឋ ជាតាហិ

វាលិដោ សោ ន ព្រាហ្មណោ

យោ ហិ កោចិ មនុស្សេសុ

បរមេស្សេន ដីវតិ

ឯវំ វាសេដ្ឋ ជាតាហិ

មេស្សិកោ សោ ន ព្រាហ្មណោ

យោ ហិ កោចិ មនុស្សេសុ

អទិន្នំ ឧបដីវតិ

ឯវំ វាសេដ្ឋ ជាតាហិ

ចោរោ ឯសោ ន ព្រាហ្មណោ

យោ ហិ កោចិ មនុស្សេសុ

ឥស្សត្ថំ ឧបដីវតិ

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណាសកៈ

ម្នាលវាសេដ្ឋៈ អ្នកចូរដឹងយ៉ាងនេះថា អ្នកនោះឈ្មោះថាជា

អ្នកមានសិប្បៈ មិនមែនព្រាហ្មណ៍ទេ បណ្តាមនុស្សទាំង-

ឡាយ មនុស្សណាមួយចិញ្ចឹមជីវិតដោយការជួញ ម្នាល

វាសេដ្ឋៈ អ្នកចូរដឹងយ៉ាងនេះថា អ្នកនោះជាពាណិជ មិន

មែនព្រាហ្មណ៍ទេ បណ្តាមនុស្សទាំងឡាយ មនុស្សណា

មួយចិញ្ចឹមជីវិតដោយការបម្រើអ្នកដទៃ ម្នាលវាសេដ្ឋៈ អ្នកចូរ

ដឹងយ៉ាងនេះថា អ្នកនោះជាអ្នកបម្រើគេ មិនមែនព្រាហ្មណ៍

ទេ បណ្តាមនុស្សទាំងឡាយ មនុស្សណាមួយ ចិញ្ចឹមជីវិត

ដោយការលួច ម្នាលវាសេដ្ឋៈ អ្នកចូរដឹងយ៉ាងនេះថា អ្នកនុ៎ះ

ជាចោរ មិនមែនព្រាហ្មណ៍ទេ បណ្តាមនុស្សទាំងឡាយ

មនុស្សណាមួយចិញ្ចឹមជីវិត ដោយការកាន់គ្រឿងសង្ហារុធ

ព្រាហ្មណវគ្គស្ស វាសេដ្ឋសុត្តេ ព្រាហ្មណព្យាករណំ

ឯវំ វាសេដ្ឋ ជាតាហិ

យោនាដីរោ ន ព្រាហ្មណោ

យោ ហិ កោចិ មនុស្សេសុ

ទោរោហិច្ឆេន ដីរតិ

ឯវំ វាសេដ្ឋ ជាតាហិ

យោជកោ សោ ន ព្រាហ្មណោ

យោ ហិ កោចិ មនុស្សេសុ

តាមំ រដ្ឋញ ភុញ្ញតិ

ឯវំ វាសេដ្ឋ ជាតាហិ

រាជា ឯសោ ន ព្រាហ្មណោ

ន ចាហំ ព្រាហ្មណំ ព្រឹមិ

យោនិជំ មត្តិសម្ពុរំ

កោវាដី នាម សោ ហោតិ

សវេ ហោតិ សកិញ្ចនោ

អកិញ្ចនំ អនាទានំ

តមហំ ព្រឹមិ ព្រាហ្មណំ

ព្រាហ្មណវគ្គ វាសេដ្ឋសូត្រ ការព្យាករនូវពាក្យថាព្រាហ្មណ៍

ម្នាលវាសេដ្ឋៈ អ្នកចូរដឹងយ៉ាងនេះថា អ្នកនុ៎ះជាទាហាន
មិនមែនព្រាហ្មណ៍ទេ បណ្តាមនុស្សទាំងឡាយ មនុស្ស
ណាមួយចិញ្ចឹមជីវិតដោយនាទីជាបុរោហិត ម្នាលវាសេដ្ឋៈ
អ្នកចូរដឹងយ៉ាងនេះថា អ្នកនុ៎ះជាអ្នកបូជា មិនមែនព្រាហ្មណ៍
ទេ បណ្តាមនុស្សទាំងឡាយ មនុស្សណាមួយបរិភោគ
ស្រុកឬដែន ម្នាលវាសេដ្ឋៈ អ្នកចូរដឹងយ៉ាងនេះថា អ្នកនុ៎ះ
ជាព្រះរាជា មិនមែនព្រាហ្មណ៍ទេ មួយទៀត តថាគតមិន
បានពោលបុគ្គលដែលកើតអំពីកំណើត ឬកើតអំពីសំណាក់
នៃមាតាថាជាព្រាហ្មណ៍ទេ បុគ្គលនោះ គ្រាន់តែឈ្មោះ
ថាភោវាទី (អ្នកពោលថាភោភោ) ព្រោះបុគ្គលនោះឯង
នៅមានកង្វល់គឺកិលេស លុះតែបុគ្គលមិនមានកង្វល់ មិន
មានសេចក្តីប្រកាន់មាំ ទើបតថាគតពោលថាជាព្រាហ្មណ៍

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណាសកំ

សព្វំ សញ្ញាជនំ នេត្វា
 យោ វេ ន បរិតស្សតិ
 សង្កាតីតំ^(១) វិសំយុត្តំ
 តមហំ ព្រូមិ ព្រាហ្មណំ
 នេត្វា នន្ទី វត្តព្វា
 សន្ធានំ សហនុក្កមំ
 ឧក្ខិត្តបលិយំ ពុទ្ធិ
 តមហំ ព្រូមិ ព្រាហ្មណំ
 អក្កោសំ វេទពន្ធព្វា
 អនុដ្ឋោ យោ តិតិក្ខតិ
 ខន្តិពលំ ពលានីតំ
 តមហំ ព្រូមិ ព្រាហ្មណំ
 អក្កោជនំ ធុតវន្តំ
 សីលវន្តំ អនុស្សនំ
 នន្តំ អន្តិមសារីរំ
 តមហំ ព្រូមិ ព្រាហ្មណំ

១ សង្កាតិតន្តិប្បត្តិ ។

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណាសកៈ

បុគ្គលណាកាត់បង់នូវសំយោជនៈទាំងអស់ ហើយមិនបាន
 តក់ស្លុតដោយតណ្ហា តថាគតពោលនូវបុគ្គលនោះ ដែល
 ជាអ្នកកន្លងបង់នូវសេចក្តីចំពាក់ ជាអ្នកប្រាសចាកកិលេស
 ថាជាព្រាហ្មណ៍ បុគ្គលណាកាត់បង់នូវខ្សែរឹត គឺការចង
 គំនុំ និងព្រ័ត្រគឺតណ្ហា និងទី-តគឺកិលេស គ្រឿងស្នាក់គឺទិដ្ឋិ
 ព្រមទាំងទិដ្ឋានុស័យចេញបាន តថាគតពោលនូវបុគ្គលនោះ
 ដែលមានបង្គោលគឺអវិជ្ជាដកចេញហើយ អ្នកត្រាស់ដឹងនូវ
 ចតុរារិយសច្ច ថាជាព្រាហ្មណ៍ បុគ្គលណាមិនបានប្រទូស្ត
 អត់សង្កត់នូវពាក្យដេរ និងការវាយដំ និងចំណង់បាន តថា-
 គតពោលនូវបុគ្គលនោះ ដែលមានអធិវាសនក្ខន្ធិជាកម្លាំង
 មានពួកពលគឺខន្តី ថាជាព្រាហ្មណ៍ បុគ្គលណាមិនមាន
 សេចក្តីក្រោធ មានជុតង្កវត្ត មានសីលគុណ មិនប៉ោង
 ដោយរាគាទិក្ខិលេស មិនមានពុតត្បុត មានសរីរៈតាំងនៅ
 ក្នុងទីបំផុត តថាគតពោលនូវបុគ្គលនោះ ថាជាព្រាហ្មណ៍

ព្រាហ្មណវគ្គស្ស វាសេដ្ឋសុត្តេ ព្រាហ្មណព្យាករណំ

វារិហោក្ខុរបត្តេវ

អារក្កេវិវ សាសហោ

យោ ន លិម្បតិ កាមេសុ

តមហំ ព្រឹមិ ព្រាហ្មណំ

យោ ទុក្ខស្ស បជាតតិ

ឥដេវ ខយមត្តនោ

បន្ទការំ វិសំយុត្តំ

តមហំ ព្រឹមិ ព្រាហ្មណំ

កម្ពីរបញ្ញំ មេធាវី

មក្កាមក្កស្ស កោវិទំ

ឧត្តមត្តំ អនុបត្តំ

តមហំ ព្រឹមិ ព្រាហ្មណំ

អសំសដ្ឋំ កហដ្ឋេហិ

អនាការេហិ ចូកយំ

អនោកសារី អប្បិទ្ធំ

តមហំ ព្រឹមិ ព្រាហ្មណំ

និធាយ ទណ្ឌំ ភូតេសុ

ព្រាហ្មណវគ្គ វាសេដ្ឋសូត្រ ការព្យាករនូវពាក្យថាព្រាហ្មណ៍

បុគ្គលណាមិនជាប់ ក្នុងកាមទាំងឡាយ ដូចទឹកមិនជាប់លើ
 ស្លឹកឈូក ឬដូចគ្រាប់ស្ពៃ មិនជាប់លើចុងនៃដែកស្រួច
 តថាគតពោលនូវបុគ្គលនោះ ថាជាព្រាហ្មណ៍ បុគ្គលណាក្នុង
 លោកនេះ ដឹងច្បាស់នូវការអស់ទៅនៃទុក្ខរបស់ខ្លួន តថាគត
 ពោលនូវបុគ្គលនោះ ដែលមានភារៈដាក់ចុះហើយ ប្រាស
 ចាកកិលេសហើយ ថាជាព្រាហ្មណ៍ បុគ្គលណាជាអ្នកប្រាជ្ញ
 មានប្រាជ្ញាជ្រាលជ្រៅឈ្លាសវៃ ក្នុងមគ្គនិងមិនមែនមគ្គ មាន
 ប្រយោជន៍ដ៏ខ្ពស់សម្រេចហើយ តថាគតពោល នូវបុគ្គល
 នោះ ថាជាព្រាហ្មណ៍ បុគ្គលណាមិនច្រឡំដោយបុគ្គលទាំង
 ពីរពួក គឺគ្រហស្ថនិងបព្វជិត មិនបានជាប់នៅក្នុងអាល័យគឺ
 កាមគុណ ទាំងមិនមានសេចក្តីប្រាថ្នា តថាគតពោល នូវ
 បុគ្គលនោះ ថាជាព្រាហ្មណ៍ បុគ្គលណាដាក់ចុះនូវអាជ្ញាក្នុង

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណាសកំ

តសេសុ ថាវេសុ ច

យោ ន ហន្តិ ន យាតេតិ

តមហំ ព្រឹមិ ព្រាហ្មណំ

អរិរុទ្ធិ រិរុទ្ធសុ

អត្តទណ្ឌោសុ និព្វតំ

សាទានេសុ អនាទានំ

តមហំ ព្រឹមិ ព្រាហ្មណំ

យស្ស វាតោ ច ទោសោ ច

មាណោ មក្ខោ ច ចាតិកោ

សាសទោវិវ អារត្តា

តមហំ ព្រឹមិ ព្រាហ្មណំ

អកក្កសំ វិញ្ញាបនី

តិវំ សច្ចំ ឧទីរយេ

យាយ ជាកិសដេ កិញ្ចិ

តមហំ ព្រឹមិ ព្រាហ្មណំ

យោមិ ដីបំ វ វស្សំ វា

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណាសកៈ

ពួកសត្វ អ្នកដែលនៅមានសេចក្តីតក់ស្លុតគឺតណ្ហា មាន
 សេចក្តីខ្ជាប់ខ្ជួនគឺមិនមានតណ្ហា មិនសម្លាប់ដោយខ្លួនឯង
 មិនប្រើអ្នកដទៃឲ្យសម្លាប់ តថាគតពោល នូវបុគ្គលនោះ
 ថាជាព្រាហ្មណ៍ បុគ្គលណាមិនខឹង ក្នុងពួកសត្វដែលខឹង
 មានសេចក្តីត្រជាក់ទៅលើពួកសត្វ ដែលមានអាជ្ញាក្នុងខ្លួន
 ជាអ្នកមិនមានសេចក្តីប្រកាន់ក្នុងពួកបុគ្គល ដែលមានសេច-
 ក្តីប្រកាន់ តថាគតពោល នូវបុគ្គលនោះ ថាជាព្រាហ្មណ៍
 រាគៈ ទោសៈ មានៈ និងសេចក្តីលុបគុណរបស់បុគ្គលណា
 ជ្រុះចេញហើយ បីដូចជាគ្រាប់ស្ពៃធ្លាក់អំពីចុងនៃដែកស្រួច
 តថាគតពោលនូវបុគ្គលនោះ ថាជាព្រាហ្មណ៍ បុគ្គលណា
 ពោលវាចាឥតទោស ជាវាចាញាំងបុគ្គលឲ្យស្គាល់ប្រយោ-
 ជន៍ ជាវាចាពិត ទាំងមិនបានធ្វើបុគ្គលណាមួយឲ្យចំពាក់
 ដោយវាចាណាឡើយ តថាគតពោលនូវបុគ្គលនោះ ថា
 ជាព្រាហ្មណ៍ បុគ្គលណាមិនបានបង្កោន របស់វែងឬខ្លី

ព្រាហ្មណវគ្គស្ស វាសេដ្ឋសុត្តេ ព្រាហ្មណព្យាករណំ

អណុំ ដូលំ សុកាសុកំ

លោកេ អទិន្នំ ឆាមេតិ

តមហំ ព្រឹមិ ព្រាហ្មណំ

អាសា យស្ស ន វិជ្ជន្តិ

អស្មី លោកេ បរម្ហិ ច

និរាសាសំ វិសំយុត្តំ

តមហំ ព្រឹមិ ព្រាហ្មណំ

យស្សាលយា ន វិជ្ជន្តិ

អញ្ញាយ អកចំកថី

អមតោកងំ អនុប្បត្តំ

តមហំ ព្រឹមិ ព្រាហ្មណំ

យោធិ បុញ្ញញ្ច ចាបញ្ច

ឧកោ សន្តិំ ឧបចូកា

អសោកំ វិវដិំ សុទ្ធិំ

ព្រាហ្មណវគ្គ វាសេដ្ឋសូត្រ ការព្យាករនូវពាក្យថាព្រាហ្មណ៍

តូចបួជំ ល្អប្បអាក្រក់ ដែលគេមិនបានឲ្យ ក្នុងលោកនេះ

តថាគតពោល នូវបុគ្គលនោះ ថាជាព្រាហ្មណ៍ បុគ្គល

ណាមិនមានសេចក្តីប្រាថ្នា ក្នុងលោកនេះ និងលោកខាង

មុខ តថាគតពោល នូវបុគ្គល ដែលមិនមានសេចក្តី

ប្រាថ្នា ជាអ្នកប្រាសចាកកិលេសនោះ ថាជាព្រាហ្មណ៍

បុគ្គលណាមិនមានសេចក្តីអាល័យ ជាអ្នកដឹងច្បាស់ មិន

មានសេចក្តីសង្ស័យ តថាគតពោលនូវបុគ្គល ដែលបាន

សម្រេចនូវល្វែងនៃព្រះនិព្វាននោះ ថាជាព្រាហ្មណ៍ បុគ្គល

ណាក្នុងលោកនេះ កន្លងបង្អស់នូវសេចក្តីចំពាក់ទាំងពីរគឺបុណ្យ

និងបាបចេញបានហើយ តថាគតពោលនូវបុគ្គលដែលមិន

មានសោក ប្រាសចាកធូលីគឺកិលេស ជាអ្នកបរិសុទ្ធស្អាត

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណាសកំ

តមហំ ព្រឹមិ ព្រាហ្មណំ

ចន្ទំវ វិមលំ សុទ្ធំ

វិប្បសន្តំ អនារិលំ

នន្ទិកវបរិក្ខិណំ

តមហំ ព្រឹមិ ព្រាហ្មណំ

យោ ឥមំ បលិបទំ ទុក្កំ

សំសារំ មោហមច្ចុតា

តិណ្ណោ ចារំ តតោ ណាយី

អនេជោ អកម៌កមី

អនុចាទាយ និព្វតោ

តមហំ ព្រឹមិ ព្រាហ្មណំ

យោធិ កាមេ^(១) បហាដ្ឋាន

អនាគារោ បរិព្វជេ

១ ម. តណ្ហា ។

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណាសកៈ

នោះ ថាជាព្រាហ្មណ៍ បុគ្គលណាឥតមានមន្ទិលសៅហ្មង

ជាបុគ្គលស្អាតផ្លូវផង មិនល្អក៏ដោយកិលេស មានតម្រែក

ក្នុងភពអស់ហើយ ដូចព្រះចន្ទប្រាសចាកមន្ទិល តថាគត

ពោលនូវបុគ្គលនោះ ថាជាព្រាហ្មណ៍ បុគ្គលណាធ្វើផុត

នូវផ្លូវរៀចផ្លូវផុត ដែលនាំសត្វឲ្យអន្ទោលទៅ នាំសត្វឲ្យ

វង្វេងនេះ បានដល់ត្រើយគឺព្រះនិព្វាន ជាអ្នកដុតបង្គំនូវ

កិលេស ឥតមានតណ្ហា ឥតមានសេចក្តីសង្ស័យ ឥតមាន

ប្រកាន់អ្វីបន្តិចបន្តួចហើយបរិនិព្វាន តថាគតពោលនូវបុគ្គល

នោះ ថាជាព្រាហ្មណ៍ បុគ្គលណាក្នុងលោកនេះ លះបង្គំនូវ

កាមទាំងឡាយចេញបាន ហើយបួសជាបុគ្គលមិនមានផ្ទះ

ព្រាហ្មណវគ្គស្ស វាសេដ្ឋសុត្តេ ព្រាហ្មណព្យាករណំ

កាមភវបរិក្ខីណំ^(១)

តមហំ ព្រឹមិ ព្រាហ្មណំ

យោធិ តណ្ហំ បហាជ្ជាន

អនាគារោ បរិព្វជេ

កាមភវបរិក្ខីណំ^(២)

តមហំ ព្រឹមិ ព្រាហ្មណំ

ហិត្វា មាណុសកំ យោកំ

ទិព្វយោកំ ឧបច្ចុតា

សព្វយោកវិសំយុត្តំ

តមហំ ព្រឹមិ ព្រាហ្មណំ

ហិត្វា រតី អរតិព្វា

១-២ ម. តណ្ហាភវបរិក្ខីណំ ។

ព្រាហ្មណវគ្គ វាសេដ្ឋសូត្រ ការព្យាករនូវពាក្យថាព្រាហ្មណ៍

តថាគតពោលនូវបុគ្គល ដែលមានកាមនិងភពអស់ហើយ

នោះ ថាជាព្រាហ្មណ៍ បុគ្គលណា ក្នុងលោកនេះ លះ

បង្ខំនូវតណ្ហាចេញបាន ហើយបួស ជាបុគ្គលមិនមាន

ផ្ទះ តថាគតពោលនូវបុគ្គលដែលមានកាម^(១)និងភពអស់

ហើយនោះ ថាជាព្រាហ្មណ៍ បុគ្គលណាលះបង្ខំ នូវ

ធម៌ជាគ្រឿងប្រកប គឺកាមគុណ ៥ ជារបស់មនុស្ស និង

ធម៌ជាគ្រឿងប្រកប គឺកាមគុណ ៥ ជារបស់ទិព្វ តថា-

គតពោល នូវបុគ្គល ដែលប្រាសចាកធម៌ជាគ្រឿងប្រកប

ទាំងអស់នោះ ថាជាព្រាហ្មណ៍ បុគ្គលណា លះបង្ខំនូវ

តម្រេក (ក្នុងកាមគុណ ៥ ផង) នូវសេចក្តីអផ្សុកផង

១ បើជា តណ្ហា ទើបគួរ ។

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណាសកំ

សីតិភ្នំ ជ្រូបដី
 សព្វលោកាកិកុំ រឺរ
 តមហំ ព្រឹមិ ព្រាហ្មណំ
 ចុតី យោ វេទិ សត្តានំ
 ឧបបត្តិញ សព្វសោ
 អសត្តំ សុតតំ ពុទ្ធី
 តមហំ ព្រឹមិ ព្រាហ្មណំ
 យស្ស កតី ន ជានត្តិ
 ទេវា កន្ធាមាណុសា
 ទីណាសវំ អរហន្តំ
 តមហំ ព្រឹមិ ព្រាហ្មណំ
 យស្ស បុរេ ច បច្ឆា ច
 មជ្ឈេ ច នត្តិ កិញ្ចនំ
 អកិញ្ចនំ អនាទានំ
 តមហំ ព្រឹមិ ព្រាហ្មណំ
 ឧសកំ បរំ រឺរ

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណាសកៈ

ជាអ្នកត្រជាក់ត្រជុំ មិនមានកិលេស គ្របសង្កត់នូវខន្ធ-
 លោកទាំងអស់បាន ជាអ្នកមានព្យាយាម តថាគតពោល
 នូវបុគ្គលនោះ ថាជាព្រាហ្មណ៍ បុគ្គលណាដឹងនូវចុតិនិង
 បដិសន្ធិរបស់សត្វទាំងឡាយ ដោយប្រការទាំងពួង តថា-
 គតពោលនូវបុគ្គលដែលមិនចំពាក់ (ក្នុងអារម្មណ៍) មាន
 ដំណើរល្អ អ្នកត្រាស់ដឹងនូវចតុរិយសច្ចនោះ ថាជា
 ព្រាហ្មណ៍ ទេវតា គន្ធជព និងមនុស្សទាំងឡាយ មិនដឹង
 នូវគតិរបស់បុគ្គលណា តថាគតពោលនូវបុគ្គលនោះ ដែល
 ជាអ្នកមានអាសវៈអស់ហើយ ជាអរហន្ត ថាជាព្រាហ្មណ៍
 បុគ្គលណាមិនមានកង្វល់គឺកិលេសក្នុងអតីត អនាគតនិងបច្ចុ-
 ប្បន្នទេ តថាគតពោលនូវបុគ្គលដែលមិនមានកង្វល់ មិន
 មានសេចក្តីប្រកាន់នោះ ថាជាព្រាហ្មណ៍ បុគ្គលណាជា
 ឧសភៈ (អង្គអាច) ជាអ្នកប្រសើរ អ្នកមានសេចក្តីព្យាយាម

ព្រាហ្មណវគ្គស្ស វាសេដ្ឋសុត្តេ ព្រាហ្មណព្យាករណំ

មហេសី វិទិតារិទំ

អនេជំ ម្ហាតកំ ពុទ្ធុំ

តមហំ ព្រឹមិ ព្រាហ្មណំ

បុព្វេនិវាសំ យោ វេទិ

សក្កាចាយញ្ច បស្សសិ^(១)

អថោ ជាតិក្ខយំ បត្តោ

តមហំ ព្រឹមិ ព្រាហ្មណំ

សមញ្ញា ហោសា លោកស្មី

នាមកោត្តំ បកប្បិតំ

សមុច្ច ឥមុនាតតំ

តត្ថ តត្ថ បកប្បិតំ

ទីយរត្តមនុសយិតំ

ទិដ្ឋិតតមជានតំ

អជានន្តា រោ ច ព្រហ្មន្តិ

ជាតិយា ហោតិ ព្រាហ្មណោ

១ ម. បស្សតិ ។

ព្រាហ្មណ៍វគ្គ វាសេដ្ឋសូត្រ ការព្យាករនូវពាក្យថាព្រាហ្មណ៍

អ្នកស្វែងរកគុណដ៏ធំ អ្នកមានជ័យជម្នះ អ្នកមិនមានសេចក្តី
ញាប់ញ័រ (ដោយតណ្ហា) អ្នកលាងបង់នូវកិលេស អ្នក
ត្រាស់ដឹងនូវចតុរារិយសច្ច តថាគតពោលនូវបុគ្គលនោះ ថា
ជាព្រាហ្មណ៍ បុគ្គលណាដឹងនូវខន្ធ ដែលខ្លួនអាស្រ័យនៅ
ក្នុងភពមុនផង ឃើញស្នូគំនិងអបាយផង ដល់នូវការអស់
ទៅនៃជាតិផង តថាគតពោលនូវបុគ្គលនោះ ថាជាព្រាហ្មណ៍
នាមនិងគោត្រដែលគេបានកំណត់តាំងទុក ហៅត ។ គ្នាមក
ឈ្មោះនេះ ត្រាន់តែជារោហារក្នុងលោក ដែលពួកញាតិ
និងសាលាហិត បានកំណត់តាំងទុក ក្នុងកាលព្រាហ្មណ៍
កើតហើយ ក្នុងទីនោះ ។ ក៏កើតជាទិដ្ឋិដេកត្រាំនៅក្នុងពួកជន
ដែលមិនដឹងអស់កាលយូរអង្វែង កាលបើពួកជនទាំងនោះ
មិនដឹង ក៏នាំគ្នានិយាយថា បុគ្គលជាព្រាហ្មណ៍ព្រោះជាតិ

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណាសកំ

ន ជច្ចា វសលោ ហោតិ
 ន ជច្ចា ហោតិ ព្រាហ្មណោ
 កម្មុនា វសលោ ហោតិ
 កម្មុនា ហោតិ ព្រាហ្មណោ
 កស្សកោ កម្មុនា ហោតិ
 សិប្បិកោ ហោតិ កម្មុនា
 វណិជោ កម្មុនា ហោតិ
 បេស្សិកោ ហោតិ កម្មុនា
 ចោរោបិ កម្មុនា ហោតិ
 យោធាជីរោបិ កម្មុនា
 យាជកោ កម្មុនា ហោតិ
 រាជានិ ហោតិ កម្មុនា
 ឯវមេតំ យថាក្ខតំ
 កម្មំ បស្សន្តិ បណ្ឌិតា
 បដិច្ចសមុប្បាទទសា
 កម្មុវិចាកកោវិទា

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណាសកៈ

ឯបុគ្គលខូចកាច មិនមែនព្រោះជាតិទេ បុគ្គលដែល
 ជាព្រាហ្មណ៍ ក៏មិនមែនព្រោះជាតិដែរ បុគ្គលដែលខូច
 កាចព្រោះកម្ម គឺការងារដែលធ្វើក្នុងបច្ចុប្បន្ន បុគ្គលដែល
 ជាព្រាហ្មណ៍ក៏ព្រោះកម្ម ជាអ្នកស្រែក៏ព្រោះកម្ម ជាអ្នក
 មានសិប្បៈក៏ព្រោះកម្ម ជាពាណិជក៏ព្រោះកម្ម ជាអ្នកបម្រើ
 គេក៏ព្រោះកម្ម ទោះបីជាចោរក៏ព្រោះកម្ម ជាទាហាន
 ក៏ព្រោះកម្ម ជាអ្នកបូជាក៏ព្រោះកម្ម ជាព្រះរាជាក៏
 ព្រោះកម្ម អ្នកប្រាជ្ញទាំងឡាយ អ្នកឃើញច្បាស់នូវធម៌ជា
 បច្ច័យអាស្រ័យកើតត ។ គ្នា អ្នកឈ្លាសក្នុងវិបាករបស់
 កម្ម តែងឃើញកម្មនេះ តាមសេចក្តីពិតយ៉ាងនេះថា

ព្រាហ្មណវគ្គស្ស វាសេដ្ឋសុត្តេ ព្រាហ្មណព្យាករណំ

កម្មុនា វត្តតិ លោកោ

កម្មុនា វត្តតិ បដា

កម្មុនិ ពន្ធនា សត្តា

រថស្សាណីវ យាយតោ

តបេន ព្រហ្មចរិយេន

សំយមេន ទមេន ច

ឯតេន ព្រាហ្មណោ ហោតិ

ឯតំ ព្រហ្មានមុត្តមំ

តីហិ វិជ្ជាហិ សម្បន្នោ

សន្តោ ទីណាបុនព្ពហោ

ឯវំ វាសេដ្ឋ ជាតាហិ

ព្រហ្មា សក្កោ វិជានតន្តិ ។

[១២៥]

ឯវំ វុត្តេ វាសេដ្ឋការទ្វាជមាណាវ

ភកវន្តំ

ឯតទហេចំ

អភិក្កន្តំ

កោ

កោតម

ព្រាហ្មណវគ្គ វាសេដ្ឋសូត្រ ការព្យាករនូវពាក្យថាព្រាហ្មណ៍

លោកតែងប្រព្រឹត្តទៅតាមកម្ម ប្រជាជន តែងប្រព្រឹត្តទៅ
តាមកម្ម សត្វទាំងឡាយ ដែលជាប់នៅក្នុងកម្ម ទើប
ប្រព្រឹត្តទៅបាន ដូចជារទេះដែលមានភ្លៅ ទើបបរទៅបាន
បុគ្គលដែលជាព្រាហ្មណ៍ព្រោះកម្ម ៤ យ៉ាងនេះ គឺតបៈ ១
ព្រហ្មចរិយៈ ១ សំយមៈ ១ ទមៈ ១ កម្ម ៤ យ៉ាង ដ៏
ប្រសើរបំផុតនេះ ជាគុណរបស់ព្រហ្មទាំងឡាយ សប្បុរស
ដែលបរិបូណ៌ដោយវិជ្ជា ៣ មានភព្វិអស់ហើយ ម្ចាស់
វាសេដ្ឋៈ អ្នកចូរដឹងយ៉ាងនេះថា អ្នកនោះហៅថាព្រហ្មក៏
បាន ហៅថាឥន្ទក៏បាន សម្រាប់ពួកបណ្ឌិតជាអ្នកដឹង ។

[១២៥] លុះព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់យ៉ាងនេះហើយ

វាសេដ្ឋមាណាព នឹងការទ្វាជមាណាព បានក្រាបទូលព្រះមានព្រះភាគ
ដូច្នោះថា បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ពីរោះណាស់ បពិត្រព្រះ

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណាសកំ

អភិក្កន្តំ កោ កោតម សេយ្យថាបិ កោ កោតម
 និក្កុដ្ឋិតំ វា ឧក្កុដ្ឋេយ្យ បដិច្ចន្តំ វា វិវេយ្យ មុឡស្ស
 វា មត្តំ អាចិក្ខេយ្យ អន្ធការេ វា តេលប្បជ្ជោតំ
 ធារេយ្យ ចក្កុមន្តោ រូចានិ ទក្ខន្តិតិ ឯវមេវ កោតា
 កោតមេន អនេកបរិយាយេន ធម្មោ បកាសិតោ
 ឯតេ មយំ ភវន្តំ កោតមំ សរណំ កច្ឆាម ធម្មញ្ញ
 ភិក្ខុសង្ឃញ្ញ ឧបាសកេ ធា ភវំ កោតមោ ធា-
 រេតុ អជ្ជតក្កេ ចារុណាបេតេ សរណាដ្ឋតេតិ ។

វាសេដ្ឋសុត្តំ អដ្ឋមំ និដ្ឋិតំ ។

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណាសកៈ

គោតមដ៏ចម្រើន ពីពោះណាស់ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ធម៌ដែល
 ព្រះអង្គសំដែងហើយ ដោយអនេកបរិយាយនេះ ដូចគេផ្សាររបស់ដែល
 ផ្កាប់ចុះ ឬដូចជាគេបើកបង្ហាញរបស់ដែលបិទបាំង ពុំនោះដូចគេប្រាប់
 ផ្លូវដល់អ្នកវង្វេងទិស ពុំនោះសោត ដូចគេកាន់ប្រទីបទ្រោលបំភ្លឺក្នុងទី
 ងងឹតដោយគិតថា មនុស្សមានចក្ខុមើលឃើញរូបទាំងឡាយបាន យើងខ្ញុំ
 ទាំងឡាយនេះ សូមដល់នូវព្រះគោតមដ៏ចម្រើនផង ព្រះធម៌ផង ព្រះ
 ភិក្ខុសង្ឃផង ជាទីពឹងទីរលឹក ចាប់ដើមតាំងពីថ្ងៃនេះទៅ សូមព្រះ
 គោតមដ៏ចម្រើន ចាំទុកនូវយើងខ្ញុំទាំងឡាយ ថាជាឧបាសក ដល់នូវ
 សរណៈ ស្មើដោយជីវិត ។

ចប់ វាសេដ្ឋសូត្រ ទី ៨ ។

នវមំ សុភសុត្តំ

[១២៦] ឯវម្មេ សុតំ ។ ឯកំ សមយំ ភកវា
សារត្តិយំ វិហារតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។
តេន ខោ បន សមយេន សុភោ មាណវោ តោ-
ទេយ្យបុត្តោ សារត្តិយំ បដិវសតិ អញ្ញតវស្ស កហា-
បតិស្ស និវេសនេ កេនចិនេវ ករណីយេន ។
អថខោ សុភោ មាណវោ តោទេយ្យបុត្តោ យស្ស
កហាបតិស្ស និវេសនេ បដិវសតិ តំ កហាបតី ឯតទ-
វោច សុតមេតំ កហាបតិ អរិក្ខតោ សារត្តិ អរហន្តេហិ
កំ នុ ខុដ្ឋ^(១) សមណំ វា ព្រាហ្មណំ វា បយិរុ-
ចាសេយ្យាមាតិ ។ អយំ ភន្តេ ភកវា សារត្តិយំ
វិហារតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ តំ ភន្តេ
ភកវន្តំ បយិរុចាសស្សតិ ។

១ ឱ. កន្ត ខដ្ឋ ។

សុភស្តុត្រី ទី ៩

[១២៦] ខ្ញុំបានស្តាប់មកយ៉ាងនេះ ។ សម័យមួយ ព្រះមាន
ព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុងវត្តជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀប
ក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង សុភមាណាព ជាបុត្រតោទេយ្យ-
ព្រាហ្មណ៍ អាស្រ័យនៅក្នុងនិវេសន៍របស់គហបតីម្នាក់ ក្នុងក្រុងសាវត្ថី
ដោយកិច្ចដែលត្រូវធ្វើណានីមួយ ។ កាលដែលសុភមាណាព ជាបុត្រ
របស់តោទេយ្យព្រាហ្មណ៍ អាស្រ័យនៅក្នុងនិវេសន៍ របស់គហបតីណា
ក៏ពោលពាក្យនេះ នឹងគហបតីនោះថា ម្ចាស់គហបតី ខ្ញុំបានឮពាក្យ
នេះថា ក្រុងសាវត្ថីមិនស្ងាត់ចាកព្រះអរហន្តទាំងឡាយឡើយ ក្នុងថ្ងៃនេះ
គួរយើងទាំងពីរនាក់ ចូលទៅអង្គុយជិតសមណៈ ឬព្រាហ្មណ៍ណាហ្ន៎ ។
គហបតីឆ្លើយថា បពិត្រអ្នកដ៏ចម្រើន ព្រះមានព្រះភាគនេះ គង់នៅ
ក្នុងវត្តជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី បពិត្រ
អ្នកដ៏ចម្រើន សូមអ្នកចូលទៅអង្គុយជិត ព្រះមានព្រះភាគនោះចុះ ។

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណាសកំ

[១២៧] អថខោ សុកោ មាលារោ តោទេយ្យ-
 បុត្តោ តស្ស កហាបតិស្ស បដិស្សត្វា យេន ភកវា
 តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភកវតា សទ្ធិ សម្មោទិ
 សម្មោទនីយំ កចំ សារាណីយំ វីតិសារេត្វា ឯកមន្តំ
 និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសិទ្ធធោ ខោ សុកោ មាលារោ
 តោទេយ្យបុត្តោ ភកវន្តំ ឯតទរោច ព្រាហ្មណា កោ
 តោតម ឯវមាហំសុ កហាដ្ឋោ អារាជកោ ហោតិ
 ញាយំ ធម្មំ កុសលំ ន បព្វជិតោ អារាជកោ
 ហោតិ ញាយំ ធម្មំ កុសលន្តិ ឥធម កវំ តោតមោ
 តិមាហាតិ ។ វិភជវាទោ ខោ អហមេត្ត មាលាវ
 ធាហមេត្ត ឯកំសវាទោ តិហិស្ស វាហំ មាលាវ
 បព្វជិតស្ស វា មិច្ឆាបដិបត្តិ វណ្ណេមិ^(១) តិហិ
 វា ហិ មាលាវ បព្វជិតោ វា មិច្ឆាបដិបន្នោ

១ ឱ. ម. ន វណ្ណេមិ ។

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណាសកៈ

[១២៧] លុះសុភមាណាព ជាបុត្រតោទេយ្យព្រាហ្មណ៍ ទទួល
 ពាក្យរបស់គហបតីនោះហើយ ក៏ចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះ
 ចូលទៅដល់ហើយ ក៏ពោលពាក្យរាក់ទាក់សំណេះសំណាលទៅរកព្រះ
 មានព្រះភាគ លុះបញ្ចប់ពាក្យដែលគួររីករាយ និងពាក្យដែលគួររលឹក
 ហើយ ក៏អង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះសុភមាណាព ជាបុត្រតោទេយ្យ-
 ព្រាហ្មណ៍ អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ទើបក្រាបទូលព្រះមានព្រះភាគ
 ដូច្នោះថា បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ពួកព្រាហ្មណ៍ច្រើននិយាយគ្នាយ៉ាង
 នេះថា គ្រហស្ថទើបជាអ្នកបំពេញនូវហេតុគឺកុសលធម៌បាន ឯបព្វជិត
 បំពេញនូវហេតុគឺកុសលធម៌មិនបានឡើយ ដូច្នោះ តើក្នុងសេចក្តីនេះ ព្រះ
 គោតមដ៏ចម្រើននឹងទ្រង់ត្រាស់ថាដូចម្តេច ។ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់
 ថា ម្ចាស់មាណាព ក្នុងសេចក្តីនេះ តថាគតជាអ្នកពោលញែក ក្នុង
 សេចក្តីនេះ តថាគតមិនបានពោលដោយចំណែកមួយទេ ម្ចាស់មាណាព
 តថាគតពណ៌នានូវសេចក្តីប្រតិបត្តិខុសរបស់គ្រហស្ថខ្លះ របស់បព្វជិតខ្លះ
 ម្ចាស់មាណាព ព្រោះថា គ្រហស្ថក្តី បព្វជិតក្តី តែប្រតិបត្តិខុសហើយ

ព្រាហ្មណ៍វគ្គស្ស សុភសុត្តេ ចតុក្កម្មដ្ឋានំ

មិច្ឆាបដិបត្តាធិករណហេតុ   ឆ   អារាជកោ   ហោតិ
 ញាយំ   ធម្មំ   កុសលំ   តិហិស្ស   វាហំ   មាណវ
 បព្វជិតស្ស   វា   សម្មាបដិបត្តិ   វណ្ណេមិ   តិហិ   វា
 ហិ   មាណវ   បព្វជិតោ   វា   សម្មាបដិបន្នោ
 សម្មាបដិបត្តាធិករណហេតុ   អារាជកោ   ហោតិ
 ញាយំ   ធម្មំ   កុសលន្តិ   ។

[១២៨]   ព្រាហ្មណា   ភោ   កោតម   វាមាហំសុ
 មហាត្ថមិទំ   មហាកិច្ចំ   មហាធិករណំ   មហាសមារម្ភំ
 យវាសកម្មដ្ឋានំ   មហាប្បលំ   ហោតិ   អប្បត្ថមិទំ
 អប្បកិច្ចំ   អប្បាធិករណំ   អប្បសមារម្ភំ   បព្វដ្ឋាកម្ម-
 ដ្ឋានំ   អប្បប្បលំ   ហោតីតិ   ឥធជ   កវំ   កោតមោ
 តិមាហាតិ   ។   ឯត្ថបិ   ខោ   អហំ   មាណវ
 វិភជវាទោ   ធាហមេត្ត   ឯកំសវាទោ   អត្តិ   មាណវ
 កម្មដ្ឋានំ   មហត្ថំ   មហាកិច្ចំ   មហាធិករណំ

ព្រាហ្មណ៍គ្គ សុភសូត្រ ហេតុជាទីតាំងនៃការងារ ៤ យ៉ាង

នឹងហៅថាជាអ្នកបំពេញនូវហេតុគឺកុសលធម៌ ព្រោះហេតុប្រតិបត្តិខុស
មិនបានឡើយ ម្នាលមាណាព តថាគតពណ៌នានូវសេចក្តីប្រតិបត្តិ
ត្រូវរបស់គ្រហស្ថខ្លះ របស់បព្វជិតខ្លះ ព្រោះថា គ្រហស្ថក្តី បព្វជិតក្តី
តែប្រតិបត្តិត្រូវហើយ ហៅថាជាអ្នកបំពេញនូវហេតុគឺកុសលធម៌ ព្រោះ
ហេតុប្រតិបត្តិត្រូវនោះបាន ។

[១២៨] សុភមាណាព ក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន
ពួកព្រាហ្មណ៍ និយាយយ៉ាងនេះថា ហេតុជាទីតាំងនៃការងារ របស់
យរាវាសនេះ មានសេចក្តីត្រូវការច្រើន មានកិច្ចច្រើន មាន
អធិករណ៍ច្រើន មានសេចក្តីប្រុងប្រៀបច្រើន ទើបមានផលច្រើន
ឯហេតុជាទីតាំងនៃការងាររបស់បព្វជន្លានេះ មានសេចក្តីត្រូវការតិច មាន
កិច្ចតិច មានអធិករណ៍តិច មានសេចក្តីប្រុងប្រៀបតិច ទើបមានផល
តិច ដូច្នោះ តើក្នុងសេចក្តីនេះ ព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ទ្រង់ត្រាស់
ថាដូចម្តេច ។ ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ថា ម្នាលមាណាព ក្នុងសេចក្តីនេះ
តថាគតជាបុគ្គលពោលព្រែក ក្នុងសេចក្តីនេះ តថាគតមិនបាន
ពោលដោយចំណែកមួយឡើយ ម្នាលមាណាព ហេតុជាទីតាំងនៃ
ការងារមានសេចក្តីត្រូវការច្រើន មានកិច្ចច្រើន មានអធិករណ៍ច្រើន

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណាសកំ

មហាសមារម្ភំ   វិបដ្ឋមាណំ   អប្បប្បលំ   ហោតិ   អត្ថិ

មាណាវ   កម្មជ្ជាណំ   មហាត្ថំ   មហាកិច្ចំ   មហាធិការណំ

មហាសមារម្ភំ   សម្បដ្ឋមាណំ   មហាប្បលំ   ហោតិ   អត្ថិ

មាណាវ   កម្មជ្ជាណំ   អប្បត្ថំ   អប្បកិច្ចំ   អប្បាធិការណំ

អប្បសមារម្ភំ   វិបដ្ឋមាណំ   អប្បប្បលំ   ហោតិ   អត្ថិ

មាណាវ   កម្មជ្ជាណំ   អប្បត្ថំ   អប្បកិច្ចំ   អប្បាធិការណំ

អប្បសមារម្ភំ   សម្បដ្ឋមាណំ   មហាប្បលំ   ហោតិ   ។

[១២៩]   កតម៍^(១)   មាណាវ   កម្មជ្ជាណំ   មហាត្ថំ

មហាកិច្ចំ   មហាធិការណំ   មហាសមារម្ភំ   វិបដ្ឋមាណំ

អប្បប្បលំ   ហោតិ   កសិ   ខោ   មាណាវ   កម្មជ្ជាណំ

មហាត្ថំ   មហាកិច្ចំ   មហាធិការណំ   មហាសមារម្ភំ

១ ឱ. ម. កតមញ្ច ។

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណាសកៈ

មានសេចក្តីប្រុងប្រៀបច្រើន កាលបើមិនសម្រេច មានផលតិចក៏មាន
 ម្ចាស់មាណាព ហេតុជាទីតាំងនៃការងារ មានសេចក្តីត្រូវការច្រើន
 មានកិច្ចច្រើន មានអធិករណ៍ច្រើន មានសេចក្តីប្រុងប្រៀបច្រើន
 កាលបើបានសម្រេច មានផលច្រើនក៏មាន ម្ចាស់មាណាព ហេតុជាទី
 តាំងនៃការងារ មានសេចក្តីត្រូវការតិច មានកិច្ចតិច មានអធិករណ៍តិច
 មានសេចក្តីប្រុងប្រៀបតិច កាលបើមិនសម្រេច បានផលតិចក៏មាន
 ម្ចាស់មាណាព ហេតុជាទីតាំងនៃការងារ មានសេចក្តីត្រូវការតិច មាន
 កិច្ចតិច មានអធិករណ៍តិច មានសេចក្តីប្រុងប្រៀបតិច កាលបើបាន
 សម្រេច បានផលច្រើនក៏មាន ។

[១២៧] ម្ចាស់មាណាព ហេតុជាទីតាំងនៃការងារ មានសេចក្តី
 ត្រូវការច្រើន មានកិច្ចច្រើន មានអធិករណ៍ច្រើន មានសេចក្តីប្រុងប្រៀប
 ច្រើន កាលបើមិនសម្រេច បានផលតិចក៏មាន តើដូចម្តេចខ្លះ ម្ចាស់
 មាណាព ហេតុជាទីតាំងនៃការងារ គឺការភ្ជួររាស់ មានសេចក្តីត្រូវការ
 ច្រើន មានកិច្ចច្រើន មានអធិករណ៍ច្រើន មានសេចក្តីប្រុងប្រៀបច្រើន

ព្រាហ្មណ៍វគ្គស្ស សុភសុត្តេ ចតុក្កម្មដ្ឋានំ

វិបដ្ឋមាណំ អប្បប្បលំ ហោតិ ។ កតមញ្ច មាណាវ
 កម្មដ្ឋានំ មហត្ថំ មហាកិច្ចំ មហាធិការណំ មហាស-
 មារម្ហំ សម្បដ្ឋមាណំ មហាប្បលំ ហោតិ កសិយេវ
 ខោ មាណាវ កម្មដ្ឋានំ មហត្ថំ មហាកិច្ចំ មហាធិក-
 រណំ មហាសមារម្ហំ សម្បដ្ឋមាណំ មហាប្បលំ ហោតិ ។
 កតមញ្ច មាណាវ កម្មដ្ឋានំ អប្បត្ថំ អប្បកិច្ចំ
 អប្បាធិការណំ អប្បសមារម្ហំ វិបដ្ឋមាណំ អប្បប្បលំ
 ហោតិ រណិជ្ជា ខោ មាណាវ កម្មដ្ឋានំ អប្បត្ថំ
 អប្បកិច្ចំ អប្បាធិការណំ អប្បសមារម្ហំ វិបដ្ឋមាណំ
 អប្បប្បលំ ហោតិ ។ កតមញ្ច មាណាវ កម្មដ្ឋានំ
 អប្បត្ថំ អប្បកិច្ចំ អប្បាធិការណំ អប្បសមារម្ហំ
 សម្បដ្ឋមាណំ មហាប្បលំ ហោតិ រណិជ្ជាយេវ ខោ
 មាណាវ កម្មដ្ឋានំ អប្បត្ថំ អប្បកិច្ចំ អប្បាធិការណំ
 អប្បសមារម្ហំ សម្បដ្ឋមាណំ មហាប្បលំ ហោតិ ។

ព្រាហ្មណ៍វគ្គ សុភស្តុត ហេតុជាទីតាំងនៃការងារ ៤ យ៉ាង

កាលបើមិនសម្រេច តែងមានផលតិច ។ ម្នាលមាណព ហេតុជាទី
តាំងនៃការងារ មានសេចក្តីត្រូវការច្រើន មានកិច្ចច្រើន មាន
អធិករណ៍ច្រើន មានសេចក្តីប្រុងប្រៀបច្រើន កាលបើបានសម្រេច
តែងមានផលច្រើន តើដូចម្តេច ម្នាលមាណព ហេតុជាទីតាំងនៃការងារ
គឺការក្លរវាស់នេះឯង មានសេចក្តីត្រូវការច្រើន មានកិច្ចច្រើន មាន
អធិករណ៍ច្រើន មានសេចក្តីប្រុងប្រៀបច្រើន កាលបើបានសម្រេច
តែងមានផលច្រើន ។ ម្នាលមាណព ហេតុជាទីតាំងនៃការងារ មាន
សេចក្តីត្រូវការតិច មានកិច្ចតិច មានអធិករណ៍តិច មានសេចក្តីប្រុង
ប្រៀបតិច កាលបើមិនសម្រេច តែងមានផលតិច តើដូចម្តេច ម្នាល
មាណព ហេតុជាទីតាំងនៃការងារ គឺការលក់ដូរនេះឯង មានសេចក្តី
ត្រូវការតិច មានកិច្ចតិច មានអធិករណ៍តិច មានសេចក្តីប្រុងប្រៀបតិច
កាលបើមិនសម្រេច តែងមានផលតិច ។ ម្នាលមាណព ហេតុជាទី
តាំងនៃការងារ មានសេចក្តីត្រូវការតិច មានកិច្ចតិច មានអធិករណ៍តិច
មានសេចក្តីប្រុងប្រៀបតិច កាលបើបានសម្រេច តែងមានផលច្រើន
តើដូចម្តេច ម្នាលមាណព ហេតុជាទីតាំងនៃការងារ គឺការលក់ដូរ
នេះឯង មានសេចក្តីត្រូវការតិច មានកិច្ចតិច មានអធិករណ៍តិច មាន
សេចក្តីប្រុងប្រៀបតិច កាលបើបានសម្រេច តែងមានផលច្រើន ។

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណាសកំ

[១៣០]   សេយ្យថាបិ   មាណវ   កសិកម្មដ្ឋានំ

មហត្ថំ   មហាកិច្ចំ   មហាជិករណំ   មហាសមារម្ភំ

វិបដ្ឋមាណំ   អប្បប្បលំ   ហោតិ   ឯវមេវ   ខោ   មាណវ

យរាវាសកម្មដ្ឋានំ   មហត្ថំ   មហាកិច្ចំ   មហាជិករណំ

មហាសមារម្ភំ   វិបដ្ឋមាណំ   អប្បប្បលំ   ហោតិ   ។

សេយ្យថាបិ   មាណវ   កសិយេវ   កម្មដ្ឋានំ

មហត្ថំ   មហាកិច្ចំ   មហាជិករណំ   មហាសមារម្ភំ

សម្បដ្ឋមាណំ   មហាប្បលំ   ហោតិ   ឯវមេវ   ខោ   មាណវ

យរាវាសកម្មដ្ឋានំ   មហត្ថំ   មហាកិច្ចំ   មហាជិ-

ករណំ   មហាសមារម្ភំ   សម្បដ្ឋមាណំ   មហាប្បលំ

ហោតិ   ។   សេយ្យថាបិ   មាណវ   វណិជ្ជាកម្មដ្ឋានំ

អប្បត្ថំ   អប្បកិច្ចំ   អប្បាជិករណំ   អប្បសមារម្ភំ

វិបដ្ឋមាណំ   អប្បប្បលំ   ហោតិ   ឯវមេវ   ខោ   មាណវ

បព្វជ្ជាកម្មដ្ឋានំ   អប្បត្ថំ   អប្បកិច្ចំ   អប្បាជិករណំ

អប្បសមារម្ភំ   វិបដ្ឋមាណំ   អប្បប្បលំ   ហោតិ   ។

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណាសកៈ

[១៣០] ម្នាលមាណាព ហេតុជាទីតាំងនៃការងាររបស់យរាវាស
 មានសេចក្តីត្រូវការច្រើន មានកិច្ចច្រើន មានអធិករណ៍ច្រើន មានសេច-
 ក្តីប្រុងប្រៀបច្រើន កាលបើមិនសម្រេច តែងមានផលតិច ដូចហេតុជាទី
 តាំងនៃកសិកម្ម គឺការភ្ជួររាស់ មានសេចក្តីត្រូវការច្រើន មានកិច្ចច្រើន
 មានអធិករណ៍ច្រើន មានសេចក្តីប្រុងប្រៀបច្រើន កាលបើមិនសម្រេច
 តែងមានផលតិចដូច្នោះឯង ។ ម្នាលមាណាព ហេតុជាទីតាំងនៃ
 ការងារ របស់យរាវាស មានសេចក្តីត្រូវការច្រើន មានកិច្ចច្រើន
 មានអធិករណ៍ច្រើន មានសេចក្តីប្រុងប្រៀបច្រើន កាលបើបានសម្រេច
 តែងមានផលច្រើន ដូចហេតុជាទីតាំងនៃកសិកម្ម ដែលមានសេចក្តីត្រូវការ
 ច្រើន មានកិច្ចច្រើន មានអធិករណ៍ច្រើន មានសេចក្តីប្រុងប្រៀប
 ច្រើន កាលបើបានសម្រេច តែងមានផលច្រើនដូច្នោះឯង ។ ម្នាល
 មាណាព ហេតុជាទីតាំងនៃបព្វជ្ជាកម្មគឺការបួស មានសេចក្តីត្រូវការតិច
 មានកិច្ចតិច មានអធិករណ៍តិច មានសេចក្តីប្រុងប្រៀបតិច កាលបើមិន
 សម្រេច តែងមានផលតិច ដូចហេតុជាទីតាំងនៃពាណិជ្ជកម្ម គឺការ
 លក់ដូរ មានសេចក្តីត្រូវការតិច មានកិច្ចតិច មានអធិករណ៍តិច មានសេច-
 ក្តីប្រុងប្រៀបតិច កាលបើមិនសម្រេច តែងមានផលតិចដូច្នោះឯង ។

ព្រាហ្មណវគ្គស្ស សុភសុត្តេ បញ្ចធម្មប្បញ្ញត្តិ

សេយ្យថាបិ មាណវ វណិជ្ជាយេវ កម្មដ្ឋានំ អប្បត្តំ
អប្បកិច្ចំ អប្បាធិករណំ អប្បសមារម្ភំ សម្បជ្ជមាណំ
មហាប្បលំ ហោតិ ឯវមេវ ខោ មាណវ បព្វជ្ជាកម្មដ្ឋានំ
អប្បត្តំ អប្បកិច្ចំ អប្បាធិករណំ អប្បសមារម្ភំ
សម្បជ្ជមាណំ មហាប្បលំ ហោតីតិ ។

[១៣១] ព្រាហ្មណ ភោ កោតម បញ្ច ធម្ម

បញ្ញបេន្តិ បុញ្ញស្ស កិរិយាយ កុសលស្ស អារាជ-
នាយាតិ ។ យេ តេ មាណវ ព្រាហ្មណ បញ្ច ធម្ម
បញ្ញបេន្តិ បុញ្ញស្ស កិរិយាយ កុសលស្ស អារាជនា-
យ សចេ តេ អករុ សាធុ តេ បញ្ច ធម្ម ឥមស្មី^(១)
បរិសតិ^(២) ភាសស្ស្គិ ។ ន ខោ^(៣) ភោ កោតម ករុ
យត្ថស្ស ករុណោ វា និសិដ្ឋា ករុណ្ណចា វាតិ ។ តេនហិ
មាណវ ភាសស្ស្គិ ។

១ ឥមិស្សន្តិ បាវេន ភរិតព្ធុ ។ ២ ឱ. បរិសតី ។ ៣ ឱ. ម. ន ខោ មេតិ ទិស្សតិ ។

ព្រាហ្មណវគ្គ សុភសូត្រ ការបញ្ញត្តធម៌ ៥ យ៉ាង

ម្ចាស់មាណាព ហេតុជាទីតាំង នៃបព្វជ្ជាកម្ម មានសេចក្តីត្រូវការតិច
មានកិច្ចតិច មានអធិករណ៍តិច មានសេចក្តីប្រុងប្រៀបតិច កាលបើ
បានសម្រេច តែងមានផលច្រើន ដូចហេតុជាទីតាំងនៃពាណិជ្ជកម្ម ដែល
មានសេចក្តីត្រូវការតិច មានកិច្ចតិច មានអធិករណ៍តិច មានសេចក្តីប្រុង
ប្រៀបតិច កាលបើបានសម្រេច តែងមានផលច្រើន ដូច្នោះឯង ។

[១៣១] សុភមាណាពក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន
ពួកព្រាហ្មណ៍ នាំគ្នាបញ្ញត្តធម៌ ៥ យ៉ាង ក្នុងការធ្វើបុណ្យ ក្នុងការ
បំពេញកុសល ។ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់មាណាព
ពួកព្រាហ្មណ៍នាំគ្នាបញ្ញត្តធម៌ ៥ ណា ក្នុងការធ្វើបុណ្យ ក្នុងការបំពេញ
កុសល បើអ្នកមិនទើសទាល់ទេ ចូរអ្នកពោលធម៌ទាំង ៥ នោះ ក្នុង
បរិស័ទនេះ មកមើល ។ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ព្រះអង្គក្តី អ្នក
ប្រាជ្ញប្រហែលនឹងព្រះអង្គក្តី គង់ក្នុងទីណា ទីនោះឈ្មោះថា មិនទើស
ទាល់ (ដល់ខ្ញុំព្រះអង្គ) ។ ម្ចាស់មាណាព បើដូច្នោះ អ្នកចូរពោលចុះ ។

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណាសកំ

[១៣២] សច្ចំ ខោ ភោ កោតម ព្រាហ្មណា
 បបមំ ធម្មំ បញ្ញាបេន្តិ បុញ្ញស្ស កិរិយាយ កុសលស្ស
 អារាធជាយ តបំ^(១) ខោ ភោ កោតម ព្រាហ្មណា
 ទុតិយំ ធម្មំ បញ្ញាបេន្តិ បុញ្ញស្ស កិរិយាយ កុសលស្ស
 អារាធជាយ ព្រហ្មចរិយំ ខោ ភោ កោតម ព្រាហ្មណា
 តតិយំ ធម្មំ បញ្ញាបេន្តិ បុញ្ញស្ស កិរិយាយ កុសលស្ស
 អារាធជាយ អន្លៀនំ ខោ ភោ កោតម ព្រាហ្មណា
 ចតុត្ថំ ធម្មំ បញ្ញាបេន្តិ បុញ្ញស្ស កិរិយាយ កុសលស្ស
 អារាធជាយ ចាតំ ខោ ភោ កោតម ព្រាហ្មណា
 បញ្ចមំ ធម្មំ បញ្ញាបេន្តិ បុញ្ញស្ស កិរិយាយ កុស-
 លស្ស អារាធជាយ ព្រាហ្មណោ ភោ កោតម ឥមេ
 បញ្ច ធម្មេ បញ្ញាបេន្តិ បុញ្ញស្ស កិរិយាយ កុសលស្ស
 អារាធជាយាតិ ឥធជ កវំ កោតមោ កិមាហាតិ ។

១ ម. តបញ្ច ។

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណាសកៈ

[១៣២] សុភមាណពក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន
 ពួកព្រាហ្មណ៍នាំគ្នាបញ្ញត្តធម៌ទី ១ គឺវបីសច្ចៈ ក្នុងការធ្វើបុណ្យ ក្នុងការ
 បំពេញកុសល បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ពួកព្រាហ្មណ៍នាំគ្នាបញ្ញត្តធម៌
 ទី ២ គឺតបៈ ក្នុងការធ្វើបុណ្យ ក្នុងការបំពេញកុសល បពិត្រព្រះគោតមដ៏
 ចម្រើន ពួកព្រាហ្មណ៍នាំគ្នាបញ្ញត្តធម៌ទី ៣ គឺព្រហ្មចរិយៈ ក្នុងការធ្វើបុណ្យ
 ក្នុងការបំពេញកុសល បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ពួកព្រាហ្មណ៍នាំគ្នាបញ្ញត្ត
 ធម៌ទី ៤ គឺការបង្រៀនមន្ត ក្នុងការធ្វើបុណ្យ ក្នុងការបំពេញកុសល បពិត្រ
 ព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ពួកព្រាហ្មណ៍នាំគ្នាបញ្ញត្តធម៌ទី ៥ គឺចាតៈ ក្នុងការធ្វើ
 បុណ្យ ក្នុងការបំពេញកុសល បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ពួកព្រាហ្មណ៍
 នាំគ្នាបញ្ញត្តធម៌ទាំង ៥ នេះ ក្នុងការធ្វើបុណ្យ ក្នុងការបំពេញកុសល
 ដូច្នោះ តើក្នុងសេចក្តីនេះ ព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ទ្រង់ត្រាស់ថាដូចម្តេច ។

ព្រាហ្មណវគ្គស្ស សុភសុត្តេ បញ្ចធម្មប្បញ្ញត្តិ

[១៣៣] កី បន មាណវ អត្ថិ កោចិ ព្រាហ្ម-
 ណានំ ឯកព្រាហ្មណោបិ យោ ឯវមាហា អហំ
 ឥមេសំ បញ្ចន្នំ ធម្មានំ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា
 វិចាកំ បវេទេមីតិ ។ នោ ហិទំ កោ កោតម ។
 កី បន មាណវ អត្ថិ កោចិ ព្រាហ្មណានំ ឯកា-
 ចរិយោបិ ឯកាចរិយប្បាចរិយោបិ យាវ សត្តមា
 អាចរិយមហាយុតា យោ ឯវមាហា អហំ ឥមេសំ
 បញ្ចន្នំ ធម្មានំ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា វិចាកំ
 បវេទេមីតិ ។ នោ ហិទំ កោ កោតម ។ កី បន
 មាណវ យេបិ តេ ព្រាហ្មណានំ បុព្វកា ឥសយោ
 មន្តានំ កត្តារោ មន្តានំ បវត្តារោ យេសមិទំ ឯត-
 ហិ ព្រាហ្មណានំ ចោរាណំ មន្តបទំ កីតំ បុត្តំ
 សមិហិតំ តទនុកាយន្តិ តទនុកាសន្តិ កាសិតមនុ-
 កាសន្តិ វាចិតមនុវាចេន្តិ សេយ្យដីទំ អដ្ឋកោ វាមកោ

ព្រាហ្មណ៍វគ្គ សុភសូត្រ ការបញ្ញត្តធម៌ ៥ យ៉ាង

[១៣៣] ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ថា ម្ចាស់មាណាព បណ្តា
 ព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយ ចុះមានព្រាហ្មណ៍ណាមួយ សូម្បីតែព្រាហ្មណ៍ម្នាក់
 បាននិយាយយ៉ាងនេះថា យើងបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ ដោយប្រាជ្ញា នូវ
 ធម៌ទាំង ៥ យ៉ាងនេះ ដោយខ្លួនឯង ទើបប្រកាសផល ដូច្នោះ
 មានដែរឬទេ ។ សុភមាណាពក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន
 មិនមានទេ ។ ម្ចាស់មាណាព បណ្តាព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយ ចុះមាន
 ព្រាហ្មណ៍ណាមួយ ជាអាចារ្យម្នាក់ក្តី ជាអាចារ្យប្រធានលើអាចារ្យម្នាក់
 ក្តី ដរាបអំពីជួរនៃអាចារ្យជាគម្រប់ ៧ មក បាននិយាយយ៉ាងនេះថា យើង
 បានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ ដោយប្រាជ្ញា នូវធម៌ទាំង ៥ យ៉ាងនេះ ដោយ
 ខ្លួនឯង ទើបប្រកាសផល ដូច្នោះ មានដែរឬទេ ។ បពិត្រព្រះគោតម
 ដ៏ចម្រើន មិនមានទេ ។ ម្ចាស់មាណាព ចុះពួកឥសីជាន់មុន ៗ ដែលជា
 អ្នកតែងមន្ត ជាអ្នករាយមន្តដល់ពួកព្រាហ្មណ៍ ពួកព្រាហ្មណ៍ឥឡូវនេះ
 តែងស្វាធ្យាយតាមបទមន្ត ជារបស់ចាស់ ដែលធ្លាប់ច្រៀង ធ្លាប់
 ប្រព្រឹត្ត ធ្លាប់ផ្សំមកនោះ តែងសូត្រតាមបទមន្តនោះ តែងពោលតាម
 បទមន្ត ដែលពួកឥសីពោលមកហើយ តែងបង្រៀនតាមបទមន្តដែល
 ពួកឥសីបង្រៀនមកហើយ ដូចជាឥសីឈ្មោះអដ្ឋកៈ ១ ឈ្មោះវាមកៈ ១

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណាសកំ

វាមទេវោ វេស្សាមិត្តោ យមតត្តិ អង្កិរសោ ការទ្វាដោ
 វាសេដ្ឋោ កស្សទោ ភកុ តេបិ ឯវមាហំសុ
 មយំ ឥមេសំ បញ្ចន្នំ សយំ អភិញ្ញា សច្ចិកត្វា
 វិចាកំ បវេទេមាតិ ។ នោ ហិទំ កោ កោតម ។

[១៣៤] ឥតិ កិរ មាលាវ នត្តិ កោចិ ព្រាហ្ម-
 ណានំ ឯកព្រាហ្មណោមិ យោ ឯវមាហា អហំ ឥមេសំ
 បញ្ចន្នំ ធម្មានំ សយំ អភិញ្ញា សច្ចិកត្វា វិចាកំ
 បវេទេមីតិ នត្តិ កោចិ ព្រាហ្មណានំ ឯកាចរិយោមិ
 ឯកាចរិយប្បាចរិយោមិ យាវ សត្តមា អាចរិយម-
 ហយុតា យោ ឯវមាហា អហំ ឥមេសំ បញ្ចន្នំ
 ធម្មានំ សយំ អភិញ្ញា សច្ចិកត្វា វិចាកំ បវេទេមីតិ

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណាសកៈ

ឈ្មោះវាមទេវៈ ១ ឈ្មោះវេស្សាមិត្រ ១ ឈ្មោះយមតគ្គិ ១ ឈ្មោះ
អង្គីរសៈ ១ ឈ្មោះការទ្វាជៈ ១ ឈ្មោះវាសេដ្ឋៈ ១ ឈ្មោះកស្សបៈ ១
ឈ្មោះភគុ ១ ឥសីទាំងនោះបានពោលហើយយ៉ាងនេះថា ពួកយើង
បានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ ដោយប្រាជ្ញា នូវធម៌ទាំង ៥ យ៉ាងនេះ ដោយ
ខ្លួនឯង ទើបប្រកាសផល ដូច្នោះ មានដែរឬទេ ។ បពិត្រព្រះគោតម
ដ៏ចម្រើន មិនមានទេ ។

[១៣៤] ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ថា ម្ចាស់មាណាព បណ្ណា
ព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយ មិនមានព្រាហ្មណ៍ណាមួយ សូម្បីតែព្រាហ្មណ៍
ម្នាក់ បាននិយាយយ៉ាងនេះថា យើងបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ ដោយ
ប្រាជ្ញា នូវធម៌ទាំង ៥ នេះ ដោយខ្លួនឯង ទើបប្រកាសផល ដូច្នោះទេ
បណ្ណាព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយ មិនមានព្រាហ្មណ៍ណាមួយ ជាអាចារ្យម្នាក់
ក្តី ជាអាចារ្យប្រធានលើអាចារ្យម្នាក់ក្តី ដរាបអំពីជួរនៃអាចារ្យជាគម្រប់ ៧
មក បាននិយាយយ៉ាងនេះថា យើងបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ ដោយប្រាជ្ញា
នូវធម៌ទាំង ៥ យ៉ាងនេះ ដោយខ្លួនឯង ទើបប្រកាសផល ដូច្នោះទេ

ព្រាហ្មណវគ្គស្ស សុភសុត្តេ បញ្ចធម្មប្បញ្ញត្តិ

យេមិ តេ ព្រាហ្មណានំ បុព្វកា ឥសយោ មន្តានំ
 កត្តារោ មន្តានំ បវត្តារោ យេសមិទំ ឯតរហិ ព្រាហ្ម-
 ណានំ ចោរាណំ មន្តបទំ កីតំ បុត្តំ សមិហិតំ តទ-
 នុកាយន្តិ តទនុកាសន្តិ កាសិតមនុកាសតិ វាចិត-
 មនុវាចេន្តិ សេយ្យដីទំ អដ្ឋកោ វាមកោ វាមទេវោ
 វេស្សាមិត្តោ យមតត្តិ អដ្ឋិរសោ ការទ្វាដោ វាសេដ្ឋោ
 កស្សចោ ភកុ តេមិ ន ឯវមាហំសុ មយំ ឥមេសំ
 បញ្ចន្តំ ធម្មានំ សយំ អភិញ្ញា សច្ចិកត្វា វិចាកំ
 បវេទេមាតិ សេយ្យថាមិ មាណាវ អន្ធវេណិ បរំប-
 រាសំសត្តា បុរិមោមិ ន បស្សតិ មជ្ឈិមោមិ ន បស្សតិ
 បច្ចិមោមិ ន បស្សតិ ឯវមេវ ខោ មាណាវ អន្ធវេ-
 ណាបមំ មញ្ញោ ព្រាហ្មណានំ កាសិតំ សម្បជ្ជតិ
 បុរិមោមិ ន បស្សតិ មជ្ឈិមោមិ ន បស្សតិ បច្ចិ-
 មោមិ ន បស្សតីតិ ។

ព្រាហ្មណវគ្គ សុភសូត្រ ការបញ្ញត្តធម៌ ៥ យ៉ាង

ពួកឥសីជាន់មុន ។ ដែលជាអ្នកតែងមន្ត ជាអ្នករាយមន្តដល់ពួកព្រាហ្មណ៍
 ពួកព្រាហ្មណ៍ ឥឡូវនេះ តែងស្វាធ្យាយតាមបទមន្ត ជារបស់ចាស់
 ដែលធ្លាប់ច្រៀងមក ធ្លាប់ប្រព្រឹត្តមក ធ្លាប់ផ្សំមកនោះ តែងសូត្រ
 តាមបទមន្តនោះ តែងពោលតាមបទមន្តដែលពួកឥសីពោលមកហើយ
 តែងបង្រៀនតាមបទមន្ត ដែលពួកឥសីបង្រៀនមកហើយ ដូចជាឥសី
 ឈ្មោះអដ្ឋកៈ ១ ឈ្មោះវាមកៈ ១ ឈ្មោះវាមទេវៈ ១ ឈ្មោះវេស្សាមិត្រ ១
 ឈ្មោះយមតត្តិ ១ ឈ្មោះអង្គីរសៈ ១ ឈ្មោះភារទ្វាជៈ ១ ឈ្មោះវាសេដ្ឋៈ ១
 ឈ្មោះកស្សប ១ ឈ្មោះភគុ ១ ពួកឥសីទាំងនោះ ក៏មិនបានពោល
 យ៉ាងនេះថា ពួកយើងបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ ដោយប្រាជ្ញា នូវធម៌ទាំង ៥
 នេះ ដោយខ្លួនឯង ទើបប្រកាសផល ដូច្នោះទេ ម្នាលមាណាព
 មនុស្សខ្វាក់ទាំងជួរដើរដឹកដៃគ្នា អ្នកមុខក៏មើលមិនឃើញ អ្នកកណ្តាល
 ក៏មើលមិនឃើញ អ្នកក្រោយក៏មើលមិនឃើញ យ៉ាងណា ម្នាល
 មាណាព ភាសិតសម្រេចដល់ពួកព្រាហ្មណ៍ ក៏មានទំនង ប្រៀបដូច
 មនុស្សខ្វាក់ទាំងជួរ អ្នកមុខក៏មើលមិនឃើញ អ្នកកណ្តាលក៏មើល
 មិនឃើញ អ្នកក្រោយក៏មើលមិនឃើញ យ៉ាងនោះឯង ។

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណាសកំ

[១៣៥] ឯវំ វុត្តេ សុភោ មាណវោ តោទេយ្យ-
 បុត្តោ ភកវតោ^(១) អន្ធវេណ្ឌបម្មេន វុច្ចមាដោ កុបិតោ
 អនត្តមដោ ភកវន្តំយេវ ខុំសេដ្ឋោ ភកវន្តំយេវ
 វម្ពេដ្ឋោ ភកវន្តំយេវ វទមាដោ សមណោ កោតមោ
 ចាបិតោ កវិស្សតីតិ ភកវន្តំ ឯតទវោច ព្រាហ្មណោ
 កោ កោតម ចោក្ខវសាតិ ឱបម្មញ្ញោ សុភកវនិកោ
 ឯវមាហា ឯវមេវ ខោ^(២) បនិមេ កេ សម-
 ណាព្រាហ្មណោ ឧត្តរី មនុស្សធម្មា អលមរិយញ្ញា-
 ណានស្សនវិសេសំ បដិជានន្តិ តេសមិទំ ភាសិតំ
 ហស្សកំយេវ សម្បជ្ជតិ នាមកំយេវ សម្បជ្ជតិ
 វិត្តកំយេវ សម្បជ្ជតិ តុច្ឆកំយេវ សម្បជ្ជតិ កកំ
 ហិ នាម មនុស្សភូតោ ឧត្តរី មនុស្សធម្មា អលមរិ-
 យញ្ញាណានស្សនវិសេសំ ញស្សតិ វា ទក្ខិតិ វា
 សច្ចិ វា កវិស្សតីតិ នេតំ ហានំ វិជ្ជតីតិ ។

១ ឱ. ម. ភកវតា ។ ២ ឱ. ម. ខោសទ្ធោ នត្តិ ។

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណាសកៈ

[១៣៥] លុះព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់យ៉ាងនេះហើយ
 សុភមាណព ជាបុត្ររបស់តោទេយ្យព្រាហ្មណ៍ ដែលត្រូវព្រះមាន
 ព្រះភាគត្រាស់ឧបមាថាដូចជាមនុស្សខ្វាក់ទាំងជួរ ក៏ខឹង អាក់អន់ចិត្ត
 ដេរព្រះមានព្រះភាគ ប្រទេចព្រះមានព្រះភាគ និយាយនឹងព្រះមាន
 ព្រះភាគថា ព្រះសមណគោតម ធ្វើអាត្មាអញ្ញឲ្យមានសេចក្តីអាក្រក់
 ដូច្នោះហើយ ក៏និយាយនឹងព្រះមានព្រះភាគ យ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះ
 គោតមដ៏ចម្រើន ព្រាហ្មណ៍ឈ្មោះបោក្ខរសាតិ ជាឱបម្មញ្ញគោត្រ ជាធំ
 ក្នុងសុភគវនជនបទ (ក្នុងស្រុកឧកដ្ឋា) បានពោលយ៉ាងនេះថា សមណ-
 ព្រាហ្មណ៍ពួកខ្លះ ប្តេជ្ញានូវឧត្តរិមនុស្សធម៌ដែលជាគុណវិសេសគួរឃើញ
 ដោយញ្ញាណដ៏ប្រសើរយ៉ាងនេះឯង ភាសិតរបស់សមណព្រាហ្មណ៍ទាំង
 នោះ នាំឲ្យតែគេសើចលេង នាំឲ្យតែអាក្រក់ឈ្មោះ ជារបស់នាំឲ្យឥត
 ប្រយោជន៍សោះសូន្យទទេ ព្រោះថា ធម្មតាមនុស្សនឹងដឹង ឬនឹងឃើញ
 ឬនឹងធ្វើឲ្យច្បាស់ នូវឧត្តរិមនុស្សធម៌ ដែលជាគុណវិសេសគួរឃើញ
 ដោយញ្ញាណដ៏ប្រសើរ ដូចម្តេចបាន ការណ៍ដូច្នោះនេះមិនមានឡើយ ។

ព្រាហ្មណវគ្គស្ស សុភសុត្តេ ជច្ចន្ទបមា

កី បន មាណវ ព្រាហ្មណោ ចោក្ខុរសាតិ ឱបម្មញ្ញោ
 សុភករនិកោ សព្វេសំយេវ សមណាព្រាហ្មណានំ
 ចេតសា ចេតោ បរិច្ច បជាជាតីតិ ។ សកាយបិ
 ហិ កោ កោតម បុណ្ណិកាយ ទាសិយា ព្រាហ្មណោ
 ចោក្ខុរសាតិ ឱបម្មញ្ញោ សុភករនិកោ^(១) ចេតសា
 ចេតោ បរិច្ច បជាជាតិ កុតោ បន សព្វេសំយេវ
 សមណាព្រាហ្មណានំ ចេតសា ចេតោ បរិច្ច បជា-
 និស្សតីតិ ។

[១៣៦] សេយ្យថាបិ មាណវ ជច្ចន្ទោ បុរិសោ សោ^(២)
 ន បស្សេយ្យ កណ្ណាសុក្កានិ រូទានិ ន បស្សេយ្យ
 ដីលកានិ រូទានិ ន បស្សេយ្យ បីតកានិ រូទានិ
 ន បស្សេយ្យ លោហិតកានិ រូទានិ ន បស្សេយ្យ
 មញ្ញេដ្ឋកានិ រូទានិ ន បស្សេយ្យ សមវិសមាទិ
 ន បស្សេយ្យ តារករូទានិ ន បស្សេយ្យ ចន្ទិមសុរិ-
 យេ សោ ឯវំ រទេយ្យ នត្តិ កណ្ណាសុក្កានិ
 រូទានិ នត្តិ កណ្ណាសុក្កានំ រូទានំ នស្សវី

---

១ ឱ. ឯត្តន្តរេ នសទ្ធោ ទិស្សតិ ។ ២ ឱ. សោតិ នត្តិ ។

ព្រាហ្មណវគ្គ សុភសូត្រ ឧបមាដោយបុរសខ្វាក់អំពីកំណើត

ម្ចាស់មាណាព ចុះបោក្ខរសាតិព្រាហ្មណ៍ ជាឱបម្មញ្ញគោត្រ ជាជំក្នុង
 សុភគវនជនបទ (ក្នុងស្រុកឧកដ្ឋា) នឹងកំណត់ដឹងចិត្តរបស់ពួកសមណ-
 ព្រាហ្មណ៍ទាំងអស់ ដោយចិត្តរបស់ខ្លួនបានឬទេ ។ បពិត្រព្រះគោតម
 ដ៏ចម្រើន អម្បាលនាងបុណ្ណាជាទាសីរបស់គាត់ ក៏បោក្ខរសាតិព្រាហ្មណ៍
 ជាឱបម្មញ្ញគោត្រ ជាជំក្នុងសុភគវនជនបទ (ក្នុងស្រុកឧកដ្ឋា) កំណត់
 ដឹងចិត្តដោយចិត្តរបស់ខ្លួនមិនបានទៅហើយ នឹងកំណត់ដឹងចិត្ត របស់
 សមណព្រាហ្មណ៍ទាំងអស់ ដោយចិត្តខ្លួនឯង ឯណាបាន ។

[១៣៦] ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ថា ម្ចាស់មាណាព ដូចបុរស
 ខ្វាក់អំពីកំណើត មិនធ្លាប់ឃើញរូបខ្មៅឬស មិនធ្លាប់ឃើញរូបខៀវ
 មិនធ្លាប់ឃើញរូបលឿង មិនធ្លាប់ឃើញរូបក្រហម មិនធ្លាប់ឃើញរូប
 ហង្សបាទ មិនធ្លាប់ឃើញទីស្មើនិងមិនស្មើ មិនធ្លាប់ឃើញរូបផ្កាយ
 និងព្រះចន្ទព្រះអាទិត្យទាំងឡាយ ក៏និយាយយ៉ាងនេះថា រូបខ្មៅនិង
 ស ក៏មិនមាន បុគ្គលដែលជាអ្នកឃើញរូបខ្មៅនិងស ក៏មិនមាន

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណាសកំ

នត្តិ ជីលកានិ រូបាទិ នត្តិ ជីលកានំ រូបាទំ
 ទស្សារី នត្តិ បីតកានិ រូបាទិ នត្តិ បីតកានំ
 រូបាទំ ទស្សារី នត្តិ លោហិតកានិ រូបាទិ នត្តិ
 លោហិតកានំ រូបាទំ ទស្សារី នត្តិ មញ្ជេដ្ឋកានិ
 រូបាទិ នត្តិ មញ្ជេដ្ឋកានំ រូបាទំ ទស្សារី នត្តិ
 សមរិសមំ នត្តិ សមរិសមស្ស ទស្សារី នត្តិ តារក-
 រូបាទិ នត្តិ តារករូបាទំ ទស្សារី នត្តិ ចន្ទិមសុរិយា
 នត្តិ ចន្ទិមសុរិយានំ ទស្សារី អហមេតំ ន ជាធាមិ
 អហមេតំ ន បស្សាមិ តស្មា តំ^(១) នត្តិតិ សម្មា
 នុ ខោ សោ មាលារ វទមាដោ វទេយ្យាតិ ។ ដោ ហិទំ
 កោ កោតម នត្តិ កណ្ណាសុត្តានិ រូបាទិ អត្តិ
 កណ្ណាសុត្តានំ រូបាទំ ទស្សារី អត្តិ ជីលកានិ រូបាទិ

១ ឱ. តត្តិ ន ទិស្សតិ ។

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណាសកៈ

រូបខៀវក៏មិនមាន បុគ្គលដែលជាអ្នកឃើញរូបខៀវក៏មិនមាន រូបលឿង

ក៏មិនមាន បុគ្គលដែលជាអ្នកឃើញរូបលឿងក៏មិនមាន រូបក្រហម

ក៏មិនមាន បុគ្គលដែលជាអ្នកឃើញរូបក្រហមក៏មិនមាន រូបហង្សបាទ

ក៏មិនមាន បុគ្គលដែលជាអ្នកឃើញរូបហង្សបាទក៏មិនមាន ទីដែលស្មើ

និងមិនស្មើក៏មិនមាន បុគ្គលដែលជាអ្នកឃើញទីស្មើនិងមិនស្មើក៏មិនមាន

រូបផ្កាយក៏មិនមាន បុគ្គលដែលជាអ្នកឃើញរូបផ្កាយក៏មិនមាន ព្រះចន្ទ

ព្រះអាទិត្យក៏មិនមាន បុគ្គលដែលជាអ្នកឃើញព្រះចន្ទព្រះអាទិត្យក៏មិន

មាន អាត្មាអញមិនស្គាល់របស់នុ៎ះ អាត្មាអញមិនឃើញរបស់នុ៎ះ ព្រោះ

ហេតុនុ៎ះរបស់នោះមិនមានឡើយ ម្នាលមាណាព បុរសនោះកាលនិយាយ

ដូច្នោះ តើឈ្មោះថា និយាយត្រូវដែរឬទេ ។ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន

មិនត្រូវទេ ព្រោះថា រូបខ្មៅនិងសក៏មាន បុគ្គលដែលជាអ្នកឃើញរូប

ខ្មៅនិងសក៏មាន រូបខៀវក៏មាន បុគ្គលដែលជាអ្នកឃើញរូបខៀវក៏មាន

ព្រាហ្មណវគ្គស្ស សុភសុត្តេ ជច្ចន្ទបមា

អត្ថិ ជីលកានំ រូចានំ ទស្សារី អត្ថិ បីតកានិ រូចានិ
 អត្ថិ បីតកានំ រូចានំ ទស្សារី អត្ថិ លោហិតកានិ
 រូចានិ អត្ថិ លោហិតកានំ រូចានំ ទស្សារី អត្ថិ
 មញ្ជេដ្ឋកានិ រូចានិ អត្ថិ មញ្ជេដ្ឋកានំ រូចានំ
 ទស្សារី អត្ថិ សមរិសមំ អត្ថិ សមរិសមស្ស ទស្សារី
 អត្ថិ តារករូចានិ អត្ថិ តារករូចានំ ទស្សារី អត្ថិ
 ចន្ទិមសុរិយា អត្ថិ ចន្ទិមសុរិយានំ ទស្សារី អហាមេតំ
 ន ជាធាមិ អហាមេតំ ន បស្សមិ តស្មា តំ នត្ថិតិ
 ន ហិ កោ កោតម សម្មា វេទមាដោ វេទេយ្យា-
 តិ ។ វេរេវ ខោ មាណវ ព្រាហ្មណោ ចោក្ខុ-
 រសាតិ ឱបម្មញ្ញោ សុភកវនិកោ អន្លោ អចក្ខុកោ
 សោ វត ឧត្តរី មនុស្សធម្មា អលមរិយញ្ញោណាទស្ស-
 នវិសេសំ ញស្សតិ វា ទក្ខិតិ វា សច្ចិ វា ករិស្ស-
 តិតិ នេតំ ហានំ វិជ្ជតិ ។

ព្រាហ្មណវគ្គ សុភសូត្រ ឧបមាដោយបុរសខ្វាក់ពីកំណើត

រូបល្បឿងក៏មាន បុគ្គលដែលជាអ្នកឃើញរូបល្បឿងក៏មាន រូបក្រហម
ក៏មាន បុគ្គលដែលជាអ្នកឃើញរូបក្រហមក៏មាន រូបហង្សបាទក៏មាន
បុគ្គលដែលជាអ្នកឃើញរូបហង្សបាទក៏មាន ទីដែលស្មើនឹងមិនស្មើក៏មាន
បុគ្គលដែលជាអ្នកឃើញទីដែលស្មើនឹងមិនស្មើ ក៏មាន រូបផ្កាយក៏មាន
បុគ្គលដែលជាអ្នកឃើញរូបផ្កាយ ក៏មាន ព្រះចន្ទព្រះអាទិត្យ ក៏មាន
បុគ្គលដែលជាអ្នកឃើញព្រះចន្ទនិងព្រះអាទិត្យក៏មាន បពិត្រព្រះគោតម
ដ៏ចម្រើន បុរសនោះ កាលពោលដោយត្រឹមត្រូវ មិនគប្បីពោលថា
ខ្ញុំមិនស្គាល់របស់នោះ ខ្ញុំមិនឃើញនូវរបស់នោះ ព្រោះហេតុដូច្នោះ
របស់នោះមិនមានឡើយ ដូច្នោះទេ ។ ម្នាលមាណាព សេចក្តីនេះ
មានឧបមេយ្យដូចបោក្ខរសាតិព្រាហ្មណ៍ ជាឱបម្មញ្ញគោត្រ ជាជំក្នុង
សុភគវនជនបទ (ក្នុងស្រុកឧកដ្ឋា) ជាបុគ្គលខ្វាក់ មិនមានចក្ខុ
យ៉ាងនោះឯង គាត់នឹងដឹង ឬនឹងឃើញ ឬនឹងធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវ
ឧត្តរិមនុស្សធម៌ ដែលជាគុណវិសេសគួរឃើញដោយញាណដ៏ប្រសើរ
បាន ការណ៍ដូច្នោះនេះ មិនមានឡើយ ។

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណាសកំ

[១៣៧] តំ កី មញ្ញសិ មាណវ យេ បន^(១)

តេ កោសលិកា ព្រាហ្មណាមហាសាលា សេយ្យដីទំ

ចង្កី ព្រាហ្មណោ តារុក្ខោ ព្រាហ្មណោ ចោក្ខុរសាតិ

ព្រាហ្មណោ ជាណុស្សោណិ ព្រាហ្មណោ បិតា វា^(២)

តេ តោទេយ្យោ កតមា នេសំ សេយ្យា^(៣) យំ វា

តេ សំមុច្ឆា^(៤) វាចំ កាសេយ្យំ យំ វា អសំមុច្ឆា-

តិ ។ សំមុច្ឆា ភោ កោតម ។ កតមា តេសំ

សេយ្យា យំ វា តេ មន្តា វាចំ កាសេយ្យំ យំ វា

អមន្តាតិ ។ មន្តា ភោ កោតម ។ កតមា តេសំ

សេយ្យា យំ វា តេ បដិសង្កាយ វាចំ កាសេយ្យំ យំ

វា អប្បដិសង្កាយាតិ ។ បដិសង្កាយ ភោ កោតម ។

---

១ ឱ. បនសទ្ធា នត្តិ ។ ២ ម. ច ។ ៣ ឱ. ម. សេយ្យោ ។ ៤ ឱ. សម្មសា ។

ម. សមុច្ឆា ។

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណាសកៈ

[១៣៧] ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ថា ម្ចាស់មាណព អ្នកសំ-
 គាល់នូវហេតុនោះដូចម្តេច បើព្រាហ្មណមហាសាលណាមួយ ដែលនៅ
 ក្នុងកោសលជនបទ ដូចជាចង្កីព្រាហ្មណ៍ តារុក្ខព្រាហ្មណ៍ បោក្ខរសាតិ-
 ព្រាហ្មណ៍ ជាណុស្សោណិព្រាហ្មណ៍ ឬតោទេយ្យព្រាហ្មណ៍ ជាបិតា
 របស់អ្នកឯង គប្បីពោលវាចាណា តាមលោកវេហារក្តី ពោលវាចាណា
 មិនតាមលោកវេហារក្តី តើវាចាដូចម្តេច របស់ព្រាហ្មណមហាសាល
 ទាំងនោះ ដែលជាវាចាប្រសើរជាងគេ ។ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន
 វាចាដែលពោលតាមលោកវេហារជាវាចាប្រសើរ ។ ព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ
 ត្រិះរិះហើយពោលវាចាក្តី មិនបានត្រិះរិះហើយពោលវាចាក្តី តើវាចា
 របស់ពួកព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ ណាប្រសើរជាង ។ បពិត្រព្រះគោតមដ៏
 ចម្រើន វាចាដែលត្រិះរិះហើយពោល ប្រសើរជាង ។ ព្រាហ្មណ៍ទាំង
 នោះ ដឹងហើយពោលវាចាណាក្តី មិនដឹងហើយពោលវាចាណាក្តី តើវាចា
 របស់ព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ ណាប្រសើរជាង ។ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន
 វាចាដែលព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ ដឹងហើយពោល ប្រសើរជាង ។

ព្រាហ្មណវគ្គស្ស សុភសុត្តេ សុភមាណវប្បដិបុត្តា

កតមា តេសំ សេយ្យា យំ វា តេ អត្តសញ្ញិតំ

វាចំ កាសេយ្យំ យំ វា អនត្តសញ្ញិតន្តិ ។

អត្តសញ្ញិតំ ភោ កោតម ។

[១៣៨] តំ កី មញ្ញសិ មាណវ យទិ ឯវំ

សន្តេ ព្រាហ្មណោន ចោក្ខុរសាតិណ ឱបម្មញ្ញេន

សុភករនិកេន សំមុច្ឆា វាចា កាសិតា អសំ-

មុច្ឆាតិ ។ សំមុច្ឆា ភោ កោតម ។ មន្តា វាចា

កាសិតា អមន្តា វាចាតិ ។ អមន្តា ភោ

កោតម ។ បទិសដ្ឋាយ កាសិតា វាចា អប្ប-

ទិសដ្ឋាយាតិ ។ អប្បទិសដ្ឋាយ ភោ កោតម ។

អត្តសញ្ញិតា វាចា កាសិតា អនត្តសញ្ញិតាតិ ។

អនត្តសញ្ញិតា ភោ កោតម ។

ព្រាហ្មណ៍វគ្គ សុភសូត្រ ការសួរតបទៅសុភមាណព

ព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ ពោលវាចាណា ដែលប្រកបដោយប្រយោជន៍ក្តី មិនប្រកបដោយប្រយោជន៍ក្តី តើវាចារបស់ព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ ណា ប្រសើរជាង ។ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន វាចាដែលព្រាហ្មណ៍ទាំង នោះ ពោលប្រកបដោយប្រយោជន៍ (ប្រសើរជាង) ។

[១៣៨] ព្រះមានព្រះភាគ ត្រាស់ថា ម្ចាស់មាណព អ្នក សំគាល់សេចក្តីនោះដូចម្តេច កាលបើហេតុយ៉ាងនេះមាន វាចាដែល បោករសាតិព្រាហ្មណ៍ ជាឱបម្មញ្ញគោត្រ ជាជំក្នុងសុភគវនជនបទ (ក្នុងស្រុកឧកដ្ឋា) ពោលតាមលោកវេហារ ឬមិនពោលតាមលោកវេហារ ទេ ។ សុភមាណពក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន បោករសាតិព្រាហ្មណ៍ ពោលតាមលោកវេហារ ។ បោករសាតិព្រាហ្មណ៍ ពិចារណាហើយពោលវាចា ឬមិនបានពិចារណា ហើយពោលវាចា ។ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន បោករសាតិព្រាហ្មណ៍មិនបានពិចារណាទេ ។ បោករសាតិព្រាហ្មណ៍ដឹងហើយពោលវាចា ឬមិនបានដឹងហើយពោល វាចា ។ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន បោករសាតិព្រាហ្មណ៍ មិនបាន ដឹងទេ ។ បោករសាតិព្រាហ្មណ៍ ពោលវាចាប្រកបដោយប្រយោជន៍ ឬមិនបានប្រកបដោយប្រយោជន៍ទេ ។ បពិត្រព្រះគោតម ដ៏ចម្រើន បោករសាតិព្រាហ្មណ៍ ពោលវាចាមិនប្រកបដោយប្រយោជន៍ទេ ។

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណាសកំ

[១៣៩] បញ្ច ខោ ឥមេ មាលាវ ជីវណា កតមេ
 បញ្ច កាមច្ចដ្ឋជីវណំ ព្យាទាទជីវណំ ដីនមិច្ចជីវណំ
 ឧទ្ធចកុក្កុច្ចជីវណំ វិចិត្តិច្ឆាជីវណំ ឥមេ ខោ
 មាលាវ បញ្ច ជីវណា ។ ឥមេហិ ខោ មាលាវ
 បញ្ចហិ ជីវណេហិ ព្រាហ្មណោ ចោក្ខុរសាតិ ឱប-
 ម្មញ្ញោ សុភតវនិកោ អារុតោ ជិរុតោ ឱដុតោ
 បរិយោនន្តោ សោ វត ឧត្តរី មនុស្សធម្មា អលមរិ-
 យញ្ញាណាទស្សនវិសេសំ ញស្សតិ វា ទក្ខិតិ វា
 សច្ចិ វា ករិស្សតីតិ នេតំ ហានំ វិជ្ជតិ ។

[១៤០] បញ្ច ខោ ឥមេ មាលាវ កាមតុណា
 កតមេ បញ្ច ចក្កុវិញ្ញេយ្យា រូទា ឥដ្ឋា កត្តា

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណាសកៈ

[១៣៧] ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ថា ម្ចាស់មាណព នីវរណ-
 ធម៌ទាំងនេះ មាន ៥ ប្រការ នីវរណធម៌ ៥ ប្រការនោះ ដូចម្តេចខ្លះ
 គឺកាមច្នួននីវរណៈ ១ ព្យាបាទនីវរណៈ ១ បីនមិទ្ធនីវរណៈ ១ ឧទ្ធចក្កក្កច្នួ-
 នីវរណៈ ១ វិចិកិច្ចានីវរណៈ ១ ម្ចាស់មាណព នីវរណធម៌មាន ៥ ប្រការ
 នេះឯង ។ ម្ចាស់មាណព បោក្ខរសាតិព្រាហ្មណ៍ ជាឱបម្មញ្ញគោត្រ
 ជាធំក្នុងសុភគវនជនបទ (ក្នុងស្រុកឧកដ្ឋា) ត្រូវនីវរណធម៌ ៥ ប្រការនេះ
 ឯង មកបិទបាំងរាំងរា ព័ន្ធព័ន្ធ រូបរិតហើយ គាត់នឹងដឹង ឬនឹងឃើញ
 ឬនឹងធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ នូវឧត្តរិមនុស្សធម៌ ដែលជាគុណវិសេសគួរឃើញ
 ដោយញ្ញាណដ៏ប្រសើរ ការណ៍ ដូច្នោះនេះ មិនមានឡើយ ។

[១៤០] ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ថា ម្ចាស់មាណព កាមគុណ
 ទាំងឡាយនេះ មាន ៥ ប្រការ កាមគុណ ៥ ប្រការនោះ ដូចម្តេច
 ខ្លះ គឺរូបារម្មណ៍គប្បីដឹងដោយចក្ខុបសាទ ជាទីប្រាថ្នា ជាទីត្រេកអរ

ព្រាហ្មណវគ្គស្ស សុភសុត្តេ កាមគុណកថា

មនាថា បិយ្យុទា កាម្មបសញ្ញិតា រជនីយា សោ-
 តវិញ្ញេយ្យា សទ្ធា ។ បេ ។ ឃានវិញ្ញេយ្យា កត្តា...
 ជិហ្ហវិញ្ញេយ្យា រសា... កាយវិញ្ញេយ្យា ដោដ្ឋព្វា ឥដ្ឋា
 កត្តា មនាថា បិយ្យុទា កាម្មបសញ្ញិតា រជនីយា
 ឥមេ ខោ មាណវ បញ្ច កាមគុណា ។ ឥមេហិ
 ខោ មាណវ បញ្ចហិ កាមគុណោហិ ព្រាហ្មណោ
 ចោក្ខុរសាតិ ឱបម្មញ្ញោ សុភករណិកោ កតិកោ
 មុច្ឆិតោ អដ្ឋាបន្នោ^(១) អនាទីនវទស្សវី អនិស្សរ-
 ណាប្បញ្ញោ បរិកុញ្ញតិ សោ វត ឧត្តរី មនុស្សធម្មា
 អលមរិយញ្ញាណាទស្សនវិសេសំ ញាស្សតិ វា ទក្ខិតិ
 វា សច្ចិ វា ករិស្សតីតិ នេតំ ហានំ វិជ្ជតិ ។

១ ឱ. ម. អដ្ឋាបន្នោ ។

ព្រាហ្មណវគ្គ សុកសូត្រ សំដែងអំពីកាមគុណ

ជាទីពេញចិត្ត មានសភាពគួរស្រឡាញ់ ប្រកបដោយកាម គួរឲ្យកើត
តម្រេក ១ សទ្ធារម្មណ៍ដែលគប្បីដឹងដោយសោតបសាទ ១ ។ បេ ។
គន្ធារម្មណ៍ដែលគប្បីដឹង ដោយឃានបសាទ... ១ រសារម្មណ៍ដែល
គប្បីដឹងដោយជិវ្ហាបសាទ... ១ ផោដ្ឋញ្ញារម្មណ៍ដែលគប្បីដឹងដោយកាយ-
បសាទ ជាទីប្រាថ្នា ជាទីត្រេកអរ ជាទីពេញចិត្ត មានសភាពគួរ
ស្រឡាញ់ ប្រកបដោយកាម គួរឲ្យកើតតម្រេក ១ ម្នាលមាណព កាម-
គុណមាន ៥ ប្រការនេះឯង ។ ម្នាលមាណព បោក្ខរសាតិព្រាហ្មណ៍
ជាឱបម្មញ្ញគោត្រ ជាធំក្នុងសុកគវនជនបទ (ក្នុងស្រុកឧកដ្ឋា) ចំពាក់
ចិត្ត ងប់ចិត្ត លង់គំនិត ដោយកាមគុណទាំង ៥ ប្រការនេះឯង ជាអ្នក
មិនឃើញទោស មិនមានបញ្ញាជាគ្រឿងរលាស់ចេញ (ចាកភព)
តែងបរិភោគ (នូវកាមគុណនោះ) គាត់នឹងដឹង ឬនឹងឃើញ ឬនឹងធ្វើឲ្យ
ដាក់ច្បាស់ នូវឧត្តរិមនុស្សធម៌ ដែលជាគុណវិសេសគួរឃើញដោយ
ញាណដ៏ប្រសើរ ការណ៍ដូច្នោះនេះ មិនមានឡើយ ។

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណាសកំ

[១៤១] តំ កី មញ្ញសិ មាលាវ យំ វា តិណា-
កដ្ឋចាទានំ បដិច្ច អក្កិ ជាលេយ្យ យំ វា និស្សជ្ជតិ-
ណាកដ្ឋចាទានំ អក្កិ ជាលេយ្យ កតមោ នុ ខោ
អស្ស អក្កិ អច្ចិមា ចេវ^(១) វណ្ណិមា ច បកស្សរោ
ចាតិ ។ សចេ តំ ភោ កោតម ហានំ និស្សជ្ជតិណា-
កដ្ឋចាទានំ អក្កិ ជលិតំ ស្វាស្ស អក្កិ អច្ចិមា ចេវ
វណ្ណិមា ច បកស្សរោ ចាតិ ។ អដ្ឋានំ ខោ ឯតំ
មាលាវ អនវកាសោ យំ និស្សជ្ជតិណាកដ្ឋចាទានំ
អក្កិ ជាលេយ្យ អញ្ញត្រិ ឥទ្ធិមតា សេយ្យថាបិ
មាលាវ តិណាកដ្ឋចាទានំ បដិច្ច អក្កិ ជលតិ

១ ឱ. ច ។

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណាសកៈ

[១៤១] ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ថា ម្ចាស់មាណាព អ្នកសំ-
 គាល់ហេតុនោះដូចម្តេច បុគ្គលបង្កាត់ភ្លើងឲ្យឆេះឡើង ព្រោះអាស្រ័យ
 ស្មៅនិងឧស ជាកំញមណាក្តី បង្កាត់ភ្លើងឲ្យឆេះឡើង ព្រោះមិន
 អាស្រ័យស្មៅនិងឧស ជាកំញមណាក្តី ភ្លើងណាហ្ន៎ ដែលមានអណ្តាត
 មានពណ៌ មានពន្លឺ ។ សុភមាណាព ក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះ
 គោតមដ៏ចម្រើន បើហេតុនោះមានទំនងដើម្បីនឹងឲ្យភ្លើងដែលមិនអាស្រ័យ
 ស្មៅនិងឧសឆេះឡើងបាន ភ្លើងនោះ ទើបមានអណ្តាត មានពណ៌
 មានពន្លឺ ។ ម្ចាស់មាណាព ឥតមានហេតុ ឥតមានបច្ច័យណា
 ឲ្យបុគ្គលបង្កាត់ភ្លើង ដែលមិនអាស្រ័យស្មៅនិងឧស ជាកំញម
 ឲ្យឆេះឡើងបានឡើយ វៀរលែងតែបុគ្គលមានប្បទិ ម្ចាស់មាណាព
 ភ្លើងអាស្រ័យស្មៅនិងឧសជាកំញម ទើបឆេះឡើងបាន ដូចម្តេចមិញ

ព្រាហ្មណវគ្គស្ស សុភសុត្តេ ឈានកថា

តច្ចុបមាហំ មាណវ ឥមំ បីតិ វទាមិ យាយំ បីតិ
 បញ្ច កាមតុណោ បដិច្ច ។ សេយ្យថាបិ មាណវ
 និស្សន្នតិណាកដ្ឋបាទាដោ អត្តិ ជលតិ តច្ចុបមាហំ
 មាណវ ឥមំ បីតិ វទាមិ យាយំ បីតិ អញ្ញត្រេវ
 កាមេហិ អញ្ញត្រ អកុសលេហិ ធម្មេហិ កតមា ច
 មាណវ បីតិ អញ្ញត្រេវ កាមេហិ អញ្ញត្រ អកុសលេហិ
 ធម្មេហិ ឥធម មាណវ ភិក្ខុ វិច្ឆេវ កាមេហិ វិច្ឆ
 អកុសលេហិ ធម្មេហិ ។ មេ ។ បឋមំ ឈានំ
 ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ អយម្បិ ខោ មាណវ បីតិ
 អញ្ញត្រេវ កាមេហិ អញ្ញត្រ អកុសលេហិ ធម្មេហិ ។
 បុន ចបរំ មាណវ^(១) វិតក្កវិចារានំ រូបសមា ។ មេ ។
 ទុតិយំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ អយម្បិ ខោ
 មាណវ បីតិ អញ្ញត្រេវ កាមេហិ អញ្ញត្រ អកុស-
 លេហិ ធម្មេហិ ។

១ ឱ. ម. ឯត្តន្តរេ ភិក្ខុតិ ទិស្សតិ ។

ព្រាហ្មណវគ្គ សុភសូត្រ សំដែងអំពីឈាន

ម្នាលមាណព តថាគតពោលបីតិ ដែលអាស្រ័យនូវកាមគុណទាំង ៥
 ថាមានឧបមេយ្យដូច្នោះដែរ ម្នាលមាណព មួយទៀត ភ្លើងមិនអាស្រ័យ
 ស្មៅនិងឧសជាកំញាម ឆេះឡើងបាន ដូចម្តេចមិញ ម្នាលមាណព
 តថាគតពោលបីតិ ដែលប្រាសចាកកាមទាំងឡាយផង ប្រាសចាក
 អកុសលធម៌ទាំងឡាយផង ថាមានឧបមេយ្យដូច្នោះដែរ ម្នាលមាណព
 ចុះបីតិដែលប្រាសចាកកាមទាំងឡាយផង ប្រាសចាកអកុសលធម៌ទាំង-
 ឡាយផង ដូចម្តេចខ្លះ ម្នាលមាណព ភិក្ខុក្នុងធម្មវិន័យនេះ ស្ងាត់
 ចាកកាមទាំងឡាយ ស្ងាត់ចាកអកុសលធម៌ទាំងឡាយហើយ ។ បេ ។
 ក៏ចូលបឋមជ្ឈាន សម្រេចសម្រាន្តនៅដោយឥរិយាបថទាំង ២ ម្នាល
 មាណព នេះឯងឈ្មោះថា បីតិដែលប្រាសចាកកាមទាំងឡាយ ប្រាស
 ចាកអកុសលធម៌ទាំងឡាយ ។ ម្នាលមាណព មួយទៀត ភិក្ខុនោះ
 ព្រោះរម្ងាប់វិតក្កុះវិចាររួចហើយ ។ បេ ។ ចូលទុតិយជ្ឈានសម្រេចសម្រាន្ត
 នៅដោយឥរិយាបថទាំង ២ ម្នាលមាណព នេះឯងឈ្មោះថា បីតិដែល
 ប្រាសចាកកាមទាំងឡាយ ប្រាសចាកអកុសលធម៌ទាំងឡាយ ។

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណាសកំ

[១៤២] យេ តេ មាលាវ ព្រាហ្មណា បញ្ច
 ធម្មេ បញ្ញាបេន្តិ បុញ្ញស្ស កិរិយាយ កុសលស្ស
 អារាធជាយ កមេត្ត ព្រាហ្មណា ធម្មំ មហាប្បលតំ
 បញ្ញាបេន្តិ បុញ្ញស្ស កិរិយាយ កុសលស្ស អារាធជាយាតិ ។ យេមេ កោ កោតម ព្រាហ្មណា បញ្ច
 ធម្មេ បញ្ញាបេន្តិ បុញ្ញស្ស កិរិយាយ កុសលស្ស
 អារាធជាយ ចាតមេត្ត ព្រាហ្មណា ធម្មំ មហាប្ប-
 លតំ បញ្ញាបេន្តិ បុញ្ញស្ស កិរិយាយ កុសលស្ស
 អារាធជាយាតិ ។

[១៤៣] តំ កី មញ្ញសិ មាលាវ ឥធម អញ្ញតរស្ស
 ព្រាហ្មណស្ស មហាយញ្ញោ បច្ចុបដ្ឋិតោ អស្ស ។
 អថ ទ្វេ ព្រាហ្មណា អាតច្ឆេយ្យំ ឥត្តន្ទាមស្ស
 ព្រាហ្មណស្ស មហាយញ្ញំ អនុភវិស្សាមាតិ ។ តត្រ

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណាសកៈ

[១៤២] ព្រះមានព្រះភាគ ត្រាស់ថា ម្ចាស់មាណាព
 ព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយ នាំគ្នាបញ្ញត្តធម៌ទាំង ៥ ប្រការណា ក្នុងការធ្វើ
 បុណ្យ ក្នុងការបំពេញកុសល បណ្តាធម៌ទាំង ៥ ប្រការនុ៎ះ ព្រាហ្មណ៍
 ទាំងឡាយ នាំគ្នាបញ្ញត្តធម៌ណា ថាជាធម៌មានផលច្រើនជាង ក្នុងការធ្វើ
 បុណ្យ ក្នុងការបំពេញកុសល ។ សុភមាណាពក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះ
 គោតមដ៏ចម្រើន ព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយ នាំគ្នាបញ្ញត្តធម៌ទាំង ៥ ប្រការណា
 ក្នុងការធ្វើបុណ្យ ក្នុងការបំពេញកុសល បណ្តាធម៌ទាំងនុ៎ះ ព្រាហ្មណ៍
 ទាំងឡាយ នាំគ្នាបញ្ញត្តធម៌គឺចាតៈ ថាជាធម៌មានផលច្រើនជាង ក្នុងការ
 ធ្វើបុណ្យ ក្នុងការបំពេញកុសល ។

[១៤៣] ព្រះមានព្រះភាគ ត្រាស់ថា ម្ចាស់មាណាព អ្នក
 សំគាល់សេចក្តីនោះដូចម្តេច បើមហាយ័ញ្ញប្រាកដឡើង ចំពោះមុខ
 ព្រាហ្មណ៍ម្នាក់ក្នុងលោកនេះ ។ វេលានោះ ស្រាប់តែមានព្រាហ្មណ៍
 ពីរនាក់មកគិតគ្នាថា យើងទាំងពីរនាក់ មុខជានឹងបានបរិភោគនូវមហា-
 យ័ញ្ញរបស់ព្រាហ្មណ៍ឈ្មោះនេះ ។ បណ្តាព្រាហ្មណ៍ទាំងពីរនាក់នោះ

ព្រាហ្មណវគ្គស្ស សុភសុត្តេ សុភមាណវប្បដិបុត្តា

ឯកស្ស^(១) ព្រាហ្មណស្ស ឯវមស្ស អហោ វតាហា-
 មេវ លកេយ្យំ ភត្តក្កេ អក្កាសនំ អក្កោទកំ អក្កបិណ្ឌំ
 ន អញ្ញោ ព្រាហ្មណា លកេយ្យំ^(២) ភត្តក្កេ អក្កាសនំ
 អក្កោទកំ អក្កបិណ្ឌានិ ។ ហានំ ខោ បនេតំ មា-
 ណាវ វិជ្ជតិ យំ អញ្ញោ ព្រាហ្មណោ លកេយ្យ
 ភត្តក្កេ អក្កាសនំ អក្កោទកំ អក្កបិណ្ឌំ ន សោ
 ព្រាហ្មណោ លកេយ្យ ភត្តក្កេ អក្កាសនំ អក្កោ-
 ទកំ អក្កបិណ្ឌំ ។ អញ្ញោ ព្រាហ្មណា លភត្តិ^(៣)
 ភត្តក្កេ អក្កាសនំ អក្កោទកំ អក្កបិណ្ឌំ ធាហំ
 លភាមិ ភត្តក្កេ អក្កាសនំ អក្កោទកំ អក្កបិណ្ឌានិ
 តតិ សោ កុបិសោ អនត្តមនោ តមស្ស បន
 មាណាវ ព្រាហ្មណា កី វិចាកំ បញ្ញបេដ្ឋិតិ ។ ន
 ខេត្ត ភោ កោតម ព្រាហ្មណា ឯវំ ទានំ ទេន្តិ

---

១ ឱ. តត្ថេកស្ស ។ ២ ឱ. ម. អញ្ញោ ព្រាហ្មណោ លកេយ្យាតិ ទិស្សតិ ។
 ៣ ឱ. អញ្ញោ ព្រាហ្មណោ លភត្តីតិ ទិស្សតិ ។

ព្រាហ្មណ៍វគ្គ សុភសូត្រ ការសួរតបទៅសុភមាណព

ព្រាហ្មណ៍ម្នាក់ មានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា ធ្វើម្តេចហ្ន៎ អាត្មាអញ
នឹងបានអាសនៈដ៏ប្រសើរ ទឹកដ៏ប្រសើរ ដុំបាយដ៏ប្រសើរ ក្នុងរោង
ភត្ត (តែម្នាក់ឯង) កុំឲ្យពួកព្រាហ្មណ៍ដទៃ បានអាសនៈដ៏ប្រសើរ
ទឹកដ៏ប្រសើរ ដុំបាយដ៏ប្រសើរក្នុងរោងភត្តឡើយ ។ ម្ចាស់មាណព
បើព្រាហ្មណ៍ដទៃ បានអាសនៈដ៏ប្រសើរ ទឹកដ៏ប្រសើរ ដុំបាយដ៏
ប្រសើរ ក្នុងរោងភត្ត ឯព្រាហ្មណ៍នោះ ត្រឡប់ជាមិនបានអាសនៈ
ដ៏ប្រសើរ ទឹកដ៏ប្រសើរ ដុំបាយដ៏ប្រសើរក្នុងរោងភត្តវិញ ដោយ
ហេតុណា ហេតុនុ៎ះ រមែងមាន ។ ព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយដទៃ
បានអាសនៈដ៏ប្រសើរ ទឹកដ៏ប្រសើរ ដុំបាយដ៏ប្រសើរ ក្នុងរោងភត្ត
ឯព្រាហ្មណ៍នោះ ក៏ខឹងក្រោធអាក់អន់ចិត្តដោយគិតថា អាត្មាអញមិន
បានអាសនៈដ៏ប្រសើរ ទឹកដ៏ប្រសើរ ដុំបាយដ៏ប្រសើរ ក្នុងរោងភត្ត
ដូច្នោះ ម្ចាស់មាណព តើពួកព្រាហ្មណ៍បញ្ញត្ត នូវវិបាករបស់
មហាយ័ញ្ញនេះដូចម្តេចខ្លះ ។ សុភមាណពក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះ
គោតមដ៏ចម្រើន ក្នុងសេចក្តីនេះ ព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយឲ្យទានយ៉ាងនេះ

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណាសកំ

ឥមិនា ច វោ^(១) កុបិតោ អនត្តមនោតិ អថខេត្ត
 ព្រាហ្មណា អនុកម្មជាតិកំយេវ នានំ ទេន្តីតិ ។
 ឯវំ សន្តេ ខោ មាលាវ ព្រាហ្មណានំ ឥទំ ឆដ្ឋំ
 បុញ្ញកិរិយាវត្ថុំ ហោតិ យទិទំ អនុកម្មជាតិកន្តិ ។
 ឯវំ សន្តេ ភោ កោតម ព្រាហ្មណានំ ឥទំ ឆដ្ឋំ
 បុញ្ញកិរិយាវត្ថុំ ហោតិ យទិទំ អនុកម្មជាតិកន្តិ ។
 [១៤៤] យេ តេ មាលាវ ព្រាហ្មណា បញ្ច
 ធម្មេ បញ្ញបេន្តិ បុញ្ញស្ស កិរិយាយ កុសលស្ស
 អារាធជាយ ឯតេ កត្ត ពហុលំ សមនុ-
 បស្សសីតិ^(២) ។ យេមេ ភោ កោតម ព្រាហ្មណា
 បញ្ច ធម្មេ បញ្ញបេន្តិ បុញ្ញស្ស កិរិយាយ
 កុសលសុស អារាធជាយ ឥមាហំ បញ្ច ធម្មេ
 បព្វជិតេសុ ពហុលំ សមនុបស្សាមិ អប្បំ គហដ្ឋេសុ
 គហដ្ឋោ ហិ ភោ កោតម មហាត្ថោ មហាកិច្ចោ

---

១ ឱ. ម. ឥមិនា បរោ កុបិតោ ហោតតិ ទិស្សតិ ។ ២ ឱ. ម. ឥមេ តំ បញ្ច ធម្មេ កត្ត
 ពហុលំ សមនុបស្សិ គហដ្ឋេសុ វា បព្វជិតេសុ វាតិ ទិស្សន្តិ ។

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណាសកៈ

ដោយគិតថា នឹងឲ្យព្រាហ្មណ៍នេះក្រោធអាក់អន់ចិត្តទៅរកបុគ្គលដទៃ
 ក៏ទេ តែថាក្នុងសេចក្តីនេះ ព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយ ឲ្យទានគ្រាន់តែ
 ជារបស់សង្គ្រោះប៉ុណ្ណោះ ។ ម្នាលមាណាព កាលបើហេតុយ៉ាងនេះ
 មាន បុញ្ញកិរិយាវត្ថុទី ៦ នេះ ជាការសង្គ្រោះរបស់ពួកព្រាហ្មណ៍ឬ ។
 បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន កាលបើហេតុយ៉ាងនេះមាន បុញ្ញកិរិយាវត្ថុ
 ទី ៦ នេះ ក៏ទៅជាការសង្គ្រោះរបស់ព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយ ។

[១៤៤] ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ថា ម្នាលមាណាព ព្រាហ្មណ៍
 ទាំងឡាយ បញ្ញត្តធម៌ទាំង ៥ ប្រការណា ក្នុងការធ្វើបុណ្យ ក្នុងការ
 បំពេញកុសល អ្នកពិចារណានូវធម៌ទាំង ៥ ប្រការនុ៎ះ តើមានច្រើនក្នុង
 បរិស័ទណា ។ សុភមាណាពក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន
 ព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយ បញ្ញត្តធម៌ទាំង ៥ ប្រការណា ក្នុងការធ្វើបុណ្យ
 ក្នុងការបំពេញកុសល ខ្ញុំព្រះអង្គពិចារណាឃើញធម៌ទាំង ៥ ប្រការនេះ
 មានច្រើនក្នុងពួកបព្វជិត មានតិចក្នុងពួកគ្រហស្ថ បពិត្រព្រះគោតម
 ដ៏ចម្រើន ព្រោះថា គ្រហស្ថមានសេចក្តីត្រូវការច្រើន មានកិច្ចច្រើន

ព្រាហ្មណ៍វគ្គស្ស សុភសុត្តេ សុភមាណវិសជ្ជនា

មហាដិក្ខវណោ មហាសមារម្ភោ ន សតតំ សមិតំ
សច្ចវាទី ហោតិ បព្វជិតោ ខោ បន កោ កោតម
អប្បត្តោ អប្បកិច្ចោ អប្បាដិក្ខវណោ អប្បសមារម្ភោ
សតតំ សមិតំ សច្ចវាទី ហោតិ កហដ្ឋោ ហិ កោ
កោតម មហាត្តោ មហាកិច្ចោ មហាដិក្ខវណោ
មហាសមារម្ភោ ន សតតំ សមិតំ តបស្សី
ហោតិ... ព្រហ្មចារី ហោតិ... សជ្ឈាយពហុលោ
ហោតិ... ចាគពហុលោ ហោតិ បព្វជិតោ ខោ បន
កោតម អប្បត្តោ អប្បកិច្ចោ អប្បាដិក្ខវណោ
អប្បសមារម្ភោ សតតំ សមិតំ តបស្សី ហោតិ...
ព្រហ្មចារី ហោតិ... សជ្ឈាយពហុលោ ហោតិ...
ចាគពហុលោ ហោតិ ។ យេមេ កោ កោតម
ព្រាហ្មណា បញ្ច ធម្មេ បញ្ញបេន្តិ បុញ្ញស្ស
កិរិយាយ កុសលស្ស អារាជនាយ ឥមាហំ បញ្ច
ធម្មេ បព្វជិតេសុ ពហុលំ សមនុបស្សាមិ អប្បំ
កហដ្ឋេស្វតិ ។

ព្រាហ្មណ៍វគ្គ សុភសូត្រ ការដោះស្រាយរបស់សុភមាណព

មានអធិករណ៍ច្រើន មានសេចក្តីប្រារព្ធច្រើន នឹងនិយាយពាក្យពិត
 ទៀងទាត់រឿយ ។ ពុំបាន បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ចំណែកខាង
 បព្វជិត មានសេចក្តីត្រូវការតិច មានកិច្ចតិច មានអធិករណ៍តិច មាន
 សេចក្តីប្រារព្ធតិច និយាយពាក្យពិតទៀងទាត់រឿយ ។ បាន បពិត្រ
 ព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ឯគ្រហស្ថមានសេចក្តីត្រូវការច្រើន មានកិច្ចច្រើន
 មានអធិករណ៍ច្រើន មានសេចក្តីប្រារព្ធច្រើន នឹងប្រព្រឹត្តដុតកម្ដៅ
 កិលេសទៀងទាត់រឿយ ។ ពុំបាន... ប្រព្រឹត្តធម៌ដ៏ប្រសើរ... ច្រើន
 ដោយការស្វាធាយ... ច្រើនដោយការបរិច្ចាគទាន បពិត្រព្រះ
 គោតមដ៏ចម្រើន ចំណែកខាងបព្វជិត មានសេចក្តីត្រូវការតិច មានកិច្ចតិច
 មានអធិករណ៍តិច មានសេចក្តីប្រារព្ធតិច ប្រព្រឹត្តព្យាយាមដុតកម្ដៅ
 កិលេសទៀងទាត់រឿយ ។ បាន... ប្រព្រឹត្តធម៌ដ៏ប្រសើរ... ច្រើន
 ដោយការស្វាធាយ... ច្រើនដោយការបរិច្ចាគទាន ។ បពិត្រព្រះ
 គោតមដ៏ចម្រើន ព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយ បញ្ញត្តធម៌ទាំង ៥ ប្រការណា
 ក្នុងការធ្វើបុណ្យ ក្នុងការបំពេញកុសល ខ្ញុំព្រះអង្គពិចារណាយើញធម៌
 ទាំង ៥ ប្រការនេះ មានច្រើនក្នុងពួកបព្វជិត មានតិចក្នុងពួកគ្រហស្ថ ។

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណាសកំ

[១៤៥] យេ តេ មាលាវ ព្រាហ្មណា បញ្ច
 ធម្មេ បញ្ញាបេន្តិ បុញ្ញស្ស កិរិយាយ កុសលស្ស
 អារាធជាយ ចិត្តស្សាហំ ឯតេ បរិក្ខារេ វនាមិ
 យទិទំ ចិត្តំ អវេរំ អព្យាបជ្ឈំ តស្ស ការជាយ ។
 ឥធិ មាលាវ ភិក្ខុ សច្ចវាជី ហោតិ សោ សច្ចវាជិម្ហិតិ
 លភតិ អត្ថវេទំ លភតិ ធម្មវេទំ លភតិ ធម្មបសញ្ញាតំ
 ចាមុដ្ឋំ យន្តំ កុសលូបសញ្ញាតំ ចាមុដ្ឋំ ចិត្តស្សាហំ
 ឯតំ បរិក្ខារំ វនាមិ យទិទំ ចិត្តំ អវេរំ អព្យាបជ្ឈំ តស្ស
 ការជាយ ។ ឥធិ មាលាវ ភិក្ខុ តបស្សី ហោតិ...
 ព្រាហ្មចារី ហោតិ... សជ្ឈាយពហុលោ ហោតិ... ចា-
 តពហុលោ ហោតិ សោ ចាតពហុលោម្ហិតិ លភតិ
 អត្ថវេទំ លភតិ ធម្មវេទំ លភតិ ធម្មបសញ្ញាតំ ចាមុដ្ឋំ

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណាសកៈ

[១៤៥] ព្រះមានព្រះភាគ ត្រាស់ថា ម្ចាស់មាណព ព្រាហ្មណ៍
 ទាំងឡាយ បញ្ញត្តធម៌ទាំង ៥ ប្រការណា ក្នុងការធ្វើបុណ្យ ក្នុងការ
 បំពេញកុសល តថាគតពោលនូវធម៌ទាំង ៥ ប្រការនុ៎ះជាបរិក្ខារ
 របស់ចិត្ត ដែលមិនមានពៀរ មិនមានព្យាបាទ ដើម្បីការអប់រំចិត្ត
 នោះ ។ ម្ចាស់មាណព ភិក្ខុក្នុងធម្មវិន័យនេះ ជាអ្នកនិយាយពិត
 ភិក្ខុនោះគិតថា អាត្មាអញនិយាយពិត ដូច្នោះហើយ តែងបាននូវការដឹង
 ក្នុងអត្ត បាននូវការដឹងក្នុងធម៌ បាននូវបាមោជ្ជៈដែលអាស្រ័យនឹងធម៌
 បាមោជ្ជៈណាអាស្រ័យនឹងកុសលធម៌ តថាគតពោលនូវបាមោជ្ជៈនុ៎ះថាជា
 បរិក្ខាររបស់ចិត្ត ដែលមិនមានពៀរ មិនមានព្យាបាទ ដើម្បីការអប់រំ
 ចិត្តនោះ ។ ម្ចាស់មាណព ភិក្ខុក្នុងធម្មវិន័យនេះ ជាអ្នកប្រព្រឹត្ត
 ព្យាយាមដុតកម្ដៅកិលេស... ប្រព្រឹត្តធម៌ដ៏ប្រសើរ... ច្រើនដោយ
 ការស្វាធាយ... ច្រើនដោយការបរិច្ចាគទាន ភិក្ខុនោះគិតថា អាត្មា
 អញជាអ្នកច្រើនដោយការបរិច្ចាគទាន ដូច្នោះហើយ ទើបបាននូវការ
 ដឹងក្នុងអត្ត បាននូវការដឹងក្នុងធម៌ បាននូវបាមោជ្ជៈដែលអាស្រ័យនឹងធម៌

ព្រាហ្មណវគ្គស្ស សុភសុត្តេ មគ្គប្បដិបុត្តា

យន្តំ កុសលូបសញ្ញាតំ ចាមុដ្ឋំ ចិត្តស្សាហំ ឯតំ
 បរិក្ខារំ រោមិ យទិទំ ចិត្តំ អវេរំ អព្យាបជ្ឈំ
 តស្ស ការនាយ ។ យេ តេ មាណវ ព្រាហ្មណា បញ្ច
 ធម្មេ បញ្ញាបេន្តិ បុញ្ញស្ស កិរិយាយ កុសលស្ស
 អារាជនាយ ចិត្តស្សាហំ ឯតេ បរិក្ខារេ រោមិ យទិទំ
 ចិត្តំ អវេរំ អព្យាបជ្ឈំ តស្ស ការនាយាតិ ។ ឯវំ វុត្តេ
 សុកោ មាណវោ តោទេយ្យបុត្តោ ភកវន្តំ ឯតទវោច
 សុតំ មេតំ កោ កោតម សមណោ កោតមោ
 ព្រហ្មានំ សហព្យតាយ មក្កំ បដានាតីតិ ។

[១៤៦] តំ កី មញ្ញសិ មាណវ អាសន្នេ ឥតោ
 នធូការតាមោ នយិតោ ទូរេ នធូការតាមោតិ ។ ឯវំ
 កោ កោតម អាសន្នេ ឥតោ នធូការតាមោ នយិតោ
 ទូរេ នធូការតាមោតិ ។ តំ កី មញ្ញសិ មាណវ
 ឥធម ខុស្ស^(១) បុរិសោ នធូការតាមេ ជាតវឌ្ឍោ

---

១ ឱ. ម. ឥធស្ស ។

ព្រាហ្មណវគ្គ សុភសូត្រ ការសូររកផ្លូវ

បាមោជ្ជៈណាដែលអាស្រ័យនូវកុសលធម៌ តថាគតពោលនូវបាមោជ្ជៈនុ៎ះ
 ថាជាបរិក្ខាររបស់ចិត្ត ដែលមិនមានពៀរ មិនមានព្យាបាទ ដើម្បី
 ការអប់រំចិត្តនោះ ។ ម្នាលមាណា ព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយ បញ្ញត្តិ
 ធម៌ទាំង ៥ ប្រការណា ក្នុងការធ្វើបុណ្យ ក្នុងការបំពេញកុសល
 តថាគតពោលនូវធម៌ទាំង ៥ ប្រការនុ៎ះ ថាជាបរិក្ខាររបស់ចិត្ត ដែល
 មិនមានពៀរ មិនមានព្យាបាទ ដើម្បីការអប់រំចិត្តនោះ ។ កាល
 ដែលព្រះមានព្រះភាគ ត្រាស់យ៉ាងនេះហើយ សុភមាណាជាបុត្រ
 តោទេយ្យព្រាហ្មណ៍ បានក្រាបទូលព្រះមានព្រះភាគ ដូច្នោះថា បពិត្រ
 ព្រះគោតមដ៏ចម្រើន រឿងនេះ ខ្ញុំព្រះអង្គបានឮមកហើយថា ព្រះសមណ-
 គោតមទ្រង់ជ្រាបច្បាស់ នូវផ្លូវប្រព្រឹត្តទៅមួយអង្វើដោយពួកព្រាហ្ម ។

[១២៦] ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ថា ម្នាលមាណា អ្នក
 សំគាល់សេចក្តីនោះដូចម្តេច នឡការគ្រាមនៅជិតទីនេះ នឡការគ្រាម
 នៅមិនឆ្ងាយអំពីទីនេះទេឬ ។ សុភមាណាក្រាបទូលថា ព្រះករុណា
 ព្រះគោតមដ៏ចម្រើន នឡការគ្រាមនៅជិតទីនេះ នឡការគ្រាមនៅ
 មិនឆ្ងាយអំពីទីនេះប៉ុន្មានទេ ។ ម្នាលមាណា អ្នកសំគាល់សេចក្តី
 នោះ ដូចម្តេច បើបុរសកើតចម្រើនធំឡើង ក្នុងនឡការគ្រាមនេះ

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណាសកំ

តមេជំ នធឿការកាមតោ តារទេវ អបសក្កំ^(១) នធឿ-
 ការកាមស្ស មក្កំ បុច្ឆេយ្យ សិយា នុ ខោ មាលាវ
 តស្ស បុរិសស្ស នធឿការកាមេ ជាតវឌ្ឍស្ស នធឿ-
 ការកាមស្ស មក្កំ បុដ្ឋស្ស ទដ្ឋាយិតត្ថំ វា វិត្តាយិតត្ថំ
 វាតិ ។ នោ ហិទំ ភោ គោតម តំ កិស្ស ហេតុ
 អស្ស ហិ ភោ គោតម បុរិសស្ស នធឿការកាមេ
 ជាតវឌ្ឍស្ស^(២) សព្វានេវ នធឿការកាមស្ស មក្កានិ
 សុវិទិតានីតិ ។ សិយា នុ ខោ មាលាវ តស្ស
 បុរិសស្ស នធឿការកាមេ ជាតវឌ្ឍស្ស នធឿការកា-
 មស្ស មក្កំ បុដ្ឋស្ស ទដ្ឋាយិតត្ថំ វា វិត្តាយិតត្ថំ
 វា ន ត្វេវ តថាភតស្ស ព្រហ្មលោកំ វា ព្រហ្ម-
 លោកតាមិជី វា បដិបទំ បុដ្ឋស្ស ទដ្ឋាយិតត្ថំ វា
 វិត្តាយិតត្ថំ វា ព្រហ្មានព្វាហំ មាលាវ បជាធាមិ
 ព្រហ្មលោកញូ ព្រហ្មលោកតាមិជិញូ បដិបទំ

---

១ ឱ. អវជំ ។ ២ ឱ. ម. អមុ ហិ ភោ គោតម បុរិសោ នធឿការកាមេ ជាតវឌ្ឍោ
 តស្សាតិ ទិស្សន្តិ ។

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណាសកៈ

បើគេសួររកផ្លូវនឡការគ្រាម នឹងបុរសដែលទើបចេញអំពីនឡការគ្រាម
មួយរំពេចនោះ ម្នាលមាណាព តើបុរសដែលកើតចម្រើនធំឡើងក្នុងនឡ-
ការគ្រាមនេះ ដែលគេសួររកផ្លូវរបស់នឡការគ្រាម នឹងមានសេចក្តីយឺត
យូរអីមអៀមដែរឬ ។ សុភមាណាពក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះគោតមដ៏
ចម្រើន ដំណើរនេះមិនដូច្នោះទេ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ដំណើរនោះ
ព្រោះហេតុអ្វី ព្រោះថាផ្លូវរបស់នឡការគ្រាមសព្វអន្លើ បុរសដែលកើត
ចម្រើនធំឡើងក្នុងនឡការគ្រាមនោះស្គាល់ច្បាស់ហើយ ។ ម្នាលមាណាព
បុរសដែលកើតចម្រើនធំឡើងក្នុងនឡការគ្រាម ដែលគេសួររកផ្លូវរបស់
នឡការគ្រាម មានសេចក្តីយឺតយូរអីមអៀមខ្លះ ឯតថាគតកាលបើមានគេ
សួររកព្រហ្មលោក ឬការប្រតិបត្តិទៅកាន់ព្រហ្មលោក ក៏ឥតមានសេច-
ក្តីយឺតយូរអីមអៀមឡើយ ម្នាលមាណាព ព្រោះតថាគតស្គាល់ច្បាស់
នូវព្រហ្មផង នូវព្រហ្មលោកផង នូវបដិបទាទៅកាន់ព្រហ្មលោកផង

ព្រាហ្មណ៍វគ្គស្ស សុភសុត្តេ អប្បមញ្ញាកថា

យថាបដិបន្នោ ច ព្រហ្មលោកំ ឧបបន្នោ តញ្ច
 បដាជានីតិ ។ សុតំ មេតំ កោ កោតម សមណោ
 កោតមោ ព្រហ្មានំ សហព្យតាយ មក្កំ ទេសេតីតិ
 សាធុ មេ កវំ កោតមោ ព្រហ្មានំ សហព្យតាយ
 មក្កំ ទេសេតូតិ ។ តេនហិ មាណវ សុណាហិ
 សាធុកំ មនសិករោហិ ភាសិស្សានីតិ ។ ឯវំ
 កោតិ ខោ សុកោ មាណវោ តោទេយ្យបុត្តោ
 ភកវតោ បច្ចុស្សោសិ ។

[១៤៧] ភកវា ឯតទវោច កតមោ ច មាណវ
 ព្រហ្មានំ សហព្យតាយ មក្កោ ឥធម មាណវ ភិក្ខុ
 មេត្តាសហកតេន ចេតសា ឯកំ ទិសំ ជវិត្វា
 វិហារតិ តថា ទុតិយំ តថា តតិយំ
 តថា ចតុត្ថំ ឥតិ ឧទ្ធមនោ តិវិយំ សព្វជិ
 សព្វត្ថតាយ សញ្ញាវន្តំ លោកំ មេត្តាសហកតេន
 ចេតសា វិបុលេន មហាត្ថតេន អប្បមាណេន

ព្រាហ្មណវគ្គ សុភសូត្រ សំដែងអំពីអប្បមញ្ញា

បុគ្គលប្រតិបត្តិយ៉ាងណា ហើយបានទៅកាន់ព្រហ្មលោក តថាគតដឹង
 ច្បាស់នូវបដិបទានោះផង ។ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន រឿងនេះ ខ្ញុំ
 ព្រះអង្គបានស្តាប់មកហើយថា ព្រះសមណគោតម ទ្រង់សំដែងនូវផ្លូវ
 ប្រព្រឹត្តទៅមួយអន្លើដោយពួកព្រហ្ម សូមព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ទ្រង់ព្រះ
 មេត្តាប្រោសប្រាប់ផ្លូវប្រព្រឹត្តទៅមួយអន្លើ ដោយពួកព្រហ្ម ដល់ខ្ញុំព្រះ
 អង្គ ។ ម្នាលមាណព បើដូច្នោះ អ្នកចូរស្តាប់ ចូរធ្វើទុកក្នុងចិត្តឲ្យប្រពៃ
 ចុះ តថាគតនឹងសំដែង ។ សុភមាណពជាបុត្រតោទេយ្យព្រាហ្មណ៍
 ទទួលស្តាប់ព្រះពុទ្ធដីកា នៃព្រះមានព្រះភាគថា ព្រះករុណា ព្រះអង្គ ។

[១៤៧] ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ ដូច្នោះថា ម្នាល
 មាណព ផ្លូវប្រព្រឹត្តទៅមួយអន្លើដោយពួកព្រហ្ម នោះដូចម្តេចខ្លះ ម្នាល
 មាណព កិក្ខុក្នុងធម្មវិន័យនេះ មានចិត្តប្រកបដោយមេត្តា ផ្សាយទៅ
 កាន់ទិសទី ១ សម្រេចសម្រាន្តនៅដោយឥរិយាបថទាំង ៤ ទិសទី ២
 ក៏ដូចគ្នា ទិសទី ៣ ក៏ដូចគ្នា ទិសទី ៤ ក៏ដូចគ្នា មានចិត្ត
 ប្រកបដោយមេត្តាធំទូលាយ មានសភាពជាចិត្តធំ ប្រមាណមិនបាន

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណាសកំ

អវេរេន អព្យាបជ្ឈេន ជវិត្វា វិហារតិ ឯវំ ការិតាយ
 ខោ មាណាវ មេត្តាយ ចេតោវិមុត្តិយា យំ បមាណា-
 កតំ កម្មំ ន តំ តត្រាវសិស្សតិ ន តំ តត្រា-
 វតិដ្ឋតិ សេយ្យថាមិ មាណាវ ពលវា សដ្ឋជមោ
 អប្បកសិវេនេវ ចាតុទ្ធិសា វិញ្ញាមេយ្យ ឯវមេវ ខោ
 មាណាវ ឯវំ ការិតាយ មេត្តាយ ចេតោវិមុត្តិយា យំ
 បមាណាកតំ កម្មំ ន តំ តត្រាវសិស្សតិ ន តំ
 តត្រាវតិដ្ឋតិ អយម្បិ ខោ មាណាវ ព្រហ្មានំ សហព្យ-
 តាយ មក្កោ ។ បុន ចបំ មាណាវ ភិក្ខុ ករុណាស-
 ហកតេន ចេតសា... មុទិតាសហកតេន ចេតសា...

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណាសកៈ

មិនមានពៀរ មិនមានព្យាបាទ ផ្សាយទៅកាន់លោកទាំងមូល ដោយ
 ប្រការទាំងពួង ក្នុងទីទាំងពួង ទាំងទិសខាងលើខាងក្រោម និងទិស
 ទទឹងដោយប្រការដូច្នោះ ម្ចាស់មាណព មេត្តាចេតោវិមុត្តិ ដែលភិក្ខុក្នុង
 ធម្មវិន័យនេះ ចម្រើនហើយដោយប្រការយ៉ាងនេះ កម្មណាជាកម្មដែល
 ភិក្ខុនោះធ្វើហើយល្មមប្រមាណ កម្មនោះនឹងមិនឈប់នៅក្នុងទីនោះ កម្ម
 នោះមិនបិតនៅក្នុងទីនោះ ម្ចាស់មាណព បុរសមានកម្លាំង ជាអ្នកផ្គុំ
 ស័ង្ក នឹងញ៉ាំងទិសទាំង ៤ ឲ្យឮខ្លខ្លទៅបានមិនលំបាក ដូចម្តេចមិញ
 ម្ចាស់មាណព កាលបើមេត្តាចេតោវិមុត្តិ ដែលភិក្ខុក្នុងធម្មវិន័យនេះ
 ចម្រើនហើយដោយប្រការយ៉ាងនេះ កម្មណា ជាកម្មដែលភិក្ខុនោះធ្វើ
 ហើយល្មមប្រមាណ កម្មនោះនឹងមិនឈប់នៅក្នុងទីនោះ កម្មនោះមិន
 បិតនៅក្នុងទីនោះ ដូច្នោះឯង ម្ចាស់មាណព នេះឯងឈ្មោះថាផ្លូវ
 ប្រព្រឹត្តទៅមួយអង្វើដោយពួកព្រហ្ម ។ ម្ចាស់មាណព មួយទៀត
 ភិក្ខុមានចិត្តប្រកប ដោយករុណា... មានចិត្តប្រកប ដោយមុទិតា...

ព្រាហ្មណ៍វគ្គស្ស សុភសុត្តេ អប្បមញ្ញាកថា

ឧបេក្ខាសហគតេន ចេតសា ឯកំ ទិសំ ជវិត្វា

វិហារតិ តថា ទុតិយំ តថា តតិយំ តថា ចតុត្ថំ ឥតិ

ឧទ្ធមដោ តិរិយំ សព្វដិ សព្វត្ថតាយ សញ្ញាវន្តំ លោកំ

ឧបេក្ខាសហគតេន ចេតសា វិបុលេន មហាក្កតេន

អប្បមាលោន អវេរេន អព្យាបដ្ឋេន ជវិត្វា វិហារតិ

ឯវំ ការិតាយ ខោ មាលាវ ឧបេក្ខាយ ចេតោវិមុត្តិយា

យំ បមាលាកតំ កម្មំ ន តំ តត្រាវសិស្សតិ ន

តំ តត្រាវតិដ្ឋតិ សេយ្យថាបិ មាលាវ ពលវា សដ្ឋុ-

ធមោ អប្បកសិវេនេវ ចាតុទ្ធិសា វិញ្ញាបេយ្យ ឯវមេវ

ខោ មាលាវ ឯវំ ការិតាយ ឧបេក្ខាយ ចេតោវិមុត្តិ-

យា យំ បមាលាកតំ កម្មំ ន តំ តត្រាវសិស្សតិ

ព្រាហ្មណ៍វគ្គ សុភសូត្រ ការសំដែងអំពីអប្បមញ្ញា

មានចិត្តប្រកបដោយឧបេក្ខាផ្សាយទៅកាន់ទិសទី ១ សម្រេចសម្រាន្ត
 នៅដោយឥរិយាបថទាំង ២ ទិសទី ២ ក៏ដូចគ្នា ទិសទី ៣ ក៏ដូចគ្នា
 ទិសទី ៤ ក៏ដូចគ្នា មានចិត្តប្រកបដោយឧបេក្ខា ជំទូលាយ មាន
 សភាពជាចិត្តធំ ប្រមាណមិនបាន មិនមានពៀរ មិនមានព្យាបាទ
 ផ្សាយទៅកាន់លោកទាំងមូល ដោយប្រការទាំងពួង ក្នុងទីទាំងពួង
 គឺទិសខាងលើទិសខាងក្រោម និងទិសទទឹងដោយប្រការដូច្នោះ ម្ចាស់
 មាណព កាលបើឧបេក្ខាចេតោវិមុត្តិ ដែលភិក្ខុក្នុងធម្មវិន័យនេះ ចម្រើន
 ហើយ ដោយប្រការយ៉ាងនេះ កម្មណា ជាកម្មដែលភិក្ខុនោះធ្វើហើយ
 ល្មមប្រមាណ កម្មនោះនឹងមិនឈប់នៅក្នុងទីនោះ កម្មនោះមិនបិត
 នៅក្នុងទីនោះទេ ម្ចាស់មាណព បុរសដែលមានកម្លាំងជាអ្នកផ្គុំស្រូវ
 នឹងញ៉ាំងទិសទាំង ២ ឲ្យឮខ្មរខ្មារទៅបាន ដោយមិនលំបាក ដូច
 ម្តេចមិញ ម្ចាស់មាណព កាលបើឧបេក្ខាចេតោវិមុត្តិ ដែលភិក្ខុក្នុង
 ធម្មវិន័យនេះ ចម្រើនហើយ ដោយប្រការយ៉ាងនេះ កម្មណាជាកម្ម
 ដែលភិក្ខុនោះធ្វើហើយល្មមប្រមាណ កម្មនោះនឹងមិនឈប់នៅក្នុងទីនោះ

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណាសកំ

ន តំ តត្រាវតិជ្ជតិ អយម្យិ ខោ មាលាវ ព្រហ្មានំ
សហព្យតាយ មក្កោតិ ។

[១៤៨] ឯវំ វុត្តេ សុកោ មាលាវោ តោទេយ្យ-
បុត្តោ ភកវន្តំ ឯតទវោច អភិក្កន្តំ កោ កោតម
អភិក្កន្តំ កោ កោតម សេយ្យថាបិ កោ កោតម
និក្កន្តិតំ វា ឧក្កដ្ឋេយ្យ បដិច្ចន្តំ វា វិវេយ្យ មុឡស្ស
វា មត្តំ អាចិក្ខេយ្យ អន្ធការេ វា តេលប្បដ្ឋោតំ
ធារេយ្យ ចក្កុមន្តោ រូចានិ ទក្ខន្តិតិ ឯវមេវ កោ-
តា កោតមេន អនេកបរិយាយេន ធម្មោ បកា-
សិតោ ឯសាហំ ភវន្តំ កោតមំ សរណំ កច្ឆាមិ
ធម្មញ្ច ភិក្ខុសង្ឃញ្ច ឧបាសកំ មំ ភវំ កោត-
មោ ធារតុ អជ្ជតក្កេ ចាណុបេតំ សរណាដ្ឋិតំ ហន្ត
ចទានិ មយំ កោ កោតម កច្ឆាម ពហុកិច្ចា
មយំ ពហុករណីយាតិ ។ យស្សទានិ ត្វំ មាលាវ
កាលំ មញ្ញសីតិ ។ អថខោ សុកោ មាលាវោ

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណាសកៈ

កម្មនោះមិនបិតនៅក្នុងទីនោះទេ ដូច្នោះឯង ម្ចាស់មាណាព នេះឯង
ឈ្មោះថា ផ្លូវប្រព្រឹត្តទៅមួយអង្វើដោយពួកព្រហ្ម ។

[១២៨] កាលដែលព្រះមានព្រះភាគ ត្រាស់យ៉ាងនេះហើយ
សុភមាណាព ជាបុត្តតោទេយ្យព្រាហ្មណ៍ បានក្រាបទូលព្រះមានព្រះ
ភាគដូច្នោះថា បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ពីរោះណាស់ បពិត្រព្រះ
គោតមដ៏ចម្រើន ពីរោះណាស់ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ធម៌ដែលព្រះ
គោតមដ៏ចម្រើន ទ្រង់ប្រកាសហើយ ដោយអនេកបរិយាយ យ៉ាងនេះ
ដូចគេផ្លាស់របស់ដែលផ្តាប់ ឬដូចគេបើកបង្ហាញរបស់ ដែលគេបិទបាំង
ពុំនោះដូចគេប្រាប់ផ្លូវដល់អ្នកវង្វេងទិស ពុំនោះសោត ដូចគេទ្រោល
ប្រទីបបំភ្លឺក្នុងទីងងឹត ដោយគិតថា មនុស្សមានចក្ខុរមែងមើលឃើញ
រូបទាំងឡាយបានដូច្នោះ ខ្ញុំព្រះអង្គនេះ សូមដល់ព្រះគោតមដ៏ចម្រើន
ផង ព្រះធម៌ផង ព្រះភិក្ខុសង្ឃផង ជាទីពឹងទីរលឹក សូមព្រះគោតម
ដ៏ចម្រើន ទ្រង់ចាំទុកនូវខ្ញុំព្រះអង្គថាជាឧបាសក ដល់នូវសរណៈ ស្មើ
ដោយជីវិត តាំងពីថ្ងៃនេះទៅ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ឈ្លើយចុះ
ខ្ញុំព្រះអង្គ សូមលាទៅឥឡូវនេះ ព្រោះខ្ញុំព្រះអង្គមានកិច្ចច្រើន មានការ
ដែលគប្បីធ្វើច្រើន ។ ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ថា ម្ចាស់មាណាព
អ្នកចូរសំគាល់កាលដ៏គួរ ក្នុងកាលឥឡូវនេះចុះ ។ សុភមាណាព

ព្រាហ្មណវគ្គស្ស សុភសុត្តេ ជាណុស្សោណិស្ស សុភទស្សនំ

តោទេយ្យបុត្តោ ភកវតោ កាសិតំ អភិនទ្ធិត្វា ឧដ្ឋាយា-
សនា ភកវន្តំ អភិវាទេត្វា បទក្ខិណំ កត្វា បក្កាមិ ។

[១៤៩] តេន ខោ បន សមយេន ជា-
ណុស្សោណិ ព្រាហ្មណោ សព្វសេតេន វលវាភិវថេន
សាវត្តិយា និយ្យាតិ ទិវាទិវស្ស ។ អទ្ធិសា ខោ

ជាណុស្សោណិ ព្រាហ្មណោ សុភំ មាណវំ តោ-
ទេយ្យបុត្តំ ទ្វរតោ វ អាតច្ចន្តំ ទិស្វាន សុភំ មាណវំ
តោទេយ្យបុត្តំ ឯតទវោច ហន្ត^(១) កវំ ការទ្វាដោ
អាតច្ចិ ទិវាទិវស្សាតិ ។ ឥតោ ហិ ខោ អហំ

កោ អាតច្ចាមិ សមណាស្ស កោតមស្ស សន្តិកា-
តិ ។ តំ កី មញ្ញាសិ កវំ ការទ្វាដោ សមណាស្ស

កោតមស្ស បញ្ញាវេយ្យត្តិយំ បណ្ឌិតោ មញ្ញេតិ កោ
ចាហម្កោ កោ ច សមណាស្ស កោតមស្ស បញ្ញា-

វេយ្យត្តិយំ ជាទិស្សាមិ សោមិ ទូនស្ស តាទិសោវ
យោ សមណាស្ស កោតមស្ស បញ្ញាវេយ្យត្តិយំ

ជាទេយ្យាតិ ។ ឧទ្ធារាយ ខលុ កវំ ការទ្វាដោ

១ ឱ. ហន្ត កុតោ នុ ។

ព្រាហ្មណវគ្គ សុភសូត្រ ជាណុស្សោណិព្រាហ្មណ៍ជួបនឹងសុភមាណព

ជាបុគ្គតោទេយ្យព្រាហ្មណ៍ ក៏ត្រេកអរចំពោះភាសិត របស់ព្រះមាន
ព្រះភាគ ហើយក្រោកអំពីទីអង្គុយ ថ្វាយបង្គំលាព្រះមានព្រះភាគ
ធ្វើប្រទក្សិណ ហើយចៀសចេញទៅ ។

[១៤៧] សម័យនោះឯង ជាណុស្សោណិព្រាហ្មណ៍ ចេញ
អំពីក្រុងសាវត្ថី ដោយរថដែលទឹមដោយមេសេះសសុទ្ធ ទាំងថ្ងៃត្រង់ ។
ជាណុស្សោណិព្រាហ្មណ៍ បានឃើញសុភមាណព ជាបុគ្គតោទេយ្យ-
ព្រាហ្មណ៍ កំពុងដើរមកអំពីចម្ងាយ លុះឃើញហើយ ទើបនិយាយនឹង
សុភមាណព ជាបុគ្គតោទេយ្យព្រាហ្មណ៍ដូច្នោះថា ចុះការទ្វាជៈដ៏ចម្រើន
ទើបមកអំពីណា ទាំងថ្ងៃត្រង់ ។ សុភមាណព ឆ្លើយថា នៃលោកដ៏
ចម្រើន ខ្ញុំទើបនឹងមកអំពីសំណាក់ព្រះសមណគោតម ។ ជាណុស្សោណិ-
ព្រាហ្មណ៍ពោលថា អ្នកសំគាល់សេចក្តីនោះ ដូចម្តេច ការទ្វាជៈដ៏ចម្រើន
ជាបណ្ឌិតដឹងនូវប្រាជ្ញានិងសេចក្តីឈ្នាសវៃ របស់ព្រះសមណគោតម
ឬទេ នៃអ្នកដ៏ចម្រើន ខ្ញុំ ឬនរណា នរណា ក៏គង់ដឹងនូវប្រាជ្ញានិងសេចក្តី
ឈ្នាសវៃរបស់ព្រះសមណគោតមដែរ បុគ្គលណាដឹងនូវប្រាជ្ញានិងសេច-
ក្តីឈ្នាសវៃ របស់ព្រះសមណគោតមបាន បុគ្គលនោះស្មើនឹងអ្នកដោយ
ពិត ។ ជាណុស្សោណិព្រាហ្មណ៍ពោលទៀតថា ឮថា ការទ្វាជៈដ៏ចម្រើន

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណាសកំ

សមណំ កោតមំ បសំសាយ បសំសតីតិ ។ កោ
 ចាហាម្ពោ កោ ច សមណំ កោតមំ បសំសិស្សាមិ
 បសត្តប្បសត្តោ ច ភវំ កោតមោ សេដ្ឋោ ទេវមនុស្សានំ
 យេ ចិមេ កោ ព្រាហ្មណោ បញ្ច ធម្មេ បញ្ញបេន្តិ
 បុញ្ញស្ស កិរិយាយ កុសលស្ស អារាធជាយ
 ចិត្តស្សេវ សមណោ កោតមោ ឯតេ បរិក្ខារេ
 វទេតិ យទិទំ ចិត្តំ អវេរំ អព្យាបជ្ឈំ តស្ស ការ-
 ណាយាតិ ។

[១៥០] ឯវំ វុត្តេ ជាណុស្សោណិ ព្រាហ្មណោ
 សព្វសេតា វលវាភិវថា ឱរោហិត្វា ឯកំសំ ឧត្តរា-
 សង្កំ ករិត្វា យេន ភកវា តេនញ្ញលិម្បណាមេត្វា
 ឧទានំ ឧទានេសិ លាកា រញ្ញោ បសេនទិស្ស កោ-
 សលស្ស សុលទ្ធិំ រញ្ញោ បសេនទិស្ស កោស-
 លស្ស យស្ស វិជិតេ តថាគតោ វិហារតិ អវហំ
 សម្មាសម្ពុទ្ធាតិ ។

សុភសុត្តំ នវមំ និដ្ឋិតំ ។

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណាសកៈ

តែងសរសើរព្រះសមណគោតម ដោយវាចាជាគ្រឿងសរសើរ យ៉ាង
 ក្រៃពេក ។ សុភមណាពពោលថា ឱលោកដ៏ចម្រើន ខ្លួនខ្ញុំ ឬនរណា
 នរណាក៏គង់សរសើរព្រះសមណគោតមដែរ ព្រោះព្រះសមណគោតម
 ដ៏ចម្រើន ជាបុគ្គលប្រសើរក្រៃលែង គឺប្រសើរជាងទេវតានិងមនុស្ស
 ទាំងឡាយ នៃលោកដ៏ចម្រើន ពួកព្រាហ្មណ៍បញ្ញត្តនូវធម៌ទាំង ៥ ប្រការ
 ណា ក្នុងការធ្វើបុណ្យ ក្នុងការបំពេញកុសល ឯព្រះសមណគោតម
 ក៏សំដែងនូវធម៌ទាំង ៥ ប្រការនុះថាជាបរិក្ខាររបស់ចិត្ត ដែលមិនមានពៀរ
 មិនមានព្យាបាទ ដើម្បីអប់រំចិត្តនោះប៉ុណ្ណោះ ។

[១៥០] កាលសុភមណាពពោលយ៉ាងនេះហើយ ជាណុស្សោ-
 ណាព្រាហ្មណ៍ ក៏ចុះអំពីរថទីមដោយមេសេះសសុទ្ធ ធ្វើនូវសំពត់ឧត្តរា-
 សង្កៈចៀងស្មាម្ខាង ប្រណាម្យអញ្ជូលិទៅត្រង់ទី ដែលព្រះមានព្រះភាគ
 គង់ បន្តិឧទានថា ព្រះបាទបសេនទិកោសលហៅពេញជាមានលាភ
 ភាពជាមនុស្ស ព្រះបាទបសេនទិកោសលបានដោយប្រពៃហើយ ព្រោះ
 ទ្រង់បានព្រះតថាគត ជាអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ គង់ក្នុងដែនរបស់ព្រះអង្គ ។

ចប់សុភសូត្រ ទី ៩ ។

ទសមំ សការវសុត្តំ

[១៥១] ឯវម្មេ សុតំ ។ ឯកំ សមយំ ភកវា
 កោសលេសុ ចារិកំ ចរតិ មហតា ភិក្ខុសង្ឃេន
 សទ្ធិំ ។ តេន ខោ បន សមយេន ជនញ្ញានី នាម
 ព្រាហ្មណី បច្ចុលកប្បេ^(១) បដិវសតិ អភិប្បសន្នា
 ពុទ្ធវ ច ធម្មេ ច សង្ឃេ ច ។ អថខោ ជនញ្ញានី
 ព្រាហ្មណី ឧបក្ខុលិត្វា តិក្ខុត្តំ ឧទានំ ឧទានេសិ
 នមោ តស្ស ភកវតោ អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស...
 នមោ តស្ស ភកវតោ អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្សាតិ ។

[១៥២] តេន ខោ បន សមយេន សការវោ
 នាម^(២) មាណវោ បច្ចុលកប្បេ បដិវសតិ តិល្ល្ហា
 វេទានំ ចារក្ខ វសនិយណ្ណុកេដុកានំ សាក្ខរវ្យកេទា-
 នំ ឥតិហាសបញ្ចមាទំ បទកោ វេយ្យាករណោ
 លោកាយតមហាបុរិសលក្ខណោសុ អនវយោ ។

---

១ ឱ. ចណ្ណលកប្បេ ។ ម. បញ្ចលិតប្បេ ។ ២ ឱ. ម. សំការវោ នាម ។

សគារវេស្វត្រ ទី ១០

[១៥១] ខ្ញុំបានស្តាប់មកយ៉ាងនេះ ។ សម័យមួយ ព្រះមាន
 ព្រះភាគទ្រង់ស្តេចទៅកាន់ចារិក ក្នុងដែនកោសល មួយអន្លើដោយភិក្ខុ
 សង្ឃជាច្រើន ។ ក៏សម័យនោះឯង ព្រាហ្មណ៍ឈ្មោះនាងធនញ្ញានី
 នៅអាស្រ័យក្នុងស្រុកបច្ចុលកប្ប ជាស្រ្តីមានសេចក្តីជ្រះថ្លាមាំមួន ក្នុង
 ព្រះពុទ្ធ ព្រះធម៌ ព្រះសង្ឃ ។ គ្រានោះ នាងធនញ្ញានីព្រាហ្មណ៍
 ភ្ញាក់មាត់បន្តិឌ្ឍទានវាចា អស់វារៈ ៣ ជង់ថា សូមនមស្ការ ព្រះមានព្រះ
 ភាគ ជាអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ អង្គនោះ... សូមនមស្ការ ព្រះមាន
 ព្រះភាគ ជាអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ អង្គនោះ ។

[១៥២] សម័យនោះឯង មាណពឈ្មោះសគារវៈនៅអាស្រ័យ
 ក្នុងបច្ចុលកប្បគ្រាម ជាអ្នកចេះចប់នូវត្រៃវេទ ព្រមទាំងគម្ពីរឈ្មោះ
 និយណ្តានិងគម្ពីរឈ្មោះកេដុកៈ ព្រមទាំងអក្ខរាប្បកេទ មានគម្ពីរឈ្មោះ
 ឥតិហាសៈជាគម្រប់ ៥ ជាអ្នកដឹងនូវបទនៃវេទ ជាអ្នកដឹងនូវវេយ្យាករណ៍
 មិនទើសទាល់ក្នុងគម្ពីរលោកាយតៈ និងគម្ពីរមហាបុរិសលក្ខណៈ ។

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណាសកំ

អស្សោសិ ខោ សការវោ មាលាវោ ធនញ្ញានិយា
 ព្រាហ្មណិយា ឯវំ វាចំ កាសមាឆាយ សុត្វាន^(១)
 ធនញ្ញានី ព្រាហ្មណី ឯតទវោច អវក្ខតា ច យំ
 ធនញ្ញានី ព្រាហ្មណី បរាភ្ជតា ច យំ ធនញ្ញានី
 ព្រាហ្មណី វិជ្ជាមាណំ តេវិជ្ជាណំ^(២) ព្រាហ្មណាណំ អថ ច
 បន តស្ស មុណ្ណាកស្ស សមណស្ស វណ្ណំ កាសតី-
 តិ ។ ន ហិ បន ត្វំ តាត ភទ្រិមុខ តស្ស ភកវតោ
 សីលប្បញ្ញាណំ^(៣) ជាតាសិ សចេ ត្វំ តាត ភទ្រិមុខ
 តស្ស ភកវតោ សីលប្បញ្ញាណំ ជានេយ្យាសិ ន
 ត្វំ តាត ភទ្រិមុខ តំ ភកវន្តំ អក្កោសិតព្វំ បរិ-
 កាសិតព្វំ មញ្ញេយ្យាសីតិ ។ តេនហិ កោតិ យទា
 សមណោ កោតមោ បច្ចុលកប្បំ អនុប្បត្តោ ហោតិ
 អថ^(៤) មេ អាវោចេយ្យាសីតិ ។ ឯវំ ភទ្រិមុខាតិ
 ខោ ធនញ្ញានី ព្រាហ្មណី សការវស្ស មាលាវស្ស
 បច្ចុស្សោសិ ។

១ ឱ. ម. នសទ្ធោ នត្ថិ ។ ២ ឱ. តេវិជ្ជានន្តិ ន ទិស្សតិ ។ ៣ ឱ. សីលប្បញ្ញំ ។
 ៤ ឱ. អថខោ ។

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណាសកៈ

សគារវមាណព បានឮនាងធនញ្ញានីព្រាហ្មណីពោលវាចាយ៉ាងនេះ លុះ
 ឮហើយ ក៏ពោលទៅនឹងនាងធនញ្ញានីព្រាហ្មណីដូច្នោះថា នាងធនញ្ញានី-
 ព្រាហ្មណីនេះជាស្រ្តីគម្រក់ផង នាងធនញ្ញានីព្រាហ្មណីនេះជាស្រ្តីដល់នូវ
 សេចក្តីវិនាសផង ព្រោះថា ពួកព្រាហ្មណីដែលបាននូវវិជ្ជាបីក៏មានដែរ
 ហេតុអ្វីក៏នៅតែពោលសរសើរគុណសមណៈត្រងោលនោះទៀត ។ នាង
 ធនញ្ញានីព្រាហ្មណីពោលថា នៃអ្នកមានមុខស្រស់បស់ ហេតុតែអ្នកមិន
 ស្គាល់សីលនិងបញ្ញា របស់ព្រះមានព្រះភាគអង្គនោះ នៃអ្នកមានមុខ
 ស្រស់បស់ ប្រសិនបើអ្នកស្គាល់សីលនិងបញ្ញា របស់ព្រះមានព្រះ
 ភាគអង្គនោះ នៃអ្នកមានមុខស្រស់បស់ អ្នកមិនគួរសំគាល់នូវព្រះ
 មានព្រះភាគអង្គនោះថា ជាបុគ្គលគួរជេរ គួរប្រទេចសោះឡើយ ។
 សគារវមាណពតបថា ម្ចាស់នាងដ៏ចម្រើន បើដូច្នោះ ព្រះសមណ-
 គោតម ស្តេចមកដល់បច្ចុលកប្បត្រាមក្នុងកាលណា នាងត្រូវប្រាប់ដល់
 យើងក្នុងកាលនោះផង ។ នាងធនញ្ញានីព្រាហ្មណីទទួលពាក្យរបស់
 សគារវមាណពថា ចាស អ្នកមានមុខស្រស់បស់ ។

ព្រាហ្មណវគ្គស្ស សការសុត្តេ សការបុសង្កមនំ

[១៥៣] អថខោ ភកវា កោសលេសុ អនុបុព្វេន
 ចារិកំ ចរមាណោ យេន បច្ចុលកប្បំ តទវសវិ ។
 តត្រិ សុទំ ភកវា បច្ចុលកប្បេ វិហារតិ តោទេយ្យានំ
 ព្រាហ្មណានំ អម្ពវនេ ។ អស្សោសិ ខោ ជនញ្ញានី
 ព្រាហ្មណី ភកវា កិរ បច្ចុលកប្បំ អនុប្បត្តោ
 បច្ចុលកប្បេ វិហារតិ តោទេយ្យានំ ព្រាហ្មណានំ
 អម្ពវនេតិ ។ អថខោ ជនញ្ញានី ព្រាហ្មណី យេន
 សការវោ មាណវោ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា
 សការំ មាណវំ ឯតទវោច អយំ តាត ភទ្រិមុខ
 សោ ភកវា បច្ចុលកប្បំ អនុប្បត្តោ បច្ចុលកប្បេ
 វិហារតិ តោទេយ្យានំ ព្រាហ្មណានំ អម្ពវនេ
 យស្សនានិ តំ តាត ភទ្រិមុខ កាលំ
 មញ្ញាសីតិ ។ ឯវំ កោតីតិ ខោ សការវោ
 មាណវោ ជនញ្ញានិយា ព្រាហ្មណិយា បដិស្សត្វា

ព្រាហ្មណវគ្គ សគារវសូត្រ ការចូលទៅរកសគារវមាណព

[១៥៣] គ្រានោះឯង កាលព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ស្តេច
 ទៅកាន់ចារិក ក្នុងដែនកោសលដោយលំដាប់ ក៏បានដល់បច្ចុល-
 កប្បគ្រាម ។ បានឮថា ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុងអម្ពវ័ន
 (ព្រៃស្វាយ) របស់ពួកតោទេយ្យព្រាហ្មណ៍ ជិតបច្ចុលកប្បគ្រាម
 នោះ ។ នាងធនញ្ញានីព្រាហ្មណ៍បានឮថា ព្រះមានព្រះភាគស្តេចដល់
 បច្ចុលកប្បគ្រាម ឥឡូវគង់នៅក្នុងអម្ពវ័ន របស់ពួកតោទេយ្យព្រាហ្មណ៍
 ជិតស្រុកបច្ចុលកប្បគ្រាម ។ ទើបនាងធនញ្ញានីព្រាហ្មណ៍ ចូលទៅ
 រកសគារវមាណព លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏និយាយនឹងសគារវ-
 មាណព ដូច្នោះថា នៃអ្នកមានមុខស្រស់បស់ ព្រះមានព្រះភាគ
 អង្គនោះ ស្តេចមកដល់បច្ចុលកប្បគ្រាមហើយ ទ្រង់គង់នៅក្នុងអម្ពវ័ន
 របស់ពួកតោទេយ្យព្រាហ្មណ៍ ជិតបច្ចុលកប្បគ្រាម នៃអ្នកមានមុខ
 ស្រស់បស់ ចូរអ្នកសំគាល់នូវកាលគួរនឹងទៅឥឡូវនេះចុះ ។ សគា-
 រវមាណពទទួលពាក្យ នៃនាងធនញ្ញានីព្រាហ្មណ៍ថា អើ នាងដ៏ចម្រើន

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណាសកំ

យេន ភកវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភកវតា
 សទ្ធិ្ហិ សម្មោទិ សម្មោទនីយំ កងំ សារាណីយំ
 វីតិសារេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសិទ្ធោ
 ខោ សការវោ មាលាវោ ភកវន្តំ ឯតទវោច សន្តិ
 ខោ កោ កោតម ឯកេ សមណព្រាហ្មណា
 ទិដ្ឋធម្មាភិញ្ញាវោសានចារមិប្បត្តា អាទិត្រហ្មចរិយំ បដិ-
 ជានន្តិ តត្រ កោ កោតម យេ តេ សមណព្រាហ្មណា
 ទិដ្ឋធម្មាភិញ្ញាវោសានចារមិប្បត្តា អាទិត្រហ្មចរិយំ បដិ-
 ជានន្តិ តេសំ កវំ កោតមោ កតមោតិ ។

[១៥៤] ទិដ្ឋធម្មាភិញ្ញាវោសានចារមិប្បត្តានំ អា-
 ទិត្រហ្មចរិយំ បដិជានន្តានំបិ ខោ អហំ ការទ្វាជ
 វេមត្តំ វទាមិ សន្តិ ការទ្វាជ ឯកេ សមណព្រាហ្មណា

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណាសកៈ

ហើយក៏ចូលទៅរកព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ធ្វើ
 សេចក្តីរីករាយ ជាមួយនឹងព្រះមានព្រះភាគ លុះបញ្ចប់ពាក្យគួររីករាយ
 និងពាក្យគួររលឹកហើយ ក៏អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះសភាវ-
 មាណាព អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ទើបក្រាបបង្គំទូលព្រះមាន
 ព្រះភាគយ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន មានសមណព្រាហ្មណ៍
 ពួកមួយ ជាអ្នកដល់នូវទីបំផុតគឺព្រះនិព្វាន ជាគុណជាតដ៏ក្រៃលែង
 ព្រោះប្រាជ្ញាក្នុងបច្ចុប្បន្ន តែងដឹងច្បាស់នូវធម៌ជាខាងដើមនៃព្រហ្មចរិយៈ
 បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ក្នុងពួកសមណព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ ពួក
 សមណព្រាហ្មណ៍ណា ជាអ្នកដល់នូវទីបំផុត គឺព្រះនិព្វានជាគុណ-
 ជាតដ៏ក្រៃលែង ព្រោះប្រាជ្ញាក្នុងបច្ចុប្បន្ន តែងដឹងច្បាស់នូវធម៌ជាខាង
 ដើមនៃព្រហ្មចរិយៈ បណ្តាពួកសមណព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ តើព្រះ
 គោតមដ៏ចម្រើន ជាសមណៈបែបណា ។

[១៥២] ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់ការទ្វាជៈ តថាគតនឹងពោល
 អំពីដំណើរខុសគ្នា នៃបុគ្គលអ្នកដល់នូវទីបំផុតគឺព្រះនិព្វាន ជាគុណ-
 ជាតដ៏ក្រៃលែង ព្រោះប្រាជ្ញាក្នុងបច្ចុប្បន្ន ហើយដឹងច្បាស់នូវធម៌ជាខាង
 ដើមនៃព្រហ្មចរិយៈ ម្ចាស់ការទ្វាជៈ មានសមណព្រាហ្មណ៍ពួកមួយ

ព្រាហ្មណវគ្គស្ស សគារវេសុត្តេ សមណព្រាហ្មណានំ វេមត្តព្យាករណំ

អនុស្សវិកា តេន^(១) អនុស្សវេន ទិដ្ឋធម្មាភិញ្ញាវោសាន-
 ចារមិប្បត្តា អាទិត្រហ្មចរិយំ បដិជានន្តិ សេយ្យថាបិ
 ព្រាហ្មណា តេវិជ្ជា ។ សន្តិ បន ការទ្វាជ ឯកេ
 សមណាព្រាហ្មណា កេវលំ សទ្ធាមត្តកេន ទិដ្ឋធម្មា-
 ភិញ្ញា វោសានចារមិប្បត្តា អាទិត្រហ្មចរិយំ បដិជានន្តិ
 សេយ្យថាបិ តក្កិ វីមសី ។ សន្តិ ការទ្វាជ ឯកេ
 សមណាព្រាហ្មណា បុព្វេ អនុស្សតេសុ ធម្មេសុ
 សាមំយេវ ធម្មំ អភិញ្ញាយ ទិដ្ឋធម្មាភិញ្ញាវោសានចារ-
 មិប្បត្តា អាទិត្រហ្មចរិយំ បដិជានន្តិ តត្រ ការទ្វាជ
 យេ តេ សមណាព្រាហ្មណា បុព្វេ អនុស្សតេសុ
 ធម្មេសុ សាមំយេវ ធម្មំ អភិញ្ញាយ ទិដ្ឋធម្មាភិញ្ញា-
 វោសានចារមិប្បត្តា អាទិត្រហ្មចរិយំ បដិជានន្តិ

១ ឱ. តេ ។

ព្រាហ្មណ៍វគ្គ សភាវស្សត្រ ការទ្រង់ព្យាករនូវសេចក្តីផ្សេងគ្នានៃពួកសមណព្រាហ្មណ៍

ជាអ្នកព្មតាម ។ គ្នា ជាអ្នកដល់នូវទីបំផុត គឺព្រះនិព្វាន ជាគុណជាតិ
ដ៏ក្រៃលែង ព្រោះប្រាជ្ញាក្នុងបច្ចុប្បន្ន ដឹងច្បាស់នូវធម៌ជាខាងដើមនៃ
ព្រហ្មចរិយៈ ដោយការព្មតាម ។ គ្នានោះ ដូចយ៉ាងពួកព្រាហ្មណ៍
អ្នកបានត្រូវវិជ្ជា ។ ម្នាលភារទ្វាជៈ មានសមណព្រាហ្មណ៍ពួកមួយ
ជាអ្នកដល់នូវទីបំផុតគឺព្រះនិព្វាន ជាគុណជាតិដ៏ក្រៃលែង ព្រោះប្រាជ្ញា
ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ក៏ដឹងច្បាស់នូវធម៌ជាខាងដើមនៃព្រហ្មចរិយៈ ដោយត្រឹម
តែសទ្ធាប៉ុណ្ណោះ ដូចយ៉ាងបុគ្គលអ្នកត្រិះរិះពិចារណាជាប្រក្រតី ។
ម្នាលភារទ្វាជៈ មានសមណព្រាហ្មណ៍ពួកមួយ ដឹងច្បាស់នូវធម៌ដោយ
ខ្លួនឯង ក្នុងពួកធម៌ដែលខ្លួនមិនដែលបានស្តាប់ក្នុងកាលមុន ហើយជាអ្នក
ដល់នូវទីបំផុតគឺព្រះនិព្វាន ជាគុណជាតិដ៏ក្រៃលែង ព្រោះប្រាជ្ញាក្នុង
បច្ចុប្បន្ន ក៏ដឹងច្បាស់នូវធម៌ជាខាងដើមនៃព្រហ្មចរិយៈ ម្នាលភារទ្វាជៈ
ក្នុងសមណព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ ពួកសមណព្រាហ្មណ៍ណា ដឹងច្បាស់
នូវធម៌ដោយខ្លួនឯង ក្នុងពួកធម៌ដែលខ្លួនមិនដែលបានស្តាប់ ក្នុងកាល
មុន ហើយជាអ្នកដល់នូវទីបំផុតគឺព្រះនិព្វាន ជាគុណជាតិដ៏ក្រៃលែង
ព្រោះប្រាជ្ញាក្នុងបច្ចុប្បន្ន ក៏ដឹងច្បាស់នូវធម៌ជាខាងដើមនៃព្រហ្មចរិយៈ

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណាសកំ

តេសាហាមស្មិ តទិមិជាបេតំ ការទ្វាជ បរិយាយេន

វេទិតព្វំ ។ យថា យេ តេ សមណព្រាហ្មណា

បុព្វេ អននុស្សតេសុ ធម្មេសុ សាមំយេវ ធម្មំ អ-

ភិញ្ញាយ ទិដ្ឋធម្មាភិញ្ញាវោសានចារមិប្បត្តា អាទិព្រហ្ម-

ចរិយំ បដិជាទន្តិ តេសាហាមស្មិ ។

[១៥៥] ឥធម មេ ការទ្វាជ បុព្វេវ សម្ពោធា

អនភិសម្ពុទ្ធស្ស ពោទិសត្តស្សេវ សតោ ឯតទហោសិ

សម្ពាធា យរាវាសោ រជាបថោ អព្ពោកាសោ បព្វជ្ជា

នយិទំ សុករំ អការំ អជ្ឈាវសតា ឯកន្តបរិបុណ្ណំ

ឯកន្តបរិសុទ្ធិំ សង្ខតិទិតំ ព្រហ្មចរិយំ ចរិតុំ យន្ទ្រាហំ

កេសមស្សំ ឱហារេត្វា កាសាយានិ វត្តានិ អច្ឆានេត្វា

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណាសកៈ

បណ្ណាសមណព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ តថាគតជាសមណៈមួយដែរ ម្នាល
 ការទ្វាជៈ ដំណើរដែលខុសគ្នានោះ អ្នកគប្បីដឹងដោយបរិយាយ
 នេះឯង ។ ពួកសមណព្រាហ្មណ៍ណា ដឹងច្បាស់នូវធម៌ដោយខ្លួនឯង
 ក្នុងពួកធម៌ដែលខ្លួនមិនដែលបានស្តាប់ក្នុងកាលមុន ហើយជាអ្នកដល់នូវ
 ទីបំផុតគឺព្រះនិព្វាន ជាគុណជាតដ៏ក្រៃលែង ព្រោះប្រាជ្ញាក្នុងបច្ចុប្បន្ន
 ដឹងច្បាស់នូវធម៌ជាខាងដើមនៃព្រាហ្មចរិយៈ យ៉ាងណា បណ្ណាសមណ-
 ព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ តថាគត ក៏ជាសមណៈ យ៉ាងនោះដែរ ។

[១៥៥] ម្នាលការទ្វាជៈ ក្នុងកាលមុនអំពីការត្រាស់ដឹង កាលតថា-
 គតនៅជាពោធិសត្វមិនទាន់បានត្រាស់ដឹងនៅឡើយ មានសេចក្តីត្រិះរិះ
 ដូច្នោះក្នុងទីឯណោះថា យរាវាស ជាភេទចង្អៀតពេកណាស់ ជាផ្លូវនៃធូលី
 ឯបព្វជ្ជាទើបជាភេទទំនេរ បើអាត្មាអញនៅគ្រប់គ្រងផ្ទះ មិនងាយនឹងប្រ-
 ព្រឹត្តព្រាហ្មចរិយធម៌នេះ ឲ្យបរិបូណ៌ក្រៃលែង ឲ្យបរិសុទ្ធក្រៃលែង ឲ្យផ្លូវ
 ផង ដូចជាស័ង្ខ័យដែលគេដុសខាត់បានឡើយ បើដូច្នោះ មានតែអាត្មាអញ
 កោរសក់ ពុកមាត់ ពុកចង្កា ស្ងៀកដណ្តាប់សំពត់កាសាយៈទាំងឡាយ

ព្រាហ្មណវគ្គស្ស សការវសុត្តេ ភូតបុព្វកថា

អការស្មា អនការិយំ បព្វជេយ្យន្តិ ។ សោ ខោ
អហំ ការទ្វាជ អបរេន សមយេន ទហារោ វ សមាដោ
សុសុកាឡកេសោ ភទ្រេន យោពូនេន សមដ្ឋា-
តតោ បបមេន វយសា អកាមកានំ មាតាបិតុនំ
អស្សុមុខានំ រោទន្តានំ កេសមស្សំ ឱហារេត្វា
កាសាយានិ វត្តានិ អច្ឆានេត្វា អការស្មា អនការិយំ
បព្វជី ។ សោ ឯវំ បព្វជិតោ សមាដោ កីកុស-
លកវេសី អនុត្តរំ សន្តិវរបទំ បរិយេសមាដោ យេន
អាឡារោ កាលាមោ តេនុបសន្តិមី ឧបសន្តិមិត្វា
អាឡារំ កាលាមំ ឯតទរោចំ ឥច្ឆាមហំ អារុសោ កា-
លាម ឥមស្មី ធម្មវិនយេ ព្រហ្មចរិយំ ចរិតុន្តិ ។ ឯវំ
វុត្តេ ការទ្វាជ អាឡារោ កាលាមោ មំ ឯតទរោច វិហា-
រតាយស្មា តាទិសោ អយំ ធម្មោ យត្ត វិញ្ញូ បុរិសោ

ព្រាហ្មណ៍វគ្គ សគារវសូត្រ សំដែងអំពីរឿងដែលធ្លាប់មានមក

ចេញចាកផ្ទះចូលទៅកាន់ផ្ទះវិញ ។ ម្ចាស់ការទ្វាជៈ សម័យខាងក្រោយ
មក កាលតថាគតនៅក្មេងកំលោះ មានសក់ខ្មៅស្រិល ប្រកបដោយ
វ័យល្អ គឺបឋមវ័យ ទុកជាមាតាបិតាមិនប្រាថ្នា (នឹងឲ្យបួស) មានមុខ
ប្រឡាក់ដោយទឹកភ្នែក ស្រែកយំ ក៏នៅតែកោរសក់ ពុកមាត់ ពុកចង្កា
ស្ងៀកដណ្តប់សំពត់កាសាយៈ ចេញចាកផ្ទះចូលទៅកាន់ផ្ទះ ។ លុះតថា-
គតនោះ បួសយ៉ាងនេះហើយ ក៏ស្វែងរកនូវកីកុសលគឺសព្វញ្ញតញ្ញាណ
ស្វែងរកនូវសន្តិវរបទគឺព្រះនិព្វាន រកគុណជាតដទៃក្រៃលែងជាងគ្មាន
ក៏ចូលទៅរកអាឡារតាបស កាលាមគោត្រ លុះចូលទៅដល់ហើយ ទើប
ពោលនឹងអាឡារតាបស កាលាមគោត្រ យ៉ាងនេះថា ម្ចាស់កាលាមៈ
មានអាយុ យើងប្រាថ្នានឹងប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ក្នុងធម្មវិន័យនេះដែរ ។
ម្ចាស់ការទ្វាជៈ កាលបើតថាគតពោលយ៉ាងនេះហើយ អាឡារតាបស
កាលាមគោត្រ ក៏ពោលតបមកតថាគតវិញយ៉ាងនេះថា ចូរអ្នកមានអាយុ
នៅចុះ នេះធម៌ប្រាកដដូចជាអ្នកត្រូវការនោះ ជាធម៌ដែលវិញ្ញាបុរស

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណាសកំ

នចិរស្សេវ សកំ អាចរិយកំ អភិញ្ញា សច្ចិកត្វា
 ឧបសម្បជ្ជ វិហារយ្យាតិ ។ សោ ខោ អហំ កា-
 រទ្ធាជ នចិរស្សេវ ទិប្បមេវ តំ ធម្មំ បរិយាបុណ្ណំ ។
 សោ ខោ អហំ ការទ្ធាជ តាវតកេនេវ ឌីដ្ឋបហត-
 មត្តេន លបិតលាបនមត្តេន ញ្ញាណាវាទញ្ច វនាមិ
 ថេវវាទញ្ច ជានាមិ បស្សាមីតិ ច បដិជានាមិ អ-
 ហញ្ញេវ អញ្ញេ ច ។ តស្ស មយ្ហំ ការទ្ធាជ ឯតទ-
 ហោសិ ន ខោ អាណ្យាហោ កាលាមោ ឥមំ ធម្មំ
 កេវលំ សទ្ធាមត្តកេន សយំ អភិញ្ញា សច្ចិកត្វា
 ឧបសម្បជ្ជ វិហារមីតិ បវេទេតិ អទ្ធា អាណ្យាហោ កាលា-
 មោ ឥមំ ធម្មំ ជានំ បស្សំ វិហារតីតិ ។ អថខ្វាហំ
 ការទ្ធាជ យេន អាណ្យាហោ កាលាមោ តេនុបសង្កមី
 ឧបសង្កមីត្វា អាណ្យាវំ កាលាមំ ឯតទវោចំ កិត្តាវតា
 ដោ អាវុសោ កាលាម ឥមំ ធម្មំ សយំ អភិញ្ញា
 សច្ចិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ បវេទេសីតិ ។ ឯវំ វុត្តេ ការទ្ធាជ

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណាសកៈ

គប្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ដោយប្រាជ្ញា នូវលទ្ធិអាចារ្យជារបស់ខ្លួន ហើយ
សម្រេចសម្រាន្តនៅបាន ដោយកាលមិនយូរប៉ុន្មាន ។ ម្នាលការទ្វាជៈ
មិនយូរប៉ុន្មាន តថាគតក៏រៀនធម៌នោះចប់ភ្លាម ។ ម្នាលការទ្វាជៈ
តថាគតពោលនូវញាណវាទផង ថេរវាទផង ដោយគ្រាន់តែបង្ហើបបបូរ-
មាត់ ដោយគ្រាន់តែហាមាត់និយាយប៉ុណ្ណោះ ទាំងតថាគតទាំងអ្នកដទៃ
ក៏អាចប្តេជ្ញាថា អាត្មាអញដឹង អាត្មាអញឃើញ ដូច្នោះបាន ។ ម្នាល
ការទ្វាជៈ តថាគតមានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា អាឡារតាបស កាលា-
មគោត្រ មិនហ៊ានប្រកាសថា ខ្ញុំធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវធម៌នេះដោយប្រាជ្ញា
ខ្លួនឯង ដោយត្រឹមតែសទ្ធាប៉ុណ្ណោះ ហើយសម្រេចសម្រាន្តនៅដូច្នោះ
ឡើយ តាមពិត អាឡារតាបស កាលាមគោត្រ គ្រាន់តែយល់ឃើញ
នូវធម៌នេះប៉ុណ្ណោះ ។ ម្នាលការទ្វាជៈ ក្នុងកាលជាខាងក្រោយមក
តថាគត ចូលទៅរកអាឡារតាបស កាលាមគោត្រ លុះចូលទៅដល់
ហើយ ទើបពោលនឹងអាឡារតាបស កាលាមគោត្រ យ៉ាងនេះថា ម្នាល
កាលាមៈ មានអាយុ អ្នកបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ បានសម្រេចនូវធម៌នេះ
ដោយប្រាជ្ញាខ្លួនឯង ហើយអាចសំដែងបាន ដោយចំណែកមានប៉ុន្មាន
ខ្លះឬទេ ។ ម្នាលការទ្វាជៈ កាលបើតថាគតពោលយ៉ាងនេះហើយ

ព្រាហ្មណ៍វគ្គស្ស សការវសុត្តេ អាឡារូបសង្គមនំ

អាឡារោ កាលាមោ អាភិញ្ញាញាយតនំ បវេទេសិ ។

តស្ស មយ្ហំ ការទ្វាជ ឯតទហោសិ ន ខោ អា-

ឡារស្មេវ កាលាមស្ស អត្ថិ សទ្ធា មយ្ហំបត្តិ

សទ្ធា ន ខោ អាឡារស្មេវ កាលាមស្ស

អត្ថិ រិយំ មយ្ហំបត្តិ រិយំ សតិ... សមាធិ...

បញ្ញា មយ្ហំបត្តិ បញ្ញា យទ្ធជាហំ យំ ធម្មំ

អាឡារោ កាលាមោ សយំ អភិញ្ញា សច្ចិ-

កត្វា ឧបសម្បជ្ជ វិហារមីតិ បវេទេតិ តស្ស

ធម្មស្ស សច្ចិកិរិយាយ បទហោយ្យន្តិ ។ សោ

ខោ អហំ ការទ្វាជ នចិរស្មេវ ទិប្បមេវ តំ ធម្មំ

សយំ អភិញ្ញា សច្ចិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ វិហាសី ។

អថខ្វាហំ ការទ្វាជ យេន អាឡារោ កាលាមោ តេនុ-

បសង្កមី ឧបសង្កមិត្វា អាឡារំ កាលាមំ ឯតទរោចំ

ព្រាហ្មណវគ្គ សគារវសូត្រ ការទ្រង់ចូលទៅរកអាឡារតាបស

អាឡារតាបស កាលាមគោត្រ ក៏សំដែងនូវអាកិញ្ចញ្ញាយតនជ្ឈាន ។

ម្នាលការទ្វាជៈ តថាគតមានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា សទ្ធារបស់

អាឡារតាបស កាលាមគោត្រ គ្មានទេ សទ្ធារបស់អាត្មាអញ ទើបមាន

វិវិយៈរបស់អាឡារតាបសកាលាមគោត្រគ្មានទេ វិវិយៈរបស់អាត្មាអញ

ទើបមាន សតិ... សមាធិ... បញ្ញារបស់អាឡារតាបសកាលាមគោត្រ

គ្មានទេ បញ្ញារបស់អាត្មាអញទើបមាន បើដូច្នោះ គួរតែអាត្មាអញ

តាំងសេចក្តីព្យាយាម ដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវធម៌ដែលអាឡារតាបស

កាលាមគោត្រប្រកាសថា ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ ដោយប្រាជ្ញាខ្លួន

ឯង ហើយសម្រេចសម្រាន្តនៅ ។ ម្នាលការទ្វាជៈ មិនយូរប៉ុន្មាន

តថាគតក៏បានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ នូវធម៌នោះ ដោយប្រាជ្ញាខ្លួនឯងភ្លាម

ហើយសម្រេចសម្រាន្តនៅ ។ ម្នាលការទ្វាជៈ ក្នុងកាលខាងក្រោយ

មកទៀត តថាគតចូលទៅរកអាឡារតាបស កាលាមគោត្រ លុះចូល

ទៅដល់ហើយ ក៏ពោលនឹងអាឡារតាបស កាលាមគោត្រយ៉ាងនេះថា

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណាសកំ

ឯត្តាវតា នោ អារុសោ កាលាម ឥមំ ធម្មំ សយំ
 អភិញ្ញា សច្ចិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ បវេទេសីតិ ។
 ឯត្តាវតា ខោ អហំ អារុសោ ឥមំ ធម្មំ សយំ
 អភិញ្ញា សច្ចិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ បវេទេមីតិ អហម្យិ
 ខោ អារុសោ ឯត្តាវតា ឥមំ ធម្មំ សយំ អភិញ្ញា
 សច្ចិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ វិហារមីតិ លាភា នោ
 អារុសោ សុលទ្ធិំ នោ អារុសោ យេ មយំ
 អាយស្មន្តំ តាទិសំ សព្វហ្មចារី បស្សាម ឥតិ យាហំ
 ធម្មំ សយំ អភិញ្ញា សច្ចិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ បវេទេមិ
 តំ ត្ថំ ធម្មំ សយំ អភិញ្ញា សច្ចិកត្វា
 ឧបសម្បជ្ជ វិហាសិ យំ ត្ថំ ធម្មំ សយំ អភិញ្ញា
 សច្ចិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ វិហាសិ តមហំ ធម្មំ សយំ
 អភិញ្ញា សច្ចិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ បវេទេមិ ឥតិ
 យាហំ ធម្មំ ជាទាមិ តំ ត្ថំ ធម្មំ ជាទាសិ

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណាសកៈ

ម្នាលកាលាមៈ មានអាយុ អ្នកបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ បានសម្រេច
នូវធម៌នេះ ដោយប្រាជ្ញាខ្លួនឯង ហើយអាចសំដែងបានដោយចំណែក
មានប្រមាណតែប៉ុណ្ណោះទេ ។ អាឡារតាបសតបថា ម្នាលអារុសោ
ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ បានសម្រេចនូវធម៌នេះ ដោយប្រាជ្ញាខ្លួនឯង
ហើយអាចសំដែងបាន ដោយចំណែកមានប្រមាណប៉ុណ្ណោះឯង ម្នាល
អារុសោ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ បានសម្រេចនូវធម៌នេះ ដោយ
ប្រាជ្ញាខ្លួនឯង ដោយចំណែកមានប្រមាណប៉ុណ្ណោះឯង ហើយសម្រាន្ត
នៅ ម្នាលអារុសោ យើងពេញជាមានលាភ ម្នាលអារុសោ
អត្តភាពជាមនុស្ស យើងពេញជាបានដោយល្អហើយ ដ្បិតយើងបាន
ឃើញនូវសព្វហូចារី ប្រាកដដូចជាអ្នកមានអាយុ ព្រោះថាខ្ញុំបានធ្វើឲ្យ
ជាក់ច្បាស់ បានសម្រេចនូវធម៌ណាដោយប្រាជ្ញាខ្លួនឯង ហើយអាច
សំដែងបាន អ្នកក៏បានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ បានសម្រេចនូវធម៌នោះ
ដោយប្រាជ្ញាខ្លួនឯង ហើយសម្រាន្តនៅដែរ អ្នកបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់
បានសម្រេចនូវធម៌ណា ដោយប្រាជ្ញាខ្លួនឯង ហើយសម្រាន្តនៅ ខ្ញុំ
ក៏បានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ បានសម្រេចនូវធម៌នោះ ដោយប្រាជ្ញាខ្លួនឯង
ហើយអាចសំដែងបានដែរ ខ្ញុំដឹងនូវធម៌ណា អ្នកក៏ដឹងនូវធម៌នោះដែរ

ព្រាហ្មណ៍វគ្គស្ស សតារវសុត្តេ ខទ្ធក្ខបសង្កមនំ

យំ ត្ថំ ធម្មំ ជាតាសិ តមហំ ធម្មំ ជាតាមិ
 ឥតិ យាទិសោ អហំ តាទិសោ តុំ យាទិសោ
 តុំ តាទិសោ អហំ ឃហិទានិ អារុសោ ឧកោ
 វសន្តា ឥមំ កលំ បរិហារមាតិ ។ ឥតិ ខោ ការទ្វាជ
 អាណ្យាហោ កាលាមោ អាចរិយោ មេ សមាដោ អន្តោវាសី
 មំ សមាជំ អត្តនោ សមសមំ បបេសិ ឧណ្ណារាយ
 ច មំ បូជាយ បូជេសិ ។ តស្ស មយ្ហំ ការទ្វាជ
 ឯតទហោសិ នាយំ ធម្មោ និព្វិទាយ ន វិរាតាយ
 ន និរោទាយ ន ឧបសមាយ ន អភិញ្ញាយ ន
 សម្ពោទាយ ន និព្វាទាយ សំវត្តតិ យារទេវ
 អាភិញ្ញាយតន្តបបត្តិយាតិ ។ សោ ខោ អហំ
 ការទ្វាជ តំ^(១) ធម្មំ អនលង្ករិត្វា តស្មា ធម្មា
 និព្វិជ្ជ បក្កាមី ។

[១៥៦] សោ ខោ អហំ ការទ្វាជ កីកុ-
 សលកវេសី អនុត្តរំ សន្តិវបទំ បរិយេសមាដោ
 យេន ឧទ្ធកោ រាមបុត្តោ តេនុបសង្កមី ឧបសង្ក-

១ ម. ឯតំ ។

ព្រាហ្មណវគ្គ សគារវសូត្រ ការទ្រង់ចូលទៅរកឧទ្ធកតាបស

អ្នកដឹងនូវធម៌ណា ខ្ញុំក៏ដឹងនូវធម៌នោះដែរ ខ្ញុំប្រាកដយ៉ាងណា អ្នក
 ក៏ប្រាកដយ៉ាងនោះដែរ អ្នកប្រាកដយ៉ាងណា ខ្ញុំក៏ប្រាកដយ៉ាងនោះដែរ
 ម្នាលអាវុសោ ឥឡូវនេះ អ្នកចូរមក យើងទាំងពីរនាក់នឹងនៅគ្រប់
 គ្រងគណៈនេះ ។ ម្នាលការទ្វាជៈ ឯអាឡារតាបស កាលាមគោត្រ
 ជាអាចារ្យរបស់តថាគត តាំងតថាគតដែលជាកូនសិស្សឲ្យត្រឹមស្មើនឹងខ្លួន
 ទាំងបូជាតថាគតដោយគ្រឿងបូជានីលើសលុប ដោយប្រការដូច្នោះ ។
 ម្នាលការទ្វាជៈ តថាគតមានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា ធម៌នេះមិនប្រព្រឹត្ត
 ទៅ ដើម្បីសេចក្តីនឿយណាយ មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីប្រាសចាកតម្រេក
 មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីដឹងច្បាស់ មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីត្រាស់
 ដឹង មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីព្រះនិព្វានទេ ប្រព្រឹត្តទៅបានត្រឹមតែកើតក្នុង
 អាកិញ្ចញ្ញាយតនកពប៉ុណ្ណោះ ។ ម្នាលការទ្វាជៈ តថាគតមិនទាន់
 ល្មមចិត្តនឹងធម៌នោះទេ នឿយណាយចាកធម៌នោះ ហើយចៀស
 ចេញទៅ ។

[១៥៦] ម្នាលការទ្វាជៈ តថាគតក៏ស្វែងរកនូវកីកុសល គឺ
 សព្វញ្ញតញ្ញាណ ស្វែងរកនូវសន្តិវរបទគឺព្រះនិព្វាន រកគុណជាតដទៃ
 ក្រៃលែងជាងគ្មាន បានចូលទៅរកឧទ្ធកតាបស រាមបុត្ត លុះចូលទៅ

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណាសកំ

មិត្តា ឧទ្ធកំ រាមបុត្តំ ឯតទោចំ ឥច្ឆាមហំ អារុសោ
 រាម ឥមស្មី ធម្មវិនយេ ព្រហ្មចរិយំ ចរិតុត្តិ ។ ឯវំ
 វុត្តេ ការទ្វាជ ឧទ្ធកោ រាមបុត្តោ មំ ឯតទោច វិហា-
 រតាយស្មា តាទិសោ អយំ ធម្មោ យត្ថ វិញ្ញូ បុរិសោ
 នចិរស្សេវ សកំ អាចរិយកំ អភិញ្ញា សច្ចិកត្វា
 ឧបសម្បជ្ជ វិហារយ្យាតិ ។ សោ ខោ អហំ ការទ្វាជ
 នចិរស្សេវ ទិប្បមេវ តំ ធម្មំ បរិយាបុណី ។ សោ
 ខោ អហំ ការទ្វាជ តាវតកេនេវ ឱដ្ឋបហាតមត្តេន
 លបិតលាបនមត្តេន ញ្ញាណារាទញ្ច វនាមិ ថេវារាទញ្ច
 ជានាមិ បស្សាមីតិ ច បដិជានាមិ អហាញោវ អញ្ញោ
 ច ។ តស្ស មយ្ហំ ការទ្វាជ ឯតទហោសិ ន ខោ
 រាមោ ឥមំ ធម្មំ កេវលំ សទ្ធាមត្តកេន សយំ
 អភិញ្ញា សច្ចិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ វិហារមីតិ បវេទេតិ
 អទ្ធា រាមោ ឥមំ ធម្មំ ជានំ បស្សំ វិហារតីតិ ។

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណាសកៈ

ដល់ហើយ ក៏ពោលនឹងឧទ្ទកតាបស រាមបុត្ត យ៉ាងនេះថា ម្ចាស់
 រាមៈមានអាយុ ខ្ញុំប្រាថ្នានឹងប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយៈ ក្នុងធម្មវិន័យនេះ ។
 ម្ចាស់ការទ្វាជៈ កាលបើតថាគតពោលយ៉ាងនេះហើយ ឧទ្ទកតាបស
 រាមបុត្ត ក៏ពោលតបនឹងតថាគតយ៉ាងនេះវិញថា ចូរអ្នកមានអាយុនៅចុះ
 នេះធម៌ប្រាកដដូចជាអ្នកត្រូវការនោះ ជាធម៌ដែលវិញ្ញាបុរសគប្បីធ្វើឲ្យជាក់
 ច្បាស់ដោយប្រាជ្ញា នូវលទ្ធិអាចារ្យជារបស់ខ្លួន ហើយសម្រេចសម្រាន្ត
 នៅបាន ដោយកាលមិនយូរប៉ុន្មាន ។ ម្ចាស់ការទ្វាជៈ មិនយូរប៉ុន្មាន
 តថាគតឯងក៏បានរៀននូវធម៌នោះចប់ភ្លាម ។ ម្ចាស់ការទ្វាជៈ តថាគត
 ពោលនូវញាណវាទផង ថេរវាទផង ដោយគ្រាន់តែបង្ហើបបបូរមាត់
 ដោយគ្រាន់តែហាមាត់និយាយប៉ុណ្ណោះ ទាំងតថាគតទាំងអ្នកដទៃ ក៏
 អាចប្តេជ្ញាថា អាត្មាអញដឹង អាត្មាអញឃើញ ដូច្នោះបាន ។ ម្ចាស់
 ការទ្វាជៈ តថាគតមានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា រាមៈមិនហ៊ានប្រកាស
 ថា ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ បានសម្រេចនូវធម៌នេះ ដោយប្រាជ្ញាខ្លួន
 ឯង ដោយត្រឹមតែសទ្ធាប៉ុណ្ណោះ ដូច្នោះឡើយ តាមពិត រាមៈ
 គ្រាន់តែយល់ឃើញនូវធម៌នេះប៉ុណ្ណោះ ។

ព្រាហ្មណវគ្គស្ស សគារវសុត្តេ ឧទ្ធក្ខបសង្កមនំ

អថខ្វាហំ ការទ្វាជ យេន ឧទ្ធកោ រាមបុត្តោ

តេនុបសង្កមី ឧបសង្កមិត្វា ឧទ្ធកំ រាមបុត្តំ

ឯតទរោចំ កិត្តាវតា នោ អារុសោ រាម ឥមំ ធម្មំ

សយំ អភិញ្ញា សច្ចិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ បវេទេសីតិ ។

ឯវំ រុត្តេ ការទ្វាជ ឧទ្ធកោ រាមបុត្តោ នេវ-

សញ្ញាណសញ្ញាយតនំ បវេទេសិ ។ តស្ស មយ្ហំ

ការទ្វាជ ឯតទហោសិ ន ខោ រាមស្សេវ អហោសិ

សទ្ធា មយ្ហំបត្តិ សទ្ធា ន ខោ រាមស្សេវ អហោសិ

រិយំ ។ បេ ។ សតិ សមាធិ... បញ្ញា មយ្ហំបត្តិ

បញ្ញា យន្ត្រនាហំ យំ ធម្មំ រាមោ សយំ អភិញ្ញា

សច្ចិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ វិហារមីតិ បវេទេសិ

តស្ស ធម្មស្ស សច្ចិកិរិយាយ បទហោយ្យន្តិ ។

ព្រាហ្មណវគ្គ សតារសូត្រ ទ្រង់ចូលទៅរកឧទ្ទកតាបស

ម្នាលភារទ្វាជៈ ក្នុងកាលដទៃទៀត តថាគតចូលទៅរកឧទ្ទកតាបស

រាមបុត្ត លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ពោលនឹងឧទ្ទកតាបស រាមបុត្ត

យ៉ាងនេះថា ម្នាលរាមៈមានអាយុ អ្នកបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ បាន

សម្រេចនូវធម៌នេះដោយប្រាជ្ញាខ្លួនឯង ហើយអាចសំដែងបាន ដោយចំ-

ណែកខ្លះឬទេ ។ ម្នាលភារទ្វាជៈ កាលបើតថាគតពោលយ៉ាងនេះហើយ

ឧទ្ទកតាបស រាមបុត្ត ក៏សំដែងនូវនេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនជ្ឈាន ។

ម្នាលភារទ្វាជៈ តថាគតមានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា សទ្ធារបស់រាមៈ

មិនមានទេ សទ្ធារបស់អាត្មាអញទើបមាន រឺរឺយៈរបស់រាមៈមិនមានទេ

។ បេ ។ សតិ... សមាធិ... បញ្ញារបស់រាមៈមិនមានទេ បញ្ញារបស់អាត្មា

អញទើបមាន បើដូច្នោះ គួរតែអាត្មាអញតាំងសេចក្តីព្យាយាម ដើម្បី

ធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវធម៌ដែលរាមៈប្រកាសថា អាត្មាអញបានធ្វើឲ្យជាក់

ច្បាស់ បានសម្រេចដោយប្រាជ្ញាខ្លួនឯង ហើយសម្រេចសម្រាន្តនៅ ។

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណាសកំ

សោ ខោ អហំ ការទ្វាជ នចិរស្សេរ ទិប្បមេរ តំ

ធម្មំ សយំ អភិញ្ញា សច្ចិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ

វិហាសី ។ អថខ្វាហំ ការទ្វាជ យេន ឧទ្ធកោ

រាមបុត្តោ តេនុបសង្កមី ឧបសង្កមិត្វា ឧទ្ធកំ

រាមបុត្តំ ឯតទរោចំ កិត្តារតា ដោ អារុសោ រាម

ឥមំ ធម្មំ សយំ អភិញ្ញា សច្ចិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ

បវេទេសីតិ ។ ឯត្តារតា ខោ អហំ អារុសោ ឥមំ

ធម្មំ សយំ អភិញ្ញា សច្ចិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ បវេទេសីតិ

អហម្មិ ខោ អារុសោ ឯត្តារតា ឥមំ ធម្មំ

សយំ អភិញ្ញា សច្ចិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ វិហាមីតិ

លាភា ដោ អារុសោ សុលទ្ធិំ ដោ អារុសោ

យេ មយំ អាយស្មន្តំ តាទិសំ សព្វេហ្មចារី បស្សាម

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណាសកៈ

ម្ចាស់ការទ្វាជៈ មិនយូរប៉ុន្មាន តថាគតក៏បានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ បាន
សម្រេចនូវធម៌នោះភ្លាម ដោយប្រាជ្ញាខ្លួនឯង ។ ម្ចាស់ការទ្វាជៈ
ក្នុងកាលខាងក្រោយមកទៀត តថាគតចូលទៅរកឧទ្ធុកតាបស រាមបុត្ត
លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ពោលនឹងឧទ្ធុកតាបស រាមបុត្ត យ៉ាងនេះ
ថា ម្ចាស់រាមៈមានអាយុ អ្នកបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ បានសម្រេច
នូវធម៌នេះដោយប្រាជ្ញាខ្លួនឯង ហើយអាចសំដែងបាន ដោយ
ចំណែកខ្លះឬទេ ។ ឧទ្ធុកតាបសរាមបុត្តតបថា ម្ចាស់អារុសោ ខ្ញុំ
បានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ បានសម្រេចនូវធម៌នេះ ដោយប្រាជ្ញាខ្លួនឯង
ហើយអាចសំដែងបាន ដោយចំណែកមានប្រមាណប៉ុណ្ណោះឯង ម្ចាស់
អារុសោ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ បានសម្រេចនូវធម៌នេះ ដោយ
ប្រាជ្ញាខ្លួនឯង ដោយចំណែកមានប្រមាណប៉ុណ្ណោះឯង ម្ចាស់អារុសោ
យើងពេញជាមានលាភ អត្តភាពជាមនុស្ស យើងពេញជាបានដោយ
ល្អ ត្រង់ដែលយើងបានឃើញនូវសព្វហ្មតារីប្រាកដដូចជាអ្នកមានអាយុ

ព្រាហ្មណ៍វគ្គស្ស សតារវសុត្តេ ឧទ្ធកូបសង្កមនំ

ឥតិ យំ ធម្មំ រាមោ សយំ អភិញ្ញា សច្ចិកត្វា
 ឧបសម្បជ្ជ បវេទេសិ តំ ត្ថំ ធម្មំ សយំ អភិញ្ញា
 សច្ចិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ វិហាសិ យំ ត្ថំ ធម្មំ សយំ
 អភិញ្ញា សច្ចិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ វិហាសិ តំ ធម្មំ
 រាមោ សយំ អភិញ្ញា សច្ចិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ បវេទេសិ
 ឥតិ យំ ធម្មំ រាមោ អភិញ្ញាសិ តំ ត្ថំ ធម្មំ ជាតាសិ
 យំ ត្ថំ ធម្មំ ជាតាសិ តំ ធម្មំ រាមោ អភិញ្ញាសិ ឥតិ
 យាទិសោ រាមោ អហោសិ តាទិសោ តុរំ យាទិសោ
 តុរំ តាទិសោ រាមោ អហោសិ ឯហិទានិ អារុសោ
 តុរំ ឥមំ កណំ បរិហារតិ ។ ឥតិ ខោ ការទ្វាជ
 ឧទ្ធកោ រាមបុត្តោ សព្វហ្មចារី មេ សមាដោ
 អាចរិយដ្ឋានេវ មំ បរេសិ ឧទ្ធការាយ ច មំ
 បូជាយ បូជេសិ ។ តស្ស មយ្ហំ ការទ្វាជ
 ឯតទហោសិ នាយំ ធម្មោ និព្វិទាយ ន វិកាយ
 ន និរោជាយ ន ឧបសមាយ ន អភិញ្ញាយ
 ន សម្មោជាយ ន និព្វានាយ សំវត្តតិ

ព្រាហ្មណវគ្គ សតារសូត្រ ទ្រង់ចូលទៅរកឧទ្ធកតាបស

ព្រោះថា រាមៈ បានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ បានសម្រេចនូវធម៌ណា
ដោយប្រាជ្ញាខ្លួនឯង ហើយអាចសំដែងបាន អ្នកក៏បានធ្វើឲ្យជាក់
ច្បាស់ បានសម្រេចនូវធម៌នោះ ដោយប្រាជ្ញាខ្លួនឯងដែរ អ្នក
បានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ បានសម្រេចនូវធម៌ណា ដោយប្រាជ្ញាខ្លួនឯង
រាមៈក៏បានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ បានសម្រេចនូវធម៌នោះ ដោយប្រាជ្ញា
ខ្លួនឯង ហើយអាចសំដែងបានដែរ រាមៈដឹងច្បាស់នូវធម៌ណា អ្នក
ក៏ដឹងច្បាស់នូវធម៌នោះដែរ អ្នកដឹងច្បាស់នូវធម៌ណា រាមៈក៏ដឹងច្បាស់
នូវធម៌នោះដែរ រាមៈប្រាកដយ៉ាងណា អ្នកក៏ប្រាកដយ៉ាងនោះដែរ
អ្នកប្រាកដយ៉ាងណា រាមៈក៏ប្រាកដយ៉ាងនោះដែរ ម្ចាស់អារុសោ
ឥឡូវនេះអ្នកចូរមក អ្នកចូរគ្រប់គ្រងគណៈនេះចុះ ។ ម្ចាស់ការទ្វាជៈ
ឯឧទ្ធកតាបស រាមបុត្ត ជាសព្វហ្មចារីរបស់តថាគត តាំងតថាគតក្នុងទី
ជាអាចារ្យ ទាំងបូជាតថាគតដោយគ្រឿងបូជាដ៏លើសលុបដោយប្រការ
ដូច្នោះ ។ ម្ចាស់ការទ្វាជៈ តថាគតមានសេចក្តីត្រិះរិះ យ៉ាងនេះថា
ធម៌នេះមិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីនឿយណាយ មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បី
ប្រាសចាកតម្រេក មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីរំលត់ទុក្ខ មិនប្រព្រឹត្ត
ទៅ ដើម្បីសេចក្តីស្ងប់ មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីដឹងច្បាស់ មិន
ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីត្រាស់ដឹង មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីព្រះនិព្វាន

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណាសកំ

យាវទេវ នេវសញ្ញាណាសញ្ញាយតន្តបបត្តិយាតិ ។ សោ
ខោ អហំ ការទ្វាជ តំ ធម្មំ អនលក្ករិត្វា តស្មា
ធម្មា និព្វិដ្ឋ បក្កាមី ។

[១៥៧] សោ ខោ អហំ ការទ្វាជ កីកុសល-
តវេសី អនុត្តរំ សន្តិវរបទំ បរិយេសមាដោ មគទេសុ
អនុបុព្វេន ចារិកំ ចរមាដោ យេន ឧរុវេលា សេដា-
និកមោ តទវសវិ ។ តត្តទ្ធុសំ រមណីយំ ភូមិភាកំ
ចាសាទិកញ្ច វនសណ្ឋំ នទិញ្ច សន្ធូត្តិ សីត្វ-
សុប្បតិកំ រមណីយំ សមន្តា កោចរក្កាមំ ។ តស្ស
មយ្ហំ ការទ្វាជ ឯតទហោសិ រមណីយោ វត ភូមិភាកោ
ចាសាទិកោ ច វនសណ្ឋោ នទី ច សន្ធូត្តិ សីត្វ-
ទកា សុប្បតិក្កា រមណីយា សមន្តា ច កោចរក្កាមោ
អលំ វតិទំ កុលបុត្តស្ស បដានត្តិកស្ស បដាដា-
យាតិ ។ សោ ខោ អហំ ការទ្វាជ តត្ថេវ និសីទី
អលមិទំ បដាដាយាតិ ។

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណាសកៈ

ប្រព្រឹត្តទៅបាន ត្រឹមតែទៅកើតក្នុងនេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនភពប៉ុណ្ណោះ
ឯង ។ ម្នាលការទ្វាជៈ តថាគតឯងមិនល្មមចិត្តនឹងធម៌នោះ នឿយ
ណាយចាកធម៌នោះ ហើយក៏ចៀសចេញទៅ ។

[១៥៧] ម្នាលការទ្វាជៈ តថាគតស្វែងរកនូវកីកុសល ស្វែងរក
នូវសន្តិវរបទ រកគុណជាតដទៃក្រៃលែងជាងគ្មាន ត្រាប់ទៅកាន់ចារិក
ក្នុងដែនមគធៈតាមលំដាប់ ក៏បានដល់សេនានិគមក្នុងឧរុវេលាប្រទេស ។
ក្នុងទីនោះ តថាគតបានឃើញភូមិភាគ (ចំណែកដែនដី) ជាទីគួរ
ត្រេកអរផង នូវដងព្រៃជាទីនាំមកនូវសេចក្តីជ្រះថ្លាផង នូវស្ទឹងកំពុង
ហូរទៅ មានទឹកត្រជាក់ មានកំពង់ដ៏ល្អ ជាទីគួរត្រេកអរផង នូវស្រុក
ជាទីគោចរជុំវិញផង ។ ម្នាលការទ្វាជៈ តថាគតមានសេចក្តីត្រិះរិះ
យ៉ាងនេះថា ឱហ្ន៎ ភូមិភាគនេះជាទីគួរត្រេកអរផង ដងព្រៃជាទីនាំមកនូវ
សេចក្តីជ្រះថ្លាផង ស្ទឹងកំពុងហូរទៅ មានទឹកត្រជាក់ មានកំពង់ដ៏ល្អ
ជាទីគួរត្រេកអរផង ស្រុកជាទីគោចរជុំវិញផង ទីនេះជាទីគួរតាំងសេចក្តី
ព្យាយាម របស់កុលបុត្តអ្នកត្រូវការដោយសេចក្តីព្យាយាម ។ ម្នាល
ការទ្វាជៈ តថាគតអង្គុយក្នុងទីនោះដោយគិតថា ទីនេះជាទីគួរដល់
សេចក្តីព្យាយាម ។

ព្រាហ្មណ៍វគ្គស្ស សគារវសុត្តេ បឋម្ហបមា

[១៥៨] អបិស្ស មំ ការទ្វាជ តិស្សោ ឧបមា
 បដិកំសុ អនច្ឆរិយា បុព្វេ អស្សុតបុព្វា ។ សេយ្យ-
 ថាបិ ការទ្វាជ អលំ កដ្ឋំ សស្មេហំ ឧទកេ
 ជិត្តិត្តំ អថ បុរិសោ អាតច្ឆេយ្យ ឧត្តារណី អា-
 ទាយ អក្កិ អភិជិព្វត្តេស្សាមិ តេជោ ចាតុករិស្សាមិ-
 តិ^(១) តំ កិ មញ្ញសិ ការទ្វាជ អបិ នុ សោ បុរិសោ
 អមុំ អលំ កដ្ឋំ សស្មេហំ ឧទកេ ជិត្តិត្តំ ឧត្តារ-
 ណី អាទាយ អភិមត្តេន្តោ អក្កិ អភិជិព្វត្តេយ្យ តេជោ
 ចាតុករេយ្យាតិ ។ នោ ហិទំ កោ កោតម តំ កិស្ស
 ហេតុ អនុញ្ញំ កោ កោតម អលំ កដ្ឋំ សស្មេហំ តព្វា
 បន ឧទកេ ជិត្តិត្តំ យារទេវ ច បន សោ បុរិសោ
 កិលមថស្ស វិយាតស្ស កាតី អស្សាតិ ។

១ ម. តេជោធាតុំ ករិស្សាមីតីតិ ទិស្សតិ ។

ព្រាហ្មណវគ្គ សតារសូត្រ ឧបមាទីមួយ

[១៥៨] ម្ចាស់ការទ្វាជៈ សេចក្តីឧបមា ៣ យ៉ាង មិនជាទីអស្ចារ្យ
 ប៉ុន្មាន ដែលតថាគតមិនធ្លាប់បានស្តាប់ក្នុងកាលមុន ក៏ប្រាកដឡើង
 ដល់តថាគត ។ ម្ចាស់ការទ្វាជៈ ដូចកំណាត់ឈើស្រស់មានជ័រ ដែល
 ត្រាំទឹក មានបុរសកាន់យកនូវឈើពំនូតភ្លើងខាងលើដើរមក ដោយ
 គិតថា អាត្មាអញនឹងធ្វើភ្លើងឲ្យកើតឡើង នឹងធ្វើភ្លើងឲ្យឆេះឡើង
 ម្ចាស់ការទ្វាជៈ អ្នកសំគាល់សេចក្តីនោះដូចម្តេច បុរសនោះ អាចកាន់
 យកនូវពំនូតភ្លើងខាងលើ មកពូតគ្នានឹងកំណាត់ឈើស្រស់ នៅមានជ័រ
 ដែលត្រាំទឹក តើធ្វើភ្លើងឲ្យកើតឡើង ធ្វើភ្លើងឲ្យឆេះឡើងបានដែរឬ ។
 បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ហេតុនេះមិនធ្លាប់មានទេ ដំណើរនោះព្រោះ
 ហេតុអ្វី បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ព្រោះថា កំណាត់ឈើឯណោះ នៅ
 ស្រស់មានជ័រ មួយទៀត កំណាត់ឈើនោះត្រាំទឹកផង ឯបុរសនោះ
 ឯង គ្រាន់តែមានចំណែកនៃសេចក្តីលំបាកកាយលំបាកចិត្តប៉ុណ្ណោះ ។

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណាសកំ

ឯវមេវ ខោ ការទ្វាជ យេ ហិ កេចិ សមណា
 វា ព្រាហ្មណា វា កាយេន ចេវ កាមេហិ
 អរូបកជ្ជា វិហារន្តិ យោ ច នេសំ កាមេសុ
 កាមច្ចន្តោ កាមស្មេហោ កាមមុច្ឆា កាមបិចាសា
 កាមបរិណ្ហោ ហោ សោ ច អជ្ឈតំ ន សុប្បហីនោ
 ហោតិ ន សុប្បដិប្បស្សន្តោ ឱបក្កមិកា ចេបិ
 តេ កោន្តោ សមណាព្រាហ្មណា ទុក្ខា តិប្បា
 កដុកា វេទនា វេទិយន្តិ អភព្វា វ តេ ញាណាយ
 ទស្សនាយ អនុត្តរាយ សម្ពោជាយ នោ ចេបិ
 តេ កោន្តោ សមណាព្រាហ្មណា ឱបក្កមិកា ទុក្ខា
 តិប្បា កដុកា វេទនា វេទិយន្តិ អភព្វា វ តេ
 ញាណាយ ទស្សនាយ អនុត្តរាយ សម្ពោជាយ
 អយំ ខោ មំ ការទ្វាជ បឋមា ឧបមា បដិកាសិ
 អនច្ឆរិយា បុព្វេ អស្សុតបុព្វា ។

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណាសកៈ

ម្នាលភារទ្វាជៈ សេចក្តីនេះមានឧបមេយ្យដូចសមណៈឬព្រាហ្មណ៍ណា
មួយ មិនស្ងប់ស្ងាត់ចាកកាមទាំងឡាយដោយកាយផង សេចក្តីប្រាថ្នា
ក្នុងកាម សេចក្តីស្នេហាក្នុងកាម សេចក្តីជ្រុលជ្រប់ក្នុងកាម សេចក្តី
ស្រេកឃ្មានក្នុងកាម សេចក្តីក្តៅក្រហាយក្នុងកាមទាំងឡាយណា របស់
សមណព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ សេចក្តីប្រាថ្នាក្នុងកាមជាដើមនោះ មិន
បានសាបសូន្យដោយងាយ មិនបានស្ងប់រម្ងាប់ដោយងាយ ក្នុងចិត្ត
ផង បើទុកជាសមណព្រាហ្មណ៍ ដ៏ចម្រើនទាំងនោះ ទទួលវេទនា
ជាទុក្ខ ភ្លៀវភ្លា ក្តៅក្រហាយ ដែលកើតអំពីសេចក្តីព្យាយាម
សមណព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ ក៏មិនគួរ ដើម្បីដឹង ដើម្បីឃើញ
ដើម្បីត្រាស់ដឹង ដ៏ប្រសើរឡើយ បើទុកជា សមណព្រាហ្មណ៍ដ៏
ចម្រើនទាំងនោះ មិនបានទទួលនូវវេទនាជាទុក្ខ ភ្លៀវភ្លា ក្តៅក្រ-
ហាយ ដែលកើតអំពីសេចក្តីព្យាយាមទេ សមណព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ
ក៏នៅតែមិនគួរ ដើម្បីដឹង ដើម្បីឃើញ ដើម្បីត្រាស់ដឹងដ៏ប្រសើរ
ទេ ។ ម្នាលភារទ្វាជៈ នេះសេចក្តីឧបមាទី ១ មិនជាទីអស្ចារ្យប៉ុន្មាន
ដែលតថាគតមិនធ្លាប់បានស្តាប់មកក្នុងកាលមុន ក៏ប្រាកដឡើងដល់
តថាគត ។

ព្រាហ្មណវគ្គស្ស សគារវសុត្តេ ទុតិយ្យបមា

[១៥៩] អបរាមិ ខោ មំ ការទ្វាជ ទុតិយា
 ឧបមា បដិកាសិ អនច្ឆរិយា បុព្វេ អស្សុតបុព្វា ។
 សេយ្យថាមិ ការទ្វាជ អល្លំ កង្ខំ សស្មេហំ អារកា
 ឧទកា ថលេ និក្ខិត្តំ អថ បុរិសោ អាតច្ឆេយ្យ
 ឧត្តារាណី អាទាយ អក្កិ អភិទិព្វត្តេស្សាមិ តេជោ
 ចាតុករិស្សាមីតិ តំ កិ មញ្ញាសិ ការទ្វាជ អបិ
 នុ សោ បុរិសោ អមុំ អល្លំ កង្ខំ សស្មេហំ អារកា
 ឧទកា ថលេ និក្ខិត្តំ ឧត្តារាណី អាទាយ
 អភិមត្តេន្តោ អក្កិ អភិទិព្វត្តេយ្យ តេជោ ចាតុក-
 រេយ្យាតិ ។ នោ ហិទំ កោ កោតម តំ កិស្ស ហេតុ
 អទុញ្ញិ កោ កោតម អល្លំ កង្ខំ សស្មេហំ កិញ្ចាមិ
 អារកា ឧទកា ថលេ និក្ខិត្តំ យាវទេវ ច បន សោ
 បុរិសោ កិលមថស្ស វិយាតស្ស ភាគី អស្សាតិ ។

ប្រាហ្មណវគ្គ សគារវសូត្រ ឧបមាទីពីរ

[១៥៧] ម្ចាស់ការទ្វាជៈ សេចក្តីឧបមាទី ២ ដទៃទៀត មិនជាទី
អស្ចារ្យប៉ុន្មាន ដែលតថាគតមិនធ្លាប់បានស្តាប់មកក្នុងកាលមុន ក៏
ប្រាកដឡើងដល់តថាគត ។ ម្ចាស់ការទ្វាជៈ ដូចកំណាត់ឈើស្រស់
មានជ័រ នៅលើគោកឆ្ងាយអំពីទឹក មានបុរសកាន់យកឈើពំនួតភ្លើង
ខាងលើដើរមក ដោយគិតថា អាត្មាអញនឹងធ្វើភ្លើងឲ្យកើតឡើង នឹង
ធ្វើភ្លើងឲ្យឆេះឡើង ម្ចាស់ការទ្វាជៈ អ្នកសំគាល់សេចក្តីនោះដូចម្តេច
បុរសនោះអាចកាន់យកពំនួតភ្លើងខាងលើ មកពូតគ្នានឹងកំណាត់ឈើ
ស្រស់ឯណោះ ដែលមានជ័រ នៅលើគោកឆ្ងាយអំពីទឹក តើធ្វើភ្លើងឲ្យ
កើតឡើង ធ្វើភ្លើងឲ្យឆេះឡើងបានឬទេ ។ បពិត្រព្រះគោតមដ៏
ចម្រើន ហេតុនេះមិនធ្លាប់មានទេ សេចក្តីនោះព្រោះហេតុអ្វី បពិត្រព្រះ
គោតមដ៏ចម្រើន ព្រោះថា កំណាត់ឈើឯណោះ ជាឈើស្រស់
នៅមានជ័រ ទោះបីនៅលើគោកឆ្ងាយអំពីទឹកក៏ដោយ ឯបុរសនោះ
គ្រាន់តែមានចំណែកនៃសេចក្តីលំបាកកាយ លំបាកចិត្តប៉ុណ្ណោះឯង ។

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណាសកំ

ឯវមេវ ខោ ការទ្វាជ យេ ហិ កេចិ សមណា
 វា ព្រាហ្មណា វា កាយេន ចេវ កាមេហិ
 រូបកដ្ឋា វិហារន្តិ យោ ច នេសំ កាមេសុ
 កាមច្ចដ្ឋោ កាមស្មេហោ កាមមុដ្ឋា កាមបិចាសា
 កាមបរិទ្យាហោ សោ ច អដ្ឋតំ ន សុប្បហីនោ
 ហោតិ ន សុប្បដិប្បស្សន្តោ ឱបក្កមិកា ចេបិ
 តេ កោន្តោ សមណាព្រាហ្មណា ទុក្ខា តិប្បា កដុកា
 វេទនា វេទិយន្តិ អភព្វា វ តេ ញាណាយ ទស្សនាយ
 អនុត្តរាយ សម្មោទាយ នោ ចេបិ តេ កោន្តោ
 សមណាព្រាហ្មណា ឱបក្កមិកា ទុក្ខា តិប្បា
 កដុកា វេទនា វេទិយន្តិ អភព្វា វ តេ ញាណាយ
 ទស្សនាយ អនុត្តរាយ សម្មោទាយ ។ អយំ ខោ
 មំ ការទ្វាជ ទុតិយា ឧបមា បដិកាសិ អនច្ចវិយា
 បុព្វេ អស្សុតបុព្វា ។

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណាសកៈ

ម្នាលភារទ្ធាជៈ សេចក្តីនុ៎ះមានឧបមេយ្យដូច សមណៈឬព្រាហ្មណ៍
ឯណានីមួយ ស្ងប់ស្ងាត់ចាកកាមទាំងឡាយ ដោយកាយពិតមែនហើយ
តែសេចក្តីប្រាថ្នាក្នុងកាម សេចក្តីស្នេហាក្នុងកាម សេចក្តីជ្រុលជ្រប់
ក្នុងកាម សេចក្តីស្រែកឃ្នានក្នុងកាម សេចក្តីក្តៅក្រហាយក្នុងកាម
ទាំងឡាយណា របស់សមណព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ សេចក្តីប្រាថ្នា
ក្នុងកាមជាដើមនោះ មិនបានសាបសូន្យស្រឡះ មិនបានស្ងប់រម្ងាប់
ស្រឡះក្នុងចិត្តនៅឡើយ បើទុកជាសមណព្រាហ្មណ៍ដ៏ចម្រើនទាំងនោះ
សោយនូវវេទនា ជាទុក្ខ ក្លៀវក្លា ក្តៅក្រហាយ ដែលកើតអំពីសេចក្តី
ព្យាយាម សមណព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ ក៏មិនគួរ ដើម្បីដឹង ដើម្បី
ឃើញ ដើម្បីត្រាស់ដឹងដ៏ប្រសើរឡើយ បើទុកជាសមណព្រាហ្មណ៍
ទាំងនោះ មិនបានទទួលនូវវេទនា ជាទុក្ខ ក្លៀវក្លា ក្តៅក្រហាយ
ដែលកើតអំពីសេចក្តីព្យាយាមទេ សមណព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ ក៏គង់
តែមិនគួរ ដើម្បីដឹង ដើម្បីឃើញ ដើម្បីត្រាស់ដឹងដ៏ប្រសើរដែរ ។

ម្នាលភារទ្ធាជៈ នេះជាសេចក្តីឧបមាទី ២ មិនជាទីអស្ចារ្យប៉ុន្មាន ដែល
តថាគតមិនធ្លាប់បានស្តាប់មកក្នុងកាលមុន ក៏ប្រាកដឡើងដល់តថាគត ។

ព្រាហ្មណ៍វគ្គស្ស សតារវសុត្តេ តតិយុបមា

[១៦០] អបរាមិ ខោ មំ ការទ្វាជ តតិយា
ឧបមា បដិកាសិ អនច្ឆរិយា បុព្វេ អស្សុតបុព្វា ។
សេយ្យថាមិ ការទ្វាជ សុក្ខំ កដ្ឋំ កោឡាបំ
អារកា ឧទកា ថលេ និក្ខិត្តំ អថ បុរិសោ អា-
តច្ឆេយ្យ ឧត្តារាណី អាទាយ អក្កិ អភិទិព្វត្តេស្សាមិ
តេដោ ចាតុករិស្សាមីតិ តំ កិ មញ្ញាសិ ការទ្វាជ
អមិ នុ សោ បុរិសោ អមុំ សុក្ខំ កដ្ឋំ កោឡាបំ
អារកា ឧទកា ថលេ និក្ខិត្តំ ឧត្តារាណី អាទាយ
អភិមត្តេន្តោ អក្កិ អភិទិព្វត្តេយ្យ តេដោ ចាតុក-
រេយ្យាតិ ។ ឯវំ កោ កោតម តំ កិស្ស ហេតុ
អនុញ្ញំ កោ កោតម សុក្ខំ កដ្ឋំ កោឡាបំ តព្វា
បន អារកា ឧទកា ថលេ និក្ខិត្តន្តិ ។ ឯវមេវ
ខោ ការទ្វាជ យេ ហិ កេចិ សមណា វា ព្រាហ្ម-
ណា វា កាយេន ថេវ កាមេហិ រូបកដ្ឋា វិហារន្តិ

ព្រាហ្មណ៍វគ្គ សការវស្សត្រ អំពីឧបមាទីបី

[១៦០] ម្ចាស់ការទ្វាជៈ សេចក្តីឧបមាទី ៣ ដទៃទៀត មិនជាទី
អស្ចារ្យប៉ុន្មាន ដែលតថាគតមិនធ្លាប់បានស្តាប់មកក្នុងកាលមុន ក៏ប្រាកដ
ឡើងដល់តថាគត ។ ម្ចាស់ការទ្វាជៈ ដូចកំណាត់ឈើស្លូតអស់សម្បត្តិ
នៅលើគោក ឆ្ងាយអំពីទឹក មានបុរសកាន់យកឈើពុំនួតភ្លើងខាងលើ
ដើរមក ដោយគិតថា អាត្មាអញនឹងធ្វើភ្លើងឲ្យកើតឡើង ធ្វើភ្លើងឲ្យ
ឆេះឡើង ម្ចាស់ការទ្វាជៈ អ្នកសំគាល់សេចក្តីនោះដូចម្តេច បុរសនោះ
អាចកាន់យកពុំនួតភ្លើងខាងលើ មកពូតគ្នា នឹងកំណាត់ឈើស្លូតឯណោះ
ដែលជាឈើអស់សម្បត្តិ នៅលើគោកឆ្ងាយអំពីទឹក តើធ្វើភ្លើងឲ្យកើត
ឡើង ធ្វើភ្លើងឲ្យឆេះឡើងបានដែរឬ ។ ព្រះករុណា ព្រះគោតមដ៏ចម្រើន
សេចក្តីនោះព្រោះហេតុអ្វី បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ព្រោះកំណាត់ឈើ
ឯណោះ ជាឈើស្លូតអស់សម្បត្តិ ទាំងឈើនោះក៏នៅលើគោក ឆ្ងាយ
អំពីទឹកផង ។ ម្ចាស់ការទ្វាជៈ រឿងនេះមានឧបមេយ្យដូចជាសមណៈឬ
ព្រាហ្មណ៍ណានីមួយ ស្ងប់ស្ងាត់ចាកកាមទាំងឡាយ ដោយកាយផង

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណាសកំ

យោ ច នេសំ កាមេសុ កាមច្ចដ្ឋោ កាមស្មេហោ
 កាមមុច្ឆា កាមបិទាសា កាមបរិទ្យាហោ សោ
 ច អជ្ឈតំ សុប្បហីនោ ហោតិ សុប្បទិប្បស្សន្តោ
 ឱបក្កមិកា ចេបិ តេ កោន្តោ សមណព្រាហ្មណា
 ទុក្ខា តិប្បា កដុកា វេទនា វេទិយន្តិ ភព្វា វ តេ
 ញាណាយ ទស្សនាយ អនុត្តរាយ សម្មោទាយ
 នោ ចេបិ តេ កោន្តោ សមណព្រាហ្មណា ឱបក្ក-
 មិកា ទុក្ខា តិប្បា កដុកា វេទនា វេទិយន្តិ
 ភព្វា វ តេ ញាណាយ ទស្សនាយ អនុត្តរាយ
 សម្មោទាយ ។ អយំ ខោ មំ ការទ្វាជ តតិយា
 ឧបមា បដិកាសិ អនច្ឆរិយា បុព្វេ អស្សុតបុព្វា ។
 ឥមា ខោ មំ ការទ្វាជ តិស្សោ ឧបមា បដិកំសុ
 អនច្ឆរិយា បុព្វេ អស្សុតបុព្វា ។

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណាសកៈ

សេចក្តីប្រាថ្នាក្នុងកាម សេចក្តីស្នេហាក្នុងកាម សេចក្តីជ្រុលជ្រប់ក្នុងកាម
 សេចក្តីស្រេកឃ្លានក្នុងកាម សេចក្តីក្តៅក្រហាយក្នុងកាម ក្នុងកាមទាំង-
 ឡាយណា របស់សមណព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ សេចក្តីប្រាថ្នាក្នុងកាមជា
 ដើមនោះ ក៏សាបសូន្យស្រឡះ ស្ងប់រម្ងាប់ស្រឡះក្នុងចិត្តផង បើទុកជា
 សមណព្រាហ្មណ៍ដ៏ចម្រើនទាំងនោះ ទទួលនូវវេទនាជាទុក្ខ ភ្លៀវភ្លា ក្តៅ
 ក្រហាយ ដែលកើតអំពីសេចក្តីព្យាយាម សមណព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ
 ក៏គួរដើម្បីដឹង ដើម្បីឃើញ ដើម្បីត្រាស់ដឹងដ៏ប្រសើរពិត ឬបើទុកជា
 សមណព្រាហ្មណ៍ដ៏ចម្រើនទាំងនោះ មិនទទួលនូវវេទនាជាទុក្ខ ភ្លៀវភ្លា
 ក្តៅក្រហាយ ដែលកើតអំពីសេចក្តីព្យាយាមទេ សមណព្រាហ្មណ៍
 ទាំងនោះ ក៏គង់តែគួរ ដើម្បីដឹង ដើម្បីឃើញ ដើម្បីត្រាស់ដឹងដ៏
 ប្រសើរពិត យ៉ាងនោះឯង ។ ម្នាលការទ្វាជៈ នេះជាសេចក្តី
 ឧបមាទី ៣ មិនជាទីអស្ចារ្យប៉ុន្មាន ដែលតថាគតមិនធ្លាប់បានស្តាប់មកក្នុង
 កាលមុន ក៏ប្រាកដឡើងដល់តថាគត ។ ម្នាលការទ្វាជៈ ឧបមា
 ទាំង ៣ នេះឯង មិនជាទីអស្ចារ្យប៉ុន្មាន ដែលតថាគតមិនធ្លាប់បានស្តាប់
 មកក្នុងកាលមុន ក៏ប្រាកដឡើងដល់តថាគត ។

ព្រាហ្មណ៍វគ្គស្ស សតារសុត្ត ទុក្ខប្បធានំ

[១៦១] តស្ស មយ្ហំ ការទ្វាជ ឯតទហោសិ
យទ្ធជាហំ ទន្លេភិ ទន្តមាធាយ ជិហ្គាយ តាលុំ អា-
ហាច្ច ចេតសា ចិត្តំ អភិទិត្តឈ្លោយ្យំ អភិទិប្បិធឿយ្យំ
អភិសន្តាមេយ្យន្តិ ។ សោ ខោ អហំ ការទ្វាជ
ទន្លេភិ ទន្តមាធាយ ជិហ្គាយ តាលុំ អាហាច្ច ចេត-
សា ចិត្តំ អភិទិត្តឈ្លាមិ អភិទិប្បិធឿមិ អភិសន្តា-
មេមិ ។ តស្ស មយ្ហំ ការទ្វាជ ទន្លេភិ ទន្តមាធាយ
ជិហ្គាយ តាលុំ អាហាច្ច ចេតសា ចិត្តំ អភិទិត្តឈ្លា-
តោ អភិទិប្បិធឿយតោ អភិសន្តាបយតោ កច្ឆេហិ
សេនា មុច្ចន្តិ ។ សេយ្យថាមិ ការទ្វាជ ពលវា
បុរិសោ ទុព្វលតរំ បុរិសំ សីសេ វា កហេត្វា ខន្ធ
វា កហេត្វា អភិទិត្តឈ្លោយ្យ អភិទិប្បិធឿយ្យ អភិ-
សន្តាមេយ្យ ឯវមេវ ខោ មេ ការទ្វាជ ទន្លេភិ ទន្ត-
មាធាយ ជិហ្គាយ តាលុំ អាហាច្ច ចេតសា ចិត្តំ
អភិទិត្តឈ្លាតោ អភិទិប្បិធឿយតោ អភិសន្តាបយតោ

ព្រាហ្មណវគ្គ សគារវសូត្រ អំពីសេចក្តីព្យាយាមដ៏លំបាក

[១៦១] ម្ចាស់ការទ្វាជៈ តថាគតនោះមានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះ

ថា បើដូច្នោះ គួរតែអាត្មាអញយកធ្មេញសង្កត់ធ្មេញ យកអណ្តាតទល់

ពិតាន សង្កត់សង្កិន គាបត្បុត ដុតកម្តៅចិត្តដោយចិត្ត ។ ម្ចាស់ការទ្វាជៈ

តថាគតឯងក៏យកធ្មេញសង្កត់ធ្មេញ យកអណ្តាតទល់ពិតាន សង្កត់

សង្កិន គាបត្បុត ដុតកម្តៅចិត្តដោយចិត្ត ។ ម្ចាស់ការទ្វាជៈ កាលបើតថា-

គត យកធ្មេញសង្កត់ធ្មេញ យកអណ្តាតទល់ពិតាន សង្កត់សង្កិន គាប

ត្បុត ដុតកម្តៅចិត្តដោយចិត្តទៅហើយ ញើសក៏ហូរចេញអំពីភ្លៀក ។

ម្ចាស់ការទ្វាជៈ ដូចបុរសមានកម្លាំង ចាប់បុរសដែលខ្សោយ ត្រង់

ក្បាលក្តី ត្រង់ក្តី សង្កត់សង្កិន គាបត្បុត ដុតកម្តៅ យ៉ាងណាមិញ

ម្ចាស់ការទ្វាជៈ កាលបើតថាគត យកធ្មេញសង្កត់ធ្មេញ យកអណ្តាត

ទល់ពិតាន សង្កត់សង្កិន គាបត្បុត ដុតកម្តៅចិត្តដោយចិត្តទៅហើយ

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណាសកំ

កច្ឆេហិ សេនា មុច្ឆន្តិ ។ អារទ្ធំ ខោ បន មេ
 ការទ្វាជ រិយំ ហោតិ អសស្មីនំ ឧបដ្ឋិតា សតិ
 អប្បមុដ្ឋា សារទ្វោ ច បន មេ កាយោ ហោតិ
 អប្បដិប្បស្សន្តោ តេនេវ ទុក្ខប្បដានេន បដានាភិ-
 តុន្នស្ស សតោ ។

[១៦២] តស្ស មយ្ហំ ការទ្វាជ ឯតទហោសិ
 យទ្ធជាហំ អប្បានកំ ឈានំ ឈាយេយ្យន្តិ ។ សោ
 ខោ អហំ ការទ្វាជ មុខតោ ច នាសតោ ច អស្សា-
 សប្បស្សាសេ ឧបរុទ្ធិ ។ តស្ស មយ្ហំ ការទ្វាជ
 មុខតោ ច នាសតោ ច អស្សាសប្បស្សាសេសុ
 ឧបរុទ្ធសុ កណ្ណសោតេហិ វាតានំ និក្ខន្តានំ អធិ-
 មត្តោ សទ្វោ ហោតិ ។ សេយ្យថាបិ នាម
 កម្មារកត្តរិយា ធមមាឆាយ អធិមត្តោ សទ្វោ ហោតិ
 ឯវមេវ ខោ មេ ការទ្វាជ មុខតោ ច នាសតោ
 ច អស្សាសប្បស្សាសេសុ ឧបរុទ្ធសុ កណ្ណសោ-
 តេហិ វាតានំ និក្ខន្តានំ អធិមត្តោ សទ្វោ ហោតិ ។

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណាសកៈ

ញើសក៏ហូរចេញអំពីភ្នែក យ៉ាងនោះឯង ។ ម្នាលការទ្វាជៈ សេចក្តី
ព្យាយាមរបស់តថាគត តឹងតែង មិនបានធូរថយទេ សតិរបស់តថាគត
តម្កល់ខ្ជាប់មិនបានភ្លេច ឯកាយរបស់តថាគតដែលត្រូវសេចក្តីព្យាយាម
គ្របសង្កត់ហើយ ព្រោះសេចក្តីព្យាយាមដ៏លំបាកនោះឯង ក៏ប្រកប
ដោយសេចក្តីក្រវល់ក្រវាយ មិនបានស្ងប់រម្ងាប់ ។

[១៦២] ម្នាលការទ្វាជៈ តថាគតនោះមានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា
បើដូច្នោះ គួរតែអាត្មាអញចម្រើននូវអប្បានកដ្ឋាន (ឈានសម្រេចដោយ
មិនមានខ្យល់ដង្ហើមចេញចូល) ។ ម្នាលការទ្វាជៈ តថាគតក៏បិទខ្យល់
ដង្ហើមចេញចូលអំពីមាត់ផង អំពីច្រមុះផង ។ ម្នាលការទ្វាជៈ កាលបើ
តថាគតបិទខ្យល់ដង្ហើមចេញចូល អំពីមាត់និងច្រមុះហើយ ខ្យល់ដែល
ចេញអំពីរន្ធត្រចៀកក៏មានសំឡេងឮខ្លាំង ។ ដូចជាស្នប់របស់ជាងលោហៈ
កាលបើគេសប់ ក៏មានសំឡេងឮខ្លាំង យ៉ាងណាមិញ ម្នាលការទ្វាជៈ
កាលបើតថាគតបិទខ្យល់ដង្ហើមចេញចូលអំពីមាត់និងច្រមុះហើយ ខ្យល់
ដែលចេញមកអំពីរន្ធត្រចៀក ក៏មានសំឡេងឮខ្លាំង យ៉ាងនោះឯង ។

ព្រាហ្មណ៍វគ្គស្ស សតារវសុត្តេ អប្បានកដ្ឋានំ

អារទ្ធីំ ខោ បន មេ ការទ្វាជ វិយំ ហោតិ អសស្មីនំ
ឧបទ្គិកា សតិ អប្បមុដ្ឋា សារទ្វោ ច បន មេ
កាយោ ហោតិ អប្បជិប្បស្សទ្វោ តេនេវ ទុក្ខប្បជានេន
បដាជាកិតុន្នស្ស សតោ ។

[១៦៣] តស្ស មយ្ហំ ការទ្វាជ ឯតទហោសិ
យន្ទ្រាបំ អប្បានកំយេវ ណានំ ណាយេយ្យន្តិ ។

សោ ខោ អបំ ការទ្វាជ មុខតោ ច ជានសតោ
ច កណ្ណសោតតោ ច អស្សាសប្បស្សាសេ ឧប-
រុទ្ធី ។ តស្ស មយ្ហំ ការទ្វាជ មុខតោ ច ជានសតោ

ច កណ្ណសោតតោ ច អស្សាសប្បស្សាសេសុ ឧ-
បរុទ្ធសុ អធិមត្តា វាតា មុទ្ធានំ ឱហានន្តិ ។

សេយ្យថាបិ ការទ្វាជ ពលវា បុរិសោ តិណ្ណាន
សិខរេន មុទ្ធានំ^(១) អភិមត្តេយ្យ ឯវមេវ ខោ មេ
ការទ្វាជ មុខតោ ច ជានសតោ ច កណ្ណ-
សោតតោ ច អស្សាសប្បស្សាសេសុ ឧបរុទ្ធសុ

១ ម. មុទ្ធី ។

ព្រាហ្មណវគ្គ សគារវសូត្រ អំពីអប្បានកជ្ឈាន

ម្នាលភារទ្វាជៈ សេចក្តីព្យាយាមរបស់តថាគត តឹងតែង មិនបានជួរ
ថយទេ សតិរបស់តថាគតតម្កល់ខ្ជាប់មិនបានភ្លេច ឯកាយរបស់តថាគត
ដែលត្រូវសេចក្តីព្យាយាមគ្របសង្កត់ហើយ ព្រោះសេចក្តីព្យាយាមដ៏លំ-
បាកនោះឯង ក៏ប្រកបដោយសេចក្តីក្រវល់ក្រវាយ មិនបានស្ងប់រម្ងាប់ ។

[១៦៣] ម្នាលភារទ្វាជៈ តថាគតនោះមានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះ
ថា បើដូច្នោះ គួរតែអាត្មាអញចម្រើននូវអប្បានកជ្ឈាន ។ ម្នាលភារទ្វាជៈ
តថាគតឯង ក៏បិទខ្យល់ដង្ហើមចេញចូល អំពីមាត់ផង អំពីច្រមុះផង
អំពីរន្ធត្រចៀកផង ។ ម្នាលភារទ្វាជៈ កាលបើតថាគត បិទខ្យល់ដង្ហើម
ចេញចូល អំពីមាត់ ច្រមុះ និងរន្ធត្រចៀកហើយ ខ្យល់ខ្លាំងក៏ចាក់
ដោតអំបែងក្បាល ។ ម្នាលភារទ្វាជៈ ដូចបុរសមានកម្លាំង ចាក់ដោត
អំបែងក្បាលដោយដៃកស្រួចដ៏មុត យ៉ាងណាមិញ ម្នាលភារទ្វាជៈ កាល
បើតថាគតបិទខ្យល់ដង្ហើមចេញចូលអំពីមាត់ ច្រមុះ និងរន្ធត្រចៀកហើយ

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណាសកំ

អធិមត្តា វាតា មុទ្ធានំ ឱហានន្តិ ។ អារទ្ធិំ ខោ
 បន មេ ការទ្វាជ រិយំ ហោតិ អសស្មីនំ ឧបដ្ឋិតា
 សតិ អប្បមុដ្ឋា សារទ្វោ ច បន មេ កាយោ
 ហោតិ អប្បដិប្បស្សទ្វោ តេនេវ ទុក្ខប្បដានេន
 បដានាភិវុទ្ធស្ស សតោ ។

[១៦៤] តស្ស មយ្ហំ ការទ្វាជ ឯតទហោសិ
 យទ្ធតាហំ អប្បានកំយេវ លានំ លាយេយ្យន្តិ ។
 សោ ខោ អហំ ការទ្វាជ មុខតោ ច ជាសតោ ច
 កណ្ណសោតតោ ច អស្សាសប្បស្សាសេ ឧបរុទ្ធិ ។
 តស្ស មយ្ហំ ការទ្វាជ មុខតោ ច ជាសតោ
 ច កណ្ណសោតតោ ច អស្សាសប្បស្សាសេសុ
 ឧបរុទ្ធសុ អធិមត្តា សីសេ សីសវេទនា
 ហោន្តិ ។ សេយ្យថាបិ ការទ្វាជ ពលវា បុរិសោ
 ទទ្ទេន វត្តក្ខន្ធលោ សីសេ សីសវេទនំ ទទេយ្យ

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណាសកៈ

ខ្យល់ខ្លាំងក៏ចាក់ដោតអំបែងក្បាល យ៉ាងនោះឯង ។ ម្នាលការទ្វាជៈ
 សេចក្តីព្យាយាម របស់តថាគតតឹងតែង មិនបានធូរថយទេ សតិរបស់
 តថាគតតម្កល់ខ្ជាប់មិនបានភ្លេច ឯកាយរបស់តថាគតដែលត្រូវសេចក្តី
 ព្យាយាមគ្របសង្កត់ហើយ ព្រោះសេចក្តីព្យាយាមដ៏លំបាកនោះឯង ក៏
 ប្រកបដោយសេចក្តីក្រវល់ក្រវាយ មិនបានស្ងប់រម្ងាប់ ។

[១៦៤] ម្នាលការទ្វាជៈ តថាគតនោះមានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា
 បើដូច្នោះ គួរតែអាត្មាអញចម្រើននូវអប្បានកជ្ឈានតទៅទៀត ។ ម្នាល
 ការទ្វាជៈ តថាគតឯងក៏បិទនូវខ្យល់ដង្ហើមចេញចូល អំពីមាត់ផង អំពី
 ច្រមុះផង អំពីរន្ធត្រចៀកផង ។ ម្នាលការទ្វាជៈ កាលបើតថាគត បិទ
 ខ្យល់ដង្ហើមចេញចូល អំពីមាត់ អំពីច្រមុះ និងរន្ធត្រចៀកហើយ
 ក៏កើតមានទុក្ខវេទនាក្នុងក្បាលដ៏ក្រៃលែង ។ ម្នាលការទ្វាជៈ ដូច
 បុរសមានកម្លាំងយកកំណាត់ព្រ័ត្រដ៏មាំមករុំព័ទ្ធក្បាល យ៉ាងណាមិញ

ព្រាហ្មណ៍វគ្គស្ស សគារវសុត្តេ អប្បានកដ្ឋានំ

ឯវមេវ ខោ មេ ការទ្វាជ មុខតោ ច ធាសតោ
 ច កណ្ណសោតតោ ច អស្សាសប្បស្សាសេសុ
 ឧបរុទ្ធសុ អធិមត្តា សីសេ សីសវេទនា ហោតិ ។
 អារទ្ធុំ ខោ បន មេ ការទ្វាជ រិយំ ហោតិ
 អសស្មីនំ ឧបទ្ទិតា សតិ អប្បមុដ្ឋា សារទ្វោ ច
 បន មេ កាយោ ហោតិ អប្បជិប្បស្សទ្វោ តេនេវ
 ទុក្ខប្បធានេន បធានាភិក្ខុន្នស្ស សតោ ។

[១៦៥] តស្ស មយ្ហំ ការទ្វាជ ឯតទហោសិ

យន្ទ្រាបំ អប្បានកំយេវ ណានំ ណាយេយ្យន្តិ ។
 សោ ខោ អហំ ការទ្វាជ មុខតោ ច
 ធាសតោ ច កណ្ណសោតតោ ច អស្សាសប្បស្សាសេ
 ឧបរុទ្ធិ ។ តស្ស មយ្ហំ ការទ្វាជ មុខតោ
 ច ធាសតោ ច កណ្ណសោតតោ ច អស្សា-
 សប្បស្សាសេសុ ឧបរុទ្ធសុ អធិមត្តា វាតា

ព្រាហ្មណវគ្គ សគារវសូត្រ អំពីអប្បានកជ្ឈាន

ម្នាលភារទ្វាជៈ កាលបើតថាគត បិទខ្យល់ដង្ហើមចេញចូល អំពីមាត់
អំពីច្រមុះ និងរន្ធត្រចៀកហើយ ក៏កើតមានទុក្ខវេទនា ក្នុងក្បាលក្រែ
លែង យ៉ាងនោះឯង ។ ម្នាលភារទ្វាជៈ សេចក្តីព្យាយាមរបស់តថាគត
តឹងតែងណាស់ មិនបានជួរថយទេ សតិរបស់តថាគត តម្កល់ខ្ជាប់
មិនបានភ្លេច ឯកាយរបស់តថាគតដែលត្រូវសេចក្តីព្យាយាមគ្របសង្កត់
ហើយ ព្រោះសេចក្តីព្យាយាមដ៏លំបាកនោះឯង ក៏ប្រកបដោយសេចក្តី
ក្រវល់ក្រវាយ មិនបានស្ងប់រម្ងាប់ ។

[១៦៥] ម្នាលភារទ្វាជៈ តថាគតនោះមានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា
បើដូច្នោះ គួរតែអាត្មាអញចម្រើននូវអប្បានកជ្ឈានតទៅទៀត ។ ម្នាល
ភារទ្វាជៈ តថាគតក៏បិទនូវខ្យល់ដង្ហើមចេញចូល អំពីមាត់ផង អំពីច្រមុះ
ផង អំពីរន្ធត្រចៀកផង ។ ម្នាលភារទ្វាជៈ កាលបើតថាគតបិទខ្យល់
ដង្ហើមចេញចូល អំពីមាត់ អំពីច្រមុះ និងរន្ធត្រចៀកហើយ ខ្យល់ខ្លាំង

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណាសកំ

កុច្ឆិ បរិកន្តន្តិ ។ សេយ្យថាបិ ការទ្វាជ ទក្ខោ
 កោយាតកោ វា កោយាតកន្តោវាសី វា តិណ្ណោន
 កោរិកន្តនេន កុច្ឆិ បរិកន្តេយ្យ ឯវមេវ ខោ
 មេ ការទ្វាជ មុខតោ ច ធាសតោ ច កណ្ណា-
 សោតតោ ច អស្សាសប្បស្សាសេសុ ឧបរុទ្ធសុ
 អធិមត្តា វាតា កុច្ឆិ បរិកន្តន្តិ ។ អារទ្ធិំ ខោ បន
 មេ ការទ្វាជ រិយំ ហោតិ អសស្មីនំ ឧបដ្ឋិតា សតិ
 អប្បមុដ្ឋា សារទ្វោ ច បន មេ កាយោ ហោតិ
 អប្បជិប្បស្សទ្វោ តេនេវ ទុក្ខប្បធានេន បធានាភិ-
 តុន្នស្ស សតោ ។

[១៦៦] តស្ស មយ្ហំ ការទ្វាជ ឯតទហោសិ
 យន្ទ្រាបំ អប្បានកំយេវ លានំ លាយេយ្យន្តិ ។
 សោ ខោ អបំ ការទ្វាជ មុខតោ ច ធាសតោ ច
 កណ្ណាសោតតោ ច អស្សាសប្បស្សាសេ ឧបរុទ្ធិំ ។
 តស្ស មយ្ហំ ការទ្វាជ មុខតោ ច ធាសតោ ច
 កណ្ណាសោតតោ ច អស្សាសប្បស្សាសេសុ ឧបរុទ្ធសុ

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណាសកៈ

ក៏វះអារនូវផ្ទៃ ។ ម្នាលការទ្វាជៈ ដូចគោយាតកៈ (អ្នកសម្លាប់គោ) ក្តី
 កូនសិស្សរបស់គោយាតកៈក្តី ដែលឈ្លាសវៃវះអារនូវផ្ទៃដោយកាំបិត
 សម្រាប់អារគោដ៏មុត យ៉ាងណាមិញ ម្នាលការទ្វាជៈ កាលបើតថាគត
 បិទខ្យល់ដង្ហើមចេញចូល អំពីមាត់ អំពីច្រមុះ និងរន្ធត្រចៀកហើយ
 ខ្យល់ខ្លាំងក៏វះអារនូវផ្ទៃយ៉ាងនោះឯង ។ ម្នាលការទ្វាជៈ សេចក្តីព្យាយាម
 របស់តថាគតតឹងតែងណាស់ មិនបានធូរថយទេ សតិរបស់តថាគតតម្កល់
 ខ្ជាប់មិនបានភ្លេច ឯកាយរបស់តថាគត ដែលត្រូវសេចក្តីព្យាយាមគ្រប
 សង្កត់ហើយ ព្រោះសេចក្តីព្យាយាមដ៏លំបាកនោះឯង ក៏ប្រកបដោយ
 សេចក្តីក្រវល់ក្រវាយ មិនបានស្ងប់រម្ងាប់ ។

[១៦៦] ម្នាលការទ្វាជៈ តថាគតនោះមានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះ
 ថា បើដូច្នោះ គួរតែអាត្មាអញចម្រើននូវអប្បានកជ្ឈានតទៅទៀត ។
 ម្នាលការទ្វាជៈ តថាគតឯង ក៏បិទខ្យល់ដង្ហើមចេញចូល អំពីមាត់ផង
 អំពីច្រមុះផង អំពីរន្ធត្រចៀកផង ។ ម្នាលការទ្វាជៈ កាលបើតថាគត
 បិទខ្យល់ដង្ហើមចេញចូល អំពីមាត់ អំពីច្រមុះ និងរន្ធត្រចៀកហើយ

ព្រាហ្មណ៍វគ្គស្ស សគារវសុត្តេ អប្បានកជ្ឈានំ

អធិមត្តោ កាយស្មី ខាហោ ហោតិ ។ សេយ្យថាបិ
 ការទ្វាជ ពលវន្តោ បុរិសា ទុព្វលតំ បុរិសំ ឆា-
 ឆាពាហាសុ តហេត្វា អដ្ឋារកាសុយា សន្តាបេយ្យំ^(១)
 ឯវមេវ ខោ មេ ការទ្វាជ មុខតោ ច ឆាសតោ ច
 កណ្ណសោតតោ ច អស្សាសប្បស្សាសេសុ ឧបរុទ្ធសុ
 អធិមត្តោ កាយស្មី ខាហោ ហោតិ ។ អារទ្ធិំ ខោ
 បន មេ ការទ្វាជ វិរិយំ ហោតិ អសស្មីនំ ឧបដ្ឋិតា
 សតិ អប្បមុដ្ឋា សារទ្វោ ច បន មេ កាយោ ហោតិ
 អប្បជិប្បស្សទ្វោ តេនេវ ទុក្ខប្បធានេន បធានាភិ-
 តុន្នស្ស សតោ ។ អបិស្ស មំ ការទ្វាជ ទេវតា ទិស្វា
 ឯវមាហំសុ កាលកតោ សមណោ កោតមោតិ ។

១ ម. សន្តាបេយ្យំ សម្មរិកាបេយ្យន្តិ ទិស្សតិ ។

ព្រាហ្មណវគ្គ សតារវសូត្រ អប្សានកដ្ឋាន

ក៏កើតមានសេចក្តីក្តៅក្រហាយក្នុងកាយដ៏ក្រៃលែង ។ ម្នាលការទ្វាជៈ

ដូចបុរសមានកម្លាំងចាប់បុរសដែលខ្សោយ ពូជ័ដើមដៃមួយម្ខាង ហើយ

កម្តៅក្នុងរណ្តៅដ៏ពេញដោយរងើកភ្លើង យ៉ាងណាមិញ ម្នាលការទ្វាជៈ

កាលបើតថាគត បិទខ្យល់ដង្ហើមចេញចូល អំពីមាត់ អំពីច្រមុះ និងរន្ធ

ត្រចៀកហើយ ក៏កើតមានសេចក្តីក្តៅក្រហាយក្នុងកាយដ៏ក្រៃលែង យ៉ាង

នោះឯង ។ ម្នាលការទ្វាជៈ សេចក្តីព្យាយាមរបស់តថាគត តឹងតែង

ណាស់ មិនបានធូរថយទេ សតិរបស់តថាគត តម្កល់ខ្ជាប់មិនបានភ្លេច

ឯកាយរបស់តថាគត ដែលត្រូវសេចក្តីព្យាយាមគ្របសង្កត់ហើយ ព្រោះ

សេចក្តីព្យាយាមដ៏លំបាកនោះឯង ក៏ប្រកបដោយសេចក្តីក្រវល់ក្រវាយ

មិនបានស្ងប់រម្ងាប់ ។ ម្នាលការទ្វាជៈ ពួកទេវតាបានឃើញតថាគតហើយ

ក៏ពោលយ៉ាងនេះថា ព្រះសមណគោតម ធ្វើមរណកាលទៅហើយ ។

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណាសកំ

ឯកច្ចា ទេវតា ឯវមាហំសុ ន កាលកតោ

សមណោ កោតមោ អបិច កាលំ កហេតីតិ ។

ឯកច្ចា ទេវតា ឯវមាហំសុ ន កាលកតោ សម-

ណោ កោតមោ នបិ កាលំ កហេតិ អហំ សមណោ

កោតមោ វិហារោ ត្រូវ សោ អហតោ ឯវរូទោ

ហោតីតិ ។

[១៦៧] តស្ស មយ្ហំ ការទ្វាជ ឯតទហោសិ

យន្ទ្រាហំ សព្វសោ អាហារុបច្ឆេនាយ បដិបន្នេយ្យ-

ន្តិ ។ អថខោ មំ ការទ្វាជ តា ទេវតា ឧបសន្តិមិត្តា

ឯតទហេតុំ មា ខោ ត្ថំ មារិស សព្វសោ អាហារុបច្ឆេ-

នាយ បដិបន្តិ សចេ ខោ ត្ថំ មារិស សព្វសោ អា-

ហារុបច្ឆេនាយ បដិបន្តិស្សសិ តស្ស តេ មយំ

ទិព្វំ ឌីដំ លោមក្កុមេហិ អន្លោហារិស្សាម តាយ

តុរំ យាបេស្សសីតិ ។ តស្ស មយ្ហំ ការទ្វាជ

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណាសកៈ

ឯទេវតាពួកខ្លះ ពោលយ៉ាងនេះថា ព្រះសមណគោតម មិនមែនធ្វើ
មរណកាលហើយទេ ប៉ុន្តែជិតនឹងធ្វើមរណកាលហើយ ។ ទេវតាពួកខ្លះ
ពោលយ៉ាងនេះថា ព្រះសមណគោតម ធ្វើមរណកាលរួចហើយក៏មិន
មែន ជិតនឹងធ្វើមរណកាលក៏មិនមែន ព្រះសមណគោតម ជាព្រះអរហន្ត
ទ្រង់គង់សម្រាន្តនៅទេតើ ឯធម៌ជាគ្រឿងនៅរបស់ព្រះអរហន្ត មាន
សភាពយ៉ាងនោះឯង ។

[១៦៧] ម្ចាស់ការទ្វាជៈ តថាគតនោះ មានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា
បើដូច្នោះ គួរតែអាត្មាអញប្រតិបត្តិដើម្បីផ្តាច់បង់អាហារ ។ ម្ចាស់ការ-
ទ្វាជៈ លំដាប់នោះ ទេវតាទាំងនោះចូលមករកតថាគតហើយពោលយាត់
យ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះអង្គអ្នកនិទុក្ខ ព្រះអង្គកុំប្រតិបត្តិដើម្បីផ្តាច់បង់
អាហារទាំងអស់ឡើយ បពិត្រព្រះអង្គអ្នកនិទុក្ខ បើព្រះអង្គនឹងប្រតិបត្តិ
ដើម្បីផ្តាច់បង់អាហារទាំងអស់ហើយ យើងទាំងឡាយ នឹងបញ្ចូលនូវ
ឱជារសទិព្វ តាមរណ្តៅនៃរោមព្រះអង្គ ព្រះអង្គនឹងបានញ៉ាំងអត្តភាព
ឲ្យប្រព្រឹត្តទៅដោយសារឱជារសនោះ ។ ម្ចាស់ការទ្វាជៈ តថាគតនោះ

ព្រាហ្មណវគ្គស្ស សតារវសុត្តេ ថោកាហារាហារណំ

ឯតទហោសិ អហំ ចេវ ខោ បន សព្វសោ
 ជទ្ទកំ^(១) បដិជានេយ្យំ ឥមា ច ខោ មេ ទេវតា
 ទិព្វំ ឱដំ លោមក្ខបេហិ អន្លោហារេយ្យំ តាយ
 ចាហំ យាបេយ្យំ តំ មម អស្ស មុសាតិ ។ សោ
 ខោ អហំ ការទ្វាជ តា ទេវតា បច្ចាចិក្ខាមិ
 អលន្តិ វទាមិ ។

[១៦៨] តស្ស មយ្ហំ ការទ្វាជ ឯតទហោសិ
 យទ្ធជាហំ ថោកំ ថោកំ អាហារំ អាហារេយ្យំ
 បសតំ បសតំ យទិ វា មុត្តយូសំ យទិ វា កុ-
 លត្ថយូសំ យទិ វា កឡាយយូសំ យទិ វា ហារេ-
 លុកយូសន្តិ ។ សោ ខោ អហំ ការទ្វាជ ថោកំ
 ថោកំ អាហារំ អាហារេសី បសតំ បសតំ យទិ
 វា មុត្តយូសំ យទិ វា កុលត្ថយូសំ យទិ វា
 កឡាយយូសំ យទិ វា ហារេលុកយូសំ ។ តស្ស
 មយ្ហំ ការទ្វាជ ថោកំ ថោកំ អាហារំ អាហារេយ-
 តោ បសតំ បសតំ យទិ វា មុត្តយូសំ

១ ឱ. អជទ្ទកន្តិ ទិស្សតិ ។

ព្រាហ្មណវគ្គ សភាវស្សត្រៃ ការសោយអាហារតិច

មានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា បើអាត្មាអញ ប្តេជ្ញាខ្លួនថាជាអ្នកអត់
អាហារទាំងអស់ផង ពួកទេវតានេះឯង គប្បីបញ្ចូលឱជារសទិព្វ តាម
រណ្តៅនៃរោមអាត្មាអញផង ឯអាត្មាអញគប្បីញ៉ាំងអត្តភាព ឲ្យប្រព្រឹត្ត
ទៅដោយឱជារសនោះផង អំពើទាំង ៣ នោះ ជាអំពើកុហករបស់
អាត្មាអញ ។ ម្នាលការទ្វាជៈ តថាគតនោះក៏ពោលហាមឃាត់ទេវតា
ទាំងនោះថា កុំឡើយ ។

[១៦៧] ម្នាលការទ្វាជៈ តថាគតនោះមានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា
បើដូច្នោះ គួរតែអាត្មាអញបរិភោគអាហារបន្តិច ។ មួយទូកដៃ ។ ទោះ
គ្រាប់សណ្តែកបាយក្តី គ្រាប់ពពាយជ្រូងក្តី គ្រាប់សណ្តែកកង់ក្តី គ្រាប់
សណ្តែកទ្រើងក្តី ។ ម្នាលការទ្វាជៈ តថាគតក៏បរិភោគអាហារបន្តិច ។
មួយទូកដៃ ។ ទោះគ្រាប់សណ្តែកបាយក្តី គ្រាប់ពពាយជ្រូងក្តី គ្រាប់
សណ្តែកកង់ក្តី គ្រាប់សណ្តែកទ្រើងក្តី ។ ម្នាលការទ្វាជៈ កាលបើ
តថាគតបរិភោគអាហារបន្តិច ។ មួយទូកដៃ ។ ទោះគ្រាប់សណ្តែកបាយ

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណាសកំ

យទិ វា កុលត្ថយូសំ យទិ វា កណ្ណាយយូសំ
 យទិ វា ហារេណុកយូសំ អទិមត្តកសិមាជំ
 បត្តោ កាយោ ហោតិ ។ សេយ្យថាបិ នាម អសីតិក-
 បញ្ចានិ វា កាឡបញ្ចានិ វា ឯវមេវស្ស មេ អង្គប្ប-
 ចូដ្ឋានិ កវន្តិ តាយេវប្បាហារតាយ ។ សេយ្យថាបិ
 នាម ឱដ្ឋបទំ ឯវមេវស្ស មេ អានិសទំ ហោតិ
 តាយេវប្បាហារតាយ ។ សេយ្យថាបិ នាម វដ្ឋនាវជ្ឈី
 ឯវមេវស្ស មេ បិដ្ឋិកណ្ណាកោ ឧណ្ណតារណតោ
 ហោតិ តាយេវប្បាហារតាយ ។ សេយ្យថាបិ
 នាម ជជ្ជវសាលាយ កោចាណសិយោ ឱលុត្តវិលុត្តា
 កវន្តិ ឯវមេវស្ស មេ ជាសុឡិយោ ឱលុត្តវិលុត្តា
 កវន្តិ តាយេវប្បាហារតាយ ។ សេយ្យថាបិ
 នាម កម្ពីរេ ឱទទានេ ឧទកតារកា កម្ពីរកតា
 ឱក្ខាយិកា ទិស្សន្តិ ឯវមេវស្ស មេ អត្ថិក្ខុបេសុ
 អត្ថិកាតារកា កម្ពីរកតា ឱក្ខាយិកា ទិស្សន្តិ
 តាយេវប្បាហារតាយ ។ សេយ្យថាបិ នាម តិត្ថិ-
 កាលាពុ អាមកច្ឆិដ្ឋោ វាតាតបេន សំដុសិតោ ហោតិ

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណាសកៈ

ឬគ្រាប់ពពាយជ្រុង ឬគ្រាប់សណ្តែកកង់ ឬគ្រាប់សណ្តែកទ្រើង កាយ
 ក៏ដល់នូវការស្តាំងស្តមក្រៃពេក ។ ដូចវល្លិលែនពែន ឬវល្លិយាវ យ៉ាង
 ណាមិញ ព្រោះតែអាហារតិចនោះ អវយវៈតូចធំរបស់តថាគត ក៏យ៉ាង
 នោះឯង ។ ស្នាមជើងសត្វឱដ្ឋ យ៉ាងណាមិញ ព្រោះអាហារតិចនោះ
 ត្រួតាករបស់តថាគត ក៏យ៉ាងនោះឯង ។ ល្អសដែលគេវេញយ៉ាងណា
 មិញ ព្រោះតែអាហារតិចនោះ ផ្ចឹងខ្នងរបស់តថាគត ក៏ឡើងរដិបរដុប
 យ៉ាងនោះឯង ។ បង្កង់សាលាដែលគ្រាំគ្រាវគឺមរតាម យ៉ាងណាមិញ
 ព្រោះតែអាហារតិចនោះ របៀបផ្ចឹងជំនីរបស់តថាគត ក៏រតិមរតាមយ៉ាង
 នោះឯង ។ ក្រពេញទឹកក្នុងអណ្តូងទឹកដែលជ្រៅ ក៏ជ្រៅខ្លះចុះទៅ
 ប្រាកដយ៉ាងណាមិញ ព្រោះតែអាហារតិចនោះ ប្រស្រីភ្នែកក្នុងរណ្តៅ
 ភ្នែករបស់តថាគត ក៏ជ្រៅខ្លះចុះទៅប្រាកដយ៉ាងនោះឯង ។ ផ្ទៃននោង
 ព្រៃដែលគេកាត់កាលនៅខ្ចី លុះមានខ្យល់និងកម្ដៅថ្ងៃពាល់ត្រូវហើយ

ព្រាហ្មណវគ្គស្ស សតារវសុត្ត ថោកាហារាហារណំ

សម្មិលាតោ ឯវមេវស្ស មេ សីសច្ឆរិ សំដុសិតា ហោតិ
សម្មិលាតា តាយេវប្បាហារតាយ ។ សោ ខោ
អហំ ការទ្វាជ ឧទរច្ឆរិ បរិមសិស្សាមីតិ បិដ្ឋិកណ្តា-
កំយេវ បរិត្តណ្តាមិ បិដ្ឋិកណ្តាកំ បរិមសិស្សាមីតិ
ឧទរច្ឆរិយេវ បរិត្តណ្តាមិ យាវស្ស មេ ការទ្វាជ ឧទ-
រច្ឆរិ បិដ្ឋិកណ្តាកំ អល្លិណ ហោតិ តាយេវប្បាហារ-
តាយ ។ សោ ខោ អហំ ការទ្វាជ វច្ចំ វា
មុត្តំ វា ករិស្សាមីតិ តត្ថេវ អវកុដ្ឋោ បបតាមិ
តាយេវប្បាហារតាយ ។ សោ ខោ អហំ ការទ្វាជ
ឥមមេវ កាយំ អស្សាសេដ្ឋោ ចាណិណ កត្តានិ
អនុមជ្ជាមិ ។ តស្ស មយ្ហំ ការទ្វាជ ចាណិណ កត្តានិ
អនុមជ្ជតោ បូតិមូលានិ លោមានិ កាយស្មា បបតន្តិ
តាយេវប្បាហារតាយ ។ អបិស្ស មំ ការទ្វាជ មនុស្សា
ទិស្វា ឯវមាហំសុ កាឡោ សមណោ កោតមោតិ ។
ឯកច្វេ មនុស្សា ឯវមាហំសុ ន កាឡោ សមណោ
កោតមោ សាមោ សមណោ កោតមោតិ ។

ព្រាហ្មណវគ្គ សគារវសូត្រ ការសោយអាហារតិច

ក៏ស្វិតស្រពោន យ៉ាងណាមិញ ស្បែកក្បាល របស់តថាគត លុះ
អាហារតិចនោះពាល់ត្រូវហើយ ក៏ស្វិតស្រពោនយ៉ាងនោះឯង ។ ម្នាល
ការទ្វាជៈ តថាគតគិតថា អាត្មាអញនឹងស្លាប់ស្បែកពោះ ក៏ចាប់ត្រូវ
ឆ្អឹងខ្នងទៅវិញ គិតថា អាត្មាអញនឹងស្លាប់ឆ្អឹងខ្នង ក៏ចាប់ត្រូវស្បែក
ពោះទៅវិញ ម្នាលការទ្វាជៈ ស្បែកពោះតថាគត ជាប់គ្នានឹងឆ្អឹងខ្នង
ព្រោះតែអាហារតិចនោះឯង ។ ម្នាលការទ្វាជៈ តថាគតគិតថា អាត្មា
អញនឹងបន្ទោបង់នូវវច្ឆៈក្តី នូវទឹកមូត្រក្តី ក៏ដួលផ្តាប់មុខចុះក្នុងទីនោះ
ព្រោះតែអាហារតិចនោះឯង ។ ម្នាលការទ្វាជៈ តថាគតថ្នាក់ថ្នមកាយ
នេះ ហើយបបោសអង្អែលខ្លួនដោយដៃ ។ ម្នាលការទ្វាជៈ កាល
តថាគត បបោសអង្អែលខ្លួនដោយដៃ ឯរោមមានឫសស្អុយក៏ធ្លាក់ចុះអំពី
កាយ ព្រោះតែអាហារតិចនោះឯង ។ ម្នាលការទ្វាជៈ មនុស្សទាំង-
ឡាយបានឃើញតថាគតហើយក៏ពោលយ៉ាងនេះថា ព្រះសមណគោតម
មានសម្បុរខ្មៅ ។ តែមនុស្សខ្លះពោលយ៉ាងនេះថា ព្រះសមណ-
គោតមមិនមែនខ្មៅទេ ព្រះសមណគោតមមានសម្បុរសណ្តែកបាយ ។

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណាសកំ

ឯកច្ឆេ មនុស្សា ឯវមាហំសុ ន កាឡោ សមណោ
 កោតមោ នបិ សាមោ មជ្ឈិវច្ឆរី សមណោ
 កោតមោតិ ។ យាវស្ស មេ ការទ្វាជ បរិសុទ្ធា
 ឆរិវណ្ណោ បរិយោទាតោ ឧបហាតោ ហោតិ
 តាយេវប្បាហារតាយ ។

[១៦៩] តស្ស មយ្ហំ ការទ្វាជ ឯតទហោសិ
 យេ ខោ កេចិ អតីតមទ្ធានំ សមណោ វា ព្រាហ្ម-
 ណា វា ឱបក្កមិកា ទុក្ខា តិប្បា កដុកា វេទនា
 វេទិយីសុ ឯតារបរមំ នយិតោ ភិយ្យោ យេបិ
 កេចិ អនាតតមទ្ធានំ សមណោ វា ព្រាហ្មណោ វា
 ឱបក្កមិកា ទុក្ខា តិប្បា កដុកា វេទនា វេទិ-
 យិស្សន្តិ ឯតារបរមំ នយិតោ ភិយ្យោ យេបិ កេចិ
 ឯតហិ សមណោ វា ព្រាហ្មណោ វា ឱបក្កមិកា
 ទុក្ខា តិប្បា កដុកា វេទនា វេទិយន្តិ

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណាសកៈ

មនុស្សខ្លះ ពោលយ៉ាងនេះថា ព្រះសមណគោតម មិនមែនខ្មៅ មិនមែន
សម្បុរសណ្តែកបាយទេ ព្រះសមណគោតម មានសម្បុរប្រផេះទេតើ ។
ម្ចាស់ការទ្វាជៈ តាមពិត សម្បុរស្បែករបស់តថាគត សបរិសុទ្ធផ្លូវផង
តែអាប័អន់ទៅ ព្រោះតែមានអាហារតិចនោះឯង ។

[១៦៧] ម្ចាស់ការទ្វាជៈ តថាគតនោះ មានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះ
ថា សមណៈឬព្រាហ្មណ៍ណានីមួយ ក្នុងអតីតកាល បានរងនូវវេទនា
ជាទុក្ខ ភ្លៀវភ្លា ក្តៅក្រហាយ ដែលកើតអំពីសេចក្តីព្យាយាម កំណត់
ត្រឹមនេះ មិនហួសអំពីនេះឡើយ សមណៈឬព្រាហ្មណ៍ ណានីមួយ
ក្នុងអនាគតកាល នឹងរងនូវវេទនា ជាទុក្ខ ភ្លៀវភ្លា ក្តៅក្រហាយ
ដែលកើតអំពីសេចក្តីព្យាយាម កំណត់ត្រឹមនេះ មិនហួសអំពីនេះ
ឡើយ សមណៈឬព្រាហ្មណ៍ ណានីមួយ ក្នុងកាលឥឡូវនេះ រងនូវ
វេទនា ជាទុក្ខ ភ្លៀវភ្លា ក្តៅក្រហាយ ដែលកើតអំពីសេចក្តីព្យាយាម

ព្រាហ្មណវគ្គស្ស សគារវសុត្ត ចក្កបដ្ឋានំ

ឯតារបរមំ នយិតោ ភិយ្យោ ។ ន ខោ បនាហំ
 ឥមាយ កដុកាយ ទុក្ករការិកាយ អធិតច្ឆាមិ ឧត្តរី
 មនុស្សធម្មា អលមរិយញ្ញាណទស្សនវិសេសំ សិយា
 នុ ខោ អញ្ញោ មក្កោ ពោធិយាតិ ។ តស្ស មយ្ហំ
 ការទ្វាជ ឯតទហោសិ អភិជាតាមិ ខោ បនាហំ
 មិតុ សក្កស្ស កម្មន្តេ សីតាយ ជម្ពុនាយាយ
 ទិសិន្នោ វិច្ឆេវ កាមេហិ វិច្ឆេ អកុសលេហិ
 ធម្មេហិ សវិតក្កំ សវិចារំ វិវេកជំ បីតិសុទំ បឋមំ
 ណានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហារតា សិយា នុ ខោ ឯសោ
 មក្កោ ពោធិយាតិ ។ តស្ស មយ្ហំ ការទ្វាជ
 សតានុសារិញ្ញាណំ អហោសិ ឯសេវ មក្កោ

ព្រាហ្មណវគ្គ សគារវសូត្រ អំពីរូបជ្ឈាន ៤

កំណត់ត្រីមនេះ មិនហួសអំពីនេះឡើយ ។ ចំណែកតថាគត ក៏នៅតែមិន
បានគុណវិសេសគឺញាណទស្សនៈដ៏ប្រសើរ អាចកម្ចាត់បង់នូវកិលេស
ដ៏ក្រៃលែងជាងមនុស្សធម៌ ដោយអំពើកម្រ ដ៏ក្តៅក្រហាយនេះឡើយ
ទើបគិតថា ប្រហែលជាមានផ្លូវដទៃ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសេចក្តីត្រាស់ដឹងទេ
ដឹង ។ ម្នាលការទ្វាជៈ តថាគតនោះមានសេចក្តីត្រិះរិះឃើញយ៉ាងនេះថា
អាត្មាអញធ្លាប់អង្គុយនៅក្នុងម្លប់ដើមព្រីងដែលត្រជាក់ ក្នុងការងាររបស់
សក្យៈជាបិតា ក៏បានស្ងាត់ចាកកាម ស្ងាត់ចាកអកុសលធម៌ទាំងឡាយ
បានសម្រេចបឋមជ្ឈានប្រកបដោយវិតក្កៈ វិចារៈ មានបីតិរិះសុខកើត
អំពីសេចក្តីស្ងាត់នោះ ក៏សម្រាន្តនៅដោយឥរិយាបថទាំង ៤ ប្រហែលជា
ផ្លូវនុ៎ះផង ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសេចក្តីត្រាស់ដឹងទេដឹង ។ ម្នាលការទ្វាជៈ
តថាគតនោះមានវិញ្ញាណ រព្វកតាមនូវសតិថា ផ្លូវនុ៎ះឯង ទើបជាផ្លូវ

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណាសកំ

ពោធិយាតិ ។ តស្ស មយ្ហំ ការទ្វាជ ឯតទហោសិ
 កិណ្ឌុ ខោ អហំ តស្ស សុខស្ស កាយាមិ យន្តំ
 សុខំ អញ្ញត្រៃវ កាមេហិ អញ្ញត្រិ អកុសលេហិ
 ធម្មេហីតិ ។ តស្ស មយ្ហំ ការទ្វាជ ឯតទហោសិ
 ន ខោ អហំ តស្ស សុខស្ស កាយាមិ យន្តំ
 សុខំ អញ្ញត្រៃវ កាមេហិ អញ្ញត្រិ អកុសលេហិ
 ធម្មេហីតិ ។

[១៧០] តស្ស មយ្ហំ ការទ្វាជ ឯតទហោសិ ន
 ខោ តំ សុករំ សុខំ អធិកន្តុំ ឯវំ អធិមត្តកសិមាជំ
 បត្តកាយេន យន្តុធាហំ ឱឡារិកំ អាហារំ អាហារេយ្យំ
 ឱទនំ កុម្មាសន្តិ ។ សោ ខោ អហំ ការទ្វាជ
 ឱឡារិកំ អាហារំ អាហារេសី ឱទនំ កុម្មាសំ ។
 តេន ខោ បន មំ ការទ្វាជ សមយេន
 បញ្ច ភិក្ខុ បច្ចុបដ្ឋិតា ហោន្តិ យំ នោ
 សមណោ កោតមោ ធម្មំ អធិកមិស្សតិ តន្នោ
 អាហោចស្សតីតិ ។ យតោ ខោ អហំ ការទ្វាជ

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណាសកៈ

ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសេចក្តីត្រាស់ដឹងពិត ។ ម្នាលការទ្វាជៈ តថាគតនោះ
 មានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា សេចក្តីសុខណា ក្រៅអំពីកាមទាំងឡាយ
 ក្រៅអំពីអកុសលធម៌ទាំងឡាយ អាត្មាអញ ខ្លាចសេចក្តីសុខនោះដែរឬ
 ឬ ។ ម្នាលការទ្វាជៈ តថាគតមានសេចក្តីត្រិះរិះឃើញ យ៉ាងនេះ
 ថា សេចក្តីសុខណា ក្រៅអំពីកាមទាំងឡាយ ក្រៅអំពីអកុសលធម៌
 ទាំងឡាយ អាត្មាអញ មិនខ្លាចសេចក្តីសុខនោះឡើយ ។

[១៧០] ម្នាលការទ្វាជៈ តថាគតនោះមានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា
 បុគ្គលដែលមានកាយដល់ នូវការស្តាំងស្តមក្រៃពេកយ៉ាងនេះ មិនងាយ
 នឹងបានសេចក្តីសុខនោះឡើយ បើដូច្នោះ គួរតែអាត្មាអញ បរិភោគ
 អាហារជាឱឡារិក គឺបាយនិងនំឲ្យពេញលេញ ។ ម្នាលការទ្វាជៈ
 តថាគតឯង ក៏បានបរិភោគអាហារឱឡារិក គឺបាយនិងនំ ។ ម្នាល
 ការទ្វាជៈ សម័យនោះឯង ភិក្ខុ ៥ រូប តាមមកបម្រើតថាគតដោយ
 គិតថា ព្រះសមណគោតមនឹងត្រាស់ដឹងធម៌ណា មុខជានឹងប្រាប់ធម៌
 នោះដល់យើងទាំងឡាយ ។ ម្នាលការទ្វាជៈ កាលណាបើតថាគត

ព្រាហ្មណ៍វគ្គស្ស សគារវសុត្ត ចតុបដ្ឋានំ

ឱឡារិកំ   អាហារំ   អាហារេសី   ឱទទំ   កុម្មាសំ
អថ   មេ   តេ   បញ្ច   ភិក្ខុ   ជិព្វិជ្ជ   បក្កមីសុ
ពាហុស្មិកោ   សមណោ   កោតមោ   បដានវិព្ពណ្ណោ
អារត្តោ   ពាហុល្លាយាតិ   ។

[១៧១]   សោ   ខោ   អហំ   ការទ្វាជ   ឱឡារិកំ
អាហារំ   អាហារិត្វា   ពលំ   តហេត្វា   វិច្ឆេវ   កាមេហិ
។   មេ   ។   បឋមំ   ណានំ   ឧបសម្បជ្ជ   វិហាសី   វិតក្ក-
វិចារានំ   រូបសមា   អជ្ឈត្តំ   សម្បសាទនំ   ចេតសោ
ឯកោទិការំ   អវិតក្កំ   អវិចារំ   សមាទិទំ
មីតិសុខំ   ទុតិយំ   ណានំ   ឧបសម្បជ្ជ   វិហាសី
មីតិយា   ច   វិរាតា   ឧបេក្ខកោ   ច   វិហាសី
សតោ   ច   សម្បដានោ   សុខញ្ច   កាយេន
បដិសំវេទេសី   យន្តំ   អវិយា   អាចិក្ខុន្តិ   ឧបេក្ខកោ
សតិមា   សុខវិហារីតិ   តតិយំ   ណានំ   ឧបសម្បជ្ជ

ព្រាហ្មណវគ្គ សតារវសូត្រ រូបជ្ឈាន ៤

បានបរិភោគអាហារឱឡារិកគឺបាយនិងនំហើយ កាលនោះភិក្ខុទាំង ៥
រូបនោះនឿយណាយចាកតថាគត ក៏នាំគ្នាចៀសចេញទៅដោយគិតថា
ព្រះសមណគោតម ជាអ្នកល្មោភ សាបសូន្យចាកសេចក្តីព្យាយាម
វិលមកដើម្បីសេចក្តីល្មោភវិញហើយ ។

[១៧១] ម្ចាស់ការទ្វាជៈ លុះតថាគតនោះបរិភោគអាហារឱឡារិក
មានកម្លាំងហើយ ក៏ស្ងប់ស្ងាត់ចាកកាមទាំងឡាយ ។ បេ ។ បាន
សម្រេចបឋមជ្ឈាន សម្រាន្តនៅដោយឥរិយាបថទាំង ៤ តថាគត
បានសម្រេចទុតិយជ្ឈាន ជាធម្មជាតិកើតក្នុងសន្តានចិត្ត ប្រកបដោយ
សេចក្តីជ្រះថ្លាគឺសទ្ធា មានសភាពជាចិត្តខ្ពស់ឯក មិនមានវិតក្កៈ មិន
មានវិចារៈ មានតែបីតិរិទ្ធសុខ កើតអំពីសមាធិគឺបឋមជ្ឈាន ព្រោះ
រម្ងាប់នូវវិតក្កៈនិងវិចារៈ ក៏សម្រាន្តនៅដោយឥរិយាបថទាំង ៤ តថាគត
មានចិត្តនឿយណាយចាកបីតិរិទ្ធសុខ ប្រកបដោយឧបេក្ខាផង មាន
ស្មារតីដឹងខ្លួនផង បានទទួលនូវសុខដោយនាមកាយផង ព្រះអរិយៈ
ទាំងឡាយ សរសើរនូវបុគ្គលនោះថា បុគ្គលដែលបាននូវតតិយជ្ឈាន
មានចិត្តប្រកបដោយឧបេក្ខា មានស្មារតី មានធម៌ជាគ្រឿងនៅជា
សុខដូច្នោះ ព្រោះតតិយជ្ឈានណា ក៏បានសម្រេចនូវតតិយជ្ឈាននោះ

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណាសកំ

វិហាសី សុខស្ស ច បហាណា ទុក្ខស្ស ច
 បហាណា បុព្វេ សោមនស្សទោមនស្សានំ អត្តជ្ជមា
 អទុក្ខមសុខំ ឧបេក្ខាសតិចារិសុទ្ធិ ចតុត្ថំ ឈានំ
 ឧបសម្បជ្ជ វិហាសី ។
 [១៧២] សោ ឯវំ សមាហិតេ ចិត្តេ បរិសុទ្ធេ
 បរិយោទាតេ អនជ្ជណោ វិតត្ថបក្កិលេសេ មុទុក្ខតេ
 កម្មជីយេ បិតេ អានេញ្ចប្បត្តេ បុព្វេនិវាសានុស្ស-
 តិញ្ញាណាយ ចិត្តំ អភិនិច្ឆាមេសី ។ សោ អនេកវិហិតំ
 បុព្វេនិវាសំ អនុស្សរាមិ សេយ្យដីនំ ឯកម្មិ ជាតិ
 ទ្វេបិ ជាតិយោ ។ បេ ។ ឥតិ សាការំ សឧទ្ទេសំ
 អនេកវិហិតំ បុព្វេនិវាសំ អនុស្សរាមិ ។ អយំ ខោ
 មេ ការទ្វាជ រត្តិយា បឋមេ យាមេ បឋមា វិជ្ជា អធិ-
 តតា អវិជ្ជា វិហិតា វិជ្ជា ឧប្បន្នា តមោ វិហិតោ
 អាលោកោ ឧប្បន្នោ យថាតំ អប្បមត្តស្ស អាតាបិដោ
 បហិតត្តស្ស វិហារតោ ។

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណាសកៈ

សម្រាន្តនៅដោយឥរិយាបថទាំង ៤ តថាគតលះបង់នូវសុខផង លះបង់
នូវទុក្ខផង មានសោមនស្សនិងទោមនស្សអស់ហើយក្នុងកាលមុន ក៏បាន
សម្រេចចតុត្ថជ្ឈាន ដែលមិនមានទុក្ខ មិនមានសុខ មានតែសតិដ៏បរិសុទ្ធ
កើតអំពីឧបេក្ខា សម្រាន្តនៅដោយឥរិយាបថទាំង ៤ ។

[១៧២] កាលបើចិត្តតម្កល់ខ្ជាប់ បរិសុទ្ធ ផ្លូវផង មិនមានទីទួល
គឺកិលេស ប្រាសចាកឧបកិលេស មានសភាពជាចិត្តទន់ គួរដល់ការវនា-
កម្ម ជាចិត្តនឹងជឿ ដល់នូវសេចក្តីមិនញាប់ញ័រ ទៅតាមអារម្មណ៍យ៉ាង
នេះហើយ តថាគតនោះបង្ហោរចិត្តទៅដើម្បីបុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណ ។
តថាគតនោះ រលឹកឃើញនូវបុព្វេនិវាសជាច្រើនប្រការ គឺរលឹកឃើញ ១
ជាតិខ្លះ ២ ជាតិខ្លះ ។ បេ ។ រលឹកឃើញនូវបុព្វេនិវាសជាច្រើនប្រការ
ព្រមទាំងអាការៈ ព្រមទាំងឧទ្ទេសដោយប្រការដូច្នោះ ។ ម្នាលការទ្វាជៈ
បឋមវិជ្ជានេះឯង តថាគតបានក្នុងវេលាបឋមយាមនៃរាត្រី ឯអវិជ្ជាបាត់
ទៅ វិជ្ជាក៏កើតឡើង ងងឹតបាត់ទៅ ពន្លឺក៏កើតឡើងដល់តថាគត ដែល
មិនប្រមាទ មានព្យាយាមជាគ្រឿងដុតបង់នូវកិលេស មានចិត្តបញ្ជូន
ទៅរកព្រះនិព្វានតាមពិត ។

ព្រាហ្មណវគ្គស្ស សគារវសុត្តេ ចុត្តបបាតញ្ញាណំ

[១៧៣] សោ ឯវំ សមាហិតេ ចិត្តេ បរិសុទ្ធវ
 បរិយោទាតេ អនង្គណោ វិតត្ថបក្កិលេសេ មុទុក្ខតេ
 កម្មដីយេ បិតេ អានេញ្ចប្បត្តេ សត្តានំ ចុត្តបចា-
 តញ្ញាណាយ ចិត្តំ អភិទិដ្ឋាមេសី ។ សោ ទិព្វេន
 ចក្កុនា វិសុទ្ធន អតិក្កន្តមាណុសកេន សត្តេ បស្សា-
 មិ ចរមាណេ ឧបបជ្ជមាណេ ហីនេ បណីតេ សុវណ្ណោ
 ទុព្វណ្ណោ សុកតេ ទុក្កតេ ។ មេ ។ យថាកម្មបកេ
 សត្តេ បដានាមិ អយំ ខោ មេ ការទ្វាជ រត្តិយា មជ្ឈិមេ
 យាមេ ទុតិយា វិជ្ជា អធិកតា អវិជ្ជា វិហតា វិជ្ជា
 ឧប្បន្នា តមោ វិហតោ អាលោកោ ឧប្បន្នោ យថាតំ
 អប្បមត្តស្ស អាតាបិណោ បហិតត្តស្ស វិហារតោ ។

ព្រាហ្មណវគ្គ សគារវសូត្រ ចុត្តបបាតញ្ញាណ

[១៧៣] កាលបើចិត្តតាំងខ្ជាប់ បរិសុទ្ធ ផ្លូវផង មិនមានទីទួល គឺកិលេស ប្រាសចាកឧបក្កិលេស មានសភាពជាចិត្តទន់ គួរដល់ការវនាកម្ម ជាចិត្តនឹងជឹង ដល់នូវសេចក្តីមិនញាប់ញ័រ ទៅតាមអារម្មណ៍យ៉ាងនេះ ហើយ តថាគតនោះក៏បង្ហោនចិត្តទៅ ដើម្បីចុត្តបបាតញ្ញាណ (ប្រាជ្ញាជឹង នូវចុត្តិវិធីបដិសន្ធិ) របស់សត្វទាំងឡាយ ។ តថាគតនោះមានចក្ខុជាទិព្វ ដ៏បរិសុទ្ធកន្ធនឹងបង្កនូវចក្ខុ ជារបស់មនុស្សធម្មតា បានឃើញនូវសត្វទាំងឡាយ ដែលច្យុត ដែលកើតឡើង ជាសត្វថោកទាប ខ្ពង់ខ្ពស់ មានសម្បុរល្អ មានសម្បុរអាក្រក់ មានគតិល្អ មានគតិអាក្រក់ ។ បេ ។ ដឹងច្បាស់នូវសត្វទាំងឡាយ ដែលប្រព្រឹត្តទៅសមគួរតាមកម្ម ម្ចាស់ ការទ្វាជៈ វិជ្ជាទី ២ នេះឯង តថាគតបានក្នុងមជ្ឈិមយាមនៃរាត្រី ឯអវិជ្ជា បាត់ទៅ វិជ្ជាក៏កើតឡើង ងងឹតបាត់ទៅ ពន្លឺក៏កើតឡើង ដល់តថាគត ដែលមិនប្រមាទ មានព្យាយាមជាគ្រឿងដុតបង់កិលេស មានចិត្តបញ្ជូន ទៅរកព្រះនិព្វានតាមពិត ។

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណាសកំ

[១៧៤] សោ ឯវំ សមាហិតេ ចិត្តេ បរិសុទ្ធវេ
 បរិយោទាតេ អនង្គណោ វិតត្ថុបក្កិលេសេ មុទុក្ខតេ
 កម្មដីយេ បិតេ អានេញ្ចប្បត្តេ អាសវានំ ខយញ្ញា-
 ណាយ ចិត្តំ អភិនិច្ឆាមេសី ។ សោ ឥទំ ទុក្ខន្តិ
 យថាក្ខតំ អព្ពញ្ញាសី អយំ ទុក្ខសមុទយោតិ យថា-
 ក្ខតំ អព្ពញ្ញាសី អយំ ទុក្ខនិរោធាតិ យថាក្ខតំ
 អព្ពញ្ញាសី អយំ ទុក្ខនិរោធតាមិដី បដិបទាតិ
 យថាក្ខតំ អព្ពញ្ញាសី ឥមេ អាសវាតិ យថាក្ខតំ
 អព្ពញ្ញាសី អយំ អាសវសមុទយោតិ យថាក្ខតំ
 អព្ពញ្ញាសី អយំ អាសវនិរោធាតិ យថាក្ខតំ
 អព្ពញ្ញាសី អយំ អាសវនិរោធតាមិដី បដិបទាតិ
 យថាក្ខតំ អព្ពញ្ញាសី ។ តស្ស មយ្ហំ^(១) ឯវំ ជាន-
 តោ ឯវំ បស្សតោ កាមាសវាបិ ចិត្តំ វិមុច្ចិត្ត
 ភវាសវាបិ ចិត្តំ វិមុច្ចិត្ត អវិជ្ជាសវាបិ ចិត្តំ វិមុច្ចិត្ត

១ ម. មេ ។

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណាសកៈ

[១៧២] កាលបើចិត្តតាំងខ្ជាប់ បរិសុទ្ធផ្លូវផង មិនមានទីទួលគឺ
 កិលេស ប្រាសចាកឧបក្កិលេស មានសភាពជាចិត្តទន់ គួរដល់ការវនាកម្ម
 ជាចិត្តនឹងជឹង ដល់នូវសេចក្តីមិនញាប់ញ័រ ទៅតាមអារម្មណ៍យ៉ាងនេះ
 ហើយ តថាគតនោះក៏បង្កើនចិត្តទៅ ដើម្បីអាសវក្ខយញ្ញាណ^(១) ។
 តថាគតនោះ បានដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះជាទុក្ខ ដឹងច្បាស់តាមពិតថា
 នេះជាហេតុនាំឲ្យកើតទុក្ខ ដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះជាទីរលត់ទុក្ខ ដឹង
 ច្បាស់តាមពិតថា នេះផ្លូវប្រតិបត្តិជាដំណើរទៅកាន់ទីរលត់ទុក្ខ ដឹងច្បាស់
 តាមពិតថា នេះជាអាសវៈ ដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះជាហេតុនាំឲ្យកើត
 អាសវៈ ដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះជាទីរលត់អាសវៈ ដឹងច្បាស់តាមពិតថា
 នេះផ្លូវប្រតិបត្តិជាដំណើរទៅកាន់ទីរលត់អាសវៈ ។ កាលបើតថាគតដឹង
 យ៉ាងនេះ ឃើញយ៉ាងនេះហើយ ចិត្តក៏រួចស្រឡះចាកកាមាសវៈផង
 ចិត្តក៏រួចស្រឡះចាកភវាសវៈផង ចិត្តក៏រួចស្រឡះ ចាកអវិជ្ជាសវៈផង

---

១ ប្រាជ្ញាដឹងច្បាស់នូវធម៌ជាគ្រឿងអស់ទៅនៃអាសវៈ ធម៌នោះមានទុក្ខសច្ចជាដើម ។

ប្រាហ្មណវគ្គស្ស សការវសុត្តេ ភគវន្តប្បសំសា

វិមុត្តស្មី វិមុត្តមិតិ ញាណំ ហោតិ ទីណា ជាតិ
 រុសិតំ ព្រហ្មចរិយំ កតំ ករណីយំ ធាបរំ ឥត្តត្តា-
 យាតិ អព្ពញ្ញាសី ។ អយំ ខោ មេ ការទ្វាជ វត្តិ-
 យា បច្ឆិមេ យាមេ តតិយា វិជ្ជា អនិកតា អវិជ្ជា
 វិហតា វិជ្ជា ឧប្បន្នា តមោ វិហតោ អាណោកោ
 ឧប្បន្នោ យថាតំ អប្បមត្តស្ស អាតាបិណោ បហិ-
 តត្តស្ស វិហរតោតិ ។

[១៧៥] ឯវំ រុត្តេ សការវោ មាណវោ ភគវន្តំ
 ឯតទវោច អដ្ឋិត វត កោតោ កោតមស្ស បដានំ
 អហោសិ សប្បុរិស វត កោតោ កោតមស្ស បដានំ
 អហោសិ យថាតំ អវហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស កី
 នុ ខោ កោ កោតម អត្ថិ ទេវាតិ ។ ហានសោ
 ខោ បនេតំ^(១) ការទ្វាជ វិទិតំ យទិទំ អត្ថិ ទេវាតិ ។

ឱ. ហានសោ មេ តន្តិ ទិស្សតិ ។

ព្រាហ្មណវគ្គ សគារវសូត្រ ការសរសើរព្រះមានព្រះភាគ

កាលបើចិត្តរួចស្រឡះហើយ សេចក្តីដឹងថា ចិត្តរួចស្រឡះដូច្នោះក៏កើតមាន
តថាគតដឹងច្បាស់ថា កំណើតរបស់អាត្មាអញអស់ហើយ មគ្គព្រហ្ម-
ចរិយៈអាត្មាអញបានប្រព្រឹត្តគ្រប់គ្រាន់ហើយ សោឡសកិច្ចអាត្មាអញ
ក៏បានធ្វើស្រេចហើយ មគ្គការវនាកិច្ចដទៃប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសោឡសកិច្ច
នេះទៀតមិនមានឡើយ ។ ម្នាលការទ្វាជៈ វិជ្ជាទី ៣ នេះឯង តថា-
គតបានហើយក្នុងបច្ច័មយាមនៃរាត្រី ឯអវិជ្ជាបាត់ទៅ វិជ្ជាក៏កើតឡើង
ងងឹតបាត់ទៅ ពន្លឺក៏កើតឡើង ដល់តថាគត ដែលជាអ្នកមិនប្រមាទ
មានព្យាយាមជាគ្រឿងដុតបង់នូវកិលេស មានចិត្តបញ្ជូនទៅរកព្រះនិព្វាន
តាមពិត ។

[១៧៥] កាលបើព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់យ៉ាងនេះហើយ
សគារវមាណព ពោលពាក្យនេះនឹងព្រះមានព្រះភាគថា ឱហ្ន៎ ព្រះ
គោតមដ៏ចម្រើន មានសេចក្តីព្យាយាមមិនបានឈប់ ឱហ្ន៎ ព្រះគោតម
ដ៏ចម្រើន ជាអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ មានសេចក្តីព្យាយាមជារបស់សប្បុរស
បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ទេវតាមានមែនឬទេ ។ ម្នាលការទ្វាជៈ ពាក្យ
ណាថា ទេវតាមានដូច្នោះ ពាក្យនុ៎ះតថាគតដឹងច្បាស់តាមហេតុពិត ។

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណាសកំ

កិណ្ណុ ខោ ភោ កោតម អត្ថិ ទេវាតិ បុដ្ឋោ ស-
 មាណោ ហានសោ បនេតំ^(១) ការទ្វាជ វិទិតំ យទិទំ
 អត្ថិ ទេវាតិ វេទសិ នន្ទុ^(២) ភោ កោតម ឯវំ សន្តេ
 តុច្ឆា មុសា ហោតីតិ ។ អត្ថិ ទេវាតិ ការទ្វាជ
 បុដ្ឋោ សមាណោ អត្ថិ ទេវាតិ យោ វេទយ្យ ហាន-
 សោ វិទិតា មេ វិទិតាតិ យោ វេទយ្យ ។ អថ-
 ខេត្ត វិញ្ញបុរិសេន ឯកំសេន និដ្ឋំ កន្តំ^(៣) វា យទិទំ
 អត្ថិ ទេវាតិ ។ កិស្ស បន មេ កវំ កោតមោ
 អាទិកេនេវ ន ព្យាកាសីតិ ។ ឧច្ឆេន សម្មតំ ខោ
 ឯតំ ការទ្វាជ លោកស្មី យទិទំ អត្ថិ ទេវាតិ ។

---

១ ឱ. ហានសោ មេ តន្តិ ទិស្សតិ ។ ២ ម. នន្ទ ខោតិ ទិស្សតិ ។ ៣ ឱ. គន្តព្វំ ។

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណាសកៈ

បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន កាលបើខ្ញុំព្រះអង្គសួរថា ទេវតាមានមែន
 ឬទេ ហេតុអ្វីក៏ព្រះអង្គឆ្លើយថា ម្ចាស់ការទ្វាជៈ ពាក្យណាថា ទេវតា
 មានដូច្នោះ ពាក្យនុ៎ះតថាគតដឹងច្បាស់តាមហេតុពិត បពិត្រព្រះគោតម
 ដ៏ចម្រើន កាលបើមានហេតុយ៉ាងនេះហើយ ពាក្យរបស់ព្រះអង្គជាពាក្យ
 កុហកទេ ។ ម្ចាស់ការទ្វាជៈ បុគ្គលណាកាលដែលគេសួរថា ទេវតា
 មានមែនឬទេដូច្នោះ គប្បីពោលថា ទេវតាមានមែនដូច្នោះក្តី មួយទៀត
 បុគ្គលណាពោលថា ទេវតា យើងដឹងតាមហេតុពិត ទេវតាយើងដឹង
 ច្បាស់ហើយដូច្នោះក្តី ។ ពាក្យណាថា ទេវតាមានដូច្នោះ មានតែវិញ្ញា-
 បុរស ទើបអាចដល់នូវសេចក្តីចូលចិត្តតាមពិត ក្នុងពាក្យនុ៎ះឯង ។
 ចុះព្រោះហេតុអ្វី បានជាព្រះគោតមដ៏ចម្រើន មិនដោះស្រាយតាមបទខាង
 ដើមដល់ខ្ញុំព្រះអង្គ ។ ម្ចាស់ការទ្វាជៈ ព្រោះថាពាក្យណាថា ទេវតា
 មានដូច្នោះ ពាក្យនុ៎ះគេសន្មត ដោយសព្វដ៏ខ្ពស់ ក្នុងលោក ។

ព្រាហ្មណវគ្គស្ស សភាវសុត្តេ តិសរណគមនំ

[១៧៦] ឯវំ វុត្តេ សភាវោ មាលាវោ ភត-

វន្តំ ឯតទវោច អភិក្កន្តំ ភោ កោតម អភិក្កន្តំ

ភោ កោតម សេយ្យថាបិ ភោ កោតម និក្កន្តិទ្ធិតំ

វា ឧក្កន្តេយ្យ បដិច្ចន្តំ វា វិវេយ្យ មុទ្ធស្ស វា

មត្តំ អាចិក្ខេយ្យ អន្ធការេ វា តេលប្បន្នោតំ ជា-

រេយ្យ ចក្កមន្តោ រូចានិ ទក្ខន្តិទ្ធិតិ ឯវមេវ ភោតា

កោតមេន អនេកបរិយាយេន ធម្មោ បកាសិតោ

ឯសាហំ ភវន្តំ កោតមំ សរណំ កច្ឆាមិ ធម្មញ្ច

ព្រាហ្មណវគ្គ សគារវសូត្រ ការដល់នូវត្រៃសរណៈ

[១៧៦] កាលបើព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់យ៉ាងនេះហើយ

សគារវមាណាព ក៏ក្រាបបង្គំទូលព្រះមានព្រះភាគយ៉ាងនេះថា បពិត្រ

ព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ភាសិតរបស់ព្រះអង្គច្បាស់ពេកណាស់ បពិត្រ

ព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ភាសិតរបស់ព្រះអង្គច្បាស់ពេកណាស់ បពិត្រ

ព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ប្រៀបដូចបុគ្គល ផ្ទារឡើងនូវរបស់ដែលគេផ្តាច់ទុក

ឬបើកឡើងនូវរបស់ដែលគេបិទបាំង ឬប្រាប់ផ្លូវដល់បុគ្គលវង្វេងផ្លូវ ពុំនោះ

សោត ដូចគេទ្រាលនូវប្រទីបបំភ្លឺក្នុងទីងងឹត ដោយគិតថា មនុស្សដែល

មានចក្ខុ រមែងមើលឃើញនូវរូបទាំងឡាយបាន យ៉ាងណាមិញ ឯធម៌

ដែលព្រះគោតមដ៏ចម្រើន បានសំដែងហើយ ដោយអនេកបរិយាយ

ក៏យ៉ាងនោះឯង ខ្ញុំព្រះអង្គសូមដល់នូវព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ទាំងព្រះធម៌

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណាសកំ

ភិក្ខុសង្ឃញ្ច ឧបាសកំ មំ ភវំ កោតមោ ជាវេតុ

អដ្ឋតក្កេ ចាណុបេតំ សរណាដ្ឋតន្តិ ។

សគារវេសុត្តំ ទសមំ និដ្ឋិតំ ។

ព្រាហ្មណវគ្គោ បញ្ចមោ ។

តស្ស វត្តស្ស ឧទ្ធានំ

ព្រហ្មាសុ សេលស្ស លាយនោ

យោជមុខោ ច ព្រាហ្មណោ

ឯសុចន្តិ ធនញ្ញានី

វាសេដ្ឋោ សុភការវោ ។

មជ្ឈិមបណ្ណាសកំ សមត្តំ ។

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណាសកៈ

ទាំងព្រះភិក្ខុសង្ឃ ថាជាទីពឹងទីពឹង ព្រះសូមព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ជ្រាបនូវ
ខ្ញុំព្រះអង្គថាជាឧបាសក ដល់នូវព្រះរត្នត្រ័យជាទីពឹង ទីរលឹកស្នើដោយ
ជីវិត ចាប់ដើមតាំងអំពីថ្ងៃនេះតទៅ ។

ចប់ សគារវសុត្ត ទី ១០ ។

ចប់ ព្រាហ្មណវគ្គ ទី ៥ ។

ឧទ្ទាននៃវគ្គនោះ ដូច្នោះគឺ

រឿងព្រហ្មយុព្រាហ្មណ៍ ១ សេលព្រាហ្មណ៍ ១ អស្សុលា-
យនមាណាត ១ យោដមុខព្រាហ្មណ៍ ១ ចង្កីព្រាហ្មណ៍ ១
ឯសុការីព្រាហ្មណ៍ ១ ធនញ្ញានីព្រាហ្មណ៍ ១ វាសេដ្ឋ-
មាណាត ១ សុភមាណាត ១ សគារវមាណាត ១ ។

ចប់ មជ្ឈិមបណ្ណាសកៈ ។

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស

មជ្ឈិមបណ្ណាសកំ

ឆដោ ភាគោ

ព្រាហ្មណវគ្គោ

បឋមំ ព្រហ្មយុសុត្តំ

		អង្ក
ព្រាហ្មណវគ្គស្ស ព្រហ្មយុសុត្តេ	ឧត្តរាមន្តនំ.....	២
	ឧត្តរស្ស ភគវន្ធបសង្កមនំ.....	៥
	ភគវន្តានុពន្ធនំ.....	៧
	មហាបុរិសលក្ខណានិ.....	៨
	ព្រហ្មយុស្ស ឧទានំ.....	១៩
	អញ្ញាតរាមន្តនំ.....	២១
	ភគវន្ធបសង្កមនំ.....	២៣
	ភគវតោ បរិវិតក្កនំ.....	២៧
	ភគវន្តំ បញ្ញាបុច្ឆនំ.....	២៨
	អនុបុព្វិកថាកថនំ.....	៣១

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ

មជ្ឈិមបណ្ណាសកៈ

ឆដ្ឋភាគ

ព្រាហ្មណវគ្គ

ព្រហ្មយុស្តត្រី ទី ១

លេខទំព័រ

ព្រាហ្មណវគ្គ ព្រហ្មយុស្តត្រី ការហៅរកឧត្តរមាណាត.....	២
ឧត្តរមាណាតចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ	៥
ការដើរជាប់តាមព្រះមានព្រះភាគ.....	៧
ព្រះមហាបុរិសលក្ខណ.....	៨
ឧទានរបស់ព្រហ្មយុស្តត្រី.....	១៩
ការហៅមាណាតម្នាក់.....	២១
ការចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ.....	២៣
ការត្រិះរិះរបស់ព្រះមានព្រះភាគ.....	២៧
ការសួរប្រស្នាចំពោះព្រះមានព្រះភាគ.....	២៨
ទ្រង់សំដែងអនុបុត្តិកថា.....	៣១

មាតិកាបត្តានិ

អង្ក

ព្រាហ្មណវគ្គស្ស ព្រហ្មាយុសុត្តេ ព្រហ្មាយុស្ស និវេសន្ទបសង្កមនំ..... ៣៣

ព្រហ្មាយុស្ស គតិព្យាករណំ..... ៣៤

ទុតិយំ សេលសុត្តំ

ព្រាហ្មណវគ្គស្ស សេលសុត្តេ ភគវន្ទបសង្កមនំ ៣៧

ភគវតោ អធិវាសនា..... ៣៩

ទុល្លភយោសោ..... ៤១

សេលស្ស ភគវន្ទបសង្កមនំ..... ៤៣

ភគវតោ បរិវិតក្កនំ..... ៤៥

ភគវន្តាភិគ្គតិ..... ៤៦

កេណិយស្សម្ហបសង្កមនំ ៥១

សេលស្ស ភគវន្ទបសង្កមនំ..... ៥៣

ភគវន្តប្បសំសា ៥៤

តតិយំ អស្សលាយនសុត្តំ

ព្រាហ្មណវគ្គស្ស អស្សលាយនសុត្តេ អស្សលាយន្ទបសង្កមនំ ៥៧

ភគវន្ទបសង្កមនំ..... ៥៩

សន្និកថដ្ឋលច្រាប់មាតិកា

លេខទំព័រ

ព្រាហ្មណវគ្គ ព្រហ្មយុស្សត្រ	ទ្រង់ចូលទៅកាន់ផ្ទះរបស់ ព្រហ្មយុស្សត្រាហ្មណ៍.....	៣៣
	ការព្យាករគតិរបស់ព្រហ្មយុស្សត្រាហ្មណ៍.....	៣៤

សេលសូត្រ ទី ២

ព្រាហ្មណវគ្គ សេលសូត្រ	ការចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ	៣៧
	ការទទួលនិមន្តន៍នៃព្រះមានព្រះភាគ.....	៣៩
	សូរសំឡេងដែលរកបានដោយក្រ.....	៤១
	សេលព្រាហ្មណ៍ចូលទៅគាល់ព្រះមាន ព្រះភាគ.....	៤៣
	ព្រះតម្រិះរបស់ព្រះមានព្រះភាគ.....	៤៥
	ការពោលសរសើរព្រះមានព្រះភាគ.....	៤៦
	ទ្រង់ចូលទៅកាន់អាស្រមរបស់កេណិយជដិល	៥១
	សេលភិក្ខុចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ..	៥៣
	ការពោលសរសើរព្រះមានព្រះភាគ.....	៥៤

អស្សុលាយនសូត្រ ទី ៣

ព្រាហ្មណវគ្គ អស្សុលាយនសូត្រ	ការចូលទៅរកអស្សុលាយនមាណាព	៥៧
	ការចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ	៥៩

មាតិកាបត្តានិ

អង្ក

ព្រាហ្មណវគ្គស្ស អស្សនាយនសុត្តេ អភិសលកិម្មបថា	៦១
មេត្តចិត្តការវនា	៦៥
សិនាទានូបមា.....	៦៧
អគ្យាភិនិព្វត្តូបមា.....	៦៨
ព្រាហ្មណកញ្ញាសំវាសូបមា.....	៧១
វលវាសម្បយោជនូបមា.....	៧៣
ភូតបុព្វកថា.....	៧៥

ចតុត្ថំ យោជមុខសុត្ថំ

ព្រាហ្មណវគ្គស្ស យោជមុខសុត្តេ ចត្តារោ បុគ្គលា	៨៥
ទ្វេ បរិសា.....	៨៩
បឋមបុគ្គលោ	៩១
ទុតិយបុគ្គលោ	៩៥
តតិយបុគ្គលោ	"
ចតុត្ថបុគ្គលោ	៩៧
សិក្ខាសាដីវសមាបន្នតា	៩៩

សន្និកថដ្ឋលច្រាប់មាតិកា

លេខទំព័រ

ព្រាហ្មណវគ្គ អស្សលាយនសូត្រ	អភិសលកិម្មបថ.....	៦១
	ការចម្រើនមេត្តាចិត្ត.....	៦៥
	ឧបមាដោយការកាន់យកនូវគ្រឿងលំអិត	៦៧
	ឧបមាដោយការបង្កាត់ភ្លើង.....	៦៨
	ឧបមាដោយការនៅរួមជាមួយនឹងព្រាហ្មណ- កញ្ញា.....	៧១
	ឧបមាដោយការបង្កាត់សេះនឹងបាលា .	៧៣
	ទ្រង់ដំណាលរឿងព្រេង.....	៧៥

យោជមុខសូត្រ ទី ៤

ព្រាហ្មណវគ្គ យោជមុខសូត្រ	បុគ្គល ៤ ពួក.....	៨៥
	បរិស័ទ ២ ពួក.....	៨៩
	បុគ្គលទីមួយ.....	៩១
	បុគ្គលទីពីរ.....	៩៥
	បុគ្គលទីបី.....	"
	បុគ្គលទីបួន.....	៩៧
	ការបរិបូរដោយសិក្ខានិងសាដីវៈ.....	៩៩

មាតិកាបត្តានិ

អង្កេ

ព្រាហ្មណវគ្គស្ស យោជមុខសុត្តេ	តន្ត្រីយសំវេរោ	១០៣
	ចតុរូបជ្ឈានំ	១០៥
	បុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណំ	១០៦
	ចុត្តបបាតញ្ញាណំ.....	១០៧
	អាសវក្ខយញ្ញាណំ	១០៩
	យោជមុខស្ស សរណគមនំ	១១១
	សង្ឃសាលាការាបនំ.....	១១២
	បញ្ចមំ ចង្កីសុត្តំ	
ព្រាហ្មណវគ្គស្ស ចង្កីសុត្តេ	ពុទ្ធគុណប្បសំសា.....	១១៥
	ចង្កីប្បសំសា	១១៩
	ភគវន្តវណ្ណកថា	១២១
	ភគវន្តអប្បសាទនំ.....	១២៧
	កាបទិកប្បដិបុច្ឆា	១២៩
	សច្ចានុបត្តិព្យាករណំ	១៣៣
	សច្ចានុរក្ខណព្យាករណំ.....	១៤១
	ពហុការធម្មព្យាករណំ.....	១៤៣
	តិសរណគមនំ	១៤៧

សន្និកថដ្ឋលច្រាប់មាតិកា

លេខទំព័រ

ព្រាហ្មណវគ្គ យោធមុខសូត្រ	ការសង្រួមតន្ត្រីយ.....	១០៣
	រូបជ្ឈានបួន.....	១០៥
	បុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណ.....	១០៦
	ចុត្តបបាតញ្ញាណ.....	១០៧
	អាសវក្ខយញ្ញាណ.....	១០៩
	យោធមុខព្រាហ្មណ៍ដល់នូវសរណៈ.....	១១១
	ឲ្យយោធមុខព្រាហ្មណ៍ធ្វើសាលាសម្រាប់សង្ឃ	១១២

ចង្ហើសូត្រ ទី ៥

ព្រាហ្មណវគ្គ ចង្ហើសូត្រ	សេចក្តីសរសើរពុទ្ធកុណ.....	១១៥
	សេចក្តីសរសើរចង្ហើព្រាហ្មណ៍.....	១១៩
	ពោលសរសើរព្រះមានព្រះភាគ.....	១២១
	ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ឃាត់កាបទិកមាណាព	១២៧
	ទ្រង់សួរតបទៅកាបទិកមាណាព.....	១២៩
	ទ្រង់ព្យាករនូវការរក្សាសច្ចៈ.....	១៣៣
	ទ្រង់ព្យាករនូវការកើតឡើងនៃសច្ចៈ.....	១៤១
	ទ្រង់ព្យាករនូវធម៌មានឧបការៈច្រើន.....	១៤៣
	កាបទិកមាណាពដល់នូវត្រៃសរណៈ.....	១៤៧

មាតិកាបត្តានិ

ធម្មំ ឯសុការីសុត្តំ

អដ្ឋ

ព្រាហ្មណវគ្គស្ស ឯសុការីសុត្ត	បារិច្ឆិយកថា.....	១៤៩
	សទ្ធនកថា.....	១៥៥
	កុសលារាជកកាវេ.....	១៥៩

សត្តមំ ធនញ្ញានិសុត្តំ

ព្រាហ្មណវគ្គស្ស ធនញ្ញានិសុត្ត	ធនញ្ញានិប្បវត្តិបុច្ឆនំ	១៧១
	ធនញ្ញានិឧបសង្កមនំ	១៧៣
	អធម្មចរិយវិសមចរិយា	១៧៥
	ធនញ្ញានិប្បដិបុច្ឆា.....	១៨១
	ពាទ្យទុក្ខារោចនំ.....	១៩១
	ធនញ្ញានិប្បដិបុច្ឆា	១៩៧
	អប្បមញ្ញាការវនា.....	១៩៩
	ភគវន្ធបសង្កមនំ.....	២០១

សន្និកថដ្ឋលច្រាប់មាតិកា

ឯសុការីសូត្រ ទី ៦

លេខទំព័រ

ព្រាហ្មណវគ្គ ឯសុការីសូត្រ	ទ្រង់សំដែងនូវការបម្រើ.....	១៤៩
	សំដែងអំពីទ្រព្យសម្រាប់ខ្លួន.....	១៥៥
	ភាពនៃបុគ្គលត្រេកអរនឹងកុសលធម៌....	១៥៩

ធនញ្ញានិសូត្រ ទី ៧

ព្រាហ្មណវគ្គ ធនញ្ញានិសូត្រ	ការសួរដំណឹងធនញ្ញានិព្រាហ្មណ៍	១៧១
	ការចូលទៅរកធនញ្ញានិព្រាហ្មណ៍	១៧៣
	ការប្រព្រឹត្តខុសធម៌និងការប្រព្រឹត្តមិនស្មើ	១៧៥
	ការសួរតបទៅធនញ្ញានិព្រាហ្មណ៍.....	១៨១
	ការប្រាប់នូវសេចក្តីទុក្ខជាទម្ងន់.....	១៩១
	ការសួរតបទៅធនញ្ញានិព្រាហ្មណ៍.....	១៩៧
	អប្បមញ្ញាការនា.....	១៩៩
	ការចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ.....	២០១

មាតិកាបត្តានិ

អដ្ឋមំ វាសេដ្ឋសុត្តំ

អង្ក

ព្រាហ្មណវគ្គស្ស វាសេដ្ឋសុត្ត	ភិគ្គុវន្ធបសង្កមនំ	២០៥
	ព្រាហ្មណប្បញ្ញា	២០៦
	ព្រាហ្មណព្យាករណំ	២០៨

នវមំ សុភសុត្តំ

ព្រាហ្មណវគ្គស្ស សុភសុត្ត	ចិត្តកម្មដ្ឋានំ	២២៧
	បញ្ចធម្មប្បញ្ញត្តិ	២៣១
	ជច្ចន្ធបមា	២៣៧
	សុភមាណវប្បដិប្បថា	២៤១
	កាមគុណកថា	២៤២
	ឈានកថា	២៤៥
	សុភមាណវប្បដិប្បថា.....	២៤៦
	សុភមាណវវិសដ្ឋនា	២៤៨
	មគ្គប្បដិប្បថា.....	២៥១
	អប្បមញ្ញាកថា	២៥៣
	ជាណុស្សោណិស្ស សុភទស្សនំ.....	២៥៧

សន្និកថដ្ឋលច្រាប់មាតិកា

វាសេដ្ឋសូត្រ ទី ៨

លេខទំព័រ

ព្រាហ្មណវគ្គ	វាសេដ្ឋសូត្រ	ការចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ.....	២០៥
		បញ្ជារបស់ព្រាហ្មណ៍.....	២០៦
		ការព្យាករនូវពាក្យថាព្រាហ្មណ៍.....	២០៨

សុត្តសូត្រ ទី ៩

ព្រាហ្មណវគ្គ	សុត្តសូត្រ	ហេតុជាទីតាំងនៃការងារ ៤ យ៉ាង.....	២២៧
		ការបញ្ញត្តិធម៌ ៥ យ៉ាង.....	២៣១
		ឧបមាដោយបុរសខ្វាក់ពីកំណើត.....	២៣៧
		ការសួរតបទៅសុភមាណាត.....	២៤១
		សំដែងអំពីកាមគុណ.....	២៤២
		សំដែងអំពីឈាន.....	២៤៥
		ការសួរតបទៅសុភមាណាត.....	២៤៦
		ការដោះស្រាយរបស់សុភមាណាត.....	២៤៨
		ការសួររកផ្លូវ.....	២៥១
		សំដែងអំពីអប្បមញ្ញា.....	២៥៣
		ជាណុស្សោណិព្រាហ្មណ៍ជួបនឹងសុភមាណាត.....	២៥៧

មាតិកាបត្តានិ
ទសមំ សការវសុត្តំ

	អង្ក
ព្រាហ្មណវគ្គិស្សុ សការវសុត្តេ	២៦១
សការវុបសង្កមនំ.....	២៦១
សមណព្រាហ្មណានំ វេមត្ត-	
ព្យាករណំ.....	២៦៣
ភូតបុព្វកថា.....	២៦៥
អាឡារូបសង្កមនំ	២៦៧
ឧទ្ធកូបសង្កមនំ.....	២៦៩
បឋមូបមា.....	២៧៥
ទុតិយូបមា.....	២៧៧
តតិយូបមា.....	២៧៩
ទុក្ខប្បជានំ.....	២៨១
អប្បានកដ្ឋានំ.....	២៨៣
ថោកាហារាហរណំ	២៨៩
ចត្តរូបដ្ឋានំ.....	២៩២
ចុត្តបបាតញ្ញាណំ.....	២៩៧
ភគវន្តប្បសំសា	២៩៩
តិសរណគមនំ	៣០១

សន្ធិកថដ្ឋលច្រាប់មាតិកា
សគារវសូត្រ ទី ១០

លេខទំព័រ

ព្រាហ្មណវគ្គ សគារវសូត្រ

ការចូលទៅរកសគារវមាណាព.....	២៦១
ការទ្រង់ព្យាករនូវសេចក្តីផ្សេងគ្នានៃពួក សមណៈនិងព្រាហ្មណ៍	២៦៣
សំដែងអំពីរឿងធ្លាប់មានមក	២៦៥
ទ្រង់ចូលទៅរកអាឡារតាបស.....	២៦៧
ទ្រង់ចូលទៅរកឧទ្ធកតាបស	២៦៩
ឧបមា ទី ១	២៧៥
ឧបមា ទី ២	២៧៧
ឧបមា ទី ៣	២៧៩
សេចក្តីព្យាយាមដំលំបាក.....	២៨១
អប្បានកដ្ឋាន.....	២៨៣
ការសោយអាហារតិច.....	២៨៩
រូបដ្ឋាន ៤.....	២៩២
ចុតូបបាតញ្ញាណ.....	២៩៧
ការសរសើរព្រះមានព្រះភាគ.....	២៩៩
ការដល់នូវត្រៃសរណៈ.....	៣០១